

Secció I. Disposicions generals

CONSELL DE GOVERN

8702*Decret 41/2025, d'1 d'agost, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de l'educació primària de les Illes Balears*

PREÀMBUL

I

El dret fonamental a l'educació, recollit a l'article 27 de la Constitució, exigeix als poders públics, entre altres aspectes, garantir aquest dret mitjançant la programació general de l'ensenyament, amb la participació efectiva de tots els sectors afectats. La preocupació per oferir una educació que, al llarg de tota la vida, atengui tots els àmbits del desenvolupament personal, emocional, social i professional i doni resposta a les múltiples i diverses demandes socials, culturals i personals dels diferents col·lectius implicats en l'educació exigeix que l'organització curricular, en consonància amb la normativa bàsica i amb les competències atorgades a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en matèria educativa, s'adapti a les noves demandes i contextos.

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE), modificada per la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre (LOMLOE), defineix el currículum com el conjunt d'objectius, competències, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació propis de cada ensenyament. La seva configuració s'orienta a garantir el desenvolupament educatiu dels alumnes, afavorir-ne la formació integral, potenciar el ple desenvolupament de la seva personalitat i oferir-los les eines necessàries per exercir plenament els drets humans i la ciutadania activa i democràtica. En cap cas, el currículum pot esdevenir una barrera que condueixi a l'abandonament escolar o limiti el dret a l'educació.

L'article 6 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, disposa que correspon a les administracions educatives establir el currículum dels distints ensenyaments regulats per aquesta Llei. Així mateix, revisaran periòdicament els currículums per adequar-los tant als avenços del coneixement, com als canvis i les noves exigències del seu àmbit local, de la societat espanyola i del context europeu i internacional. Els centres docents desenvoluparan i complementaran, si escau, el currículum de les diferents etapes i cicles en l'ús de la seva autonomia, tal com es recull en el capítol II del títol V d'aquesta Llei orgànica.

La Llei esmentada planteja com a repte aconseguir que tots els ciutadans puguin rebre una educació i una formació de qualitat, sense que aquest dret quedi limitat només a algunes persones o a determinats sectors socials. Concretament, a l'article 1, es posen de manifest els principis en què s'inspira el sistema educatiu, i que són, entre d'altres, el compliment efectiu dels drets de la infància, la qualitat de l'educació per a tots els alumnes; l'equitat, que garanteixi la igualtat de drets i d'oportunitats; la no-discriminació en tots els seus àmbits i la inclusió educativa, la flexibilitat per adequar l'educació a la diversitat d'aptituds i necessitats dels alumnes i l'orientació educativa dels estudiants, l'esforç individual i la motivació dels alumnes i l'esforç compartit per tots els membres de la comunitat educativa.

La LOMLOE va abordar una renovació del sistema educatiu que va implicar la introducció de canvis importants en la redacció de l'anterior norma, molts dels quals derivats, tal com indica la mateixa Llei en el seu preàmbul, de la conveniència de revisar les mesures previstes en el text original per tal d'adaptar el sistema educatiu als reptes i desafiaments del segle XXI d'acord amb els objectius fixats per la Unió Europea i la UNESCO per a la dècada 2020-2030.

A més, i d'acord amb aquest enfocament, el text de la LOMLOE, inclou, entre els principis i les finalitats de l'educació, el compliment efectiu dels drets de la infància segons el que estableix la Convenció sobre els Drets de l'Infant de Nacions Unides (1989), la inclusió educativa i l'aplicació dels principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA). En el marc general d'aquesta renovació, la nova redacció de la norma modifica, en concret, l'ordenació de l'educació primària.

El marc normatiu habilitant en educació es fonamenta en instruments internacionals i europeus que promouen una educació inclusiva, equitativa i de qualitat, amb oportunitats d'aprenentatge permanent per a tothom. El Tractat de Lisboa estableix la cooperació educativa dins la UE, mentre que la Resolució del Consell de 2008 impulsa l'orientació al llarg de la vida. L'Agenda 2030 i la Declaració d'Incheon de la UNESCO reforcen el compromís global amb l'ODS 4. Finalment, la Recomanació del Consell de 2018 destaca els valors comuns, la cohesió social i la dimensió europea de l'educació, configurant un marc compartit per a sistemes educatius més justos i sostenibles.

El Reial decret 157/2022, d'1 de març, pel qual s'estableixen l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació primària disposa que les Administracions educatives són les responsables d'establir i revisar el currículum corresponent per al seu àmbit territorial. Aquesta norma determina els aspectes bàsics del currículum, així com altres aspectes de la seva ordenació, tals com l'avaluació i la promoció, l'atenció a les diferències individuals, l'autonomia dels centres i els documents i informes d'avaluació.

L'esmentat Reial decret exposa, en el seu article 6, els principis pedagògics en els quals s'inspira i indica que, sens perjudici del seu tractament específic en algunes de les àrees de l'etapa, la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual, la competència digital, el foment de la creativitat, de l'esperit científic i de l'emprenedoria es treballaran en totes les àrees. A més, des de totes les àrees es promourà la igualtat entre homes i dones, l'educació per a la pau, l'educació per al consum responsable i el desenvolupament sostenible i l'educació per a la salut, inclosa l'afectivosexual; i es prestarà especial atenció a l'orientació educativa, l'acció tutorial i l'educació emocional i en valors.

Aquesta etapa educativa comprèn sis cursos acadèmics, organitzats en tres cicles de dos anys cadascun i la seva finalitat és facilitar als alumnes els aprenentatges de l'expressió i comprensió oral, la lectura, l'escriptura, el càlcul, les habilitats lògiques i matemàtiques, l'adquisició de nocions bàsiques de la cultura i la convivència, així com els hàbits d'estudi i treball, el sentit artístic, la creativitat i l'afectivitat per garantir una formació integral que contribueixi al ple desenvolupament de la personalitat dels alumnes i amb l'objecte de preparar-lo per cursar amb aprofitament l'educació primària.

II

Segons l'article 36.2 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència de desplegament legislatiu i d'execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats.

Mitjançant el Reial decret 1876/1997, de 12 de desembre, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a les Illes Balears en matèria d'ensenyament no universitari, i d'acord amb la disposició final sisena de la LOE i la disposició final segona del Reial decret 157/2022, el Govern de les Illes Balears pot dictar, en l'àmbit de les seves competències i en el marc de la regulació i els límits fixats pel Govern de l'Estat, les disposicions que consideri necessàries per complementar el currículum de l'educació primària.

La Llei 1/2022, de 8 de març, d'educació de les Illes Balears, té com a objectiu principal la millora de la qualitat de l'educació a les Illes Balears i estableix un marc estable per garantir el procés de millora contínua del sistema educatiu de les Illes Balears. En aquest sentit, té en compte les noves demandes socials vers l'educació per ser capaçs de reafirmar la confiança en el sistema educatiu i promoure un nou impuls a les vies de l'èxit educatiu. Per altra banda, la millora de la qualitat requereix el diàleg permanent amb la comunitat educativa i tots els agents implicats, des d'un compromís col·lectiu per a la recerca de les respostes més adequades a les necessitats que el sistema planteja.

En virtut de la normativa esmentada es va dictar el Decret 31/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears.

La regulació actual de l'avaluació de l'etapa s'estableix en la LOMLOE, en el Reial decret 157/2022, d'1 de març, en el Decret 31/2022, d'1 d'agost, modificat pel Decret 18/2025, de 9 de maig, de modificació del Decret 30/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum i l'avaluació de l'educació infantil a les Illes Balears, del Decret 31/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears, del Decret 32/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears i del Decret 33/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum de batxillerat a les Illes Balears. La regulació específica de l'avaluació i promoció d'aquesta etapa, d'acord amb el que s'estableix en aquest Decret, s'ha de desplegar mitjançant una ordre específica del conseller d'Educació i Universitats.

La Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística a les Illes Balears, i l'article 7 del Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l'ús i l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en els centres docents no universitaris de les Illes Balears, en concordança amb els articles 4 i 35 de l'Estatut d'autonomia, reconeixen la llengua catalana com a pròpia de les Illes Balears i, com a tal, llengua vehicular en l'àmbit de l'ensenyament i oficial en tots els nivells educatius. Els principis del model lingüístic en l'àmbit educatiu s'estableixen en l'article 135 de la Llei 1/2022.

La Llei 1/2022, de 8 de març, estableix a l'apartat b) del punt 1 de l'article 12 que l'educació primària té com a finalitat proporcionar a tots els alumnes una formació integral que contribueixi al ple desenvolupament de la seva personalitat i que els permeti adquirir i desenvolupar les habilitats i les competències relatives a l'expressió i la comprensió orals, l'expressió escrita i la comprensió lectora en les llengües oficials i en una llengua estrangera en el nivell que correspongui.

Aquest Decret estableix l'organització de l'etapa en àrees, així com els objectius, els fins i els principis generals i pedagògics. La concreció en termes competencials d'aquests objectius, fins i principis es recullen en el perfil de sortida dels alumnes al final de l'ensenyament bàsic, que identifica les competències clau que s'hauran d'haver adquirit i desenvolupat en finalitzar l'ensenyament obligatori, així com els descriptors operatius que orienten sobre el nivell d'exercici esperat en completar l'educació primària. D'altra banda, per a cadascuna de les àrees, es defineixen les competències específiques previstes per a cada àrea de l'etapa, així com els criteris d'avaluació i els sabers bàsics per a cada cicle. En l'ús de la seva autonomia, correspondrà als centres educatius desenvolupar i completar, si escau, el currículum establert en aquest Decret.

Igualment, aquest Decret recull altres disposicions referides a aspectes essencials de l'ordenació de l'etapa, com la tutoria, l'orientació, l'atenció a les diferències individuals, l'avaluació o els criteris per a la promoció de cicle i etapa. A més, i per facilitar al personal docent la pròpia pràctica, es proposa una definició de situació d'aprenentatge i s'enuncien orientacions per al seu disseny.

En relació amb les avaluacions diagnòstiques, a quart curs, els centres educatius avaluaran les competències adquirides pels seus alumnes. Aquesta avaluació tindrà caràcter informatiu, formatiu i orientador per als centres, per els alumnes, per als seus pares i tutors legals i per al conjunt de la comunitat educativa.

III

Són molts els canvis que s'han produït en els darrers anys en els comportaments socials, canvis que també afecten el paper de l'educació i la percepció que la societat en té. Entre aquests canvis, cal destacar l'ús generalitzat de les tecnologies de la informació i de la comunicació en múltiples aspectes de la vida quotidiana, la qual cosa està modificant la manera en què les persones participen en la societat, així com les seves capacitats per construir la pròpia personalitat i continuar aprenent al llarg de la vida.

Davant aquest context, el sistema educatiu no pot romandre aliè a aquests continus canvis que han de tenir un reflex clar en els processos d'aprenentatge de les persones al llarg de la vida. Això requereix l'adopció de diversos enfocaments pedagògics que permetin adaptar la formació a les necessitats presents i futures, responen així a la demanda social d'un sistema educatiu modern, flexible, obert, multilingüe i cosmopolita, capaç de potenciar al màxim les habilitats i el talent dels alumnes.

Vivim en una societat globalitzada, diversa i en constant transformació, que exigeix garantir una convivència cívica, inclusiva i igualitària, i afrontar desafiaments com el canvi climàtic i la digitalització accelerada. En aquest marc, el sistema educatiu ha d'evolucionar per donar resposta a les necessitats d'una ciutadania activa, crítica i compromesa amb els valors universals. Això requereix tenir presents, entre d'altres, els drets dels infants com a principi rector; promoure la igualtat de gènere, l'aprenentatge de la igualtat efectiva de dones i homes, la prevenció de la violència de gènere i el respecte envers la diversitat afectivosexual a través de la coeducació; la inclusió educativa perquè tots els alumnes tinguin garanties d'èxit en l'educació per mitjà d'una dinàmica de millora contínua dels centres docents i una major personalització de l'aprenentatge; la importància d'atendre el desenvolupament sostenible que inclou l'educació ambiental i per a la transició ecològica, a més de l'educació per a la pau i els drets humans, la comprensió internacional i l'educació intercultural; i també el canvi digital que s'està produint en les nostres societats i que forçosament afecta l'activitat educativa.

Així mateix, s'han d'adoptar les mesures necessàries per garantir que es compleixi el que s'estableix en la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, i la Llei 8/2016, de 30 de maig, per garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per erradicar l'LGTBI-fòbia.

En l'actualitat, el fet que les tecnologies digitals formin part essencial del nostre dia a dia i del procés d'aprenentatge fa que sigui fonamental que els alumnes de primària desenvolupin les habilitats tecnològiques bàsiques necessàries per a un ús adequat de les eines digitals. Aquest aprenentatge ha de tenir en compte aspectes clau, com són la utilització d'aquests recursos de manera segura i responsable, per tal de garantir que s'adaptin a l'edat i a les necessitats dels alumnes. A més, és important que els estudiants siguin capaços d'identificar possibles riscos en línia, per poder protegir la seva seguretat personal i la seva informació. L'objectiu és que els alumnes adquireixin les competències necessàries per utilitzar les tecnologies de manera eficaç i segura, a la vegada que es fomentin actituds responsables relacionades amb aquest ús.

A causa del creixent ús de dispositius digitals, com a suport normalitzat en el procés d'ensenyament i aprenentatge, tant dins l'aula com fora d'ella, és necessari diferenciar el tractament de la competència digital de l'ús generalitzat de les pantalles. L'assoliment de la competència digital implica que els alumnes aprenguin a emprar els dispositius digitals de manera progressiva, adequada a la seva edat i moment maduratiu i sempre amb l'objectiu d'adquirir coneixements que impulsin el seu procés d'aprenentatge, sense que vagi en detriment de l'adquisició de les destreses essencials per a l'assoliment de la totalitat de les competències, com ara, la lectura, l'escriptura, la capacitat lògica-matemàtica, la pràctica de l'atenció, la creativitat o la manipulació directa.

El currículum per a l'etapa de l'educació primària, per tant, ha de tenir presents totes aquestes consideracions per poder establir i garantir, de manera homogènia a tot el territori, els drets formatius i d'aprenentatge dels alumnes. Alhora, ha de servir per orientar el personal docent en els processos d'ensenyament i aprenentatge que posi en pràctica, i permetre-li tenir una base més clara sobre la qual desenvolupar la docència segons les diferents edats dels alumnes. En aquest sentit, una de les funcions del currículum és la d'indicar als docents què es pretén aconseguir i, en aquest sentit, proporcionar-los pautes d'acció i orientacions sobre com aconseguir-ho. A més, constitueix un referent per facilitar l'avaluació de la qualitat del mateix sistema educatiu, qualitat entesa com la seva capacitat per aconseguir els objectius educatius fixats.

Al mateix temps, el currículum d'aquesta etapa pretén garantir una formació adequada i integral, la qual se centri en el desenvolupament de les competències clau i que sigui equilibrada, perquè incorpora en la seva justa mesura components formatius associats a la comunicació, a la formació artística, a les humanitats, a les ciències, a la tecnologia i a l'activitat física.

A més, no es pot ignorar el paper fonamental de l'etapa d'educació primària en el procés d'adquisició de les competències clau i el repte que representa el seu ensenyament. Aquest enfocament competencial ha suposat un canvi de paradigma per al món educatiu, ja que aquest es caracteritza per la seva transversalitat, dinamisme i caràcter integral. Així, aquest enfocament exigeix una col·laboració activa entre totes les instàncies de la comunitat educativa, tenint en compte que les competències clau no s'adquireixen en un moment concret ni romanen inalterables; al contrari, impliquen un procés de desenvolupament continu en què els alumnes assoleixen nivells progressius de competència.

D'altra banda, no es pot passar per alt la importància de la implicació dels alumnes en el seu procés d'aprenentatge. Per al desenvolupament integral i l'adquisició de les competències específiques i clau per part dels estudiants s'ha de fomentar, des de tota la comunitat educativa, la responsabilitat i la cultura de l'esforç. D'aquesta manera els alumnes van adquirint, progressivament, els hàbits de treball i constància per arribar a gestionar, de manera adequada, el seu aprenentatge. També és essencial fomentar la valoració dels resultats del seu esforç i la gestió de les situacions de frustració que els alumnes es vagin trobant durant el seu procés maduratiu.

Així mateix, la comunitat educativa té la responsabilitat d'educar en els principis, valors, competències i habilitats necessàries per a la convivència, per això és essencial que tots els membres de la comunitat educativa acompanyin als alumnes en el seu procés educatiu, fomentant l'esperit de tolerància, la gestió del benestar i la resolució pacífica i assertiva de conflictes.

En síntesi, aquest Decret integra tots aquests enfocaments per impulsar una educació adaptada als reptes actuals, promovent una major autonomia per als centres docents. Aquesta autonomia és clau per reforçar la seva capacitat de decisió en el desenvolupament i adaptació del currículum a les necessitats específiques de l'alumne, garantint així una formació integral i de qualitat. Amb aquesta perspectiva, es respon a la demanda d'una societat que reclama un sistema educatiu modern, menys rígid i més obert, capaç de fomentar un entorn multilingüe, cosmopolita, alhora que desenvolupa tot el potencial i talent de cada alumne.

IV

La revisió del currículum actual és necessària per diversos motius. Un dels principals reptes rau en la confusió generada per l'ús simultani dels termes "continguts" i "sabers bàsics" dins del marc normatiu educatiu. Mentre que l'article 6 de la LOE defineix el currículum com "el conjunt d'objectius, competències, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació de cadascun dels ensenyaments", els reials decrets d'ensenyaments mínims també introdueixen el concepte de sabers bàsics, definits com els coneixements, destreses i actituds que constitueixen els continguts propis d'una àrea, matèria o àmbit, i que són necessaris per a l'adquisició de les competències específiques.

Així, la nova terminologia ha generat certa confusió dins la comunitat educativa, ja que no queden clarament establerts els límits entre ambdós conceptes, ni les situacions en què cal referir-se a cadascun. Aquesta manca de claredat dificulta la tasca dels docents i dels equips pedagògics a l'hora de planificar i desenvolupar el currículum de manera coherent. Per aquest motiu, es considera necessari unificar i delimitar l'abast conceptual dels termes "continguts" i "sabers bàsics", amb l'objectiu de facilitar la programació docent i millorar la comprensió i aplicació del currículum en els diferents contextos educatius.

Seguidament, el Decret 31/2022, que concretava el Reial decret 157/2022, limitava l'autonomia pedagògica dels docents i centres. Això es deu al fet que preveia les situacions d'aprenentatge com l'única forma d'organització curricular, sense tenir en compte les necessàries adaptacions al context i la realitat de cada centre, ni a la diversitat pròpia de cada àrea, fet que dificultava la tasca docent.

Dins aquest context, és important assenyalar que una estructuració adequada del currículum pot tenir efectes positius en l'aprenentatge dels alumnes. Aquesta estructuració permet homogeneïtzar criteris dins la comunitat educativa, facilita la mobilitat dels alumnes i els mestres, i orienta el treball docent, simplificant la programació i adaptant el currículum a la realitat de cada centre i cada grup. No obstant això, cal tenir present que l'estructuració del currículum no ha de suposar rigidesa ni convertir-se en una barrera per a certs alumnes. Per aquest motiu, el nou disseny curricular aposta per una estructura flexible que permeti l'autonomia dels centres. En aquesta línia, es planteja una seqüenciació orientativa dels sabers bàsics i es clarifiquen els criteris d'avaluació establerts al Reial decret, de manera que es faciliti la tasca docent sense comprometre la flexibilitat necessària per atendre la diversitat i el desenvolupament integral de tots els alumnes.

D'altra banda, una altra qüestió que genera incertesa és la necessitat de qualificar sistemàticament tots els criteris d'avaluació, assignant-hi una ponderació específica, anava més enllà d'allò que establia la normativa bàsica i dificultava que els centres poguessin ajustar el seu disseny curricular a les necessitats dels seus alumnes i a les particularitats de la comunitat educativa. A més, el Decret anterior tampoc no establia una regulació de l'avaluació, que quedava pendent de desenvolupament normatiu posterior.

Així mateix, també cal destacar que el Decret 31/2022, d'1 d'agost, introduïa per primera vegada la proposta pedagògica, la qual no pot substituir, per les seves mancances, la programació didàctica necessària per garantir que les àrees o àmbits s'imparteixin en les condicions més coherents possibles per a tots els alumnes. Igualment, les situacions d'aprenentatge tampoc poden substituir, en tots els casos, la programació didàctica. En conseqüència, cal redefinir els documents programàtics destinats al desenvolupament del currículum, així com els elements que els integren.

Amb aquesta finalitat, i per donar resposta a les propostes de millora manifestades per una part de la comunitat educativa en relació amb el Decret 31/2022, d'1 d'agost, que regula el currículum de l'educació primària a les Illes Balears, la Conselleria d'Educació i Universitats va

recollir tota una sèrie d'aportacions a través del Servei d'Ordenació Educativa de la Direcció General de Formació Professional i Ordenació Educativa. Amb la voluntat d'integrar aquests aspectes en la normativa autonòmica, es va publicar el Decret 18/2025, de 9 de maig, de modificació del Decret 30/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum i l'avaluació de l'educació infantil a les Illes Balears, del Decret 31/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears, del Decret 32/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears i del Decret 33/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears.

No obstant això, les modificacions plantejades no han estat suficients per abordar en profunditat les necessitats detectades. Per aquest motiu, el Govern de les Illes Balears va encomanar a un grup d'experts independents de diferents comunitats autònomes l'elaboració d'una anàlisi del sistema educatiu de les Illes Balears i dels currículums vigents.

El 31 d'octubre de 2024 es va publicar l'informe final de la comissió "Anàlisi i propostes per a la millora del sistema educatiu i els currículums de l'educació infantil, educació primària, ESO i batxillerat de les Illes Balears". L'informe posa de manifest la necessitat de realitzar canvis substancials en el currículum de l'educació primària, uns ajustos que no poden ser abordats mitjançant una simple modificació del Decret 31/2022, d'1 d'agost, sinó que requereixen la redacció i aprovació d'un nou Decret que integri aquestes reformes de manera coherent i completa.

Finalment, tot i que el marc legal actual, tant a nivell estatal com autonòmic, reconeix l'existència dels centres i unitats d'educació especial i estableix els criteris generals per a l'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials, la comunitat autònoma de les Illes Balears no disposa d'una regulació específica que ordeni l'etapa d'educació especial bàsica. Aquesta manca de normativa autonòmica específica genera un buit jurídic i organitzatiu que dificulta l'establiment de criteris comuns per a la planificació curricular i l'avaluació. Així, la necessitat d'incloure un article específic en el nou decret es fonamenta en la voluntat de dotar de seguretat jurídica i coherència pedagògica l'etapa d'educació especial bàsica, i garantir una atenció educativa inclusiva, adaptada i de qualitat d'acord amb els principis establerts a la Llei d'educació de les Illes Balears i el Decret 39/2011.

Per tot plegat, i d'acord amb l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, relatiu al principi d'eficiència, que ha de regir tota iniciativa legislativa, es fa necessari adoptar mesures que permetin reduir les càrregues administratives innecessàries o accessòries i racionalitzar la gestió dels recursos públics. En aquest sentit, la simplificació dels procediments, la unificació de la nomenclatura i la racionalització dels documents prescriptius es configuren com accions clau per oferir un millor suport a la comunitat educativa i garantir una utilització més eficient dels recursos disponibles. Així, es pretén crear un entorn normatiu més àgil i eficaç que respongui a les necessitats reals dels centres educatius i faciliti tant la implementació com el desenvolupament del currículum de manera flexible i adaptada a la diversitat educativa.

V

Aquest Decret consta d'un preàmbul, vuit capítols i trenta-set articles, que regulen, entre d'altres, l'organització de l'etapa, els principis generals i pedagògics, les finalitats i objectius, les competències clau i el perfil de sortida dels alumnes al final de l'etapa de primària. També fa referència, entre altres aspectes, als sabers bàsics, l'aprenentatge dels quals és necessari per a l'adquisició de les competències específiques, als criteris d'avaluació, a la tutoria i orientació, a l'autonomia dels centres, a l'atenció a les diferències individuals, a l'horari i a l'atribució docent.

A més, conté 7 disposicions addicionals, 1 disposició derogatòria i 3 disposicions finals.

Es completa, en darrer lloc, amb vuit annexos: l'annex 1, sobre el perfil de sortida; l'annex 2, sobre les àrees; l'annex 3, sobre la relació entre alguns elements de concreció curricular; l'annex 4, sobre les situacions d'aprenentatge; l'annex 5, sobre les orientacions metodològiques per a l'etapa; l'annex 6, sobre les orientacions per a l'avaluació de l'etapa, l'annex 7, sobre l'horari, i l'annex 8 sobre les orientacions per a l'ús de dispositius digitals.

En l'elaboració d'aquesta norma s'han observat els principis de bona regulació establerts en l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. Pel que fa als principis de necessitat i eficàcia, aquest Decret és l'instrument que es requereix per garantir que aquests principis s'aconsegueixin, atès que és preceptiu fer la modificació del currículum a través d'una norma amb rang de decret. Així mateix, es compleix amb el principi de proporcionalitat i amb l'objectiu de limitar la regulació al mínim imprescindible per reduir la intensitat normativa, ja que es limita a ajustar la regulació dels ensenyaments de les diverses etapes educatives, una vegada implementats els decrets que varen establir els currículums corresponents a les necessitats manifestades per la comunitat educativa i a modificar o corregir els altres aspectes exposats amb anterioritat.

Respecte del principi de seguretat jurídica, la iniciativa s'exerceix de manera coherent amb la resta de l'ordenament jurídic estatal i de la Unió Europea. Així mateix, en aplicació del principi de transparència i d'acord amb el que s'estableix en l'article 133.1 de la Llei 39/2015, s'ha dut a terme una consulta prèvia a l'elaboració del projecte, el qual, a més, s'ha sotmès als tràmits d'audiència i informació públiques prevists en els articles 55 i 58 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears. També s'ha posat a disposició dels ciutadans tota la

documentació relativa a l'elaboració en els termes de l'article 7 de la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, i de l'article 129.5 de la Llei 39/2015. En aquest sentit, s'ha donat la corresponent publicitat als documents que han estat emesos en cadascuna de les fases del procediment d'elaboració normativa.

Quant als principis d'eficiència, qualitat i simplificació, el text normatiu resultant permet una gestió més eficient dels recursos públics perquè elimina càrregues administratives innecessàries i, a la vegada, el procediment d'elaboració d'aquest Decret s'ha ajustat al procediment establert en la Llei 1/2019, atès que s'ha donat resposta a la necessitat de la comunitat educativa i s'ha garantit la participació de tots els sectors implicats.

D'acord amb l'article 58.2 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears i els articles 14.1 i 17 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, el Govern està facultat per aprovar aquest Decret.

El Decret 10/2025, de 14 de juliol, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, disposa que les competències en matèria d'ordenació dels ensenyaments no universitaris corresponen a la Direcció General de Formació Professional i Ordenació Educativa.

Per tot això, a proposta del conseller d'Educació i Universitats, d'acord amb el Consell Consultiu de les Illes Balears i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió de dia 1 d'agost de 2025,

DECRET

CAPÍTOL I

Disposicions de caràcter general

Article 1

Objecte i àmbit d'aplicació

1. Aquest Decret té per objecte establir l'ordenació i el currículum de l'etapa d'educació primària.
2. Aquest Decret és d'aplicació als centres docents públics i privats, concertats i no concertats, de les Illes Balears que imparteixen els ensenyaments d'educació primària.

Article 2

L'etapa d'educació primària en el marc del sistema educatiu

1. L'educació primària és una etapa educativa que constitueix, juntament amb l'educació secundària obligatòria i els cicles formatius de grau bàsic, l'educació bàsica.
2. L'educació primària comprèn tres cicles de dos anys acadèmics cadascun i s'organitza en àrees que tenen un caràcter global i integrador, les quals estan orientades al desenvolupament de les competències dels alumnes i poden integrar-se en àmbits.

Article 3

Finalitats

La finalitat de l'educació primària és facilitar als alumnes els aprenentatges de l'expressió i comprensió oral, la lectura, l'escriptura, el càlcul, les habilitats lògiques i matemàtiques, el pensament científic, la salut, l'adquisició de nocions bàsiques de la cultura i l'hàbit de convivència, així com els d'estudi i treball, el sentit artístic, la creativitat i l'afectivitat, i aprendre a valorar l'esforç i a gestionar situacions de frustració amb la finalitat de garantir una formació integral que contribueixi al ple desenvolupament de la seva personalitat i a preparar-los per cursar amb aprofitament l'educació secundària obligatòria. També ha de permetre potenciar les actituds solidàries i no discriminatòries, per assumir els deures i exercir els seus drets com a ciutadans. Així mateix, té com a finalitat ajudar els alumnes a adquirir la consciència de pertànyer a la comunitat de les Illes Balears.

Article 4

Principis generals

1. L'educació primària és una etapa obligatòria i gratuïta que comprèn sis cursos acadèmics.
2. Amb caràcter general, s'ha de cursar entre el sis i els dotze anys i els alumnes s'han d'incorporar al primer curs de l'educació primària l'any natural en què compleixen sis anys.
3. L'acció educativa en aquesta etapa ha de procurar la integració de les diferents experiències i aprenentatges dels alumnes, des d'una perspectiva global, adaptar-se als seus ritmes de treball i sempre tenint en compte el seu nivell de desenvolupament maduratiu.

4. Les mesures organitzatives, metodològiques i curriculars que s'adoptin s'han de regir pels principis del Disseny Universal de l'Aprenentatge (DUA), així com altres estratègies metodològiques que permetin individualitzar el procés d'aprenentatge, tenint en compte les característiques personals de cada alumne. Aquestes mesures han de garantir el desenvolupament integral dels estudiants i optimitzar els aprenentatges i l'adquisició de competències.

5. Atesa la continuïtat entre l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria, els centres han d'establir mecanismes per garantir la coordinació entre les etapes, per assegurar una transició adequada dels alumnes i facilitar la continuïtat del seu procés educatiu.

Article 5

Definicions

A l'efecte d'aquest Decret, s'entén per:

- a. Currículum: conjunt d'objectius, competències, continguts enunciats en forma de sabers bàsics, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació de l'educació primària.
- b. Objectius: assoliments que s'espera que els alumnes hagin aconseguit en finalitzar l'etapa, la consecució dels quals està vinculada a l'adquisició de les competències clau.
- c. Competències clau: assoliments que es consideren imprescindibles perquè els alumnes puguin progressar amb garanties d'èxit en el seu itinerari formatiu i afrontar els principals reptes i desafiaments globals i locals. El perfil de sortida dels alumnes recull, a l'annex 1 d'aquest Decret, les competències clau de l'ensenyament bàsic i són l'adaptació al sistema educatiu espanyol de les competències clau establertes en la Recomanació del Consell de la Unió Europea de 22 de maig de 2018 relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent.
- d. Competències específiques: assoliments que els alumnes han de poder desplegar en activitats o en situacions, el tractament dels quals requereix els sabers bàsics de cada àrea o àmbit. Les competències específiques constitueixen un element de connexió entre, d'una banda, el perfil de sortida dels alumnes i, per l'altra, els sabers bàsics de les àrees o àmbits i els criteris d'avaluació.
- e. Criteris d'avaluació: referents que indiquen els nivells d'assoliment esperats dels alumnes, en relació amb les competències específiques de cada àrea o àmbit, en un moment determinat del seu procés d'aprenentatge.
- f. Sabers bàsics: coneixements, destreses i actituds essencials que constitueixen els continguts propis d'una àrea o àmbit, l'aprenentatge dels quals és necessari per a l'adquisició de les competències específiques i el desenvolupament integral dels alumnes.
- g. Programació didàctica: instrument de planificació, desenvolupament i avaluació de cada àrea o àmbit en el qual es concreten els elements del currículum per dur a terme l'activitat docent durant cada curs escolar.
- h. Unitats de programació: elements d'organització del procés d'ensenyament-aprenentatge del curs que, com a tal, permet organitzar els sabers bàsics i les competències específiques.
- i. Situacions d'aprenentatge: situacions i activitats que impliquen el desplegament, per part dels alumnes, d'actuacions associades a competències clau i específiques i contribueixen a la seva adquisició i desenvolupament. A l'annex 4 se n'especifiquen les característiques.

Article 6

Principis pedagògics i educatius

1. En aquesta etapa s'ha de posar especial èmfasi a garantir la inclusió educativa, l'atenció personalitzada a l'alumne, les seves necessitats d'aprenentatge, la participació i la convivència, la prevenció de dificultats d'aprenentatge i la posada en pràctica de mecanismes de reforç i flexibilització, alternatives metodològiques i altres mesures adequades, de seguida que es detecti qualsevol d'aquestes necessitats.
2. La intervenció educativa ha de desenvolupar i assentar progressivament les bases que facilitin a cada alumne una adequada adquisició de les competències clau previstes en el perfil de sortida de l'alumne al final de l'ensenyament bàsic, tenint sempre en compte el seu procés maduratiu, així com els nivells d'assoliment esperats per a aquesta etapa.
3. La comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual, el raonament i la lògica matemàtica, la competència digital, el foment de la creativitat, de l'esperit científic i humanístic, i de l'emprenedoria s'han de treballar en totes les àrees o àmbits, sense perjudici del seu tractament específic en algunes de les àrees o àmbits de l'etapa.
4. S'han de fomentar, potenciar i impulsar la comprensió i expressió oral i escrita ja que són aprenentatges per a l'adquisició de competències clau, i serveixen com a base per al desenvolupament de les habilitats cognitives i socials dels alumnes. Els centres, en el seu projecte educatiu, han d'especificar el tractament didàctic i metodològic de la lectura, l'escriptura i l'expressió oral, i com aplicar-les en l'aprenentatge i l'adquisició de coneixements, així com en el desenvolupament de les competències específiques de les diferents àrees o àmbits. Per tal de fomentar l'hàbit i el domini de la lectura, tots els centres educatius han de dedicar un temps diari a la seva pràctica docent en totes les àrees o àmbits en els termes recollits en el seu projecte educatiu.
5. L'aprenentatge de les habilitats matemàtiques és necessari per al desenvolupament de competències transversals i per a l'adquisició de

coneixements fonamentals en diverses àrees. Els centres, en els seus projectes educatius, han d'especificar com fomentar, potenciar i impulsar l'aprenentatge de les matemàtiques i les estratègies que s'han d'utilitzar com a mitjà per a l'adquisició dels coneixements i el desenvolupament de les competències específiques de les diferents àrees o àmbits.

6. Des de totes les àrees s'ha de promoure la igualtat entre dones i homes, l'educació per a la pau, l'educació per al consum responsable i el desenvolupament sostenible, el medi ambient, l'educació per a la salut, inclosa l'afectiva i sexual, i la diversitat sexual i de gènere.

7. Els aprenentatges que tinguin caràcter instrumental per a l'adquisició d'altres competències han de rebre especial consideració.

8. S'ha de posar especial atenció a l'orientació educativa i professional, a l'acció tutorial i a l'educació emocional i en valors, així com a la coeducació i a la corresponsabilitat.

9. S'ha de potenciar l'aprenentatge significatiu per promoure l'autonomia i la reflexió.

10. Cal desenvolupar les habilitats tecnològiques bàsiques i començar a utilitzar-les per a l'aprenentatge, tenint en compte els següents aspectes:

- Garantir que els recursos tecnològics siguin adequats a l'edat dels alumnes i al seu nivell educatiu.
- Fomentar l'ús responsable i segur de les tecnologies digitals, i assegurar-se que els alumnes puguin adquirir competències bàsiques i avançar en una reflexió ètica sobre el funcionament i l'ús de la tecnologia.
- Ensenyar els alumnes a identificar possibles perills o riscos en línia que poden afectar la seva seguretat i protecció personal.

11. Cal diferenciar entre el tractament de la competència digital i l'ús generalitzat de les pantalles i altres dispositius digitals, tenint en compte els següents aspectes:

- En els cursos de 1r a 3r d'educació primària es podran fer servir els dispositius digitals de manera col·lectiva, puntual i amb una finalitat clarament justificada, alineada amb els objectius pedagògics establerts. Es restringeix l'ús individual per part de l'alumne, exceptuant quan es desenvolupin programes específics que incorporen l'ús de plataformes que requereixen dispositius digitals, que en aquest cas ho podran fer servir un màxim d'una hora setmanal, o per facilitar el contacte social amb alumnes d'atenció educativa hospitalària i domiciliària.
- A 4t curs d'educació primària es pot introduir el dispositiu individual amb un ús màxim d'una hora diària.
- Al 3r cicle d'educació primària, es pot ampliar aquest límit, sempre que sigui compatible amb els objectius pedagògics i el benestar dels alumnes.

En casos molt concrets, es poden ampliar el nombre màxim d'hores d'utilització d'aquests dispositius per eliminar barreres d'accés a l'aprenentatge i garantir la participació activa de tots els alumnes a l'aula.

A partir de les observacions d'ús de dispositius digitals que figuren a l'annex 8 d'aquest Decret, els centres han de regular, en el seu Pla Digital i, si escau, en els documents institucionals pertinents, l'ús col·lectiu i individual d'aquests dispositius. Aquesta regulació ha de garantir un model educatiu digital responsable, equilibrat i adaptat a les necessitats dels alumnes i s'ha d'elaborar i aprovar al llarg del curs escolar. En els centres públics, aquesta regulació ha de ser aprovada pel claustre i el consell escolar. En els centres privats, sense perjudici de les competències atorgades als claustres dels centres privats concertats en la disposició addicional dissetena de la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, aquesta regulació ha de ser aprovada per la titularitat del centre.

12. Amb objecte de fomentar la integració de les competències, s'ha de dedicar un temps de l'horari lectiu a la realització de projectes que conduixin a aprenentatges significatius, i a la resolució de problemes, per reforçar l'autoestima, l'autonomia, la reflexió i la responsabilitat dels alumnes.

13. La llengua que es recull en el projecte lingüístic del centre s'ha d'utilitzar com a suport en el procés d'aprenentatge de la llengua estrangera, només si és necessari. En aquest procés, es prioritzarà la comprensió, l'expressió i la interacció oral.

14. S'ha de potenciar i garantir que es difongui la cultura de les Illes Balears i que se'n coneguin les tradicions pròpies que, juntament amb la llengua catalana, contribueixen a configurar la identitat pròpia de les Illes Balears.

15. S'ha de promoure i facilitar la participació col·lectiva dels alumnes, incloent-hi l'aprenentatge i l'ús de les estructures participatives, com un valor que afavorirà el seu procés d'aprenentatge, el sentiment de pertinença al centre educatiu i com a formació de ciutadania democràtica.

16. En l'atenció als principis pedagògics i a la seva concreció, a l'annex 5 d'aquest Decret s'ofereixen un conjunt d'orientacions metodològiques comunes a tota l'etapa. Aquestes orientacions permeten guiar els docents en la selecció de metodologies que integrin estils, estratègies i tècniques d'ensenyament, tipus d'agrupaments, formes d'organització de l'espai i el temps, recursos i materials, a fi que els alumnes assoleixin els aprenentatges essencials.

Article 7**Objectius**

L'educació primària ha de contribuir a desenvolupar en els alumnes les capacitats que els permetin:

- a. Conèixer i valorar els valors i les normes de convivència, així com respectar-les i complir responsablement amb els seus deures, i aprendre a actuar d'acord amb aquestes normes de manera empàtica, practicant la tolerància, el respecte, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups.
- b. Conèixer i exercir els seus drets i respectar els dels altres, exercitar-se en el diàleg i la participació i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica a partir del coneixement i respecte dels drets humans com a valors comuns d'una societat plural.
- c. Desenvolupar hàbits d'autoregulació i disciplina, de treball individual i en equip, d'esforç, de responsabilitat en l'estudi, així com actituds de confiança en un mateix, sentit crític, iniciativa personal, curiositat, interès i creativitat vers l'aprenentatge i esperit emprenedor, per a un desenvolupament competencial global.
- d. Adquirir habilitats per a la resolució pacífica de conflictes i la prevenció de la violència que els permetin desenvolupar-se amb empatia, assertivitat i autonomia en l'àmbit familiar, l'escolar i en els grups socials amb els quals es relacionen.
- e. Conèixer, comprendre i respectar les diferents cultures i les diferències entre les persones, la igualtat de drets i oportunitats de dones i homes i la no-discriminació de persones per motius d'origen, d'orientació, identitat sexual i de gènere, de religió o creences, de discapacitat o d'altres condicions.
- f. Adoptar una actitud contrària a la violència, als prejudicis de qualsevol tipus i als estereotips sexistes.
- g. Conèixer i utilitzar de manera adequada la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, i la llengua castellana, tant oralment com per escrit, de manera que puguin ser emprades com a llengües de comunicació i d'aprenentatge, així com desenvolupar hàbits de lectura.
- h. Conèixer, valorar i respectar els aspectes culturals, històrics, geogràfics, naturals, lingüístics i tradicionals més rellevants de les Illes Balears, per desenvolupar actituds responsables d'acció, respecte, protecció i cura d'aquest patrimoni.
- i. Reconèixer el desenvolupament de la cultura científica a les Illes Balears i el seu valor en la transformació de la nostra societat, de manera que fomenti la indagació i la curiositat.
- j. Adquirir, en una llengua estrangera, com a mínim, la competència comunicativa bàsica que els permeti expressar i comprendre missatges senzills i desenvolupar-se en situacions quotidianes.
- k. Desenvolupar la competència lògica-matemàtica, la generació d'estratègies i formes de raonament per a la resolució de problemes que requereixin la realització d'operacions elementals de càlcul, coneixements geomètrics i estimacions, així com ser capaços d'aplicar-los a les situacions de la seva vida quotidiana.
- l. Conèixer els aspectes fonamentals de les ciències de la naturalesa, les ciències socials, la geografia, la història i la cultura.
- m. Adquirir destreses bàsiques en la utilització dels diferents tipus de fonts d'informació per adquirir coneixements i desenvolupar del sentit crític.
- n. Desenvolupar les competències tecnològiques bàsiques i iniciar-se en la seva utilització per a l'aprenentatge tenint en compte les consideracions següents:
 - i. Garantir l'ús adequat a l'edat dels alumnes i cicles corresponents.
 - ii. Assegurar que aquest aprenentatge comporti l'ús fiable i responsable de les tecnologies digitals.
 - iii. Assegurar amb l'aprenentatge la detecció per part dels alumnes de possibles riscos que atemptin contra la seva seguretat i protecció.
- o. Utilitzar diferents representacions i expressions artístiques, comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions culturals i artístiques i iniciar-se en la construcció de propostes plàstiques, visuals i audiovisuals, musicals, escèniques i performatives, per desenvolupar la sensibilitat estètica i potenciar la creació artística.
- p. Prendre consciència i acceptar el propi cos i el dels altres, integrar la higiene i valorar la salut com una part fonamental de la vida i comprendre el valor de l'alimentació, l'activitat física, l'afectivitat, el benestar emocional, la salut mental i la sexualitat com a mitjans essencials per al desenvolupament físic, emocional i social.
- q. Desenvolupar hàbits quotidians de mobilitat activa autònoma saludable mitjançant el foment de l'educació viària i d'actituds de respecte que incideixin en la prevenció dels accidents de trànsit.
- r. Considerar i respectar els éssers vius, en concret els animals i les plantes, adoptar formes de comportament que afavoreixin la cura i la sensibilització envers aquests éssers, per així contribuir a la conservació i millora del medi ambient.
- s. Contribuir, a partir del coneixement d'un mateix i de l'entorn que l'envolta, amb la participació activa, a la creació d'un món més just, solidari, igualitari i sostenible, tot treballant per a la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Article 8**Curriculum**

Els centres docents, en l'ús de la seva autonomia, han de desenvolupar i completar, si escau, el currículum de l'educació primària establert en aquest Decret. Aquesta concreció ha de formar part del seu projecte educatiu, que ha d'impulsar i desenvolupar els principis, objectius i metodologia propis d'un aprenentatge competencial orientat a l'exercici d'una ciutadania activa.

Article 9

Competències clau i perfil de sortida dels alumnes al final de l'ensenyament bàsic

1. A l'efecte d'aquest Decret, les competències clau són les següents:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència plurilingüe.
- Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria.
- Competència digital.
- Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.
- Competència ciutadana.
- Competència emprenedora.
- Competència en consciència i expressió culturals.

2. El perfil de sortida dels alumnes al final de l'ensenyament bàsic constitueix la concreció dels principis i les finalitats del sistema educatiu referits a l'educació bàsica que fonamenta la resta de decisions curriculars. El perfil de sortida al final de l'ensenyament bàsic identifica i defineix, en connexió amb els reptes del segle XXI, les competències clau que els alumnes han d'haver desenvolupat en finalitzar l'educació bàsica, i introdueix orientacions sobre el nivell d'acompliment esperat al final de l'educació primària.

3. En l'annex 1 d'aquest Decret es defineixen cada una de les competències clau i els descriptors operatius del perfil de sortida dels alumnes al final de l'educació bàsica, de conformitat amb el que estableix el Reial decret 157/2022, d'1 de març.

4. La concreció del currículum que els centres facin en el seu projecte educatiu ha de tenir com a referent el perfil de sortida.

Article 10

Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics

1. Les competències específiques concreten els descriptors operatius del perfil de sortida de cadascuna de les àrees, referits al nivell d'assoliment corresponent al final de l'etapa de l'educació primària.

2. A l'annex 2 d'aquest Decret es fixen, per a cada àrea, les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics. Els aclariments dels criteris d'avaluació, així com la seqüenciació per cursos dels sabers bàsics, tenen un caràcter orientatiu.

3. Els criteris d'avaluació han d'orientar els docents en el disseny d'activitats i altres procediments d'avaluació, així com en la cerca d'evidències que permetin constatar els aprenentatges que s'hi estableixen.

4. Les agrupacions per àmbits han de respectar les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics de les àrees que s'hi integren.

5. Per a l'adquisició i desenvolupament, tant de les competències clau com de les competències específiques, l'equip docent ha de desenvolupar les programacions didàctiques previstes mitjançant el desplegament de les unitats de programació.

CAPÍTOL II

Ordenació de l'etapa

Article 11

Àrees

1. Les àrees de l'educació primària que s'imparteixen en tots els cursos són les següents:

- Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural, que es pot desdoblar en Ciències de la Naturalesa i Ciències Socials.
- Educació Artística, que es desdobla en Educació Plàstica i Visual, d'una banda, i Música i Dansa, de l'altra.
- Educació Física.
- Llengua Castellana i Literatura.
- Llengua Catalana i Literatura.
- Llengua Estrangera.
- Matemàtiques.

Així mateix, els centres docents han d'oferir en cadascun dels cursos, l'àrea de Religió Catòlica, o d'altres confessions amb les quals s'hagin signat acords de cooperació, que els alumnes poden cursar de manera voluntària en els termes que preveu la disposició addicional segona

d'aquest Decret. Els alumnes que no cursin ensenyaments de religió han de rebre la deguda atenció educativa, d'acord amb la disposició addicional segona d'aquest Decret.

2. A les àrees incloses a l'apartat anterior s'hi ha d'afegir, en algun dels cursos del tercer cicle, Educació en Valors Cívics i Ètics.

3. Un alumne pot estar exempt de l'avaluació de l'àrea de Llengua Catalana i Literatura si ho sol·licita i compleix les condicions previstes en l'Ordre del conseller d'Educació i Universitat de 8 de març de 2018 per la qual es fixen les titulacions que cal tenir per fer classes de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, a l'ensenyament reglat no universitari, se n'estableixen les equivalències, es defineix el Pla de Formació Lingüística i Cultural (FOLC), es regulen les condicions de l'exempció de l'avaluació de la llengua catalana i literatura en ensenyaments no universitaris i es determinen les funcions i la composició de la Comissió Tècnica d'Assessorament per a l'Ensenyament de i en Llengua Catalana (BOIB núm. 38, de 27/03/2028). En qualsevol cas, l'alumne ha de cursar aquesta àrea.

4. Els centres es poden organitzar establint agrupacions d'àrees en àmbits. Aquests àmbits han de tenir com a referent el currículum de totes les àrees que s'hi integren i ha de quedar recollit en el projecte educatiu del centre.

Article 12

Horari

1. D'acord amb l'article 129 i la disposició addicional dissetena de la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, el claustre de mestres ha d'aprovar els criteris pedagògics per elaborar l'horari setmanal. En els centres privats no concertats, la titularitat n'ha de designar el responsable.

2. L'horari lectiu setmanal dels alumnes ha de ser, inclosos els esplais, de vint-i-cinc hores per a cada un dels cursos, distribuïdes de dilluns a divendres, que es poden desenvolupar en jornada continuada o partida, d'acord amb la normativa vigent.

3. En l'annex 7 d'aquest Decret s'estableix l'horari lectiu setmanal per a cadascun dels cicles de l'etapa i per a les diferents àrees de l'educació primària.

4. En el cas que el centre reculli la integració d'àrees en àmbits, l'horari corresponent ha de ser el resultant de la suma dels períodes lectius assignats a les àrees que s'hi integren.

5. L'horari assignat a les àrees o, si s'escau, als àmbits, s'ha d'entendre com el temps necessari per al treball en cada una d'aquestes àrees, tot tenint en compte el caràcter global i integrador de l'etapa.

6. Amb la finalitat d'adequar el currículum als alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE), els centres, amb l'autorització prèvia de la Direcció General de Primera Infància, Atenció a la Diversitat i Millora Educativa, poden adoptar, per un període transitori que serà revisat periòdicament, una distribució horària diferent de la que s'estableix en l'annex 7 d'aquest Decret, respectant en tot cas el còmput global anual de cada una de les àrees establert a l'annex IV del Reial decret 157/2022, d'1 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació primària.

7. En el marc de la seva autonomia, els centres han d'establir en el seu projecte educatiu la distribució de les hores de lliure disposició que es podran dedicar a desenvolupar projectes, àmbits, o augmentar les sessions d'altres àrees. En qualsevol cas, aquesta distribució ha de garantir que les àrees de Llengua Catalana i Literatura i de Llengua Castellana i Literatura disposin de la mateixa càrrega horària dins cada cicle.

8. Els ensenyaments de Música i els d'Educació Plàstica i Visual, que formen part de l'àrea d'Educació Artística, han de disposar del 50 % de l'horari setmanal assignat a l'àrea en el còmput total de cada cicle.

CAPÍTOL III

Avaluació i promoció

Article 13

Avaluació

1. L'avaluació dels alumnes ha de ser global, contínua i formativa, i ha de tenir en compte el grau de desenvolupament de les competències clau i el seu progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge.

2. L'avaluació ha de garantir que, en finalitzar l'educació primària, els alumnes hagin assolit els objectius de l'etapa i les competències clau previstes en el perfil de sortida que garanteixi la incorporació amb èxit a l'educació secundària obligatòria.

3. En l'avaluació del procés d'aprenentatge dels alumnes s'han de tenir en compte, com a referents a totes les àrees o àmbits, la consecució dels objectius de l'etapa, els graus d'adquisició de les competències clau previstes en el perfil de sortida i els criteris d'avaluació de les

competències específiques, sense que això impliqui l'obligatorietat de qualificar els criteris d'avaluació numèricament o percentualment.

4. En el context d'aquest procés d'avaluació contínua, quan el progrés d'un alumne no sigui l'adequat, tant aviat com es detectin les possibles dificultats, s'han d'establir mesures de suport educatiu, les quals han d'estar dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per continuar el procés educatiu.

5. L'avaluació dels alumnes amb NESE s'ha de regir pels mateixos referents establerts per a la resta d'alumnes.

6. Els docents han d'avaluar tant els aprenentatges dels alumnes com els processos d'ensenyament i la pròpia pràctica docent. Els centres han de recollir en la memòria final la valoració de l'esmentada avaluació, a partir de la qual s'han d'establir propostes de millora.

7. S'ha de fer un ús generalitzat d'instruments d'avaluació variats, diversos, accessibles i adaptats que permetin la valoració objectiva de tots els alumnes.

8. Amb independència del seguiment realitzat al llarg del curs, l'equip docent, coordinat pel tutor del grup, ha de valorar, de forma col·legiada, el progrés dels alumnes en una única sessió d'avaluació que tindrà lloc al final del curs escolar.

9. A l'annex 6 d'aquest Decret, figuren orientacions per a l'avaluació de l'etapa.

10. La Conselleria d'Educació i Universitats ha de desenvolupar orientacions perquè els centres docents puguin elaborar plans de reforç o d'enriquiment curricular que permetin millorar el nivell competencial dels alumnes que ho requereixin.

11. El conseller d'Educació i Universitats ha de regular, mitjançant una Ordre, l'avaluació de l'aprenentatge dels alumnes d'educació primària.

Article 14

Resultats de l'avaluació

1. La qualificació de cada àrea o àmbit és competència del mestre que imparteix l'àrea o àmbit.

2. Els resultats de l'avaluació s'han d'expressar en termes qualitatius: Insuficient (IN), Suficient (SU), Bé (BÉ), Notable (NT) i Excel·lent (EX).

3. Les àrees o àmbits s'han de considerar superats quan tenen el resultat de Suficient, Bé, Notable o Excel·lent, i s'han de considerar no superats quan tenen el resultat d'Insuficient.

4. En el cas dels àmbits que integren diferents àrees, el resultat de l'avaluació s'expressarà mitjançant una única qualificació, sense perjudici dels procediments que es puguin establir per mantenir informats els alumnes i els pares o tutors legals de l'evolució en les diferents àrees.

5. Al final de cada cicle, el tutor, amb la col·laboració de l'equip docent del grup, ha d'emetre un informe en el qual s'ha de fer constar el grau de desenvolupament de les competències clau expressat com assolida o en procés d'acord amb les competències específiques previstes per a cada cicle i àrea. Aquest informe també ha d'incloure, si escau, les mesures de suport que s'han de preveure en el cicle o etapa següent. L'informe de final del tercer cicle es correspon amb l'informe de final d'etapa.

6. El programa de gestió educativa de la Conselleria d'Educació i Universitats generarà l'informe de final de cicle d'assoliment de les competències clau de cada alumne. Els equips docents han de revisar aquests informes i, si considera que alguna valoració no reflecteix correctament el grau de desenvolupament o adquisició de la competència corresponent, l'han de modificar.

Article 15

Promoció

1. Al final de cada cicle, l'equip docent ha d'adoptar les decisions relatives a la promoció dels alumnes de forma col·legiada, d'acord amb els criteris de promoció acordats pel centre i prenent especialment en consideració la informació i el criteri del tutor.

2. L'alumne que no hagi assolit les competències previstes pot romandre un any més en el darrer curs d'un cicle, després d'haver aplicat les mesures ordinàries suficients, adequades i personalitzades per atendre el desfasament curricular o les necessitats d'aprenentatge de l'alumne, si l'equip docent considera que la permanència un any més al mateix curs és la mesura més adequada per afavorir-ne el desenvolupament.

En aquest cas, s'organitzarà un pla individualitzat de reforç perquè, durant el curs de permanència, pugui assolir les competències no assolides. La justificació de la decisió de permanència s'ha de reflectir en l'apartat d'observacions de l'acta de la sessió d'avaluació. Aquesta decisió només es podrà adoptar una vegada durant l'etapa i tindrà, en tot cas, caràcter excepcional.

Article 16**Avaluació de diagnòstic**

1. Els centres educatius duren a terme una avaluació de diagnòstic de les competències adquirides pels seus alumnes al quart curs de l'educació primària.
2. Aquesta avaluació, que és responsabilitat de l'Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu, han de tenir caràcter informatiu, formatiu i orientador per als centres, per als alumnes i per als seus pares o tutors legals, per als professors i per al conjunt de la comunitat educativa. En cap cas, els resultats d'aquestes avaluacions poden ser utilitzats per a l'establiment de classificacions entre els centres educatius. Aquestes avaluacions han de tenir com a marc de referència l'establert d'acord amb l'article 144.1 de la LOMLOE.

Article 17**Participació, comunicació i dret a la informació de pares o tutors legals**

1. Els pares o els tutors legals dels alumnes menors d'edat tenen dret a participar en les decisions que afectin l'orientació acadèmica i professional dels fills, dret a estar informats sobre el procés d'aprenentatge, a conèixer les decisions relatives a la seva avaluació i promoció a través d'un butlletí individualitzat, així com a l'accés als documents oficials de la seva avaluació i a les proves i documents de les avaluacions que se'ls realitzin, a la part referida als alumnes de què es tracti, sense perjudici del respecte per les garanties establertes a la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals, i per l'altra normativa aplicable en matèria de protecció de dades de caràcter personal.
2. A més, han de conèixer, participar i donar suport a l'evolució? del procés educatiu dels seus fills o tutelats, garantir l'assistència puntual i regular al centre educatiu, fomentar el respecte per les normes i valors, vetlar per la seva seguretat, salut i benestar, així? com col·laborar en les mesures de suport o reforç? que adoptin els centres per facilitar-ne el progrés, amb la finalitat de promoure una educació? integral.

CAPÍTOL IV**Documents oficials d'avaluació****Article 18****Documents i informes d'avaluació**

1. A l'educació primària, els documents oficials d'avaluació són:
 - a. Les actes d'avaluació.
 - b. L'expedient acadèmic.
 - c. L'historial acadèmic.
 - d. L'informe de final d'etapa.
 - e. Si escau, l'informe personal per trasllat.
2. L'historial acadèmic i, si és el cas, l'informe personal per trasllat, es consideren documents bàsics per garantir la mobilitat dels alumnes per tot el territori nacional. Quan hagin de tenir efectes fora de l'àmbit de les Illes Balears, s'han de lliurar d'acord amb el que disposa l'article 15.3 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.
3. Les característiques dels informes finals d'etapa han de ser establertes mitjançant una ordre del conseller d'Educació i Universitats. Pel que fa als informes de final de cicle, els centres educatius poden dissenyar-ne el model i contingut, d'acord amb el seu projecte educatiu i en coherència amb els criteris d'avaluació i el perfil de sortida establerts per a l'etapa.

Article 19**Actes d'avaluació**

1. Les actes d'avaluació s'han d'estendre per a cadascun dels cursos i s'han de tancar el mes de juny en finalitzar el període lectiu. Han d'incloure, almenys:
 - a. La relació nominal dels alumnes que componen el grup.
 - b. Les qualificacions de totes les àrees o àmbits, expressades en els termes establerts en l'article 14 d'aquest Decret.
 - c. Les decisions sobre promoció i permanència.
2. També s'hi ha de fer constar, si és el cas, l'exempció (X) de l'avaluació de l'àrea de Llengua Catalana i Literatura.

3. El tutor i tots els mestres del grup que figuren com a titulars de les àrees o àmbits han de signar les actes d'avaluació final, les quals han d'incloure el vistiplau del director del centre.

Article 20

Expedient acadèmic

1. L'expedient acadèmic ha de recollir, juntament amb les dades d'identificació del centre, les de l'alumne, així com la informació relativa al procés d'avaluació. S'ha d'obrir en el moment d'incorporació al centre i ha de recollir, almenys, els resultats de l'avaluació de les àrees o àmbits, les decisions de promoció d'etapa, les mesures de suport educatiu i les adaptacions curriculars que s'hagin adoptat per a l'alumne.

2. En cas que hi hagi àrees que hagin estat cursades de forma integrada en un àmbit, a expedient ha de figurar, juntament amb la denominació d'aquest àmbit, la indicació expressa de les àrees integrades en aquest àmbit específic.

3. La custòdia i l'arxiu dels expedients acadèmics corresponen als centres docents en què s'hagin realitzat els estudis dels ensenyaments corresponents i han de ser supervisats pel Departament d'Inspecció Educativa (DIE).

Article 21

Historial acadèmic

1. L'historial acadèmic ha de portar el vistiplau del director i té valor acreditatiu dels estudis cursats.

2. L'historial acadèmic, com a mínim, ha de recollir:

- a. Les dades identificatives de l'alumne.
- b. Les àrees o àmbits cursats en cada un dels anys d'escolarització.
- c. Les mesures curriculars i organitzatives aplicades, si escau.
- d. Els resultats de l'avaluació de cada un dels anys d'escolarització.
- e. Les decisions sobre promoció i permanència.
- f. La informació relativa als canvis de centre.
- g. La indicació de les àrees que s'han cursat amb adaptacions curriculars significatives.
- h. Les dates corresponents.

3. Amb la finalitat de garantir la mobilitat dels alumnes, quan diverses àrees hagin estat cursades integrades en un àmbit, s'ha de fer constar a l'historial la qualificació obtinguda en cadascuna de les àrees en qüestió. Aquesta qualificació ha de ser la mateixa que figuri a l'expedient per a l'àmbit corresponent.

4. Després de finalitzar l'etapa, l'historial acadèmic d'educació primària s'ha de lliurar als pares o tutors legals. Igualment, s'enviarà una còpia de l'historial acadèmic i de l'informe de final d'etapa al centre d'educació secundària en el qual continuarà els estudis, prèvia petició del centre.

Article 22

Informe personal per trasllat

1. En cas de trasllat abans de finalitzar l'etapa, el centre d'origen ha de trametre al centre de destinació, i a petició d'aquest centre destinatari, l'informe personal per trasllat, juntament amb una còpia de l'historial acadèmic. El centre receptor ha d'obrir el corresponent expedient acadèmic. La matriculació adquireix caràcter definitiu una vegada rebuda la còpia de l'historial acadèmic.

2. L'informe personal per trasllat ha d'incloure els resultats de les avaluacions que s'han realitzat, l'aplicació, si escau, de mesures curriculars i organitzatives, i totes aquelles observacions que es considerin oportunes sobre el progrés general de l'alumne.

Article 23

Autenticitat, seguretat i confidencialitat

1. El conseller d'Educació i Universitats ha de regular, mitjançant una Ordre, els procediments oportuns per garantir l'autenticitat dels documents oficials d'avaluació, la integritat de les dades recollides en aquests documents i la seva supervisió i custòdia, així com la seva conservació i trasllat en cas de supressió o extinció del centre.

2. En relació amb l'obtenció de les dades personals dels alumnes, amb la cessió d'aquestes dades d'uns centres a uns altres i amb la seva seguretat i confidencialitat, s'ha d'atendre a allò que es disposa en la legislació vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal i, en tot cas, al que estableix la disposició addicional vīgèsima tercera de la LOMLOE.

3. Els documents oficials d'avaluació i els seus procediments de validació descrits en els apartats anteriors poden ser substituïts pels seus

equivalents realitzats per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics, sempre que en quedi garantida l'autenticitat, integritat i conservació, i es compleixin les garanties i els requisits establerts per la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, per la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, i per la normativa que les desenvolupa.

4. L'expedient electrònic de l'alumne ha d'estar constituït, almenys, per les dades contingudes en els documents oficials d'avaluació, i ha de complir amb el que estableix el Reial decret 4/2010, de 8 de gener, pel qual es regula l'Esquema Nacional d'Interoperabilitat a l'àmbit de l'Administració Electrònica.

CAPÍTOL V

Tutoria i orientació

Article 24

Tutoria i orientació

1. Cada grup d'alumnes ha de tenir, com a mínim, un mestre com a tutor, nomenat pel director del centre o, en el cas de centres privats, concertats i no concertats, per la persona que designi la titularitat del centre.

2. La tutoria dels alumnes i l'orientació educativa constitueixen elements fonamentals en l'ordenació d'aquesta etapa. Les mesures relatives a l'orientació i l'acció tutorial han de formar part del projecte educatiu del centre i han d'acompanyar el procés educatiu individual i col·lectiu dels alumnes.

3. Des de la tutoria s'ha de coordinar la intervenció educativa de l'equip docent i s'ha de mantenir una comunicació i relació permanent amb els pares o tutors legals.

4. L'acció tutorial de cada grup d'alumnes l'exerceix l'equip docent que hi intervé, amb la coordinació del tutor.

5. L'acció tutorial ha de tenir en compte el desenvolupament intel·lectual, afectiu, psicomotriu, social i ètic dels alumnes des d'una perspectiva sistèmica de l'entorn. A més, durant aquesta etapa, s'ha de fomentar el respecte mutu i la cooperació entre iguals i s'ha de posar especial atenció a la igualtat de gènere.

6. Al llarg del tercer cicle, des de la tutoria, s'ha de coordinar la incorporació d'elements d'orientació acadèmica i professional que incloguin, almenys, el progressiu descobriment d'estudis i professions, així com la generació d'interessos vocacionals lliures d'estereotips sexistes.

7. En els centres públics, les funcions de tutoria s'estableixen en l'article 64 del Decret 4/2023, de 13 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament orgànic de les escoles infantils públiques, els col·legis d'educació primària, els col·legis d'educació infantil i primària, els col·legis d'educació infantil i primària integrats amb ensenyaments elementals de música, els col·legis d'educació infantil i primària integrats amb educació secundària i les instituts d'educació secundària de les Illes Balears. En els centres privats, concertats i no concertats, la titularitat del centre ha d'establir les funcions de tutoria.

CAPÍTOL VI

Atenció a les diferències individuals

Article 25

Atenció a les diferències individuals

1. El dret a l'educació inclusiva és un condició indispensable perquè tots els alumnes puguin accedir a una educació de qualitat, equitativa, universal i no discriminatòria.

2. S'entén per atenció a la diversitat i a les diferències individuals el conjunt d'actuacions i mesures educatives que garanteixen la millor resposta a les necessitats i diferències de tots els alumnes en un entorn inclusiu, per oferir oportunitats reals d'aprenentatge en diferents contextos educatius. Les mesures d'atenció a les diferències individuals es poden aplicar a qualsevol alumne que ho necessiti, en qualsevol moment de la seva escolarització.

3. Amb l'objectiu de garantir la inclusió i assegurar el dret dels alumnes a una educació de qualitat, en aquesta etapa, de la mateixa manera que es fa en l'etapa d'educació infantil, s'ha de posar especial èmfasi en la detecció primerenca de les necessitats específiques dels alumnes, en l'atenció individualitzada i en l'establiment de mesures i suports que facilitin la presència, participació i aprenentatge, així com en el progrés dels alumnes.

4. Els centres educatius, des de l'exercici de la seva autonomia, poden establir tant mesures organitzatives, com curriculars i metodològiques, per individualitzar i millorar el procés d'aprenentatge, i l'assoliment de les competències de tots els alumnes, en el context d'un marc inclusiu.

5. Aquestes mesures, s'organitzen en universals, addicionals i intensives en funció de la intensitat dels ajustaments curriculars, organitzatius i metodològics que necessiten els alumnes. Les mesures han de formar part del projecte educatiu i han d'estar orientades a permetre que tots els alumnes desenvolupin les competències previstes en el perfil de sortida i assoleixin els objectius de l'educació primària. En cap cas, s'han de tenir en compte per disminuir les qualificacions obtingudes ni han de suposar un impediment per a la promoció al següent cicle o etapa.

6. Les mesures de suport s'han d'implementar tan aviat com detectin necessitats d'aprenentatge. Es consideren mesures el suport en el grup ordinari, els agrupaments flexibles, les tutories individuals o en petit grup i les adaptacions del currículum, entre d'altres. La regulació s'estableix en el Decret 39/2011, de 29 d'abril, pel qual es regula l'atenció a la diversitat i l'orientació educativa als centres educatius no universitaris sostinguts amb fons públics.

7. Les necessitats específiques de suport educatiu (NESE) que poden presentar els alumnes d'educació primària es classifiquen d'acord amb la tipologia següent:

- a. Necessitats educatives especials.
- b. Trastorns del desenvolupament del llenguatge i de la comunicació, d'atenció o d'aprenentatge.
- c. Necessitats d'inclusió social (situació de vulnerabilitat socioeducativa, incorporació tardana, desconeixement greu d'una o de les dues llengües d'aprenentatge).
- d. Altes capacitats intel·lectuals.
- e. Condicions personals o història escolar.

8. La Conselleria d'Educació i Universitats, mitjançant la Direcció General de Primera Infància, Atenció a la Diversitat i Millora Educativa, ha de facilitar el procés d'identificació de les NESE que presenten els alumnes. Aquestes necessitats han de quedar reflectides en un informe d'avaluació psicopedagògica i social de l'alumne.

9. Els centres han d'adoptar tant mesures organitzatives, com curriculars i metodològiques inclusives per garantir que els alumnes amb NESE puguin assolir els objectius i les competències de l'etapa. Igualment, s'han d'establir les mesures més adequades perquè les condicions de realització dels processos associats a l'avaluació s'adaptin a les seves necessitats. Els centres han de facilitar la coordinació de tots els serveis que intervenen en l'atenció dels alumnes. Els pares o tutors legals han de col·laborar i han de ser preceptivament oïts i informats en aquest procés.

10. Tots els alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu han de disposar d'un pla educatiu personalitzat. En aquest document ha de quedar reflectides les mesures i suports que es realitzen al centre perquè l'alumne pugui assolir el màxim desenvolupament possible de les seves capacitats.

11. L'escolarització d'aquests alumnes s'ha de regir pels principis de normalització i inclusió i ha d'assegurar-ne la no-discriminació i la igualtat d'oportunitats efectiva en l'accés i la permanència en el sistema educatiu.

12. La Conselleria d'Educació i Universitats, mitjançant la Direcció General de Primera Infància, Atenció a la Diversitat i Millora Educativa, ha de promoure la coordinació dels serveis externs amb els centres educatius per assegurar-ne una acció conjunta i efectiva.

Article 26

Alumnes amb necessitats educatives especials

1. L'atenció als alumnes amb necessitats educatives especials ha de basar-se en la individualització dels recursos i estratègies, d'acord amb els principis de normalització i inclusió per assegurar-ne la participació en el sistema educatiu i el seu desenvolupament integral.

2. La Conselleria d'Educació i Universitats ha d'establir les condicions d'accessibilitat i els recursos de suport, humans i materials necessaris, que garanteixin l'accés al currículum dels alumnes amb necessitats educatives especials i les mesures que n'assegurin una correcta avaluació.

3. La Direcció General de Primera Infància, Atenció a la Diversitat i Millora Educativa ha d'establir els procediments oportuns quan sigui necessari realitzar adaptacions que s'allunyin significativament del currículum, amb la finalitat de donar resposta als alumnes amb necessitats educatives especials per permetre'ls el màxim desenvolupament possible de les competències clau.

4. Les adaptacions que s'allunyen significativament del currículum són una mesura intensiva que ha de tenir caràcter excepcional i que requereix prèviament l'avaluació psicopedagògica dels alumnes.

5. En el cas d'aquests alumnes, els referents de l'avaluació han de ser els inclosos en les esmentades adaptacions, sense que aquest fet pugui impedir la promoció de cicle o etapa.

6. La identificació i valoració de les necessitats educatives d'aquests alumnes s'ha de realitzar tan aviat com sigui possible per part dels professionals especialistes en els termes que determini la Conselleria d'Educació i Universitats, mitjançant la Direcció General de Primera Infància, Atenció a la Diversitat i Millora Educativa. Durant aquest procés han de ser preceptivament oïts i informats els pares o tutors legals dels alumnes.

7. El conseller d'Educació i Universitats ha de regular els procediments que permetin resoldre les discrepàncies que puguin sorgir, sempre tenint present l'interès superior del menor i la voluntat de les famílies que mostrin la seva preferència pel règim més inclusiu.

Article 27

Alumnes amb trastorns del desenvolupament del llenguatge i de la comunicació, d'atenció o d'aprenentatge

1. La Direcció General de Primera Infància, Atenció a la Diversitat i Millora Educativa ha d'adoptar les mesures necessàries perquè es puguin identificar els alumnes amb trastorns del desenvolupament del llenguatge i de la comunicació, d'atenció o d'aprenentatge, i valorar-ne les necessitats de manera primerenca. La identificació i la valoració d'aquests alumnes s'ha de dur a terme per part de l'equip d'orientació i suport a l'aprenentatge del centre o per part de professionals de l'àmbit sanitari.

2. La Conselleria d'Educació i Universitats, ha d'establir les condicions d'accessibilitat i els recursos de suport, humans i materials, que afavoreixin l'accés al currículum dels alumnes amb trastorns del desenvolupament del llenguatge i de la comunicació, d'atenció o d'aprenentatge i han d'adaptar les actuacions, accions, plans i programes, els recursos personals, metodològics i materials (inclosos els tecnològics), contextuals i comunitaris per aconseguir el desenvolupament personal, acadèmic, social i emocional de l'alumne.

Article 28

Alumnes amb necessitats d'inclusió social

1. La identificació i la valoració d'aquests alumnes s'ha de dur a terme per part de l'equip d'orientació i suport a l'aprenentatge del centre. En el cas d'alumnes amb els quals intervenen serveis de l'àmbit social, se'n podrà demanar la col·laboració en el procés de valoració.

2. La Conselleria d'Educació i Universitats, mitjançant la Direcció General de Primera Infància, Atenció a la Diversitat i Millora Educativa, ha d'establir les condicions perquè els alumnes d'incorporació tardana o els alumnes que presenten desconeixement greu d'una o de les dues llengües oficials puguin participar en el programa d'acolliment lingüístic i rebre una atenció específica, que ha de ser, en tot cas, simultània a la seva escolarització en grups ordinaris, amb els quals han de compartir el major temps possible de l'horari setmanal, en els termes que preveu l'article 137 de la Llei 1/2022.

3. Els alumnes d'incorporació tardana que presentin un desfasament en el seu nivell de competència curricular de dos cursos o més poden ser escolaritzats en el curs inferior al qual els correspondria per edat. En aquest cas, s'han d'adoptar les mesures de suport necessàries que facilitin la seva inclusió, la recuperació del seu desfasament i que els permetin continuar amb aprofitament el seu aprenentatge. En el cas de superar aquest desfasament, s'han d'incorporar al grup corresponent a la seva edat.

4. En el cas d'alumnes d'incorporació tardana, la decisió d'aplicar mesures intensives s'ha de basar en la seva avaluació inicial. En aquest cas, les mesures intensives han de tenir una durada limitada. El conseller d'Educació i Universitats ha de regular la normativa referida a l'aplicació d'aquestes mesures.

5. Per als alumnes que presenten situació de vulnerabilitat socioeducativa s'han d'adoptar les mesures de suport organitzatives, metodològiques i de programes específics necessaris que facilitin la seva inclusió.

Article 29

Alumnes amb altes capacitats intel·lectuals

1. La identificació i la valoració d'aquests alumnes s'ha de dur a terme per part de l'equip d'orientació i suport a l'aprenentatge del centre.

2. Els centres amb alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu, associades a altes capacitats intel·lectuals, han d'adoptar estratègies metodològiques i d'ensenyament-aprenentatge per ampliar i enriquir el currículum, així com altres mesures específiques adequades a cada situació i a cada alumne.

3. Es pot flexibilitzar l'escolarització dels alumnes amb altes capacitats intel·lectuals de tal manera que es pugui reduir un curs la durada de l'etapa, quan es prevegi que aquesta és la mesura més adequada per el desenvolupament del seu equilibri personal i social. El conseller d'Educació i Universitats ha de regular els procediments i condicions per l'aplicació d'aquesta flexibilització.

Article 30**Alumnes amb condicions personals o història escolar**

1. La identificació i la valoració d'aquests alumnes s'ha de dur a terme per part dels serveis d'orientació educativa del centre o professionals de l'àmbit sanitari.
2. La Conselleria d'Educació i Universitats ha d'establir les condicions d'accessibilitat i els recursos de suport, humans i materials, que afavoreixin l'accés al currículum dels alumnes amb condicions personals o història escolar i que assegurin una correcta avaluació d'aquests alumnes.

CAPÍTOL VII**Autonomia dels centres****Article 31****Autonomia dels centres**

1. La Conselleria d'Educació i Universitats ha de facilitar als centres l'exercici de la seva autonomia pedagògica, d'organització i de gestió, en els termes recollits en la LOE-LOMLOE, i en el Decret 4 / 2023, de 13 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament orgànic de les escoles infantils públiques, els col·legis d'educació primària, els col·legis d'educació infantil i primària, els col·legis d'educació infantil i primària integrats amb ensenyaments elementals de música, els col·legis d'educació infantil i primària integrats amb educació secundària i els instituts d'educació secundària de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
2. Els centres han de concretar o adaptar els currículums i incorporar aquesta concreció o adaptació al seu projecte educatiu, que ha d'impulsar i desenvolupar els principis, objectius i metodologia propis d'un aprenentatge competencial orientat a l'exercici d'una ciutadania activa.
3. Igualment, els centres han de promoure compromisos educatius amb els pares o tutors legals dels seus alumnes en els quals es consignin les activitats que els integrants de la comunitat educativa es comprometen a desenvolupar per facilitar el progrés acadèmic i educatiu dels alumnes.
4. Els centres poden adoptar en l'exercici de la seva autonomia les experimentacions, innovacions pedagògiques, programes educatius, plans de treball, formes d'organització, normes de convivència i ampliacions del calendari escolar o de l'horari lectiu d'àrees o àmbits. D'acord amb el punt 4 de l'article 120 i l'article 141 de la LOE, s'han d'avaluar els processos d'ensenyament i aprenentatge i els seus resultats. Aquests processos s'han d'avaluar anualment i s'han d'incloure a la memòria de final de curs, on han de quedar reflectits els resultats d'aquestes avaluacions per determinar-ne la continuïtat, modificació o finalització. El conseller d'Educació i Universitats ha de regular, amb el desplegament d'una ordre, aquesta avaluació.
5. La Conselleria d'Educació i Universitats ha de potenciar i promoure l'autonomia dels centres que en depenen, de manera que els seus recursos econòmics, materials i humans puguin adequar-se als plans de feina i d'organització que elaborin, una vegada que hagin estat convenientment avaluats i valorats.

Article 32**Programacions didàctiques**

1. La programació didàctica ha de ser l'instrument de planificació curricular específic per desenvolupar el procés d'ensenyament i aprenentatge dels alumnes per a cadascuna de les àrees o àmbits de cada curs o nivell.
2. Correspon a cada equip de cicle desenvolupar el currículum establert en aquest Decret mitjançant la programació didàctica de les àrees o àmbits que li corresponen, tenint en compte el perfil de sortida dels alumnes al final de l'ensenyament bàsic establert a l'annex 1, els principis pedagògics establerts en l'article 6 d'aquest Decret, les orientacions metodològiques establertes a l'annex 5 i les orientacions per a l'avaluació de l'etapa establertes a l'annex 6 d'aquest Decret. En els centres privats, concertats i no concertats, la titularitat del centre ha d'establir els responsables d'elaborar les programacions didàctiques.
3. Les programacions didàctiques de cada àrea o àmbit han d'incloure, com a mínim, els elements següents:
 - a. Les competències específiques i els criteris d'avaluació de l'àrea o àmbit per a tot el curs.
 - b. Els sabers bàsics seqüenciats i temporitzats per a cada curs o nivell, organitzats en unitats de programació.
 - c. Processos i instruments d'avaluació i sistema de qualificació.

- d.Estratègies didàctiques i metodològiques: organització, recursos, agrupaments, criteris per a l'elaboració de situacions d'aprenentatge o d'altres activitats que es considerin necessàries.
- e.Actuacions generals d'atenció a les necessitats individuals.
- f.Concreció dels elements transversals establerts en el projecte educatiu.
- g.Activitats complementàries.
- h.Pla de seguiment als alumnes que no promocionen.
- i.Mecanisme de revisió, avaluació i modificació de les programacions didàctiques.

4. Els docents han de desenvolupar la seva activitat docent d'acord amb les programacions didàctiques.
5. Els docents que imparteixen àrees integrades en àmbits han de coordinar l'elaboració i desenvolupament de les seves programacions didàctiques.
6. L'elaboració de les programacions didàctiques són responsabilitat única dels equips de cicle. Els equips docents poden acordar adaptacions respecte de la programació didàctica establerta per donar resposta a les necessitats educatives dels alumnes. En els centres privats, concertats i no concertats, el director, a instàncies de la titularitat del centre, ha de designar el responsable de conèixer i coordinar les adaptacions que es puguin proposar.
7. A final de curs, s'ha d'avaluar el grau d'assoliment de les programacions didàctiques i introduir-hi les modificacions que correspongui en vista a la programació del proper curs.
8. Cada centre informarà els alumnes i els seus pares o tutors legals del contingut de les programacions didàctiques, d'acord amb el projecte educatiu de centre.
9. Les programacions didàctiques han de ser públiques i formen part de la Programació General Anual. D'acord amb l'article 55c) de la Llei 1/2022, de 8 de març, d'educació de les Illes Balears, és un dret de les famílies conèixer les programacions didàctiques i els criteris d'avaluació.

Article 33

Unitats de programació

1. Els docents han de desenvolupar i concretar, al llarg del curs, les unitats de programació de la manera que millor s'adaptin a les característiques dels seus grups.
2. Cada unitat de programació ha d'incloure, com a mínim, els sabers bàsics, la seqüència d'activitats i situacions d'aprenentatge, els criteris d'avaluació associats, les mesures d'atenció a les necessitats individuals, les estratègies didàctiques i metodològiques i els recursos. En l'annex 4 d'aquest Decret es donen unes orientacions per al desenvolupament de les situacions d'aprenentatge dins la unitat de programació.
3. Els docents d'un mateix nivell s'han de coordinar per desenvolupar les unitats de programació.
4. Les unitats de programació han d'estar a disposició de l'equip directiu.

Article 35

Coordinació entre etapes

1. Per garantir la continuïtat del procés de formació i una transició i evolució positiva de l'educació infantil a l'educació primària i d'aquesta a l'educació secundària obligatòria, els centres, amb l'assessorament del Departament d'Inspecció Educativa, han d'establir mecanismes i mesures de coordinació i transició entre les diferents etapes, els quals s'han de reflectir en el projecte educatiu dels centres. Aquest procés requereix una coordinació estreta entre els professionals educadors, mestres i professors de les etapes.
2. Els mecanismes i mesures que s'apliquen en el procés de coordinació, han de complir amb els següents punts:
 - a.S'han d'elaborar i implementar conjuntament entre els centres, sota la coordinació dels equips directius i amb la col·laboració dels serveis d'orientació educativa.
 - b.Han de recollir l'intercanvi d'informació sobre l'alumne i mesures per facilitar-ne la transició en el canvi de centre, garantint la continuïtat en el procés educatiu.
3. Quan les etapes educatives es cursen en un mateix centre, la coordinació pedagògica entre les diferents etapes educatives s'ha de realitzar de manera integrada, en coherència amb el projecte educatiu de centre.
4. La coordinació entre les etapes ha d'incloure el traspàs de les dades més significatives relatives a les mesures educatives implementades per als alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu, garantint-ne la continuïtat i l'adaptació en la nova etapa.

CAPÍTOL VIII

Materials i recursos

Article 35

Materials didàctics

1. Correspon als centres educatius, en el marc de la seva autonomia pedagògica, triar, si escau, els materials didàctics, sempre que s'adaptin al rigor científic, adequats a l'edat dels alumnes i al currículum establert en aquest Decret i elaborat de conformitat amb el Reial decret 157/2022, d'1 de març. Els materials han de reflectir i fomentar el respecte envers els principis, els valors, les llibertats, els drets i els deures constitucionals i estatutaris. En aquest sentit, entre aquest material cal fomentar una selecció que afavoreixi un ús responsable i respectuós amb el medi ambient, així com els principis i valors recollits a la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral davant la violència de gènere, als quals ha d'ajustar-se tota l'activitat educativa. Així mateix, els centres han de vetllar perquè el material didàctic fomenti i respecti els principis recollits a l'article 6 d'aquest Decret.
2. El DIE ha de vetllar perquè els materials didàctics fomentin la igualtat entre dones i homes i s'eliminin els estereotips sexistes o discriminatoris.
3. Els llibres de text i consulta no poden ser substituïts abans que transcorri un període mínim de quatre cursos acadèmics. Excepcionalment, quan la concreció curricular ho requereixi i amb l'informe favorable del DIE, poden ser substituïts abans de la finalització d'aquest període esmentat. S'ha d'afavorir que els centres educatius implementin programes de reutilització de llibres de text i consulta, de manera coherent i ajudant als objectius de conservació del medi ambient i de solidaritat i sostenibilitat.
4. Abans del 30 de juny de cada any, els centres han de publicar la relació dels llibres de text, de consulta i de lectura per a cada curs escolar. Així mateix, abans d'aquesta data, els centres sostinguts amb fons públics han d'haver introduït aquesta relació en el programa de gestió educativa de la Conselleria d'Educació i Universitats i al web del centre.

Article 36

Recursos

1. Els centres han d'estar dotats dels recursos educatius, humans i materials necessaris per oferir un ensenyament de qualitat i inclusiu, i garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'educació.
2. La Conselleria d'Educació i Universitats ha de proveir els recursos necessaris per garantir un nombre màxim de vint-i-cinc alumnes per aula, sense perjudici de la reducció progressiva de ràtios, com a resultat de la implementació del pla que preveu la disposició addicional tercera de la Llei 1/2022.
3. En el procés d'aplicació de l'article 137.2 de la Llei 1/2022, la Conselleria d'Educació i Universitats, mitjançant la Direcció General de la Primera Infància, Atenció a la Diversitat i Millora Educativa, ha de proporcionar els recursos complementaris que requereixen els centres per facilitar que els alumnes d'incorporació tardana amb dèficit lingüístic s'incorporin amb eficàcia a l'aprenentatge en funció del projecte lingüístic del centre.
4. L'ús de recursos i tecnologies digitals s'ha de desenvolupar amb solvència i responsabilitat, juntament amb una varietat de recursos analògics per a cadascuna de les àrees, tenint present la maduresa psicoevolutiva i les capacitats dels alumnes per emprar-les de manera eficient, ètica i segura.
5. La Conselleria d'Educació i Universitats pot assignar recursos addicionals i arbitrar mesures de caràcter extraordinari en determinats centres sostinguts amb fons públics per raó dels projectes innovadors en matèria d'atenció a la diversitat i per compensar les condicions d'especial necessitat de la població que escolaritzen en els termes que s'estableixin reglamentàriament, sense perjudici del que estableix el punt 4 de l'article 31 d'aquest Decret. A aquests efectes, es tindrà en compte l'índex socioeconòmic i cultural del centre (ISEC) en les condicions que estableixi la Conselleria d'Educació i Universitats.

Article 37

Atribució docent

1. L'atribució docent per als mestres d'educació primària dels centres públics és la que s'estableix al Reial decret 1594/2011, de 4 de novembre, pel qual s'estableixen les especialitats docents del cos de mestres que exerceixen les seves funcions en les etapes d'educació infantil i d'educació primària regulades en la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.
2. L'atribució docent per als mestres d'educació primària dels centres privats, concertats i no concertats, és la que s'estableix en el Reial decret 476/2013, de 21 de juny, pel qual es regulen les condicions de qualificació i formació que han de tenir els mestres dels centres privats

d'educació infantil i d'educació primària.

Disposició addicional primera**Gènere**

Les formes del gènere gramatical no marcat, tradicionalment dit masculí, que apareixen en aquesta norma, s'han d'entendre com a genèriques quan es refereixen a persones. Per tant, les inclouen totes, amb independència del gènere amb què s'identifiquin.

Disposició addicional segona**Ensenyament de Religió**

1. Els ensenyaments de Religió s'han d'incloure en l'educació primària d'acord amb el que s'estableix a la disposició addicional segona de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

2. La Conselleria d'Educació i Universitats ha de garantir que, a l'inici del curs, els pares o tutors legals dels alumnes puguin manifestar la seva voluntat de rebre o no ensenyaments de Religió.

3. La Conselleria d'Educació i Universitats ha de vetlar perquè els centres respectin els drets de tots els alumnes i dels seus pares o tutors legals i perquè no suposi cap discriminació rebre ensenyaments de Religió o no rebre'n.

4. Els centres docents han de disposar les mesures organitzatives perquè els alumnes, els pares o tutors legals dels quals no hagin optat per cursar ensenyaments de Religió, rebin la deguda atenció educativa supervisada. Els centres han de planificar i programar aquesta atenció de manera que es dirigeixi al desenvolupament de les competències clau a través de la realització de projectes significatius per als alumnes i de la resolució col·laborativa de problemes, tot reforçant l'autoestima, la promoció de la salut mitjançant l'activitat física, l'autonomia, la reflexió i la responsabilitat, per a la qual cosa la Conselleria d'Educació i Universitats ha de publicar les orientacions corresponents. En tot cas, les activitats proposades han d'anar dirigides a reforçar els aspectes més transversals del currículum i han d'afavorir la interdisciplinarietat i la connexió entre els diferents sabers. En cap cas, aquestes activitats han de comportar l'aprenentatge de continguts curriculars associats al coneixement del fet religiós ni a qualsevol altra àrea o àmbit de l'etapa. La planificació de l'atenció educativa alternativa a la religió ha de formar part del projecte educatiu de centre.

5. L'avaluació dels ensenyaments de la religió catòlica s'ha de realitzar en els mateixos termes i amb els mateixos efectes que les altres matèries de l'etapa. L'avaluació dels ensenyaments de les diferents confessions religioses amb les quals l'estat ha subscrit acords de cooperació s'ha d'ajustar al que s'estableix en els mateixos.

6. El currículum de l'àrea de Religió Catòlica s'estableix a la Resolució de 21 de juny de 2022, de la Secretaria d'Estat d'Educació, per la qual es publiquen els currículums dels ensenyaments de religió catòlica corresponents a Educació Infantil, Educació Primària, Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat. La determinació del currículum de l'ensenyament de les diferents confessions religioses amb les quals l'Estat ha subscrit acords de cooperació en matèria educativa serà competència de les corresponents autoritats religioses.

7. Amb la finalitat de garantir el principi d'igualtat i la lliure concurrència entre tots els alumnes, les qualificacions que s'haguessin obtingut en l'avaluació dels ensenyaments de Religió no es computaran en les convocatòries en les quals hagin d'entrar en concurrència els expedients acadèmics.

Disposició addicional tercera**Ensenyaments del sistema educatiu espanyol impartits en llengües estrangeres**

La Conselleria d'Educació i Universitats pot autoritzar que una part de les àrees del currículum s'imparteixin en una llengua estrangera, sense que això suposi modificació dels aspectes bàsics del currículum regulats en aquest Decret. En aquest cas, s'ha de procurar que, al llarg de l'etapa, els alumnes adquireixin la terminologia pròpia de les àrees en les llengües oficials. Aquesta autorització ha d'atendre el que dicta el Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l'ús i l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears.

El fet que els centres imparteixin els seus ensenyaments conforme allò previst a l'apartat anterior en cap cas pot suposar la modificació dels criteris per a l'admissió dels alumnes establerts en els articles 84 i 86 de la LOMLOE.

Disposició addicional quarta**Protecció de dades de caràcter personal**

En relació amb les dades de caràcter personal dels interessats en els procediments que es regulen en aquest Decret, s'ha de complir el que es preveu en la disposició addicional vint-i-tresena de la LOE; en la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals; en el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva

95/46/CE (Reglament general de protecció de dades); així com es preveu en el Decret 48/2024, de 22 de novembre, pel qual s'aprova la política de protecció de dades personals de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i en el Decret 44/2024, de 4 d'octubre, pel qual es crea i es regula l'estructura organitzativa de la protecció de dades de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Disposició addicional cinquena**Adaptació de referències**

Les referències fetes per la normativa vigent a les àrees d'educació primària s'han d'entendre fetes a les àrees corresponents recollides en aquest Decret.

Disposició addicional sisena**Nombre màxim d'alumnes per aula**

Tenint en compte el que disposa l'apartat 2 de l'article 36 d'aquest Decret, i d'acord amb l'apartat 2 de l'article 87 de la LOMLOE, la Conselleria d'Educació i Universitats, mitjançant la Direcció General de Planificació i Gestió Educatives, pot autoritzar un increment de fins a un deu per cent del nombre màxim d'alumnes per aula en els centres públics i privats concertats d'una mateixa àrea d'escolarització per atendre necessitats immediates d'escolarització dels alumnes d'incorporació tardana, per necessitats que vinguin motivades pel trasllat de la unitat familiar en el període d'escolarització extraordinària, a causa de la mobilitat forçosa de qualsevol dels pares o tutors legals, o a causa de l'inici d'una mesura d'acolliment familiar de l'alumne.

Disposició addicional setena**Ordenació de l'educació especial bàsica**

1. L'escolarització en l'educació especial bàsica, amb caràcter general, comprèn les edats entre els sis i els setze anys.
2. L'educació especial bàsica s'ha d'organitzar en àmbits, que han de tenir un caràcter global i inclusiu. Els àmbits s'han d'orientar al màxim desenvolupament competencial dels alumnes i assegurar la coherència educativa que en faciliti el desenvolupament integral.
3. Els àmbits de l'educació especial bàsica s'han d'impartir a tots els cursos i són els següents:
 - a) Autonomia Personal, Benestar Físic i Emocional.
 - b) Coneixement i Relació amb l'Entorn.
 - c) Comunicació i Expressió.
4. L'àmbit d'Autonomia Personal, Benestar Físic i Emocional té com a objectiu principal la consolidació d'hàbits d'autonomia, higiene, benestar físic i emocional, per contribuir al desenvolupament saludable dels alumnes i fomentar-ne l'autosuficiència, d'acord amb les seves possibilitats i característiques.
5. L'àmbit de Coneixement i Relació amb l'Entorn té com a objectiu principal el descobriment i la comprensió de l'entorn natural i social per part dels alumnes, fomentant la seva curiositat i interacció amb el món que els envolta.
6. L'àmbit de Comunicació i Expressió té com a objectiu l'expressió oral, gestual i artística per promoure diverses formes de comunicació i expressió per al desenvolupament integral dels alumnes.
7. Els àmbits que s'enumeren en el segon apartat d'aquest article han d'estar alineats amb la normativa vigent d'ordenació curricular. La coherència garanteix la continuïtat educativa i facilita la connexió entre les diferents etapes educatives.
8. El referent curricular per al desplegament dels àmbits són les àrees o matèries que figuren a l'annex corresponent de cada un dels decrets pels quals s'estableix l'ordenació i el currículum de les etapes educatives d'educació infantil, primària i secundària obligatòria.
9. Aquests àmbits han de respectar les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics que figuren a les àrees o matèries que s'hi integren.
10. D'acord amb la seva autonomia, els centres poden desenvolupar experiències educatives d'aproximació a la llengua estrangera d'acord amb els elements curriculars de les àrees o matèries de llengua estrangera dels currículums de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria. Aquesta experiència educativa s'ha de planificar i desenvolupar dins l'àmbit de Comunicació i Expressió per part dels docents del centre que imparteixin aquest àmbit.
11. El procés d'ensenyament i aprenentatge en l'educació especial bàsica es fonamenta en els principis pedagògics d'individualització de l'aprenentatge, accessibilitat i equitat, autonomia i desenvolupament personal, aprenentatge funcional, significatiu i competencial. El procés d'aprenentatge s'ha de desenvolupar d'acord amb les competències clau i els valors inclusius.

12. Correspon als centres en l'exercici de la seva autonomia dur a terme la concreció del currículum, d'acord amb les característiques dels seus documents institucionals, la seva realitat i la dels seus alumnes.

13. S'han d'establir per a cada alumne les competències específiques dels àmbits, criteris d'avaluació associats i sabers bàsics per a cada curs. Aquest procés garanteix l'avaluació adaptada a les necessitats educatives dels alumnes.

14. Correspon al conseller d'Educació i Universitats regular l'ordenació de l'educació especial bàsica

Disposició derogatòria única

Derogació de normativa

1. Queda derogat el Decret 31/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears.

2. Queden derogades totes les normes de rang igual o inferior que s'oposin a aquest Decret o el contradiguin.

Disposició final primera

Desplegament

S'habilita el conseller d'Educació i Universitats per dictar les disposicions necessàries per desplegar i executar aquest Decret.

Disposició final segona

Calendari d'implantació

Aquest Decret serà d'aplicació a tots els cursos de l'educació primària a partir del curs escolar 2025-2026.

Disposició final tercera

Entrada en vigor

Aquest Decret entrarà en vigor l'endemà de la publicació en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Palma, en la data de la signatura electrònica (1 d'agost de 2025)

El conseller d'Educació i Universitats

Antonia María Estarellas Torrens

La presidenta

Margarita Prohens Rigo

ANNEX 1**Perfil de sortida dels alumnes al final de l'ensenyament bàsic**

El perfil de sortida dels alumnes al final de l'ensenyament bàsic és l'eina en què es concreten els principis i les finalitats del sistema educatiu espanyol referits al període. El perfil identifica i defineix, en connexió amb els reptes del segle XXI, les competències clau que s'espera que els alumnes hagin desenvolupat en completar aquesta fase del seu itinerari formatiu.

El perfil de sortida és únic i el mateix per a tot el territori nacional. És la pedra angular de tot el currículum, la matriu que el cohesiona, i cap a on convergeixen els objectius de les diferents etapes que constitueixen l'ensenyament bàsic. Es concep, per tant, com l'element que ha de fonamentar les decisions curriculars, així com les estratègies i les orientacions metodològiques en la pràctica lectiva. Ha de ser, a més, el fonament de l'aprenentatge permanent i el referent de l'avaluació interna i externa dels aprenentatges de l'alumne, en particular, quant a la presa de decisions sobre promoció entre els diferents cursos, així com a l'obtenció del títol de Graduat en Educació Secundària Obligatoria.

El perfil de sortida parteix d'una visió alhora estructural i funcional de les competències clau, l'adquisició de les quals per part dels alumnes es considera indispensable per al seu desenvolupament personal, per resoldre situacions i problemes dels diferents àmbits de la seva vida, per crear noves oportunitats de millora, així com per aconseguir la continuïtat del seu itinerari formatiu i facilitar i desenvolupar la seva inserció i participació activa en la societat i en la cura de les persones, de l'entorn natural i del planeta. Es garanteix així la consecució del doble objectiu de formació personal i de socialització previst per a l'ensenyament bàsic a l'article 4.4 de la LOE, per tal de dotar cada alumne de les eines imprescindibles perquè desenvolupi un projecte de vida personal, social i professional satisfactori. Aquest projecte es constitueix com l'element articulador dels diversos aprenentatges que li permetran afrontar amb èxit els desafiaments i els reptes als quals haurà de fer front per dur-lo a terme.

El referent de partida per definir les competències recollides en el perfil de sortida ha estat la Recomanació del Consell de la Unió Europea, de 22 de maig de 2018, relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent. L'ancoratge del perfil de sortida a la Recomanació del Consell reforça el compromís del sistema educatiu espanyol amb l'objectiu d'adoptar unes referències comunes que enforteixin la cohesió entre els sistemes educatius de la Unió Europea i facilitin que els seus ciutadans, si així ho consideren, puguin estudiar i treballar al llarg de la seva vida tant al seu propi país com en altres països del seu entorn.

En el perfil, les competències clau de la Recomanació europea s'han vinculat amb els principals reptes i desafiaments globals del segle XXI als quals els alumnes s'hauran de confrontar i davant els quals necessitaran desplegar aquestes mateixes competències clau. De la mateixa manera, s'han incorporat també els

reptes recollits en el document «*Key Drivers of Curricula Change in the 21st Century*» de l'Oficina Internacional d'Educació de la UNESCO, així com els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030 adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el setembre de 2015.

La vinculació entre competències clau i reptes del segle XXI és la que donarà sentit als aprenentatges, en apropar l'escola a situacions, qüestions i problemes reals de la vida quotidiana, la qual cosa, al seu torn, proporcionarà el necessari punt de suport per a afavorir situacions d'aprenentatge significatives i rellevants, tant per als alumnes com per al personal docent. Es vol garantir que tot alumne que superi amb èxit l'ensenyament bàsic i, per tant, assoleixi el perfil de sortida, sàpiga activar els aprenentatges adquirits per respondre als principals desafiaments als quals haurà de fer front al llarg de la seva vida:

- Desenvolupar una actitud responsable a partir de la presa de consciència de la degradació del medi ambient i del maltractament animal basada en el coneixement de les causes que els provoquen, agreugen o milloren, des d'una visió sistèmica, tant local com global.
- Identificar els diferents aspectes relacionats amb el consum responsable, valorant-ne les repercussions sobre el bé individual i el comú, jutjant críticament necessitats i excessos, i exercint un control social enfront de la vulneració dels seus drets.
- Desenvolupar estils de vida saludables a partir de la comprensió del funcionament de l'organisme i la reflexió crítica sobre els factors interns i externs que hi incideixen, i assumir la responsabilitat personal i social en la cura pròpia i en la cura dels altres, així com en la promoció de la salut pública.
- Desenvolupar un esperit crític, empàtic i proactiu per detectar situacions d'inequitat i exclusió a partir de la comprensió de les causes complexes que les originen.
- Entendre els conflictes com a elements connaturals a la vida en societat que s'han de resoldre de manera pacífica.
- Analitzar de manera crítica i aprofitar les oportunitats de tota mena que ofereix la societat actual, en particular les de la cultura en l'era digital, avaluar-ne els beneficis i els riscos i fer un ús ètic i responsable que contribueixi a la millora de la qualitat de vida personal i col·lectiva.
- Acceptar la incertesa com una oportunitat per articular respostes més creatives i aprendre a manejar l'ansietat que pot implicar.
- Cooperar i viure en societats obertes i canviants des de la valoració de la diversitat personal i cultural com a font de riquesa i des de l'interès per altres llengües i cultures.
- Sentir-se part d'un projecte col·lectiu, tant en l'àmbit local com en el global i desenvolupar empatia i generositat.
- Desenvolupar les habilitats que li permetin continuar aprenent al llarg de la vida, des de la confiança en el coneixement com a motor del desenvolupament i la valoració crítica dels seus riscos i beneficis.

La resposta a aquests i altres desafiaments, entre els quals hi ha una absoluta interdependència, necessita dels coneixements, destreses i actituds que formen part de les competències clau i són tractats en les diferents àrees o àmbits que componen el currículum. Aquests continguts disciplinaris són imprescindibles, perquè sense ells els alumnes no entendrien què passa al seu voltant i, per tant, no podrien valorar críticament la situació ni, molt menys, respondre-hi adequadament. El que és essencial de la integració dels reptes en el perfil de sortida rau en el fet que afegeixen una exigència d'actuació, la qual connecta amb l'enfocament competencial del currículum: la meta no és la mera adquisició de continguts, sinó aprendre a utilitzar-los per solucionar necessitats presents a la realitat.

Aquests desafiaments impliquen adoptar una posició ètica exigent, ja que suposen articular la recerca legítima del benestar personal respectant el bé comú. Requereixen, a més, transcendir la mirada local per analitzar i comprometre's també amb els problemes globals. Tot això exigeix, d'una banda, una ment complexa, capaç de pensar en termes sistèmics, oberts i amb un alt nivell d'incertesa, i, per l'altra, la capacitat d'empatitzar amb aspectes rellevants, encara que no ens afectin de manera directa, la qual cosa implica assumir els valors de justícia social, equitat i democràcia, així com desenvolupar un esperit crític i proactiu envers les situacions d'injustícia, inequitat i exclusió.

Competències clau que s'han d'adquirir

Les competències clau que es recullen en el perfil de sortida són l'adaptació al sistema educatiu espanyol de les competències clau establertes en l'esmentada Recomanació del Consell de la Unió Europea. Aquesta adaptació respon a la necessitat de vincular aquestes competències amb els reptes i desafiaments del segle XXI, amb els principis i les finalitats del sistema educatiu establerts a la LOE i amb el context escolar, ja que la Recomanació es refereix a l'aprenentatge permanent que s'ha de produir al llarg de tota la vida, mentre que el perfil remet a un moment precís i limitat del desenvolupament personal, social i formatiu dels alumnes: l'etapa de l'ensenyament bàsic.

Amb caràcter general, s'ha d'entendre que l'assoliment de les competències i els objectius previstos a la LOMLOE per a les diferents etapes educatives està vinculat a l'adquisició i al desenvolupament de les competències clau recollides en aquest perfil de sortida, i que són les següents:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència plurilingüe.
- Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria.
- Competència digital.
- Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.
- Competència ciutadana.
- Competència emprenedora.

—Competència en consciència i expressió culturals.

La transversalitat és una condició inherent al perfil de sortida, en el sentit que tots els aprenentatges contribueixen a la seva consecució. De la mateixa manera, l'adquisició de cadascuna de les competències clau contribueix a l'adquisició de totes les altres. No existeix jerarquia entre elles, ni es pot establir una correspondència exclusiva amb una única àrea o àmbit, sinó que totes es concreten en els aprenentatges de les diferents àrees o àmbits i, alhora, s'adquireixen i desenvolupen a partir dels aprenentatges que es produeixen en el conjunt d'aquestes.

Descriptors operatius de les competències clau en l'ensenyament bàsic

Pel que fa a la dimensió aplicada de les competències clau, s'ha definit per a cadascuna d'elles un conjunt de descriptors operatius, partint dels diferents marcs europeus de referència existents.

Els descriptors operatius de les competències clau constitueixen, juntament amb els objectius de l'etapa, el marc referencial a partir del qual es concreten les competències específiques de cada àrea o àmbit. Aquesta vinculació entre descriptors operatius i competències específiques propicia que, de l'avaluació d'aquestes últimes, es pugui col·legir el grau d'adquisició de les competències clau definides al perfil de sortida i, per tant, l'assoliment de les competències i objectius previstos per a l'etapa.

Atès que les competències s'adquireixen necessàriament de manera seqüencial i progressiva, s'inclouen també en el perfil els descriptors operatius que orienten sobre el nivell d'acompliment esperat en completar l'educació primària, de manera que s'afavoreixi i s'expliciti la continuïtat, la coherència i la cohesió entre les dues etapes que componen l'ensenyament obligatori.

Competència en comunicació lingüística (CCL)

La competència en comunicació lingüística suposa interactuar de forma oral, escrita, signada o multimodal de manera coherent i adequada en diferents àmbits i contextos i amb diferents propòsits comunicatius. Implica mobilitzar, de manera conscient, el conjunt de coneixements, destreses i actituds que permeten comprendre, interpretar i valorar críticament missatges orals, escrits, signats o multimodals, per poder evitar els riscos de manipulació i desinformació, així com comunicar-se eficaçment amb altres persones de manera cooperativa, creativa, ètica i respectuosa.

La competència en comunicació lingüística constitueix la base per al pensament propi i per a la construcció del coneixement en tots els àmbits del saber. Per això, el seu desenvolupament està vinculat a la reflexió explícita sobre el funcionament de la llengua en els gèneres discursius específics de cada àrea de coneixement,

així com als usos de l'oralitat, l'escriptura o la signatura per pensar i per aprendre. Finalment, fa possible apreciar la dimensió estètica del llenguatge i gaudir de la cultura literària.

Descriptors operatius:

<i>En completar l'educació primària, l'alumne...</i>	<i>En completar l'ensenyament bàsic, l'alumne...</i>
CCL1. Expressa fets, conceptes, pensaments, opinions o sentiments de forma oral, escrita, signada o multimodal, amb claredat i adequació a diferents contextos quotidians del seu entorn personal, social i educatiu, i participa en interaccions comunicatives amb actitud cooperativa i respectuosa, tant per intercanviar informació i crear coneixement com per construir vincles personals.	CCL1. S'expressa de forma oral, escrita, signada o multimodal amb coherència, correcció i adequació als diferents contextos socials, i participa en interaccions comunicatives amb actitud cooperativa i respectuosa tant per intercanviar informació, crear coneixement i transmetre opinions, com per construir vincles personals.
CCL2. Comprèn, interpreta i valora texts orals, escrits, signats o multimodals adaptats a la seva edat i característiques evolutives dels àmbits personal, social i educatiu, amb acompanyament puntual, per participar activament en contextos quotidians i per construir coneixement.	CCL2. Comprèn, interpreta i valora, amb actitud crítica, texts orals, escrits, signats o multimodals dels àmbits personal, social, educatiu i professional per participar en diferents contextos de manera activa i informada i per construir coneixement.
CCL3. Localitza, selecciona i contrasta, amb l'acompanyament, si s'escau, d'informació procedent de dues o més fonts, avaluant-ne la fiabilitat i utilitat en funció dels objectius de lectura, i la integra i transforma en coneixement per comunicar-la adoptant un punt de vista creatiu, crític i personal a més de respectuós amb la propietat intel·lectual.	CCL3. Localitza, selecciona i contrasta de manera progressivament autònoma informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i la integra i transforma en coneixement per comunicar-la adoptant un punt de vista creatiu, crític i personal al mateix temps que respectuós amb la propietat intel·lectual.
CCL4. Llegeix obres diverses adequades al seu progrés maduratiu i selecciona les que millor s'ajusten als seus gustos i interessos; reconeix el patrimoni literari com a font de gaudi i aprenentatge individual i col·lectiu; i	CCL4. Llegeix amb autonomia obres diverses adequades a la seva edat i selecciona les que millor s'ajusten als seus gustos i interessos; aprecia el patrimoni literari com a base privilegiada de l'experiència individual

mobilitza la seva experiència personal i lectora per construir i compartir la seva interpretació de les obres i per crear texts d'intenció literària a partir de models senzills.	i col·lectiva; i mobilitza la seva pròpia experiència biogràfica i els seus coneixements literaris i culturals per construir i compartir la seva interpretació de les obres i per crear texts d'intenció literària de progressiva complexitat.
CCL5. Posa les seves pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la gestió dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones i detecta els usos discriminatoris, així com els abusos de poder, per tal d'afavorir la utilització, no sols eficaç, sinó també ètica, dels diferents sistemes de comunicació.	CCL5. Posa les seves pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones i evita els usos discriminatoris, així com els abusos de poder, per tal d'afavorir la utilització, no només eficaç, sinó també ètica, dels diferents sistemes de comunicació.

Competència plurilingüe (CP)

La competència plurilingüe implica utilitzar diferents llengües, orals o signades, de manera apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació. Aquesta competència suposa reconèixer i respectar els perfils lingüístics individuals i aprofitar les experiències pròpies per desenvolupar estratègies que permetin intercedir i fer transferències entre llengües, incloses les clàssiques, i, si s'escau, mantenir i adquirir destreses en la llengua o llengües familiars i en les llengües oficials. Integra, així mateix, dimensions històriques i interculturals orientades a conèixer, valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat amb l'objectiu de fomentar la convivència democràtica.

Descriptors operatius:

<i>En completar l'educació primària, l'alumne...</i>	<i>En completar l'ensenyament bàsic, l'alumne...</i>
CP1. Usa, almenys, una llengua, a més de la llengua o llengües familiars, per respondre a necessitats comunicatives senzilles i predictibles, de manera adequada tant al seu desenvolupament i interessos com a situacions i contextos quotidians dels àmbits personal, social i educatiu.	CP1. Usa eficaçment una o més llengües, a més de la llengua o llengües familiars, per respondre a les seves necessitats comunicatives, de manera apropiada i adequada tant al seu desenvolupament i interessos com a diferents situacions i contextos dels àmbits personal, social, educatiu i professional.
CP2. A partir de les seves experiències, reconeix la diversitat de perfils	CP2. A partir de les seves experiències, realitza transferències entre diferents

lingüístics i experimenta estratègies que, de manera guiada, li permeten realitzar transferències senzilles entre diferents llengües per comunicar-se en contextos quotidians i ampliar el seu repertori lingüístic individual.	llengües com a estratègia per comunicar-se i ampliar el propi repertori lingüístic individual.
CP3. Coneix i respecta la diversitat lingüística i cultural present en el seu entorn, i en reconeix i comprèn el valor com a factor de diàleg, per millorar la convivència.	CP3. Coneix, valora i respecta la diversitat lingüística i cultural present en la societat, i la integra en el seu desenvolupament personal com a factor de diàleg, per fomentar la cohesió social.

Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM)

La competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (competència STEM, per les seves sigles en anglès) comporta la comprensió del món utilitzant els mètodes científics, el pensament i representació matemàtics, la tecnologia i els mètodes de l'enginyeria per transformar l'entorn de forma compromesa, responsable i sostenible.

La competència matemàtica permet desenvolupar i aplicar la perspectiva i el raonament matemàtic per resoldre diversos problemes en diferents contextos.

La competència en ciència comporta la comprensió i explicació de l'entorn natural i social, per mitjà d'un conjunt de coneixements i metodologies, incloses l'observació i l'experimentació, amb la finalitat de plantejar preguntes i extreure conclusions basades en proves per poder interpretar i transformar el món natural i el context social.

La competència en tecnologia i enginyeria comprèn l'aplicació dels coneixements i metodologies propis de les ciències per transformar la nostra societat d'acord amb les necessitats o desitjos de les persones en un marc de seguretat, responsabilitat i sostenibilitat.

Descriptors operatius:

<i>En completar l'educació primària, l'alumne...</i>	<i>En completar l'ensenyament bàsic, l'alumne...</i>
STEM1. Utilitza, de manera guiada, alguns mètodes inductius i deductius propis del raonament matemàtic en situacions conegudes, selecciona i emprava algunes estratègies per	STEM1. Utilitza mètodes inductius i deductius propis del raonament matemàtic en situacions conegudes, selecciona i emprava diferents estratègies per resoldre problemes, n'analitza críticament les solucions i

resoldre problemes reflexionant sobre les solucions obtingudes.	reformula el procediment, si és necessari.
STEM2. Utilitza el pensament científic per entendre i explicar alguns dels fenòmens que ocorren al seu voltant, confia en el coneixement com a motor de desenvolupament, utilitza eines i instruments adequats, es planteja preguntes i realitza experiments senzills de forma guiada.	STEM2. Utilitza el pensament científic per entendre i explicar els fenòmens que ocorren al seu voltant, confia en el coneixement com a motor de desenvolupament, es planteja preguntes i comprova hipòtesis mitjançant l'experimentació i la indagació, utilitza eines i instruments adequats, aprecia la importància de la precisió i la veracitat i mostra una actitud crítica sobre l'abast i les limitacions de la ciència.
STEM3. Realitza, de forma guiada, projectes; dissenya, fabrica i avalua diferents prototips o models, i s'adapta davant la incertesa per generar, en equip, un producte creatiu amb un objectiu concret, procurant la participació de tot el grup i resolent pacíficament els conflictes que puguin sorgir.	STEM3. Planteja i desenvolupa projectes; dissenya, fabrica i avalua diferents prototips o models per generar i utilitzar productes que donin solució a una necessitat o problema de forma creativa i en equip; procura la participació de tot el grup; resol pacíficament els conflictes que puguin sorgir; s'adapta davant la incertesa, i valora la importància de la sostenibilitat.
STEM4. Interpreta i transmet els elements més rellevants d'alguns mètodes i resultats científics, matemàtics i tecnològics de manera clara i veraç, utilitzant terminologia científica apropiada, en diferents formats (dibuixos, diagrames, gràfics, símbols...) i aprofitant de manera crítica, ètica i responsable la cultura digital per compartir i construir nous coneixements.	STEM4. Interpreta i transmet els elements més rellevants de processos, raonaments, demostracions, mètodes i resultats científics, matemàtics i tecnològics de manera clara i precisa, en diferents formats (gràfics, taules, diagrames, fórmules, esquemes, símbols...), aprofitant de manera crítica la cultura digital i incloent-hi el llenguatge matemàtic formal amb ètica i responsabilitat, per compartir i construir nous coneixements.
STEM5. Participa en accions fonamentades científicament per promoure la salut i preservar el medi ambient i els éssers vius, aplicant principis d'ètica i seguretat i practicant el consum responsable.	STEM5. Emprèn accions fonamentades científicament per promoure la salut física, mental i social, i preservar el medi ambient i els éssers vius; aplica principis d'ètica i seguretat en la realització de projectes per transformar el seu entorn proper de manera sostenible, en valora l'impacte global i practica el consum

responsable.

Competència digital (CD)

La competència digital implica l'ús i la interacció segur, saludable, sostenible, crític i responsable de les tecnologies digitals per a l'aprenentatge, per al treball i per a la participació en la societat.

Inclou l'alfabetització en informació i dades, la comunicació i la col·laboració, l'educació mediàtica, la creació de continguts digitals (inclosa la programació), la seguretat (inclòs el benestar digital i les competències relacionades amb la ciberseguretat), assumptes relacionats amb la ciutadania digital, la privadesa, la propietat intel·lectual, la resolució de problemes i el pensament computacional i crític.

Descriptors operatius:

<i>En completar l'educació primària, l'alumne...</i>	<i>En completar l'ensenyament bàsic, l'alumne...</i>
CD1. Realitza cerques guiades a internet i fa ús d'estratègies senzilles per al tractament digital de la informació (paraules clau, selecció d'informació rellevant, organització de dades...) amb una actitud crítica sobre els continguts obtinguts.	CD1. Realitza cerques a internet atenent a criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat, seleccionant els resultats de manera crítica i arxivant-los, per recuperar-los, referenciar-los i reutilitzar-los, respectant la propietat intel·lectual.
CD2. Crea, integra i reelabora continguts digitals en diferents formats (text, taula, imatge, àudio, vídeo, programa informàtic...) mitjançant l'ús de diferents eines digitals per expressar idees, sentiments i coneixements, respectant la propietat intel·lectual i els drets d'autor dels continguts que reutilitza.	CD2. Gestiona i utilitza el seu entorn personal digital d'aprenentatge per construir coneixement i crear continguts digitals, mitjançant estratègies de tractament de la informació i l'ús de diferents eines digitals, seleccionant-ne i configurant-ne la més adequada en funció de la tasca i de les seves necessitats d'aprenentatge permanent.
CD3. Participa en activitats o projectes escolars mitjançant l'ús d'eines o plataformes virtuals per construir nou coneixement, comunicar-se, treballar cooperativament, compartir dades i continguts en entorns digitals restringits i supervisats de manera segura, amb una actitud oberta i responsable davant del seu ús.	CD3. Es comunica, participa, col·labora i interacciona compartint continguts, dades i informació mitjançant eines o plataformes virtuals, gestiona les seves accions, presència i visibilitat en la xarxa de manera responsable, i exerceix una ciutadania digital activa, cívica i reflexiva.

CD4. Coneix els riscos i adopta, amb l'orientació del docent, mesures preventives en usar les tecnologies digitals per protegir els dispositius, les dades personals, la salut i el medi ambient, i s'inicia en l'adopció d'hàbits d'ús crític, segur, saludable i sostenible d'aquestes tecnologies.	CD4. Identifica riscos i adopta mesures preventives en usar les tecnologies digitals per protegir els dispositius, les dades personals, la salut i el medi ambient, i per prendre consciència de la importància i necessitat de fer un ús crític, legal, segur, saludable i sostenible d'aquestes tecnologies.
CD5. S'inicia al desenvolupament de solucions digitals senzilles i sostenibles (reutilització de materials tecnològics, programació informàtica per blocs, robòtica educativa...) per resoldre problemes concrets o reptes proposats de manera creativa, i demana ajuda si és necessari.	CD5. Desenvolupa aplicacions informàtiques senzilles i solucions tecnològiques creatives i sostenibles per resoldre problemes concrets o respondre a reptes proposats i mostra interès i curiositat per l'evolució de les tecnologies digitals i pel seu desenvolupament sostenible i ús ètic.

Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA)

La competència personal, social i d'aprendre a aprendre implica la capacitat de reflexionar sobre un mateix per autoconèixer-se, acceptar-se i promoure un creixement personal constant; gestionar el temps i la informació eficaçment; col·laborar amb els altres de forma constructiva; mantenir la resiliència; i gestionar l'aprenentatge al llarg de la vida. Inclou també la capacitat de fer front a la incertesa i la complexitat; adaptar-se als canvis; aprendre a gestionar els processos metacognitius; identificar conductes contràries a la convivència i desenvolupar estratègies per tractar-les; contribuir al benestar físic, mental i emocional propi i dels altres, desenvolupant habilitats per cuidar-se a un mateix i als que l'envolten a través de la corresponsabilitat; ser capaç de dur una vida orientada al futur; així com expressar empatia i tractar els conflictes en un context integrador i de suport.

Descriptors operatius:

<i>En completar l'educació primària, l'alumne...</i>	<i>En completar l'ensenyament bàsic, l'alumne...</i>
CPSAA1. És conscient de les pròpies emocions, idees i comportaments personals, empra estratègies per gestionar-les en situacions de tensió o conflicte, s'adapta als canvis i els harmonitza per aconseguir els seus propis objectius.	CPSAA1. Regula i expressa les seves emocions, enfortint l'optimisme, la resiliència, l'autoeficàcia i la cerca de propòsit i motivació cap a l'aprenentatge, per gestionar els reptes i canvis i harmonitzar-los amb els seus propis objectius.
CPSAA2. Coneix els riscos més rellevants i els principals actius per a la	CPSAA2. Comprèn els riscos per a la salut relacionats amb factors socials,

salut, adopta estils de vida saludables per al seu benestar físic i mental, i detecta i cerca suport davant situacions violentes o discriminatòries.	consolida estils de vida saludable a nivell físic i mental, reconeix conductes contràries a la convivència i aplica estratègies per tractar-les.
CPSAA3. Reconeix i respecta les emocions i experiències dels altres, participa activament en el treball en grup, assumeix les responsabilitats individuals assignades i empra estratègies cooperatives dirigides a la consecució d'objectius compartits.	CPSAA3. Comprèn proactivament les perspectives i les experiències dels altres i les incorpora al seu aprenentatge, per participar en el treball en grup, distribueix i accepta tasques i responsabilitats de manera equitativa i emprant estratègies cooperatives.
CPSAA4. Reconeix el valor de l'esforç i la dedicació personal per a la millora del seu aprenentatge i adopta postures crítiques quan es produeixen processos de reflexió guiats.	CPSAA4. Realitza autoavaluacions sobre el seu procés d'aprenentatge, cercant fonts fiables per validar, sustentar i contrastar la informació i per obtenir conclusions rellevants.
CPSAA5. Planeja objectius a curt termini, utilitza estratègies d'aprenentatge autoregulat, participa en processos d'autoavaluació i coavaluació, reconeix les seves limitacions i sap buscar ajuda en el procés de construcció del coneixement.	CPSAA5. Planeja objectius a mitjà termini i desenvolupa processos metacognitius de retroalimentació per aprendre dels seus errors en el procés de construcció del coneixement.

Competència ciutadana (CC)

La competència ciutadana contribueix al fet que els alumnes puguin exercir una ciutadania responsable i participar plenament en la vida social i cívica, basant-se en la comprensió dels conceptes i les estructures socials, econòmiques, jurídiques i polítiques, així com en el coneixement dels esdeveniments mundials i el compromís actiu amb la sostenibilitat i l'assoliment d'una ciutadania mundial. Inclou l'alfabetització cívica, l'adopció conscient dels valors propis d'una cultura democràtica fundada en el respecte als drets humans, la reflexió crítica sobre els grans problemes ètics del nostre temps i el desenvolupament d'un estil de vida sostenible d'acord amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible plantejats a l'Agenda 2030.

Descriptors operatius:

<i>En completar l'educació primària, l'alumne...</i>	<i>En completar l'ensenyament bàsic, l'alumne...</i>
CC1. Entén els fets històrics i socials més rellevants relatius a la seva pròpia identitat i cultura, reflexiona	CC1. Analitza i comprèn idees relatives a la dimensió social i ciutadana de la seva pròpia identitat, així com als fets

sobre les normes de convivència, i les aplica de manera constructiva, dialogant i inclusiva en qualsevol context.	culturals, històrics i normatius que la determinen, demostrant respecte per les normes, empatia, equitat i esperit constructiu en la interacció amb els altres en qualsevol context.
CC2. Participa en activitats comunitàries, la presa de decisions i la resolució dels conflictes de forma dialogada i respectuosa amb els procediments democràtics, els principis i valors de la Unió Europea i la Constitució espanyola, els drets humans i de la infància, el valor de la diversitat, i l'assoliment de la igualtat de gènere, la cohesió social i els Objectius de Desenvolupament Sostenible.	CC2. Analitza i assumeix amb fonament els principis i valors que emanen del procés d'integració europeu, la Constitució espanyola i els drets humans i de la infància, participant en activitats comunitàries, com la presa de decisions o la resolució de conflictes, amb actitud democràtica, respecte per la diversitat, i compromís amb la igualtat de gènere, la cohesió social, el desenvolupament sostenible i l'assoliment de la ciutadania mundial.
CC3. Reflexiona i dialoga sobre valors i problemes ètics d'actualitat i comprèn la necessitat de respectar diferents cultures i creences, cuidar l'entorn, rebutjar prejudicis i estereotips, i oposar-se a qualsevol forma de discriminació o violència.	CC3. Comprèn i analitza problemes ètics fonamentals i d'actualitat, considera críticament els valors propis i aliens, i desenvolupa els judicis propis per afrontar la controvèrsia moral amb actitud dialogant, argumentativa, respectuosa i oposada a qualsevol mena de discriminació o violència.
CC4. Comprèn les relacions sistèmiques entre les accions humanes i l'entorn, i s'inicia en l'adopció d'estils de vida sostenibles, per contribuir a la conservació de la biodiversitat des d'una perspectiva tant local com a global.	CC4. Comprèn les relacions sistèmiques d'interdependència, ecodpendència i interconnexió entre actuacions locals i globals, i adopta, de forma conscient i motivada, un estil de vida sostenible i ecosocialment responsable.

Competència emprenedora (CE)

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital adreçat a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris per generar resultats de valor per a altres persones. A més, implica aportar estratègies que permetin adaptar la mirada per detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per analitzar i avaluar l'entorn; crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins els processos creatius i d'innovació, i despertar la disposició a aprendre, a arriscar i a afrontar la incertesa. També, implica prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar

de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia, habilitats de comunicació i de negociació, per portar les idees plantejades a l'acció mitjançant la planificació i la gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i econòmic i financer.

Descriptors operatius:

<i>En completar l'educació primària, l'alumne...</i>	<i>En completar l'ensenyament bàsic, l'alumne...</i>
CE1. Reconeix necessitats i reptes a afrontar i elabora idees originals, utilitzant destreses creatives i prenent consciència de les conseqüències i efectes que les idees puguin generar en l'entorn, per proposar solucions valuoses que responguin a les necessitats detectades.	CE1. Analitza necessitats, oportunitats i afronta reptes amb sentit crític, fa balanç de la seva sostenibilitat i valora l'impacte que puguin suposar en l'entorn, per presentar idees i solucions innovadores, ètiques i sostenibles, dirigides a crear valor a l'àmbit personal, social, educatiu i professional.
CE2. Identifica fortaleeses i febleses pròpies utilitzant estratègies d'autoconeixement, s'inicia en el coneixement d'elements econòmics i financers bàsics i els aplica a situacions i problemes de la vida quotidiana, per detectar els recursos que puguin portar les idees originals i valuoses a l'acció.	CE2. Avalua les fortaleeses i febleses pròpies, fent ús d'estratègies d'autoconeixement i autoeficàcia i comprèn els elements fonamentals de l'economia i les finances, aplicant coneixements econòmics i financers a activitats i situacions concretes, utilitzant destreses que afavoreixin el treball col·laboratiu i en equip, per reunir i optimitzar els recursos necessaris que portin a l'acció una experiència emprenedora que generi valor.
CE3. Crea idees i solucions originals, planifica tasques, coopera amb els altres i en equip, i valora el procés realitzat i el resultat obtingut, per dur a terme una iniciativa emprenedora, considerant l'experiència com una oportunitat per aprendre.	CE3. Desenvolupa el procés de creació d'idees i solucions valuoses i pren decisions, de manera raonada, utilitzant estratègies àgils de planificació i gestió, i reflexiona sobre el procés realitzat i el resultat obtingut, per dur a terme el procés de creació de prototips innovadors i de valor, considerant l'experiència com una oportunitat per aprendre.

Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)

La competència en consciència i expressió culturals suposa comprendre i respectar la manera com les idees, les opinions, els sentiments i les emocions

s'expressen i es comuniquen de forma creativa en diferents cultures i per mitjà d'una àmplia gamma de manifestacions artístiques i culturals. Implica també un compromís amb la comprensió, el desenvolupament i l'expressió de les idees pròpies i del sentit del lloc que s'ocupa o del paper que s'exerceix a la societat. Així mateix, requereix la comprensió de la pròpia identitat en l'evolució i del patrimoni cultural en un món caracteritzat per la diversitat, així com la presa de consciència que l'art i altres manifestacions culturals poden suposar una manera de mirar el món i de donar-li forma.

Descriptors operatius:

<i>En completar l'educació primària, l'alumne...</i>	<i>En completar l'ensenyament bàsic, l'alumne...</i>
CCEC1. Reconeix i aprecia els aspectes fonamentals del patrimoni cultural i artístic i comprèn les diferències entre diferents cultures i la necessitat de respectar-les.	CCEC1. Coneix, aprecia críticament i respecta el patrimoni cultural i artístic, s'implica en la seva conservació i valora l'enriquiment inherent a la diversitat cultural i artística.
CCEC2. Reconeix i s'interessa per les especificitats i intencionalitats de les manifestacions artístiques i culturals més destacades del patrimoni i n'identifica els mitjans i suports, així com els llenguatges i elements tècnics que les caracteritzen.	CCEC2. Gaudeix, reconeix i analitza amb autonomia les especificitats i intencionalitats de les manifestacions artístiques i culturals més destacades del patrimoni i en distingeix els mitjans i suports així com els llenguatges i elements tècnics que les caracteritzen.
CCEC3. Expressa idees, opinions, sentiments i emocions de forma creativa i amb una actitud oberta i inclusiva, emprant diferents llenguatges artístics i culturals, integrant el propi cos, interactuant amb l'entorn i desenvolupant capacitats afectives.	CCEC3. Expressa idees, opinions, sentiments i emocions per mitjà de produccions culturals i artístiques, integrant el seu propi cos i desenvolupant l'autoestima, la creativitat i el sentit del lloc que ocupa en la societat, amb una actitud empàtica, oberta i col·laborativa.
CCEC4. Experimenta de forma creativa amb diferents mitjans i suports, i diverses tècniques plàstiques, visuals, audiovisuals, sonores o corporals, per elaborar propostes artístiques i culturals.	CCEC4. Coneix, selecciona i utilitza amb creativitat diversos mitjans i suports, així com tècniques plàstiques, visuals, audiovisuals, sonores o corporals, per a la creació de productes artístics i culturals, tant de forma individual com col·laborativa, i identifica oportunitats de desenvolupament personal, social i laboral, així com d'emprenedoria.

Annex 2**Àrees de l'educació primària****Coneixement del medi natural, social i cultural**

L'àrea de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural té com a finalitat que els alumnes arribin a ser persones actives, responsables i respectuoses amb el món en el qual viuen i puguin transformar-lo d'acord amb principis ètics i sostenibles fonamentats en els valors democràtics.

El coneixement d'aquest món en el qual viuen parteix del coneixement i el respecte de la seva realitat més propera, de la col·lectivitat en la qual desenvolupen la seva vida i s'hi desenvolupen com a ciutadans. El descobriment del seu esdevenir a través del temps i la interpretació de l'acció humana com a responsable del canvi, implica que els alumnes hagi d'adoptar un coneixement de si mateixos i de l'entorn que els envolta des d'una perspectiva sistèmica i crítica, per construir un món més just, solidari, igualitari i sostenible. Suposa també el reconeixement de la diversitat com a riquesa pluricultural, la resolució pacífica de conflictes i l'aplicació crítica dels mecanismes democràtics de participació ciutadana, tot això fonamentat en la Declaració Universal dels Drets Humans, en els Drets del Nen, en els principis constitucionals, els valors de l'uropeisme i el compromís cívic i social.

Els alumnes han d'adquirir conceptes, destreses i actituds relacionats amb l'ús segur i fiable de les fonts d'informació i amb l'educació per al desenvolupament sostenible i la ciutadania global, que inclou, entre d'altres, el coneixement i l'impuls per treballar a favor de la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, el respecte per la diversitat cultural i afectivosexual, la cohesió social, l'esperit emprenedor, la valoració i conservació del patrimoni, l'emprenedoria social i ambiental i la defensa de la igualtat efectiva entre dones i homes, entre d'altres.

El desenvolupament d'una cultura científica basada en la indagació ajuda a formar una ciutadania amb pensament crític i, alhora, capaç de prendre decisions davant situacions que se li plantegin, ja siguin d'àmbit personal, social o educatiu. Els processos d'indagació afavoreixen el treball interdisciplinari i la relació dels diferents sabers i destreses que ajuden a l'alumne a comprendre el món en el qual viu i l'animarà a tenir-ne cura, respectar-lo i valorar-lo, propiciant el camí cap a una transició ecològica justa.

La digitalització dels entorns d'aprenentatge fa necessari que els alumnes facin un ús segur, eficaç i responsable de la tecnologia, i que, juntament amb la promoció de l'esperit emprenedor i el desenvolupament de les destreses i tècniques bàsiques del procés tecnològic, faciliti la realització de projectes interdisciplinaris cooperatius en què es resolgui un problema o es doni resposta a una necessitat de l'entorn proper, de manera que es puguin aportar solucions creatives i innovadores mitjançant l'elaboració d'un prototip final amb valor ecosocial.

Per tot això, és necessari partir dels centres d'interès dels alumnes, apropant-los al descobriment, l'observació i la indagació dels diferents elements naturals, socials i culturals del món que els envolta.

L'àrea de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural engloba diferents disciplines i es relaciona amb altres àrees del currículum, la qual cosa afavoreix un aprenentatge holístic i competencial. Per determinar les competències específiques, que són l'eix vertebrador del currículum, s'han pres com a referència els objectius generals de l'etapa i el perfil de sortida dels alumnes al final de l'ensenyament bàsic.

L'avaluació d'aquestes competències específiques es realitza a través dels criteris d'avaluació que mesuren tant els processos com els resultats. Aquesta avaluació ha de ser oberta, flexible i interconnectada dins el currículum. Per facilitar aquesta tasca, cada criteri es presenta clarificat, estructurat i ordenat per a una aplicació objectiva, orientativa i transparent.

Els sabers bàsics, estructurats en tres blocs, representen els continguts essencials (coneixements, destreses i actituds) i s'apliquen a contextos reals per afavorir l'assoliment de les competències específiques de l'àrea.

El primer bloc, «Cultura científica», abasta la iniciació en l'activitat científica, la vida al nostre planeta, la matèria, les forces i l'energia. A través de la investigació, l'alumnat desenvolupa destreses i estratègies pròpies del pensament científic, iniciant-se així en els principis bàsics del mètode científic, que afavoreix la recerca i el descobriment del món que l'envolta. Els sabers d'aquest bloc posen en valor l'impacte de la ciència en la nostra societat des d'una perspectiva de gènere i fomenten la cultura científica mitjançant l'anàlisi de l'ús quotidià d'objectes, principis i idees amb base científica. També ofereix una visió sobre el funcionament del cos humà i l'adquisició d'hàbits saludables, les relacions que s'estableixen entre els éssers vius i l'entorn en què viuen, així com l'efecte de les forces i l'energia sobre la matèria i els objectes del seu entorn.

El bloc de «Tecnologia i digitalització» s'orienta, d'una banda, a l'aplicació d'estratègies pròpies del desenvolupament de projectes de disseny i del pensament computacional, per a la creació cooperativa de productes que resolguin o donin resposta a problemes o necessitats concretes. D'altra banda, aquest bloc també pretén que l'alumnat aprengui a fer un ús bàsic de diverses eines i recursos digitals com a mitjà per satisfer les seves necessitats d'aprenentatge, cercar i comprendre informació, reelaborar i crear contingut, comunicar-se de manera efectiva i moure's en un entorn digital de forma responsable i segura.

En el bloc de «Societats i territoris», es posa atenció als reptes i situacions del present i de l'entorn local i global, per tal d'endinsar-se en el món en què vivim d'una manera més cívica, democràtica, solidària, sostenible i compromesa. Els sabers d'aquest bloc permeten elaborar una interpretació personal del món utilitzant el pensament històric i les relacions de causalitat, simultaneïtat i successió com a mitjà per comprendre l'evolució de les societats al llarg del temps i de l'espai. Finalment, ajuden a que l'alumnat conegui les interaccions entre les activitats humanes i el medi natural i social, així com l'impacte ambiental que generen, per tal d'involucrar-lo en l'adopció d'estils de vida sostenibles i en la participació en activitats que posin en valor les cures i permetin avançar cap als Objectius de Desenvolupament Sostenible de manera conscient i contextualitzada.

Competències específiques

CE 1 Utilitzar dispositius i recursos digitals de manera segura, responsable i eficient, per buscar informació, comunicar-se i treballar de manera individual, en equip i en xarxa i reelaborar i crear contingut digital d'acord amb les necessitats digitals del context educatiu.

En les darreres dècades, les tecnologies de la informació i la comunicació s'han endinsat i integrat en les nostres vides i s'han expandit a tots els àmbits de la nostra societat, proporcionant coneixements i nombroses eines que ajuden en multitud de tasques de la vida quotidiana.

La varietat de dispositius i aplicacions que existeixen actualment fa necessari introduir el concepte de digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge, entès com el conjunt de dispositius i recursos digitals que cada alumne utilitza d'acord amb les seves necessitats d'aprenentatge i que li permeten realitzar les tasques de manera eficient, segura i sostenible, fent-ne un ús responsable.

Per tant, aquesta competència aspira a preparar l'alumnat per moure's en un entorn digital que va més enllà del simple ús de dispositius i la cerca d'informació a la xarxa. El desenvolupament de la competència digital permetrà comprendre i valorar l'ús que es fa de la tecnologia; augmentar la productivitat i l'eficiència en la pròpia feina; desenvolupar estratègies d'interpretació, organització i anàlisi de la informació; reelaborar i crear contingut; comunicar-se a través de mitjans informàtics, i treballar en equip. Així mateix, aquesta competència implica conèixer estratègies per fer un ús crític i segur de l'entorn digital, prenent consciència dels riscos, aprenent com evitar-los o minimitzar-los, demanant ajuda quan sigui necessari i resolent els possibles problemes tecnològics de la manera més autònoma possible.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL3, STEM4, CD1, CD2, CD3, CD4, CD5, CCEC4.

CE 2 Plantejar i donar resposta a qüestions científiques senzilles, utilitzant diferents tècniques, instruments i models propis del pensament científic, per interpretar i explicar fets i fenòmens que ocorren al medi natural, social i cultural.

Els enfocaments didàctics per a l'ensenyament de les ciències han de partir de la curiositat de l'alumne per comprendre el món que l'envolta i han d'obrar a favor de la participació activa en els diferents processos d'indagació i exploració propis del pensament científic. Per tant, els alumnes han de poder identificar i plantejar petits problemes; recórrer a fonts i proves fiables; obtenir, analitzar i classificar informació, generar hipòtesis, fer prediccions, realitzar comprovacions i interpretar, argumentar i comunicar els resultats.

Perquè aquesta forma de treball generi veritables aprenentatges, els docents han d'assumir el paper de facilitador i guia, proporcionant als alumnes les condicions, pautes, estratègies i materials didàctics que afavoreixin el desenvolupament d'aquestes destreses. Gràcies al caràcter manipulatiu i vivencial de les activitats, s'han d'oferir als alumnes experiències que els ajudin a construir el seu propi aprenentatge. A més, és necessari contextualitzar les activitats en l'entorn més proper, de manera que els alumnes siguin capaços d'aplicar allò que han après a diferents contextos i situacions. D'aquesta manera, a més, s'estimula l'interès per l'adquisició de nous aprenentatges i per la cerca de solucions a problemes que puguin plantejar-se en la vida quotidiana.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL2, CCL3, STEM2, STEM4, CD1, CD2, CC4.

CE 3 Resoldre problemes a través de projectes de disseny i el pensament computacional, per generar cooperativament un producte creatiu i innovador que respongui a necessitats concretes.

L'elaboració de projectes basats en activitats cooperatives suposa el desenvolupament coordinat, conjunt i interdisciplinari dels sabers bàsics de les diferents àrees per donar resposta a un repte o problema de l'entorn físic, natural, social, cultural o tecnològic, utilitzant tècniques pròpies del desenvolupament de projectes de disseny i del pensament computacional. La detecció de necessitats, el disseny, la creació i prova de prototips, així com l'avaluació dels resultats, són fases essencials del desenvolupament de projectes de disseny per a l'obtenció d'un producte final amb valor ecosocial. D'altra banda, el pensament computacional utilitza la descomposició d'un problema en parts més senzilles, el reconeixement de patrons, la realització de models, la selecció de la informació rellevant i la creació d'algorismes per automatitzar processos de la vida quotidiana. Ambdues estratègies no són excloents, per la qual cosa poden ser utilitzades de manera conjunta d'acord amb les necessitats del projecte.

La realització d'aquesta mena de projectes fomenta, a més, la creativitat i la innovació on no existeix una única solució correcta, sinó que tota decisió, errònia o encertada, es presenta com una oportunitat per obtenir informació vàlida que ajudarà a elaborar-ne una de millor. Aquestes situacions propicien, a més, un entorn adequat per al treball cooperatiu, on es desenvolupen destreses com l'argumentació, la comunicació efectiva d'idees complexes, la presa de decisions compartides i la gestió dels conflictes de forma dialogada.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: STEM3, STEM4, CD5, CPSAA3, CPSAA4, CPSAA5, CE1, CE3, CCEC4.

CE 4 Conèixer i prendre consciència del propi cos, de les emocions i sentiments propis i aliens, tot aplicant el mètode científic, per desenvolupar hàbits saludables i per aconseguir el benestar físic, emocional i social.

La presa de consciència del propi cos des d'edats primerenques permet els alumnes conèixer-lo i controlar-lo, millorar l'execució dels moviments i la seva relació amb l'entorn, sent la via d'expressió dels seus sentiments i emocions. La seva regulació i expressió, enforteix l'optimisme, la resiliència, l'empatia i la cerca de propòsits i permeten gestionar constructivament els reptes i els canvis que sorgeixen al seu entorn.

El coneixement científic que adquireix l'alumne sobre el cos humà i els riscos per a la salut al llarg de la seva escolaritat, ha de vincular-se amb accions de prevenció mitjançant el desenvolupament d'hàbits, estils i comportaments de vida saludables. Tot això, juntament amb l'educació afectiva i sexual adaptada al seu nivell maduratiu, són elements imprescindibles per al creixement, desenvolupament i benestar d'una persona sana en totes les seves dimensions: física, emocional i social.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: STEM5, CPSSA1, CPSSA2, CPSSA3, CC3.

CE 5 Identificar les característiques dels diferents elements o sistemes del medi natural, social i cultural, analitzant la seva organització i propietats, i establint relacions entre ells, per reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural i emprendre accions per fer-ne un ús responsable que el conservi i millori.

Conèixer els diferents elements i sistemes que conformen el medi natural, social i cultural és el primer pas per comprendre i valorar-ne la riquesa i diversitat. Per això, aquesta competència pretén que l'alumne, no sols conegui els diferents elements del medi que l'envolta, de manera rigorosa i sistèmica, sinó que estableixi relacions entre ells. D'aquesta manera, es persegueix l'objectiu que els alumnes coneguin, comprenguin, respectin, valorin i protegeixin el medi natural, social i cultural des de la perspectiva de l'espai i temps. Comprendre, per exemple, com els éssers vius, inclosos els éssers humans, s'adapten a l'entorn en el qual viuen i estableixen relacions amb elements biòtics o abiòtics o com es comporta la matèria davant la presència de diferents forces, permet a l'alumne adquirir un coneixement científic connectat que utilitzarà a les recerques o projectes que realitzi. També permet visibilitzar els problemes relacionats amb l'ús de l'espai i les seves transformacions, els canvis i adaptacions protagonitzades pels humans a través del temps per a les seves necessitats; i les diferents organitzacions socials que s'han desenvolupat.

La presa de consciència sobre l'explotació i l'ús continu dels recursos del territori ha d'afavorir que l'alumne desenvolupi accions d'ús, conservació i millora del patrimoni natural i cultural, considerant-lo un bé comú. A més, ha de promoure el compromís i la proposta d'actuacions originals i ètiques que responguin a reptes naturals, socials i culturals plantejats.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: STEM1, STEM2, STEM4, STEM5, CD1, CC4, CE1, CCEC1.

CE 6 Identificar les causes i conseqüències de la intervenció humana a l'entorn, des dels punts de vista social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental, per afavorir la capacitat per afrontar problemes, buscar solucions i actuar de manera individual i cooperativa en la seva resolució, posant en pràctica hàbits de vida sostenibles i conseqüents amb el respecte, cura i protecció de les persones i del planeta.

Conèixer com ha evolucionat la interacció de l'ésser humà amb el món que l'envolta en l'ús i aprofitament dels béns comuns mitjançant processos tecnològics cada vegada més avançats resulta essencial perquè els alumnes reflexionin i siguin conscients dels límits de la biosfera, dels problemes associats al consum accelerat de béns i a l'establiment d'un model energètic basat en els combustibles fòssils. D'aquesta manera, els alumnes poden afrontar els reptes i desafiaments de la societat contemporània de forma sostenible.

Comprendre les relacions d'interdependència i ecodependència, així com la importància que tenen per a nosaltres, com a éssers socials dependents, les cures que ens aporta la comunitat, és el punt de partida per poder identificar i aprofundir en les diferents problemàtiques que planteja el model de societat actual i el seu impacte a nivell local i global. Cal, per tant, dotar els alumnes d'eines que facilitin el seu empoderament com a agents de canvi ecosocial des d'una perspectiva emprenedora i cooperativa. Això suposa que dissenyin, participin i s'involucrin en activitats que permetin avançar cap als Objectius de Desenvolupament Sostenible de manera conscient i contextualitzada. Així, seran participants de la construcció de models de relació i convivència basats en l'empatia, la cooperació i el respecte cap a les persones i el planeta.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL5, STEM2, STEM5, CPSAA4, CC1, CC3, CC4, CE1.

CE 7 Observar, comprendre i interpretar continuïtats i canvis del medi social i cultural, analitzant-ne relacions de causalitat, simultaneïtat i successió per explicar i valorar les relacions entre diferents elements i esdeveniments.

Conèixer els trets de les diferents societats al llarg del temps i el paper que homes i dones hi han exercit, com a protagonistes individuals i col·lectius de la història, ha de servir als alumnes per relacionar les diferents èpoques i identificar les accions i fets més destacats de cadascuna d'elles.

Els elements i manifestacions culturals de cada societat són l'expressió de relacions econòmiques, socials i polítiques complexes, així com dels valors, creences i idees que les sustenten, però també de les seves múltiples identitats, del talent dels seus integrants, i de les relacions amb altres cultures. Comprendre aquesta xarxa dinàmica d'interaccions és el rerefons de tota interpretació i valoració crítica del passat.

El coneixement i la contextualització d'esdeveniments rellevants des d'un punt de vista històric resulta fonamental perquè els alumnes compreguin la forma en la qual el passat contribueix en la configuració del present. La recerca d'aquests esdeveniments, establint relacions de causalitat, simultaneïtat i successió entre ells, i identificant-ne els aspectes dinàmics i els més estables, permet a l'individu una major i millor comprensió de si mateix, de les seves relacions amb els altres i amb l'entorn, i el disposa en la millor situació per adoptar una actitud objectiva i analítica respecte a l'actualitat i per assumir un compromís responsable i conscient dels reptes del futur.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL3, STEM4, CPSAA4, CC1, CC3, CE2, CCEC1.

CE 8 Reconèixer i valorar la diversitat i la igualtat de gènere, mostrant empatia i respecte per altres cultures i reflexionant sobre qüestions ètiques, per contribuir al benestar individual i col·lectiu d'una societat en contínua transformació i a l'assoliment dels valors d'integració europea.

La diversitat és un tret característic de les societats contemporànies i planteja reptes per a la vida en democràcia. L'anàlisi comparativa entre diferents societats i territoris en el món mostra la coexistència de diferents formes d'organització social i política derivades de diversos factors. La realitat pluricultural de l'entorn afavoreix la presa de consciència de la diversitat i riquesa patrimonial existent, promovent una actitud de respecte i diàleg amb persones i cultures diferents. La interconnexió mundial, els processos d'integració com el de la Unió Europea i els moviments migratoris connecten amb aquesta realitat múltiple i diversa, que és necessari afrontar des dels principis d'igualtat, de respecte als drets humans i de la infància i des dels valors de l'europeisme, per prevenir prejudicis i actituds discriminatòries i afavorir la inclusió i la cohesió social.

En el si de la societat ens trobem a més amb altres tipus de diversitat, associats a l'etnicitat, al gènere, l'edat, les creences, la identitat, l'orientació sexual o a la situació funcional de les persones, que precisen d'actituds basades en el respecte i la inclusió. Especial importància cobren els comportaments relatius a la igualtat entre dones i homes, que ha d'implicar accions compromeses per evitar tota actitud discriminatòria. Tots aquests comportaments i valors han de desenvolupar-se en l'entorn familiar i social dels alumnes, a través de l'exercici d'una ciutadania activa i responsable.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CP3, CPSAA3, CC1, CC2, CC3, CCEC1.

CE 9 Participar en l'entorn i la vida social de manera eficaç i constructiva des del respecte als valors democràtics, els drets humans i de la infància i els principis i valors de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, de la Constitució espanyola i de la Unió Europea, valorant la funció de l'Estat i de les comunitats autònomes i les seves institucions en el manteniment de la pau i la seguretat integral ciutadana, per generar interaccions respectuoses i equitatives, i promoure la resolució pacífica i dialogada dels conflictes.

Comprendre l'organització i funcionament d'una societat al seu territori i valorar el paper de les administracions en la garantia dels serveis públics és fonamental per a l'educació ciutadana. La societat democràtica demanda una ciutadania compromesa i crítica que participi de manera activa en l'àmbit escolar i en altres activitats que tinguin influència en el benestar de la comunitat. En aquest marc de convivència, els alumnes ha de prendre consciència de la importància de les normes de conducta social, la mobilitat segura, saludable i sostenible, i la distribució de drets i

responsabilitats entre persones de manera igualitària i dialogada, desenvolupant destreses comunicatives i d'escolta activa, de pensament crític i de resolució pacífica de conflictes, i valorant la funció que l'Estat i les seves institucions desenvolupen en el manteniment de la seguretat integral, la defensa com un compromís cívic i solidari al servei de la pau, i el reconeixement de les víctimes de violència.

Els principis i valors de l'Estatut d'Autonomia, de la Constitució espanyola i La Unió Europea, al costat dels de l'Estat i les institucions democràtiques, impliquen l'exercici d'una ciutadania activa que contribueixi a mantenir i complir les seves obligacions cíviques, afavoreixi la justícia social, la dignitat humana, la llibertat, la igualtat, l'Estat de Dret i el respecte dels drets humans i de les minories culturals, i una cultura de pau. L'adopció conscient de valors com l'equitat, el respecte, la justícia, la solidaritat i la igualtat entre dones i homes preparen els alumnes per afrontar els reptes i desafiaments del segle XXI.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL5, CPSAA1, CC1, CC2, CC3, CCEC1.

Criteris d'avaluació

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per al seu desenvolupament.

CE 1 Utilitzar dispositius i recursos digitals de manera segura, responsable i eficient, per buscar informació, comunicar-se i treballar de manera individual, en equip i en xarxa i reelaborar i crear contingut digital d'acord amb les necessitats digitals del context educatiu.

PRIMER CICLE

CA 1.1 Emprar dispositius i recursos digitals de forma segura i d'acord amb les necessitats del context educatiu.	- Iniciar-se en la cerca d'informació en diverses fonts analògiques de manera guiada.
	- Treballar de manera col·laborativa amb diferents fonts d'informació.
	- Conèixer les normes bàsiques de seguretat digital.

SEGON CICLE

CA 1.1 Emprar dispositius i recursos digitals, d'acord amb les necessitats del context educatiu de manera segura, cercant informació, comunicant-se i treballant de manera individual i en equip, reelaborant i creant continguts digitals senzills.	- Introduir, de manera guiada i progressiva en el darrer curs del segon cicle, eines digitals d'ús col·lectiu per a la comunicació en l'entorn de l'aula, amb mestres o companys.
	- Conèixer l'ús de la tecnologia i de les eines digitals més adequades segons l'objectiu a aconseguir.
	- Cercar informació en petit grup i de manera guiada, a partir de les diverses fonts digitals, assegurant la fiabilitat de les fonts.
	- Treballar de manera col·laborativa utilitzant eines digitals.
	- Conèixer i aplicar les normes bàsiques de seguretat digital (normes de ciberseguretat i privacitat, contrasenyes segures, reconèixer riscos en línia, protegir la privacitat).

TERCER CICLE

CA 1.1 Emprar recursos digitals d'acord amb les necessitats del context educatiu de manera segura i eficient, cercant informació, comunicant-se i	- Utilitzar eines digitals per a la comunicació (correu electrònic, xats educatius, plataformes de col·laboració, fòrums, xats, videoconferències, etc.) de manera apropiada, segura i respectuosa, escrivint missatges clars i coherents.
---	--

treballant de manera individual, en equip i en xarxa, reelaborant i creant continguts digitals senzills.	- Adaptar l'ús de la tecnologia segons les exigències específiques de l'entorn triant les eines digitals més adequades segons la temàtica.
	- Ser capaç de trobar informació, de manera autònoma, emprant per a la investigació diferents motors de cerca, bases de dades, recursos digitals fiables, etc.
	- Generar continguts digitals senzills (com presentacions, vídeos o documents) utilitzant diferents eines digitals organitzant i presentant la informació de manera clara i estructurada.
	- Participar en projectes col·laboratius en línia, utilitzant eines de treball col·laboratives, respectant les aportacions dels altres.
	- Assegurar-se que l'ús de la tecnologia sigui segur protegint la informació i respectant les normes de seguretat: normes de ciberseguretat i privacitat, utilitzar contrasenyes segures, mantenir les dades personals protegides, ser conscient dels riscos en línia i saber com evitar-los.

CE 2 Plantejar i donar resposta a qüestions científiques senzilles, utilitzant diferents tècniques, instruments i models propis del pensament científic, per interpretar i explicar fets i fenòmens que ocorren en el medi natural, social i cultural.

PRIMER CICLE

CA 2.1 Mostrar curiositat per objectes, fets i fenòmens pròxims, formulant preguntes i realitzant prediccions.	- Observar, de manera guiada, objectes, fets i fenòmens pròxims mantenint l'atenció i l'escolta activa.
	- Iniciar-se en el registre de les observacions realitzades utilitzant eines diverses.
	- Mostrar interès per allò que l'envolta, formulant preguntes i realitzant prediccions.
	- Preveure resultats basant-se en coneixements propis i en el resultat de les observacions.
	- Plantejar preguntes sobre fenòmens o situacions del seu entorn pròxim: familiar, escolar...
	- Participar en debats i interaccions comunicatives amb els companys i mestres.
CA 2.2 Cercar informació senzilla de diferents fonts segures i fiables de forma guiada, utilitzant-la en recerques relacionades amb el medi natural, social i cultural.	- Cercar, de forma guiada, informació senzilla utilitzant-la en les recerques relacionades amb el medi.
	- Obtenir informació de forma guiada sobre fets o fenòmens del medi natural, social o cultural a través de l'observació i consultant documents escrits, imatges i gràfics, seleccionant aquells que li són més útils per a les seves recerques.
	- Reflexionar sobre el significat d'allò que s'aprèn, fent estimacions, suposicions, intercanviant informacions amb els companys i amb el mestre.
	- Adquirir un vocabulari bàsic específic relacionat amb l'àrea i usar-lo adequadament.
CA 2.3 Participar en experiments pautats o guiats, quan la recerca ho requereixi, utilitzant diferents tècniques senzilles d'indagació,	- Dur a terme experiments senzills i petites investigacions de manera pautada o guiada, seguint les instruccions del docent, plantejant problemes, fent hipòtesis i arribant a conclusions.

emprant de manera segura instruments i registrant les observacions de forma clara.	- Iniciar-se en la mesura d'objectes, formes i elements utilitzant les eines adequades.
	- Conèixer i respectar les normes d'ús dels instruments i dels materials de treball.
	- Utilitzar tècniques senzilles d'indagació formulant-se preguntes, dissenyant experiments, analitzant evidències de manera guiada.
	- Treballar de forma cooperativa, tenint cura de la pròpia seguretat i de la dels companys i de les eines i materials utilitzats en els experiments.
	- Establir conjectures tant respecte d'esdeveniments que ocorren d'una forma natural com sobre els que ocorren quan es provoquen a través d'un experiment o una experiència.
CA 2.4 Proposar respostes a les preguntes plantejades, comparant la informació i els resultats obtinguts amb les prediccions realitzades.	- Registrar les observacions utilitzant instruments diversos: dibuixos, gràfics, taules, etc. ja sigui facilitats pel mestre o elaborats pel mateix alumne.
	- Comparar informacions obtingudes de fonts diverses identificant les similituds i les diferències.
	- Realitzar prediccions sobre fets i fenòmens de l'entorn proper, o sobre experiments plantejats, basant-se en les evidències i en els coneixements previs.
	- Analitzar els resultats de les observacions realitzades o dels experiments duts a terme comparant-los amb les prediccions formulades.
CA 2.5 Comunicar de forma oral o gràfica el resultat de les recerques, explicant els passos seguits amb ajuda d'un guió.	- Proposar respostes a les preguntes plantejades.
	- Iniciar-se en les tècniques de resum i síntesi de la informació, i presentar-la de manera visual i clara.
	- Explicar ordenadament, de manera oral o gràfica, els passos seguits en l'obtenció d'informació amb l'ajuda d'un guió donat.
	- Aprendre i fer servir vocabulari adient relacionat amb l'objecte de les comunicacions.
SEGON CICLE	
CA 2.1 Demostrar curiositat per objectes, fets i fenòmens pròxims, com també per el medi natural, social i cultural proper, formulant preguntes investigables i realitzant prediccions raonades.	- Verbalitzar de manera clara i ordenada el resultat de les recerques realitzades.
	- Observar, de manera autònoma, objectes, fets i fenòmens mantenint l'atenció i l'escolta activa.
	- Registrar les observacions realitzades utilitzant eines diverses, d'entre aquestes, les digitals.
	- Mostrar interès i desig d'aprendre sobre el que ens envolta (context immediat i local) observant atentament el que passa al voltant per entendre millor el món.
	- Preveure resultats i fer prediccions raonades basant-se en coneixements propis i en evidències, recordant el que s'ha après sobre temes similars en el passat per la presa de decisions.
	- Formular preguntes sobre fenòmens o situacions relacionats amb el medi natural, social i cultural.
	- Participar en debats i interaccions comunicatives amb els companys i mestres.

CA 2.2 Cercar i seleccionar informació de diferents fonts segures i fiables, utilitzant-la en recerques relacionades amb el medi natural, social i cultural i adquirint lèxic científic bàsic.	- Cercar informació relacionada amb el medi natural, social o cultural, de forma pautaada, seguint criteris de fiabilitat (autor, actualització, objectivitat i claredat) de fonts i materials educatius proporcionats pel mestre (diccionaris i enciclopèdies físiques o en línia, llocs web educatius, governamentals o de confiança, llibres, revistes...).
	- Obtenir, amb suport del mestre, informació sobre fets o fenòmens del medi natural, social o cultural a través de l'observació i consultant documents escrits, imatges i gràfics, seleccionant aquells que li són més útils per a les seves recerques.
	- Seleccionar la informació tenint clar l'objectiu de la recerca, emprant paraules clau rellevants per a la recerca, tot destriant la informació rellevant de la que no ho és.
	- Desenvolupar estratègies per organitzar, memoritzar i classificar la informació necessària seguint un guió de recerca donat.
	- Reflexionar sobre el procés i fer propostes de millora per a futures recerques valorant l'error com a font d'aprenentatge.
	- Augmentar el lèxic relacionat amb els temes d'estudi i utilitzar-lo correctament en els treballs escolars i en les comunicacions verbals.
CA 2.3 Realitzar experiments pautaats o guiats, quan la recerca ho requereixi, utilitzant diferents tècniques d'indagació i models, emprant de manera segura instruments i dispositius, realitzant observacions i mesuraments precisos i registrant-les correctament.	- Dur a terme experiments senzills i petites investigacions i activitats pràctiques de manera pautaada o guiada, seguint les instruccions del docent, plantejant problemes, fent hipòtesis i arribant a conclusions.
	- Mesurar objectes, formes i elements de manera precisa utilitzant els instruments necessaris per a cada tipus de mesura.
	- Conèixer i respectar les normes de seguretat i d'ús dels instruments i dels materials de treball, experimentant amb diferents materials i mètodes senzills, com observacions directes, maquetes, models físics (globus terraquís, maquetes, sistemes, etc.).
	- Utilitzar tècniques senzilles d'indagació i models formulant-se preguntes, dissenyant experiments, analitzant evidències.
	- Treballar de forma cooperativa, tenint cura de la pròpia seguretat i la dels companys i de les eines i materials utilitzats en els experiments, emprant materials bàsics de laboratori com lupes, regles, vasos de precipitats i termòmetres sota la supervisió dels mestres.
	- Establir conjectures tant respecte d'esdeveniments que ocorren d'una forma natural com sobre els que ocorren quan es provoquen a través d'un experiment o una experiència, basant-se en l'observació dels canvis que es produeixen.
	- Registrar les observacions de manera clara i ordenada utilitzant llistes de verificació, quaderns de camp, llistes d'ítems..., ja sigui facilitats pel mestre o elaborats pels mateixos alumnes.
CA 2.4 Proposar possibles respostes a les preguntes	- Comparar i interpretar informacions obtingudes de fonts diverses identificant les similituds i les diferències.

plantejades, a través de la interpretació de la informació i els resultats obtinguts, comparant-los amb les prediccions realitzades.	- Realitzar prediccions, de manera individual o en grup, sobre fets i fenòmens de l'entorn proper, o sobre experiments plantejats, basant-se en les evidències i en els coneixements previs.
	- Analitzar els resultats de les observacions realitzades o dels experiments duts a terme comparant-los amb les prediccions o hipòtesis formulades i comparar-los amb els resultats que s'han obtingut, desenvolupant el seu pensament crític, les seves habilitats d'anàlisi i la seva comprensió del mètode científic.
	- Proposar respostes a les preguntes plantejades a partir d'experiments o investigacions realitzats a classe en equip o individualment, fomentant la comunicació i el pensament crític per arribar a respostes o conclusions comunes.
CA 2.5 Presentar el resultat de les recerques en diferents formats, emprant llenguatge científic bàsic i explicant els passos seguits.	- Adquirir habilitats per sintetitzar informació i presentar-la de manera visual, clara i atractiva.
	- Explicar ordenadament, de manera oral o gràfica, els passos seguits en l'obtenció d'informació amb l'ajuda d'un guió, utilitzant formats com cartells, murals, diagrames, presentacions orals, producció multimèdia i redaccions per mostrar els resultats obtinguts.
	- Aprendre i fer servir termes científics senzills rellevants per a l'experiment, com <i>observació</i> , <i>hipòtesi</i> , <i>resultat</i> , etc.
	- Verbalitzar de manera clara i ordenada el resultat de les recerques realitzades, detallant el procediment de l'experiment o investigació, pas a pas, per assegurar que els altres puguin entendre com es va dur a terme.
TERCER CICLE	
CA 2.1 Formular preguntes i realitzar prediccions raonades sobre temes relacionats amb el medi natural, social i cultural mostrant i mantenint curiositat.	- Observar atentament fenòmens i fets que succeeixen en la natura, en la societat, en el camp de la cultura.
	- Registrar les observacions realitzades seguint uns guions o escales prèviament elaborats utilitzant eines diverses.
	- Mostrar curiositat i desig d'aprendre sobre fets i fenòmens relacionats amb el medi natural, social i cultural relacionant-los amb l'actualitat.
	- Preveure resultats formulant hipòtesis: donant raons lògiques que justifiquin perquè passen aquests fenòmens.
	- Formular preguntes sobre fenòmens o situacions relacionats amb el medi natural, social i cultural.
	- Realitzar experiments guiats, investigar, recollir informació, observar les proves i evidències i comprovar si les hipòtesis formulades es compleixen o no.
	- Participar en discussions i interaccions comunicatives amb els companys i mestres, formulant preguntes específiques, rellevants i ben estructurades sobre temes específics del medi natural, social i cultural.
	- Desenvolupar projectes d'investigació senzills on puguin explorar un tema del seu interès, formulant preguntes i fent prediccions durant el procés.
	- Ser capaç d'extreure conclusions i fer una síntesi de les experimentacions i proves realitzades.

CA 2.2 Cercar, seleccionar i contrastar informació emprant els criteris de fiabilitat de diferents fonts segures i fiables, i utilitzant-la en recerques relacionades amb el medi natural, social i cultural i adquirint lèxic científic bàsic.	- Cercar informació relacionada amb el medi natural, social o cultural utilitzant diccionaris i enciclopèdies físiques o en línia, motors de recerca, biblioteques digitals..., seguint criteris de fiabilitat, com l'autoritat de l'autor, la data de publicació, l'objectivitat i les referències utilitzades.
	- Obtindre, de manera autònoma, informació sobre fets o fenòmens del medi natural, social o cultural de diferents fonts (llibres, articles, mitjans digitals...), per garantir l'ús de fonts segures.
	- Seleccionar i contrastar la informació tenint clar l'objectiu de la recerca, emprant paraules clau rellevants tot destriant la informació rellevant de la supèrflua.
	- Desenvolupar estratègies per a dur a terme recerques en grups petits, on cada membre tingui una tasca específica relacionada amb la cerca, selecció i el contrast de la informació.
	- Reflexionar i debatre sobre articles científics o notícies d'interès i actualitat relacionades amb el medi natural, social i cultural, aplicant els coneixements adquirits.
	- Utilitzar el lèxic específic adequat relacionat amb els temes d'estudi tant en els treballs escolars com en les comunicacions verbals (posades en comú, diàlegs, exposicions, intercanvis d'opinions...).
CA 2.3 Dissenyar i realitzar experiments, guiats, quan la recerca ho requereixi, utilitzant diferents tècniques d'indagació i models, seleccionant i emprant de manera segura els instruments i dispositius més apropiats, realitzant observacions i mesuraments precisos i registrant-les correctament.	- Dissenyar i realitzar experiments senzills, basats en preguntes de recerca, seguint instruccions detallades, amb suport dels mestres, plantejant problemes, fent hipòtesis, contrastant els resultats, arribant a conclusions.
	- Mesurar objectes, formes i elements amb precisió, seleccionant els instruments més apropiats per a cada tipus de mesura.
	- Conèixer i respectar les normes de seguretat i d'ús dels instruments (entre aquests, els de laboratori) i dels materials de treball, experimentant amb diferents materials i mètodes.
	- Utilitzar tècniques i models d'indagació formulant-se preguntes investigables, dissenyant experiments, analitzant evidències i traient-ne conclusions mitjançant presentacions on expliquin els seus experiments i els resultats obtinguts.
	- Treballar de forma cooperativa i autònoma, tenint cura de la pròpia seguretat i de la dels companys i de les eines i materials utilitzats en els experiments, emprant materials bàsics de laboratori.
	- Establir conjectures raonades tant respecte d'esdeveniments que ocorren d'una forma natural com sobre els que ocorren quan es provoquen a través d'un experiment o una experiència.
	- Utilitzar diferents tècniques de registre de dades, incloent-hi l'ús de diaris de laboratori, taules de dades i gràfics i ser capaç de registrar-les de manera clara.
CA 2.4 Proposar possibles respostes a les preguntes	- Comparar i interpretar dades obtingudes identificant possibles respostes a les preguntes plantejades.

plantejades, a través de l'anàlisi i la interpretació de la informació i els resultats obtinguts, valorant la coherència de les possibles solucions, comparant-les amb les prediccions realitzades.	- Realitzar prediccions, de manera grupal, sobre fets i fenòmens de l'entorn proper, o sobre experiments plantejats, basant-se en les evidències i en els coneixements previs.
	- Analitzar els resultats de les observacions realitzades o dels experiments duts a terme comparant-los amb les prediccions o hipòtesis formulades i comparar-los amb els resultats que s'han obtingut, valorant la coherència de les possibles solucions.
	- Proposar respostes a les preguntes plantejades, practicant l'intercanvi d'idees, justificant-ne les conclusions i considerant les opinions dels altres.
CA 2.5 Comunicar el resultat de les recerques adaptant el missatge i el format a l'audiència a qui va dirigit, emprant llenguatge científic i explicant els passos seguits.	- Desenvolupar habilitats per sintetitzar informació i presentar-la de manera visual, clara i atractiva, amb l'ajuda de recursos variats.
	- Explicar ordenadament, de manera oral o gràfica, els passos seguits en l'obtenció d'informació amb l'ajuda d'un guió, utilitzant formats com cartells, murals, diagrames, presentacions orals, producció multimèdia i redaccions per mostrar els resultats obtinguts.
	- Aprendre i fer servir termes científics senzills rellevants per al seu experiment, desenvolupant habilitats de comunicació oral, utilitzant un llenguatge científic clar i coherent.
	- Verbalitzar de manera clara i ordenada el resultat de les recerques realitzades, detallant el procediment de l'experiment o investigació, pas a pas, adaptant els diferents missatges segons l'audiència a qui va dirigit i utilitzant diferents formats de presentació.

CE 3 Resoldre problemes a través de projectes de disseny i de l'aplicació del pensament computacional, per generar cooperativament un producte creatiu i innovador que respongui a necessitats concretes.

PRIMER CICLE

CA 3.1 Realitzar en equip, de forma guiada, un producte final senzill que doni solució a un problema de disseny, provant diferents prototips i emprant de manera segura els materials i eines adequats.	- Introduir de forma guiada un problema plantejat aplicant tècniques de comprensió lectora, de síntesi i dividint-lo en parts.
	- Dissenyar, de manera guiada i en grup, diversos prototips que permetin donar resposta al problema plantejat.
	- Seleccionar els materials i les eines adequats en la construcció d'un producte final senzill per donar solució al problema o problemes plantejats.
	- Seguir les normes de seguretat en el maneig dels materials i les eines.
	- Construir un projecte senzill fet de forma individual o en equip i presentar-lo explicant els passos seguits amb ajuda d'un guió.
CA 3.2 Presentar de forma oral o gràfica el producte final dels projectes de disseny, explicant	- Analitzar i descriure els passos seguits per a l'elaboració del producte final.
	- Planificar una presentació del producte final amb l'ajuda d'un guió donat.

els passos seguits amb ajuda d'un guió.	- Presentar el producte final construït, de manera oral i/o amb l'ajuda de suport gràfic.
CA 3.3 Mostrar interès per el pensament computacional, participant i aportant idees en la resolució guiada de problemes senzills de programació.	- Cercar solucions als problemes senzills de programació presentats relatius al medi natural, social i cultural.
	- Iniciar-se, de manera guiada, en la resolució de problemes de programació senzills.
	- Participar i aportar idees, individualment i en grup, per resoldre de manera òptima els problemes presentats.
SEGON CICLE	
CA 3.1 Construir en equip un producte final senzill que doni solució a un problema de disseny, proposant possibles solucions, provant diferents prototips i emprant de manera segura les eines, tècniques i materials adequats.	- Analitzar, individualment o en grup, un problema plantejat aplicant tècniques de comprensió lectora, de síntesi i dividint-lo en parts.
	- Dissenyar i provar, de manera guiada i en grup, diversos prototips o bé solucions digitals que permetin donar resposta al problema plantejat.
	- Seleccionar els materials, les eines i les tècniques adequats en la construcció d'un producte final senzill per donar solució al problema o problemes plantejats.
	- Seguir les normes de seguretat en el maneig dels materials, les eines, els dispositius i les tècniques adequades.
	- Construir un projecte senzill fet de forma individual o en equip i presentar-lo emprant diferents formats com dibuixos, gràfics, fotografies o vídeos explicatius incloent-hi les funcions del producte final, els objectius inicials i les solucions adoptades i com el treball en equip ha contribuït al resultat final.
	- Descriure de manera clara i ordenada les etapes del procés de construcció, seguint un guió proporcionat documentant el procés de disseny amb imatges de prototips en diversos moments en les etapes de desenvolupament explicant les raons per les quals es va escollir un disseny particular, basant-se en el procés de presa de decisions.
CA 3.2 Presentar el producte final dels projectes de disseny en diferents formats i explicant les passes que s'han duit a terme.	- Analitzar i descriure els passos seguits per a l'elaboració del producte final mostrant curiositat i motivació per aprendre conceptes de pensament computacional, és a dir, abordant un problema de manera sistemàtica, dividint-lo en parts més petites per trobar-ne solucions.
	- Planificar una presentació del producte final en diferents formats amb l'ajuda d'un guió donat.
	- Presentar el producte final construït, de manera oral o amb l'ajuda de suport gràfic, justificant-ne el disseny i explicant els passos seguits.
	- Treballar en activitats de programació amb l'ajuda dels mestres, resolent problemes simples.
	- Fer canvis en seqüències d'instruccions (algorismes) seguint els conceptes fonamentals del pensament computacional, com la descomposició de problemes, l'ús de bucles i condicionals.
CA 3.3 Resoldre, de forma gui-	- Cercar solucions als problemes senzills de programació proporcionats pels docents, relatius al medi natural,

ada, problemes senzills de programació, modificant algorismes d'acord amb els principis bàsics del pensament computacional.	social i cultural, proposant diferents opcions i modificant, si cal, algorismes o passos.
	- Iniciar-se, de manera guiada, en la resolució de problemes de programació senzills, emprant adequadament els recursos disponibles, seguint les normes de seguretat i aplicant les tècniques correctes i incloent, si cal, components digitals per resoldre part del problema de disseny.
	- Encarar de forma guiada, individualment o en grup, els problemes presentats, dividint-los en parts més petites per trobar-ne solucions.
TERCER CICLE	
CA 3.1 Plantejar problemes de disseny que es puguin resoldre amb la creació d'un prototip o solució digital, avaluant necessitats de l'entorn i establint objectius concrets.	- Cercar solucions als problemes presentats relatius al medi natural, social i cultural, proposant prototips o solucions digitals que els resolguin.
	- Resoldre problemes reals que es puguin observar a l'entorn escolar o comunitari, formulant objectius clars i realitzables per als projectes de disseny.
CA 3.2 Dissenyar possibles solucions als problemes plantejats d'acord amb tècniques senzilles dels projectes de disseny i del pensament computacional, mitjançant estratègies bàsiques de gestió de projectes cooperatius, tenint en compte els recursos necessaris i establint criteris concrets per avaluar el projecte.	- Dissenyar i testar diverses versions preliminars del producte, per determinar quina és la millor solució identificant errors o àrees de millora en la creació del prototip i en vista a futurs projectes.
CA 3.3 Construir en equip un producte final que doni solució a un problema de disseny, provant diferents prototips o diverses solucions digitals, emprant de manera segura els materials, les eines, els dispositius i les tècniques adequades.	- Analitzar, individualment o en grup, un problema plantejat aplicant tècniques de comprensió lectora, de síntesi i dividint-lo en parts.
	- Dissenyar i provar, en grup, diversos prototips que permetin donar resposta al problema plantejat, a partir d'una planificació inicial i gestionant el temps de manera eficient, valorant el treball col·laboratiu i la responsabilitat individual dins dels equips.
	- Seleccionar els materials, les eines i les tècniques adequats en la construcció d'un producte final senzill per donar solució al problema o problemes plantejats.
	- Seguir les normes de seguretat en el maneig dels materials i les eines.
	- Construir un projecte senzill fet en equip i presentar-lo emprant diferents formats com dibuixos, gràfics, fotografies o vídeos explicatius incloent-hi les funcions del producte final, els objectius inicials i les solucions adoptades i com el treball en equip ha contribuït al resultat final.
	- Descriure de manera clara i ordenada les etapes del procés de construcció, seguint un guió proporcionat documentant el procés de disseny amb captures de pantalla o fotografies de prototips en diverses etapes de

	desenvolupament explicant les raons per les quals es va escollir un disseny particular, basant-se en el procés de presa de decisions.
	- Ser capaç d'avaluar els projectes de manera objectiva i proposar millores basades en les avaluacions.
	- Dissenyar i provar, en grup, diversos prototips que permetin donar resposta al problema plantejat, a partir d'una planificació inicial i gestionant el temps de manera eficient, valorant el treball col·laboratiu i la responsabilitat individual dins dels equips.
CA 3.4 Comunicar, en diferents formats, el disseny del producte final, adaptant el missatge i el format a l'audiència a qui va dirigit, justificant per què aquest prototip o solució digital compleix amb els requisits del projecte i proposant possibles reptes per a futurs projectes..	- Analitzar i descriure els passos seguits per a l'elaboració del producte final (ja siguin prototips, ja siguin solucions digitals) mostrant curiositat i motivació per aprendre conceptes de pensament computacional, és a dir, abordant un problema de manera sistemàtica, dividint-lo en parts més petites per trobar-ne solucions.
	- Planificar una presentació del producte final en diferents formats amb l'ajuda d'un guió.
	- Presentar el producte final construït, de manera oral o amb l'ajuda de suport gràfic, justificant-ne el disseny i explicant els passos seguits, adaptant el missatge i el format a l'audiència a qui va dirigit.
	- Treballar en activitats de programació amb l'ajuda dels mestres, resolent problemes simples.
	- Fer canvis en seqüències d'instruccions (algorismes) seguint els conceptes fonamentals del pensament computacional, com la descomposició de problemes, l'ús de bucles i condicionals...

CE 4 Conèixer i prendre consciència del propi cos, com també de les emocions i sentiments propis i aliens, aplicant el mètode científic, per desenvolupar hàbits saludables i per aconseguir el benestar físic, emocional i social.

PRIMER CICLE

CA 4.1 Identificar les emocions pròpies i les dels altres, entenent les relacions familiars i escolars a les quals pertanyen i reconeixent les accions que afavoreixen el benestar emocional i social.	- Desenvolupar habilitats per identificar algunes emocions i sentiments propis, dels companys i dels adults.
	- Cercar i identificar, de manera guiada, accions que contribueixin al benestar emocional i social.
	- Observar el comportament propi i el dels altres i reflexionar, de manera guiada, sobre els seus motius i les seves conseqüències.
	- Fer i fer-se preguntes sobre les relacions que s'originen en el seu entorn més proper, especialment en l'entorn escolar, entre companys i amb els adults.
	- Col·laborar per crear un entorn de classe que afavoreixi un bon clima d'aula.
CA 4.2 Reconèixer estils de vida saludables valorant la importància d'una alimentació variada, equilibrada i sostenible, la higiene, l'exercici físic, el contacte amb la natura, el	- Reconèixer hàbits saludables d'alimentació, diferenciant els aliments diaris necessaris dels que són superflus i valorar la importància de l'exercici físic i el descans.
	- Distingir i adoptar hàbits i comportaments que ajuden a evitar malalties que afecten l'ésser humà i els accidents domèstics.

descans i l'ús adequat de les tecnologies.	- Relacionar la bona salut amb els hàbits i estils de vida saludables: bona alimentació, descans, exercici físic, prevenció de malalties i higiene personal.
	- Conèixer i seguir les normes bàsiques d'higiene (rentar-se les mans, cobrir-se la boca en tossir, evitar compartir estris personals com pintes o raspalls de dents, mantenir-se allunyats d'algú que està malalt...).
	- Aprendre i practicar jocs (de pati, de taula, de sala...) i passatemps que els evitin la dependència única dels materials audiovisuals, de les tecnologies de la informació i comunicació (TIC) i de les pantalles. Aprendre i aplicar hàbits d'ús racional de les TIC.
	- Identificar i localitzar les parts del cos humà i alguns òrgans implicats en la funció de relació: òrgans dels sentits i aparell locomotor.
SEGON CICLE	
CA 4.1 Mostrar actituds que fomentin el benestar emocional i social, identificant les emocions pròpies i les dels altres, mostrant empatia i establint relacions afectives saludables.	- Identificar i posar nom a les emocions pròpies i dels altres, observant les seves expressions o el seu comportament i manifestant conductes empàtiques.
	- Cercar i identificar hàbits saludables relacionats amb el benestar emocional i social i reflexionar-hi amb l'ajuda del mestre.
	- Interactuar de manera positiva a l'entorn escolar creant i mantenint vincles que es basin en el respecte mutu, la confiança, la comunicació oberta i l'empatia.
	- Participar en la resolució de conflictes de forma pacífica i respectuosa, buscant solucions democràtiques.
CA 4.2 Adoptar estils de vida saludables valorant la importància d'una alimentació variada, equilibrada i sostenible, l'exercici físic, el contacte amb la natura, el descans, la higiene, la prevenció de malalties i l'ús adequat de les noves tecnologies.	- Reconèixer la importància de seguir un estil de vida saludable (mitjançant l'alimentació, l'exercici físic, el descans i la higiene personal) per prevenir malalties.
	- Reconèixer i adoptar hàbits i comportaments que ajuden a evitar malalties que afecten l'ésser humà i els accidents domèstics.
	- Relacionar la bona salut amb l'adopció d'una dieta saludable i equilibrada, de l'exercici físic i del contacte amb la natura, valorant la importància de no tudar el menjar i de consumir aliments que respectin el medi ambient (producte local, de proximitat o km 0).
	- Respectar les normes de salubritat (rentar-se les mans, cobrir-se la boca en tossir, evitar compartir estris personals com pintes o raspalls de dents, mantenir-se allunyats d'algú que està malalt...).
	- Emprar les tecnologies de manera saludable, limitant el temps davant les pantalles i fent pauses regulars per descansar la vista i moure's.
	- Identificar i localitzar les parts del cos humà i els principals òrgans implicats en la funció de relació, comprenent de manera bàsica com aquestes funcions contribueixen al manteniment de la vida.

TERCER CICLE	
CA 4.1 Promoure actituds que fomentin el benestar emocional i social, gestionant les emocions pròpies i respectant les dels altres, fomentant relacions afectives saludables i reflexionant davant els usos de la tecnologia i la gestió del temps lliure.	- Identificar i respectar les emocions pròpies i les dels altres establint relacions afectives positives i saludables entre iguals, amb altres companys i companyes i amb els adults, aplicant tècniques per gestionar-les de manera adequada.
	- Cercar i identificar hàbits saludables relacionats amb el benestar emocional i social, i reflexionar sobre l'ús saludable de la tecnologia gestionant el temps d'ús de de al mateixa de manera equilibrada.
	- Interactuar de manera positiva a l'entorn escolar promovent vincles que es basin en el respecte mutu, la confiança, la comunicació oberta i l'empatia.
	- Resoldre conflictes de forma pacífica i respectuosa, buscant solucions democràtiques.
	- Participar de manera activa en la creació i el manteniment d'un entorn on tots els alumnes se sentin inclosos i valorats independentment de les seves diferències, acceptant la diversitat present a l'aula.
	- Planificar de manera autònoma activitats diverses i equilibrades, combinant l'ús de la tecnologia amb activitats físiques, recreatives i socials.
CA 4.2 Adoptar estils de vida saludables valorant la importància d'una alimentació variada, equilibrada i sostenible, l'exercici físic, el contacte amb la natura, el descans, la higiene, la prevenció de malalties i l'ús adequat de les noves tecnologies.	- Reconèixer i desenvolupar hàbits de vida saludables (alimentació variada, equilibrada i sostenible, exercici físic, descans i higiene), reflexionant sobre la seva importància per al benestar físic i mental prevenint així malalties.
	- Conèixer els diferents grups d'aliments així com la importància d'una dieta variada, equilibrada i sostenible, identificant les pràctiques saludables per prevenir i detectar els riscos per a la salut.
	- Valorar i comprendre la importància de l'exercici físic així com del contacte amb la natura per al benestar emocional i físic, participant de manera activa en activitats i jocs (de pati, de taula, de sala...) que els evitin la dependència única de materials audiovisuals, de les noves tecnologies i de les pantalles.
	- Reconèixer la importància d'un bon descans i higiene diària per al manteniment de la salut i la prevenció de malalties.
	- Emprar les tecnologies de manera saludable, limitant el temps d'exposició davant les pantalles i fent pauses regulars per descansar la vista i moure's.
	- Identificar i localitzar els principals òrgans i sistemes del cos humà implicats en les funcions de nutrició i reproducció, comprenent la seva funció en les activitats vitals i establint relacions fonamentals entre aquestes funcions i els hàbits de salut, integrant coneixements sobre la seva estructura a nivell de cèl·lules, teixits, òrgans, aparells i sistemes.

CE 5 Identificar les característiques dels diferents elements o sistemes del medi natural, social i cultural, analitzant la seva organització i propietats, i establint relacions entre ells,

per reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, conservar-lo, millorar-lo i emprendre accions per fer-ne un ús responsable.**PRIMER CICLE**

CA 5.1 Reconèixer les característiques, l'organització i les propietats dels elements del medi natural, social i cultural a través de la indagació, utilitzant les eines i els processos adequats de manera pautaada.	- Reconèixer, a través de l'observació i l'experimentació, les característiques pròpies dels elements de l'entorn natural, social i cultural més propers.
	- Identificar les propietats dels elements naturals, socials i culturals de l'entorn proper.
	- Recollir dades de manera guiada utilitzant diferents instruments de mesura, de representació gràfica i visual i mètodes més adients per documentar experiències senzilles (lupes, regles, mapes, ordinadors, etc.).
	- Seguir les passes dels processos d'investigació de manera pautaada (observar, mesurar, classificar, comunicar resultats...) perquè cerquin respostes per ells mateixos.
CA 5.2 Reconèixer connexions senzilles i directes entre diferents elements del medi natural, social i cultural mitjançant l'observació, la manipulació i l'experimentació.	- Descobrir, de manera guiada, les relacions que hi ha entre els diferents elements.
CA 5.3 Mostrar actituds de respecte cap al patrimoni natural i cultural, reconeixent-lo com un bé comú.	- Identificar què és el patrimoni natural i cultural.
	- Reconèixer el patrimoni natural i cultural com a part de la nostra identitat col·lectiva i el benefici de la seva protecció per tota la comunitat.
	- Comportar-se de manera respectuosa amb l'entorn proper. No malmetre'l ni fer-lo malbé.
	- Mostrar actituds de respecte vers el seu entorn més proper (aula, escola, barri, poble, etc.).

SEGON CICLE

CA 5.1 Identificar les característiques, l'organització i les propietats dels elements del medi natural, social i cultural a través de la indagació i utilitzant les eines i els processos adequats.	- Identificar i conèixer (observar, reconèixer i classificar) les característiques pròpies de l'entorn natural i l'espai (ecosistemes, roques, aigua, plantes, animals, fenòmens físics, fenòmens atmosfèrics).
	- Identificar i conèixer (observar, reconèixer i classificar) les característiques pròpies de l'entorn social (localitat, comunitat, institucions, professions, etc.).
	- Identificar i conèixer (observar, reconèixer i classificar) les característiques pròpies de l'entorn cultural (tradicions, festes, monuments, llengua, etc.).
	- Recollir dades utilitzant diferents instruments de mesura, de representació gràfica i visual i mètodes més adients per documentar experiències senzilles (lupes, regles, mapes, etc.).
	- Seguir les passes dels processos d'investigació de manera pautaada (observar, mesurar, classificar, comunicar resultats...) per la cerca autònoma de respostes.
CA 5.2 Identificar connexions senzilles entre diferents elements del medi natural, social i cultural, mostrant	- Analitzar, de manera guiada, les relacions que hi ha entre els diferents elements del medi natural, social i cultural, i les interdependències entre ells.

comprensió de les relacions que s'hi estableixen.	
CA 5.3 Protegir el patrimoni natural i cultural i valorar-lo com un bé comú, adoptant conductes respectuoses per al seu gaudi i proposant accions per a la seva conservació i millora.	- Identificar què és el patrimoni natural i cultural.
	- Reconèixer el patrimoni com a part de la nostra identitat col·lectiva i que la seva protecció beneficia tota la comunitat.
	- Comportar-se de manera respectuosa en entorns naturals o d'interès cultural. No malmetre els espais naturals, no fer malbé monuments, respectar tradicions i costums culturals...
	- Dissenyar accions de millora concretes per protegir l'entorn (campanyes de neteja, plantació d'arbres, sensibilització sobre la importància de respectar el patrimoni, etc.).
TERCER CICLE	
CA 5.1 Identificar i analitzar les característiques, l'organització i les propietats dels elements del medi natural, social i cultural a través de la indagació, utilitzant les eines i els processos adequats.	- Identificar i analitzar (observar, reconèixer, classificar, comparar) les característiques pròpies de l'entorn natural (ecosistemes, fenòmens físics relacionats amb la Terra i l'Univers, fenòmens atmosfèrics i clima, matèria i altres elements que es troben a la natura).
	- Identificar i analitzar (observar, reconèixer, classificar, comparar) les característiques pròpies de l'entorn social (organització territorial, sectors econòmics, etc.).
	- Identificar i analitzar (observar, reconèixer, classificar, comparar) les característiques pròpies de l'entorn cultural (tradicions, festes, monuments, llengua, etc.).
	- Utilitzar les eines i tècniques d'investigació adequades per a la recopilació i anàlisi de dades.
	- Presentar els resultats de les indagacions de manera clara i organitzada, emprant llenguatge científic i suports visuals.
CA 5.2 Establir connexions senzilles entre diferents elements del medi natural, social i cultural, mostrant comprensió de les relacions que s'hi estableixen.	- Relacionar els elements del medi natural amb els socials i culturals, establint connexions significatives entre ells.
CA 5.3 Valorar, protegir i mostrar actituds de conservació i millora del patrimoni natural i cultural a través de propostes i accions que reflecteixin compromisos i conductes en favor de la sostenibilitat.	- Identificar i valorar el patrimoni natural (flora, fauna, paisatges, ecosistemes) i cultural (monuments, tradicions, costums, llengua i art).
	- Desenvolupar una actitud responsable i compromesa envers la conservació de l'entorn natural i cultural, contribuint a la sostenibilitat.
	- Reflexionar sobre les accions individuals i col·lectives per promoure actituds de respecte cap a la natura i la cultura.
	- Dissenyar accions de millora concretes per protegir l'entorn i contribuir a la seva sostenibilitat (campanyes de neteja, plantació d'arbres, sensibilització sobre la importància de respectar el patrimoni, etc.).

CE 6 Identificar les causes i les conseqüències de la intervenció humana en l'entorn, des dels punts de vista social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental, per millorar la capacitat d'afrontar problemes, cercar solucions i actuar de manera individual i cooperativa en la seva

resolució, així com per posar en pràctica estils de vida sostenibles i coherents amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i del planeta.	
PRIMER CICLE	
CA 6.1 Mostrar estils de vida sostenibles i valorar la importància del respecte, la cura, la corresponsabilitat i la protecció dels elements i éssers del planeta, identificant la relació de la vida de les persones amb les seves accions sobre els elements i recursos del medi, com el sòl i l'aigua.	- Identificar accions de la vida quotidiana que influeixen en el medi i en els recursos, especialment el sòl i l'aigua.
	- Analitzar les conseqüències que tenen determinats comportaments i actituds, tant els positius com els negatius, per al medi natural i social.
	- Cercar i proposar solucions per reduir l'impacte de les persones en el medi.
	- Identificar hàbits de vida sostenible i respectuosa amb la natura, amb l'entorn i amb les persones, i adoptar-los.
	- Aprendre i aplicar maneres de viure que no malmetin l'entorn ni el medi ambient, posant en pràctica les quatre erres (Reducir, Reparar, Reutilitzar i Reciclar).
	- Identificar quins comportaments ajuden a protegir els elements i els éssers del nostre planeta, i adoptar comportaments i accions quotidianes que facin evidents actituds de respecte, valoració i cura de l'entorn.
SEGON CICLE	
CA 6.1 Identificar problemes ecosocials i proposar possibles solucions, expressant els canvis positius i negatius ocasionats per l'acció humana en el medi.	- Identificar els problemes que provoquen les accions humanes sobre el medi ambient i la societat (la contaminació, la desforestació, el canvi climàtic, la pèrdua de biodiversitat, l'ús insostenible dels recursos, etc.).
	- Analitzar els efectes, tant positius com negatius, de les accions humanes sobre el medi ambient.
	- Aportar idees per preservar l'entorn que els envolta i suggerir solucions explicant les conseqüències positives d'aquestes accions.
	- Reflexionar sobre el paper individual i col·lectiu, a nivell més proper, en la protecció del medi, adoptant comportaments de respecte i conservació.
	- Cercar exemples a l'entorn proper de com s'aborda la sostenibilitat i la protecció del medi ambient.
	- Aprendre i aplicar maneres de viure que no malmetin el medi ambient ni esgotin els recursos naturals (reduir l'ús d'energia i aigua, consumir productes locals i de temporada...), posant en pràctica les quatre erres (Reducir, Reparar, Reutilitzar i Reciclar).
	- Identificar quins comportaments ajuden a protegir el medi ambient i compartir la responsabilitat en la seva cura (no llençar escombraries a la natura, emprar el transport públic en comptes del cotxe privat, participar en activitats de neteja de platges o reforestació de boscos, etc.).
TERCER CICLE	
CA 6.1 Participar amb una actitud emprenedora en la cerca, contrast i avaluació de propostes per afrontar problemes ecosocials, cercar	- Identificar les causes principals de problemes ecosocials derivats de l'acció humana, com la desforestació, el canvi climàtic, la contaminació (aire, aigua, sòl), l'escalfament global, l'esgotament de recursos, pèrdua de biodiversitat...

solucions i actuar per a la seva resolució, a partir de l'anàlisi de les causes i conseqüències de la intervenció humana en l'entorn.	- Analitzar les conseqüències d'aquests problemes per al medi natural i social.
	- Cercar solucions basades en criteris científics i sostenibles per reduir els problemes analitzats, valorant-ne la viabilitat i els seus possibles impactes a curt i llarg termini.
	- Reflexionar sobre el paper individual i col·lectiu, tant en el nivell més proper com a nivell de societat, en la protecció del medi i en la cerca de solucions a problemes ecosocials.
CA 6.2 Promoure estils de vida sostenibles coherents amb el respecte, la cura, la corresponsabilitat i la protecció de les persones i del planeta, a partir de l'anàlisi de la intervenció humana en l'entorn..	- Entendre com diferents cultures aborden la sostenibilitat i la protecció del medi ambient.
	- Fomentar maneres de viure que no malmetin el medi ambient ni esgotin els recursos naturals (reducció de residus, consum responsable, ús de transport sostenible, estalvi d'energia i aigua, foment del reciclatge i reutilització, contaminació de l'aigua, l'aire i el sòl, esgotament de recursos naturals, pèrdua de biodiversitat., etc.).
	- Dissenyar accions de promoció d'estils de vida sostenible i dur-les a terme a l'entorn més proper (família, escola, barri).
	- Adoptar estils de vida sostenibles coherents amb el respecte, la cura, la corresponsabilitat i la protecció de les persones i del planeta, a partir de l'anàlisi crítica de la intervenció humana en l'entorn..

CE 7 Observar, comprendre i interpretar continuïtats i canvis del medi social i cultural, analitzant relacions de causalitat, simultaneïtat i successió, per explicar i valorar les relacions entre diferents elements i esdeveniments.

PRIMER CICLE

CA 7.1 Ordenar temporalment fets de l'entorn social i cultural pròxim, emprant nocions de mesura i successió bàsiques.	- Ordenar temporalment fets de la seva vida personal i familiar.
	- Utilitzar nocions bàsiques de causalitat (causa-efecte), simultaneïtat (esdeveniments que passen al mateix temps), i successió (seqüència d'esdeveniments) per ordenar temporalment alguns fets del seu entorn proper (família, barri, escola, ciutat).
	- Reconèixer el patrimoni social i cultural del seu entorn més proper, i com ha evolucionat en el temps.
CA 7.2 Conèixer persones i grups socials rellevants de la història, com també formes de vida del passat, incorporant la perspectiva de gènere.	- Conèixer persones rellevants entenguent que ho són perquè han contribuït a la millora de la vida d'altres persones o d'una col·lectivitat.
	- Conèixer i valorar costums i cultures diferents prenent com a base la diversitat a l'entorn més proper (família, grup classe, escola, barri, poble, ciutat...).
	- Valorar l'evolució de la societat en aspectes diferents de la vida, especialment els relatius al paper de la dona en el passat i en el present.

SEGON CICLE

CA 7.1 Identificar fets de l'entorn social i cultural des de la	- Reconèixer esdeveniments importants que van ocórrer des de la Prehistòria fins a l'Edat Antiga, especialment
---	--

Prehistòria fins a l'Edat Antiga i la seva rellevància i impacte a les Illes Balears, emprant les nocions de causalitat, simultaneïtat i successió.	aquells que van tenir un impacte significatiu a les Illes Balears.
	- Entendre com aquests esdeveniments històrics han influït en el desenvolupament cultural i social de les Illes Balears.
	- Emprar les nocions de causalitat (entendre per què van passar aquests esdeveniments i quines van ser-ne les causes), simultaneïtat (identificar esdeveniments que van passar al mateix temps, però en llocs diferents, ajudant a situar les Illes Balears dins d'un context més ampli) i successió (comprendre la seqüència en què van ocórrer els esdeveniments, ajudant els alumnes a veure com un esdeveniment condueix a un altre).
CA 7.2 Conèixer persones, grups socials rellevants i formes de vida de les societats des de la Prehistòria fins a l'Edat Antiga, incorporant la perspectiva de gènere.	- Conèixer les figures i grups socials importants de la Prehistòria i l'Edat Antiga, incorporant la perspectiva de gènere.
	- Conèixer les figures i grups socials importants de la Prehistòria i l'Edat Antiga a les Illes Balears
	- Comprendre les formes de vida d'aquests períodes.
	- Valorar el paper tant d'homes com de dones en aquestes societats.

TERCER CICLE

CA 7.1 Analitzar relacions de causalitat, simultaneïtat i successió entre diferents elements del medi social i cultural des de l'Edat Mitjana fins a l'actualitat, situant cronològicament els fets.	- Reconèixer i/o investigar els esdeveniments més importants que han ocorregut des de l'Edat Mitjana fins a l'actualitat a les Illes Balears i a Espanya, i ubicar-los en el temps i l'espai.
	- Utilitzar les nocions bàsiques causalitat (causa-efecte), simultaneïtat (esdeveniments que passen al mateix temps), i successió (seqüència d'esdeveniments) per ordenar temporalment alguns fets històrics i altres fets rellevants.
	- Reconèixer el patrimoni cultural i històric de les Illes Balears i d'Espanya i com ha evolucionat des de l'Edat Mitjana fins a l'actualitat.
CA 7.2 Conèixer persones, grups socials rellevants i maneres de vida de les societats des de l'Edat Mitjana fins a l'actualitat, incorporant la perspectiva de gènere, situant-les cronològicament i identificant trets significatius socials en diferents èpoques de la història.	- Identificar persones i grups socials rellevants, des de l'Edat Mitjana fins a l'actualitat, a la història d'Espanya i més concretament de les Illes Balears i situar-los cronològicament.
	- Comprendre les formes de vida i les condicions socials a les Illes Balears, des de l'Edat Mitjana fins a l'actualitat, amb un enfocament en la perspectiva de gènere.
	- Valorar el paper tant d'homes com de dones en aquestes societats.

CE 8 Reconèixer i valorar la diversitat i la igualtat de gènere, mostrant empatia i respecte per altres cultures, i reflexionant sobre qüestions ètiques, per contribuir al benestar individual i col·lectiu d'una societat en contínua transformació i a l'assoliment dels valors d'integració europea.

PRIMER CICLE

CA 8.1 Recollir informació sobre manifestacions culturals del propi entorn, mostrant respecte,	- Recollir informació sobre les diferents cultures dels alumnes que conviuen a l'aula o a l'escola, mostrant interès i respecte vers totes elles.
--	---

valorant-ne la diversitat i la riquesa, i reconeixent-les com una font d'aprenentatge.	- Valorar tant les semblances com les diferències entre les diverses cultures. - Apreciar trets comuns en les emocions i sentiments de les persones independentment de la cultura a la qual pertanyin.
CA 8.2 Mostrar actituds que fomenten la igualtat de gènere i les conductes no sexistes reconeixent models positius en l'entorn pròxim.	- Analitzar i comparar els rols que desenvolupen els homes i les dones en l'entorn familiar, escolar i en diferents activitats (de responsabilitat familiar, esportives, de lleure, professionals...). - Cercar i imitar models positius de conductes no sexistes i de tracte igualitari entre dones i homes. - Conèixer figures de l'entorn proper que són models positius en la lluita per la igualtat de gènere.
SEGON CICLE	
CA 8.1 Analitzar la importància demogràfica, cultural i econòmica de les migracions en l'actualitat a les Illes Balears i a Espanya, valorant amb respecte i empatia l'aportació de la diversitat cultural i el benestar, tant individual com col·lectiu.	- Entendre com l'arribada de persones de diferents llocs a les Illes Balears i Espanya enriqueix la societat amb noves idees, costums i habilitats, així com els reptes que això pot suposar. - Desenvolupar empatia cap a les experiències de les persones que migren, reconeixent els sacrificis i contribucions que fan per al benestar col·lectiu. - Comprendre la diversitat cultural i les migracions com a font de millora de la qualitat de vida i el benestar de totes les persones, incloent-hi tant els nous arribats com els locals.
CA 8.2 Valorar positivament les accions que fomenten la igualtat de gènere i les conductes no sexistes reconeixent models positius al llarg de la història.	- Reconèixer i valorar les accions que promouen la igualtat de gènere i com han contribuït a canviar la societat i a reduir la desigualtat entre homes i dones. - Identificar i manifestar conductes no sexistes evitant caure en estereotips i rols de gènere tradicionals, afavorint un tractament igualitari i respectuós entre gèneres. - Conèixer figures històriques que han estat models positius en la lluita per la igualtat de gènere.
TERCER CICLE	
CA 8.1 Analitzar els processos geogràfics, històrics i culturals que han configurat la societat actual, valorant la diversitat etnolinguística o afectivo-sexual i la cohesió social, i mostrant empatia i respecte per altres cultures i per la igualtat de gènere.	- Conèixer i entendre els processos geogràfics (migracions i mobilitat humana, poblament i urbanització, formació i canvi de relleu, clima...), històrics (revolucions polítiques i socials, conflictes i guerres, colonització i descolonització, innovacions científiques i tecnològiques) i culturals (evolució de les tradicions i costums, intercanvis culturals, globalització cultural...), que han influït en la societat actual. - Valorar amb respecte i empatia la diversitat cultural, afectiva i sexual, la cohesió social, les minories ètniques i la igualtat de gènere i la seva importància en el desenvolupament d'una societat inclusiva. - Reconèixer la importància de la cohesió social i la integració europea, destacant-ne les conseqüències positives per al benestar tant individual com col·lectiu.
CA 8.2 Promoure actituds d'igualtat de gènere i conductes	- Reflexionar sobre els estereotips i rols de gènere presents a la societat, mitjans de comunicació i entorns

no sexistes, analitzant i contrastant diferents models en la nostra societat.	propers, i comprendre com afecten les expectatives i oportunitats de les persones.
	- Afavorir la igualtat de gènere valorant la importància de tractar tothom amb igualtat, independentment del seu gènere, promovent una convivència respectuosa i justa, identificant actituds i comportaments sexistes i proposant alternatives basades en el respecte i la igualtat.
	- Reconèixer diferents models familiars, laborals i socials lliures de discriminació de gènere, valorant la diversitat i contribuint a una societat més inclusiva.

CE 9 Participar en l'entorn i la vida social de manera eficaç i constructiva des del respecte als valors democràtics, els drets humans i de la infància, així com els principis i valors de la Constitució espanyola i de la Unió Europea, valorant la funció de l'Estat i les seves institucions en el manteniment de la pau i la seguretat integral ciutadana, per generar interaccions respectuoses i equitatives i promoure la resolució pacífica i dialogada dels conflictes..

PRIMER CICLE

CA 9.1 Establir acords de manera dialògica i democràtica com a part de grups propers al seu entorn, identificant les responsabilitats individuals i emprant un llenguatge inclusiu i no violent.	- Iniciar-se en l'assumpció de responsabilitats individuals al grup classe i l'entorn escolar.
	- Participar activament en la presa d'acords de manera dialogada i democràtica, exposant les seves opinions i respectant les dels altres.
	- Emprar un llenguatge inclusiu i no violent en totes les seves interaccions.
	- Participar en la resolució pacífica de conflictes.
CA 9.2 Identificar institucions properes, assenyalant i valorant les funcions que duen a terme a favor d'una bona convivència.	- Identificar de manera general les institucions properes, així com algunes de les àrees que els són pròpies, i les seves responsabilitats en fets i serveis de l'entorn més proper.
	- Ser capaços de realitzar propostes per a la millora de l'entorn proper, de la convivència i adreçar-les a la institució o servei corresponent.
	- Conèixer i valorar els serveis públics que contribueixen al benestar ciutadà.
CA 9.3 Conèixer i interioritzar normes bàsiques per a la convivència en l'ús dels espais públics, especialment com a vianants o com a usuaris dels mitjans de locomoció, prenent consciència de la importància d'una mobilitat segura, saludable i sostenible tant per a les persones com per al planeta.	- Conèixer, interioritzar i posar en pràctica, normes bàsiques de convivència en els espais públics, tot aplicant-les en activitats promogudes pel centre dins i fora l'àmbit escolar: sortides, activitats extraescolars o complementàries, serveis, excursions, colònies, etc.
	- Mostrar una actitud crítica vers l'ús que es fa dels espais, dels serveis públics, dels mitjans de locomoció, compartint idees i opinions amb els altres de manera respectuosa i argumentant els seus posicionaments.
	- Participar en el disseny de campanyes sobre mobilitat segura i sostenible, identificant accions que fomentin tant el respecte a les normes de circulació com la importància de la seguretat viària.

SEGON CICLE

CA 9.1 Realitzar activitats en el context de la comunitat escolar, assumint responsabilitats i establint acords de forma	- Assumir responsabilitats dins la comunitat escolar (càrrecs, delegats/des, mediadors/res...).
	- Participar en la presa de decisions col·lectivament de manera dialogada i democràtica (assemblees, cercles

dialogada i democràtica, i emprant un llenguatge inclusiu i no violent.	restauratius...), essent capaç d'arribar a acords adaptant-se a les decisions grupals.
	- Emprar un llenguatge inclusiu i no violent en totes les seves interaccions mostrant autocontrol i empatia.
	- Participar de forma activa, pacífica i dialogada en activitats organitzades en el context escolar.
CA 9.2 Conèixer els principals òrgans de govern i funcions de diverses administracions i serveis públics, valorant la importància de la seva gestió per a la seguretat integral ciutadana i la participació democràtica.	- Conèixer i valorar els òrgans de govern tant a nivell local, com insular i autonòmic (Ajuntament, Consell Insular i Govern Autonòmic) aprenent qui són els seus màxims responsables, les seves funcions i les decisions que es prenen per ajudar la comunitat.
	- Comprendre què és la democràcia i quines formes de participació existeixen tant a nivell institucional com comunitari (eleccions locals, autonòmiques) i en quins espais i decisions poden participar com a ciutadans.
	- Conèixer i valorar els serveis públics que gestionen els òrgans de govern i que contribueixen al benestar ciutadà (salut, educació, serveis socials, transport públic, seguretat, cultura, urbanisme, medi ambient...).
CA 9.3 Interioritzar normes bàsiques per a la convivència en l'ús dels espais públics, com a vianants o usuaris dels mitjans de locomoció, identificant els senyals de trànsit i prenent consciència de la importància de la mobilitat segura, saludable i sostenible tant per a les persones com per al planeta.	- Posar en pràctica normes bàsiques de convivència en els espais públics, tot aplicant-les en activitats promogudes pel centre dins i fora l'àmbit escolar: sortides, activitats extraescolars o complementàries, serveis, excursions, colònies, etc.
	- Conèixer les principals normes de seguretat viària, senyals i marques viàries tant com a vianants com a usuaris de transport col·lectiu o personal i reconèixer-ne la contribució a la convivència als espais públics.
	- Participar en campanyes escolars sobre mobilitat segura i sostenible, identificant accions que fomentin tant el respecte a les normes de circulació i la importància de la seguretat viària com la reducció de les emissions de CO ₂ i els efectes dels gasos d'efecte hivernacle com a principals causants del canvi climàtic.
	- Comprendre la importància d'una mobilitat sostenible per ajudar a reduir l'impacte ambiental mostrant-se conscients de les repercussions de les accions humanes en l'entorn i el planeta.
TERCER CICLE	
CA 9.1 Conèixer i exercitar les principals normes, drets, deures i llibertats que formen part de l'Estatut d'Autonomia, de la Constitució espanyola i de la Unió Europea, resolent de manera pacífica i dialogada els conflictes, promovent una interacció respectuosa i equitativa a partir del llenguatge inclusiu i no violent.	- Conèixer i valorar les normes bàsiques que regulen la convivència en el marc de l'Estatut d'Autonomia, la Constitució espanyola i la Unió Europea, centrant-se en la comprensió de drets i deures com a ciutadans.
	- Fomentar la resolució pacífica de conflictes aplicant tècniques com el diàleg, la mediació i l'escolta activa.
	- Desenvolupar la capacitat de comunicar-se de manera respectuosa, evitant el llenguatge violent o discriminatori, i utilitzant expressions que fomentin la igualtat i l'empatia entre les persones.
	- Participar de forma activa, pacífica i dialogada en activitats organitzades en el context escolar i/o local.

CA 9.2 Conèixer i explicar el funcionament general dels òrgans de govern del municipi, de les comunitats autònomes, de l'Estat espanyol i de la Unió Europea, valorant-ne les funcions i la gestió dels serveis públics per a la ciutadania i la seva contribució en el manteniment de la pau, la seguretat integral ciutadana i el reconeixement de les víctimes de violència.	- Conèixer el funcionament dels òrgans de govern del seu municipi, com l'ajuntament i les funcions del batle i els regidors en la presa de decisions locals.
	- Entendre què són les comunitats autònomes, el paper que juguen en la política espanyola, i qui són els responsables de governar-les, destacant la funció dels presidents autonòmics i els parlaments regionals.
	- Comprendre el funcionament general del govern espanyol, incloent-hi la separació de poders (executiu, legislatiu i judicial) i el paper de la Constitució.
	- Valorar les principals institucions de la Unió Europea, com el Parlament Europeu, la Comissió Europea i el Consell, així com el seu paper en la presa de decisions que afecten els països membres.
	- Entendre com els òrgans de govern, a diferents nivells, gestionen els serveis públics com l'educació, la sanitat, la seguretat o el transport, i valorar-ne la importància per al benestar de la ciutadania.
CA 9.3 Valorar i interioritzar críticament les conseqüències de l'incompliment o mal ús de les normes bàsiques per a la convivència en l'ús dels espais públics, com a vianants o usuaris dels mitjans de locomoció, proposant alternatives per a una mobilitat segura, saludable i sostenible tant per a les persones com per al planeta.	- Entendre la funció de l'Estat, les comunitats autònomes i altres institucions públiques en el manteniment de la pau i la seguretat, així com el seu paper en el reconeixement de les víctimes de violència, com la violència de gènere o altres formes de violència social.
	- Promoure el compliment de les normes bàsiques de convivència en els espais públics, tot aplicant-les en activitats promogudes pel centre dins i fora l'àmbit escolar: sortides, activitats extraescolars o complementàries, serveis, excursions, colònies, etc.
	- Conèixer i respectar les principals normes de circulació i seguretat viària com a vianants i/o usuaris de mitjans de transport no motoritzats.
	- Analitzar i proposar solucions que millorin la mobilitat a la seva comunitat, de manera segura, saludable i sostenible.
	- Ser capaç de reflexionar críticament sobre els perills i efectes negatius que pot tenir no respectar les normes de circulació: accidents, danys a la salut, impacte ambiental...

Sabers bàsics

Es concreten a continuació els sabers bàsics organitzats en blocs.

A. CULTURA CIENTÍFICA			
1. Iniciació a l'activitat científica			
PRIMER CICLE		1r	2n
Procediments d'indagació adequats a les necessitats de la recerca (observació en el temps, identificació i classificació, cerca de patrons, formulació de preguntes...).	- Observació, cerca, selecció, organització i anàlisi d'informacions.	x	x
	- Utilització de diverses fonts d'informació (llibres i materials propis de ciències).	x	x
	- Elaboració de registres, interpretació de gràfics senzills i utilització d'instruments bàsics per a la cerca d'informació.		x

	- Obtenció de conclusions, reflexió sobre quin procés s'ha seguit i comunicació del procés de forma oral i escrita.	x	x
	- Formulació de preguntes a partir de les observacions, dades obtingudes i conclusions.	x	x
	- Utilització de diverses fonts d'informació (llibres i materials propis de ciències).	x	x
Instruments i dispositius apropiats per realitzar observacions i mesuraments d'acord amb les necessitats de les diferents recerques.	- Coneixement d'instruments analògics per a la realització de mesuraments.		x
	- Coneixement i respecte a les normes d'ús i seguretat i de manteniment dels instruments utilitzats.	x	x
Vocabulari científic bàsic relacionat amb les diferents recerques.	- Ús de vocabulari científic bàsic per comunicar de manera oral, escrita o gràfica el resultat de les investigacions.	x	x
Foment de la curiositat i la iniciativa en la realització de les diferents recerques.	- Foment de la curiositat i la iniciativa en la realització de les diferents recerques.		x
	- Valoració dels coneixements científics com a mitjà per entendre els fets i fenòmens de l'entorn natural i de la vida quotidiana.		x
	- Formulació de preguntes que permetin obtenir informació rellevant sobre fenòmens observats.	x	x
	- Enumeració de semblances i diferències sobre fets de l'entorn proper i de la vida quotidiana.	x	x
Les professions relacionades amb la ciència i la tecnologia des d'una perspectiva de gènere.	- Professions i funcions des d'una perspectiva de gènere.		x
Estils de vida sostenible i importància de la cura del planeta a través del coneixement científic present en la vida quotidiana.	- Desenvolupament d'hàbits de cura i respecte als éssers vius.	x	x
	- Exemplificació d'hàbits de vida sostenible i distingir aquells que ho són dels que no ho són, amb situacions de la vida quotidiana i de l'entorn escolar i familiar.	x	x
	- Importància de la mobilitat sostenible a la vida quotidiana.		x
	- Elaboració de propostes per a una vida sostenible partint de les realitats més properes.		x
SEGON CICLE		3r	4t
Procediments d'indagació adequats a les necessitats de la recerca (observació en el temps, identificació i classificació, cerca de patrons, creació de models, recerca d'informació, experiments amb control de variables, anàlisi d'evidències, comunicació de conclusions...).	- Observació, classificació, recerca de patrons, experimentació i anàlisi d'evidències.	x	x
	- Recerca d'informació de diverses fonts.	x	x
	- Utilització de les TIC per cercar i seleccionar informació de forma guiada.		x
	- Elaboració de registres, interpretació de gràfics senzills i utilització d'instruments bàsics per a la cerca d'informació.	x	x
	- Obtenció de conclusions, reflexió sobre quin procés s'ha seguit i comunicació del procés de forma oral i escrita.	x	x
	- Creació de models i comunicació de conclusions en formats analògics.	x	
	- Creació de models i comunicació de conclusions en formats analògics i digitals.		x

Instrumentes i dispositius apropiats per realitzar observacions i mesuraments precisos d'acord amb les necessitats de la recerca.	- Tria guiada d'instruments analògics adequats per a la realització de mesuraments precisos.	x	
	- Tria guiada d'instruments analògics o digitals adequats per a la realització de mesuraments precisos.		x
	- Coneixement, respecte i aplicació de les normes d'ús, de seguretat i de manteniment dels instruments utilitzats.	x	x
	- Ús precís d'instruments i dispositius analògics i digitals.		x
Vocabulari científic bàsic relacionat amb les diferents recerques.	- Identificació i comprensió de textos orals i escrits amb vocabulari científic.	x	x
	- Ús del vocabulari adquirit per elaborar treballs i exposicions.	x	x
Foment de la curiositat, la iniciativa i la constància en la realització de les diferents recerques.	- Foment de l'interès per investigar i entendre l'entorn a través de la investigació adoptant un comportament responsable i constructiu.	x	x
	- Planificació i realització de les tasques amb autonomia.	x	x
	- Cooperació i respecte a les idees dels companys.	x	x
	- Esforç i perseverança en els projectes a mig i llarg termini.		x
Avenços relacionats amb la ciència i la tecnologia que han contribuït a transformar la nostra societat per mostrar models des d'una perspectiva de gènere.	- Reconeixement i descripció de diferents avenços científics evitant estereotips sexistes.		x
	- Referents femenins i masculins en la història i l'actualitat de la ciència, la tecnologia i l'enginyeria.	x	x
La importància de l'ús de la ciència i la tecnologia per ajudar a comprendre les causes de les pròpies accions, prendre decisions raonades i fer tasques de forma més eficient.	- Presa de decisions informades i reflexives emprant la ciència per entendre les causes i efectes de les accions.	x	x
	- Eficiència en la realització de tasques mitjançant recursos científics i tecnològics.		x
	- Implicacions de l'ús tecnològic en el nostre entorn i en la societat fomentant una utilització conscient i respectuosa.		x
TERCER CICLE		5è	6è
Fases de la recerca científica (observació, formulació de preguntes i prediccions, planificació i realització d'experiments, recollida i anàlisi d'informació i dades, comunicació de resultats, detecció de pautes i formulació de models explicatius...).	- Iniciació a l'activitat científica. La investigació com un procés sistemàtic per trobar respostes.	x	x
	- Observació de fenòmens i fets, formulació de preguntes científiques i elaboració de prediccions (hipòtesis) basades en la informació prèvia.	x	x
	- Estratègies de recerca, selecció, organització i difusió d'informació en textos orals, escrits i audiovisuals, a través de mitjans i recursos digitals i analògics.	x	x
	- Planificació i realització d'experiments senzills.	x	x
	- Recollida i anàlisi de dades: gràfics, taules o altres mètodes visuals per organitzar la informació.	x	x
	- Interpretació de resultats i elaboració de conclusions.	x	x

	- Comunicació dels resultats: presentacions orals i/o escrites, pòsters científics senzills, diagrames, produccions multimèdia.	x	x
Instrumentes i dispositius apropiats per realitzar observacions i mesuraments precisos d'acord amb les necessitats de la recerca.	- Tria d'instrumentes analògics o digitals adequats per la realització de mesuraments precisos.	x	x
	- Coneixement, respecte i aplicació de les normes d'ús i de seguretat i de manteniment dels instruments utilitzats.	x	x
	- Ús autònom, rigorós i precís d'instrumentes i dispositius analògics i digitals.	x	x
Vocabulari científic bàsic relacionat amb les diferents recerques.	- Identificació i comprensió de textos orals i escrits amb vocabulari científic.	x	x
	- Producció i exposició de textos orals i escrits emprant el vocabulari científic adquirit.	x	x
Foment de la curiositat, la iniciativa, la constància i el sentit de la responsabilitat en la realització de les diferents recerques, així com en la lectura de textos divulgatius científics.	- Foment de la curiositat com a base de la recerca científica. Motivació a fer preguntes sobre el món que ens envolta.	x	x
	- Autonomia i iniciativa personal en la realització de diferents recerques.	x	x
	- Perseverança i capacitat de seguir un projecte d'investigació durant un període llarg.		x
	- Comprensió i anàlisi de textos divulgatius científics.		x
La ciència, la tecnologia i l'enginyeria com a activitats humanes, les professions STEM en l'actualitat des d'una perspectiva de gènere.	- Perspectiva de gènere en les professions STEM (ciència, tecnologia, enginyeria, matemàtiques), i el seu paper fonamental en el món actual.	x	x
	- Referents femenins i masculins en la història i l'actualitat de la ciència, la tecnologia i l'enginyeria.	x	
La relació entre els avenços en matemàtiques, ciència, enginyeria i tecnologia per comprendre l'evolució de la societat en l'àmbit científic i tecnològic.	- La ciència i la tecnologia com a transformadores del món actual. Reptes de futur.		x
2. La vida al nostre planeta			
PRIMER CICLE		1r	2n
Necessitats bàsiques dels éssers vius, inclòs l'ésser humà i la diferència amb els objectes inerts.	- Les funcions vitals en l'ésser humà.	x	x
	- Identificació i localització de les parts del cos humà i alguns òrgans implicats en la funció de relació: òrgans dels sentits i aparell locomotor.	x	x
	- Diferència entre éssers vius i objectes inerts.	x	
Hàbits saludables relacionats amb el benestar físic de l'ésser humà: higiene, alimentació variada, equilibrada i sostenible, exercici físic, contacte amb la natura, descans i cura del cos com a mitjà per prevenir possibles malalties.	- Estils de vida sostenible i importància de la cura del planeta a través del coneixement científic present en la vida quotidiana.	x	x
	- Conscienciació de la importància d'una alimentació variada, equilibrada i sostenible.	x	x
	- Necessitat de la pràctica d'exercici físic per a la salut.	x	x
	- Valoració i pràctica del contacte amb la natura, del descans i de la cura del cos com a mitjà per prevenir possibles malalties.	x	x
	- Identificació i descripció d'aliments diaris necessaris. Identificació dels nutrients, l'aigua i l'aire com a substàncies imprescindibles per a la vida.		x

	- Valoració de la higiene personal, el descans, la bona utilització del temps lliure i l'atenció al propi cos.	x	x
	- Hàbits de prevenció de malalties i accidents domèstics.		x
	- Hàbits i pràctiques que afavoreixen i perjudiquen la salut.		x
Hàbits saludables relacionats amb el benestar emocional i social	- Identificació d'emocions i de sentiments propis. L'afectivitat i l'autoestima.	x	x
	- Acceptació del propi cos i el dels altres amb les seves característiques, limitacions i possibilitats.	x	x
	- Sensibilitat i acceptació de la diversitat present a l'aula i a la societat.	x	x
	- Educació afectivo-sexual. Valoració i participació activa en les tasques domèstiques, escolars i socials, tot superant els estereotips sexistes.	x	x
Les adaptacions dels éssers vius al seu hàbitat, concebut com el lloc en el qual cobreixen les seves necessitats.	- Coneixement d'alguns aspectes bàsics de les funcions vitals dels éssers vius des d'una perspectiva integrada: obtenció d'energia, relació amb l'entorn i perpetuació de l'espècie...		x
	- Identificar i enumerar les necessitats bàsiques dels animals domèstics i de les plantes, i participar en la seva cura quan sigui necessari.		x
	- Relació entre els éssers vius observats i l'entorn on conviuen.	x	x
	- Comprovació de les adaptacions que les plantes i els animals desenvolupen segons el medi en què viuen.		x
	- Associació de trets físics i pautes de comportament de plantes i animals amb l'entorn on viuen (camuflatge, canvi de color, gruix del pelatge, etc.). Canvis estacionals.	x	x
Classificació i identificació dels éssers vius d'acord amb les seves característiques observables.	- Observació de múltiples formes de vida al nostre entorn. Identificació de diferències entre éssers vius i objectes inerts. Els éssers vius neixen, creixen, es desenvolupen i moren.	x	
	- Diferències i semblances entre els animals i les plantes.		x
	- Diferències i semblances entre l'ésser humà i els altres éssers vius.		x
	- Identificació dels animals i les plantes més rellevants de l'entorn habitual.	x	x
	- Establiment de criteris elementals de classificació (mida, color, forma de desplaçar-se...) i identificació d'animals i plantes per la seva pertinença a algun dels grups establerts.	x	x
	- Animals vertebrats i invertebrats. Aus, mamífers, rèptils, peixos, amfibis, insectes. Característiques bàsiques, reconeixement i classificació.	x	x
Les relacions entre els éssers humans, els animals i les plantes. Cura i respecte cap als éssers vius i l'entorn en el qual viuen,	- Interès i curiositat per observar els éssers vius.	x	x
	- Desenvolupament d'hàbits de cura i respecte als éssers vius.	x	x
	- Desenvolupament d'actituds conscients, individuals i col·lectives, davant de determinats problemes mediambientals.	x	x

tot evitant la degradació del sòl, l'aire o l'aigua.	- Observació directa i indirecta d'animals i plantes. Classificació segons elements observables, identificació i denominació.	x	x
	- Les relacions entre els éssers vius: cadenes alimentàries.		x
	- Característiques d'alguns ecosistemes propers. Parcs naturals i nacionals de les Illes Balears.		x
	- Observació in situ d'animals i plantes i les relacions entre ells en ambients naturals fora del context del centre.	x	x
	- Comunicació oral de les experiències realitzades, recolzant-se en imatges i textos breus.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Els regnes de la naturalesa	- Els regnes de la naturalesa des d'una perspectiva general i integrada.	x	x
	- Estudi i anàlisi de les característiques dels diferents ecosistemes.	x	x
Aspectes bàsics de la funció de relació de l'ésser humà amb l'entorn des d'una perspectiva integrada.	- Les funcions vitals en l'ésser humà.	x	x
	- Relació amb l'entorn: com els sistemes nerviós, sensorial i locomotor ens permeten interactuar i relacionar-nos amb l'entorn.	x	x
Característiques generals de diferents ecosistemes.	- Diferents ecosistemes (terrestres i aquàtics) per comprendre com els diferents regnes interactuen i s'adapten al seu entorn.	x	
	- Importància de la biodiversitat en els ecosistemes i la seva rellevància per a l'equilibri ecològic del planeta.	x	x
	- Interaccions entre els regnes, com la cadena alimentària i els cicles biogeoquímics, per entendre la interdependència dels éssers vius.	x	x
	- Els ecosistemes com a lloc on intervenen factors biòtics i abiòtics, mantenint-se un equilibri entre els diferents elements i recursos. Importància de la biodiversitat.		x
	- Les funcions i serveis dels ecosistemes.		x
	- Espais i Parcs Naturals de les Illes Balears.	x	x
Característiques pròpies de les plantes que permeten la seva classificació en relació amb la seva capacitat adaptativa al mitjà: obtenció d'energia, relació amb l'entorn i perpetuació de l'espècie.	- Plantes autòtrofes (que fan la fotosíntesi) i heteròtrofes (que depenen altres organismes per obtenir nutrients).	x	
	- Adaptacions morfològiques i fisiològiques, com les arrels, les fulles i els sistemes vasculars, que permeten a les plantes sobreviure en diferents hàbitats.		x
	- Interacció amb el medi, incloent-hi les adaptacions per a la pol·linització i la dispersió de llavors.		x
	- Estratègies reproductives de les plantes (reproducció sexual i asexual) i la importància de les flors i fruits en el procés de reproducció.		x
	- El paper vital de les plantes en els ecosistemes, com a productors primaris, i la seva influència en el clima, el sòl i les comunitats biològiques.	x	
Característiques pròpies dels animals que permeten	- Animals herbívors, carnívors i omnívors en funció de la seva dieta i mètodes d'alimentació.	x	

la seva classificació i diferenciació en subgrups relacionats amb la seva capacitat adaptativa al medi: obtenció d'energia, relació amb l'entorn i perpetuació de l'espècie.	- Característiques morfològiques i fisiològiques dels animals i com els permeten adaptar-se als seus hàbitats.	x	
	- Anàlisi de les capacitats sensorials i de comunicació dels animals, així com les seves estratègies de defensa (camuflatge, mimetisme, etc.).		x
	- Comparació de les diferents estratègies reproductives (ovípar, vivípar...) i la importància de la cura parental en la supervivència de les espècies.		x
Les formes de relleu més rellevants	- Les formes de relleu més rellevants a nivell global i local.		x
Classificació elemental de les roques	- Classificació elemental de les roques presents en l'entorn.		x
TERCER CICLE		5è	6è
Aspectes bàsics de les funcions vitals de l'ésser humà des d'una perspectiva integrada: obtenció d'energia i perpetuació de l'espècie.	- Les funcions vitals en l'ésser humà.	x	x
	- Obtenció d'energia: com el sistema digestiu, respiratori i circulatori treballen junts per obtenir i distribuir energia al cos.	x	x
	- Perpetuació de l'espècie: sistema reproductor.		x
Pautes per a una alimentació saludable i sostenible: menús saludables i equilibrats, la importància de la cistella de la compra i de l'etiquetatge dels productes alimentaris per conèixer-ne els nutrients i la seva aportació energètica.	- La nutrició i la importància d'una alimentació saludable.	x	
	- Reconeixement dels diferents grups d'aliments i la seva funció en una dieta equilibrada. Menús saludables i equilibrats.	x	
	- L'etiquetatge dels productes alimentaris. Llegir i interpretar l'etiqueta dels productes alimentaris per conèixer-ne els nutrients i la seva aportació energètica.		x
	- Alimentació sostenible i l'impacte en el medi ambient: aliments de temporada, productes locals i productes ecològics.		x
Els canvis físics, emocionals i socials que comporta la pubertat i l'adolescència per acceptar-los de manera positiva tant en un mateix com en els altres. Educació afectivosexual.	- Comprensió dels canvis físics que experimenten els nins i les nines durant la pubertat, oferint-ne una visió natural i positiva.	x	
	- Coneixement dels canvis emocionals que es produeixen durant la pubertat. Estratègies per gestionar-los.	x	
	- Coneixement dels canvis socials durant la pubertat. Habilitats per mantenir relacions saludables i respectuoses.		x
	- Construcció d'una autoestima saludable. La identitat, la confiança en un mateix i l'autonomia durant la pubertat.	x	x
	- Autoconeixement i respecte cap als altres. Entenent les diferències individuals com a aspectes positius.	x	x
Pautes per a la prevenció de riscos i accidents. Coneixement d'actuacions bàsiques de primers auxilis.	- Comprensió de la importància de la seguretat i la prevenció d'accidents a la vida diària.	x	x
	- Identificació de riscos específics en diversos entorns: casa, escola, carrers, parcs...	x	x
	- Coneixement d'algunes normes de seguretat bàsiques a casa, a l'escola, al carrer...	x	x

	- Coneixement i actuacions bàsiques de primers auxilis (ferida lleu, cremada, contusions...).		x
	- Coneixement del servei d'emergències i recursos disponibles.		x
Pautes que fomentin una salut emocional i social adequades: higiene del son, prevenció i conseqüències del consum de drogues (legals i il·legals), gestió saludable de l'oci del temps lliure, contacte amb la natura, ús adequat de dispositius digitals, estratègies per al foment de relacions socials saludables i foment de la cura de les persones.	- Salut emocional i social: autoconeixement i regulació emocional, empatia (emocions dels altres) i habilitats socials (comunicació assertiva i resolució de conflictes).	x	x
	- Coneixement de la importància del son i dels hàbits saludables per a un bon descans.		x
	- Prevenció i conseqüències del consum de drogues i alcohol.		x
	- Identificació d'activitats saludables i la seva importància per a la salut emocional.	x	x
	- Estratègies per a un ús equilibrat i responsable de dispositius digitals (temps d'ús, contingut, etc.).	x	x
Els regnes de la naturalesa des d'una perspectiva general i integrada.	- Estructures bàsiques dels éssers vius: cèl·lules, teixits, òrgans, aparells i sistemes, i la seva interrelació per al funcionament de l'ésser viu.	x	x
	- Introducció als cinc regnes de la naturalesa (animal, vegetal, fongs, protoctist i monera) i les seves característiques generals.	x	x
Processos geològics bàsics de formació i modelatge del relleu.	- Influència de les formes del relleu en l'ecosistema, el clima, la fauna, la flora i les activitats humanes, com l'agricultura i l'urbanisme.	x	x
Classificació bàsica de roques i minerals. Usos i explotació sostenible dels recursos geològics.	- Classificació bàsica de roques i minerals. Usos i explotació sostenible dels recursos geològics.	x	x
3. Matèria, forces i energia			
PRIMER CICLE		1r	2n
La llum i el so com a formes d'energia. Fonts i ús en la vida quotidiana.	- Concepte d'energia. Fonts d'energia renovables i no renovables. Valoració d'un ús responsable.	x	x
	- Identificació de fonts i usos d'energia.	x	x
	- La llum com a font d'energia.	x	
Propietats observables dels materials, la seva procedència i el seu ús en objectes de la vida quotidiana d'acord amb les necessitats de disseny per als quals van ser fabricats.	- La diversitat de materials. Classificació segons criteris elementals: estat d'agregació, textura, color, forma, plasticitat, etc.	x	x
	- Reducció, reutilització i reciclatge de residus, objectes i substàncies.	x	x
	- Observació de la intervenció de l'energia en els canvis de la vida quotidiana.		x
	- Planificació i realització d'experiències senzilles per l'estudi de les propietats de materials d'ús comú.	x	x
Substàncies pures i mescles. Identificació de mescles homogènies i heterogènies. Separació de mescles heterogènies mitjançant diferents mètodes	- Substàncies pures i les mescles.		x
	- Identificació de mescles homogènies i heterogènies.		x
	- Separació de mescles heterogènies mitjançant diferents mètodes.		x

Estructures resistents, estables i útils.	- Observació i anàlisi del funcionament d'objectes i màquines.		x
	- Ús curós de materials, substàncies i eines.	x	x
	- Elaboració i/o construcció d'algun objecte i/o màquina utilitzant elements de la vida quotidiana.	x	
	- Realització d'una experiència amb una màquina senzilla: palanca, balança, corriola..., remarcant-ne la utilitat.		x
	- Diversitat de màquines en l'entorn. Avantatges i inconvenients.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
La calor. Canvis d'estat, materials conductors i aïllants, instruments de mesurament i aplicacions a la vida quotidiana.	- Identificació dels canvis d'estat que pot experimentar la matèria. La fusió, l'evaporació, la condensació i la solidificació. Relació entre la temperatura i aquests canvis.	x	
	- Classificació dels materials segons la seva capacitat per transmetre la calor. Diferenciació entre materials conductors i materials aïllants.		x
	- Utilització d'instruments bàsics per mesurar la temperatura com els termòmetres i la seva aplicació per mesurar canvis de temperatura en diferents substàncies.		x
Els canvis reversibles i irreversibles que experimenta la matèria des d'un estat inicial a un final identificant els processos i transformacions que n'experimenta en situacions de la vida quotidiana. Les substàncies pures i les mescles.	- Canvis reversibles: transformacions que permeten retornar a l'estat inicial, com fondre el gel o evaporar l'aigua.	x	
	- Canvis irreversibles: transformacions que no permeten tornar a l'estat inicial, com cuinar aliments o cremar paper.	x	
	- Processos naturals com el cicle de l'aigua i processos artificials com la cocció d'aliments.	x	x
	- Identificació de mescles homogènies i heterogènies.		x
	- Separació de mescles heterogènies mitjançant diferents mètodes.		x
	- Identificació de mescles en alguns aliments, productes o objectes de la vida quotidiana.		x
Forces de contacte i a distància. Les forces i els seus efectes.	- Forces de contacte i a distància. Les forces i els seus efectes.	x	x
Propietats de les màquines simples i el seu efecte sobre les forces. Aplicacions i usos en la vida quotidiana.	- Definició de màquines simples.	x	
	- Tipus de màquines simples: palanca, pla inclinat, polsador, roda i eix, politja, i cargol.	x	
	- Màquines com a multiplicadors de força.	x	
	- Canvi de direcció de la força.		x
	- Efectes de les màquines sobre les forces.		x
	- Aplicacions i usos a la vida quotidiana.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Massa i volum. Instruments per calcular la massa i la capacitat d'un objecte. Concepte de densitat i la seva relació amb la flotabilitat d'un objecte en un líquid.	- Introducció als conceptes bàsics de massa i volum.	x	
	- Exploració d'alguns fenòmens físics observables: pes, massa, volum i com utilitzem aquests conceptes en el dia a dia.	x	
	- Ús de diferents procediments per a la mesura de la massa i el volum d'un objecte.	x	

	- Introducció al concepte de densitat. Relació entre massa i volum.		x
	- Experimentació amb la flotabilitat i la densitat dels objectes.		x
L'energia elèctrica. Fonts, transformacions, transferència i ús en la vida quotidiana. Els circuits elèctrics i les estructures robotitzades.	- Concepte d'energia. Com es manifesta en diferents formes (llum, calor, moviment).	x	
	- Classificació de les fonts d'energia: renovables i no renovables. Avantatges i desavantatges.	x	x
	- La importància de l'energia elèctrica en el nostre dia a dia.	x	
	- Conscienciació sobre l'ús responsable de l'energia i com aplicar bones pràctiques a la vida quotidiana.	x	x
Energia, fonts i transformacions. Les fonts d'energies renovables i no renovables i la seva influència en la contribució al desenvolupament sostenible de la societat.	- Les formes d'energia, les fonts i les transformacions.		x
	- Les fonts d'energia renovables i no renovables i la seva influència en la contribució al desenvolupament sostenible de la societat.		x
Artefactes voladors. Principis bàsics del vol.	- Artefactes voladors i principis bàsics del vol.		x
Forces de contacte i a distància. Les forces i els seus efectes.	- Forces que actuen amb contacte físic (forces de contacte) i sense contacte (forces a distància).	x	x
	- Identificació i classificació de les forces que necessiten contacte per actuar (com la fricció i la força aplicada).	x	
	- Identificació i classificació de les forces que no necessiten contacte per actuar (com la gravetat i la força magnètica).		x
	- Efectes de les forces (canvis de velocitat, direcció o forma d'un objecte).		x

B. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ			
1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge			
PRIMER CICLE		1r	2n
Dispositius i recursos de l'entorn digital d'aprenentatge d'acord amb les necessitats del context educatiu.	- Identificació dels components bàsics d'un ordinador.		x
Recursos digitals per comunicar-se amb persones conegudes en entorns coneguts i segurs.	- Les possibilitats de comunicació amb l'exterior.		x
SEGON CICLE		3r	4t
Dispositius i recursos digitals d'acord amb les necessitats del context educatiu.	- Reconeixement i diferenciació entre diferents tipus de dispositius digitals utilitzats en l'educació (ordinadors, tauletes, telèfons intel·ligents, pissarres digitals...).	x	
	- Funcionalitats bàsiques de cada dispositiu i com poden ser útils en entorns d'aprenentatge, com ara		x

	per a la recerca d'informació, la creació de continguts, la comunicació, etc.		
	- Identificació de recursos digitals: aplicacions, programes, plataformes educatives, etc.		x
Estratègies de cerques guiades d'informació segures i eficients a Internet (valoració, discriminació, selecció i organització).	- Importància de la cerca d'informació de forma eficaç i segura en línia.	x	x
	- Estratègies per valorar la fiabilitat de les fonts d'informació (autoria, data de publicació, objectivitat, etc.).		x
	- Identificar i destriar la informació rellevant i d'aquella que no ho és. Diferència entre fets, opinions i publicitat.		x
Regles bàsiques de seguretat i privadesa per navegar per Internet i per protegir l'entorn digital personal d'aprenentatge.	- Importància de la seguretat i la privacitat mentre es navega per Internet.	x	x
	- Utilització de contrasenyes fortes.		x
	- Actualització de dispositius i aplicacions.		x
	- Estratègies per evitar enllaços sospitosos i no descarregar arxius d'orígens desconeguts.		x
	- Importància de no compartir informació personal (adreces, números de telèfon, contrasenyes, etc) a les xarxes socials o fòrums.	x	x
	- Ús de plataformes educatives segures i fiables per a l'aprenentatge.	x	x
Estratègies per fomentar el benestar digital físic i mental. Reconeixement dels riscos associats a un ús inadequat i poc segur de les tecnologies digitals (temps excessiu d'ús, ciberassetjament, accés a continguts inadequats, publicitat i correus no desitjats...), i estratègies d'actuació.	- Activitats alternatives per equilibrar l'ús de la tecnologia i el temps lliure.	x	x
	- Reconeixement dels riscos digitals: temps excessiu d'ús, ciberassetjament, accés a continguts inadequats, publicitat i correus no desitjats.	x	x
	- Foment d'un entorn on els alumnes se sentin còmodes compartint experiències negatives i demanant ajuda quan la necessitin.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Dispositius i recursos digitals d'acord amb les necessitats del context educatiu.	- Normes bàsiques d'ús dels dispositius digitals a l'aula.	x	
	- Iniciació a l'ús d'eines de comunicació digital: correu electrònic, xats educatius, plataformes de col·laboració, fòrums, xats, videoconferències, etc.	x	x
	- Iniciació a l'ús d'eines digitals per a la creació de continguts: processadors de text, presentacions digitals senzilles, mapes visuals, infografies, pòsters, recursos multimèdia, etc.	x	x
Estratègies de recerca d'informació segures i eficients a internet (valoració, discriminació, selecció, organització i propietat intel·lectual).	- Conceptes bàsics d'internet: navegadors, adreces web, motors de cerca, paraules clau, etc.	x	
	- Distinció entre informació veraç i no veraç (alfabetització digital). Elements clau d'una font fiable: autoria, actualització, finalitat.	x	x
	- Selecció d'informació rellevant: identificació d'idees principals i detalls.	x	x
	- Organització de la informació: esquemes, mapes mentals o taules. Eines digitals per guardar i estructurar la informació.		x

	- Propietat intel·lectual: drets d'autor, citar fonts d'informació i imatges, etc.		x
Estratègies de recollida, emmagatzematge i representació de dades per facilitar-ne la comprensió i l'anàlisi.	- Introducció a eines digitals per recollir dades (formularis, fulls de càlcul...).		x
	- Creació i gestió de carpetes digitals per emmagatzemar dades.	x	x
Regles bàsiques de seguretat i privacitat per navegar per Internet i per protegir l'entorn digital personal d'aprenentatge. Recursos i plataformes digitals restringides i segures per comunicar-se amb altres persones. Etiqueta digital, normes bàsiques de cortesia i respecte, i estratègies per resoldre problemes en la comunicació digital.	- Eines digitals per crear representacions visuals.	x	x
	- Seguretat a Internet, la importància de protegir-se.	x	x
	- Protecció de dades personals i privacitat. Bones pràctiques per protegir-les.	x	x
	- Creació de contrasenyes segures. Bones pràctiques (no compartir contrasenyes, canviar-les regularment, etc.).	x	x
	- Navegació segura i identificació de llocs fiables. Ús responsable del navegador: pestanyes, historial, mode privat, etc.	x	x
	- Normes bàsiques de ciberconvivència (netiqueta): cyberbullying, i respecte per la privacitat dels altres.	x	x
Estratègies per fomentar el benestar digital físic i mental. Reconeixement dels riscos associats a un ús inadequat i poc segur de les tecnologies digitals (temps excessiu d'ús, ciberassetjament, dependència tecnològica, accés a continguts inadequats, etc.), i estratègies d'actuació.	- Configuracions de privacitat dels comptes en línia per controlar qui pot veure la informació personal.		x
	- El benestar digital: què és i per què és important.	x	
	- Riscos físics de l'ús inadequat de la tecnologia: fatiga visual, mala postura, sedentarisme, etc.	x	
	- Riscos mentals i emocionals de l'ús inadequat de la tecnologia: dependència tecnològica i addicció, ciberassetjament.		x
	- Estratègies de prevenció: gestió del temps, pauses regulars, exercicis visuals, postura correcta, espai de treball saludable (llum, distància de la pantalla, cadira adequada, ...), evitar continguts que generin estrès...		x
	- Estratègies per prevenir i gestionar el ciberassetjament.		x
2. Projectes de disseny i pensament computacional			
PRIMER CICLE		1r	2n
Fases dels projectes de disseny: prototipatge, prova i comunicació.	- Disseny, de manera guiada i en grup, d'algun prototip que permeti donar resposta a un problema plantejat.	x	x
	- Anàlisi d'un problema plantejat aplicant tècniques de comprensió lectora, de síntesi i dividint-lo en parts.		x
Materials adequats a la consecució d'un projecte de disseny.	- Tria de materials i eines adequats en la construcció d'un producte final senzill per donar solució a un problema plantejat de l'entorn quotidià i proper.	x	x
Estratègies bàsiques de treball en equip.	- Posada en pràctica de les actituds fonamentals per treballar en equip: capacitat d'escolta, empatia, valoració de la feina dels altres, capacitat d'arribar a acords, etc.	x	x
	- Construcció d'un projecte senzill en equip i presentació, de manera oral o amb l'ajuda de suport gràfic, sabent explicar els passos seguits amb ajuda d'un guió.	x	x
Iniciació a la programació a través de recursos analògics o digitals adaptats al nivell	- Introducció a la programació mitjançant jocs i activitats que impliquen seqüències de moviments i jocs de rol sense tecnologia.	x	

lector dels alumnes (activitats desendollades, plataformes digitals d'iniciació a la programació, robòtica educativa...).	- Ús de recursos en línia per aprendre els conceptes de programació de manera interactiva.		x
SEGON CICLE		3r	4t
Fases dels projectes de disseny: disseny, prototipatge, prova i comunicació.	- Identificació del problema i generació d'idees per trobar solucions adequades.	x	x
	- Creació d'un model inicial físic de la solució dissenyada, utilitzant materials i eines apropiades.	x	
	- Creació d'un model inicial (físic o digital) de la solució dissenyada, utilitzant materials i eines apropiades.		x
	- Testatge del prototip en situacions reals o simulades, recollint dades i retroacció per avaluar-ne el funcionament.		x
	- Presentació del projecte, incloent-hi el disseny, el prototip i els resultats obtinguts, utilitzant diferents formats per comunicar el procés.	x	x
	- Anàlisi del procés de disseny per identificar aspectes positius i àrees de millora per a futurs projectes.		x
Materials, eines i objectes adequats a la consecució d'un projecte de disseny.	- Identificació de materials (paper, cartró, plàstic, fusta...) en funció de les necessitats del projecte i les propietats del material (flexibilitat, pes, durabilitat...).	x	
	- Coneixement i ús d'eines, analògiques o digitals, per a la creació del prototip, tenint en compte la seguretat durant el treball.	x	x
	- Anàlisi d'objectes existents que poden servir d'inspiració o ser adaptats per a la solució dissenyada.		x
Tècniques cooperatives senzilles per al treball en equip i estratègies per a la gestió de conflictes i promoció de conductes empàtiques i inclusives.	- Assignació de rols dins del grup i realització d'activitats en grups cooperatius per fomentar la col·laboració.	x	x
	- Escolta activa i reflexió sobre el treball en equip per la identificació d'àrees de millora.	x	x
	- Retroalimentació constructiva per la millora de futures dinàmiques.	x	x
Iniciació a la programació a través de recursos analògics (activitats desendollades) o digitals (plataformes digitals d'iniciació a la programació, aplicacions de programació per blocs, robòtica, educativa...).	- Introducció a la programació mitjançant jocs i activitats que impliquin seqüències de moviments i jocs de rol sense tecnologia.	x	
	- Ús de recursos en línia per aprendre els conceptes de programació de manera interactiva.		x
	- Familiarització amb aplicacions que permeten crear codis mitjançant blocs visuals.		x
TERCER CICLE		5è	6è
Fases dels projectes de disseny: identificació de necessitats, disseny, prototipatge, prova, avaluació i comunicació.	- Identificació de necessitats o barreres de l'entorn escolar, comunitari o personal.	x	
	- Disseny de la solució; generació d'idees, esquemes i/o esbossos per visualitzar la solució, planificació de materials, eines i passos necessaris per desenvolupar la solució.	x	
	- Prototipatge, creació d'una versió inicial. Prototips físics (maquetes, models) o digitals (simulacions, programació).	x	

	- Prova del prototip i ajustos necessaris. Recollida de dades durant la prova: observacions, comentaris, dificultats detectades.		x
	- Avaluació final; comparació de la solució final amb les necessitats inicials.		x
	- Comunicació; presentació de la solució final i del procés seguit de manera clara i visual.	x	x
Fases del pensament computacional (descomposició d'una tasca en parts més senzilles, reconeixement de patrons i creació d'algorismes senzills per a la resolució del problema...).	- Descomposició d'una tasca en parts més senzilles. Divisió d'un problema en components per treballar-los de forma més eficient.	x	
	- Reconeixement de patrons. Aplicació de patrons en activitats digitals i no digitals.	x	x
	- Creació d'algorismes senzills per resoldre problemes. Disseny d'una seqüència ordenada de passos per resoldre un problema o completar una tasca.	x	
	- Abstracció i simplificació. Selecció de la informació rellevant descartant la resta per dissenyar solucions més eficients.		x
Tècniques cooperatives senzilles per al treball en equip i estratègies per a la gestió de conflictes i promoció de conductes empàtiques i inclusives.	- Assignació de rols dins del grup i realització d'activitats en grups cooperatius per fomentar la col·laboració.	x	x
	- Escolta activa i reflexió sobre el treball en equip per identificar àrees de millora.	x	x
	- Retroalimentació constructiva per a millorar dinàmiques futures.	x	x
	- La importància del treball en equip per afrontar la incertesa en els projectes.	x	x
Materials, eines, objectes, dispositius i recursos digitals (programació per blocs, sensors, motors, simuladors, impressores 3D...) segurs i adequats a la consecució del projecte.	- Introducció als materials i eines en el disseny i pensament computacional.	x	
	- Introducció a la programació, mitjançant robots i equipaments, per la seva construcció i programació.		x
	- Foment de la reflexió posterior sobre les activitats per ajudar en la identificació i consolidació dels conceptes clau de la programació.	x	x
Estratègies en situacions d'incertesa: adaptació i canvi d'estratègia quan sigui necessari, valoració de l'error propi i dels altres com a oportunitat d'aprenentatge.	- La importància de la valoració de l'error en el pensament computacional: com els errors poden millorar el projecte.	x	x
	- Tipus d'errors comuns en projectes de disseny i programació. L'estratègia d'interacció en disseny: prova, error, adaptació i millora.		x
	- Tècniques d'adaptació als canvis: reflexió, planificació alternativa, utilització de recursos externs (membres del grup, consells de docents, recerca en línia).		x

C. SOCIETATS I TERRITORIS

1. Reptes del món actual

PRIMER CICLE		1r	2n
La Terra a l'univers. Elements, moviments i dinàmiques relacionats amb la Terra i l'univers i les seves conseqüències en la vida diària i en l'entorn.	- Identificació dels moviments de la Terra i de les seves conseqüències: el dia i la nit, l'any...	x	x
	- Concepte i diferència entre galàxia, estrella, planeta, satèl·lit.		x
	- Ubicació de la Terra i la Lluna al sistema solar.	x	x
	- Observació dels canvis estacionals a l'entorn proper.	x	

Seqüències temporals i canvis estacionals.	- Relació entre determinades tradicions i celebracions amb les estacions de l'any i amb els cicles de la natura.	x	
La vida a la Terra. Fenòmens atmosfèrics i la seva repercussió als cicles biològics i la vida diària. Observació i registre de dades atmosfèriques.	- Observació i registre d'alguns fenòmens atmosfèrics i de primeres formes de representació.	x	x
	- Elements bàsics del medi físic: l'aire, l'aigua i la terra. Ús responsable de l'aigua a la vida quotidiana.	x	
	- Realització d'experiències senzilles que serveixin per crear interès en la realització de treballs de conservació del medi ambient.	x	x
	- L'orientació d'elements del medi físic en relació amb el sol.	x	x
Reptes sobre situacions quotidianes. Funcions bàsiques del pensament espacial i temporal per a la interacció amb el mitjà i la resolució de situacions de la vida quotidiana. Itineraris i trajectes, desplaçaments i viatges.	- Elaboració i interpretació d'esbossos, plànols i mapes senzills a l'entorn quotidià i de l'entorn proper.		x
	- Resolució d'una situació plantejada relacionada amb l'entorn quotidià aplicant les funcions bàsiques del pensament espacial i temporal com ara la percepció, l'atenció, la memòria i l'orientació.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
La Terra i les catàstrofes naturals. Elements, moviments, dinàmiques que ocorren a l'univers i la seva relació amb fenòmens físics que afecten la Terra i repercuteixen en la vida diària i en l'entorn.	- Relació entre els moviments de rotació i translació de la Terra i la seva influència en el clima i les estacions.	x	
	- Coneixement dels components de la Terra (roques, sòl, aigua, atmosfera) i de les seves capes (nucli, mantell, escorça).		x
	- Distribució de l'aigua en el planeta. El cicle de l'aigua.	x	
	- Identificació de les capes de la Terra.	x	x
	- Identificació i comprensió de catàstrofes naturals com terratrèmols, volcans, tsunamis i huracans, així com les seves causes i efectes.	x	
	- Efectes dels fenòmens naturals en la vida quotidiana, en la salut, l'economia i la cohesió social. Importància de la preparació davant de catàstrofes. Necessitat de gestió sostenible del territori.		x
Coneixement de l'espai. Representació de l'espai. Representació de la Terra a través del globus terraqüi, els mapes i altres recursos digitals. Mapes i plànols en diferents escales. Tècniques d'orientació mitjançant l'observació dels elements del medi físic i altres mitjans de localització espacial.	- Comprensió del globus terraqüi com a model de la Terra i la seva utilitat per visualitzar continents, oceans i paisatges geogràfics.	x	
	- Introducció a diferents tipus de mapes (físics, polítics, temàtics) i plànols, incloent-hi l'ús d'escales per representar distàncies i dimensions.	x	
	- Familiarització amb plataformes i aplicacions digitals que permeten explorar la Terra de manera visual i dinàmica.		x
	- Orientació mitjançant l'observació d'elements del medi físic (com el sol, les estrelles i el paisatge) i l'ús de brúixoles i GPS.		x
	- Comprensió dels mitjans de localització com les coordenades geogràfiques i la seva aplicació a mapes i sistemes de navegació.		x
El clima i el paisatge. Els fenòmens atmosfèrics. Presca i registre de dades	- Components que influeixen en el temps atmosfèric (temperatura, precipitació, humitat, vent) i la seva variabilitat.	x	

meteorològiques i la seva representació gràfica i visual. Les Tecnologies de la Informació Geogràfica (TIG).	- Identificació i descripció de fenòmens com pluja, neu, vents i tempestes, així com el seu impacte en l'entorn i el paisatge.	x	
	- Recollida i registre dades del temps atmosfèric mitjançant instruments com termòmetres, pluviòmetres, penells i anemòmetres, així com la seva representació gràfica a través de gràfics i taules.	x	
	- Introducció a les TIG i com s'utilitzen per analitzar i representar dades geogràfiques i meteorològiques en formats visuals i interactius.		x
	- Components que influeixen en el temps atmosfèric (temperatura, precipitació, humitat, vent) i la seva variabilitat.		x
Reptes demogràfics. Ocupació i distribució de la població en l'espai i anàlisi dels principals problemes i reptes demogràfics. Representació gràfica i cartogràfica de la població. L'organització del territori a Espanya i a Europa.	- Reptes demogràfics. Ocupació i distribució de la població en l'espai i anàlisi dels principals problemes i reptes demogràfics.	x	x
	- Representació gràfica i cartogràfica de la població.	x	x
	- L'organització del territori a Espanya.	x	
	- L'organització del territori a Europa.		x
Desigualtat social i accés als recursos. Usos de l'espai per l'ésser humà i evolució de les activitats productives. El valor, el control dels diners i mitjans de pagament. De la supervivència a la sobreproducció.	- Anàlisi de com la desigualtat social afecta l'accés als recursos (educació, salut, habitatge) i les oportunitats per a diferents grups de població.	x	
	- Comprensió de com els humans utilitzem l'espai per a diverses activitats (habitatge, agricultura, indústria) i com aquestes activitats han evolucionat al llarg del temps.	x	
	- Evolució de les activitats productives, des de la subsistència fins a la producció en massa, i el seu impacte en l'entorn i la societat.		x
	- Introducció al concepte de valor econòmic, la importància del control dels diners, i una visió general dels diferents mitjans de pagament (efectiu, targetes, monedes digitals...).		x
TERCER CICLE		5è	6è
El futur de la Terra i de l'univers. Els fenòmens físics relacionats amb la Terra i l'univers i la repercussió a la vida diària i l'entorn. L'exploració espacial i l'observació del cel; la contaminació lumínica.	- Les capes de l'atmosfera.	x	x
	- Estudi de l'efecte hivernacle i les seves conseqüències en el clima de la Terra.	x	
	- Coneixement d'alguns trets bàsics de l'exploració espacial: els descobriments més importants de l'exploració espacial i com ens han ajudat a entendre el nostre planeta i l'univers.	x	
	- Els avenços de les agències espacials com la NASA, l'ESA i altres.		x
	- L'observació del cel: estrelles, planetes, cometes i constel·lacions.		x
	- La contaminació lumínica: què és i com afecta l'observació del cel i la biodiversitat nocturna. Solucions per reduir la contaminació lumínica i interpretació de esbossos, plànols i mapes senzills en l'entorn quotidià i de l'entorn proper.		x
El clima i el planeta. Introducció a la dinàmica atmosfèrica i a les grans	- Comparació entre temps i clima.	x	
	- Estudi dels factors que influeixen en el clima: latitud, altitud, vent, proximitat al mar, etc.	x	

Àrees climàtiques del món. Els principals ecosistemes i els seus paisatges.	- Identificació de les tres zones climàtiques del món. Localització, característiques generals i climes. Relació entre les zones climàtiques i les activitats humanes: agricultura, construcció, vestimenta.	x	x
	- Estudi i comprensió de com l'activitat humana pot modificar els paisatges naturals (urbanització, desforestació, contaminació).		x
L'entorn natural. La diversitat geogràfica de les Illes Balears, d'Espanya i d'Europa. Representació gràfica, visual i cartogràfica a través de mitjans i recursos analògics i digitals usant les Tecnologies de la Informació Geogràfica (TIG).	- Les Illes Balears: característiques geogràfiques i naturals. Relleu de les Illes Balears: muntanyes, costes, illes i illots. Clima de les Illes Balears: clima mediterrani, temperatures i precipitacions.	x	
	- Espanya: Diversitat Geogràfica i Paisatgística. Geografia de l'Estat Espanyol: relleu (muntanyes, valls, riberes), rius, costes. Diferents zones climàtiques a Espanya: clima mediterrani, oceànic, continental.	x	x
	- Introducció a la diversitat geogràfica d'Europa.		x
	- Coneixements elementals de les Tecnologies de la Informació Geogràfica (TIG) i com es poden utilitzar per estudiar el territori. Aplicacions digitals per a la representació geogràfica.		x
Migracions i diversitat cultural. Les principals variables demogràfiques i la seva representació gràfica. Els comportaments de la població i la seva evolució. Els moviments migratoris i apreciació de la diversitat cultural. Les zones urbanes. Contrast entre zones urbanes i despoblació rural.	- Concepte de migració. Causes de les migracions: econòmiques, polítiques, socials, mediambientals...	x	
	- Conscienciació de la diversitat cultural: què és, com es manifesta i la seva importància en la societat. La convivència de cultures en un mateix territori.	x	x
	- Coneixement de les variables demogràfiques: natalitat, mortalitat, migració, esperança de vida.	x	x
	- Iniciació a la interpretació de dades demogràfiques presentades en: piràmides de població, gràfics de barres, línies i circulars.	x	x
Fonaments i principis per a l'organització i la gestió del territori a les Illes Balears i a Espanya.	- Comprensió de la divisió de la comunitat autònoma de les Illes Balears en illes i municipis i el seu paper dins de l'organització política d'Espanya.	x	
	- Comprensió de la divisió política i territorial d'Espanya: les comunitats i ciutats autònomes i les províncies.		x
	- Característiques distintives de les divisions territorials de les Illes Balears.	x	
Igualtat de gènere i conductes no sexistes. Crítica dels estereotips i rols en els diferents àmbits: acadèmic, professional, social i cultural. Accions per a la igualtat efectiva entre dones i homes.	- La igualtat de gènere i la seva importància en la societat.	x	x
	- Identificació i crítica d'estereotips i rols de gènere en diferents àmbits: acadèmic, professional, social i cultural.	x	x
	- Pràctiques per promoure la igualtat de gènere a l'escola i la comunitat.	x	x
	- Ús del llenguatge inclusiu i respectuós.	x	x
	- Promoció de conductes no sexistes. Respecte a les capacitats i talents de cada persona, independentment del gènere.	x	x
	- Importància de la igualtat en l'accés a oportunitats educatives i laborals.		x
2. Societats en el temps			
PRIMER CICLE		1r	2n

La percepció del temps. Mesura del temps en la vida quotidiana. El cicle vital i les relacions intergeneracionals.	- Utilització de les nocions bàsiques de temps (abans-després, passat-present-futur, durada), unitats de mesura (dia, setmana, mes, any).	x	x
	- Esdeveniments del passat i del present i la seva relació amb aspectes històrics propers a la seva experiència. Construcció del fris històric de l'alumne.	x	x
	- Iniciació de la reconstrucció de la memòria del passat proper a partir de fonts familiars.		x
Recursos i mitjans analògics i digitals. Les fonts orals i la memòria col·lectiva. La història local i la biografia familiar, dones i homes com a subjectes de la història.	- Utilització de les fonts orals i de la informació proporcionada per objectes i records familiars per reconstruir el passat.	x	
	- Iniciació en la utilització, de manera guiada, de recursos per recollir, classificar i analitzar la informació obtinguda de fonts analògiques i digitals diverses (enregistraments, documents escrits, fotografies...).		x
	- Seguiment i observació en les etapes de l'evolució en el temps, d'algun aspecte bàsic de la vida quotidiana: vestit, habitatge, formes de treball, mitjans de transport, organització familiar, jocs...	x	
Ús d'objectes i artefactes de la vida quotidiana com a font per reflexionar sobre el canvi i la continuïtat, les causes i conseqüències.	- Comparació de l'evolució que han sofert objectes i artefactes de la vida familiar i quotidiana, analitzant les adaptacions i canvis, prenent com a referents les fonts obtingudes dels antecedents familiars.		x
El patrimoni material i immaterial local. Les expressions artístiques a través del temps.	- Reconeixement d'algunes manifestacions culturals i artístiques presents a l'àmbit escolar, local.	x	x
	- Respecte pels costums i els modes de vida d'altres grups humans presents a l'entorn.	x	x
	- Valoració i respecte cap als costums i les formes de vida dels seus avantpassats.	x	x
	- Identificació i reconeixement d'edificis, construccions, elements arquitectònics..., que formen part de la història i del patrimoni de la seva localitat.	x	x
	- Sensibilitat i respecte per les tradicions, costums i manifestacions culturals de l'entorn.	x	x
	- Obtenció d'informació sobre el passat de la localitat.		x
	- Recerca, comprensió i memorització de narracions i dites populars, mostrant interès per la seva conservació.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
El temps històric. Nocions temporals i cronologia. Ubicació temporal de les grans etapes històriques.	- Introducció a les nocions bàsiques de temps (passat, present i futur) i el seu significat en el context històric.	x	
	- Comprensió del concepte de cronologia com a eina per organitzar i seqüenciar esdeveniments històrics, incloent-hi la creació de línies de temps.	x	x
	- Identificació i descripció de les grans etapes de la història (Prehistòria, Edat Antiga, Edat Mitjana, Edat Moderna i Edat Contemporània) i les seves característiques principals.	x	x
	- Aprendre a situar esdeveniments històrics en el temps i a relacionar-los amb les grans etapes, així com a identificar dates clau i períodes significatius.	x	x
Les fonts històriques: classificació i utilització de les diferents fonts (orals,	- Comprensió dels diferents tipus de fonts històriques (orals, escrites i patrimonials) i la seva importància en l'estudi de la història local.	x	

escrites, patrimonials) com a via per a l'anàlisi dels canvis i permanències en la localitat al llarg de la història. Les petjades de la història en llocs, edificis, objectes, oficis o tradicions de la localitat.	- Aprendre a utilitzar aquestes fonts per analitzar canvis i permanències en la localitat, incloent-hi tècniques per a la seva interpretació.		x
	- Estudi de com les fonts històriques ajuden a comprendre la història d'un lloc específic, identificant esdeveniments importants i transformacions.		x
	- Identificació de com la història es reflecteix en llocs, edificis, objectes, oficis i tradicions de la localitat, així com la seva rellevància cultural i social.	x	
	- Promoció de projectes que impliquin la recerca i la presentació de les fonts històriques a la comunitat escolar, fomentant el coneixement i l'apreciació del patrimoni local.	x	x
Temes de rellevància en la Prehistòria i Edat Antiga. El paper representat per diferents grups socials, esdeveniments i processos.	- Comprensió de la importància de situar els fets en el seu context històric, analitzant les condicions de vida durant la Prehistòria i l'Edat Antiga.	x	x
	- Identificació de temes rellevants com la supervivència, l'alimentació, i l'habitatge, així com l'exploració de com aquests aspectes han evolucionat al llarg del temps.	x	
	- Anàlisi dels intercanvis comercials en el passat, incloent-hi l'origen dels diners, els treballs no remunerats, i l'explotació de recursos comuns, per entendre l'economia antiga.		x
	- Estudi dels avenços tècnics durant la Prehistòria i l'Edat Antiga, incloent-hi invents i innovacions que han influït en la vida quotidiana i la societat.	x	x
	- Arribada dels primers pobladors, cultures talaiòtiques, influència romana...	x	
	- Les formes de vida i creences dels primers habitants, com la conquesta romana va influir en la llengua i l'arquitectura local...		x
Les expressions artístiques i culturals prehistòriques i de l'Antiguitat i la seva contextualització històrica des d'una perspectiva de gènere. La funció de l'art i la cultura en el món de la Prehistòria i l'Edat Antiga.	- Identificació de les expressions artístiques i culturals a la prehistòria i al món clàssic.	x	x
	- Perspectiva de gènere en l'art. Comparació entre homes i dones artistes en aquestes èpoques: limitacions i reptes.		x
	- El paper de la dona en les obres d'art.	x	x
L'acció de les dones i els homes com a subjectes en la història. Interpretació del paper dels individus i dels diferents grups socials, relacions, conflictes, creences i condicionants en cada època històrica.	- Reconeixement i anàlisi del paper actiu que han tingut tant dones com homes en la construcció de la història, incloent-hi les seves contribucions a nivell social, polític i cultural.	x	x
	- Estudi de la diversitat dels grups socials i la seva influència en esdeveniments històrics, incloent-hi les diferències de classe, ètnia, i gènere i com aquestes afecten les relacions de poder.		x
	- Anàlisi de les relacions entre individus i grups, així com els conflictes que han sorgit en diferents èpoques, i com aquests han modelat la societat.		x
	- Reflexió sobre les creences, valors i condicionants socials que han influït en el comportament i les accions dels individus al llarg de la història.	x	x
El patrimoni natural i cultural. Els espais	El patrimoni natural i cultural. Els espais protegits, culturals i naturals. El seu ús, cura i conservació.	x	x

protegits, culturals i naturals. El seu ús, cura i conservació.			
TERCER CICLE		5è	6è
Les fonts històriques: classificació i utilització de les diferents fonts (orals, escrites, patrimonials).	- La importància de les fonts per entendre el passat.	x	
	- Classificació de les fonts històriques: Fonts orals (testimonis, tradicions orals, cançons...), fonts escrites (documents, cartes, llibres, diaris...), fonts patrimonials (monuments, restes arqueològiques, objectes...).	x	x
El paper de la dona en la història i els principals moviments en defensa dels seus drets. Situació actual i reptes de futur en la igualtat de gènere.	- Coneixement de dones que han estat invisibilitzades al llarg de la història: causes i conseqüències. (Marie Curie, Malala Yousafzai, Frida Kahlo, Clara Campoamor, entre altres).	x	x
	- Feminisme al segle XX: igualtat laboral, educativa i legal.		x
	- Valoració dels avenços en igualtat de gènere: dret a l'educació, igualtat legal, participació política (sufragi universal) i accés al món laboral.	x	x
	- Conscienciació dels reptes actuals: desigualtats salarials, estereotips de gènere, violència masclista...		x
	- Reptes de futur en igualtat de gènere: promoció de la igualtat d'oportunitats per a totes les persones, trencament d'estereotips i rols de gènere en l'educació i la societat...		x
Temes de rellevància en la història (Edat Mitjana, Edat Moderna i Edat Contemporània), el paper representat pels subjectes històrics (individuals i col·lectius), esdeveniments i processos.	- Valoració del llegat de les diferents èpoques històriques: Edat Mitjana, Edat Moderna i Edat Contemporània.	x	x
	- Ús de l'eix cronològic com a eina visual per ordenar esdeveniments i períodes.	x	x
	- Relació entre subjectes històrics, esdeveniments i processos. Personatges rellevants i moviments col·lectius.	x	x
	- Estudi i valoració de la societat i l'economia a les Illes Balears i la península Ibèrica durant l'Edat Mitjana, Edat Moderna i Edat Contemporània, per entendre el món actual.		x
Les expressions artístiques i culturals medievals, modernes i contemporànies i la seva contextualització històrica des d'una perspectiva de gènere. La funció de l'art i la cultura en el món medieval, modern i contemporani.	- Identificació de les expressions artístiques i culturals a l'Edat Mitjana, l'Edat Moderna i l'Edat Contemporània.	x	x
	- Perspectiva de gènere en l'art al llarg del temps. Comparació entre homes i dones artistes en diferents èpoques: limitacions i reptes.		x
	- El paper de la dona en les obres d'art.	x	x
El patrimoni natural i cultural com a bé i recurs; el seu ús, cura i conservació.	- Importància del patrimoni per a la societat: identitat, història i economia.	x	x
	- Valoració del patrimoni natural: biodiversitat, equilibri ambiental i recursos per a la vida.		x
	- Identificació d'amenaques al patrimoni natural: contaminació, desforestació, canvi climàtic, explotació excessiva...	x	x
	- Coneixement i valoració dels espais naturals protegits de les Illes Balears.	x	

	- Coneixement i valoració del patrimoni cultural, en especial de les Illes Balears: monuments, edificis històrics, restes arqueològiques, llengües, festes, música, danses i gastronomia, tradicions i llegendes.		x
	- Actituds responsables individuals i col·lectives per a la protecció i conservació del patrimoni.	x	x
La memòria democràtica. Anàlisi multicausal del procés de construcció de la democràcia a Espanya. La Constitució de 1978.	- Importància de la memòria democràtica: aprendre del passat per valorar el sistema democràtic actual.	x	
	- Coneixement dels aspectes clau del procés de la transició (1975-1978): protagonistes i esdeveniments.	x	x
	- La Constitució de 1978		x
Fórmules per a la participació de la ciutadania en la vida pública.	- Fórmules per a la participació de la ciutadania en la vida pública.		
3. Alfabetització cívica			
PRIMER CICLE		1r	2n
La vida en col·lectivitat. La família. Diversitat familiar. Compromisos, corresponsabilitat, participació i normes en l'entorn familiar, veïnal i escolar. Prevenció, gestió i resolució dialogada de conflictes.	- Identificació i utilització dels codis de conducta i els usos generalment acceptats en les distintes societats i entorns (escola, família, barri...).	x	x
	- Valoració de la cooperació i el diàleg com a forma d'evitar i resoldre conflictes i foment dels valors democràtics.	x	x
	- Desenvolupament d'actituds de cooperació i de treball en equip, capacitat per considerar i comprendre altres punts de vista, flexibilitat...	x	x
	- Coneixement i acceptació dels diferents tipus de famílies.	x	x
La vida en societat. Espais, recursos i serveis de l'entorn. Formes i maneres d'interacció social en espais públics des d'una perspectiva de gènere.	- Institucions i serveis que es troben en l'àmbit local proper. Nocions bàsiques de les seves competències i organització.		x
	- Formulació de propostes per a la millora de l'entorn pròxim i de la convivència evitant estereotips de gènere.	x	x
	- Coneixement i valoració dels serveis públics que contribueixen al benestar ciutadà: sanitat, educació, seguretat ciutadana, manteniment, neteja...	x	
	- Actitud crítica vers l'ús que es fa dels espais, dels serveis públics, dels mitjans de locomoció, compartint idees i opinions amb els altres de manera respectuosa i argumentant els seus posicionaments.		x
Identitat i diversitat cultural: existència de realitats diferents i aproximació a les diferents cultures presents en l'entorn. La convivència amb els altres i el rebuig a les actituds discriminatòries. Cultura de pau i no violència.	- Sentiment de pertinença a la col·lectivitat que forma part de la comunitat autònoma de les Illes Balears, valorant els trets comuns i els valors col·lectius.	x	x
	- Sensibilitat davant de situacions d'exclusió i discriminació d'altres persones.	x	x
	- Participació activa en les celebracions del grup i del centre educatiu.	x	x
	- Respecte i empatia a las aportaciones de compañeros de diferentes culturas.	x	x
Ocupació i treball. Identificació de les principals activitats professionals i laborals de dones i homes en l'entorn.	- Reconeixement de diferents professions del nostre entorn evitant estereotips sexistes.	x	
	- Coneixement, anàlisi i comparació dels rols que desenvolupen els homes i les dones en l'entorn familiar, escolar i en diferents activitats (de responsabilitat familiar, esportives, de lleure, professionals...).		x

	- Coneixement i valoració de figures de l'entorn proper que són models positius en la lluita per la igualtat de gènere.	x	x
Seguretat viària. La ciutat com a espai de convivència. Normes bàsiques en els desplaçaments com a vianants o com a usuaris dels mitjans de locomoció.	- Identificació d'accions que fomenten la mobilitat segura i sostenible, afavorint el respecte a les normes de circulació i la importància de la seguretat viària.	x	x
	- Responsabilitat en el compliment de les normes bàsiques com a vianants i usuaris.	x	x
	- Importància de la mobilitat sostenible en la vida quotidiana.	x	x
Igualtat de gènere i conducta no sexista.	- Coneixement i valoració de l'evolució de la societat en aspectes diferents de la vida, especialment els relatius al paper de la dona en el passat i en el present.	x	x
	- Recerca i imitació de models positius de conductes no sexistes i de tracte igualitari entre dones i homes.	x	
	- Reconeixement de conductes sexistes i no sexistes en l'entorn proper, mostrant una actitud crítica i adoptant models de conducta respectuosos amb la igualtat de gènere.		x
SEGON CICLE		3r	4t
Compromisos i normes per a la vida en societat.	- Comprensió del que són compromisos i normes, i la seva importància per a la convivència en societat.	x	x
	- Identificació dels drets i deures dels ciutadans, i la seva relació amb les normes que regeixen la societat.	x	
	- Estudi de les normes de convivència en diferents contextos (escola, família, comunitat) i la seva funció per garantir el respecte i la cohesió social.	x	x
	- Estratègies per gestionar i resoldre conflictes de manera pacífica, promovent el diàleg i el respecte mutu.	x	x
	- Importància de la participació en la vida cívica, incloent-hi activitats com el voluntariat i la implicació en decisions comunitàries, per fomentar un sentit de responsabilitat i pertinença.	x	x
Els costums, tradicions i manifestacions culturals de l'entorn. Respecte per la diversitat i la cohesió social.	- Participació dels costums i tradicions que caracteritzen l'entorn local, incloent-hi festivitats, rituals, i pràctiques culturals.	x	x
	- Reconèixer les diverses manifestacions culturals com la música, la dansa, la gastronomia i l'art, i la seva importància en la construcció d'identitats col·lectives.	x	x
	- Promoció del respecte i la comprensió cap a les diferències culturals, ètniques i socials, destacant la importància de la tolerància i l'acceptació.	x	x
	- Anàlisi de com els costums i les tradicions poden contribuir a la cohesió social, fomentant el sentiment de comunitat i identitat compartida.		x
	- Participació en projectes que fomentin el coneixement i la valoració de la diversitat cultural, a través d'exposicions, tallers, celebracions de festes tradicionals...	x	x
La cultura de pau i no violència.	- Definició dels termes <i>pau</i> i <i>no violència</i> , i la seva rellevància en les relacions personals, comunitàries i globals.	x	

	- Identificació i reflexió sobre els valors que fonamenten la cultura de pau, com el respecte, la tolerància, la solidaritat i la justícia social.		x
	- Aprenentatge de tècniques i estratègies per resoldre conflictes de manera pacífica, incloent-hi la mediació, el diàleg i la negociació.	x	x
	- Participació en activitats i projectes que fomentin la cultura de pau, com campanyes de sensibilització, tallers sobre empatia i respecte cap a la diversitat, i iniciatives comunitàries que promoguin la convivència pacífica.	x	x
Organització i funcionament de la societat. Les principals institucions i entitats de l'entorn local, regional i nacional i els serveis públics que presten. Estructura administrativa d'Espanya.	- Identificació de les institucions a nivell local (ajuntaments), autonòmic (parlament i consells) i estatal (govern central, parlament espanyol), i comprensió de les seves funcions i responsabilitats.		x
	- Anàlisi dels serveis públics oferts per aquestes institucions, com educació, salut, seguretat, transports i serveis socials i la seva importància per al benestar de la societat.	x	
	- Comprensió de l'estructura administrativa de les comunitats autònomes i del govern espanyol, incloent-hi la divisió de competències entre els diferents nivells de govern.		x
	- Reflexió sobre el paper de la ciutadania en l'organització i funcionament de la societat, incloent-hi la importància de participar en eleccions i en processos de decisió pública.		x
Seguretat viària. La ciutat com espai de convivència. Normes de circulació, senyals i marques viàries. Mobilitat segura saludable i sostenible com a vianants o com a usuaris dels mitjans de locomoció.	- Comprensió de les normes de circulació d'aplicació per els conductors i per els vianants, incloent-hi la importància de respectar-les per garantir la seguretat viària.	x	
	- Identificació i significat dels senyals de trànsit i marques viàries, així com la seva funció per dirigir i regular el trànsit en les vies urbanes.	x	
	- Reflexió sobre la ciutat com a espai de convivència, destacant la importància de la cohabitació segura entre vehicles, vianants i ciclistes.	x	x
	- Participació en la mobilitat sostenible i saludable, incloent-hi l'ús de mitjans de transport alternatius i la importància d'un estil de vida actiu.	x	x
	- Estratègies per a la mobilitat segura.		x
TERCER CICLE		5è	6è
Història i cultura de les minories ètniques presents al nostre país, particularment les pròpies del poble gitano. Reconeixement de la diversitat cultural i lingüística d'Espanya.	- La diversitat cultural i lingüística. La importància del respecte i la convivència en una societat plural.	x	x
	- Respecte per la història i cultura de les minories ètniques presents a Espanya, particularment les pròpies del poble gitano.	x	x
	- Valoració de la diversitat lingüística com a riquesa cultural. Relació entre llengua, identitat i cultura.	x	x
	- Actituds de respecte, defensa i empatia envers la diversitat ètnica, cultural i lingüística.	x	x
Els principis i valors dels drets humans i de la infància i la Constitució espanyola, drets i deures de	- Coneixement dels principis bàsics dels drets humans i la Declaració Universal dels Drets Humans.	x	
	- Identificació dels principals drets dels infants i la Convenció sobre els Drets de l'Infant.	x	

la ciutadania. La contribució de l'Estat i les seves institucions a la pau, la seguretat integral i la cooperació internacional per al desenvolupament.	- Contribució de la Constitució espanyola de 1978 als Drets i Deures de la ciutadania. Elements fonamentals i el seu paper en la democràcia.		x
	- Accions de l'Estat espanyol i altres institucions per promoure la pau i el desenvolupament sostenible.		x
La cultura de la pau i no violència. El pensament crític com a eina per a l'anàlisi dels conflictes d'interessos. El reconeixement de les víctimes de violència.	- Coneixement i identificació dels valors associats a La pau i la no-violència (empatia, respecte, solidaritat).	x	x
	- Estratègies de resolució de conflictes: importància del diàleg i l'escolta activa. Mediació, negociació i cooperació.	x	x
	- La pau a l'aula: normes de convivència i respecte mutu.	x	x
	- Anàlisi crítica de conflictes globals i d'interessos: desigualtats, guerres, pobresa, canvi climàtic. La importància de la cooperació global i la solidaritat.		x
L'organització política. Principals entitats polítiques i administratives de l'entorn local, autonòmic i nacional a Espanya. Sistemes de representació i de participació política.	- Coneixement de l'organització política municipal.	x	
	- Coneixement de l'organització política a les Illes Balears. El Parlament, el govern de les Illes Balears, la presidència de les Illes Balears, els Consells Insulars.	x	
	- Coneixement de l'organització política a Espanya: monarquia parlamentària. Separació de poders.		x
	- Valoració de l'Estatut d'Autonomia com a norma bàsica de les Illes Balears.		x
	- Valoració dels sistemes de representació política. La democràcia. Les eleccions.	x	
	- Participació ciutadana. Drets i deures dels ciutadans.	x	
	- La Ciutadania activa: importància de la participació en associacions, ONGs, i moviments socials.		x
Espanya i Europa. Les principals institucions d'Espanya i de la Unió Europea. Els seus valors i les seves funcions. Els àmbits d'acció de les institucions europees i la seva repercussió en l'entorn.	- Coneixement i valoració de les normes bàsiques que regulen la convivència en el marc de la Unió Europea, centrant-se en la comprensió de drets i deures com a ciutadans.	x	
	- Coneixement dels valors fundacionals de la UE: solidaritat, respecte als drets humans, democràcia i diversitat cultural.	x	
	- Valoració de les principals institucions de la Unió Europea, com el Parlament Europeu, la Comissió Europea i el Consell, així com el seu paper en la presa de decisions que afecten els països membres.		x
	- Les principals institucions d'Espanya: Monarquia, Corts Generals, Govern d'Espanya, altres institucions. Valors i funcions.		x
Seguretat viària. Convivència i normes bàsiques en l'ús dels espais públics. Principals normes de circulació i seguretat viària com a vianants i usuaris de mitjans de transport no motoritzats. La mobilitat segura, saludable i sostenible.	- Comprensió de les normes bàsiques per a la convivència en espais públics. Aplicació pràctica en situacions quotidianes dins i fora de l'escola.	x	x
	- Coneixement de les principals normes de circulació i seguretat viària com a vianants i usuaris de mitjans de transport no motoritzats.	x	x
	- Manifestació d'un comportament responsable com a usuaris de l'espai públic.	x	x
	- Disseny i promoció de campanyes per a una mobilitat segura, saludable i sostenible.	x	x
4. Consciència ecosocial			
PRIMER CICLE		1r	2n

Coneixement del nostre entorn. Paisatges naturals i paisatges humanitzats, i els seus elements. L'acció humana sobre el medi i les seves conseqüències.	- Comparació entre un paisatge natural i paisatge humanitzat.	x	
	- Coneixement i valoració dels paisatges naturals de les Illes Balears.		x
	- Reconeixement i valoració de l'acció humana sobre aquests paisatges.	x	x
Responsabilitat ecosocial. Accions per a la conservació, millora i ús sostenible dels béns comuns. El maltractament animal i la seva prevenció.	- Conscienciació sobre els problemes derivats de la contaminació i del canvi climàtic (causes i conseqüències).	x	x
	- Consum responsable.		x
	- Necessitat i utilitat dels mitjans de transport públics i propostes de mobilitat sostenible.		x
	- Reconeixement de la necessitat de conservar aquests béns comuns per garantir-ne un desenvolupament sostenible.	x	x
	- Realització de propostes per disminuir els impactes sobre el medi, tenint com a referència la vida quotidiana a la llar, el centre educatiu i/o la localitat.	x	x
	- Actitud de respecte i cura vers els animals.	x	x
Estils de vida sostenible. L'ús responsable de l'aigua, la mobilitat segura, saludable i sostenible i la prevenció i la gestió dels residus.	- Importància de la mobilitat sostenible a la vida quotidiana.	x	x
	- Capacitat per reconèixer i explicar la necessitat de conservar els recursos naturals bàsics per garantir-ne un desenvolupament sostenible.		x
	- Utilització dels recursos naturals a la vida quotidiana i valoració de la necessitat de conservar aquests recursos.	x	x
	- Identificació de casos d'ús o consum insostenible de recursos naturals (energia, aigua, sòl, pesca...) i algunes de les conseqüències.		x
	- Prevenció de residus mitjançant les quatre erres: reducció, reparació, reutilització i reciclatge.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
El canvi climàtic. Introducció a les causes i conseqüències del canvi climàtic i el seu impacte en els paisatges de la Terra. Mesures de mitigació i d'adaptació.	- Comprensió de les principals causes del canvi climàtic.	x	
	- Anàlisi de les conseqüències del canvi climàtic.	x	
	- Reflexió sobre com el canvi climàtic afecta els paisatges naturals i urbans.		x
	- Estudi de les mesures que poden adoptar-se per reduir l'impacte del canvi climàtic.		x
	- Anàlisi de les estratègies d'adaptació al canvi climàtic.		x
Responsabilitat ecosocial. Ecodependència i interdependència entre les persones, societats i medi natural.	- Comprensió del significat de responsabilitat ecosocial i la importància de les accions individuals i col·lectives per protegir el medi ambient i fomentar la sostenibilitat.	x	x
	- Anàlisi del concepte d'ecodependència.		x
	- Reflexió sobre la interdependència entre societats i medi natural.		x
	- Identificació de les accions que poden adoptar els individus i les comunitats per ser responsables amb el medi ambient.	x	x
La transformació i la degradació dels ecosistemes naturals per	- Comprensió de com les activitats humanes provoquen transformacions significatives i sovint perjudicials en els ecosistemes naturals.	x	

l'acció humana. Conservació i protecció de la naturalesa. El maltractament animal i la seva prevenció.	- Identificació de les conseqüències de la degradació dels ecosistemes que afecten la salut del planeta i dels éssers vius.		x
	- Introducció a les estratègies de conservació i protecció de la naturalesa.	x	
	- Reflexió sobre el maltractament animal, les seves causes i conseqüències, així com la necessitat de protegir els drets dels animals i prevenir situacions de crueltat, promovent el benestar animal.		x
	- Sensibilització i educació sobre la importància de la conservació i la protecció del medi ambient i dels animals, així com la participació en iniciatives comunitàries que busquin millorar la situació dels ecosistemes i la fauna local.	x	x
Estils de vida sostenible. El consum i la producció responsables, l'alimentació equilibrada i sostenible, l'ús eficient de l'aigua i l'energia, la mobilitat segura, saludable i sostenible, i la prevenció i la gestió dels residus.	- Comprensió de la importància del consum responsable, productes sostenibles i de proximitat, i de les conseqüències en les decisions de compra cap al medi ambient, l'economia global o la societat.		x
	- Reflexió sobre els beneficis d'una dieta equilibrada que inclogui aliments de proximitat i de temporada, així com l'impacte ambiental de les eleccions alimentàries.	x	
	- Introducció a pràctiques d'ús eficient de l'aigua i l'energia.	x	x
	- Foment de la mobilitat segura, saludable i sostenible mitjançant l'ús de transports públics, bicicletes o caminar, així com la consciència dels impactes de la mobilitat en el medi ambient.	x	x
	- Prevenció de residus mitjançant les quatre erres: reducció, reparació, reutilització i reciclatge.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
El canvi climàtic del local al global: causes i conseqüències. Mesures de mitigació i adaptació.	- Reflexió sobre el canvi climàtic com a fenomen global.		x
	- Identificació de les causes humanes i naturals del canvi climàtic i com afecten el medi ambient.	x	
	- Coneixement i reflexió de les conseqüències del canvi climàtic a nivell local i global.	x	x
	- Reconeixement de les accions que es poden prendre per reduir els efectes del canvi climàtic a nivell individual, local i global.	x	
	- Adaptació a les condicions climàtiques extremes, agricultura sostenible, protecció del medi ambient local...Responsabilitat personal i col·lectiva en la lluita contra el canvi climàtic.		x
Responsabilitat ecològica i social. Ecodependència, interdependència i interrelació entre persones, societats i medi natural.	- Conscienciació de la responsabilitat ecològica i social. La importància en la cura del planeta i en la vida en societat.	x	x
	- Reflexió sobre l'ecodependència: com depenem del medi natural.	x	
	- Interdependència: relació entre les persones, les societats i el medi ambient. Valoració de l'impacte de les societats urbanitzades sobre el medi ambient.		x
	- El paper de cadascú en la cura del medi ambient i la societat. Promoure una actitud responsable i compromesa.	x	x

El desenvolupament sostenible. L'activitat humana sobre l'espai i l'explotació dels recursos. L'activitat econòmica i la distribució de la riquesa: desigualtat social i regional en el món i a Espanya. Els Objectius de Desenvolupament Sostenible.	- Conscienciació del desenvolupament sostenible: equilibri entre medi ambient, economia i societat.	x	
	- Reflexió sobre l'impacte de l'activitat humana: com l'activitat humana transforma el medi ambient i com s'utilitzen els recursos naturals.		x
	- L'activitat econòmica i la distribució de la riquesa: les desigualtats socials i econòmiques a nivell local i global.		x
	- Coneixement dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i la seva importància.	x	x
Estils de vida sostenible: els límits del planeta i l'esgotament de recursos. La petjada ecològica. Agenda urbana. El desenvolupament urbà sostenible. La ciutat com a espai de convivència.	- Reflexió sobre els recursos limitats de la Terra i la necessitat d'utilitzar-los amb responsabilitat. Viure de manera sostenible respectant els límits del planeta.	x	x
	- La petjada ecològica: com els nostres hàbits impacten negativament en el medi ambient i com es poden reduir.	x	
	- Les ciutats sostenibles i l'agenda urbana: els reptes de les ciutats i com es poden millorar per fer-les més sostenibles i habitables.		x
	- Reflexió sobre la importància de la convivència i la participació ciutadana en els espais urbans.	x	x
	- Prevenció de residus mitjançant les 4R: reducció, reparació, reutilització i reciclatge.	x	x
Economia verda. La influència dels mercats (de béns, financer i laboral) en la vida de la ciutadania. Els agents econòmics i els drets laborals des d'una perspectiva de gènere. El valor social dels impostos. Responsabilitat social i ambiental de les empreses. Publicitat, consum responsable (necessitats i desitjos) i drets del consumidor.	- Economia verda. La influència dels mercats (de béns, financer i laboral) en la vida de la ciutadania.		x
	- Els agents econòmics i els drets laborals des d'una perspectiva de gènere.		x
	- El valor social dels impostos.		x
	- Responsabilitat social i ambiental de les empreses.	x	x
	- Prevenció de residus mitjançant les 4R: reducció, reparació, reutilització i reciclatge.	x	x

Educació Artística

L'àrea d'Educació Artística en l'etapa de primària fomenta el desenvolupament integral dels alumnes a través de diferents dimensions, com ara la sensorial, intel·lectual, social, emocional, afectiva, estètica i creativa. Aquesta disciplina impulsa la capacitat de pensar de manera creativa i visual, al mateix temps que promou la comprensió i apreciació de les manifestacions culturals i artístiques del seu entorn. A través de l'educació artística, els alumnes aprenen les tècniques i habilitats que els permeten expressar-se, així com també comprendre i gaudir de les diferents formes d'art, amb un enfocament inclusiu que destaca la contribució de les dones a l'evolució de les arts. Aquesta àrea els ofereix l'oportunitat de començar a crear les seves pròpies propostes artístiques, desenvolupant alhora el seu gust estètic, el sentit crític i un sentiment de pertinença i identitat personal.

L'educació artística abasta tant la recepció com la creació d'expressions artístiques. D'una banda, aquesta àrea ajuda els alumnes a entendre i interpretar la cultura en què viuen, afavorint que puguin establir-hi un diàleg, adquirir les habilitats necessàries per gaudir-la i, alhora, desenvolupar el seu pensament crític. En aquest context, és essencial treballar aspectes com l'autoconfiança, l'autoestima i l'empatia, a més d'analitzar les diverses manifestacions culturals i artístiques des d'una perspectiva de diàleg intercultural i respecte per la diversitat.

L'educació artística, d'altra banda, fomenta l'experimentació, l'expressió i la creació artística de manera gradual al llarg dels tres cicles de l'educació primària. Aquesta àrea facilita l'ús de diverses formes d'expressió artística i introdueix els alumnes en la realització de propostes plàstiques, visuals, audiovisuals, musicals, escèniques i performatives. A més de l'exploració dels diferents llenguatges, arts i tècniques, com també de les tècniques plàstiques, visuals, audiovisuals, sonores i corporals per crear les seves pròpies obres, es fa especial èmfasi en el treball individual i col·lectiu. L'objectiu és que els alumnes investiguin i s'endinsin en la dimensió lúdica, creativa, comunitària i social de l'àrea, mitjançant l'ús d'instruments, materials i recursos diversos.

A partir dels objectius de l'etapa i dels descriptors que conformen el perfil de sortida dels alumnes, s'han establert quatre competències específiques en aquesta àrea.

Aquestes competències específiques impliquen el descobriment i coneixement de les manifestacions artístiques més rellevants de diferents èpoques, llocs i estils; la recerca creativa per desenvolupar una sensibilitat personal; i l'expressió mitjançant diversos llenguatges, mitjans, materials i tècniques artístiques per crear obres pròpies, tant de manera individual com en grup.

L'avaluació d'aquestes competències s'articula a través de criteris d'avaluació que mesuren tant els processos com els resultats. Aquesta avaluació ha de ser oberta, flexible i interconnectada dins el currículum. Per facilitar aquesta tasca, cada criteri es presenta clarificat, estructurat i ordenat per a una aplicació objectiva, orientativa i transparent.

Els sabers bàsics, estructurats en quatre blocs, representen els continguts essencials (coneixements, destreses i actituds) i s'apliquen en contextos reals per afavorir l'assoliment de les competències específiques.

Aquests són: «Recepció i anàlisi», «Creació i interpretació», «Arts plàstiques, visuals i audiovisuals» i «Música i arts escèniques i performatives». El primer bloc inclou els elements necessaris per practicar la recepció activa i l'anàlisi de les obres artístiques de diferents èpoques, així com les estratègies per cercar informació, tant en suports analògics com digitals. El segon bloc, per la seva banda, abasta els sabers indispensables per dur a terme la creació i interpretació d'obres artístiques. Els altres dos blocs es centren en els sabers bàsics relacionats amb cadascuna de les arts: les característiques dels seus llenguatges i codis, els elements associats, les tècniques, materials, mitjans i suports utilitzats, així com els programes i instruments necessaris per a la seva execució.

A l'àrea d'Educació Artística les unitats de programació s'han de plantejar com una proposta contínua i oberta, que convida els alumnes a col·laborar i participar-hi activament perquè puguin construir una pràctica artística pròpia i sostenible. Aquestes unitats han d'incloure els àmbits comunicatiu, analític, expressiu, creatiu i interpretatiu, i estar relacionades amb contextos propers als alumnes que afavoreixin un aprenentatge significatiu. Es tracta de despertar la seva curiositat i interès per l'art, estimular la seva capacitat d'apreciació, anàlisi, creativitat, imaginació i sensibilitat. Això també contribueix a enfortir la seva autoestima i desenvolupar la seva identitat personal. Per això, han de ser plantejades des d'una perspectiva activa, crítica i participativa, de manera que els alumnes puguin accedir als coneixements, destreses i actituds propis de l'àmbit artístic. A més, aquestes unitats han de promoure valors com el compromís, l'empatia, l'esforç, la implicació, el respecte per la diversitat, el gaudi, la responsabilitat i la voluntat de contribuir a la transformació social. D'aquesta manera, es doten els alumnes de les eines i capacitats necessàries per afrontar els reptes que els presenta el segle XXI.

Competències específiques

CE 1 Descobrir propostes artístiques de diferents gèneres, estils, èpoques i cultures, a partir de la recepció activa, per desenvolupar la curiositat i el respecte per la diversitat.

El desenvolupament d'aquesta competència específica permetrà als alumnes comprendre les diferències culturals i integrar la necessitat de respectar-les; conèixer les especificitats i intencionalitats de les manifestacions culturals i artístiques més destacades del patrimoni; establir relacions entre elles i apreciar-ne la diversitat per enriquir i construir la seva pròpia realitat.

El coneixement, l'accés, l'anàlisi, la descripció, la recepció i la comprensió de propostes artístiques diverses procedents de diferents cultures a través de la recerca, l'escolta, l'observació i el visionat d'una gran varietat d'elles són processos fonamentals per a la formació de persones crítiques, empàtiques, curioses, respectuoses i sensibles que valoren aquestes manifestacions i s'hi interessen.

El descobriment de les produccions del passat aporta elements essencials per a la interpretació del present i afavoreix la presa conscient de decisions rellevants en relació a la conservació del patrimoni.

El reconeixement i l'interès per manifestacions culturals i artístiques emblemàtiques a partir de l'exploració de les seves característiques proporcionen una sòlida base per descobrir i valorar la diversitat de diferents entorns locals, regionals, nacionals i internacionals.

En la selecció i en l'anàlisi de les propostes artístiques s'ha d'incorporar la perspectiva de gènere, tot incloent tant produccions creades i executades per dones com obres en què hi surtin representades.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CP3, STEM1, CD1, CPSAA3, CC1, CE2, CCEC1, CCEC2.

CE 2 Investigar sobre diferents manifestacions culturals i artístiques i els seus contextos, tot emprant diversos canals, mitjans i tècniques, per gaudir-ne, entendre'n el valor i començar a desenvolupar una sensibilitat artística pròpia.

L'obertura, la curiositat i l'interès per aproximar-se a noves propostes culturals i artístiques suposen un primer pas imprescindible per desenvolupar una sensibilitat artística pròpia. A més de la possibilitat d'accedir a una oferta cultural diversa a través dels mitjans tradicionals, l'assimilació d'estratègies per a la recerca d'informació a través de diferents canals i mitjans amplia les possibilitats de gaudir i aprendre d'aquesta oferta. El cultiu d'un pensament propi, l'autoconfiança i la capacitat de cooperació amb els seus iguals són tres pilars fonamentals per al desenvolupament personal de l'alumne. Aquesta competència també contribueix a crear i assentar progressivament un sentit de pertinença i identitat. Així mateix, implica respectar el fet artístic, els drets d'autoria i la tasca de les persones professionals encarregades de la seva creació, difusió i conservació.

En definitiva, a través de la investigació, l'alumne ha de reconèixer i valorar els aspectes fonamentals del patrimoni cultural i artístic, analitzant-ne els principals elements i desenvolupant criteris de valoració propis, des d'una actitud oberta, dialogant i respectuosa, comprenent les diferències i la necessitat de respectar-les; i podent iniciar-se en el gaudi i coneixement de les especificitats i intencionalitats de les manifestacions més destacades del patrimoni a través dels seus llenguatges i elements tècnics en diversos mitjans i suports.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL3, CP3, STEM2, CD1, CPSAA4, CC3, CCEC1, CCEC2.

CE 3 Expressar i comunicar de manera creativa idees, sentiments i emocions, experimentant amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals, per produir obres pròpies.

Experimentar, explorar, conèixer i descobrir les possibilitats dels elements bàsics d'expressió de les diferents arts constitueixen activitats imprescindibles per assimilar tota producció cultural i artística i gaudir-ne. Produir obres pròpies com a forma d'expressió creativa d'idees, emocions i sentiments propis proporciona als alumnes la possibilitat d'experimentar en distints llenguatges, tècniques, materials, instruments, mitjans i suports que tenen al seu abast. A més, els mitjans tecnològics posen a disposició dels alumnes un enorme ventall de possibilitats expressives amb les quals poder comunicar i transmetre qualsevol idea o sentiment.

Per tal que els alumnes aconseguixin expressar-se de manera creativa a través d'una producció artística pròpia, han de conèixer les eines i tècniques de les quals disposen, així com les seves possibilitats, experimentant amb els diferents llenguatges. A més de les analògiques, l'accés, el coneixement i el maneig de les eines i aplicacions digitals afavoreixen la relació dels alumnes amb el món cultural i artístic actual. D'aquesta manera, des d'aquesta competència, es potencia una visió crítica i informada de les possibilitats comunicatives i expressives de l'art. Així mateix, un ús correcte de les diferents eines i tècniques d'expressió artística contribueix al desenvolupament de l'autoconfiança dels alumnes.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CD2, CPSAA1, CPSAA5, CC2, CE1, CCEC3, CCEC4.

CE 4 Participar del disseny, elaboració i difusió de produccions culturals i artístiques individuals o col·lectives, posant en valor el procés i assumint diferents rols en la consecució d'un resultat final, per desenvolupar la creativitat, la noció d'autoria i el sentit de pertinença.

La participació en la creació, el disseny, l'elaboració i la difusió de produccions culturals i artístiques contribueix al desenvolupament de la creativitat i de la noció d'autoria, i promou el sentit de pertinença. La intervenció en produccions grupals implica l'acceptació i la comprensió de l'existència de distintes funcions que s'han de conèixer, respectar i valorar en el treball cooperatiu.

L'alumne ha de planificar les seves propostes per aconseguir complir els objectius prefixats, a través del treball en equip, i per aconseguir un resultat final d'acord amb els objectius. Aquesta competència específica permet que l'alumne participi del procés de creació i utilitzi elements de diferents disciplines, manifestacions i llenguatges artístics a través d'una participació activa en totes les fases de la proposta artística, respectant la pròpia tasca i la dels companys, tot desenvolupant el sentit emprenedor. Per concloure la producció, s'haurà de difondre la proposta i comunicar l'experiència creativa en diferents espais i canals. L'opinió dels altres i les idees rebudes en forma de retroalimentació, han de ser valorades, assumides i respectades.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL5, CP3, STEM3, CC2, CE1, CE3, CCEC3, CCEC4.

Criteris d'avaluació

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per al seu desenvolupament.

CE 1 Descobrir propostes artístiques de diferents gèneres, estils, èpoques i cultures, a partir de la recepció activa, per desenvolupar la curiositat i el respecte per la diversitat.

PRIMER CICLE

CA 1.1 Descobrir propostes artístiques de diferents gèneres, estils, èpoques i cultures, a través de la recepció activa i mostrant-ne curiositat i respecte.	- Descobrir propostes artístiques de diferents gèneres, estils, èpoques i cultures properes a l'entorn de l'infant. - Iniciar-se en la recepció activa mitjançant aquestes propostes. - Mostrar curiositat i respecte per les diferents propostes artístiques presentades.
CA 1.2 Descriure manifestacions culturals i artístiques de l'entorn pròxim, explorant-ne les característiques amb obertura i interès.	- Descriure manifestacions culturals i artístiques de l'entorn de l'infant. - Explorar amb obertura i interès les característiques de les manifestacions culturals i artístiques (música, pintura, escultura, dansa, festes populars de les Illes Balears, entre d'altres) de l'entorn de l'infant. - Mostrar respecte cap a les manifestacions culturals i artístiques de cada infant.
SEGON CICLE	
CA 1.1 Reconèixer propostes artístiques de diferents gèneres, estils, èpoques i cultures, a través de la recepció activa i mostrant-ne curiositat i respecte.	- Reconèixer propostes artístiques de diferents gèneres, estils, èpoques i cultures treballades. - Experimentar la recepció activa mitjançant aquestes propostes. - Mostrar curiositats i respecte per les diferents propostes artístiques treballades.
CA 1.2 Descriure manifestacions culturals i artístiques explorant-ne les característiques amb obertura i interès i establint relacions bàsiques entre elles.	- Descriure manifestacions culturals i artístiques. - Explorar amb obertura i interès les característiques de les manifestacions culturals i artístiques (música, pintura, escultura, dansa, festes populars de les Illes Balears i d'altres indrets, etc.). - Establir relacions bàsiques entre les diferents manifestacions culturals i artístiques.
TERCER CICLE	
CA 1.1 Distingir propostes artístiques de diferents gèneres, estils, èpoques i cultures, a través de la recepció activa, mostrant-hi curiositat i respecte.	- Distingir propostes artístiques de diferents gèneres, estils, èpoques i cultures (per exemple treballades, conegudes per l'infant, noves propostes...). - Preparar la recepció activa davant les diverses propostes. - Mostrar curiositat i respecte per la diversitat de les diferents propostes artístiques.
CA 1.2 Descriure les manifestacions culturals i artístiques, explorant les seves característiques amb actitud oberta i interès, establint-hi relacions i valorant la diversitat que les genera.	- Descriure manifestacions culturals i artístiques. - Explorar amb interès les característiques de les manifestacions culturals i artístiques (música, pintura, escultura, dansa, festes populars de les Illes Balears i d'altres indrets, etc.). - Establir relacions entre les diferents manifestacions culturals i artístiques. - Valorar la diversitat de les manifestacions culturals i artístiques amb actitud oberta.
CE 2 Investigar sobre diferents manifestacions culturals i artístiques i els seus contextos, tot emprant diversos canals, mitjans i tècniques, per gaudir-ne, entendre'n el valor i començar a desenvolupar una sensibilitat artística pròpia.	
PRIMER CICLE	
CA 2.1 Seleccionar i aplicar estratègies elementals per a la recerca guiada d'informació sobre	- Seleccionar estratègies elementals per a la recerca guiada d'informació sobre manifestacions culturals i artístiques de manera individual i cooperativa.

manifestacions culturals i artístiques, a través de canals i mitjans d'accés senzill, de manera individual i cooperativa.	- Aplicar les estratègies seleccionades a través de canals i mitjans d'accés senzill per a la recerca d'informació de manera individual i cooperativa.
CA 2.2 Reconèixer elements característics bàsics de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni, indicant els canals, mitjans i tècniques utilitzats identificant diferències i similituds.	- Reconèixer elements característics de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni de les Illes Balears (festes, tradicions, exposicions, concerts, monuments, entre d'altres).
	- Indicar els canals, mitjans i tècniques utilitzats pel reconeixement d'aquests elements.
	- Identificar diferències i similituds dels elements característics de les diferents manifestacions culturals i artístiques.
SEGON CICLE	
CA 2.1 Seleccionar i aplicar estratègies per a la recerca guiada d'informació sobre manifestacions culturals i artístiques, a través de canals i mitjans d'accés senzill, de manera individual i cooperativa.	- Seleccionar estratègies per a la recerca guiada d'informació sobre manifestacions culturals i artístiques de manera individual i cooperativa.
	- Aplicar les estratègies seleccionades a través de canals i mitjans d'accés senzills per a la recerca d'informació de manera individual i cooperativa.
CA 2.2 Distingir elements característics bàsics de manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni, indicant els canals, mitjans i tècniques utilitzats analitzant-ne les diferències i similituds i reflexionant sobre les sensacions produïdes, amb actitud d'interès i respecte.	- Distingir elements característics de manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni (festes, tradicions, exposicions, concerts, monuments, entre d'altres).
	- Indicar els canals, mitjans i tècniques utilitzats pel reconeixement d'aquests elements.
	- Analitzar les diferències i les similituds dels elements característics de les diferents manifestacions culturals i artístiques.
	- Reflexionar sobre les sensacions produïdes, amb actitud d'interès i respecte.
TERCER CICLE	
CA 2.1 Seleccionar i aplicar estratègies per a la recerca d'informació sobre manifestacions culturals i artístiques, a través de diversos canals i mitjans d'accés, tant de manera individual com cooperativa.	- Seleccionar estratègies per a la recerca guiada d'informació sobre manifestacions culturals i artístiques de manera individual i cooperativa.
	- Aplicar i integrar les estratègies seleccionades a través de canals i mitjans d'accés senzill per a la recerca d'informació de manera individual i cooperativa.
CA 2.2 Comparar el significat i els elements característics de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni, analitzant els canals, els mitjans i tècniques que s'hi vinculen, així com les seves diferències i semblances i desenvolupant criteris de valoració propis, amb actitud oberta i respectuosa.	- Comparar el significat i els elements característics de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni universal (festes, tradicions, exposicions, concerts, monuments, entre d'altres).
	- Analitzar els canals, mitjans i tècniques utilitzats que s'hi vinculen.
	- Analitzar les diferències i les semblances dels elements característics de les diferents manifestacions culturals i artístiques.
	- Desenvolupar criteris de valoració propis amb actitud oberta i respectuosa.
CA 2.3 Valorar les sensacions i emocions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques, a partir de l'anàlisi i la comprensió d'aquestes manifestacions.	- Analitzar i comprendre les sensacions i emocions viscudes en les diferents manifestacions culturals i artístiques.
	- Valorar i argumentar les sensacions i emocions produïdes.

CE 3 Expressar i comunicar de manera creativa idees, sentiments i emocions, experimentant amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals, per produir obres pròpies.**PRIMER CICLE**

CA 3.1 Produir obres pròpies de manera guiada, utilitzant algunes de les possibilitats expressives del cos, el so, la imatge i els mitjans digitals bàsics, tot mostrant confiança en les capacitats pròpies.	- Produir obres pròpies i col·lectives de manera guiada utilitzant les possibilitats expressives treballades.
	- Interpretar algunes de les possibilitats expressives del cos, el so, la imatge i els mitjans digitals bàsics.
	- Mostrar confiança en les capacitats pròpies a l'hora de produir obres.
CA 3.2 Expressar de forma guiada idees, sentiments i emocions a través de manifestacions artístiques senzilles, experimentant amb els diferents llenguatges i instruments que tenen a l'abast.	- Expressar de forma guiada idees, sentiments i emocions a través de manifestacions artístiques senzilles.
	- Experimentar els diferents llenguatges i instruments de l'entorn.

SEGON CICLE

CA 3.1 Produir obres pròpies bàsiques fent servir les possibilitats expressives del cos, el so, la imatge i els mitjans digitals bàsics, tot mostrant confiança en les pròpies capacitats.	- Produir obres pròpies bàsiques fent servir les possibilitats expressives treballades (cos, so, imatge i mitjans digitals bàsics).
	- Experimentar amb les possibilitats expressives treballades.
	- Mostrar confiança en les pròpies capacitats per produir obres pròpies bàsiques.
CA 3.2 Expressar amb creativitat, idees, sentiments i emocions a través de manifestacions artístiques bàsiques, experimentant amb els diferents llenguatges i instruments que tenen a l'abast.	- Expressar amb creativitat idees, sentiments i emocions a través de manifestacions bàsiques.
	- Experimentar amb els diferents llenguatges i instruments que tenen a l'abast les diferents expressions.

TERCER CICLE

CA 3.1 Produir obres pròpies bàsiques, utilitzant les possibilitats expressives del cos, el so, la imatge i els mitjans digitals bàsics, tot mostrant confiança en les capacitats pròpies.	- Planificar i produir obres pròpies bàsiques fent servir les possibilitats expressives treballades (cos, so imatge i mitjans digitals bàsics).
	- Fer composicions utilitzant les possibilitats expressives treballades.
	- Mostrar confiança en les pròpies capacitats per produir obres pròpies bàsiques.
CA 3.2 Expressar, amb creativitat, idees, sentiments i emocions, a través de diverses manifestacions artístiques, utilitzant els diferents llenguatges i instruments que tenen a l'abast, mostrant confiança en les pròpies capacitats i perfeccionant-ne l'execució.	- Expressar amb creativitat idees, sentiments i emocions a través de manifestacions artístiques.
	- Utilitzar diferents llenguatges i instruments que tenen a l'abast.
	- Mostrar confiança en les pròpies capacitats.
	- Perfeccionar l'execució de l'expressió personal.

CE 4 Participar del disseny, elaboració i difusió de produccions culturals i artístiques individuals o col·lectives, posant en valor el procés i assumint diferents rols en la consecució d'un resultat final, per desenvolupar la creativitat, la noció d'autoria i el sentit de pertinença.**PRIMER CICLE**

CA 4.1 Participar de manera guiada en el disseny de	- Participar de manera guiada en el disseny de produccions culturals i artístiques elementals.
---	--

produccions culturals i artístiques elementals, treballant de manera cooperativa a partir de la igualtat i el respecte a la diversitat.	- Treballar de manera cooperativa a partir de la igualtat i el respecte a la diversitat.
CA 4.2 Prendre part en el procés cooperatiu de produccions culturals i artístiques de forma respectuosa i utilitzant elements bàsics de diferents llenguatges i tècniques artístiques.	- Participar activament en el procés cooperatiu de produccions culturals i artístiques.
	- Utilitzar elements bàsics de diferents llenguatges i tècniques artístiques.
	- Respectar les produccions culturals i artístiques.
CA 4.3 Compartir els projectes creatius, explicant-ne el procés i el resultat final obtingut, valorant les experiències pròpies i les dels altres.	- Compartir els projectes creatius.
	- Explicar el procés creatiu individual i/o en grup i el resultat final obtingut.
	- Valorar les experiències pròpies i les dels altres.
SEGON CICLE	
CA 4.1 Participar de manera guiada en el disseny de produccions culturals i artístiques, treballant de forma cooperativa en la consecució d'un resultat final planificat i assumint diferents funcions des de la igualtat i el respecte a la diversitat.	- Participar de manera guiada en el disseny de produccions culturals i artístiques.
	- Treballar de forma cooperativa en la consecució d'un resultat final planificat.
	- Assumir diferents funcions des de la igualtat i el respecte a la diversitat.
CA 4.2 Participar en el procés cooperatiu de produccions culturals i artístiques de forma creativa i respectuosa, utilitzant elements bàsics de diferents llenguatges i tècniques artístiques.	- Participar activament en el procés cooperatiu de produccions culturals i artístiques de forma creativa.
	- Utilitzar i identificar elements bàsics de diferents llenguatges i tècniques artístiques.
	- Respectar les produccions culturals i artístiques.
CA 4.3 Compartir els projectes creatius, emprant estratègies comunicatives bàsiques, per explicar el procés i el resultat final obtingut, respectant i valorant les experiències pròpies i les dels altres.	- Compartir els projectes creatius emprant estratègies comunicatives bàsiques.
	- Explicar el procés creatiu individual i/o en grup i el resultat final obtingut.
	- Valorar i respectar les experiències pròpies i les dels altres.
TERCER CICLE	
CA 4.1 Planificar i dissenyar produccions culturals i artístiques individuals o col·lectives, treballant de manera cooperativa en la consecució d'un resultat final i assumint diferents funcions, des de la igualtat i el respecte a la diversitat.	- Planificar i dissenyar produccions culturals i artístiques individuals o col·lectives.
	- Treballar de manera cooperativa en la consecució d'un resultat final planificat.
	- Assumir diferents funcions des de la igualtat i el respecte a la diversitat.
CA 4.2 Participar activament en el procés cooperatiu de produccions culturals i artístiques, de forma creativa i respectuosa i utilitzant elements de diferents llenguatges i tècniques artístiques.	- Participar activament en el procés cooperatiu de produccions culturals i artístiques de forma creativa.
	- Utilitzar i identificar elements bàsics de diferents llenguatges i tècniques artístiques.
	- Respectar les produccions culturals i artístiques.
CA 4.3 Compartir els projectes creatius, emprant diferents estratègies comunicatives i a	- Compartir els projectes creatius emprant estratègies comunicatives a través de diversos mitjans (murals, exposicions, concerts, dramatitzacions, coreografies...).

través de diversos mitjans, per explicar el procés i el resultat final obtingut, respectant i valorant les experiències pròpies i les dels altres.	- Explicar el procés creatiu individual i/o en grup i el resultat final obtingut.
	- Valorar i respectar les experiències pròpies i les dels altres.

Sabers bàsics

Es concreten a continuació els sabers bàsics organitzats en blocs.

A. RECEPCIÓ I ANÀLISI			
PRIMER CICLE		1r	2n
Principals propostes artístiques de diferents corrents estètics, procedències i èpoques produïdes per creadores i creadors locals, regionals i nacionals.	- Descoberta i vivència (mitjançant totes les possibilitats que ofereix) de propostes artístiques de diferents corrents estètics, procedències i èpoques a l'aula i fora d'ella, en viu o enregistrades.	x	x
Estratègies bàsiques de recepció activa.	- Experimentació dels diferents canals de recepció activa que pot percebre el nostre cos (vista, oïda, tacte, moviment).	x	x
	- Des del rol tant d'espectador/oient com de creador/intèrpret, per tal d'anar educant una sensibilitat estètica.	x	x
Normes elementals de comportament i actitud positiva en la recepció de propostes artístiques en diferents espais. El silenci com a element i condició indispensable per al manteniment de l'atenció durant la recepció.	- Assoliment de les normes elementals de comportament i actitud en la recepció de propostes artístiques.	x	x
	- Utilització del silenci (com element i condició indispensable i rellevant per mantenir l'atenció durant la recepció).	x	x
Vocabulari específic bàsic de les arts plàstiques i visuals, les arts audiovisuals, la música i les arts i escèniques i performatives.	- Treball del vocabulari específic de l'expressió artística per acompanyar l'ús i l'aplicació a experiències artístiques viscudes.		x
Recursos digitals bàsics per a les arts plàstiques i visuals, les arts audiovisuals, la música i les arts escèniques i performatives.	- Ús de recursos variats per a la creació de diferents produccions artístiques.		x
SEGON CICLE		3r	4t
Propostes artístiques de diferents corrents estètics, procedències i èpoques produïdes per creadors i creadores locals, regionals i nacionals.	- Identificació de propostes artístiques de diferents corrents estètics, procedències i èpoques a l'aula i fora d'ella, en viu o enregistrades.	x	x
Estratègies bàsiques de recepció activa.	- Integració dels diferents canals de recepció activa que pot percebre el nostre cos (vista, oïda, tacte,	x	x

	moviment) tant com a espectador/oient com a creador/intèrpret.		
	- Desenvolupament d'una sensibilitat estètica.	x	x
Normes comunes de comportament i actitud positiva en la recepció de propostes artístiques en diferents espais. El silenci com a element i condició indispensable per al manteniment de l'atenció durant la recepció.	- Assoliment de les normes comunes de comportament i actitud positiva en la recepció de propostes artístiques.	x	x
	- Utilització del silenci (com element i condició indispensable i rellevant per mantenir l'atenció).	x	x
Vocabulari específic d'ús comú en les arts plàstiques i visuals, les arts audiovisuals, la música i les arts i escèniques i performatives.	- Treball de vocabulari específic d'ús comú de l'expressió artística per acompanyar l'ús i l'aplicació a experiències artístiques viscudes.	x	x
Recursos digitals d'ús comú per a les arts plàstiques i visuals, les arts audiovisuals, la música i les arts escèniques i performatives.	- Utilitzar recursos digitals d'ús comú específics de l'educació artística: enregistrament, recerca, audiovisuals entre d'altres.		x
	- Coneixement d'estratègies de recerca i filtratge d'informació.		x
Estratègies bàsiques d'anàlisi de propostes artístiques des d'una perspectiva de gènere.	- Assumpció d'estratègies bàsiques d'anàlisi de propostes artístiques des d'una perspectiva de gènere, a partir de dones representades en obres.		x
TERCER CICLE		5è	6è
Propostes artístiques de diferents corrents estètics, procedències i èpoques produïdes per creadors i creadores locals, regionals, nacionals i internacionals.	- Identificació de propostes artístiques de diferents corrents estètics, procedències i èpoques a l'aula i fora d'ella, en viu o enregistrades.	x	x
Estratègies de recepció activa.	- Integració dels diferents canals de recepció activa que pot percebre el nostre cos (vista, oïda, tacte, moviment), tant com a espectador/oient com a creador/intèrpret per tal d'anar educant una sensibilitat estètica.	x	x
	- Desenvolupament de la sensibilitat estètica individual i col·lectiva.	x	x
Normes de comportament i actitud positiva en la recepció de propostes artístiques en diferents espais. El silenci com a element i condició indispensable per al manteniment de l'atenció durant la recepció.	- Assoliment de les normes comunes de comportament i actitud positiva en la recepció de propostes artístiques.	x	x
	- Utilització del silenci (com element i condició indispensable i rellevant per mantenir l'atenció).	x	x

Vocabulari específic de les arts plàstiques i visuals, les arts audiovisuals, la música i les arts i escèniques i performatives.	- Treball de vocabulari específic d'ús comú de l'expressió artística per acompanyar l'ús i l'aplicació a experiències artístiques viscudes.	x	x
Recursos digitals d'ús comú per a les arts plàstiques i visuals, les arts audiovisuals, la música i les arts escèniques i performatives.	- Ús de recursos digitals d'ús comú específics de l'educació artística: enregistrament, recerca, audiovisuals entre d'altres.	x	x
	- Utilització d'estratègies de recerca i filtratge d'informació.	x	x
Estratègies bàsiques d'anàlisi de propostes artístiques des d'una perspectiva de gènere.	- Adopció d'estratègies bàsiques d'anàlisi de propostes artístiques des d'una perspectiva de gènere. Dones representades en obres, executores i creadores.	x	x

B. CREACIÓ I INTERPRETACIÓ**PRIMER CICLE**

		1r	2n
Fases del procés creatiu: planificació guiada i experimentació.	- Iniciació en el procés creatiu: planificació guiada, experimentació i presentació, amb els elements coneguts dels diferents llenguatges artístics.	x	x
	- Reconeixement i anàlisi bàsica de les diferents parts que conformen qualsevol producció artística.		x
Professions vinculades a les arts plàstiques i visuals, les arts audiovisuals, la música i les arts escèniques i performatives.	- Iniciació al coneixement d'algunes de les professions vinculades a les diferents manifestacions artístiques.	x	x
Interès tant pel procés com pel producte final en produccions plàstiques, visuals, audiovisuals, musicals, escèniques i performatives.	- Participació i actitud activa en el procés i en el producte final de les produccions artístiques.	x	x

SEGON CICLE

		3r	4t
Fases del procés creatiu: planificació, interpretació i experimentació.	- Participació en el procés creatiu: planificació i interpretació. Amb els elements coneguts dels diferents llenguatges artístics.	x	x
	- Iniciació en l'experimentació del procés creatiu.	x	x
	- Reconeixement i anàlisi bàsica de les diferents parts que conformen qualsevol producció artística.		x
Professions vinculades a les arts plàstiques i visuals, les arts audiovisuals, la música i les arts escèniques i performatives.	- Coneixement d'algunes de les professions vinculades a les diferents manifestacions artístiques (com per exemple: director d'orquestra, director d'escena, tècnic de so i/o d'il·luminació, galleristes i pintors, entre d'altres).	x	x
Interès i valoració tant pel procés com pel producte final en produccions plàstiques, visuals, audiovisuals, musicals,	- Participació i actitud activa en el procés i en el producte final de les produccions artístiques.	x	x
	- Valoració del procés propi de creació i del producte final de qualsevol producció artística.	x	x

escèniques i performatives.			
TERCER CICLE		5è	6è
Fases del procés creatiu: planificació, interpretació, experimentació i avaluació.	- Coneixement del procés creatiu: planificació, interpretació, experimentació i avaluació amb els elements coneguts dels diferents llenguatges artístics.	x	x
	- Reconeixement i anàlisi de les diferents parts que conformen qualsevol producció artística.		x
Professions vinculades a les arts plàstiques i visuals, les arts audiovisuals, la música i les arts escèniques i performatives.	- Reconeixement d'algunes de les professions vinculades a les diferents manifestacions artístiques (com per exemple: compositor, escultor, director d'orquestra, director d'escena, tècnic de so i/o d'il·luminació, galeristes i pintor entre d'altres).	x	x
Avaluació, interès i valoració tant pel procés com pel producte final en produccions plàstiques, visuals, audiovisuals, musicals, escèniques i performatives.	- Avaluació del procés creatiu i del producte final de qualsevol producció artística.	x	x
	- Valoració i interès pel propi procés de creació i pel producte final de qualsevol producció artística.	x	x
	- Reconeixement per la diversitat d'idees, produccions i utilització d'un vocabulari inclusiu.	x	x
Ús responsable de bancs d'imatges i sons: respecte a les llicències d'ús i distribució de continguts generats per altres. Plagi i drets d'autor.	- Respecte pels continguts d'altres (plagi i drets d'autor).	x	x
	- Coneixement bàsic de l'ús responsable de bancs d'imatges i sons.		x

C. ARTS PLÀSTIQUES, VISUALS I AUDIOVISUALS

PRIMER CICLE		1r	2n
Cultura visual. La imatge en el món actual: tècniques i estratègies bàsiques de lectura.	- Aproximació a la cultura visual i a la imatge en el món actual utilitzant tècniques i estratègies bàsiques de lectura (com observació de fotografies, distinció d'imatges tipus; dibuix, pintura, entre d'altres).	x	x
Elements configuratius bàsics del llenguatge visual: punt, línia, pla, textura, color.	- Iniciació als elements configuratius bàsics del llenguatge visual: punt, línia, pla, textura, color.	x	
	- Reconeixement i discriminació dels elements configuratius bàsics del llenguatge visual: punt, línia, pla, textura, color.		x
Materials, instruments, suports i tècniques elementals utilitzats en l'expressió plàstica i visual.	- Iniciació en la utilització de diferents materials, instruments, suports i tècniques elementals utilitzades en l'expressió plàstica i visual.	x	x
Mitjans, suports i materials d'expressió plàstica i visual. Tècniques bidimensionals i tridimensionals bàsiques en dibuixos i modelatges senzills.	- Iniciació a l'experimentació d'obres pròpies utilitzant diferents mitjans (fotografia, imatge...), suports (ceres, aquarel·la, pintura, vaporitzadors, pals...) i materials (paper, tela, pedra...) d'expressió plàstica i visual amb tècniques bidimensionals i tridimensionals bàsiques en dibuixos i modelatges senzills.	x	x
Tècniques, materials i recursos informàtics i tecnològics bàsics: la seva	- Reconeixement de les diferents tècniques, materials i recursos, en la captura i manipulació de produccions plàstiques i visuals.		x

aplicació per a la captura i manipulació de produccions plàstiques i visuals.			
Eines adequades per al registre d'imatge i so.	- Iniciació en les eines adequades per al registre d'imatges i so.		x
Estratègies i tècniques bàsiques de composició d'històries audiovisuals senzilles.	- Composició d'històries audiovisuals senzilles amb intenció comunicativa (còmic, dibuix narratiu, etc.) explorant diferents estratègies i tècniques bàsiques.		x
Nocions bàsiques sobre cinema.	- Descobrimet d'algunes nocions bàsiques del cinema.		x
SEGON CICLE		3r	4t
Cultura visual. La imatge en el món actual: tècniques i estratègies bàsiques de lectura i interpretació.	- Aproximació a la cultura visual i a la imatge en el món actual utilitzant tècniques i estratègies bàsiques de lectura i interpretació. L'ús d'imatges com a forma de comunicació: senyals de trànsit, pictogrames, etc.	x	x
Elements configuratius bàsics del llenguatge visual i les seves possibilitats expressives: punt, línia, pla, textura, color.	- Discriminació i utilització dels elements configuratius bàsics del llenguatge visual: punt, línia, pla, textura, color, etc.	x	x
	- Possibilitats expressives del llenguatge visual.	x	x
Materials, instruments, suports i tècniques d'ús comú utilitzats en l'expressió plàstica i visual.	- Utilització de diferents materials, instruments, suports i tècniques d'ús comú utilitzades en l'expressió plàstica i visual.	x	x
Mitjans, suports i materials d'expressió plàstica i visual. Tècniques bidimensionals i tridimensionals bàsiques en dibuixos i modelatges senzills.	- Experimentació i creació d'obres pròpies utilitzant diferents mitjans (fotografia, imatge...), suports (ceres, aquarel·la, pintura, vaporitzadors, pals...) i materials (paper, tela, pedra...) d'expressió plàstica i visual amb tècniques bidimensionals i tridimensionals bàsiques en dibuixos i modelatges senzills.	x	x
Tècniques, materials i recursos informàtics i tecnològics bàsics: la seva aplicació per a la captura i manipulació de produccions plàstiques i visuals.	- Utilització de diferents tècniques, materials i recursos informàtics i tecnològics bàsics en la captura i manipulació de produccions plàstiques i visuals com fer fotografies i editar-les amb un programa senzill de manipulació, entre d'altres.		x
Registre i edició bàsica d'elements audiovisuals: conceptes, tecnologies, tècniques i recursos elementals i de maneig senzill.	- Iniciació al registre i edició bàsica d'elements audiovisuals i coneixement dels diferents conceptes, tecnologies, tècniques i recursos elementals i de maneig senzill.		x
Estratègies i tècniques d'ús comú de composició d'històries audiovisuals.	- Composició d'històries audiovisuals d'ús comú amb intenció comunicativa (còmic, dibuix narratiu...) explorant diferents estratègies i tècniques.		x
El cinema com a forma de narració.	- Entendre les nocions bàsiques del cinema com a forma de narració.	x	x

Gèneres i formats bàsics de produccions audiovisuals.	- Iniciació als diferents gèneres i formats bàsics de les produccions audiovisuals.	x	x
Produccions multimodals: iniciació a la realització amb diverses eines.	- Iniciació a la producció multimodal (combinar diferents tècniques com ara vídeo i so, imatge i paraules, imatge i música...).		x
Característiques elementals del llenguatge audiovisual multimodal.	- Iniciació a l'anàlisi de les característiques elementals de les produccions multimodals.		x
Aproximació a les eines i tècniques bàsiques d'animació.	- Iniciació a les eines i tècniques bàsiques d'animació com animació de dibuixos, animació amb plastilina entre d'altres.		x
TERCER CICLE		5è	6è
Cultura visual. La imatge en el món actual: tècniques i estratègies de lectura, anàlisi i interpretació.	- Aproximació a la cultura visual i a la imatge en el món actual.	x	x
	- Anàlisi de la cultura visual, utilitzant tècniques i estratègies bàsiques de lectura i interpretació, com la inferència a partir de il·lustracions, etc.		x
Elements configuratius del llenguatge visual i les seves possibilitats expressives: punt, línia, pla, textura, color.	- Reconeixement i discriminació dels elements configuratius bàsics del llenguatge visual i les seves possibilitats expressives: punt, línia, pla, textura, color, etc.	x	x
Materials, instruments, suports i tècniques en l'expressió plàstica i visual.	- Utilització de diferents materials, instruments, suports i tècniques d'ús comú utilitzades en l'expressió plàstica i visual.	x	x
Mitjans, suports i materials d'expressió plàstica i visual. Tècniques bidimensionals i tridimensionals en dibuixos i modelatges.	- Experimentació i creació d'obres pròpies utilitzant diferents mitjans (fotografia, imatge...), suports (ceres, aquarel·la, pintura, vaporitzadors, pals...) i materials (paper, tela, pedra...) d'expressió plàstica i visual amb tècniques bidimensionals i tridimensionals bàsiques en dibuixos i modelatges senzills.	x	x
Tècniques, materials i recursos informàtics i tecnològics: la seva aplicació per a la captura, creació, manipulació i difusió de produccions plàstiques i visuals.	- Utilització de diferents tècniques, materials i recursos informàtics i tecnològics bàsics per a l'aplicació en la captura i manipulació de produccions plàstiques i visuals.	x	x
Registre i edició d'elements audiovisuals: conceptes, tecnologies, tècniques i recursos elementals i de maneig senzill.	- Exploració amb el registre i l'edició bàsica d'elements audiovisuals: conceptes, tecnologies, tècniques i recursos elementals i de maneig senzill (aplicacions d'enregistrament i edició de vídeo, càmeres, etc.).	x	x
Estratègies i tècniques de composició d'històries audiovisuals.	- Composició d'històries audiovisuals amb intenció comunicativa (còmic, dibuix narratiu...) explorant diferents estratègies i tècniques bàsiques.	x	x
El cinema: origen i evolució.	- Anàlisi del cinema com a forma de narració.	x	x
Gèneres i formats de produccions audiovisuals.	- Reconeixement de diferents gèneres i formats de produccions audiovisuals.	x	x

Produccions multimodals: realització amb diverses eines.	- Exploració amb el funcionament i les característiques de les produccions multimodals a través de diverses eines i tècniques.	x	
	- Comprensió del funcionament i les característiques de les produccions multimodals a través de diverses eines i tècniques.		x
Característiques del llenguatge audiovisual multimodal.	- Exploració amb les característiques del llenguatge audiovisual multimodal.	x	
	- Coneixement de les característiques del llenguatge audiovisual multimodal.		x
Les eines i les tècniques bàsiques d'animació.	- Exploració amb les tècniques bàsiques d'animació. Per exemple: animació en 2D, llibres d'animació...	x	
	- Coneixement de les tècniques bàsiques d'animació. Per exemple: animació en 2D, llibres d'animació...		x

D. MÚSICA I ARTS ESCÈNIQUES I PERFORMATIVES

PRIMER CICLE		1r	2n
El so i les seves qualitats bàsiques: discriminació auditiva, classificació i representació de diversitat de sons i línies melòdiques a través de diferents grafies.	- Discriminació auditiva, classificació i representació del so i les seves qualitats amb diferents grafies tant a l'audició com a la pràctica musical, fomentant l'audició interior.	x	x
La veu i els instruments musicals. Principals famílies i agrupacions. Discriminació visual i auditiva. Objectes sonors. Quotidiàfons.	- Exploració de la veu.	x	x
	- Coneixement i discriminació visual i auditiva dels instruments musicals i de les principals famílies d'instruments i agrupacions musicals.	x	x
El caràcter i el tempo.	- Presentació i experimentació del caràcter i tempo musical a interpretacions tant en viu o enregistrades com pròpies.	x	x
Pràctica instrumental, vocal i corporal: aproximació a l'experimentació, exploració creativa i interpretació a partir de les pròpies possibilitats sonores i expressives.	- Experimentació, exploració creativa i interpretació amb instruments, veu i cos a partir de les pròpies possibilitats sonores i expressives, tenint present el repertori propi de les Illes Balears.	x	x
Construcció assistida d'instruments amb materials de l'entorn.	- Creació d'instruments de manera guiada amb materials reciclats de l'entorn.	x	x
	- Experimentació amb els instruments construïts.	x	x
	- Anàlisi sonor (de família, de les qualitats sonores etc.).	x	x
Llenguatges musicals bàsics: aplicació dels seus conceptes elementals en la interpretació de propostes musicals vocals i instrumentals.	- Aplicació de conceptes del llenguatge musical elementals en la interpretació de diferents propostes musicals vocals i instrumentals.		x
El cos i les seves possibilitats motrius: interès per l'experimentació i	- Exploració i experimentació activa de les possibilitats motrius individuals i grupals com a mitjà d'expressió i diversió.	x	x

l'exploració a través d'execucions individuals i grupals vinculades amb el moviment, la dansa, la dramatització i la representació teatral com a mitjans d'expressió i diversió.			
Tècniques dramàtiques i de dansa elementals.	- Iniciació a l'experimentació de les tècniques bàsiques del llenguatge expressiu de les arts escèniques dramàtiques i de dansa.	x	x
Capacitats expressives i creatives elementals de l'expressió corporal i dramàtica.	- Exploració de les capacitats expressives i creatives elementals de l'expressió corporal i dramàtica individual i col·lectiva, valorant l'actitud, el procés i el resultat final.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
El so i les seves qualitats: identificació visual i auditiva, representació elemental de diversitat de sons i estructures rítmiques i melòdiques a través de diferents grafies.	- Discriminació visual i auditiva tant a l'audició com a la interpretació musical.	x	x
	- Classificació i representació del so i les seves qualitats amb diferents grafies.	x	x
La veu i els instruments musicals. Agrupacions i famílies. Identificació visual i auditiva. Objectes sonors. Quotidiàfons.	- Experimentació en la pràctica vocal.	x	x
	- Reconeixement i discriminació visual i auditiva dels instruments musicals i les principals famílies i/o agrupacions musicals.	x	x
	- Coneixement i experimentació amb els quotidiàfons i objectes sonors.	x	x
El caràcter, el tempo i el compàs.	- Presentació i experimentació del caràcter, el tempo i el compàs musical a interpretacions pròpies o d'altres tant en viu com enregistrades.	x	x
Pràctica instrumental, vocal i corporal: experimentació, exploració creativa, interpretació i improvisació a partir de les pròpies possibilitats sonores i expressives.	- Experimentació, exploració creativa i interpretació amb instruments, veu i cos a partir de les pròpies possibilitats sonores i expressives, tenint present el repertori propi de les Illes Balears.	x	
	- Improvisació amb instruments, veu i cos a partir de les pròpies possibilitats sonores i expressives, tenint present el repertori propi de les Illes Balears.		x
Construcció guiada d'instruments.	- Creació d'instruments de manera guiada amb diversos materials.	x	x
	- Experimentació i anàlisi sonor.	x	x
Llenguatges musicals: aplicació dels conceptes elementals en la interpretació i improvisació de propostes musicals vocals i instrumentals. El silenci com a element fonamental de la música.	- Aplicació dels conceptes dels llenguatges musicals elementals en la interpretació i improvisació de propostes musicals vocals i instrumentals.	x	x
	- Integració i ús del silenci com a element fonamental de la música.	x	x
Aplicacions informàtiques bàsiques de gravació i edició d'àudio: utilització	- Presentació i experimentació amb aplicacions informàtiques bàsiques de gravació i edició d'àudio.		x

en l'audició i coneixement d'obres diverses.	- Ús d'aplicacions informàtiques bàsiques en l'audició i coneixença d'obres diverses.		x
El cos i les seves possibilitats motrius i creatives: interès per l'experimentació i l'exploració a través d'execucions individuals i grupals vinculades amb el moviment, la dansa, la dramatització i la representació teatral com a mitjans d'expressió i diversió.	- Experimentació i desenvolupament de manera creativa de les possibilitats motrius (moviment, dansa, dramatització, representació teatral, entre d'altres) individuals i grupals com a mitjà d'expressió i diversió.	x	x
Tècniques dramàtiques i de dansa bàsiques.	- Experimentació amb les tècniques d'ús comú dels llenguatges expressius bàsics.	x	x
Llenguatges expressius bàsics. Actes performatius elementals.	- Iniciació a les propostes d'actes performatius elementals.		x
Improvisacions guiades.	- Realització d'improvisacions guiades.		x
Capacitats expressives i creatives d'ús comú de l'expressió corporal i dramàtica.	- Exploració de les capacitats expressives i creatives d'ús comú de l'expressió corporal i dramàtica individual i col·lectivament, valorant l'actitud, el procés i el resultat final.	x	x
Elements bàsics de la representació escènica: rols, materials i espais.	- Planificació de petites representacions escèniques adaptant-les a diversos rols, materials i espais.		x
TERCER CICLE		5è	6è
El so i les seves qualitats: identificació visual i auditiva, classificació i representació de diversitat de sons i estructures rítmiques i melòdiques a través de diferents grafies.	- Discriminació visual i auditiva del so i les seves qualitats, tant a l'audició com a la interpretació musical.	x	x
	- Classificació i representació del so i les seves qualitats amb diferents grafies.	x	x
La veu i els instruments musicals. Famílies i agrupacions. Classificació. Identificació visual i auditiva. Instruments digitals i no convencionals. Quotidiàfons.	- Experimentació amb els recursos vocals, instruments i agrupacions.	x	x
	- Discriminació visual i auditiva dels instruments musicals i les principals famílies i/o agrupacions musicals tenint en compte també els instruments digitals, els no convencionals o els quotidiàfons entre d'altres.	x	x
El caràcter, el tempo, el compàs, els gèneres musicals, la textura, l'harmonia i la forma.	- Investigació de causa-efecte del caràcter, el tempo i el compàs musical en interpretacions pròpies o d'altres tant en viu com enregistrades.		x
	- Presentació i experimentació dels gèneres musicals, la textura, l'harmonia i la forma en interpretacions pròpies o d'altres tant en viu com enregistrades.		x
Pràctica instrumental, vocal i corporal: experimentació, exploració creativa,	- Experimentació, exploració creativa, interpretació i improvisació amb instruments, veus i cos a partir de les pròpies possibilitats sonores i expressives, tenint present el repertori propi de les Illes Balears.	x	x

interpretació, improvisació i composició a partir de les seves possibilitats sonores i expressives.	- Composició amb instruments, veus i cos a partir de les pròpies possibilitats sonores i expressives, tenint present el repertori propi de les Illes Balears.		x
Construcció d'instruments.	- Creació d'instruments amb diversos materials.	x	x
	- Experimentació i anàlisi sonor.	x	x
Llenguatges musicals: aplicació dels seus conceptes fonamentals en la interpretació i la improvisació de propostes musicals vocals i instrumentals. El silenci en la música.	- Aplicació dels conceptes dels llenguatges musicals fonamentals en la interpretació i improvisació de propostes musicals vocals i instrumentals.	x	x
	- Percepció, comparació i ús del silenci com a element de la música.	x	x
Aplicacions informàtiques de gravació, edició d'àudio i edició de partitures: utilització en l'audició, coneixement, interpretació, gravació, reproducció i improvisació i creació d'obres diverses.	- Presentació i experimentació amb aplicacions informàtiques bàsiques de gravació i edició d'àudio i partitures.	x	x
	- Integració de les aplicacions informàtiques tant en l'audició com en la coneixença d'obres diverses.		x
	- Ús de les aplicacions informàtiques tant per la interpretació, com per la gravació, reproducció, improvisació i creació d'obres diverses.	x	x
El cos i les seves possibilitats motrius, dramàtiques i creatives: interès per l'experimentació i l'exploració a través d'execucions individuals i grupals vinculades amb el moviment, la dansa, la dramatització i la representació teatral com a mitjans d'expressió i diversió.	- Experimentació i desenvolupament de manera creativa de les possibilitats motrius i dramàtiques (moviment, dansa, dramatització, representació teatral, entre d'altres) individuals i grupals com a mitjà d'expressió i diversió.	x	x
Tècniques bàsiques d'ús comú dramàtiques i de dansa. Nocions elementals de biomecànica. Llenguatges expressius. Introducció als mètodes interpretatius. Experimentació amb actes performatius. Improvisació guiada i creativa.	- Experimentació amb les tècniques d'ús comú dels llenguatges expressius bàsics.	x	x
	- Observació i exemplificació de nocions de biomecànica i mètodes interpretatius.		x
	- Planificació de propostes d'actes performatius elementals.	x	x
	- Improvisació guiada i creativa.	x	x
Capacitats expressives i creatives de l'expressió corporal i dramàtica.	- Exploració de les capacitats expressives i creatives de l'expressió corporal i dramàtica individualment i col·lectivament, valorant l'actitud, el procés i el resultat final.	x	x
Elements de la representació escènica: rols, materials i espais. Teatralitat. Estructura dramàtica bàsica.	- Realització de petites representacions escèniques adaptant-les a diversos rols, materials i espais.	x	x
	- Identificació de l'estructura dramàtica bàsica i de la teatralitat.		x

Aproximació als gèneres escènics. Valoració de la importància de la interpretació dramàtica en el procés artístic i del patrimoni vinculat a les arts escèniques.	- Reconeixement de diferents gèneres escènics.		x
	- Integració de la importància de la interpretació dramàtica en el procés artístic del patrimoni vinculat a les arts escèniques.	x	x

Educació en Valors Cívics i Ètics

L'educació en valors és essencial per al desenvolupament d'una ciutadania crítica i responsable, així com per a l'educació integral de les persones. En primer lloc, ofereix les eines necessàries perquè l'alumne es comprometi de manera activa i autònoma amb els valors, principis i normes que fonamenten la convivència democràtica. En segon lloc, contribueix a la formació intel·lectual, moral i emocional dels infants, ajudant-los a reflexionar sobre els grans reptes i problemes del nostre temps.

En termes generals, d'acord amb els objectius de l'etapa i el perfil de sortida dels alumnes, l'educació en valors cívics i ètics implica integrar coneixements, destreses, actituds i valors que permetin als alumnes prendre consciència de la seva identitat personal i cultural, reflexionar sobre qüestions ètiques clau per a la convivència i assumir responsabilitat sobre la interconnexió ecològica de la nostra existència amb l'entorn. Tot això amb l'objectiu d'apreciar i aplicar de manera autònoma els valors i normes que han de guiar una societat lliure, plural, justa i pacífica.

L'Educació en Valors Cívics i Ètics a l'etapa de primària es fonamenta en quatre àmbits competencials, que es reflecteixen en les competències específiques de l'àrea. El primer és el d'autoconeixement i el desenvolupament de l'autonomia personal. El segon se centra en la comprensió del marc social de convivència i el compromís amb els principis, normes i valors democràtics. El tercer fa referència a l'adopció d'actituds sostenibles, basades en la interdependència i ecodependència amb el nostre entorn. Finalment, el quart, més transversal, aborda l'educació emocional, desenvolupant la sensibilitat davant els problemes ètics, cívics i ecosocials. Cadascun d'aquests àmbits competencials es desplega en un nivell teòric, orientat a la comprensió significativa de conceptes i qüestions rellevants, i un nivell pràctic, que promou actituds i conductes ètiques i cíviques a través de la reflexió i el diàleg crític.

L'avaluació d'aquestes competències s'articula a través de criteris d'avaluació que mesuren tant els processos com els resultats. Aquesta avaluació ha de ser oberta, flexible i interconnectada dins del currículum. Per facilitar aquesta tasca, cada criteri es presenta clarificat, estructurat i ordenat per a una aplicació objectiva, orientativa i transparent.

Els sabers bàsics, estructurats en quatre blocs, representen els continguts essencials (coneixements, destreses i actituds) i s'apliquen en contextos reals per afavorir l'assoliment de les competències específiques.

El primer bloc, «Autoconeixement i autonomia moral», convida l'alumne a explorar les diverses facetes de la seva personalitat per entendre el que el constitueix com a persona, promovent la gestió d'emocions i la reflexió sobre les pròpies finalitats i motivacions. Aquest procés requereix abordar qüestions ètiques com l'autonomia i heteronomia moral, la distinció entre ser i haver de ser, i la reflexió sobre els valors que orienten la vida personal i ciutadana. A més, per comprendre la importància de la reflexió ètica, els alumnes han de posar a prova el seu criteri en qüestions directament relacionades amb la seva experiència, com l'autoestima, la prevenció d'abusos, les conductes addictives i la influència dels mitjans i xarxes socials.

El segon bloc, «societat, justícia i democràcia», busca que els alumnes comprenguin l'arrel social i cultural de la seva identitat, reconeixent les estructures i relacions del seu entorn i reflexionant sobre la seva dimensió ètica i afectiva. Així, han d'entendre nocions bàsiques polítiques i socials, identificar les característiques del marc democràtic i contrastar els seus coneixements i judicis amb els altres, mitjançant la recerca i el diàleg sobre qüestions ètiques rellevants (drets humans, pobresa, igualtat de gènere, diversitat, migració, crisi climàtica, etc.), avaluant críticament diferents enfocaments i justificant els seus propis punts de vista.

El tercer bloc, «desenvolupament sostenible i ètica ambiental», té com a objectiu, a través del treball interdisciplinari i cooperatiu, comprendre les relacions entre les nostres formes de vida i l'entorn. L'objectiu és identificar i analitzar els grans problemes ecosocials globals, debatre èticament com afrontar-los i adoptar hàbits responsables de coexistència sostenible amb la natura.

L'objectiu principal del quart bloc, dedicat a l'educació emocional, és fomentar en els alumnes el desenvolupament d'una autoestima equilibrada i una consciència emocional plena, fets que permetran millorar tant el benestar individual com col·lectiu. El que es pretén amb aquest treball és oferir eines perquè els infants puguin establir relacions basades en el respecte, l'empatia i la igualtat, contribuint així a la construcció de vincles afectius saludables.

Finalment, el desenvolupament de les competències específiques, l'aplicació dels criteris d'avaluació, l'ensenyament dels sabers bàsics i el disseny de les programacions didàctiques han d'estar orientats segons els valors de l'àrea. Així, s'ha d'animar a l'alumne a participar activament i raonadament, a interactuar de manera respectuosa i cooperativa, a expressar lliurement les seves idees, a pensar de manera crítica i autònoma, a respectar les normes i valors comuns, a resoldre conflictes de manera pacífica, a adoptar estils de vida saludables i sostenibles, a fer un ús segur de les tecnologies, i a gestionar les emocions i relacions afectives. Les activitats s'han d'integrar en contextos significatius, interdisciplinaris i relacionats amb la vida del centre i el seu entorn, amb l'objectiu de fomentar una ciutadania global, conscient, lliure, participativa i compromesa amb els reptes del segle XXI.

Competències específiques

CE 1 Deliberar i argumentar sobre problemes de caràcter ètic referits a si mateix i al seu entorn, buscant i analitzant informació fiable i generant una actitud reflexiva sobre aquest tema, per promoure l'autoconeixement i l'autonomia moral.

Les nines i els nins han d'aprendre progressivament a dirigir la seva conducta segons criteris propis, a equilibrar els seus impulsos i a gestionar les seves emocions per, d'aquesta manera, constituir-se com a subjectes i ciutadans lliures i responsables, amb domini dels seus actes i de les seves vides. Capacitar l'alumne per decidir amb autonomia i prudència implica iniciar-lo en la pràctica de la deliberació racional entorn de problemes que afectin la seva existència i el seu entorn quotidià i que estiguin relacionats amb conductes, actituds, sentiments, valors i idees de caràcter ètic i cívic. El treball sobre aquests problemes, freqüents en el propi àmbit escolar, és un exercici idoni perquè l'alumne desenvolupi els seus propis judicis morals, reflexioni sobre els seus desitjos i afectes, i vagi construint, entorn d'ells, la seva pròpia identitat i projecte personal. Perquè aquest exercici no incorri en errors, ni en posicions dogmàtiques o prejudicis, és imprescindible no sols l'ús rigorós de la informació sobre els problemes a tractar, sinó també el desenvolupament de destreses argumentatives i dialògiques, així com l'anàlisi i l'ús pertinent i crític d'alguns conceptes bàsics de caràcter ètic i cívic, entre ells, els de bé, valor, virtut, norma, deure, dret, llibertat, responsabilitat, autonomia i ciutadania.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL3, CD4, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC2, CC3.

CE 2 Actuar i interactuar d'acord amb normes i valors cívics i ètics, reconeixent la seva importància per a la vida individual i col·lectiva, i aplicant-los de manera efectiva i argumentada en diferents contextos, per promoure una convivència democràtica, justa, respectuosa i pacífica.

Reconèixer la riquesa que aporta la convivència, així com la necessitat d'establir i respectar normes ètiques i cíviques que exclouin tot tipus d'arbitrarietat, injustícia, discriminació i violència, i promoguin una conducta democràtica, solidària, inclusiva, respectuosa, pacífica i no sexista, implica un desenvolupament adequat de pràctiques d'interacció, reconeixement mutu i educació en valors que generin una comprensió significativa de la importància de les normes ètiques i cíviques a partir del reconeixement de la nostra pròpia naturalesa social.

L'objectiu és que l'alumne reflexioni i adopti conscientment els seus propis judicis de forma motivada i autònoma, analitzant racionalment conflictes pròxims, tant en entorns presencials com virtuals. Aquesta anàlisi ha de ponderar aquells ideals i comportaments que, consignats en la Declaració dels Drets Humans i els nostres propis principis constitucionals, i inspirats en una consideració responsable i empàtica de les relacions amb els altres, promouen una convivència plural, pacífica i democràtica, lliure d'estereotips i respectuosa amb la diversitat i voluntat de les

persones. Per això, és imprescindible que els nins reflexionin críticament sobre els problemes ètics que es deriven de la falta de reconeixement o de la insuficient aplicació d'aquests valors, actituds, ideals i comportaments, i també sobre les mesures a posar en marxa per assegurar-ne una implantació efectiva.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL5, CP3, CPSAA3, CPSAA4, CC1, CC2, CC3, CCEC1.

CE 3 Comprendre les relacions sistèmiques entre l'individu, la societat i la naturalesa, a través del coneixement i la reflexió sobre els problemes ecosocials, per comprometre's activament amb valors i pràctiques conseqüents amb el respecte, cura i protecció de les persones i el planeta.

La nostra vida es construeix en un context social i cultural, però també a través de complexes relacions d'interdependència i ecodependència amb la resta dels éssers vius i la naturalesa. D'aquí la necessitat de comprendre la dimensió ecosocial de la nostra existència, reconèixer les condicions i límits ecològics i físics del planeta, i avaluar críticament la petjada ecològica de les accions humanes. Per això, cal que l'alumne busqui i analitzi informació fiable, que domini alguns conceptes clau com els de sistema, procés, global-local, tot-part, causa-conseqüència, mitjà-fi, i que sigui capaç de descriure els principals problemes i amenaces que comprometen la conservació de la biodiversitat i les condicions de la vida humana, amb especial incidència en la crisi climàtica. Es promou també que els alumnes comprenguin la necessitat d'adquirir una perspectiva ètica i biocèntrica de la nostra relació amb l'entorn i que, a partir d'aquesta convicció, es generin pràctiques i hàbits responsables amb el medi ambient, actituds empàtiques i respectuoses amb la resta dels animals, i sensibilitat davant tot tipus d'injustícies; tot això a través d'activitats que promoguin de manera concreta el coneixement i cura del planeta, la reflexió sobre les nostres accions en ell, i la consolidació d'estils de vida saludables i sostenibles, com ara aquells dirigits a una gestió responsable del sòl, l'aire, l'aigua, l'energia i els residus, així com la mobilitat segura, saludable i sostenible en la vida quotidiana.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL2, CCL5, STEM1, STEM5, CPSAA2, CC3, CC4, CE1.

CE 4 Desenvolupar l'autoestima i l'empatia amb l'entorn, identificant, gestionant i expressant emocions i sentiments propis, i reconeixent i valorant els dels altres, per adoptar una actitud fundada en la cura i estima de si mateix, dels altres i de la resta de la naturalesa.

L'educació emocional és imprescindible per formar individus equilibrats i capaços de mantenir relacions plenes i satisfactòries amb els altres. Així, la manera en què tractem afectivament els altres, i en què som tractats per ells, són factors essencials per establir relacions socials adequades, harmonioses i constructives, així com per desenvolupar la pròpia autoestima i, per això, una millor actitud i aptitud cívica i ètica. Per això, resulta necessari dotar l'alumne de les eines cognitives i els hàbits d'observació i anàlisi que es requereixen per identificar, gestionar i expressar assertivament les pròpies emocions i sentiments, a més de promoure el contacte afectiu i empàtic amb altres persones i amb el medi natural.

Per altra banda, la vivència i expressió assertiva i compartida d'emocions i sentiments pot donar-se en múltiples contextos i situacions, i a través de multitud de codis i llenguatges, entre ells, i de manera excel·lent, en els de l'experiència estètica, la deliberació compartida entorn de problemes morals i quotidians, o la mateixa experiència de comprensió autònoma del món, per la qual cosa les activitats per desenvolupar aquesta competència poden integrar-se en gairebé qualsevol tipus de dinàmica i procés que fomenti la creativitat, la reflexió, el judici i el coneixement autònoms. En qualsevol cas, l'educació emocional ha d'incorporar la reflexió entorn de la interacció d'emocions i sentiments amb valors, creences i idees, així com el paper de certes emocions en la comprensió i justificació d'algunes de les més nobles accions i experiències humanes.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL5, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA3, CC2, CC3, CC4, CE3.

Criteris d'avaluació

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per al seu desenvolupament.

CE 1 Deliberar i argumentar sobre problemes de caràcter ètic referits a si mateix i al seu entorn, buscant i analitzant informació fiable i generant una actitud reflexiva sobre aquest tema, per promoure l'autoconeixement i l'autonomia moral.**TERCER CICLE**

CA 1.1 Construir un adequat concepte d'un mateix en relació amb els altres i la naturalesa, organitzant i generant, de manera segura i crítica, informació analògica i digital sobre els trets relatius a la identitat, diferència i dignitat de les persones.	- Construir un adequat concepte de si mateix o sí mateixa en relació amb els altres i la naturalesa.
	- Organitzar, de manera segura i crítica, informació analògica sobre els trets relatius a la identitat, diferència i dignitat de les persones.
	- Organitzar, de manera segura i crítica, informació digital sobre els trets relatius a la identitat, diferència i dignitat de les persones.
	- Generar, de manera segura i crítica, informació analògica sobre els trets relatius a la identitat, diferència i dignitat de les persones.
	- Generar, de manera segura i crítica, informació digital sobre els trets relatius a la identitat, diferència i dignitat de les persones.
CA 1.2 Identificar i expressar emocions, afectes i desitjos, tot mostrant confiança en les pròpies capacitats al servei de la consecució motivada de finalitats personals i col·lectives.	- Identificar i comprendre les pròpies emocions i desitjos en diferents situacions, distingint com influir en les accions i decisions.
	- Expressar emocions, afectes i desitjos de manera respectuosa, afavorint una comunicació efectiva amb els altres.
	- Mostrar confiança en les pròpies capacitats al servei de la consecució motivada de finalitats personals i col·lectives.
CA 1.3 Generar una posició moral autònoma mitjançant l'exercici de la deliberació racional, l'ús de conceptes ètics i el diàleg respectuós amb uns altres, entorn de diferents valors, maneres de vida, problemes relacionats amb l'ús responsable, segur i crític de les xarxes i mitjans de comunicació, les conductes addictives, la prevenció de l'abús i l'assetjament escolar, i el respecte a la intimitat personal.	- Generar una posició moral autònoma mitjançant un diàleg respectuós.
	- Participar en converses reflexives sobre valors i maneres de vida, escoltant altres opinions i expressant les pròpies de forma clara i respectuosa.
	- Exercir la deliberació racional per prendre decisions ètiques.
	- Reflexionar sobre l'ús responsable i segur de les xarxes i mitjans de comunicació.
	- Promoure el respecte i la prevenció davant l'abús i l'assetjament escolar.
	- Desenvolupar una actitud crítica i autònoma mitjançant la reflexió racional en la presa de decisions ètiques.
	- Reflexionar sobre els problemes derivats de les conductes addictives per establir una postura ètica i responsable.

CE 2 Actuar i interactuar d'acord amb normes i valors cívics i ètics, reconeixent la seva importància per a la vida individual i col·lectiva, i aplicant-los de manera efectiva i argumentada en diferents contextos, per promoure una convivència democràtica, justa, inclusiva, respectuosa i pacífica.**TERCER CICLE**

CA 2.1 Promoure i demostrar una manera de convivència democràtica, justa, inclusiva,	- Promoure la convivència democràtica i respectuosa amb els drets i les opinions dels altres.
--	---

respectuosa i pacífica a partir de la recerca i comprensió de la naturalesa social i política de l'ésser humà i mitjançant l'ús crític dels conceptes de llei, ètica, civisme, democràcia, justícia i pau.	- Demostrar una actitud justa i inclusiva en les relacions socials, practicant la igualtat i el respecte cap a les diferències.
	- Utilitzar els mecanismes de recerca per comprendre la naturalesa social i política de l'ésser humà.
	- Fer un ús crític dels conceptes de llei, ètica, civisme, democràcia, justícia i pau.
CA 2.2 Interactuar amb els altres adoptant, de forma motivada i autònoma, conductes cíviques i ètiques orientades per valors comuns, a partir del coneixement dels drets humans i els principis constitucionals fonamentals, en relació amb contextos i problemes concrets, així com de la consideració crítica i dialogada sobre com hem de relacionar-nos amb els altres.	- Interactuar amb els altres adoptant, de forma motivada i autònoma, conductes cíviques i ètiques orientades per valors comuns.
	- Conèixer els drets humans i els principis constitucionals fonamentals, en relació amb contextos i problemes concrets.
	- Relacionar-se amb els altres des d'una posició en el diàleg i la consideració crítica dels valors comuns.
CA 2.3 Reflexionar i assumir un compromís actiu i crític amb valors relatius a la solidaritat, el respecte per les minories i les identitats culturals i de gènere, tot analitzant des d'un punt de vista ètic qüestions relacionades amb la desigualtat i la pobresa, el fet multicultural, la diversitat humana i els fenòmens migratoris.	- Reflexionar activament sobre els valors de solidaritat i respecte per les minories, les identitats culturals i de gènere.
	- Assumir un compromís actiu i crític amb valors relatius a la solidaritat, el respecte per les minories i les identitats culturals i de gènere.
	- Analitzar des d'un punt de vista ètic qüestions relacionades amb la desigualtat i la pobresa.
	- Entendre el fet multicultural i la diversitat humana com una riquesa per a la societat.
	- Analitzar els fenòmens migratoris des d'un enfocament ètic i solidari.
CA 2.4 Contribuir a generar una convivència respectuosa, no sexista i compromesa amb l'assoliment de la igualtat efectiva i l'erradicació de la violència de gènere, a partir del coneixement i anàlisi crítica de la situació secular de desigualtat entre dones i homes.	- Contribuir a crear una convivència respectuosa i igualitària basada en valors de justícia i inclusió.
	- Identificar i qüestionar situacions de desigualtat entre dones i homes.
	- Contribuir a generar una convivència respectuosa i compromesa amb l'erradicació de la violència de gènere a través de la sensibilització i l'acció.
CA 2.5 Comprendre i valorar els principis de justícia, solidaritat, seguretat i pau, alhora que el respecte a les llibertats bàsiques, a partir de l'anàlisi i la ponderació de les polítiques i accions d'ajuda i cooperació internacional, de defensa per a la pau i de la seguretat integral ciutadana, exercides per l'Estat i les seves institucions, els	- Participar en iniciatives que promoguin la igualtat i la convivència no sexista.
	- Comprendre els principis de justícia, solidaritat, seguretat i pau.
	- Valorar els principis de justícia, solidaritat, seguretat i pau en diferents contextos.
	- Reconèixer i valorar la importància del respecte a les llibertats bàsiques.
	- Analitzar les polítiques i accions d'ajuda i cooperació internacional, exercides per l'Estat i les seves institucions, els organismes internacionals, les ONG i ONGD i la pròpia ciutadania.

organismes internacionals, les ONG i ONGD i la pròpia ciutadania.	- Analitzar les polítiques i accions de defensa per a la pau i de seguretat ciutadana, exercides per l'Estat i les seves institucions, els organismes internacionals, les ONG i ONGD i la pròpia ciutadania.
---	--

CE 3 Comprendre les relacions sistèmiques entre l'individu, la societat i la naturalesa, a través del coneixement i la reflexió sobre els problemes ecosocials, per comprometre's activament amb valors i pràctiques conseqüents amb el respecte, cura i protecció de les persones i el planeta.

TERCER CICLE

CA 3.1 Avaluar diferents alternatives amb què frenar el canvi climàtic i aconseguir els Objectius de Desenvolupament Sostenible, identificant causes i problemes ecosocials, i justificant argumentalment i de manera crítica el deure ètic de protegir i cuidar la natura.	- Avaluar diferents alternatives amb què frenar el canvi climàtic.
	- Identificar les causes i problemes relacionats amb el canvi climàtic i altres qüestions eco socials.
	- Justificar amb arguments i de manera crítica el deure ètic de protegir i tenir cura de la natura.
	- Comprometre's amb accions concretes per mitigar el canvi climàtic i promoure els ODS.
CA 3.2 Comprometre's activament amb valors, pràctiques i actituds afectives conseqüents amb el respecte, cura i protecció de les persones, els animals i el planeta, a través de la participació en activitats que promoguin un consum responsable i un ús sostenible del sòl, de l'aire, de l'aigua, de l'energia, de la mobilitat segura, saludable i sostenible, i la prevenció i gestió de residus, tot reconeixent el paper de les persones, col·lectius i entitats compromeses amb la protecció de l'entorn.	- Comprometre's amb valors i actituds de respecte i cura cap a les persones, els animals i el medi ambient.
	- Participar activament en activitats que promoguin un consum responsable i sostenible.
	- Fomentar un ús sostenible dels recursos naturals i la gestió adequada dels residus.
	- Promoure una mobilitat segura, saludable i sostenible.

CE 4 Desenvolupar l'autoestima i l'empatia amb l'entorn, identificant, gestionant i expressant emocions i sentiments propis, i reconeixent i valorant els dels altres, per adoptar una actitud fundada en la cura i estima de si mateix, dels altres i de la resta de la naturalesa.

TERCER CICLE

CA 4.1 Gestionar equilibradament pensaments, sentiments i emocions, tot desenvolupant una actitud d'estima i cura d'un mateix, dels altres i de l'entorn, identificant, analitzant i expressant de manera assertiva les pròpies emocions i afectes, i reconeixent i valorant els d'altres persones, en diferents contextos i en relació amb activitats creatives i de reflexió	- Gestionar de manera equilibrada els pensaments, sentiments i emocions en situacions quotidianes.
	- Desenvolupar una actitud d'estima i cura de si mateix, dels altres i de l'entorn.
	- Identificar, analitzar i expressar les pròpies emocions i afectes de manera assertiva.
	- Reconèixer i valorar les emocions i afectes de les altres persones.
	- Participar en activitats creatives i de reflexió sobre qüestions ètiques i cíviques.

individual o dialogada sobre qüestions ètiques i cíviques.

Sabers bàsics

Es concreten a continuació els sabers bàsics organitzats en blocs.

A. AUTOCONeixEMENT I AUTONOMIA MORAL**TERCER CICLE**

		5è	6è
El pensament crític i ètic.	- Capacitat per analitzar informació de manera reflexiva, qüestionant fonts i punts de vista, amb comprensió de les semblances i diferències entre persones, fomentant el respecte per la diversitat, la igualtat de gènere, la valoració de diferents cultures i identitats amb l'objectiu de prendre decisions justes i ben fonamentades.	x	
La naturalesa humana i la identitat personal. Igualtat i diferència entre les persones.	- Comprensió de les semblances i diferències entre persones, fomentant el respecte a la diversitat, la igualtat de gènere i la valoració de diferents cultures i identitats.	x	
La gestió de les emocions i els sentiments. L'autoestima.	- Desenvolupament d'habilitats per identificar, expressar i gestionar les emocions de manera saludable, promovent una autoestima positiva.	x	
L'educació afectiva i sexual.	- Coneixement dels canvis físics i emocionals propis del creixement, fomentant relacions afectives respectuoses, la igualtat de gènere i la presa de decisions responsables.		x
Desitjos i raons. La voluntat i el judici moral. Autonomia i responsabilitat.	- Reflexió sobre la relació entre els desitjos, la voluntat i el judici moral, desenvolupant l'autonomia personal.		x
L'ètica com a guia de les nostres accions. El debat entorn als valors. Les normes, les virtuts i els sentiments morals.	- Discerniment dels valors i les normes que guien les accions, identificant virtuts i sentiments morals que fomenten la convivència i el respecte mutu.	x	
El propi projecte personal: la diversitat de valors, finalitats i models de vida.	- Reflexió sobre la diversitat de valors, models de vida i objectius personals, ajudant l'alumne a construir el seu propi projecte vital d'acord amb els seus principis i interessos.		x
La influència i l'ús crític i responsable dels mitjans i les xarxes de comunicació. La prevenció de l'abús i el ciberassetjament. El respecte a la intimitat. Els límits a la llibertat d'expressió. Les conductes addictives.	- Desenvolupament de la capacitat per analitzar críticament la informació i el contingut que es difon a través dels mitjans, fomentant un ús segur i respectuós de les xarxes socials.		x
	- Identificació de conductes de risc a l'entorn digital, fomentant el respecte a la intimitat i la prevenció de conductes addictives, així com la comprensió dels límits de la llibertat d'expressió.		x

B. SOCIETAT, JUSTÍCIA I DEMOCRÀCIA**TERCER CICLE**

		5è	6è
Les virtuts del diàleg i les normes de l'argumentació. La presa democràtica de decisions.	- Valoració del diàleg i de l'argumentació en la presa democràtica de decisions i en la resolució pacífica de conflictes en la relació entre iguals i en contextos propers.	x	

Fonaments de la vida en societat. L'empatia amb la resta. Els afectes. La família. L'amistat i l'amor.	- Identificació i desenvolupament de fonaments socials com tolerància, respecte, solidaritat i empatia necessaris per a una convivència justa i pacífica.	x	
Les regles de convivència. Moralitat, legalitat i conducta cívica.	- Identificació i presa de consciència de la conducta cívica, les lleis, els principis i valors democràtics i la justícia en les interrelacions a l'aula i en el centre educatiu.		x
Principis i valors constitucionals i democràtics. El problema de la justícia.	- Comprensió i ús dels conceptes de llei, Estat, democràcia, justícia, ciutadania i drets humans en el context social proper.		x
Els drets humans i de la infància i la seva rellevància ètica.	- Coneixement de la Declaració Universal dels Drets Humans i la Convenció sobre els Drets de l'Infant i la seva rellevància ètica en la relació entre les persones tant a l'escola com fora.	x	
La desigualtat econòmica. La pobresa i l'explotació laboral i infantil: anàlisi de les seves causes i cerca de solucions locals i globals.	- Anàlisi de les causes de la pobresa i l'explotació infantil en la societat globalitzada.		x
	- Recerca de solucions locals i globals en situacions properes de desigualtat econòmica.		x
La igualtat i la corresponsabilitat entre dones i homes. La prevenció dels abusos i la violència de gènere. La conducta no sexista.	- Identificació de situacions de desigualtat de gènere en l'àmbit local i escolar.		x
	- Desenvolupament de l'empatia davant situacions de desigualtat.		x
	- Reconeixement i descripció de diferents formes de violència de gènere incloent tot tipus de violència: física, sexual, psicològica, simbòlica i econòmica.		x
	- Desenvolupament d'una actitud de rebuig davant de qualsevol tipus de violència en l'entorn proper.		x
El respecte per les minories i les identitats culturals. Interculturalitat i migracions.	- Respecte i coneixement de la interculturalitat vigent en l'entorn més proper.	x	
	- Participació en activitats escolars i comunitàries que promoguin la igualtat i el respecte mutu afavorint la inclusió i minvant diferències socials.	x	
La cultura de pau i no violència. La contribució de l'Estat i les seves institucions a la pau, la seguretat i la cooperació internacional. La seguretat integral del ciutadà. Valoració de la defensa com un compromís cívic i solidari al servei de la pau. La protecció civil i la col·laboració ciutadana enfront dels desastres. El paper de les ONG i ONGD. La resolució pacífica dels conflictes.	- Promoció de la cultura de la pau i la no-violència a favor de la convivència en l'entorn proper.		x
	- Identificació del paper i valoració de les actuacions de les organitzacions no governamentals i les organitzacions no governamentals per al desenvolupament en l'entorn proper.		x
Drets i deures dels alumnes a l'escola.	- Drets i deures dels alumnes a l'escola per promoure un entorn educatiu just i respectuós.	x	
Els dilemes morals.	- Resolució de dilemes morals per fomentar el pensament crític i ètic.		x

Coeducació i cooperació a la llar.	- Coeducació i cooperació en tasques domèstiques per fomentar la igualtat d'oportunitats.	x	
La Constitució espanyola.	- Coneixement de la Constitució espanyola i dels valors socials i drets que reconeix.		x
L'Estatut d'Autonomia.	- Comprensió de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears com a marc legal de la convivència democràtica.		x
Els símbols nacionals.	- Símbols nacionals com la bandera, l'escut i l'himne com a representació de la identitat col·lectiva.		x
Els serveis públics.	- Contribució dels ciutadans als serveis públics com a part del compromís cívic.		x

C. DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE I ÈTICA AMBIENTAL			
TERCER CICLE		5è	6è
L'empatia, la cura i l'estima cap als éssers vius i el medi natural. El maltractament animal i la seva prevenció.	- Desenvolupament de l'empatia, la cura i el respecte als éssers vius i el medi natural, en actuacions quotidianes relacionades amb l'entorn proper.	x	
L'acció humana en la naturalesa. Ecosistemes i societats: interdependència, codependència i interrelació.	- Valoració i reconeixement de l'impacte de l'activitat humana en el planeta a partir d'accions quotidianes.	x	
	- Anàlisi del grau de sostenibilitat d'un determinat mode de vida amb relació als ecosistemes i les societats en el territori més proper	x	
Els límits del planeta i el canvi climàtic.	- Anàlisi dels límits del planeta i el canvi climàtic en el món actual en el marc de les activitats realitzades a l'aula.		x
	- Participació en activitats comunitàries que promouen accions per frenar el canvi climàtic.		x
El deure ètic i l'obligació legal de protegir i cuidar del planeta.	- Presa de consciència del deure ètic i l'obligació legal de protegir i tenir cura del medi natural en la construcció d'un compromís col·lectiu.		x
Hàbits i activitats per a l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible. L'ús sostenible del sòl, de l'aire, de l'aigua i de l'energia. La mobilitat segura, saludable i sostenible. La prevenció i la gestió dels residus.	- Identificació de mecanismes i estratègies per al desenvolupament sostenible en el context local.	x	
	- Realització d'accions individuals vinculades a l'economia circular, al consum responsable i de productes de proximitat, a l'ús sostenible de l'aigua, de l'energia, de la mobilitat, i a la gestió dels residus, en l'àmbit escolar i local.	x	
	- Desenvolupament d'hàbits i actuacions individuals i col·lectives en el marc dels objectius de desenvolupament sostenible en el context proper i en l'orientació que donem al nostre estil de vida.	x	
	- Realització i adopció d'accions per una mobilitat segura, saludable i sostenible en la vida quotidiana portant a terme campanyes per a la seva realització.	x	
Les fonts d'energia com a recurs limitat.	- Fonts d'energia del planeta com a recursos limitats que cal gestionar amb responsabilitat.		x
Ús responsable de les fonts d'energia.	- Ús responsable de les fonts d'energia per reduir l'impacte mediambiental.		x
El compromís crític de rebutjar activitats contaminants amb	- Capacitat crítica per rebutjar les activitats contaminants mitjançant l'argumentació informada.		x

argumentació informada.			
Tecnologies de la informació i la comunicació com a eines per a la transformació social.	- Tecnologies de la informació i la comunicació com a eines per a la transformació social.	x	
Valors socials i cívics en l'ús de les tecnologies per promoure entorns segurs i responsables.	- Valors socials i cívics en l'ús de les tecnologies per promoure entorns segurs i responsables.	x	
Publicitat i tecnologies de la informació com a influències en el comportament dels consumidors.	- Publicitat i tecnologies de la informació com a influències en el comportament dels consumidors.		x
Influència de la publicitat en el consum i en les decisions de compra.	- Influència de la publicitat en el consum i en les decisions de compra.		x

D. EDUCACIÓ EMOCIONAL			
TERCER CICLE		5è	6è
Les emocions.	- Presa de consciència, expressió i regulació de les emocions pròpies i alienes, basades en una autoestima ajustada, per a la millora del benestar individual i col·lectiu en la relació amb un mateix i amb els altres.	x	
Benestar individual i col·lectiu.	- Reconeixement de l'empatia com una habilitat emocional afavoridora del benestar mutu en les relacions amb els altres.	x	
Educació afectivosexual.	- Construcció de relacions afectives saludables a partir del reconeixement de la igualtat i del respecte mutu.		x
	- Coneixement de la interrelació entre els aspectes afectius i el desenvolupament de la sexualitat i la seva influència en el benestar emocional individual i col·lectiu.		x
Equilibri emocional.	- Presa de consciència, expressió i regulació de les emocions pròpies i alienes, basades en una autoestima ajustada, per a la millora del benestar individual i col·lectiu en la relació amb un mateix i amb els altres.	x	
Situacions de relacions abusives.	- Identificació de fets, accions i actituds que poden derivar en situacions de relacions abusives i maltractament entre iguals en l'entorn educatiu.		x
Assetjament escolar.	- Identificació de fets, accions i actituds que poden derivar en situacions de relacions abusives i maltractament entre iguals en l'entorn educatiu.		x

Educació Física

L'Educació Física en l'etapa d'educació primària prepara els alumnes per afrontar una sèrie de reptes fonamentals que passen per l'adopció d'un estil de vida actiu, el coneixement de la pròpia corporalitat, l'acostament a manifestacions culturals de caràcter motor, la integració d'actituds ecològicament i socialment responsables o el desenvolupament de tots els processos de presa de decisió que intervenen en la resolució de situacions motrius. Aquests elements contribueixen al fet que l'alumne sigui competent quant a motricitat, facilitant-ne un desenvolupament integral, ja que constitueix un element essencial i indissociable del propi aprenentatge.

Les competències establertes en el perfil de sortida dels alumnes al final de l'ensenyament bàsic, adequades a l'etapa d'educació primària, juntament amb els objectius generals de l'etapa, han concretat el marc d'actuació per definir les competències específiques de l'àrea. Aquest element curricular es converteix en el referent a seguir per donar forma a una àrea perquè sigui competencial, actual i alineada amb les necessitats de la ciutadania per afrontar els reptes i desafiaments del segle XXI.

Les competències específiques de l'àrea d'Educació Física en l'etapa d'educació primària recullen i sintetitzen aquests reptes, tractant la motricitat de forma més estructurada per donar continuïtat als assoliments i avenços experimentats pels alumnes abans de la seva escolarització obligatòria. El descobriment i l'exploració de la corporalitat, essencials per a les actuacions que es desenvolupen des de l'enfocament de la psicomotricitat, donarà pas a un tractament més precís i en profunditat del cos que pretindrà establir les bases per a l'adquisició d'un estil de vida actiu i saludable, que permeti a l'alumne arribar a consolidar hàbits en l'etapa d'educació secundària obligatòria per a, posteriorment, perpetuar-los al llarg de la seva vida.

La motricitat, des de la integració dels components de l'esquema corporal, s'ha de desenvolupar en el si de pràctiques motrius amb diferents lògiques internes, amb objectius variats i en contextos de certesa i incertesa. La resolució de situacions motrius en diferents espais permetrà a l'alumne afrontar la pràctica motriu amb diferents finalitats: lúdica i recreativa, agonística, funcional, social, expressiva i comunicativa, creativa, catàrtica o d'interacció amb el mitjà urbà i natural.

Per tractar amb possibilitats d'èxit les nombroses situacions motrius a les quals l'alumne es veurà exposat al llarg de la seva vida, caldrà desenvolupar de manera integral capacitats de caràcter cognitiu i motor, però també afectiu i motivacional, de relacions interpersonals i d'inserció social. D'aquesta manera, l'alumne haurà d'aprendre a gestionar les seves emocions i les seves habilitats socials en contextos de pràctica motriu.

Els alumnes també hauran de reconèixer diferents manifestacions de la cultura motriu, com a part rellevant del patrimoni cultural, expressiu i artístic, que poden convertir-se en objecte de plaer i aprenentatge. Per això, caldrà desenvolupar la seva identitat personal i social integrant-hi les manifestacions més comunes de la cultura motriu, a través d'una pràctica viscuda i creativa. Això contribuirà a mantenir i enriquir un espai compartit de caràcter veritablement intercultural, en un món cada vegada més globalitzat.

El desenvolupament d'actituds compromeses amb el medi ambient i la seva materialització en comportaments basats en la conservació i la sostenibilitat, s'han d'associar a una competència fonamental per a la vida en societat que ha de començar a adoptar-se en aquesta etapa.

El grau de desenvolupament i consecució de les diferents competències específiques de l'àrea, s'ha d'avaluar a través dels criteris que constitueixen el referent per dur a terme aquest procés. La relació existent entre els criteris d'avaluació i els sabers bàsics ha de permetre integrar i contextualitzar l'avaluació al llarg de l'etapa.

Els sabers bàsics de l'àrea d'Educació Física s'organitzen en cinc blocs.

El primer bloc, titulat «Vida activa i saludable», tracta la salut física, la salut mental i la salut social, a través del desenvolupament de relacions positives en contextos funcionals de pràctica físicoesportiva, incorporant la perspectiva de gènere i rebutjant els comportaments antisocials o contraris a la salut que poden produir-se en aquests àmbits, incidint en la importància d'una alimentació saludable i equilibrada amb una aportació de nutrients adequats en qualitat i quantitat a les necessitats de l'organisme, i la gestió de la seguretat abans, durant i després de l'activitat física i esportiva.

«Resolució de problemes en situacions motrius» és un bloc amb un caràcter transdisciplinari i tracta quatre aspectes clau: la presa de decisions, l'ús eficient dels components qualitatius i quantitatius de la motricitat, els processos de creativitat motriu i la planificació i autoregulació de projectes motors. Aquests sabers s'han de desenvolupar en contextos molt variats de pràctica que, en qualsevol cas, han de respondre a la lògica interna de l'acció motriu des de la qual s'han dissenyat els sabers: accions individuals, cooperatives, d'oposició i de col·laboració-oposició.

El tercer bloc, «Autoregulació emocional i interacció social en situacions motrius», se centra, d'una banda, en el desenvolupament dels processos dirigits a regular la resposta emocional de l'alumne davant situacions derivades de la pràctica d'activitat física i esportiva, i per una altra, incideix sobre el desenvolupament de les habilitats socials i el foment de les relacions constructives i inclusives entre els participants en aquesta mena de contextos motrius.

El bloc «Manifestacions de la cultura motriu» inclou l'elecció de la pràctica física, el coneixement de la cultura motriu tradicional, la cultura artística i expressiva contemporània i l'esport com a manifestació cultural, des d'una perspectiva integradora que inclogui exemples propis de les Illes Balears i de persones i cultures diferents.

Finalment, el bloc «Interacció eficient i sostenible amb l'entorn» incideix sobre la interacció amb el medi natural i urbà des d'un triple vessant: l'ús des de la motricitat, la seva conservació des d'una visió sostenible i el seu caràcter compartit des d'una perspectiva comunitària de l'entorn.

Per la vital influència del moviment en l'aprenentatge, es recomana el desenvolupament de distintes unitats de programació que incorporin el moviment com a eix principal, així com enfocaments i projectes interdisciplinaris en la mesura en què sigui possible. Aquestes unitats han d'integrar processos orientats a l'adquisició de les competències i han d'enfocar-se des de diferents blocs de sabers, evitant centrar-se en un de manera exclusiva i, simultàniament, des de l'articulació amb elements plurals com són les diferents opcions metodològiques de caràcter participatiu, models pedagògics, el tipus i la intenció de les activitats plantejades o l'organització dels grups. Serà igualment important tenir en compte la regulació dels processos comunicatius, el desenvolupament de les relacions interpersonals i de l'autoestima, la conversió d'espais i materials en oportunitats d'aprenentatge i la transferència del coneixement adquirit a altres contextos socials pròxims que permetin comprovar el valor del que s'ha après. Aquest darrer aspecte és clau per a una societat justa i equitativa. Tots aquests processos s'han d'establir en funció de la interrelació dels sabers, el docent, els alumnes i el context en què s'apliquen, però, sobretot, tenint clar perquè i per a què s'utilitzen.

Competències específiques

CE 1 Adoptar un estil de vida actiu i saludable, practicant regularment activitats físiques, lúdiques i esportives, adoptant comportaments que potenciïn la salut física, emocional i social, així com mesures de responsabilitat individual i col·lectiva durant la pràctica motriu, per interioritzar i integrar hàbits d'activitat física sistemàtica que contribueixin al benestar.

Aquesta competència específica es troba alineada amb els reptes del segle XXI i amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible. La seva adquisició s'aconseguirà a través de la participació activa en una variada gamma de propostes físicoesportives que, a més de proporcionar a l'alumne un ampli bagatge d'experimentació motriu, li donaran l'oportunitat de conèixer estratègies per

experimentar la pràctica en coherència amb els referents que serveixen de base per a la promoció de la salut física, emocional i social.

Aquesta competència de caràcter transdisciplinari impregna la globalitat de l'àrea d'Educació Física. Es pot tractar des de la participació activa, l'alimentació saludable, l'educació postural, la cura del cos, l'autoconcepte, l'autoestima, la imatge percebuda en el camp de l'activitat física i l'esport des d'una perspectiva de gènere o l'anàlisi dels comportaments antisocials i els mals hàbits per a la salut que es produeixen en contextos quotidians o vinculats amb l'esport i la pràctica d'activitat física, entre d'altres. Existeixen diferents fórmules i contextos d'aplicació per materialitzar aquests aprenentatges, des de l'optimització de les capacitats condicionals (força, resistència, velocitat i amplitud de moviment), pràctica de jocs, activitats de caràcter cultural pròpies de les Illes Balears, activitats esportives o l'anàlisi de situacions quotidianes (de l'entorn pròxim o en mitjans de comunicació), fins a les dinàmiques grupals reflexives (debats o anàlisis crítiques) o els projectes interdisciplinaris, passant per la integració de normes de seguretat i hàbits d'higiene en pràctiques motrius quotidianes o la simulació de protocols d'intervenció davant accidents esportius.

Descriptors que es lliquen a aquesta competència específica: STEM2, STEM5, CPSAA2, CPSAA5, CE3.

CE 2 Adaptar els elements propis de l'esquema corporal, les capacitats físiques, perceptives i motrius, i coordinatives, així com les habilitats i destreses motrius, tot aplicant processos de percepció, decisió i execució adequats a la lògica interna i als objectius de diferents situacions, per donar resposta a les demandes de projectes motors i de pràctiques motrius amb diferents finalitats en contextos de la vida diària.

Aquesta competència implica prendre decisions, definir metes, elaborar plans senzills, seqüenciar accions, executar allò planificat, analitzar què ocorre durant el procés, canviar d'estratègia si cal i valorar-ne el resultat. Totes aquestes mesures es duen a terme en el si de pràctiques motrius amb diferents lògiques internes (individual, de cooperació, d'oposició o de col·laboració-oposició) amb objectius variats i en situacions de certesa i incertesa.

Aquestes estratègies hauran de desenvolupar-se en contextos de pràctica molt variats. Entre ells podrien destacar-se els projectes i muntatges relacionats amb les cordes, els malabars, les activitats acrobàtiques o les circenses, els desafiaments físics cooperatius, els contes motors cooperatius, el joc motor i la indagació, els espais d'acció i aventura, els ambients d'aprenentatge i, per descomptat, els jocs esportius. En relació amb aquests últims és possible trobar diferents manifestacions segons les seves característiques, des de jocs esportius d'invasió (handbol, ultimate o rugby-tag, entre d'altres), fins a jocs de xarxa i mur (bàdminton, frontenis, llançament de nus, paladós o semblants), passant per esports de camp i bat (beisbol, softbol, etc.), de blanc i diana (boccia, tir amb arc o similars), de lluita (judo, esgrima o altres modalitats autòctones de lluita, entre d'altres) o de caràcter individual (atletisme i les seves modalitats). S'ha de procurar, en la mesura que sigui possible i segons el context particular de cada centre, que l'alumne hagi participat en totes aquestes categories durant l'etapa, prioritzant en tot cas les manifestacions que destaquen pel seu caràcter mixt o inclúsiu.

Descriptors que es lliquen a aquesta competència específica: STEM1, CPSAA4, CPSAA5.

CE 3 Desenvolupar processos d'autoregulació i interacció en el marc de la pràctica motriu, amb actitud empàtica i inclusiva, fent ús d'habilitats socials i actituds de cooperació, respecte, treball en equip i esportivitat, amb independència de les diferències culturals, socials, de gènere i d'habilitat dels participants, per contribuir a la convivència i al compromís ètic en els diferents espais en els quals es participa.

Aquesta competència específica se situa en el punt de convergència entre el personal, el social i l'ètic. S'hi posen en joc les capacitats lliures al servei de metes personals o d'equip, especialment en contextos que requereixen d'esforç i perseverança, activant l'automotivació i l'actitud positiva per afrontar reptes, regulant la impulsivitat, tolerant la frustració i perseverant davant les dificultats. En el pla personal, comporta la identificació de les emocions que es viuen en el si de la pràctica motriu, l'expressió positiva d'aquestes i la seva gestió adequada per saber controlar i reconduir les emocions desagradables i fer-les més plaents.

El pla col·lectiu implica posar en joc habilitats socials per afrontar la interacció amb les persones amb les quals es convergeix en la pràctica motriu. Es tracta de dialogar, debatre, contrastar idees i

posar-se d'acord per resoldre situacions, expressar propostes, pensaments i emocions, escoltar activament i actuar amb assertivitat. Requereix que l'alumne afronti els conflictes de forma dialògica, tenint en compte la perspectiva de les altres persones implicades i buscant solucions justes, per consens, que satisfacin les necessitats mínimes de les parts implicades. Requereix, igualment, que l'alumne identifiqui conductes contràries a la convivència i apliqui estratègies per tractar-les. Aquest tipus de situacions impliquen desenvolupar un cert grau d'empatia i actuar amb una conducta prosocial, a través d'accions que busquen també el benestar aliè, valorant la realitat associada a la pràctica motriu i actuant sobre ella des de paràmetres de llibertat exercida amb responsabilitat, equitat, inclusió, respecte, solidaritat, cooperació, justícia i pau.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL5, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC2, CC3.

CE 4 Reconèixer i practicar diferents manifestacions lúdiques, físicoesportives i artísticoexpressives pròpies de la cultura motriu, valorant-ne la influència i les aportacions estètiques i creatives a la cultura tradicional i contemporània, per integrar-les en les situacions motrius que s'utilitzen regularment en la vida quotidiana.

Aquesta competència implica construir la identitat personal i social des d'una pràctica que es viu, que integra expressions culturals com el joc, l'esport, la dansa i altres activitats artísticoexpressives vinculades amb la motricitat, assumint que formen part del patrimoni cultural i que han de ser objecte de reconeixement, preservació, millora i plaer. En un món globalitzat i marcat pels moviments migratoris això suposa enriquir el patrimoni comú amb les aportacions de les diferents cultures que convergeixen en un espai sociohistòric, des del mestissatge cultural associat a la interculturalitat.

Existeixen nombrosos contextos en els quals desenvolupar aquesta competència. Així, la cultura motriu tradicional podria treballar-se a través de jocs tradicionals i populars, danses pròpies del folklore tradicional, jocs multiculturals o danses del món, entre d'altres. Per tractar la cultura artística i expressiva contemporània podrien emprar-se tècniques expressives concretes (com la improvisació, la mímica o la pantomima), el teatre (dramatitzacions, teatre d'ombres, teatre de llum negra o similars), representacions més elaborades (jocs de rol o activitats circenses, etc.), o activitats rítmicomusicals amb caràcter expressiu (balls, coreografies o altres expressions semblants). Finalment, pel que fa a l'esport com a manifestació cultural, a més de practicar els jocs i esports tradicionals, amb arrelament a l'entorn, o pertanyents a altres cultures, també es podrien dur a terme debats sobre certs estereotips de gènere encara presents en l'esport i com evitar-los.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC3, CCEC4.

CE 5 Valorar diferents medis naturals i urbans com a contextos de pràctica motriu, interactuant-hi i comprenent la importància de la seva conservació des d'un enfocament sostenible, adoptant mesures de responsabilitat individual durant la pràctica de jocs i activitats físicoesportives, per realitzar una pràctica eficient i respectuosa amb l'entorn i participar de la seva cura i millora.

L'adopció d'hàbits sostenibles amb el medi ambient i la seva conservació ha de començar a produir-se ja en aquesta etapa, incidint especialment en aquells gestos i conductes senzills que cadascun pot fer per contribuir al bé comú. Aquest enfocament troba, en les activitats físicoesportives, un context molt favorable per mostrar el potencial que ofereix l'entorn, ja sigui natural o urbà, per al desenvolupament d'aquesta mena de pràctiques.

Aquesta competència implica desenvolupar coneixements, destreses i actituds per interactuar amb el medi, participar en la seva preservació i millora, i contribuir, des del més proper, a la sostenibilitat a escala global. Així, pel que fa als entorns urbans, existeixen manifestacions com el patinatge o la dansa urbana, entre d'altres, que poden constituir opcions interessants. Quant al medi natural, segons la ubicació del centre, les seves possibilitats contextuais i la disponibilitat d'accés que tingui a diferents emplaçaments naturals tant terrestres com aquàtics, és possible trobar una variada gamma de contextos d'aplicació, des del senderisme, l'escalada, l'esquí, les activitats aquàtiques, l'orientació (també en espais urbans), el cicloturisme o les rutes BTT, fins a l'autoconstrucció de materials, la superació d'obstacles o el cordam, entre altres, tots ells treballats des de l'òptica dels projectes dirigits a la interacció amb l'entorn.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: STEM5, CC2, CC4, CE1, CE3.

Criteris d'avaluació

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per al seu desenvolupament.

CE 1 Adoptar un estil de vida actiu i saludable, practicant regularment activitats físiques, lúdiques i esportives, adoptant comportaments que potenciïn la salut física, emocional i social, així com mesures de responsabilitat individual i col·lectiva durant la pràctica motriu, per interioritzar i integrar hàbits d'activitat física sistemàtica que contribueixin al benestar.

PRIMER CICLE

CA 1.1 Identificar els desplaçaments actius com a pràctica saludable, coneixent-ne dels beneficis físics per a l'establiment d'un estil de vida actiu.	- Explorar les possibilitats de la pròpia motricitat a través del joc, aplicant mesures d'higiene corporal i d'educació postural.
CA 1.2 Explorar les possibilitats de la pròpia motricitat a través del joc, aplicant en diferents situacions quotidianes mesures bàsiques de cura de la salut personal a través de la higiene corporal i l'educació postural.	
CA 1.3 Participar en jocs d'activació i tornada a la calma reconeixent la seva utilitat per adaptar el cos a l'activitat física i evitar lesions, mantenint la calma i sabent com actuar en cas que es produeixi algun accident en contextos de pràctica motriu.	- Participar en activitats motrius reconeixent i evitant situacions de risc.
CA 1.4 Conèixer els valors positius que fomenta la pràctica motriu compartida reconeixent, experimentant i gaudint-ne dels beneficis en contextos variats i inclusivament i respectant tots els participants amb independència de les seves diferències individuals.	- Conèixer i acceptar la pròpia realitat corporal i la dels altres augmentant la confiança en les pròpies possibilitats.

SEGON CICLE

CA 1.1 Reconèixer l'activitat física com a alternativa d'oci saludable, identificant desplaçaments actius i sostenibles i coneixent els efectes beneficiosos a nivell físic i mental que té l'adopció d'un estil de vida actiu.	- Aplicar hàbits saludables, assumint responsabilitats per generar hàbits i rutines en situacions quotidianes.
CA 1.2 Aplicar mesures d'educació postural, alimentació saludable, higiene corporal i preparació de la pràctica motriu, assumint responsabilitats i generant hàbits i rutines en situacions quotidianes.	

CA 1.3 Prendre mesures de precaució i prevenció de lesions en relació amb la conservació i el manteniment del material en el marc de diferents pràctiques físicoesportives, coneixent protocols bàsics d'actuació davant accidents que es puguin produir en aquest context.	- Prendre mesures de precaució i prevenció de lesions durant la pràctica d'activitat física, reconeixent els contextos de risc i actuant amb precaució davant ells.
CA 1.4 Reconèixer la pròpia imatge corporal i la dels altres, acceptant i respectant les diferències individuals que puguin existir, superant i rebutjant les conductes discriminatòries que es puguin produir en contextos de pràctica motriu.	- Reconèixer la pròpia imatge corporal i la dels altres, acceptant i respectant les diferències individuals.
TERCER CICLE	
CA 1.1 Reconèixer els efectes beneficiosos a nivell físic i mental de l'activitat física com a pas previ a la seva integració en la vida diària.	- Integrar hàbits saludables, interioritzant les rutines pròpies d'una pràctica motriu responsable i beneficiosa per a la salut.
CA 1.2 Integrar els processos d'activació corporal, dosificació de l'esforç, relaxació i higiene en la pràctica d'activitats motrius, interioritzant les rutines pròpies d'una pràctica motriu saludable i responsable.	
CA 1.3 Adoptar mesures de seguretat abans, durant i després de la pràctica d'activitat física, reconeixent els contextos de risc i actuant amb precaució davant ells.	- Adoptar mesures de seguretat abans, durant i després de la pràctica d'activitat física, coneixent protocols bàsics d'actuació davant accidents.
CA 1.4 Identificar i tractar conductes vinculades a l'àmbit corporal, l'activitat física i l'esport, que resulten perjudicials per a la salut o afecten negativament la convivència, adoptant postures de rebuig a la violència, la discriminació i als estereotips de gènere, i evitant activament la seva reproducció.	- Identificar conductes vinculades a l'àmbit corporal, l'activitat física i l'esport, que resulten perjudicials per a la salut, mostrant una actitud reflexiva, crítica i proactiva.

CE 2 Adaptar els elements propis de l'esquema corporal, les capacitats físiques, perceptives i motrius, i coordinatives, així com les habilitats i destreses motrius, tot aplicant processos de percepció, decisió i execució adequats a la lògica interna i als objectius de diferents situacions, per donar resposta a les demandes de projectes motors i de pràctiques motrius amb diferents finalitats en contextos de la vida diària.

PRIMER CICLE

CA 2.1 Reconèixer la importància d'establir metes clares a l'hora	- Establir metes clares a l'hora de desenvolupar projectes motors de caràcter individual, cooperatiu o col·laboratiu,
---	---

de desenvolupar projectes motors de caràcter individual, cooperatiu o col·laboratiu, valorant-ne la consecució a partir d'una anàlisi dels resultats obtinguts.	valorant-ne la consecució a partir d'una anàlisi dels resultats obtinguts.
CA 2.2 Adoptar decisions en contextos de pràctica motriu de manera ajustada segons les circumstàncies.	- Adoptar decisions en contextos de pràctica motriu de manera ajustada segons les circumstàncies.
CA 2.3 Descobrir, reconèixer i emprar els components qualitatius i quantitatius de la motricitat de manera lúdica i integrada en diferents situacions i contextos, millorant-ne progressivament el control i el domini corporal.	- Descobrir, reconèixer i emprar les capacitats físiques bàsiques, habilitats motrius i les capacitats perceptiu-motrius, millorant-ne progressivament el control i el domini corporal.
SEGON CICLE	
CA 2.1 Dur a terme projectes motors de caràcter individual, cooperatiu o col·laboratiu emprant estratègies de monitoratge i seguiment que permetin analitzar els resultats obtinguts.	- Dur a terme projectes motors de caràcter individual, cooperatiu o col·laboratiu emprant estratègies de monitoratge i seguiment que permetin analitzar els resultats obtinguts.
CA 2.2 Adoptar decisions en situacions lúdiques, jocs i activitats esportives, ajustant-se a les demandes derivades dels objectius motors, de les característiques del grup i de la lògica interna de situacions individuals, de cooperació, d'oposició i de col·laboració-oposició, en contextos simulats d'actuació.	- Adoptar decisions a pràctiques motrius de lògica interna variada, aplicant mecanismes de percepció, decisió i execució.
CA 2.3 Emprar els components qualitatius i quantitatius de la motricitat de manera eficient i creativa en diferents contextos i situacions motrius, i adquirint un progressiu control i domini corporal.	- Emprar les capacitats físiques bàsiques, habilitats motrius i les capacitats perceptiu-motrius de manera eficient i creativa, adquirint un progressiu control i domini corporal.
TERCER CICLE	
CA 2.1 Desenvolupar projectes motors de caràcter individual, cooperatiu o col·laboratiu, definint metes, seqüenciant accions, introduint si cal canvis durant el procés i generant produccions motrius de qualitat, valorant el grau d'ajust al procés seguit i al resultat obtingut.	- Desenvolupar projectes motors individuals, cooperatius o col·laboratius de qualitat, planificant les accions i ajustant-ne el procés i valorant-ne el resultat de forma crítica i constructiva.
CA 2.2 Aplicar principis bàsics de presa de decisions en situacions	- Prendre decisions a pràctiques motrius de lògica interna variada, aplicant mecanismes de percepció, decisió i

lúdiques, jocs modificats i activitats esportives a partir de l'anticipació, ajustant-los a les demandes derivades dels objectius motors i a la lògica interna de situacions individuals, de cooperació, d'oposició i de col·laboració-oposició, en contextos reals o simulats d'actuació, reflexionant sobre les solucions obtingudes.	execució, reflexionant sobre les solucions obtingudes.
CA 2.3 Adquirir un progressiu control i domini corporal, emprant els components qualitius i quantitatius de la motricitat de manera eficient i creativa, i fent front a les demandes de resolució de problemes en situacions motrius transferibles al seu espai vivencial.	- Adquirir un progressiu control i domini corporal, emprant les capacitats físiques bàsiques, habilitats motrius i les capacitats perceptiu-motrius, i resolent de manera eficient i creativa activitats motrius i situacions de joc de lògica interna variada.

CE 3 Desenvolupar processos d'autoregulació i interacció en el marc de la pràctica motriu, amb actitud empàtica i inclusiva, fent ús d'habilitats socials i actituds de cooperació, respecte, treball en equip i esportivitat, amb independència de les diferències culturals, socials, de gènere i d'habilitat dels participants, per contribuir a la convivència i al compromís ètic en els diferents espais en els quals es participa.

PRIMER CICLE

CA 3.1 Identificar les emocions que es produeixen durant el joc, intentant gestionar-les i gaudint de l'activitat física.	- Identificar les emocions que es produeixen durant el joc, intentant gestionar-les i gaudint de l'activitat física.
CA 3.2 Respectar les normes consensuades, així com les regles de joc i actuar des dels paràmetres de l'esportivitat i el joc net, acceptant les característiques i nivells dels participants.	- Respectar les normes consensuades, així com les regles de joc i actuar des dels paràmetres de l'esportivitat i el joc net, acceptant les característiques i nivells dels participants.
CA 3.3 Participar en les pràctiques motrius quotidianes, començant a desenvolupar habilitats socials d'acolliment, inclusió, ajuda i cooperació, iniciant-se en la resolució de conflictes personals de manera dialògica i justa, i mostrant un compromís actiu enfront de les actuacions contràries a la convivència.	- Iniciar-se en les habilitats socials en pràctiques motrius, mostrant un compromís actiu enfront de les actuacions contràries a la convivència.

SEGON CICLE

CA 3.1 Mostrar una disposició positiva cap a la pràctica física i cap a l'esforç, controlant la impulsivitat i les emocions	- Mostrar una disposició positiva cap a la pràctica física i cap a l'esforç, controlant la impulsivitat i les emocions negatives que sorgeixen en contextos d'activitat motriu.
---	---

negatives que sorgeixin en contextos d'activitat motriu.	
CA 3.2 Respectar les normes consensuades a classe, així com les regles de joc i actuar des dels paràmetres de l'esportivitat i el joc net, valorant l'aportació dels participants.	- Respectar les normes consensuades, així com les regles de joc i actuar des dels paràmetres de l'esportivitat i el joc net, valorant l'aportació dels participants.
CA 3.3 Desenvolupar habilitats socials d'acolliment, inclusió, ajuda i cooperació en participar en pràctiques motrius variades, resolent els conflictes individuals i col·lectius de manera dialògica i justa, mostrant un compromís actiu enfront dels estereotips, de les actuacions discriminatòries i de qualsevol tipus de violència.	- Desenvolupar habilitats socials en pràctiques motrius, mostrant un compromís actiu enfront dels estereotips, de les actuacions discriminatòries i de qualsevol tipus de violència.
TERCER CICLE	
CA 3.1 Participar en activitats motrius, des de l'autoregulació de la seva actuació, amb predisposició, esforç, perseverança i mentalitat de creixement, controlant la impulsivitat, gestionant les emocions i expressant-les de manera assertiva.	- Participar en activitats motrius, des de l'autoregulació, amb predisposició, esforç, perseverança i mentalitat de creixement, gestionant les emocions i expressant-les de manera assertiva.
CA 3.2 Respectar les normes consensuades, així com les regles de joc, i actuar des dels paràmetres de l'esportivitat i el joc net, reconeixent les actuacions de companys i rivals.	- Respectar les normes consensuades, així com les regles de joc, i actuar des dels paràmetres de l'esportivitat i el joc net, reconeixent les actuacions de companys i rivals.
CA 3.3 Conviure mostrant, en el context de les pràctiques motrius, habilitats socials, diàleg en la resolució de conflictes i respecte a la diversitat, ja sigui de gènere, afectiva, sexual, d'origen nacional, social, econòmica o de competència motriu, i mostrant una actitud crítica i un compromís actiu enfront dels estereotips, les actuacions discriminatòries i la violència, fent especial incís en el foment de la igualtat de gènere.	- Demostrar habilitats socials, en el marc de l'activitat física, mostrant actitud crítica i compromís actiu davant qualsevol tipus de violència i discriminació, ja sigui de gènere, afectiva, sexual, d'origen nacional, social, econòmica o de competència motriu, fent especial incís en la igualtat de gènere.

CE 4 Reconèixer i practicar diferents manifestacions lúdiques, físicoesportives i artísticoexpressives pròpies de la cultura motriu, valorant la seva influència i les seves aportacions estètiques i creatives a la cultura tradicional i contemporània, per integrar-les en les situacions motrius que s'utilitzen regularment en la vida quotidiana.

PRIMER CICLE

CA 4.1 Participar activament en jocs i altres manifestacions artísticocexpressives de caràcter cultural pròpies de l'entorn, valorant-ne el component ludicofestiu i gaudint-ne de la posada en pràctica.	- Participar activament en jocs i activitats motrius de les Illes Balears i d'altres cultures del món, valorant-ne el component ludicofestiu i gaudint-ne de la posada en pràctica.
CA 4.2 Conèixer i valorar els assoliments de diferents referents de l'esport de tots dos gèneres, reconeixent l'esforç, la dedicació i els sacrificis requerits per aconseguir aquests èxits.	- Participar en activitats d'iniciació esportiva, identificant referents esportius de tots dos gèneres en diferents modalitats esportives.
CA 4.3 Adaptar els diferents usos comunicatius de la corporalitat i les seves manifestacions a diferents ritmes i contextos expressius.	- Reproduir composicions senzilles, amb suport musical o sense, emprant els recursos rítmics de la corporalitat.
	- Descobrir i expressar emocions bàsiques i sentiments, emprant el cos, el gest i el moviment.
SEGON CICLE	
CA 4.1 Participar activament en jocs motors i altres manifestacions artísticocexpressives amb arrelament en la cultura pròpia, tradicional o actual, així com d'altres procedents de diverses cultures, contextualitzant-ne l'origen, l'aparició i la transmissió al llarg del temps i valorant-ne la importància, repercussió i influència en les societats passades i presents.	- Participar activament en jocs i activitats motrius de les Illes Balears i d'altres cultures del món, contextualitzant-ne l'origen i valorant-ne la importància.
CA 4.2 Assumir una visió oberta de l'esport a partir del coneixement de diferents lligues femenines, masculines o mixtes, acostant-se a l'esport federat i identificant comportaments contraris a la convivència independentment del context en el qual tinguin lloc.	- Participar en activitats d'iniciació esportiva, identificant comportaments contraris a la convivència i valorant la participació de nins i nines de manera inclusiva i respectuosa.
CA 4.3 Reproduir diferents combinacions de moviments o coreografies individuals i grupals que incorporin pràctiques comunicatives que transmetin sentiments, emocions o idees a través del cos, emprant els diferents recursos expressius i rítmics de la corporalitat.	- Reproduir i crear composicions senzilles, amb suport musical o sense, emprant els recursos rítmics de la corporalitat.
	- Comunicar sensacions, emocions i idees, emprant els recursos expressius del cos.
TERCER CICLE	
CA 4.1 Participar activament en jocs motors i altres manifestacions artísticocexpressives amb arrelament en la cultura pròpia,	- Participar activament en jocs i activitats motrius de la cultura pròpia de les Illes Balears i d'altres, reconeixent-ne el valor cultural i d'interacció social.

tradicional o actual, així com uns altres procedents de diverses cultures, reconeixent-ne i transmetent-ne el valor cultural i el potencial com a espai generador d'interaccions constructives entre persones amb orígens diferents i entenent els avantatges de la seva conservació.	
CA 4.2 Valorar l'esport com a fenomen cultural, analitzant els estereotips de gènere o capacitat i els comportaments sexistes que a vegades s'hi esdevenen, rebutjant-los i adoptant actituds que n'evitin la reproducció en el futur.	- Realitzar activitats d'iniciació esportiva, rebutjant i adoptant una actitud crítica enfront dels estereotips de gènere i els comportaments sexistes.
CA 4.3 Reproduir i crear composicions amb o sense suport musical, i comunicar diferents sensacions, emocions i idees, de manera estètica i creativa, des de l'ús dels recursos rítmics i expressius de la motricitat.	- Reproduir i crear composicions i estructures rítmiques amb o sense suport musical, de manera estètica i creativa.
	- Comunicar sensacions, emocions i idees, emprant els recursos expressius del cos.

CE 5 Valorar diferents medis naturals i urbans com a contextos de pràctica motriu, interactuant-hi i comprenent la importància de la seva conservació des d'un enfocament sostenible, adoptant mesures de responsabilitat individual durant la pràctica de jocs i activitats físicoesportives, per realitzar una pràctica eficient i respectuosa amb l'entorn i participar de la seva cura i millora.

PRIMER CICLE

CA 5.1 Participar en activitats lúdiques i recreatives de forma segura en els entorns natural i urbà i en contextos terrestres o aquàtics, coneixent altres usos des de la motricitat i adoptant actituds de respecte, cura i conservació d'aquests entorns.	- Realitzar activitats físiques i d'oci saludables en entorns naturals i urbans, adequant les accions motrius per garantir-ne una pràctica segura.
	- Conèixer altres usos dels entorns naturals i urbans des de la motricitat, adoptant actituds de respecte, cura i conservació.

SEGON CICLE

CA 5.1 Desenvolupar una pràctica motriu segura en contextos naturals i urbans de caràcter terrestre o aquàtic, adequant les accions a l'anàlisi de cada situació i aplicant mesures de conservació ambiental.	- Realitzar activitats físiques i d'oci saludables en entorns naturals i urbans, adequant les accions motrius per garantir-ne una pràctica segura.
	- Reconèixer els entorns naturals i urbans com a contextos de pràctica motriu, adoptant una actitud de respecte, cura i conservació.

TERCER CICLE

CA 5.1 Adaptar les accions motrius a la incertesa pròpia del medi natural i urbà en contextos terrestres o aquàtics de manera	- Practicar activitats físiques i d'oci saludables a entorns naturals i urbans, adaptant les accions motrius a la incertesa del medi de forma eficient i segura.
---	--

eficient i segura, valorant-ne les possibilitats per a la pràctica d'activitat física i actuant des d'una perspectiva ecosostenible i comunitària de l'entorn.	- Valorar els diferents medis naturals i urbans com a contextos de pràctica motriu, adoptant una actitud de respecte i cura des d'una perspectiva ecosostenible i comunitària.
--	--

Sabers bàsics

Es concreten a continuació els sabers bàsics organitzats en blocs.

A. VIDA ACTIVA I SALUDABLE			
PRIMER CICLE		1r	2n
Salut física: efectes físics beneficiosos d'un estil de vida actiu. Alimentació saludable i hidratació. Educació postural en situacions quotidianes. Cura del cos: higiene personal i el descans després de l'activitat física.	- Efectes físics beneficiosos d'un estil de vida actiu.		x
	- Alimentació saludable i hidratació. Educació postural en situacions quotidianes. Higiene personal i el descans després de l'activitat física.	x	x
	- Prevenció de lesions en les pràctiques motrius: jocs d'activació i tornada a la calma. Importància de respectar les mesures de seguretat.	x	x
Salut mental: benestar personal i en l'entorn a través de la motricitat. Autoconeixement i identificació de fortaleces i febleses en tots els àmbits (social, físic i mental).	- Benestar personal i en l'entorn a través de la motricitat.		x
	- Autoconeixement i identificació de fortaleces i febleses en tots els àmbits (social, físic i mental).		x
Salut social: l'activitat física com a pràctica social saludable. Drets dels nins en l'esport escolar. Respecte a totes les persones amb independència de les seves característiques personals.	- Respecte a totes les persones amb independència de les seves característiques personals.	x	x
	- L'activitat física com a pràctica social saludable.		x
SEGON CICLE		3r	4t
Salut física: efectes físics i psicològics beneficiosos d'un estil de vida actiu. Característiques d'aliments naturals, processats i ultraprocessats. Educació postural en accions motrius habituals. Factors bàsics que incideixen en la cura del cos.	- Efectes físics i psicològics beneficiosos d'un estil de vida actiu.		x
	- Aliments processats i ultraprocessats. Educació postural en accions motrius habituals. Higiene personal i el descans després de l'activitat física.	x	x
	- Prevenció de lesions en les pràctiques motrius: jocs d'activació, escalfament i tornada a la calma. Importància de respectar les mesures de seguretat.	x	x
Salut mental: respecte i acceptació del propi cos. Autoconeixement i identificació de fortaleces, febleses, possibilitats i limitacions en tots els	- Respecte i acceptació del propi cos. Autoconeixement i identificació de fortaleces, febleses, possibilitats i limitacions en tots els àmbits (social, físic i mental).	x	x

àmbits (social, físic i mental).			
Salut social: l'activitat física com a hàbit i alternativa saludable enfront de formes d'oci nocives. Límits per evitar una competitivitat desmesurada. Acceptació de diferents tipologies corporals, per practicar, en igualtat, diversitat d'activitats físicoesportives.	- Acceptació de diferents tipologies corporals, per practicar, en igualtat, diversitat d'activitats físicoesportives.	x	x
	- L'activitat física com a hàbit i alternativa saludable enfront de formes d'oci nocives.		x
TERCER CICLE		5è	6è
Salut física: efectes físics, psicològics i socials beneficiosos de l'estil de vida actiu. Impacte d'aliments processats i begudes energètiques o ensucrades. Educació postural en accions motrius específiques. Responsabilitat personal en la cura del cos.	- Efectes físics i psicològics beneficiosos d'un estil de vida actiu i saludable.		x
	- Impacte d'aliments processats i begudes energètiques o ensucrades. Educació postural en accions motrius específiques. Responsabilitat personal en la cura del cos. Pràctica d'activitat física regular. Descans. Relaxació.	x	x
	- Prevenció de lesions en les pràctiques motrius: activació corporal, tornada a la calma i dosificació de l'esforç. Importància de respectar les mesures de seguretat.	x	x
	- Actuacions bàsiques davant accidents durant la pràctica d'activitats físiques. Posició lateral de seguretat. Conducta PAS (protegir, avisar i socórrer).	x	x
Salut mental: consolidació i ajust realista de l'autoconcepte, tenint en compte la perspectiva de gènere. Respecte i acceptació del propi cos i de l'aspecte corporal dels altres.	- Consolidació i ajust realista de l'autoconcepte, tenint en compte la perspectiva de gènere. Respecte i acceptació del propi cos i de l'aspecte corporal dels altres.	x	x
Salut social: l'exigència de l'esport professional. Acceptació de diferents tipologies corporals, per practicar en igualtat, diversitat d'activitats físicoesportives. Estereotips corporals, de gènere i competència motriu.	- Acceptació de diferents tipologies corporals, per practicar en igualtat, diversitat d'activitats físicoesportives. Estereotips corporals, de gènere i competència motriu.	x	x
	- Impacte dels mals hàbits relacionats amb la salut i influència en la pràctica d'activitat física.		x

Els sabers bàsics del bloc B «Organització i gestió de l'activitat física» del Reial Decret 157/2022, es distribueixen en la resta de blocs.

B. RESOLUCIÓ DE PROBLEMES EN SITUACIONS MOTRIUS		
PRIMER CICLE	1r	2n

Presa de decisions: adequació de les accions a les capacitats i limitacions personals en situacions motrius individuals. Coordinació d'accions amb companys en situacions cooperatives. Adequació de l'acció a la ubicació de l'adversari en situacions motrius de persecució i d'interacció amb un mòbil. Selecció de la posició corporal o la distància adequades en situacions d'oposició de contacte. Selecció d'accions per mantenir la possessió, recuperar el mòbil o evitar que l'atacant progressi en situacions motrius de col·laboració-oposició de persecució i d'interacció amb un mòbil.	- Mecanismes de presa de decisions: percepció, decisió i execució.	x	x
	- Planificació i autoregulació de projectes motors senzills: objectius o metes.	x	x
	- Lògica interna dels jocs: individual, col·laborativa, cooperativa, oposició i col·laboració-oposició.	x	x
Capacitats perceptives i motrius en context de pràctica: integració de l'esquema corporal; consciència corporal; lateralitat i la seva projecció en l'espai; coordinació oculopèdica i oculomanual; equilibri estàtic i dinàmic.	- Integració de l'esquema corporal: - Identificació de les parts del cos i la seva relació amb el moviment. - Presa de consciència del propi cos en relació a la tensió, relaxació i respiració. - Experimentació i discriminació de diverses possibilitats sensorials adaptant les respostes motrius. - Afirmació de la lateralitat. - Experimentació de diferents situacions d'equilibri i desequilibri. - Apreciació de les dimensions espacials (topologia, orientació) i temporals. - Percepció i experimentació de les relacions espai-temporals (velocitat, trajectòries, intercepció, etc.).	x	x
Capacitats físiques des de l'àmbit lúdic i el joc.	- Capacitats físiques des de l'àmbit lúdic i el joc.		x
Habilitats i destreses motrius bàsiques genèriques: locomotrius, no locomotrius i manipulatives.	- Habilitats i destreses motrius bàsiques genèriques: locomotrius, no locomotrius i manipulatives.	x	x
Creativitat motriu: variació i adequació de l'acció motriu davant estímuls interns.	- Creativitat motriu: variació i adequació de l'acció motriu davant estímuls interns.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Presa de decisions: distribució racional de l'esforç en situacions	- Mecanismes de presa de decisions: percepció, decisió i execució.	x	x

motrius individuals. Ubicació en l'espai en situacions cooperatives. Ubicació en l'espai i reubicació després de cada acció en situacions motrius de persecució i d'interacció amb un mòbil. Anticipació a les decisions ofensives de l'adversari en situacions d'oposició de contacte. Passades a companys desmarcats o en situació avantatjosa en situacions motrius de col·laboració-oposició de persecució i d'interacció amb un mòbil.	- Planificació i autoregulació de projectes motors: definició de metes, seqüenciació d'accions, anàlisi del procés.	x	x
	- Lògica interna dels jocs: individual, col·laborativa, cooperativa, oposició i col·laboració-oposició.	x	x
Capacitats perceptives i motrius en contextos de pràctica: integració de l'esquema corporal, control tònic i postural i independència segmentària en situacions motrius. Definició de lateralitat. Coordinació dinàmica general i segmentària.	- Integració de l'esquema corporal: - Presa de consciència de la independència segmentària. - Adquisició de control del cos en relació a la tensió, la relaxació i la respiració. - Adequació de la postura a les necessitats expressives i motrius. - Consolidació de la lateralitat i la seva projecció a l'espai. - Experimentació de situacions variades d'equilibri i desequilibri. - Orientació a l'espai respecte a un mateix, als altres i als objectes. - Estructuració i experimentació les dimensions temporals (ritme, durada, seqüència, velocitat). - Percepció i estructuració de les relacions espai-temporals (velocitat, trajectòries, intercepcions).	x	x
Capacitats condicionals: capacitats físiques bàsiques.	- Capacitats físiques bàsiques (força, velocitat, resistència i flexibilitat).	x	x
Habilitats i destreses motrius bàsiques genèriques: locomotrius, no locomotrius i manipulatives. Combinació d'habilitats.	- Habilitats i destreses motrius bàsiques genèriques: locomotrius, no locomotrius i manipulatives. Combinació d'habilitats.	x	x
Creativitat motriu: variació i adequació de l'acció motriu davant estímuls interns i externs.	- Creativitat motriu: variació i adequació de l'acció motriu davant estímuls interns i externs.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Presa de decisions: selecció d'accions en funció de l'entorn en situacions motrius individuals. Selecció	- Mecanismes de presa de decisions: percepció, decisió i execució.	x	x
	- Planificació i autoregulació de projectes motors: definició de metes, seqüenciació d'accions, anàlisi del procés, introducció de canvis si cal, valoració de	x	x

d'accions per a l'ajust espai temporal en la interacció amb els companys en situacions cooperatives. Selecció de zones d'enviament del mòbil des d'on sigui difícil retornar-lo, en situacions motrius de persecució i d'interacció amb un mòbil. Selecció adequada de les habilitats motrius en situacions d'oposició de contacte. Desmarcar-se i situar-se en un lloc des del qual constitueixi un suport per als altres en situacions motrius de col·laboració-oposició de persecució i d'interacció amb un mòbil.	l'ajust del resultat i del procés seguit, i propostes de millora.		
	- Lògica interna dels jocs: individual, col·laborativa, cooperativa, oposició i col·laboració-oposició.	x	x
Capacitats perceptives i motrius en contextos de pràctica: integració de l'esquema corporal, equilibri estàtic i dinàmic en situacions de complexitat creixent; organització de l'espai (percepció de distàncies i trajectòries, orientació en l'espai), temporal (simultaneïtat i successió d'accions) i espai temporal (ritme, ajustament perceptiu en l'enviament i en la intercepció de trajectòries d'objectes mòbils).	- Integració de l'esquema corporal: - Elements orgànic-funcionals relacionats amb el moviment. - Equilibri estàtic i dinàmic en situacions de complexitat creixent. - Execució de tasques mitjançant una correcta coordinació dinàmica general i segmentària. - Adquisició de control de la tonicitat i la respiració tant en repòs com en moviment. - Utilització dels segments corporals no dominants en situacions de complexitat creixent. - Organització de l'espai (percepció de distàncies i trajectòries, orientació en l'espai), temporal (simultaneïtat i successió d'accions) i espai temporals (ritme, velocitat, trajectòries intercepcions).	x	x
Capacitats condicionals: capacitats físiques bàsiques i resultants (coordinació, equilibri i agilitat).	- Capacitats físiques bàsiques (força, velocitat, resistència i flexibilitat) i resultants (coordinació, equilibri i agilitat).	x	x
Iniciació de les habilitats motrius específiques associades a la tècnica en activitats físicoesportives: aspectes principals.	- Iniciació a les habilitats motrius específiques associades a la tècnica en activitats físicoesportives: aspectes principals.	x	x
Creativitat motriu: identificació d'estímul intern o externs que exigeixen un reajustament instantani de l'acció motriu.	- Creativitat motriu: identificació d'estímul intern o externs que exigeixen un reajustament instantani d'elecció motriu.	x	x

C. AUTOREGULACIÓ EMOCIONAL I INTERACCIÓ SOCIAL EN SITUACIONS MOTRIUS			
PRIMER CICLE		1r	2n
Gestió emocional: estratègies d'identificació, experimentació i manifestació d'emocions, pensaments i sentiments a partir d'experiències motrius.	- Gestió emocional: estratègies d'identificació, experimentació i manifestació d'emocions, pensaments i sentiments a partir d'experiències motrius.	x	x
Habilitats socials: verbalització d'emocions derivades de la interacció en contextos motrius.	- Valors fonamentals del joc: l'esforç personal, la relació amb els altres i l'acceptació del resultat.	x	x
	- Habilitats socials: verbalització d'emocions derivades de la interacció en contextos motrius.	x	x
Respecte de les regles de joc.	- Respecte de les regles de joc.	x	x
	- Participació en l'elaboració de les normes de funcionament del grup. Ús correcte de materials i instal·lacions.	x	x
Conductes que afavoreixin la convivència i la igualtat de gènere, inclusives i de respecte als altres, en situacions motrius: estratègies d'identificació de conductes contràries a la convivència o discriminatòries.	- Conductes que afavoreixin la convivència i la igualtat de gènere, inclusives i de respecte als altres, en situacions motrius.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Gestió emocional: reconeixement d'emocions pròpies, pensaments i sentiments a partir d'experiències motrius.	- Gestió emocional: reconeixement d'emocions pròpies, pensaments i sentiments a partir d'experiències motrius.	x	x
Habilitats socials: escolta activa i estratègies de negociació per a la resolució de conflictes en contextos motrius.	- Habilitats socials: escolta activa i estratègies de negociació per a la resolució de conflictes en contextos motrius.	x	x
	- Valors fonamentals del joc: l'esforç personal, la relació amb els altres i l'acceptació del resultat.	x	x
Concepte d'esportivitat.	- Concepte d'esportivitat.	x	x
	- Elaboració de les normes de funcionament del grup. Ús correcte de materials i instal·lacions.	x	x
Conductes contràries a la convivència en situacions motrius (discriminació per qüestions de competència motriu, raça, gènere o altres): efectes negatius i estratègies d'identificació. Tractament i com evitar-les.	- Identificació, tractament i prevenció de conductes contràries a la convivència en situacions motrius (discriminació per qüestions de competència motriu, raça, gènere o altres).	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Gestió emocional: ansietat i situacions motrius.	- Gestió emocional: reconeixement d'emocions pròpies i dels altres, pensaments i sentiments a	x	x

Estratègies d'afrontament i gestió.	partir d'experiències motrius. Estratègies d'afrontament i gestió.		
Habilitats socials: estratègies de treball en equip per a la resolució constructiva de conflictes en situacions motrius col·lectives.	- Habilitats socials en situacions motrius col·lectives: lideratge, capacitat de prendre decisions, construcció de confiança, comunicació i administració de conflictes.	x	x
	- Valors fonamentals del joc: l'esforç personal, la relació amb els altres i l'acceptació del resultat. Valors vinculats a l'esport: respecte, equitat i inclusió.	x	x
Concepte de <i>fair play</i> o joc net.	- Joc net o <i>fair play</i> .	x	x
	- Elaboració de les normes de funcionament del grup. Ús correcte de materials i instal·lacions.	x	x
Identificació, tractament i rebuig de conductes violentes o contràries a la convivència en situacions motrius (discriminació per qüestions de gènere, capacitat o competència motriu; actituds xenòfobes, racistes o d'indole sexista; abús sexual o qualsevol forma de violència).	- Identificació, tractament i rebuig de les conductes violentes o contràries a la convivència en situacions motrius: xenofòbia, violència de gènere i discriminació (de gènere, afectivosexual, d'origen nacional, social, econòmica o de competència motriu).	x	x

D. MANIFESTACIONS DE LA CULTURA MOTRIU

PRIMER CICLE		1r	2n
Aportacions de la cultura motriu a l'herència cultural. Els jocs i les danses com a manifestació de la pròpia cultura.	- Els jocs i les danses com a manifestació social i cultural de les Illes Balears.	x	x
	- Coneixement i pràctica de jocs, danses i balls populars i tradicionals propis de les Illes Balears.	x	x
	- Participació en jocs motrius, sociomotrius i de caire simbòlic.	x	x
Usos comunicatius de la corporalitat: gestos, ganyotes, postures i altres.	- Usos comunicatius de la corporalitat: gestos, ganyotes, postures i altres.	x	x
Pràctica d'activitats rítmiques i musicals amb caràcter expressiu.	- Pràctica d'activitats rítmiques i musicals amb caràcter expressiu.	x	x
Esport i perspectiva de gènere: referents en l'esport de diferents gèneres.	- Esport i perspectiva de gènere: referents en l'esport de diferents gèneres.		x
	- Elecció de la pràctica física: vivències de diverses experiències corporals en diferents contextos.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Aportacions de la cultura motriu a l'herència cultural. Els jocs i les danses com a manifestació de la interculturalitat.	- Els jocs i les danses com a manifestació de la interculturalitat.	x	x
	- Coneixement i pràctica de jocs, danses i balls populars i tradicionals propis de les Illes Balears i d'altres cultures.	x	x

	- Participació en jocs i iniciació a la pràctica d'activitats esportives i cooperatives.	x	x
Usos comunicatius de la corporalitat: comunicació de sensacions, sentiments, emocions i idees simples.	- Usos comunicatius de la corporalitat: comunicació de sensacions, sentiments, emocions i idees simples.	x	x
Pràctica d'activitats rítmicomusicals amb caràcter expressiu.	- Pràctica d'activitats rítmiques i musicals amb caràcter expressiu.	x	x
Esport i perspectiva de gènere: lligues masculines, femenines i mixtes de diferents esports. Referents en l'esport de diferents gèneres.	- Esport i perspectiva de gènere: lligues masculines, femenines i mixtes de diferents esports. Referents en l'esport de diferents gèneres.		x
	- Elecció de la pràctica física: usos i finalitats catàrtics, lúdics, recreatius i cooperatius. Respecte a les eleccions dels altres.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Aportacions de la cultura motriu a l'herència cultural. Els esports com a senyal d'identitat cultural.	- Els esports com a senyal d'identitat social i cultural.	x	x
	- Coneixement i pràctica de jocs, esports, danses i balls populars i tradicionals propis de les Illes Balears i d'altres cultures.	x	x
	- Coneixement i pràctica de jocs, activitats cooperatives i d'iniciació esportiva.	x	x
Usos comunicatius de la corporalitat: comunicació de sensacions, sentiments, emocions i idees complexes.	- Usos comunicatius de la corporalitat: comunicació de sensacions, sentiments, emocions i idees complexes.	x	x
Pràctica d'activitats rítmicomusicals amb caràcter expressiu.	- Pràctica d'activitats rítmiques i musicals amb caràcter expressiu.	x	x
Esport i perspectiva de gènere: sexisme en l'esport amateur i professional.	- Esport i perspectiva de gènere: sexisme en l'esport amateur i professional.	x	x
Esports olímpics i paralímpics, institucions i història associada als Jocs Paralímpics i Olímpics.	- Esports olímpics i paralímpics, institucions i història associada als Jocs Paralímpics i Olímpics.	x	x
	- Usos i finalitats dels jocs: catàrtics, ludicorecreatius, competitiu i agonístics.	x	x

E. INTERACCIÓ EFICIENT I SOSTENIBLE AMB L'ENTORN

PRIMER CICLE		1r	2n
Normes d'ús: educació viària per a vianants. Mobilitat segura, saludable i sostenible.	- Normes d'ús: educació viària per a vianants. Mobilitat segura i sostenible. Desplaçaments actius.		x
El material i les seves possibilitats d'ús per al desenvolupament de la motricitat.	- Consum responsable: construcció de materials senzills i segurs que puguin ser utilitzats en la pràctica d'activitats físiques.		x
Realització d'activitats físiques en el medi natural i urbà.	- Pràctica d'activitats físiques en el medi natural i urbà.		x

Cura de l'entorn pròxim, dels animals i de les plantes que hi conviuen, com a servei a la comunitat, durant la pràctica segura d'activitat física en el medi natural i urbà.	- Cura de l'entorn pròxim, dels animals i de les plantes que hi conviuen, durant la pràctica d'activitat física en el medi natural i urbà.		x
	- Entitats de l'entorn que organitzen activitats físiques saludables: AFA, institucions municipals, Consell Insular, clubs i associacions esportives i de lleure del barri o localitat.		x
SEGON CICLE		3r	4t
Normes d'ús: educació viària per a bicicletes. Mobilitat segura, saludable i sostenible.	- Normes d'ús: educació viària per a bicicletes. Mobilitat segura i sostenible. Desplaçaments actius.		x
Prevenió i sensibilització sobre la generació de residus i la seva correcta gestió.	- Consum responsable: construcció de materials funcionals i segurs que puguin ser utilitzats en la pràctica d'activitats físiques.		x
Realització d'activitats físiques segures en el medi natural i urbà.	- Pràctica d'activitats físiques segures en el medi natural i urbà.		x
Cura de l'entorn pròxim, dels animals i plantes que hi conviuen com a servei a la comunitat, durant la pràctica segura d'activitat física en el medi natural i urbà.	- Cura de l'entorn pròxim, dels animals i plantes que hi conviuen com a servei a la comunitat, durant la pràctica d'activitat física en el medi natural i urbà.		x
	- Entitats de l'entorn que organitzen activitats físiques saludables: AFA, institucions municipals, Consell Insular, clubs i associacions esportives i de lleure del barri o localitat.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Normes d'ús: l'educació viària des de l'activitat física i esportiva. Mobilitat segura, saludable i sostenible.	- Normes d'ús: l'educació viària des de l'activitat física i esportiva. Mobilitat segura i sostenible. Desplaçaments actius.	x	x
Consum responsable: construcció i reutilització de materials per a la pràctica motriu.	- Consum responsable: autoconstrucció de materials atractius, funcionals i segurs que puguin ser utilitzats en la pràctica d'activitats físiques.	x	x
Pràctica d'activitats físiques en el medi natural i urbà.	- Pràctica d'activitats físiques a espais urbans i naturals: ús, gaudi segur i manteniment.		x
Cura de l'entorn pròxim i dels animals i plantes que hi conviuen, com a servei a la comunitat, durant la pràctica d'activitat física en el medi natural i urbà.	- Cura de l'entorn pròxim, dels animals i plantes que hi conviuen com a servei a la comunitat, durant la pràctica d'activitat física en el medi natural i urbà.		x
	- Entitats de l'entorn que organitzen activitats físiques saludables: AFA, institucions municipals, Consell Insular, clubs i associacions esportives i de lleure del barri o localitat.	x	x

Llengua Castellana i Literatura

El currículum de Llengua Castellana i Literatura es dissenya per aconseguir el perfil de sortida dels alumnes al final de l'ensenyament bàsic, a partir dels descriptors operatius que concreten el desenvolupament competencial esperat en acabar l'educació primària. S'organitza entorn de les estratègies relacionades amb parlar, escoltar, llegir i escriure en castellà, amb l'objectiu de proporcionar als alumnes les eines necessàries per afrontar els reptes del segle XXI: ser crítics, ben informats, respectuosos amb les diferències, capaços d'usar les paraules de manera eficaç i ètica, transformar la informació en coneixement, aprendre de manera autònoma, treballar en equip, ser creatius i compromesos amb el desenvolupament sostenible, els drets humans i una convivència igualitària, inclusiva, pacífica i democràtica.

L'element clau del currículum són les competències específiques, que concreten l'aportació de l'àrea de Llengua Castellana i Literatura als objectius generals d'etapa i al perfil de sortida. Aquestes competències tenen com a finalitat la mobilització dels aprenentatges. La primera competència se centra en el reconeixement de la diversitat lingüística i dialectal, afavorint actituds d'estima per la diversitat cultural, combatent prejudicis i estereotips lingüístics, i iniciant la reflexió interlingüística, incloent el llenguatge de signes i les llengües de signes i la seva incorporació en la diversitat com a codis propis de les llengües del món. Es cerca l'adquisició i consolidació del codi escrit, partint de la diversitat de trajectòries educatives dels alumnes, i sempre en un marc de reflexió, comprensió i producció de textos d'ús social. Un segon grup de competències es relaciona amb la producció, comprensió i interacció oral i escrita, incloent-hi la comunicació amb la mediació de la tecnologia en els àmbits personal, educatiu i social. La competència sisena aborda l'alfabetització mediàtica i informacional, centrant-se en la capacitat de cercar i seleccionar informació fiable. Les competències setena i vuitena es dediquen a la lectura literària, tant autònoma com guiada, amb l'objectiu de desenvolupar l'hàbit lector i les habilitats d'interpretació dels textos literaris, amb especial atenció a les dones escriptores. La competència novena es refereix a la reflexió sobre la llengua i els seus usos, mentre que la dècima, transversal, se centra en pràctiques comunicatives no discriminatòries, la igualtat de gènere, la gestió de conflictes i la prevenció de la violència, incloent-hi la violència de gènere i la cultura de la pau.

L'adquisició de les competències específiques es produeix de manera progressiva, respectant els processos individuals de maduració cognitiva. Al primer cicle, es comença amb l'exploració, interacció i interpretació de l'entorn, acompanyant els alumnes cap a una major confiança i autonomia en la producció i comprensió lingüística. La progressió entre cicles es basa en la complexitat dels textos, els contextos d'ús, les habilitats d'interpretació i producció, el metallenguatge necessari per reflexionar sobre els usos i el grau d'autonomia dels alumnes. Això estableix un paral·lelisme amb l'etapa de secundària, on la diversitat i complexitat de les pràctiques discursives augmenten, i es destaca el paper de les convencions literàries i el context històric en la comprensió literària i la reflexió sobre la llengua.

Per determinar el progrés en el grau d'adquisició d'aquestes competències específiques al llarg de l'etapa, els criteris d'avaluació s'estableixen per a cadascun dels cicles. Aquests criteris es formulen d'una manera clarament competencial, atenent tant els productes finals esperats, com als processos i actituds que acompanyen la seva elaboració. Tot això reclama eines i instruments d'avaluació variats.

L'avaluació d'aquestes competències s'articula a través de criteris d'avaluació que mesuren tant els processos com els resultats. Aquesta avaluació ha de ser oberta, flexible i interconnectada dins del currículum. Per facilitar aquesta tasca, cada criteri es presenta clarificat, estructurat i ordenat per a una aplicació objectiva, orientativa i transparent.

Per aconseguir les competències específiques, és fonamental adquirir i mobilitzar els sabers bàsics de l'àrea. Els aprenentatges de Llengua Castellana i Literatura no es poden veure com una simple transmissió de continguts, sinó com un procés de construcció basat en la reflexió i l'anàlisi, amb l'objectiu de formar persones capaces de comunicar-se de manera eficaç i ètica.

Els sabers bàsics, representen els continguts essencials (coneixements, destreses i actituds), s'organitzen en els blocs següents: «la llengua i els seus parlants», «comunicació (context, gèneres discursius i processos)», «educació literària» i «reflexió sobre la llengua i els seus usos», i s'apliquen en contextos reals per afavorir l'assoliment de les competències específiques.

El progrés en els aprenentatges ha de permetre a l'alumne afrontar situacions comunicatives reals en els àmbits personal, social i educatiu. Per això, la programació de l'aula ha de basar-se en unitats de programació contextualitzades, significatives i rellevants, assegurant la gradació i complementarietat dels sabers bàsics al llarg de l'any. L'adquisició de les competències s'ha de fer a partir de la mobilització coordinada dels sabers dels diferents blocs, promovent la interacció i col·laboració entre els alumnes i altres agents educatius. El treball transdisciplinari afegirà valor als aprenentatges, i la diversitat lingüística i la necessitat d'una educació plurilingüe afavoreixen la reflexió interlingüística i l'ús simultani de diverses llengües en contextos reals.

Competències específiques

CE 1 Reconèixer la diversitat lingüística del món a partir de la identificació de les llengües dels alumnes i de la realitat plurilingüe i multicultural d'Espanya, per afavorir la reflexió interlingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.

En moltes de les nostres aules s'utilitzen llengües i varietats dialectals diferents. Aquesta diversitat lingüística ha de servir com a base sobre la qual acostar-se al coneixement de la realitat plurilingüe d'Espanya i del món. En primer lloc, per ajudar l'alumne a valorar la riquesa cultural que això suposa i a detectar i evitar els prejudicis lingüístics; en segon lloc, per anar prenent consciència sobre el funcionament de les llengües a partir de l'observació i comparació entre elles, inclosa una primera aproximació al coneixement de les llengües de signes. Al seu torn, la mediació interlingüística afavorirà el tractament integrat de les diferents llengües.

El castellà és una llengua universal i policèntrica, amb una enorme diversitat dialectal, en la qual cada varietat geogràfica té la seva norma culta. Per tant, una d'elles no pot establir-se com la més «correcta». Així mateix, com ocorre amb qualsevol altre idioma, el castellà evoluciona de la mà dels canvis socials. L'aula constitueix un entorn privilegiat per aproximar-se a una visió global del castellà en el món, amb la finalitat última de promoure l'exercici d'una ciutadania mundial sensibilitzada, informada i compromesa amb els drets lingüístics individuals i col·lectius, en un marc d'interculturalitat i respecte als drets humans.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL5, CP2, CP3, CC1, CC2, CCEC1, CCEC3.

CE 2 Comprendre i interpretar textos orals i multimodals, tot identificant el sentit general i la informació més rellevant i valorant amb ajuda aspectes formals i de contingut bàsics, per construir coneixement i respondre a diferents necessitats comunicatives.

En el procés de comunicació es posen en joc, a més del coneixement compartit entre emissor i receptor, la interpretació del seu sentit. L'escola pot i ha d'incorporar pràctiques discursives de diferents àmbits, significatives per als alumnes, que tractin temes de rellevància ecològica, social i cultural. Aquesta competència específica contribueix a la fi última d'iniciar-se en l'aprenentatge d'estratègies que permetin desenvolupar-se com a individus que es comuniquen de manera eficaç i ètica, ben informats i amb capacitat crítica.

La comprensió i interpretació de missatges orals requereix l'adquisició de destreses específiques: des de les més bàsiques al començament de l'etapa, fins aquelles que, al final de l'últim cicle, permetran a l'alumne obtenir, seleccionar, valorar i relacionar informacions procedents de mitjans de comunicació i del context escolar (especialment de tipus espacial, temporal i de seqüència lògica), escoltar de manera activa, realitzar inferències i deduccions, distingir la informació de l'opinió i iniciar-se en la interpretació d'alguns elements senzills implícits, com la ironia o el doble sentit. En l'àmbit social, s'ha de tenir en compte la profusió de textos de caràcter multimodal, que

reclama una específica alfabetització audiovisual i mediàtica per fer front als riscos de manipulació i desinformació.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: : CCL2, CP2, STEM1, CD3, CPSAA3, CC3.

CE 3 Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats per expressar idees, sentiments i conceptes; construir coneixement; establir vincles personals; i participar amb autonomia i una actitud cooperativa i empàtica en interaccions orals variades.

El desenvolupament de la competència comunicativa dels alumnes passa necessàriament per l'atenció als usos orals, com a vehicles d'expressió, aprenentatge i control de la pròpia conducta. La classe de Llengua Castellana i Literatura ha d'oferir contextos diversificats i significatius on l'alumne pugui prendre la paraula i conversar en diàlegs pedagògicament orientats, estimulants així la incipient reflexió sobre els usos orals formals o informals, espontanis o planificats. La interacció oral requereix anar adquirint estratègies per prendre i cedir la paraula, desplegar actituds d'escolta activa, expressar-se amb fluïdesa, claredat, correcta dicció i amb el to i el registre adequats, així com iniciar-se en l'ús d'estratègies de cortesia i de cooperació conversacional.

La producció oral formal convida a iniciar-se en les estratègies bàsiques de planificació, que s'aniran assimilant, de manera acompanyada, al llarg de l'etapa. Es proporcionaran també models ajustats a les diferents situacions comunicatives i àmbits, que ofereixin pautes per ordenar el text oral i adequar el registre i el comportament no verbal: gestualitat, moviments, mirada, corporalitat, etc. D'altra banda, les tecnologies de la informació i la comunicació faciliten nous formats per a la comunicació oral multimodal, tant síncrona com asíncrona, i permeten també el registre de les produccions orals dels alumnes per a la seva difusió en contextos reals i la seva posterior anàlisi i revisió.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL3, CCL5, CP2, STEM1, CD2, CD3, CC2, CE1.

CE 4 Comprendre i interpretar textos escrits i multimodals, reconeixent el sentit global, les idees principals i la informació explícita i implícita, i realitzant amb ajuda reflexions elementals sobre aspectes formals i de contingut, per adquirir i construir coneixement i per respondre a necessitats i interessos comunicatius diversos.

El desenvolupament de la competència lectora s'inicia en el primer cicle amb la motivació cap a les pràctiques de lectura. Comença així l'acostament a estratègies dirigides, d'una banda, a localitzar, entendre i integrar la informació rellevant i explícita; i, per una altra, a transcendir alguns significats literals, realitzant amb ajuda inferències directes, atenent aspectes formals i no verbals elementals (imatges, distribució del text, etc.). En aquesta fase, es prestarà especial atenció a la comprensió reflexiva mitjançant la lectura silenciosa i en veu alta, acompanyada d'imatges. En el segon cicle, l'alumne ha d'adquirir estratègies que li permetin realitzar un nombre cada vegada major d'inferències directes (generalitzacions, propòsit del text), sempre de manera acompanyada i contextualitzada en entorns de textos propis de diferents àmbits. En paral·lel, s'ha d'identificar un major nombre d'elements no estrictament textuals, com tipografies o subratllats. Cap al final de l'etapa, de manera progressivament autònoma, l'alumne ha de ser capaç de comprendre i valorar la informació en textos escrits variats amb diferents propòsits de lectura, transcendent alguns significats superficials, realitzant inferències directes i fins i tot captant el doble sentit o la ironia.

L'objectiu d'aquesta competència específica és establir les bases per formar lectors competents, autònoms i crítics de tot tipus de textos, capaços d'avaluar-ne la qualitat i fiabilitat amb esperit crític i de respondre a diferents propòsits de lectura en tots els àmbits de la seva vida. En tot cas, l'alfabetització requerida per respondre als reptes del segle XXI passa necessàriament per l'ensenyament de la lectura hipertextual.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL2, CCL3, CCL5, CP2, STEM1, CD1, CPSAA4, CPSAA5.

CE 5 Produir textos escrits i multimodals, amb correcció gramatical i ortogràfica, seqüenciant correctament els continguts i aplicant estratègies elementals de planificació, textualització, revisió i edició, per construir coneixement i donar resposta a demandes comunicatives concretes.

Els textos s'han d'elaborar en el context de les relacions interpersonals a l'aula, o amb la intenció d'organitzar o compartir informació. Al llarg de l'etapa, s'ha d'avançar en un procés acompanyat,

dirigit a l'adquisició d'estratègies que permetin expressar-se de manera coherent mitjançant escrits, individuals o grupals, propis d'àmbits més amplis referits a fets pròxims a la seva experiència, com els mitjans de comunicació social, o relacionats amb altres àrees d'aprenentatge. Aprendre a elaborar de forma acompanyada textos que ajudin a organitzar la informació, el pensament i desenvolupar la creativitat (com a resums i esquemes senzills) ajudarà a progressar en l'adquisició de la competència d'aprendre a aprendre. S'espera aconseguir, de manera gradual, l'automatització de les normes ortogràfiques d'aparició freqüent i la resolució de dubtes ortogràfics mitjançant la reflexió guiada en els processos de millora dels textos amb la utilització dels suports pertinents.

Fins i tot en les seves formes més espontànies, escriure un text implica planificar, a partir de models o pautes; revisar de manera individual o compartida; i editar. Tot això s'ha de treballar a classe. En tot cas, saber escriure en el segle XXI significa fer-ho en diferents suports i formats. La possibilitat d'edició i difusió digital dels escrits en la xarxa ofereix un context real a les pràctiques comunicatives escrites, al mateix temps que convida a fer el pas cap allò que és hipertextual i multimodal. És el moment d'iniciar-se en la reflexió sobre els aspectes elementals de la propietat intel·lectual, el respecte a la privacitat o la responsabilitat en la transmissió de faules.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL3, CCL5, STEM1, CD2, CD3, CPSAA5, CC2.

CE 6 Buscar, seleccionar i contrastar informació procedent de dues o més fonts de forma planificada i amb el degut acompanyament, avaluant-ne la fiabilitat i reconeixent alguns riscos de manipulació i desinformació, per transformar-la en coneixement i comunicar-la de manera creativa, adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.

Tenir accés a la informació no garanteix per si mateix el coneixement, entès com a eina essencial per fer front als reptes del segle XXI. Per això és imprescindible que els alumnes s'iniciïn en l'adquisició d'habilitats i destreses per accedir a la informació, gestionar-la, avaluar-la i comunicar-la, adoptant un punt de vista crític i personal, així com una actitud ètica i responsable amb la propietat intel·lectual, reconeixent les fonts originals sobre les quals elabora el seu treball.

Així, es proposa així un procés d'acompanyament que vagi guiant els alumnes perquè, individualment o cooperativament, progressin cap a una certa autonomia en la planificació i cerca d'informació en contextos personals, socials o educatius, per transformar-la, comunicar-la de manera personal i creativa, i utilitzar-la amb diferents finalitats. Aquests processos de recerca han d'anar acompanyats de la reflexió guiada que permeti avaluar-ne la fiabilitat, seguretat i pertinència, i distingir entre fets i opinions.

Han de proposar-se models orientatius sobre les convencions establertes per a la comunicació del coneixement adquirit en diferents formats i suports. La biblioteca escolar, entesa com un espai creatiu d'aprenentatge, serà l'entorn ideal per a l'adquisició d'aquesta competència, mitjançant projectes globals i interdisciplinaris.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL3, CD1, CD2, CD3, CD4, CPSAA5, CC2, CE3.

CE 7 Llegir de manera autònoma obres diverses atenent els seus gustos i interessos, compartint les experiències de lectura, per iniciar la construcció de la identitat lectora, fomentar el gust per la lectura com a font de plaer i gaudir de la seva dimensió social.

Desenvolupar aquesta competència implica iniciar un camí de progrés planificat cap a la construcció de personalitats lectores, que passa per la dedicació d'un temps periòdic i constant a la lectura individual, acompanyat de les estratègies i els reforços adequats per iniciar la configuració de l'autonomia i la identitat lectora, que ha de desenvolupar-se al llarg de tota la vida. La construcció de la identitat lectora apel·la a l'autoconcepte que cada un es crea d'ell mateix com a lector i es relaciona especialment amb la selecció dels textos i amb els hàbits lectors. Es tracta, doncs, d'enfortir l'autoimatge de cada alumne com a subjecte lector perquè això els ajudi a llegir més i millor. Per això s'ha de partir de la configuració d'un corpus de textos adequat i variat, equilibrant la presència d'autors i autores, i que respongui als interessos i necessitats individuals, i afavoreixi l'acostament cap a la reflexió sobre els grans reptes del segle XXI. Se seleccionaran, preferentment,

textos que desenvolupin o propiciïn la reflexió sobre valors com la cultura de pau, els drets de la infància, la igualtat de gènere i el respecte cap a la diversitat familiar, funcional i cultural.

La biblioteca escolar pot convertir-se en un centre neuràlgic de l'aprenentatge dels sabers bàsics i de l'adquisició de competències, que ofereix recursos tant per a compartir, reflexionar i expressar preferències personals entorn de la lectura, com per a impulsar la innovació, la creativitat i el pensament crític de la comunitat educativa.

També és recomanable configurar comunitats lectores amb referents compartits; desenvolupar estratègies que ajudin l'alumne a seleccionar els textos del seu interès, apropiat-se'n i compartir de manera personal i creativa la seva experiència personal de lectura; i establir contextos en els quals sorgeixin motius per llegir, a partir de reptes d'indagació, i que proposin maneres de vincular afectivament els lectors amb els textos. A mesura que s'avanci en l'adquisició de la competència, serà possible reduir progressivament l'acompanyament docent.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL4, CD3, CPSAA1, CCEC1, CCEC2, CCEC3.

CE 8 Llegir, interpretar i analitzar, de manera acompanyada i també autònomament obres o fragments literaris adequats al seu desenvolupament, establint relacions entre ells i identificant el gènere literari i les seves convencions fonamentals, per iniciar-se en el reconeixement de la literatura com a manifestació artística i font de plaer, coneixement i inspiració per crear textos d'intenció literària.

L'educació literària es concep com una aproximació a la literatura des de les seves expressions més senzilles, tant orals com escrites. És imprescindible afavorir experiències plaents que familiaritzin l'alumne amb referents literaris i culturals compartits, que incloguin una diversitat d'autors i autores, que l'acostin a la representació i interpretació simbòlica i que estableixin les bases per consolidar l'hàbit lector i una progressiva autonomia lectora. De nou, la participació en comunitats lectores aportarà valor afegit referent a això.

Es proposa treballar a l'aula a partir d'obres o textos literaris adequats als interessos i necessitats infantils, en diferents suports, que s'han de presentar organitzats entorn d'itineraris lectors, en funció de diferents criteris (temàtics, per gènere literari, etc.) perquè els alumnes puguin establir-hi relacions i vagin construint un mapa literari propi de la seva edat. Aquests textos, a més de ser el punt de partida per a diferents activitats (escolta de textos; lectura guiada, acompanyada i autònoma, silenciosa o en veu alta, amb l'entonació i el ritme adequats; lectura dramatitzada, recitat, jocs retòrics, etc.), han de servir també com a model per a la creació de textos amb intenció lúdica, artística i creativa i per establir diàlegs amb altres manifestacions artístiques i culturals.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL2, CCL4, CCEC1, CCEC2, CCEC3, CCEC4.

CE 9 Reflexionar de forma guiada sobre el llenguatge a partir de processos de producció i comprensió de textos en contextos significatius, utilitzant la terminologia elemental adequada per iniciar-se en el desenvolupament de la consciència lingüística i millorar les destreses de producció i comprensió oral i escrita.

Les primeres reflexions sobre el llenguatge han de partir del coneixement intuïtiu que els alumnes tenen com a usuaris d'una llengua i han de produir-se sempre de manera significativa, en contextos de producció i comprensió de textos, mai com un procés aïllat. Amb l'acompanyament adequat, que anirà proporcionant un nivell progressiu d'autonomia, es propiciarà la comparació i transformació de paraules, enuncisats o textos, perquè l'alumne apreïi en quina mesura els canvis produïts afecten el text, millorant-ne o perjudicant-ne la comprensió. Així, s'han d'observar diferents relacions de forma, funció i significat entre les paraules o els grups de paraules. A partir d'aquí, es podran formular hipòtesis, buscar exemples i contraexemples, establir contrastos i comparacions, etc. amb la finalitat de formular generalitzacions que establiran ponts entre l'ús i el coneixement lingüístic sistemàtic des d'edats primerenques, primer utilitzant un llenguatge comú, més pròxim a la realitat de l'escolar, per a després introduir de manera progressiva la terminologia específica.

Altres vies de reflexió poden sorgir a partir de l'observació de les diferències entre la llengua oral i escrita, entre les diferents tipologies textuais i gèneres discursius, o mitjançant la iniciació en el

contrast interlingüístic. En definitiva, es tracta d'estimular la reflexió lingüística ajustada a les limitades possibilitats d'abstracció d'aquestes edats i vinculada als usos reals, que iniciï la construcció dels coneixements sobre la llengua que resultaran imprescindibles per a un millor ús i una comunicació més eficaç.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL2, CP2, STEM1, STEM2, CPSAA5.

CE 10 Posar les pròpies pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica utilitzant un llenguatge no discriminatori i detectant i rebutjant els abusos de poder a través de la paraula per afavorir un ús eficaç però també ètic del llenguatge.

Iniciar-se en l'adquisició d'aquesta competència implica iniciar un aprenentatge el resultat del qual sigui formar persones, no sols eficaçes a l'hora de comunicar-se, sinó que posin les paraules al servei d'uns objectius alineats amb un imperatiu ètic: erradicar els usos discriminatoris i manipuladors del llenguatge, així com els abusos de poder a través de la paraula.

En l'àmbit de la comunicació personal, l'educació lingüística ha d'ajudar a forjar relacions interpersonals basades en l'empatia i el respecte, que tinguin en compte la perspectiva de gènere. Per això, s'han d'oferir eines per a l'escolta activa, la comunicació assertiva, la deliberació argumentada i la resolució dialogada dels conflictes. En l'àmbit escolar i social, l'educació lingüística ha de capacitar per prendre la paraula en l'exercici d'una ciutadania activa i compromesa en la construcció de societats més equitatives, més democràtiques i més responsables en relació als grans desafiaments que com a humanitat tenim plantejats: la sostenibilitat del planeta, l'erradicació de les infinites violències i les creixents desigualtats.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL5, CP3, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC3.

Criteris d'avaluació

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per al seu desenvolupament.

CE 1 Reconèixer la diversitat lingüística del món a partir de la identificació de les llengües dels alumnes i de la realitat plurilingüe i multicultural de les Illes Balears per afavorir la reflexió interlingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.

PRIMER CICLE

CA 1.1 Mostrar interès i respecte per les diferents llengües de l'entorn i la seva variació, valorant la igualtat en les diferències.	- Ampliar vocabulari concret i bàsic a partir de les situacions i experiències properes de dins l'aula.
	- Mostrar interès per les llengües que es parlen al seu entorn, escoltant amb curiositat i respecte.
CA 1.2 Reconèixer, de manera acompanyada i en contextos propers, alguns prejudicis i estereotips lingüístics i culturals molt freqüents.	- Rebutjar dels usos lingüístics discriminatoris a partir de la reflexió acompanyada.
	- Utilitzar un vocabulari adequat al seu nivell.
	- Incorporar estratègies elementals d'escolta activa.

SEGON CICLE

CA 1.1 Mostrar interès i respecte per les diferents llengües i varietats dialectals del seu entorn, identificant algunes expressions d'ús quotidià.	- Ampliar vocabulari abstracte i variat, adaptat a situacions comunicatives diverses.
	- Mostrar interès per les diferents llengües presents al seu entorn, valorant que totes són importants per a la convivència.
	- Identificar positivament la pluralitat lingüística existent com a font de riquesa cultural.
	- Conèixer l'existència del llenguatge de signes i les llengües de signes.

CA 1.2 Identificar, amb certa autonomia i en contextos propers, prejudicis i estereotips lingüístics freqüents, aportant alternatives i reconeixent la pluralitat lingüística del seu entorn com una font de riquesa cultural.	- Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris a partir de la reflexió acompanyada.
	- Utilitzar un vocabulari adequat al seu nivell.
	- Incorporar estratègies d'escolta activa.

TERCER CICLE

CA 1.1 Mostrar interès i respecte per les diferents llengües i la seva variació, identificant-ne les característiques fonamentals de les del seu entorn geogràfic, així com alguns trets dels dialectes socials, històrics i funcionals i llengües familiars dels alumnes.	- Ampliar vocabulari precís, tècnic i abstracte adequat a temes curriculars i converses més formals.
	- Mostrar interès i respecte per les diferents llengües del seu entorn, entenent-ne la importància i la riquesa que aporta la diversitat lingüística a la convivència.
	- Identificar positivament la pluralitat lingüística existent com a font de riquesa cultural.
	- Reconèixer la situació sociolingüística de les Illes Balears.
	- Conèixer l'existència del llenguatge de signes i les llengües de signes.
CA 1.2 Detectar, amb autonomia creixent i en contextos pròxims, prejudicis i estereotips lingüístics freqüents, aportant alternatives i valorant la pluralitat lingüística del món com una font de riquesa cultural.	- Incorporar les llengües de signes en la diversitat lingüística com a codis propis de les llengües del món.
	- Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris a partir de la reflexió acompanyada.
	- Utilitzar un vocabulari adequat al seu nivell.
	- Consolidar i millorar estratègies d'escolta activa.

CE 2 Comprendre i interpretar textos orals i multimodals, tot identificant el sentit general i la informació més rellevant i valorant amb ajuda aspectes formals i de contingut bàsics, per construir coneixement i respondre a diferents necessitats comunicatives.**PRIMER CICLE**

CA 2.1 Comprendre el sentit de textos orals i multimodals senzills, reconeixent les idees principals i els missatges explícits i els missatges implícits i iniciant, de manera acompanyada, la valoració del contingut i dels elements no verbals més elementals.	- Preguntar sobre els textos orals i multimodals per obtenir informació.
	- Interpretar la intencionalitat de l'emissor.
	- Mantenir una escolta atenta i la mirada amb l'interlocutor.
	- Valorar les aportacions dels companys, comprendre-les i entendre que l'ajuden a construir el propi coneixement.
	- Identificar les idees principals i el sentit global del text oral i multimodal.
	- Respondre preguntes sobre dades i idees explícites en el text oral i multimodal.
	- Identificar de manera acompanyada, el contingut de textos orals i multimodals senzills, valorant la informació més rellevant.
	- Retenir i deduir informació.
	- Mobilitzar estratègies elementals d'escolta activa, assertivitat, empatia i consens.

SEGON CICLE

CA 2.1 Comprendre el sentit de textos orals i multimodals senzills, reconeixent les idees principals, els missatges explícits i els missatges implícits més	- Comprendre de manera global i específica les idees principals i secundàries de textos orals i multimodals.
	- Realitzar inferències durant l'escolta activa de textos orals.
	- Identificar la comunicació (o llenguatge) no verbal que acompanya els textos orals.

senzills, i progressant, de manera acompanyada, en la valoració crítica del contingut i dels elements no verbals elementals.	- Interpretar les intencions del parlant en diferents contextos comunicatius, i reconèixer tons de veu o expressions que afegeixen matisos al missatge.
	- Respondre de manera detallada i organitzada a preguntes, fent referència tant a dades explícites com a elements implícits del text oral i multimodal.
	- Valorar les aportacions orals de la resta d'alumnes com una eina per aprendre conjuntament i enriquir les pròpies idees.
	- Inferir informació dels textos orals i multimodals.
	- Desenvolupar estratègies per a la interpretació dels textos orals i multimodals.
	- Analitzar i valorar de manera raonada els textos orals i multimodals.
	- Mobilitzar estratègies elementals d'escolta activa, assertivitat, empatia i consens.

TERCER CICLE

CA 2.1 Comprendre el sentit de textos orals i multimodals senzills, reconeixent les idees principals i els missatges explícits i implícits, valorant-ne el contingut i els elements no verbals elementals i, de manera acompanyada, alguns elements formals elementals.	- Identificar dades d'un text oral i multimodal.
	- Interpretar la intencionalitat de l'emissor.
	- Interpretar i identificar elements no verbals que ajuden a entendre el llenguatge oral: gestos, sons.
	- Identificar el sentit global del text oral i multimodal.
	- Reconèixer idees principals i secundàries dels textos orals i multimodals.
	- Fer hipòtesis fonamentades en base a la informació del text oral i multimodal.
	- Analitzar i valorar de manera raonada i justificada els textos orals i multimodal.

CE 3 Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats per expressar idees, sentiments i conceptes; construir coneixement; establir vincles personals; i participar amb autonomia i una actitud cooperativa i empàtica en interaccions orals variades.**PRIMER CICLE**

CA 3.1 Produir textos orals i multimodals coherents, amb planificació acompanyada i utilitzant recursos no verbals elementals.	- Expressar opinions personals i pròpies en diferents converses.
	- Expressar sentiments, emocions i preferències.
	- Mantenir una pronúncia i entonació adequades.
	- Respectar les participacions orals dels companys.
	- Explicar fets personals de manera ordenada i organitzada.
	- Mantenir una actitud postural i gestual correcta.
	- Reforçar i emprar un vocabulari adequat al context.
	- Explicar un procés senzill d'accions consecutives lògiques.
CA 3.2 Participar en interaccions orals espontànies, incorporant estratègies elementals d'escolta activa i de cortesia lingüística.	- Respectar el torn de paraula.
	- Practicar l'atenció a l'hora d'escoltar.
	- Aprendre i practicar les fórmules de cortesia en les converses diàries.
	- Participar fent preguntes i respostes, fomentant la interacció.
	- Improvitzar una conversa.
	- Usar expressions de cortesia i atenció.
	- Iniciar la gestió dialogada de conflictes.
	- Iniciar-se en l'ús d'acords.

SEGON CICLE

CA 3.1 Produir textos orals i multimodals coherents, amb	- Expressar preferències, necessitats, sentiments i emocions.
--	---

planificació acompanyada, ajustant el discurs a la situació comunicativa i utilitzant recursos no verbals bàsics.	- Expressar les seves idees de forma oral amb pronunciació, entonació i ritme adequats.
	- Ampliar el vocabulari i utilitzar-lo en el context adequat.
	- Participar en situacions orals dins l'aula, narrant fets personals i del seu entorn més proper, seguint un ordre lògic en el seu discurs.
	- Utilitzar adequadament el llenguatge no verbal per recolzar el seu discurs.
	- Mantenir una pronúncia i entonació adequades.
CA 3.2 Participar en interaccions orals espontànies o reglades, incorporant estratègies bàsiques d'escolta activa i cortesia lingüística.	- Expressar les seves opinions en les converses.
	- Mostrar respecte envers les participacions orals dels altres.
	- Arribar a acords.
	- Respectar el torn de paraula.
	- Mostrar respecte durant les participacions orals dels altres.
	- Escoltar atentament posant interès en les intervencions dels companys.
	- Utilitzar els recursos lingüístics per expressar les normes de cortesia i atenció en les interaccions orals.
TERCER CICLE	
CA 3.1 Produir textos orals i multimodals de manera autònoma, coherent i fluida, en contextos formals senzills i utilitzant correctament recursos verbals i no verbals bàsics.	- Executar textos orals coherents, cohesionats i adequats al gènere discursiu (expressar desitjos, necessitats, gustos, preferències, sentiments i vivències, descriure objectes, persones i llocs), respectant l'ordre discursiu i les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral.
	- Pronunciar amb claredat, ritme i entonació adequades.
	- Adoptar postures correctes i gestos adequats segons el discurs que es presenti.
CA 3.2 Participar en interaccions orals espontànies o reglades, incorporant estratègies senzilles d'escolta activa, de cortesia lingüística i de cooperació conversacional.	- Posar en pràctica estratègies bàsiques de comunicació.
	- Comunicar-se de manera oral en diferents situacions, amb distintes finalitats i diverses necessitats comunicatives.
	- Mantenir una escolta activa i de cooperació conversacional.
	- Sostenir la mirada amb l'interlocutor.
	- Mantenir una distància adequada amb la persona que parla.
	- Respectar el torn de paraula.
	- Pronunciar amb claredat, ritme i entonació adequades.
	- Adoptar postures correctes i gestos adequats segons el discurs que es presenti.
	- Improvitzar una conversa.

CE 4 Comprendre i interpretar textos escrits i multimodals, reconeixent el sentit global, les idees principals i la informació explícita i implícita, i realitzant amb ajuda reflexions elementals sobre aspectes formals i de contingut, per adquirir i construir coneixement i respondre a necessitats i interessos comunicatius diversos.

PRIMER CICLE

CA 4.1 Comprendre el sentit global i la informació rellevant de textos propers, escrits i multimodals, a partir	- Codificar i descodificar tots els fonemes i grafies de la llengua castellana.
	- Relacionar correctament les grafies amb els fonemes.
	- Respondre a preguntes referides al text.

d'estratègies bàsiques de comprensió abans, durant i després de la lectura.	- Formular i comprovar hipòtesis per a la comprensió lectora.
	- Fer connexions entre la informació del text amb el que es pensa, se sent o es creu, amb informacions del mateix text o amb coneixements del món.
	- Rellegir el text de manera acompanyada per extreure les idees bàsiques.
	- Localitzar de manera acompanyada informació rellevant procedent de textos propers.
	- Interpretar gràfics, il·lustracions, etc., per millorar la comprensió.
	- Reconèixer la funcionalitat comunicativa de diferents tipus de text: cartells, anuncis, contes, descripcions, notícies, felicitacions, instruccions, poemes...
	- Reconèixer les idees principals i secundàries d'un text.
	- Fer lectura comprensiva en silenci.
	- Resumir les idees bàsiques de textos senzills.
CA 4.2 Analitzar, de manera acompanyada, el contingut i aspectes formals i no formals elementals de textos escrits i multimodals senzills, valorant-ne el contingut i l'estructura.	- Respondre a preguntes referides al text.
	- Rellegir el text per comprovar o cercar la informació.
	- Localitzar informació rellevant procedent de textos dels mitjans de comunicació social.
SEGON CICLE	
CA 4.1 Comprendre el sentit global i la informació rellevant de textos senzills, escrits i multimodals, tot realitzant inferències a partir d'estratègies bàsiques de comprensió abans, durant i després de la lectura.	- Consolidar el coneixement de tots els fonemes i grafies, incloent les combinacions més complexes (diftongs, grups consonàntics).
	- Comprendre i identificar diferents tipus de text escrits.
	- Identificar les idees principals i les secundàries d'un text escrit.
	- Resumir les idees de textos escrits i multimodals.
	- Reconèixer les parts que componen un text.
	- Fer inferències directes basades en la lectura.
	- Fer connexions entre la informació del text amb el que es pensa, sent o creu, amb informacions del mateix text o amb coneixements del món.
	- Ampliar el vocabulari deduint el significat a partir del context de la lectura.
	- Fer lectura comprensiva tant de forma individual com cooperativa.
	- Respondre preguntes de comprensió literal, inferencial i crítica, incloent-hi preguntes que requereixen interpretació de detalls o informació explícita.
	- Formular hipòtesis senzilles sobre el desenvolupament de la història o el comportament dels personatges, comprovant-les a mesura que avança la lectura.
	- Respondre a preguntes referides al text.
	- Reconèixer la informació donada en diferents tipus de text: gràfics, esquemes, taules, mapes conceptuals, plànols.
CA 4.2 Analitzar, de manera acompanyada, el contingut i aspectes formals i no formals elementals de textos escrits i multimodals senzills, valorant-ne el contingut i l'estructura.	- Comprendre textos escrits, tant de caràcter informal com d'un grau més de formalitat.
	- Reconèixer la funcionalitat comunicativa de diferents tipus de text.

multimodals, valorant-ne el contingut i estructura, iniciant-se en l'avaluació de la seva fiabilitat.	- Formular i respondre preguntes dels textos donats de manera oral i escrita.
	- Formular i comprovar hipòtesis per a la comprensió lectora.
	- Reconèixer la funció comunicativa de la llengua en diferents tipus de text.

TERCER CICLE

CA 4.1 Comprendre el sentit global i la informació rellevant de textos escrits i multimodals, realitzant inferències a partir d'estratègies bàsiques de comprensió abans, durant i després de la lectura.	- Comprendre diferents tipus de textos valorant la lectura com a mitjà per ampliar el vocabulari.
	- Identificar informació rellevant de diferents textos escrits i multimodals.
	- Identificar les parts d'un text.
	- Adquirir eficàcia lectora mitjançant planificació sistemàtica de millora i el gust per la lectura.
	- Aconseguir destreses i competències lingüístiques a través de l'ús de la llengua escrita.
	- Interpretar la informació donada en diferents tipus de text: gràfics, esquemes, taules, mapes conceptuals, plànols.
	- Resumir les idees de la lectura.
	- Fer lectura comprensiva tant de forma individual com cooperativa.
	- Respondre preguntes que impliquin raonament crític i reflexiu sobre el text, inferències i connexions amb altres lectures o experiències.
CA 4.2 Analitzar, de manera acompanyada, el contingut i aspectes formals i no formals elementals de textos escrits i multimodals, valorant-ne el contingut i estructura i avaluant-ne la qualitat, fiabilitat i idoneïtat en funció del propòsit de lectura.	- Formular hipòtesis sobre el contingut, estructura o intenció del text, validant-les o rebutjant-les basant-se en evidències textuals o coneixements previs.
	- Comprendre i analitzar textos escrits, tant de caràcter formal i informal.
	- Reconèixer i valorar la funcionalitat comunicativa de diferents tipus de text.
	- Usar estratègies per l'anàlisi de textos de tipologies diverses.
	- Aconseguir destreses i competències lingüístiques a través de l'ús de la llengua escrita.
	- Interpretar alguns elements implícits com la ironia i el doble sentit.
	- Valorar si la informació del text prové de fonts segures i actualitzades.
	- Valorar l'adequació del text i la rellevància de la informació presentada per al propòsit comunicatiu o la finalitat del text.

CE 5 Produir textos escrits i multimodals, amb correcció gramatical i ortogràfica, seqüenciant correctament els continguts i aplicant estratègies elementals de planificació, textualització, revisió i edició per construir coneixement i donar resposta a demandes comunicatives concretes.**PRIMER CICLE**

CA 5.1 Produir textos escrits i multimodals senzills i coherents en diferents suports, des de les diferents etapes del procés evolutiu de l'escriptura, ajustant-se a models i mobilitzant, de	- Relacionar correctament grafies i fonemes.
	- Usar adequadament els signes de puntuació bàsics: punt, coma, admiració i interrogació.
	- Comunicar per escrit diferents coneixements, necessitats, sentiments, experiències o opinions personals.
	- Produir textos a partir de pautes donades.

manera acompanyada, estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, textualització i revisió.	- Fer una presentació del text clara, neta i ordenada.
---	--

SEGON CICLE

CA 5.1 Produir textos escrits i multimodals senzills, amb coherència i adequació, en diferents suports, iniciant-se en l'ús de les normes gramaticals i ortogràfiques més senzilles al servei de la cohesió i progressant, de manera acompanyada, en la mobilització d'estratègies senzilles, individuals o grupals, de planificació, textualització i revisió.	- Usar adequadament els signes de puntuació: punt, coma, dos punts i signes d'exclamació i interrogació.
	- Aplicar correctament les normes ortogràfiques estudiades.
	- Aplicar les normes bàsiques de presentació establertes: marges, disposició sobre el paper, netedat, qualitat cal·ligràfica, separació entre paràgrafs, interlineat.
	- Produir textos a partir de pautes donades.
	- Emprar connectors i evitar repeticions, per millorar les produccions escrites.
	- Escriure respectant l'ordre cronològic dels fets narrats.
	- Fer esborranys abans de la redacció final de textos.
	- Revisar els treballs fets.
	- Iniciar l'ús de processadors de textos.

TERCER CICLE

CA 5.1 Produir textos escrits i multimodals de relativa complexitat, amb coherència i adequació, en diferents suports, progressant en l'ús de les normes gramaticals i ortogràfiques bàsiques al servei de la cohesió textual i mobilitzant estratègies senzilles, individuals o grupals, de planificació, textualització, revisió i edició.	- Elaborar textos escrits i multimodals coherents, en diferents suports, integrant elements paratextuals (elements visuals que envolten el text i serveixen per captar l'atenció del lector) per facilitar la comprensió del sentit global del text.
	- Usar adequadament els signes de puntuació: punt, coma, punt i coma, dos punts, punts suspensius, signes d'exclamació i interrogació.
	- Aplicar les normes bàsiques de presentació establertes: respectar els marges, organització espacial damunt el paper, netedat, cal·ligrafia adequada, separació entre paràgrafs i interlineat adequat.
	- Usar adequadament els connectors i evitar repeticions amb intenció de millorar les produccions escrites.
	- Escriure textos propis, elaborant esborranys, seguint un procés de planificació, redacció, revisió i correcció.
	- Utilitzar programes o recursos informàtics de processament de textos.

CE 6 Buscar, seleccionar i contrastar informació procedent de dues o més fonts, de forma planificada i amb el degut acompanyament, avaluant-ne la fiabilitat i reconeixent alguns riscos de manipulació i desinformació, per transformar-la en coneixement i comunicar-la de manera creativa, adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.

PRIMER CICLE

CA 6.1 Localitzar, seleccionar i contrastar informació de diferents fonts, incloses les digitals, citant-les i recreant-les mitjançant l'adaptació creativa de models donats.	- Cercar informació a les biblioteques d'aula i de centre.
	- Iniciar-se en l'ús de diccionaris, diaris, enciclopèdies, Internet, material audiovisual, etc., com a font d'informació, de manera acompanyada.
	- Iniciar-se en la identificació de les fonts d'informació i la importància de citar-les.
	- Fomentar la creativitat en la presentació dels treballs amb recursos visuals senzills com dibuixos i colors.

CA 6.2 Compartir els resultats d'un procés d'investigació senzill, individual o grupal, sobre alguns temes d'interès personal, realitzat de manera acompanyada.	- Elaborar diferents tipus de text senzills amb la intenció de donar a conèixer els resultats d'una recerca bàsica d'informació. - Exposar, de manera oral, els resultats obtinguts, a partir d'una recerca senzilla d'informació. - Fomentar l'expressió d'interessos personals. - Organitzar les idees de manera acompanyada i establir un pla de recerca.
CA 6.3 Adoptar hàbits d'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals en relació a la recerca i la comunicació de la informació.	- Ser conscient de la finalitat de l'ús de les tecnologies de la informació i comunicació per obtenir informació.
SEGON CICLE	
CA 6.1 Localitzar, seleccionar i contrastar informació de diferents fonts, incloses les digitals, citant-les i recreant-les mitjançant l'adaptació creativa de models donats.	- Cercar informació a les biblioteques d'aula i de centre. - Comparar la informació cercada en diferents fonts i triar la més adequada i fiable. - Usar diccionaris, diaris, Internet, material audiovisual, etc., com a font d'informació. - Localitzar informació rellevant en titulars, portades, etc. de textos de mitjans de comunicació. - Fomentar la importància de citar les fonts d'informació. - Fomentar la creativitat en la presentació dels treballs combinant recursos visuals i escrits.
CA 6.2 Compartir els resultats d'un procés de recerca senzill, individual o grupal, sobre algun tema d'interès personal, realitzat de manera acompanyada.	- Elaborar diferents tipus de text amb la intenció de donar a conèixer els resultats d'una recerca d'informació. - Exposar, de manera oral, els resultats obtinguts, a partir d'una recerca d'informació. - Fomentar l'expressió d'interessos personals i temes d'interès. - Organitzar les idees de manera acompanyada i establir un pla de recerca.
CA 6.3 Adoptar hàbits d'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals en relació a la recerca i la comunicació de la informació.	- Usar les tecnologies de la informació i comunicació, de manera acompanyada i de forma segura, per obtenir informació. - Entendre que no totes les fonts són igual de fiables, i que cal triar fonts verificades (llibres recomanats pel mestre, pàgines web educatives o articles supervisats).
TERCER CICLE	
CA 6.1 Localitzar, seleccionar i contrastar informació de diferents fonts, incloses les digitals, citant-les i recreant-les mitjançant l'adaptació creativa de models donats.	- Cercar informació en fonts documentals variades i en diferents suports i formats. - Adoptar estratègies per detectar la manipulació informativa. - Adquirir estratègies de comparació, organització i valoració de la informació. - Usar la biblioteca i els recursos digitals del centre. - Citar les fonts d'informació. - Fomentar la creativitat en la presentació dels treballs combinant recursos visuals, escrits i tecnològics.
CA 6.2 Compartir els resultats d'un procés de recerca senzill, individual o grupal, sobre algun tema d'interès personal o	- Elaborar diferents tipus de text amb la intenció de donar a conèixer els resultats d'una recerca d'informació. - Exposar, de manera oral, els resultats obtinguts, a partir d'una recerca d'informació.

ecosocial, realitzat de manera acompanyada.	- Fomentar l'expressió d'interessos personals, temes d'interès personal o ecosocial. - Organitzar les idees i establir un pla de recerca.
CA 6.3 Adoptar hàbits d'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals en relació amb la recerca i la comunicació de la informació.	- Usar les tecnologies de la informació i comunicació, de forma segura, per obtenir informació. - Entendre que no totes les fonts són igual de fiables, i que cal triar fonts verificades (llibres recomanats pel mestre, pàgines web educatives o articles supervisats).

CE 7 Llegir de manera autònoma obres diverses atenent els seus gustos i interessos, compartint les experiències de lectura, per iniciar la construcció de la identitat lectora, fomentar el gust per la lectura com a font de plaer i gaudir de la seva dimensió social.

PRIMER CICLE

CA 7.1 Llegir, progressivament, de manera autònoma textos de diferents autors i autores d'acord amb els seus gustos i interessos, seleccionats de manera acompanyada, des de les diferents etapes del procés evolutiu de la lectura.	- Llegir textos en diferents suports mostrant-hi interès. - Llegir freqüentment i per gust i iniciativa pròpia. - Llegir textos senzills de la tradició popular: endevinalles, dites, gloses, cançons de triar, faules, rodolins, rondalles, poemes, contes, etc., adequats als seus interessos. - Iniciar-se amb la lectura i descodificació de sons, lletres i paraules. - Pronunciar i fer la dicció correctament i clarament de paraules i frases senzilles. - Consolidar la consciència fonològica. - Iniciar-se en la comprensió bàsica de textos de manera acompanyada i amb autonomia progressiva.
CA 7.2 Compartir oralment l'experiència i el gaudi per la lectura participant en comunitats lectores d'àmbit escolar.	- Informar de preferències per determinades lectures. - Compartir opinions i gustos personals sobre els textos llegits. - Compartir oralment l'experiència de lectura.

SEGON CICLE

CA 7.1 Llegir amb progressiva autonomia o de forma acompanyada textos de diversos autors i autores, ajustats als seus gustos i interessos i seleccionats amb creixent autonomia, avançant en la construcció de la seva identitat lectora.	- Llegir textos propis de la literatura infantil (poesia, contes, còmics...). - Utilitzar la biblioteca d'aula i de centre com a font de plaer. - Llegir i interessar-se de manera autònoma per diferents tipus de textos i utilitzar la lectura com a font de gaudi personal. - Llegir amb freqüència i per iniciativa pròpia. - Llegir textos senzills de la tradició popular: endevinalles, dites, gloses, cançons de triar, faules, rodolins, rondalles, poemes, contes, etc., adequats als seus interessos. - Llegir els textos amb fluïdesa lectora, pronunciació i dicció acurada, i bona entonació. - Incentivar l'autonomia lectora.
CA 7.2 Compartir l'experiència de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit escolar.	- Expressar opinions i gustos sobre els textos llegits. - Expressar preferències per determinades lectures. - Avaluar les estratègies per a la comprensió de textos literaris. - Compartir l'experiència de lectura, en suports diversos.

TERCER CICLE

CA 7.1 Llegir de manera autònoma textos de diversos autors i autores ajustats als seus gustos i interessos, progressant	- Llegir i comentar textos propis de la literatura infantil (poesia, còmics, contes, novel·les, mites, faules). - Llegir amb autonomia interessant-se per diferents tipus de temes i textos, usant la lectura com a font de plaer personal.
---	---

en la construcció de la seva identitat lectora.	- Utilitzar les biblioteques (d'aula, de centre o de barri) per obtenir informació i com a font de plaer en la lectura d'obres literàries adequades.
	- Llegir textos de la tradició popular: endevinalles, dites, gloses, cançons de triar, faules, rodolins, rondalles, poemes, contes, etc., adequats als seus interessos.
	- Llegir amb freqüència i per iniciativa pròpia.
	- Llegir textos amb fluïdesa lectora automàtica i ràpida, pronunciació i dicció precisa, i entonació i expressió oral avançada.
CA 7.2 Compartir l'experiència de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit escolar o social.	- Llegir textos de manera totalment autònoma.
	- Comentar textos propis de la literatura infantil (poesia, còmics, contes, novel·les, mites, faules...).
	- Exposar la seva opinió sobre els textos llegits.
	- Fomentar la comprensió profunda i interpretació crítica.
	- Compartir l'experiència de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit escolar i/o social.

CE 8 Llegir, interpretar i analitzar, de manera acompanyada així com també autònomament, obres o fragments literaris adequats al seu desenvolupament, establint relacions entre ells i identificant el gènere literari i les seves convencions fonamentals, per iniciar-se en el reconeixement de la literatura com a manifestació artística i font de plaer,

PRIMER CICLE

CA 8.1 Escoltar i llegir texts orals i escrits de la literatura infantil, que recullin diversitat d'autors i autores, establint de manera acompanyada relacions elementals entre ells i amb altres manifestacions artístiques o culturals.	- Escoltar textos literaris i llegir de manera acompanyada i guiada, en silenci i en veu alta, texts apropiats a l'edat.
	- Llegir diferents textos de la literatura infantil, de diferents autors de manera acompanyada, tenint en compte els seus gustos i interessos i les diferents etapes del procés evolutiu lector.
	- Reproduir diferents textos senzills, apropiats a l'edat.
CA 8.2 Produir, de manera acompanyada, textos senzills individuals o col·lectius amb intenció literària, adaptats a les diferents etapes del procés evolutiu de l'escriptura, ajustant-se a models donats, en diferents suports i complementant-los amb altres llenguatges artístics.	- Reproduir textos literaris senzills, de manera acompanyada i a partir de models donats.
	- Complementar els textos llegits amb altres llenguatges artístics.

SEGON CICLE

CA 8.1 Escoltar i llegir textos variats de la literatura infantil universal, que recullin diversitat d'autors i autores, relacionant-los en funció de temes i aspectes elementals del gènere literari, i interpretant-los i relacionant-los amb altres manifestacions artístiques o culturals de manera acompanyada.	- Escoltar diferents tipus de textos literaris.
	- Fer una lectura guiada i autònoma, en silenci i en veu alta, de textos apropiats a l'edat.
	- Reproduir diferents textos, amb progressiu grau de dificultat.
CA 8.2 Produir, de manera acompanyada, textos senzills individuals o col·lectius amb intenció literària, recreant de	- Reproduir textos literaris, de manera acompanyada i a partir de models donats.
	- Identificar i aplicar el ritme, la pronunciació i l'entonació adequats a cada tipus de dramatització.

manera personal els models donats, en diferents suports i complementant-los amb altres llenguatges artístics.	- Complementar els textos llegits amb altres llenguatges artístics.
---	---

TERCER CICLE

CA 8.1 Escoltar i llegir de manera acompanyada textos literaris adequats a la seva edat, que recullin diversitat d'autors i autores, relacionant-los en funció dels temes i els aspectes elementals de cada gènere literari, interpretant-los, valorant-los i relacionant-los amb altres manifestacions artístiques o culturals de manera progressivament autònoma.	- Escoltar diferents tipus de textos literaris.
	- Fer una lectura guiada i autònoma, en silenci o en veu alta, de texts apropiats a l'edat i amb progressiu grau de dificultat.
CA 8.2 Produir, de manera progressivament autònoma, textos senzills individuals o col·lectius amb intenció literària, reelaborant amb creativitat els models donats, en diferents suports i complementant-los amb altres llenguatges artístics.	- Reproduir diferents texts apropiats a l'edat i amb progressiu grau de dificultat.
	- Reinterpretar texts literaris senzills, de manera acompanyada i a partir de models donats.
	- Identificar i aplicar el ritme, la pronunciació i l'entonació adequats a cada tipus de dramatització.
	- Complementar els textos llegits amb altres llenguatges artístics.

CE 9 Reflexionar de forma guiada sobre el llenguatge a partir de processos de producció i comprensió de texts en contextos significatius, utilitzant la terminologia elemental adequada per iniciar-se en el desenvolupament de la consciència lingüística i millorar les destreses de producció i comprensió oral i escrita.**PRIMER CICLE**

CA 9.1 Formular conclusions elementals sobre el funcionament de la llengua, posant especial atenció a la concordança i a les relacions de significat entre les paraules, a partir de l'observació, comparació i transformació de paraules i enunciat, en un procés acompanyat de producció o comprensió de textos en contextos significatius.	- Iniciar-se en la comprensió, identificació i aplicació de les estructures gramaticals i normes elementals de la llengua, de manera acompanyada.
	- Reconèixer i aplicar les normes bàsiques d'ortografia i construcció de paraules i frases senzilles en les produccions pròpies.
	- Identificar i utilitzar les categories gramaticals bàsiques (substantius, verbs i adjectius) en produccions senzilles.
CA 9.2 Revisar i millorar els textos propis i esmenar alguns problemes de comprensió lectora, de manera acompanyada, a partir de la reflexió metalingüística i interlingüística, usant la terminologia lingüística bàsica adequada.	- Augmentar progressivament el vocabulari a través dels textos.
	- Emprar majúscules a començament de text, després de punt i en noms propis.
	- Iniciar, de manera acompanyada, la mobilització d'estratègies senzilles tant individuals com grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos.

SEGON CICLE

CA 9.1 Formular conclusions elementals sobre el funcionament de la llengua,	- Comprendre, identificar i aplicar les estructures gramaticals i normes bàsiques de la llengua de manera acompanyada.
---	--

prestant especial atenció a la relació entre substantius, adjectius i verbs, a partir de l'observació, comparació i transformació de paraules, enunciat i textos, en un procés acompanyat de producció o comprensió de textos en contextos significatius.	- Aplicar les normes ortogràfiques i de construcció de paraules i frases en les produccions pròpies.
	- Reconèixer i utilitzar les categories gramaticals principals (substantius, verbs, adjectius i determinants) per fer que les seves produccions siguin més riques i detallades.
CA 9.2 Revisar i millorar els textos propis i aliens i esmenar alguns problemes de comprensió lectora, de manera acompanyada, a partir de la reflexió metalingüística, usant la terminologia bàsica adequada.	- Sistematitzar l'adquisició de vocabulari a través de textos.
	- Aplicar els coneixements bàsics sobre les categories gramaticals i regles d'ortografia per afavorir la comunicació.
	- Revisar els textos tant propis com aliens, mitjançant la comparació de paraules.
	- Progressar, de manera acompanyada, en la mobilització d'estratègies senzilles tant individuals com grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos.

TERCER CICLE

CA 9.1 Establir generalitzacions sobre aspectes bàsics del funcionament de la llengua de manera acompanyada, formulant hipòtesis i buscant contraexemples, a partir de l'observació, comparació i transformació de paraules, enunciat i textos, en un procés acompanyat de producció o comprensió de textos en contextos significatius.	- Comprendre, analitzar i aplicar les estructures gramaticals i normes essencials de la llengua, amb capacitat per revisar i millorar la correcció en les produccions o comprensió dels textos.
	- Usar correctament en les produccions pròpies les normes ortogràfiques, morfològiques i semàntiques.
	- Identificar i utilitzar adequadament les categories gramaticals (substantius, verbs, adjectius, determinants, adverbis, pronoms i preposicions).
CA 9.2 Revisar i millorar els textos propis i aliens i esmenar alguns problemes de comprensió lectora, de manera progressivament autònoma, a partir de la reflexió metalingüística i interlingüística, usant la terminologia bàsica adequada.	- Sistematitzar l'adquisició de vocabulari a través de textos.
	- Aplicar els coneixements bàsics sobre les categories gramaticals i regles d'ortografia per afavorir la comunicació.
	- Revisar els textos tant propis com aliens, mitjançant la comparació de paraules.
	- Progressar, de manera autònoma, en la mobilització d'estratègies senzilles tant individuals com grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos.

CE 10 Posar les pròpies pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica utilitzant un llenguatge no discriminatori i detectant i rebutjant els abusos de poder a través de la paraula per afavorir un ús eficaç però també ètic del llenguatge.**PRIMER CICLE**

CA 10.1 Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris identificats a partir de la reflexió grupal acompanyada sobre els aspectes elementals, verbals i no verbals, de la comunicació, tenint en compte una perspectiva de gènere.	- Mostrar respecte per les intervencions dels companys.
	- Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris a partir de la reflexió acompanyada.
	- Mostrar una comunicació no verbal respectuosa amb els companys.
CA 10.2 Mobilitzar, amb la planificació i l'acompanyament	- Incorporar estratègies elementals d'escolta activa.
	- Iniciar-se en la resolució dialogada de petits conflictes.

necessaris, estratègies elementals per a l'escolta activa, la comunicació assertiva i el consens, iniciant-se en la gestió dialogada de conflictes.	- Aplicar estratègies senzilles per arribar a acords de manera acompanyada.
SEGON CICLE	
CA 10.1 Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris i identificar els abusos de poder a través de la paraula a partir de la reflexió grupal acompanyada sobre els aspectes bàsics, verbals i no verbals, de la comunicació, tenint en compte una perspectiva de gènere.	- Mostrar respecte per les intervencions dels companys escoltant activament, donant respostes adequades que mostren interès per les seves idees. - Rebutjar usos lingüístics discriminatoris i abusos de poder a partir de la reflexió acompanyada. - Mostrar una postura oberta i afavoridora, per demostrar escolta activa i respecte envers les opinions dels altres.
CA 10.2 Mobilitzar, amb la planificació i l'acompanyament necessaris, estratègies bàsiques per a l'escolta activa, la comunicació assertiva i el consens, progressant en la gestió dialogada de conflictes.	- Incorporar estratègies d'escolta activa. - Desenvolupar habilitats de resolució dialogada de conflictes. - Fer ús d'estratègies per arribar a acords en grup.
TERCER CICLE	
CA 10.1 Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris i els abusos de poder a través de la paraula identificats mitjançant la reflexió grupal acompanyada sobre diferents aspectes, verbals i no verbals, de la comunicació, tenint en compte una perspectiva de gènere.	- Mostrar respecte per les intervencions dels companys escoltant activament, donant respostes reflexives i reconeixent les idees dels altres abans d'afegir la seva opinió. - Construir, a través del llenguatge, un pensament crític per evitar discriminacions i prejudicis. - Rebutjar usos lingüístics discriminatoris i abusos de poder a partir d'una reflexió tant individual com acompanyada. - Utilitzar la comunicació no verbal de manera conscient, per mostrar respecte i atenció a les idees i emocions dels companys.
CA 10.2 Mobilitzar, amb la planificació i l'acompanyament necessaris, estratègies bàsiques per a l'escolta activa, la comunicació assertiva i la deliberació argumentada, progressant en la gestió dialogada de conflictes.	- Aplicar estratègies d'escolta activa demostrant comprensió i empatia cap a les aportacions dels altres. - Aplicar tècniques de resolució dialogada de conflictes. - Utilitzar estratègies per arribar a acords fomentant el consens i la col·laboració dins del grup.

Sabers bàsics

Es concreten a continuació els sabers bàsics organitzats en blocs.

A. LES LLENGÜES I ELS SEUS PARLANTS			
PRIMER CICLE		1r	2n
Biografia lingüística personal i mapa lingüístic de l'aula.	- Construcció de la identitat lingüística individual pròpia.	x	x
	- Construcció de la biografia lingüística personal.	x	x
	- Construcció del mapa lingüístic de l'aula a través de les identitats i biografies lingüístiques dels alumnes i docents.		x
	- Valoració de la pròpia identitat lingüística i cultural.	x	x

La diversitat cultural i lingüística com a riquesa i eina de reflexió interlingüística.	- Les llengües i cultures que es parlen a l'aula i/o centre des d'una actitud d'interès i respecte.	X	x
	- Les varietats dialectals de la llengua castellana des d'una actitud d'empatia i respecte.		x
Identificació, amb acompanyament, de prejudicis i estereotips lingüístics.	- El llenguatge verbal i no verbal en la igualtat entre homes i dones.	X	x
Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.	- El llenguatge no discriminatori com a mitjà per a la reflexió d'actituds de respecte.	X	x
SEGON CICLE		3r	4t
Biografia lingüística personal i mapa lingüístic del centre.	- La identitat lingüística individual pròpia. Revisió i desenvolupament.	x	x
	- La biografia lingüística personal. Revisió i desenvolupament.	x	x
	- Construcció del mapa lingüístic de l'aula a través de les identitats i biografies lingüístiques dels alumnes i mestres.	x	x
	- Vocabulari bàsic. Interès per la seva ampliació.	x	x
	- Valoració de la pròpia identitat lingüística i cultural.	x	x
La diversitat cultural i lingüística com a riquesa i eina de reflexió interlingüística.	- Valoració i respecte per la diversitat de llengües i cultures presents a l'aula i al centre com una oportunitat d'aprenentatge i convivència.	x	x
	- Llengua i dialecte. Concepte, característiques. Les varietats dialectals de la llengua castellana.		x
	- Introducció al llenguatge de signes. Concepte, característiques i ús.	x	x
	- Llengües de signes, aproximació. Les llengües de signes de l'entorn proper.		x
Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics.	- Reconeixement i valoració de les actituds i expressions que promouen la igualtat entre les persones.	x	x
	- Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics.		x
Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.	- El llenguatge respectuós vers totes les persones, evitant qualsevol forma de discriminació per raó de gènere.	x	x
	- Les paraules i els gestos. La seva influència en la manera com ens relacionem.	x	x
	- Expressions que promoguin la igualtat i el respecte.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Biografia lingüística personal i mapa lingüístic de l'entorn.	- La identitat lingüística individual pròpia. Revisió i desenvolupament.	x	x
	- La biografia lingüística personal. Revisió i desenvolupament.	x	x
	- Construcció del mapa lingüístic de l'aula a través de les identitats i biografies lingüístiques dels alumnes i mestres.	x	x
	- Vocabulari bàsic. Interès per la seva ampliació.	x	x
	- Reconeixement i respecte a la situació sociolingüística.	x	x
	- Reconeixement dels diferents registres.		x
	- Valoració de la pròpia identitat lingüística i cultural.	x	x
La diversitat cultural i lingüística com a riquesa i	- Interès per la diversitat etnocultural i lingüística del centre, de les famílies i de la comunitat autònoma.	x	x

eina de reflexió interlingüística.	- Actitud respectuosa i empàtica cap a les varietats dialectals de la llengua castellana.	x	x
Aproximació a les llengües de signes.	- Llengües de signes. Iniciació a l'alfabet dactilològic. Signes bàsics d'interacció i relació.		x
Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics.	- Promoció de la igualtat entre homes i dones mitjançant el llenguatge i les accions quotidianes.	x	x
Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.	- Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics.	x	x
	- Ús d'un llenguatge, tant verbal com no verbal, respectuós amb les diferències i amb perspectiva de gènere.	x	x

B. COMUNICACIÓ**1. Context****PRIMER CICLE**

		1r	2n
Incidència dels components (situació, participants, intenció) en l'acte comunicatiu.	- Identificació del context en què es produeix la comunicació i com afecta al que es diu i/o s'escolta.	x	x
	- Reconeixement de les diferències en el registre utilitzat segons qui escolta o qui parla (amic, mestre, familiar).	x	x
	- Estratègies i recursos per a la interpretació de la intencionalitat dels emissors d'acord amb els contextos comunicatius.		x

SEGON CICLE

		3r	4t
Incidència dels components (situació, participants, propòsit comunicatiu, canal) en l'acte comunicatiu.	- Adaptació del registre a la situació comunicativa.	x	x
	- Adequació del llenguatge segons qui escolta, considerant aspectes com la cortesia o el respecte (anàlisi del rol, edat i relació per ajustar el discurs).	x	x
	- Distinció entre les diferents intencions comunicatives (convèncer, informar, expressar...).	x	x
	- Adaptació del missatge per aconseguir l'efecte desitjat (introducció de la ironia, l'humor i altres figures retòriques).		x
	- Identificació dels diferents canals de comunicació (parlat, escrit, visual) per fer arribar el missatge de manera més efectiva.	x	x

TERCER CICLE

		5è	6è
Interaccions entre els components del fet comunicatiu (situació, participants, propòsit comunicatiu, canal, registre).	- Anàlisi crític sobre situacions comunicatives tenint en compte factors socials i culturals.	x	x
	- Anàlisi de l'impacte dels mitjans de comunicació i les xarxes socials en l'acte comunicatiu.		x
	- Identificació dels diferents tipus de públic (general o especialitzat) per adaptar el missatge a cada un d'ells.	x	x
	- Foment de la comunicació inclusiva, respectant les opinions diverses.	x	x
	- Capacitat d'emetre els missatges amb claredat, persuasió i respecte, considerant els efectes de la intenció sobre la recepció del missatge.	x	x
	- Selecció dels diferents canals de comunicació per fer arribar el missatge de manera més efectiva.	x	x
	- Els diferents registres del llenguatge (formals o informals) en funció de la situació comunicativa, els participants i la intenció del missatge, per tal d'adequar el discurs a cada context.	x	x

2. Gèneres discursius

PRIMER CICLE		1r	2n
Tipologies textuais: la narració, la descripció i el diàleg.	- Narració, descripció i diàleg. Introducció atenent als seus elements bàsics.	x	x
Propietats textuais: estratègies elementals per a la coherència i la cohesió.	- Ús d'estratègies bàsiques de producció de textos, tenint cura de la neteja i la presentació.	x	x
Gèneres discursius propis de l'àmbit personal i educatiu. Contingut i forma.	- Composició de breus relats (contes, poemes, dites, etc.) a partir de models bàsics i segons la intenció comunicativa.		x
	- Identificació i ús de gèneres discursius personals senzills com cartes breus, notes i diaris personals, entre d'altres.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Tipologies textuais: la narració, la descripció, el diàleg i l'exposició.	- Tipologies textuais. La narració, descripció i diàleg. Funcions, característiques, estructura i producció guiada.	x	x
	- L'exposició. Introducció atenent als seus elements bàsics.		x
Propietats textuais: estratègies bàsiques per a la coherència i la cohesió.	- Inici en el coneixement i utilització de les estratègies i normes bàsiques en la producció de textos: planificació (concreció de la intenció comunicativa i del destinatari, del tipus de text, de l'organització del contingut, etc.), redacció de l'esborrany, avaluació i revisió del text per millorar-lo amb l'ajuda del docent i els companys (reescriptura).	x	x
Gèneres discursius propis de l'àmbit personal, social i educatiu. Contingut i forma.	- Producció de textos senzills de diferents tipologies.	x	x
	- Ús dels diferents gèneres discursius segons l'àmbit de comunicació. Personal: cartes, missatges, diaris personals. Social: Missatges i comentaris en xarxes socials. Educatiu: Resums, exposicions orals, treballs escrits...	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Tipologies textuais: la narració, la descripció, el diàleg, l'exposició i l'argumentació.	- La narració, la descripció, el diàleg. Producció autònoma, anàlisi crítica.	x	x
	- L'exposició. Funcions, característiques, estructura i producció guiada.	x	x
	- L'argumentació. Introducció atenent als seus elements bàsics.		x
Propietats textuais: estratègies bàsiques per a la coherència, cohesió i adequació.	- Coneixement i utilització de les estratègies i normes bàsiques en la producció de textos: planificació (concreció de la intenció comunicativa i del destinatari, del tipus de text, de l'organització del contingut, etc.), redacció de l'esborrany, avaluació i revisió del text per millorar-lo amb l'ajuda del docent i els companys (reescriptura).	x	x
Gèneres discursius propis de l'àmbit personal, social i educatiu. Contingut i forma. Xarxes socials i els seus riscos.	- Producció de textos tenint cura de les característiques formals d'estructura i contingut de les diferents tipologies textuais.	x	x
	- Els riscos de les xarxes socials (desinformació, privacitat i la seguretat en línia). Ús segur i responsable.	x	x
3. Processos			
PRIMER CICLE		1r	2n

Interacció oral: interacció oral adequada en contextos informals, escolta activa, assertivitat, resolució dialogada de conflictes i cortesia lingüística. L'expressió i l'escolta empàtica de necessitats, vivències i emocions pròpies i alienes.	- Interacció oral adequada en contextos informals emprant estratègies bàsiques de cortesia lingüística i assertivitat.	x	x
	- Interacció activa amb els companys o mestres en qualsevol situació comunicativa espontània de l'aula (jocs lingüístics o de tradició oral, converses, intercanvi d'informacions i opinions...), amb diferent intencionalitat.	x	x
	- Iniciació al treball en textos orals d'interès propi, que provenguin de recursos multimèdia o audiovisuals.		x
	- Estratègies d'expressió i escolta empàtica de necessitats, vivències i emocions pròpies i alienes i establiment d'acords i pautes de resolució pacífica de conflictes.	x	x
Comprensió oral: identificació de les idees més rellevants i interpretació del sentit global. Detecció d'usos clarament discriminadors del llenguatge verbal i no verbal.	- Comprensió de diferents textos orals propers.	x	x
	- Valoració de diferents textos orals de la vida quotidiana.	x	x
	- Obtenció del sentit global i la idea principal dels textos orals en diferents suports.		x
	- Detecció d'usos discriminadors del llenguatge verbal i no verbal en anuncis, cartells publicitaris...		x
Producció oral: pronúncia i entonació. Actitud postural. Construcció i comunicació de coneixement mitjançant la planificació i producció de textos orals i multimodals senzills.	- Textos orals senzills. Producció de diferents tipologies a partir de models i emprant expressions temporals de manera ordenada.	x	x
	- Ús d'estratègies com l'entonació, pronunciació, postura i gestos adequats.		x
	- L'expressió de sentiments, de diferents sensacions o emocions (por, alegria, pena, expectació, ràbia, amor, ira...), experiències, idees, opinions i coneixements dels altres.	x	x
	- Les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral. Interès per expressar-se correctament.	x	x
	- Exposició clara amb un discurs organitzat i coherent.		x
	- Texts orals. Elaboració en el marc del respecte cap als altres.	x	x
	- Introducció a l'ordre espacial (ús d'expressions temporals de manera ordenada) i lògic, la coherència i estructura del discurs oral, valorant i respectant les normes bàsiques de comunicació.	x	x
Comprensió lectora: estratègies elementals de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura. Identificació de les idees més rellevants i interpretació del sentit global. Identificació d'elements gràfics i paratextuals al servei de la comprensió. Lectura compartida. Detecció d'usos clarament discriminadors del	- Lectura en silenci i sense distraccions, iniciació. L'ambient tranquil i positiu per a una lectura amb plena atenció.	x	x
	- Lectura compartida.	x	x
	- Lectura en veu alta de texts senzills de caràcter infantil amb identificació del sentit global del text.	x	x
	- La relació entre llengua oral i llengua escrita.	x	x
	- Diferents tipus de texts: cartells publicitaris, anuncis, contes, descripcions, notícies, felicitacions, textos instructius, textos literaris..., presentats en diferents suports. Interpretació i comprensió de la informació bàsica.	x	x
	- Els jocs lingüístics que contribueixen al desenvolupament de la comprensió lectora (sopes	x	x

llenguatge verbal i no verbal.	de lletres, mots encreuats, acròstics, jeroglífics, cal·ligrames, jocs de paraules, embarbussaments). Aplicació pràctica.		
	- Estratègies de planificació i autocontrol per regular l'activitat lectora. Aplicació de forma guiada.		x
	- Estratègies bàsiques en la recerca: localització, selecció i contrast d'informació senzilla. Iniciació.		x
	- Identificació de paraules o expressions que no són respectuoses.	x	x
Producció escrita: convencions del codi escrit i ortografia natural. Coherència textual. Estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, textualització, revisió i autocorrecció. Ús d'elements gràfics i paratextuals elementals. Escriptura en suport digital acompanyada.	- Textos escrits. Producció partint de les vivències pròpies per comunicar coneixements, experiències i necessitats.	x	x
	- Bastides i altres suports en paper. Ús de forma progressivament autònoma, per la millora de la producció de textos propis.	x	x
	- Normes ortogràfiques bàsiques, com els signes de puntuació, l'ús de majúscules...Concepte i aplicació.	x	x
	- Dictats de paraules i frases senzilles.	x	x
	- Textos escrits. Producció fent ús d'un llenguatge verbal respectuós amb les diferències.	x	x
	- La grafia acurada i netedat en la presentació dels textos escrits.	x	x
Alfabetització mediàtica i informacional: estratègies elementals per a la cerca guiada d'informació. Comunicació de la informació. Reconeixement d'autoria. Ús guiat de la biblioteca, així com de recursos digitals de l'aula.	- Programes o recursos informàtics de processament de textos. Concepte i aproximació.		x
	- Tecnologies de la informació i la comunicació. Iniciació en l'ús guiat.		x
	- La biblioteca i els recursos de l'aula o del centre. Iniciació en l'ús guiat.	x	x
	- Les fonts d'informació. Concepte, tipus i finalitat. Iniciació guiada.		x
SEGON CICLE		3r	4t
Interacció oral: interacció oral adequada en contextos formals i informals, escolta activa, assertivitat, resolució dialogada de conflictes i cortesia lingüística. L'expressió i escolta empàtica de necessitats, vivències i emocions pròpies i alienes.	- Interacció oral adequada en contextos formals i informals emprant estratègies bàsiques de cortesia lingüística i assertivitat.	x	x
	- Situacions comunicatives espontànies (jocs lingüístics o de tradició oral, converses, intercanvi d'informacions i opinions,...) i dirigides (reproducció de textos, escenificació de textos adaptats...).	x	x
	- Participació de forma activa.		
	- Iniciació al treball en textos orals d'interès propi, que provenguin de recursos multimèdia o audiovisuals.		x
	- Les característiques formals d'estructura i contingut de les diferents tipologies de textos orals, amb el suport de guions i bastides.	x	x
Comprensió oral: identificació de les idees més rellevants i interpretació del sentit	- Estratègies d'expressió i escolta empàtica de necessitats, vivències i emocions pròpies i alienes per a la resolució dialogada de conflictes, amb acompanyament.	x	x
	- Textos inferencials. Comprensió i deducció de la informació implícita.	x	x
	- Textos orals senzills. Comprensió. Identificació dels elements no verbals.	x	x

global, realitzant les inferències necessàries. Detecció de possibles usos discriminadors del llenguatge verbal i no verbal.	- La informació explícita del text oral. Formulació d'una resposta.	x	x
	- La idea principal i les idees secundàries d'un text oral.	x	x
	- Reconeixement del llenguatge verbal i no verbal de la igualtat entre homes i dones.	x	x
	- Ús d'un llenguatge respectuós, tant verbal com no verbal, amb acompanyament.	x	x
Producció oral: elements bàsics de la prosòdia i de la comunicació no verbal. Construcció, comunicació i valoració de coneixement mitjançant la planificació i producció de textos orals i multimodals.	- Els textos orals planificats. Producció de diferents tipologies.	x	x
	- Ús d'estratègies, amb acompanyament, com l'escolta atenta, mirada a l'interlocutor, respecte pel torn de paraula, ritme, entonació i pronunciació adequats, expressions de cortesia, atenció i correcció, postures i gests adequats...	x	x
	- Els sentiments, idees, opinions i coneixements dels altres. Comprensió i anàlisi de forma guiada.	x	x
	- Les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral. Interès per expressar-se correctament.	x	x
	- Exposició clara i amb un discurs organitzat i coherent.	x	x
	- Creació de textos orals amb un llenguatge respectuós i inclusiu.	x	x
	- Lectura comprensiva.	x	x
	- Lectura autònoma i comprensiva. La lectura silenciosa com a mitjà per la millora de la concentració i comprensió de texts.	x	x
Comprensió lectora: estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura. Identificació de les idees més rellevants i interpretació del sentit global, realitzant les inferències necessàries. Identificació d'elements gràfics i paratextuals al servei de la comprensió. Lectura compartida i entonada. Detecció de possibles usos clarament discriminadors del llenguatge verbal i no verbal.	- Lectura de texts presentats en qualsevol suport, mostrant interès i gust.	x	x
	- Lectura individual o acompanyada de diferents tipus de texts amb l'entonació i ritme adequats al desenvolupament cognitiu.	x	x
	- Les estratègies per comprendre textos escrits: relació d'informació sobre el text a partir dels coneixements i experiències previs, consulta del diccionari, resum de les idees bàsiques o dels aspectes més destacats, etc.	x	x
	- Comprensió i identificació de la informació rellevant de texts de la vida quotidiana.	x	x
	- Estratègies de planificació i autocontrol per regular l'activitat lectora. Aplicació de forma guiada.	x	x
	- La lectura com a mitjà per ampliar el vocabulari.	x	x
	- Paraules o expressions discriminatòries. Promoció de l'ús d'un llenguatge respectuós.	x	x
	- Textos escrits. Producció partint de les vivències pròpies per comunicar coneixements, experiències i necessitats.	x	x
Producció escrita: convencions del codi escrit i ortografia reglada bàsica. Coherència i cohesió textual. Estratègies bàsiques, individuals o grupals, de planificació, textualització, revisió i autocorrecció. Ús d'elements gràfics i paratextuals bàsics al servei de la comprensió.	- Textos amb intenció informativa: cartells, anuncis, petits còmics. Producció guiada.	x	x
	- Bastides i altres suports, tant en paper com digitals. Ús de forma progressivament autònoma, per la millora de la producció de textos propis.		x
	- Normes ortogràfiques bàsiques i mecanismes per la cohesió del text; manteniment del temps verbal, signes de puntuació, concordança bàsica i accentuació.	x	x

Escriptura en suport digital acompanyada.	- Dictats de frases i texts breus.	x	x
	- Reconeixement, de manera acompanyada, de les produccions pròpies i de les dels companys.	x	x
	- Texts escrits. Producció fent ús d'un llenguatge verbal respectuós amb les diferències.	x	x
	- La grafia acurada, disposició adequada sobre el paper i netedat en la presentació dels texts escrits.	x	x
Alfabetització mediàtica i informacional: estratègies bàsiques per a la cerca guiada d'informació en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats. Reconeixement d'autoria. Comparació i comunicació creativa de la informació. Ús de la biblioteca digital, així com de recursos digitals de l'aula.	- Programes o recursos informàtics de processament de textos. Ús guiat.		x
	- Les tecnologies de la informació i la comunicació per a la localització de la informació. Ús dirigit.		x
	- Reinterpretació de la informació recollida, de manera acompanyada, per adaptar-la a una nova activitat (com un mural o una presentació oral), utilitzant elements creatius però respectant la informació original.		x
	- Ús de la biblioteca i dels recursos digitals de l'aula o del centre.	x	x
	- La fiabilitat de les fonts d'informació. Valoració i comparació de la informació de manera acompanyada.		x
TERCER CICLE		5è	6è
Interacció oral: interacció oral adequada en contextos formals i informals, escolta activa, assertivitat, resolució dialogada de conflictes i cortesia lingüística. L'expressió i escolta empàtica de necessitats, vivències i emocions pròpies i alienes.	- Interacció oral adequada en contextos formals i informals, emprant estratègies de cortesia lingüística i assertivitat, i la resolució dialogada de conflictes.	x	x
	- Situacions comunicatives espontànies (converses d'aula, debats, intervencions...) i dirigides (reproducció de textos, escenificació de textos adaptats...).	x	x
	- Aprofundiment en el treball en texts orals d'interès propi, que provenint de recursos multimèdia o audiovisuals, fomentant-ne la comprensió crítica, la anàlisi reflexiva i l'estructuració oral.	x	x
	- Les característiques formals de l'estructura i contingut de les diferents tipologies de textos orals.	x	x
	- Estratègies d'expressió i escolta empàtica de necessitats, vivències i emocions pròpies i alienes promovent la resolució dialogada i constructiva de conflictes.	x	x
Comprensió oral: identificació de les idees més rellevants i interpretació del sentit global, realitzant les inferències necessàries. Valoració crítica. Detecció de possibles usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal.	- Comprensió de textos inferencials, deduint la informació implícita.	x	x
	- Comprensió i valoració dels diferents tipus de texts orals de la vida quotidiana, captant-ne el sentit global i la idea principal i secundàries.	x	x
	- Comprensió i expressió del llenguatge verbal i no verbal.	x	x
	- Diferents registres lingüístics. Identificació i adequació a la intencionalitat comunicativa. Característiques i ús.	x	x
	- Resposta a preguntes sobre informació explícita i inferencial del text.	x	x
	- Detecció de la comunicació verbal i no verbal de la igualtat entre homes i dones.	x	x

	- Ús d'un llenguatge respectuós amb les diferències i amb perspectiva de gènere, tant verbal com no verbal, de manera progressivament autònoma.	x	x
Producció oral: elements de la prosòdia i de la comunicació no verbal. Construcció, comunicació i valoració crítica de coneixement mitjançant la planificació i producció de texts orals i multimodals amb progressiva autonomia.	- Producció de textos orals de diferents tipologies, planificats de manera autònoma.	x	x
	- Ús d'estratègies, de manera autònoma, com l'escolta atenta, mirada a l'interlocutor, respecte pel torn de paraula, ritme, entonació i pronunciació adequats, expressions de cortesia, atenció i correcció, postures i gests adequats.	x	x
	- Consideració i comprensió per les diferències, sentiments, experiències, idees, opinions i coneixements dels altres.	x	x
	- Expressió correcta, valorant les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral.	x	x
	- Exposició clara i amb un discurs organitzat, coherent i adequat al context.	x	x
	- Creació de textos orals amb un llenguatge respectuós.	x	x
	- Lectura comprensiva.	x	x
Comprensió lectora: estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura. Identificació de les idees més rellevants i interpretació del sentit global, realitzant les inferències necessàries. Valoració crítica. Identificació d'elements gràfics i paratextuals al servei de la comprensió. Lectura compartida i expressiva. Detecció d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal.	- La lectura autònoma, reflexiva i comprensiva. Lectura silenciosa per a la millora de la concentració, l'atenció i la comprensió dels textos.	x	x
	- Lectura de textos presentats en qualsevol suport, mostrant interès i gust.	x	x
	- Lectura individual o acompanyada de diferents tipus de textos amb l'entonació i ritme adequats al desenvolupament cognitiu.	x	x
	- Estratègies per comprendre textos escrits: elaboració i comprovació d'hipòtesis, inferències d'informació sobre el text a partir dels coneixements i experiències previs, consulta del diccionari, resum de les idees bàsiques o dels aspectes més destacats, etc.	x	x
	- Els sentits figurats i dels significats no explícits als textos.	x	x
	- Estratègies de planificació i autocontrol per regular l'activitat lectora.	x	x
	- Identificació d'esquemes, taules, mapes conceptuals i altres il·lustracions.	x	x
	- Els elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma autònoma, per una millor organització i comprensió del text produït a l'aula.	x	x
	- La lectura com a mitjà per ampliar el vocabulari progressant en la consolidació d'una ortografia correcta.	x	x
	- El llenguatge discriminatori vers el llenguatge inclusiu, respectuós i empàtic.	x	x
Producció escrita: ortografia reglada en la textualització i l'autocorrecció. Coherència, cohesió, correcció i adequació	- Producció de textos escrits propis de la vida fora de l'aula per comunicar coneixements, experiències i necessitats.	x	x
	- Textos emprant el llenguatge amb intenció informativa: cartells, anuncis, petits còmics. Elaboració de manera progressivament autònoma.	x	x

textual. Estratègies bàsiques, individuals o grupals, de planificació, textualització, revisió i autocorrecció. Ús d'elements gràfics i paratextuals al servei de la comprensió. Escriptura en suport digital acompanyada.	- Bastides i altres suports, tant en paper com digitals. Ús de forma progressivament autònoma per millorar la producció de textos propis.	x	x
	- Presentació acurada i aplicació de les normes ortogràfiques bàsiques de les produccions escrites en qualsevol suport.	x	x
	- Dictats de texts.	x	x
	- Valoració de les produccions pròpies i de les dels companys.	x	x
	- Elaboració de textos emprant un llenguatge verbal respectuós amb les diferències.	x	x
	- La grafia acurada, disposició adequada sobre el paper (respecte dels marges, separació entre paràgrafs, interlineat, etc.) i netedat en la presentació dels textos escrits.	x	x
Alfabetització mediàtica i informacional: estratègies per a la recerca d'informació en diferents fonts documentals i amb diferents suports i formats. Reconeixement d'autoria. Comparació, organització, valoració crítica i comunicació creativa de la informació. Ús progressivament autònom de la biblioteca digital i la biblioteca d'aula, així com dels recursos digitals de l'aula.	- Utilització guiada de programes o recursos informàtics de processament de textos.	x	x
	- Utilització dirigida de les tecnologies de la informació i la comunicació per a la localització, selecció i organització de la informació.	x	x
	- Reinterpretació de la informació recollida per adaptar-la a una nova activitat (com un mural o una presentació oral), utilitzant elements creatius però respectant la informació original.	x	x
	- Ús de la biblioteca i dels recursos digitals de l'aula o del centre.	x	x
	- La fiabilitat de les fonts d'informació. Comparació de la informació donada des de diferents fonts.	x	x

C. EDUCACIÓ LITERÀRIA**PRIMER CICLE**

		1r	2n
Lectura acompanyada d'obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil, adequats als seus interessos i organitzats en itineraris lectors.	- Lectura acompanyada i guiada, en silenci i en veu alta, amb ritme i entonació adequats, d'obres senzilles i variades de la literatura infantil adequades als seus interessos.	x	x
	- Adquisició d'un vocabulari bàsic adequat a través de la lectura de texts literaris.	x	x
	- Lectura de diferents texts literaris, tant de manera individual com acompanyada, presentats en diversos formats per fomentar-ne l'interès i el gust.	x	x
	- Escolta i lectura de texts literaris propis de la tradició literària popular oral en castellà (llegendes, romanços, coples, cançons populars, endevinalles, refranys, poemes, contes tradicionals, etc.) adequats als seus interessos i motivacions.	x	x
Estratègies per a la interpretació acompanyada i compartida de les obres a través de converses literàries.	- Participació en converses sobre els textos literaris llegits, expressant el que ens agrada.	x	x
Relació, de manera acompanyada, entre els	- Els elements constitutius essencials de l'obra literària (tema, personatges, argument, espai).	x	x

elements constitutius essencials de l'obra literària (tema, personatges, argument, espai) i la construcció del sentit de l'obra.	- Relació, de manera acompanyada, entre els elements constitutius de l'obra literària i la construcció del sentit de l'obra.		x
Relació dels texts llegits i altres manifestacions artístiques i culturals.	- Texts literaris diversos. Lectura prèvia i comparació de la informació llegida.	x	x
	- Textos literaris diversos. Identificació i relació amb diferents manifestacions culturals i artístiques.	x	x
Inici de la construcció dels itineraris lectors individuals. Estratègies per a l'expressió de gustos i interessos.	- Iniciació en la construcció de la identitat lectora mitjançant la lectura de breus texts literaris, adaptats a la seva edat.	x	x
	- Els elements més bàsics d'un llibre: títol, autor, il·lustrador, portada i nombre de pàgines, entre d'altres.	x	x
Lectura expressiva, dramatització o interpretació de fragments atesos els processos de comprensió i el nivell de desenvolupament.	- Lectura expressiva de textos senzills de caràcter infantil amb identificació del sentit global del text.	x	x
	- Representació teatral de textos breus i senzills, o propers als infants.	x	x
	- Participació en dramatitzacions senzilles de textos literaris, amb acompanyament.	x	x
Creació de texts literaris a partir de models donats.	- Composició de diferents tipus de text literaris senzills, a partir de models donats, segons la intenció comunicativa.	x	x
Ús acompanyat de la biblioteca digital d'aula o de centre com a escenari d'activitats literàries compartides.	- Ús de la biblioteca i dels recursos de l'aula o del centre.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Lectura acompanyada d'obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil, adequats als seus interessos i organitzats en itineraris lectors.	- Escolta, lectura i comprensió de textos literaris propis de la tradició literària popular oral en castellà (llegendes, romanços, coples, cançons populars, endevinalles, refranys, poemes, contes tradicionals, etc.) adequats als seus interessos i motivacions.	x	x
	- Lectura de texts narratius (contes, biografies, autobiografies, etc.).	x	x
Estratègies bàsiques per a la interpretació acompanyada i compartida de les obres a través de converses literàries.	- Participació activa en converses sobre les obres i els seus elements (personatges, llocs...).	x	x
	- Foment de la comprensió col·lectiva de l'obra.	x	x
Relació, de manera acompanyada, entre els elements constitutius essencials de l'obra literària (tema, protagonistes, personatges secundaris, argument, espai) i la construcció del sentit de l'obra.	- Identificació d'elements característics d'alguns tipus de text: concepte, temes, elements formals, elements gràfics (vinyetes, globus, onomatopeies, signes convencionals).	x	x
	- Reconeixement de textos literaris en prosa o vers (contes, llegendes, poemes, endevinalles, cançons i textos teatrals).	x	x
	- Identificació dels elements bàsics d'un llibre i de les seves característiques tals com: títol, autor,	x	x

	il·lustrador, portada, nombre de pàgines, sinopsi, gènere, format, entre d'altres.		
Anàlisi guiada dels recursos expressius i els seus efectes en la recepció del text.	- Identificació dels recursos expressius utilitzats en el text.	x	x
	- Reflexió sobre l'efecte dels recursos en el lector.	x	x
Relació entre els textos llegits i altres manifestacions artístiques i culturals.	- Interiorització dels textos literaris escrits com a font d'informació, d'aprenentatge, de diversió, de comunicació d'experiències i regulació de la convivència.	x	x
	- Relació dels diferents textos literaris amb diverses manifestacions culturals i artístiques.	x	x
Construcció de la identitat lectora. Estratègies per a l'expressió de gustos i interessos i iniciació a la valoració argumentada de les obres.	- Visió del text literari com a font de comunicació, aprenentatge i plaer.	x	x
Lectura expressiva, dramatització o interpretació de fragments atesos els processos de comprensió i el nivell de desenvolupament.	- Lectura expressiva de texts literaris presentats en qualsevol format, mostrant interès i gust per la lectura.	x	x
	- Lectura i escolta de texts poètics i teatrals.	x	x
	- Interpretació i comprensió de texts poètics i teatrals.	x	x
	- Dramatització guiada de texts literaris, explorant-ne l'expressió emocional.	x	x
Creació de texts amb intenció literària de manera lliure, a partir de models o recreant texts literaris.	- Composició de diferents tipus de text literaris, segons la intenció comunicativa.	x	x
	- Elaboració de texts literaris de manera lliure, a partir de models donats.	x	x
Ús acompanyat de la biblioteca digital d'aula o de centre com a escenari d'activitats literàries compartides.	- Ús de la biblioteca i dels recursos digitals de l'aula o del centre com a escenari d'activitats literàries compartides.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Lectura progressivament autònoma d'obres o fragments variats i diversos de la literatura adequats a la seva edat i organitzats en itineraris lectors.	- Lectura personal, silenciosa, en veu alta, guiada i expressiva, de diferents tipus de text i en qualsevol suport, mostrant interès i gust per la lectura.	x	x
Estratègia per a la interpretació acompanyada i compartida de les obres a través de converses literàries.	- Anàlisi conjunt dels elements literaris: Identificació dels elements clau de l'obra (personatges, tema, espai, argument...).	x	x
	- Debat i reflexió sobre el significat del text.	x	x
Relació, de manera acompanyada, entre els elements constitutius de l'obra literària (tema, protagonistes, personatges secundaris,	- Diferents tipus de lectura: lectura silenciosa, en veu alta, expressiva, cooperativa, etc.	x	x

argument, espai) i la construcció del sentit de l'obra.			
Anàlisi acompanyada de la relació entre els elements bàsics del gènere literari i la construcció del sentit de l'obra.	- Interpretació i anàlisi crítica dels components clau d'un llibre.	x	x
Estratègies bàsiques per a la interpretació progressivament autònoma dels textos literaris.	- Aplicació de les estratègies de comprensió lectora: predicció, inferència i identificació de la idea principal per comprendre millor els textos literaris.	x	x
	- Reflexió personal sobre el text: formulació de preguntes, identificació del significat de les paraules o frases desconegudes, expressió d'opinions personals sobre els personatges i l'argument..., entre d'altres.	x	x
Relació entre els textos llegits i altres manifestacions artístiques i culturals.	- Escolta, lectura i anàlisi de textos literaris propis de la tradició literària popular oral en castellà (llegendes, romanços, cicles, cançons populars, endevinalles, refranys, poemes, contes tradicionals, etc.) adequats als seus interessos i motivacions.	x	x
	- Maneig, escolta, lectura, comprensió i interpretació de textos propers als seus interessos (cultura popular, cançons, etc.).	x	x
Progrés en la construcció de la identitat lectora. Estratègies per a l'expressió de gustos i interessos i per a la valoració crítica elemental de les obres.	- Relació i connexió dels diferents textos literaris amb diferents manifestacions culturals i artístiques.	x	x
Lectura expressiva, dramatització o interpretació de fragments atesos els processos de comprensió i el nivell de desenvolupament.	- El text literari com a font de comunicació i aprenentatge, de plaer, de joc, d'entreteniment, de coneixement d'altres mons, temps i cultures.	x	x
Creació de textos d'intenció literària de manera lliure i a partir de la recreació i apropiació dels models donats.	- Lectura tenint en compte expressió, ritme, entonació, claredat, pronunciació...	x	x
	- Audició, comprensió, memorització i recitació de diferents texts poètics, amb ritme, pronunciació i entonació adequats, i identificació dels missatges i valors que transmeten aquests texts.	x	x
	- Dramatització de textos literaris, incorporant tècniques d'expressió corporal i verbal.	x	x
Ús progressivament autònom de la biblioteca digital d'aula o de centre com a escenari d'activitats literàries compartides.	- Presentació en diferents formats de textos literaris treballats pels infants.	x	x
	- Creació de textos literaris tenint en compte la tipologia (narratiu, poesia, teatre), de manera lliure i a partir de models donats.	x	x

D. REFLEXIÓ SOBRE LA LLENGUA I ELS SEUS USOS EN EL MARC DE PROPOSTES PER A LA PRODUCCIÓ I COMPENSIÓ DE TEXTS ORALS, ESCRITS O MULTIMODALS		
PRIMER CICLE	1r	2n

Establiment de generalitzacions sobre aspectes lingüístics elementals a partir de l'observació, comparació i transformació de paraules i enunciat, posant especial esment en l'existència de diferents tipus de paraules i les seves relacions de concordança.	- Consciència fonològica.	x	x
	- Coneixement de l'abecedari.	x	x
	- Ordenació de paraules alfabèticament.		x
	- Reconeixement d'algunes categories gramaticals bàsiques: el nom (propis i comuns), adjectius i verbs.	x	x
	- Distinció de gènere i nombre dels substantius.	x	x
	- Iniciació a la identificació de la síl·laba tònica i àtona de paraules senzilles.	x	x
	- Inici en l'aplicació de la concordança entre el nom i l'adjectiu.		x
	- Separació de paraules en síl·labes.	x	x
Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita.	- Reconeixement de l'ordre dels elements d'una oració perquè resulti coherent i amb significat.	x	x
	- Comprensió de la relació entre llengua oral i llengua escrita.	x	x
Procediments elementals d'adquisició de vocabulari. Reflexió contextualitzada sobre la relació de significat entre unes paraules i unes altres.	- Identificació, de manera acompanyada, de les relacions semàntiques següents: sinonímia, antonímia, polisèmia, camps semàntics o famílies de paraules, entre d'altres.		x
Relació entre intenció comunicativa i modalitat oracional.	- Identificació de la modalitat oracional: afirmatives, interrogatives, exclamatives i imperatives segons la seva intenció.	x	x
Mecanismes elementals de coherència i de cohesió textual, amb especial atenció als connectors temporals.	- Ús adequat de connectors temporals bàsics.		x
Signes bàsics de puntuació com a mecanisme per a organitzar el text escrit.	- Ús correcte de les normes ortogràfiques treballades i els signes de puntuació.	x	x
	- Ús del punt i les majúscules.	x	x
	- Signes d'interrogació i d'exclamació.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Establiment de generalitzacions sobre aspectes lingüístics elementals a partir de l'observació, comparació i transformació d'enunciat, posant especial esment a les relacions que s'estableixen entre substantius, adjectius i verbs.	- Identificació i creació de paraules compostes.	x	x
	- Reconeixement de prefixos i sufixos.	x	x
	- Transformació d'enunciat (substitucions, canvi d'ordre, manipulació).	x	x
	- Creació de generalitzacions sobre aspectes lingüístics elementals (gènere, nombre i persona), mantenint especial atenció a les relacions que s'estableixen entre substantius, adjectius i verbs.	x	x
	- Reconeixement de les diferents categories gramaticals o lèxiques i el seu ús (substantius, verbs, adjectius, pronoms i articles).	x	x
	- Reconeixement de paraules agudes, planes i esdrúixoles.	x	x
	- Normes bàsiques d'accentuació.	x	x
Aproximació a la llengua com a sistema amb diferents nivells: sons i lletres, paraules, oracions i textos. Observació i	- Ordre alfabètic de paraules.	x	x

comparació d'unitats comunicatives bàsiques.			
Procediments elementals d'adquisició de vocabulari. Similituds i diferències de forma i significat entre paraules de la mateixa família lèxica o semàntica.	- Identificació, entre d'altres, de les relacions semàntiques següents: sinonímia, antonímia, polisèmia, camps semàntics o famílies de paraules.	x	x
	- Establiment de relacions entre paraules de la mateixa família lèxica o semàntica.	x	x
Relació entre intenció comunicativa i modalitat oracional.	- Classificació d'acord amb la modalitat oracional segons la intenció: frases afirmatives, interrogatives, exclamatives i imperatives segons el que volen expressar (informar, preguntar, cridar, demanar...).	x	
	- Anàlisi de la relació entre la modalitat oracional i la intencionalitat comunicativa.		x
Mecanismes elementals de coherència i cohesió, amb especial atenció a les repeticions i sinònims, i a l'ordre d'oracions i paràgrafs.	- Adquisició de mecanismes de coherència i cohesió elementals, prestant especial atenció a les repeticions i sinònims, ordre de les oracions i paràgrafs, als connectors i les substitucions de pronoms.	x	x
Els signes de puntuació com a mecanismes per a organitzar el text escrit i per a expressar la intenció comunicativa.	- Ús de les regles bàsiques d'ortografia i puntuació treballades.	x	x
Estratègies elementals per a l'ús guiat de diccionaris, en diferents suports.	- Ús pautat del diccionari.	x	x
	- Tipus de diccionaris i els seus usos.	x	
TERCER CICLE		5è	6è
Establiment de generalitzacions sobre aspectes lingüístics elementals a partir de l'observació, comparació i transformació de paraules i enunciat.	- Identificació del temps, mode, persona, nombre i conjugació dels verbs.	x	x
	- Transformació d'enunciats (substitucions, canvi d'ordre, manipulació).	x	x
	- Creació de generalitzacions sobre aspectes lingüístics elementals (gènere, nombre i persona), mantenint especial atenció a les relacions que s'estableixen entre substantius, adjectius i verbs.	x	x
	- Identificació dels constituents fonamentals de l'oració.	x	x
	- Ús adequat de les diferents categories gramaticals.	x	x
	- Identificació i relació entre paraules agudes, planes i esdrúixoles.	x	x
	- Reconeixement de les diferents categories gramaticals o lèxiques i del seu ús (substantius, verbs, adjectius, preposicions, adverbis, pronoms i articles).	x	x
	- Establiment de relacions entre paraules de la mateixa família lèxica o semàntica.	x	x
Aproximació a la llengua com a sistema amb diferents nivells: sons i lletres, paraules, oracions i texts. Observació i comparació d'unitats comunicatives bàsiques.	- Ordre alfabètic de paraules.	x	x

Procediments bàsics d'adquisició de vocabulari. Mecanismes lèxics bàsics per a la formació de paraules.	- Comprensió i identificació, entre d'altres, de les relacions semàntiques següents: sinonímia, antonímia, polisèmia, camps semàntics o famílies de paraules.	x	x
	- Utilització de prefixos i sufixos en la creació de paraules.	x	x
Relació entre intenció comunicativa i modalitat oracional.	- Identificació de les modalitats oracionals i la intenció comunicativa.	x	x
	- Anàlisi de la relació entre la modalitat oracional i la intencionalitat comunicativa.	x	x
Mecanismes bàsics de coherència i cohesió, amb especial atenció a les substitucions pronominals i a la correlació temporal establerta mitjançant els diferents temps verbals.	- Utilització dels mecanismes i els recursos lingüístics bàsics per organitzar el text amb coherència i cohesió.	x	x
	- Adquisició de mecanismes de coherència i cohesió elementals, prestant especial atenció a les repeticions i sinònims, ordre de les oracions i paràgrafs, als connectors i les substitucions de pronoms.	x	x
Estratègies d'observació i formulació de generalitzacions sobre l'accentuació.	- Observació sobre l'ús de les regles d'accent.	x	x
	- Aplicació de les observacions fetes per formular regles generals sobre quan utilitzar l'accent gràfic en les paraules analitzant exemples.	x	x
Els signes de puntuació com a mecanismes per organitzar el text i expressar intenció comunicativa.	- Ús de les regles bàsiques d'ortografia i puntuació: apòstrof, contraccions. El punt, el punt i coma, la coma, els dos punts, els punts suspensius, el guionet i la dièresi. Diftongs i hiats.	x	x
	- Normes d'accentuació.	x	x
Estratègies elementals per a l'ús progressivament autònom de diccionaris, en diferents suports.	- Ús del diccionari, en paper i digital.	x	x

Llengua Catalana i Literatura

El currículum de Llengua Catalana i Literatura es dissenya tenint en compte el perfil de sortida dels alumnes al final de l'ensenyament bàsic, basant-se en els descriptors operatius que defineixen el desenvolupament competencial esperat en finalitzar l'educació primària. S'organitza al voltant de les estratègies relacionades amb parlar, escoltar, llegir i escriure en català, per oferir a l'alumne eines que li permetin afrontar els reptes de la societat del segle XXI. Aquesta societat necessita persones cultes, crítiques i ben informades; competents en l'ús eficaç i ètic de les paraules; respectuoses amb les diferències; capaces de transformar la informació en coneixement i d'aprendre de manera autònoma, informar-se, col·laborar i treballar en equip; creatives i emprenedores; i compromeses amb el desenvolupament sostenible, la defensa dels drets humans i la convivència igualitària, inclusiva, pacífica i democràtica.

Les competències específiques són l'element clau del currículum, ja que concreten i estructuren la contribució de l'àrea de Llengua Catalana i Literatura als objectius generals d'etapa i al desenvolupament del perfil de sortida.

Les competències específiques recullen la finalitat última dels ensenyaments de l'àrea, sempre entesa com a mobilització dels aprenentatges. La primera competència s'orienta al reconeixement de la diversitat lingüística de l'entorn, per afavorir actituds d'estima cap a la diversitat cultural, combatre prejudicis i estereotips lingüístics i iniciar-se en la reflexió interlingüística, incloent les llengües de signes. S'espera que en aquesta etapa es produeixi l'adquisició i consolidació del codi escrit. Els aprenentatges han de partir de la diversitat de trajectòries educatives de l'alumne, i han de basar-se sempre en la reflexió, comprensió o producció de textos d'ús social. Un segon grup de competències està relacionat amb la producció, comprensió i interacció oral i escrita, incorporant formes de comunicació influïdes per la tecnologia i atenent a l'àmbit personal, educatiu i social.

Finalment, saber llegir implica també saber navegar, cercar a la xarxa i seleccionar informació fiable amb diferents propòsits. Així, la competència sisena estableix les bases de l'alfabetització mediàtica i informacional. Les competències setena i vuitena es dediquen a la lectura literària acompanyada, tant de manera autònoma com guiada i compartida a l'aula, adoptant un doble enfocament: d'una banda, iniciar-se en l'adquisició de l'hàbit lector autònom, i de l'altra, desenvolupar habilitats d'interpretació dels texts literaris. S'ha de prestar especial atenció al reconeixement de les dones escriptores. La novena competència se centra en una primera aproximació a la reflexió sobre la llengua i els seus usos. La desena competència, relacionada amb l'ètica de la comunicació, és transversal a totes elles, i es centra en les pràctiques comunicatives no discriminatòries, per identificar i rebutjar els abusos de poder a través de la paraula, fomentar la igualtat de gènere i les conductes no sexistes, així com la gestió dialogada de conflictes, alineada amb la prevenció de la violència, incloent la violència de gènere i la promoció de la cultura de la pau.

L'adquisició de les competències específiques ha de ser progressiva al llarg de l'etapa, respectant els processos individuals de maduració cognitiva. En el primer cicle, s'ha de començar amb l'exploració, la interacció i la interpretació de l'entorn, acompanyant els alumnes en la modelització de les propietats textuais i en el seu progrés cap a una major confiança i autonomia en la producció i comprensió lingüística. La gradació entre cicles es basa en la complexitat dels textos, els contextos d'ús, les habilitats d'interpretació i producció requerides, el metallenguatge necessari per reflexionar sobre els usos, així com el grau d'autonomia dels estudiants. Així, hi ha un paral·lelisme evident entre els cicles, i en l'etapa d'educació primària, s'ha de fer una major progressió cap a l'autonomia de l'alumne, amb una diversitat i complexitat majors en les pràctiques discursives en àmbits més plurals. S'han de destacar les convencions literàries i el context històric per comprendre els textos literaris, i la reflexió sobre el funcionament de la llengua i els seus usos adquiriran més rellevància.

L'avaluació d'aquestes competències s'articula a través de criteris d'avaluació que mesuren tant els processos com els resultats. Aquesta avaluació ha de ser oberta, flexible i interconnectada dins del currículum. Per facilitar aquesta tasca, cada criteri es presenta clarificat, estructurat i ordenat per a una aplicació objectiva i transparent.

Per tractar les actuacions descrites en les competències específiques, és essencial adquirir i mobilitzar els sabers bàsics de l'àrea. Els aprenentatges de Llengua Catalana i Literatura no es poden veure com la simple transmissió i recepció de continguts disciplinaris, sinó com un procés en construcció basat en la reflexió i l'anàlisi acompanyada, amb l'objectiu de formar persones capaces de comunicar-se de manera eficaç i ètica.

Els sabers bàsics, representen els continguts essencials (coneixements, destreses i actituds), s'estructuren en quatre blocs, la llengua i els seus parlants, comunicació (context, gèneres discursius i processos), educació literària i reflexió sobre la llengua i els seus usos, i s'apliquen en contextos reals per afavorir l'assoliment de les competències específiques.

El progrés en els aprenentatges de l'àrea ha de permetre a l'alumne respondre a situacions comunicatives reals en els àmbits personal, social i educatiu. Per això, és important organitzar la programació d'aula al voltant d'unitats de programació contextualitzades, significatives i rellevants, atenent a la seva gradació i complementarietat, perquè al final de l'any escolar s'hagin treballat tots els sabers bàsics del currículum. A l'àrea de Llengua Catalana i Literatura, l'adquisició de les competències específiques s'ha de produir mitjançant la mobilització dels sabers de tots els blocs de l'àrea, de manera coordinada i interrelacionada, promovent la interacció comunicativa i la col·laboració entre els alumnes i altres agents del procés d'ensenyament-aprenentatge. El treball transdisciplinari, que implica mobilitzar sabers de diverses àrees, ha d'aportar un valor afegit als aprenentatges en potenciar el seu caràcter competencial. Finalment, la diversitat lingüística dels contextos escolars i la necessitat d'una educació plurilingüe per a tots els alumnes, fomenta el tractament integrat de les llengües per estimular la reflexió interlingüística i acostar-se als usos socials reals, en què sovint s'han de manejar simultàniament dues o més llengües.

Competències específiques

CE 1 Reconèixer la diversitat lingüística del món a partir de la identificació de les llengües dels alumnes i de la realitat plurilingüe i multicultural de les Illes Balears, per afavorir la reflexió interlingüística, per identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i per valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.

La diversitat lingüística de l'aula ha de servir com a base sobre la qual apropar-se al coneixement de la realitat plurilingüe de les Illes Balears i del món, des del reconeixement de la condició de la llengua catalana com a llengua vehicular i pròpia. En primer lloc, per ajudar l'alumne a valorar la riquesa cultural que això suposa i a detectar i evitar els prejudicis lingüístics; en segon lloc, per anar prenent consciència sobre el funcionament de les llengües a partir de l'observació i comparació entre elles, inclosa una primera aproximació al coneixement de les llengües de signes. Al seu torn, la mediació interlingüística afavorirà el tractament integrat de les diferents llengües.

Com passa amb qualsevol altre idioma, el català evoluciona de la mà dels canvis socials. L'aula constitueix un entorn privilegiat per aproximar-se a una visió global del català al món, amb la finalitat de promoure l'exercici d'una ciutadania mundial sensibilitzada, informada i compromesa amb els drets lingüístics individuals i col·lectius, en un marc d'interculturalitat i respecte als drets humans.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL5, CP2, CP3, CC1, CC2, CC3, CCEC1, CCEC3.

CE 2 Comprendre i interpretar textos orals i multimodals identificant-ne el sentit general i la informació més rellevant, valorant amb ajuda aspectes formals i de contingut bàsics, per construir coneixement i respondre a diferents necessitats comunicatives.

En el procés de comunicació es posen en joc, a més del coneixement compartit entre emissor i receptor, altres elements contextuais i cotextuals que permeten anar més enllà del significat del text i interpretar-ne el sentit. L'escola pot i ha d'incorporar pràctiques discursives de diferents àmbits d'ús, significatives per als alumnes, que tractin temes de rellevància ecològica, social i cultural. Aquesta competència específica contribueix a la fi última d'iniciar-se en l'aprenentatge

d'estratègies que permetin desenvolupar-se com a individus que es comuniquen de manera eficaç i ètica, ben informats i amb capacitat crítica.

La comprensió i interpretació de missatges orals requereix l'adquisició de destreses específiques: des de les més bàsiques al començament de l'etapa, fins a aquelles que, al final de l'últim cicle, permetran a l'alumne obtenir, seleccionar, valorar i relacionar informacions procedents de mitjans de comunicació i del context escolar (especialment de tipus espacial, temporal i de seqüència lògica), escoltar de manera activa, realitzar inferències i deduccions, distingir la informació de l'opinió i iniciar-se en la interpretació d'alguns elements senzills implícits, com la ironia o el doble sentit. En l'àmbit social, s'ha de tenir en compte la profusió de textos de caràcter multimodal, que reclama una específica alfabetització audiovisual i mediàtica per fer front als riscos de manipulació i desinformació.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: : CCL2, CP2, STEM1, CD3, CPSAA3, CC3.

CE 3 Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats per expressar idees, sentiments i conceptes; construir coneixement; establir vincles personals; i participar amb autonomia i una actitud cooperativa i empàtica en interaccions orals variades.

El desenvolupament de la competència comunicativa dels alumnes passa necessàriament per l'atenció als usos orals, com a vehicles d'expressió, aprenentatge i control de la pròpia conducta. La classe de Llengua Catalana i Literatura ha d'oferir contextos diversificats i significatius on l'alumne pugui prendre la paraula i conversar amb els seus iguals en diàlegs pedagògicament orientats, estimulant la incipient reflexió sobre els usos orals formals o informals, espontanis o planificats. La interacció oral requereix anar adquirint estratègies per respectar el torn de paraula, desplegar actituds d'escolta activa, expressar-se amb fluïdesa, claredat, correcta dicció i amb el to i el registre adequats, així com iniciar-se en l'ús d'estratègies de cortesia i de cooperació conversacional.

La producció oral formal convida a iniciar-se en les estratègies bàsiques de planificació, que s'aniran assimilant, de manera acompanyada, al llarg de l'etapa.

Es proporcionaran també models ajustats a la diversitat de situacions comunicatives que ofereixin pautes per a l'elaboració del text oral amb la tria del registre i comunicació no verbal adequats: gestualitat, moviments, mirada, corporalitat, etc. D'altra banda, les tecnologies de la informació i la comunicació faciliten nous formats per a la comunicació oral multimodal, tant síncrona com asíncrona, i permeten també el registre de les produccions orals dels alumnes per a la seva difusió en contextos reals i la seva posterior anàlisi i revisió.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL3, CCL5, CP2, STEM1, CD2, CD3, CC2, CE1.

CE 4 Comprendre i interpretar textos escrits i multimodals, reconeixent-ne el sentit global, les idees principals i la informació explícita i implícita. Reflexionant-ne, amb ajuda, sobre aspectes formals i de contingut, per adquirir i construir coneixement i respondre a necessitats i interessos comunicatius diversos.

El desenvolupament de la competència lectora s'inicia en el primer cicle amb la motivació cap a les pràctiques de lectura. Comença així l'acostament a estratègies dirigides, d'una banda, a localitzar, entendre i integrar la informació rellevant i explícita; i, per una altra, a transcendir alguns significats literals, realitzant amb ajuda inferències directes, atenent aspectes formals i no formals elementals (imatges, distribució del text, etc.). En aquesta fase, es prestarà especial atenció a la comprensió reflexiva mitjançant la lectura silenciosa i en veu alta, acompanyada d'imatges. En el segon cicle, l'alumne ha d'adquirir estratègies que li permetin realitzar un nombre cada vegada major d'inferències directes (generalitzacions, propòsit del text), sempre de manera acompanyada i contextualitzada en entorns de texts propis de diferents àmbits. En paral·lel, s'ha d'identificar un major nombre d'elements no estrictament textuals, com a tipografies o subratllats. Cap al final de l'etapa, de manera progressivament autònoma, l'alumne ha de ser capaç de comprendre i valorar la informació en texts escrits variats amb diferents propòsits de lectura, transcendint alguns significats superficials, realitzant inferències directes i fins i tot captant el doble sentit o la ironia.

L'objectiu d'aquesta competència específica és establir les bases per formar lectors competents, autònoms i crítics de tot tipus de texts, capaços d'avaluar-ne la qualitat i fiabilitat amb esperit crític i

de respondre a diferents propòsits de lectura en tots els àmbits de la seva vida. En tot cas, l'alfabetització requerida per respondre als reptes del segle XXI passa necessàriament per l'ensenyament de la lectura hipertextual.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL2, CCL3, CCL5, CP2, STEM1, CD1, CPSAA4, CPSAA5.

CE 5 Produir texts escrits i multimodals, amb correcció gramatical i ortogràfica, seqüenciant correctament els continguts i aplicant estratègies elementals de planificació, textualització, revisió i edició, per construir coneixement i donar resposta a demandes comunicatives concretes.

Els texts s'han d'elaborar en el context de les relacions interpersonals a l'aula, o amb la intenció d'organitzar o compartir informació. Al llarg de l'etapa, s'ha d'avançar en un procés acompanyat, dirigit a l'adquisició d'estratègies que permetin expressar-se de manera coherent mitjançant escrits, individuals o grupals, propis d'àmbits més amplis referits a fets pròxims a la seva experiència, com els mitjans de comunicació social, o relacionats amb altres àrees d'aprenentatge. Aprendre a elaborar de forma acompanyada, texts que ajudin a organitzar la informació, el pensament i desenvolupar creativitat (com resums i esquemes senzills) per progressar en l'adquisició de la competència d'aprendre a aprendre. S'espera aconseguir, de manera gradual, l'automatització de les normes ortogràfiques d'aparició freqüent i la resolució de dubtes ortogràfics mitjançant la reflexió guiada en els processos de millora dels texts amb la utilització dels suports pertinents.

Fins i tot en les seves formes més espontànies, escriure un text implica planificar —a partir de models o pautes—, revisar —de manera individual o compartida— i editar. Tot això s'ha de treballar a classe. En tot cas, saber escriure en el segle XXI significa fer-ho en diferents suports i formats. La possibilitat d'edició i difusió digital dels escrits en la xarxa ofereix un context real a les pràctiques comunicatives escrites, al mateix temps que convida a fer el pas cap allò que és hipertextual i multimodal. És el moment d'iniciar-se en la reflexió sobre els aspectes elementals de la propietat intel·lectual, el respecte a la privacitat o la responsabilitat en la transmissió de missatges enganyosos i notícies falses.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL3, CCL5, STEM1, CD2, CD3, CPSAA5, CC2.

CE 6 Buscar, seleccionar i contrastar informació procedent de dues o més fonts de forma planificada i amb el degut acompanyament, avaluant-ne la fiabilitat i reconeixent alguns riscos de manipulació i desinformació, per transformar-la en coneixement i comunicar-la de manera creativa, adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.

Tenir accés a la informació no garanteix per si mateix el coneixement, entès com a eina essencial per fer front als reptes del segle XXI. Per això és imprescindible que els alumnes s'iniciïn en l'adquisició d'habilitats i destreses per accedir a la informació, gestionar-la, avaluar-la i comunicar-la, adoptant un punt de vista crític i personal, així com una actitud ètica i responsable amb la propietat intel·lectual, reconeixent les fonts originals sobre les quals elabora el seu treball.

Així, es proposa un procés d'acompanyament que vagi guiant els alumnes perquè, individualment o cooperativament, progressin cap a una certa autonomia en la planificació i cerca d'informació en contextos personals, socials o educatius, per transformar-la, comunicar-la de manera personal i creativa, i utilitzar-la amb diferents finalitats. Aquests processos de recerca han d'anar acompanyats de la reflexió guiada que permeti avaluar-ne la fiabilitat, seguretat i pertinència, i distingir entre fets i opinions.

Han de proposar-se models orientatius sobre les convencions establertes per a la comunicació del coneixement adquirit en diferents formats i suports. La biblioteca escolar, entesa com un espai creatiu d'aprenentatge, serà l'entorn ideal per a l'adquisició d'aquesta competència, mitjançant projectes globals i interdisciplinaris.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL3, CD1, CD2, CD3, CD4, CPSAA5, CC2, CE3.

CE 7 Llegir de manera autònoma obres diverses atenent els seus gustos i interessos, compartint les experiències de lectura, per iniciar la construcció de la identitat lectora, fomentar el gust per la lectura com a font de plaer i gaudir de la seva dimensió social.

Desenvolupar aquesta competència implica iniciar un camí de progrés planificat cap a la construcció de personalitats lectores, que passa per la dedicació d'un temps periòdic i constant a la lectura individual, acompanyat de les estratègies i els reforços adequats per iniciar la configuració de l'autonomia i la identitat lectora, que ha de desenvolupar-se al llarg de tota la vida. La construcció de la identitat lectora apel·la a l'autoconcepte que cada un es crea d'ell mateix com a lector i es relaciona especialment amb la selecció dels texts i amb els hàbits lectors. Es tracta d'enfortir l'autoimatge de cada alumne com a subjecte lector perquè això l'ajudi a llegir més i millor. Per això s'ha de partir de la configuració d'un corpus de texts adequat i variat, equilibrant la presència d'autors i autores, que respongui als interessos i necessitats individuals, i afavoreixi l'acostament cap a la reflexió sobre els grans reptes del segle XXI. Se seleccionaran, preferentment, texts que desenvolupin o propiciïn la reflexió sobre valors com la cultura de pau, els drets de la infància, la igualtat de gènere i el respecte cap a la diversitat familiar, funcional i cultural.

La biblioteca escolar pot convertir-se en un centre neuràlgic de l'aprenentatge dels sabers bàsics i de l'adquisició de competències, que ofereix recursos tant per a compartir, reflexionar i expressar preferències personals entorn de la lectura, com per a impulsar la innovació, la creativitat i el pensament crític de la comunitat educativa.

També és recomanable configurar comunitats lectores amb referents compartits; desenvolupar estratègies que ajudin l'alumne a seleccionar els texts del seu interès, apropiant-se i compartir de manera personal i creativa la seva experiència personal de lectura; i establir contexts en els quals sorgeixin motius per llegir, a partir de reptes d'indagació, i que proposin maneres de vincular afectivament els lectors amb els texts. A mesura que s'avanci en l'adquisició de la competència, serà possible reduir progressivament l'acompanyament docent.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL4, CD3, CPSAA1, CCEC1, CCEC2, CCEC3.

CE 8 Llegir, interpretar i analitzar, de manera acompanyada, obres o fragments literaris adequats al seu desenvolupament, establint relacions entre ells i identificant el gènere literari i les seves convencions fonamentals, per iniciar-se en el reconeixement de la literatura com a manifestació artística i font de plaer, coneixement i inspiració per crear texts d'intenció literària.

L'educació literària es concep com una aproximació a la literatura des de les seves expressions més senzilles, tant orals com escrites. És imprescindible afavorir experiències plaents que familiaritzin l'alumne amb referents literaris i culturals compartits, que incloguin una diversitat d'autors i autores, que l'acostin a la representació i interpretació simbòlica i que estableixin les bases per consolidar l'hàbit lector i una progressiva autonomia lectora. De nou, la participació en comunitats lectores hi aportarà valor afegit.

Es proposa treballar a l'aula a partir d'obres o texts literaris adequats als interessos i necessitats infantils, en diferents suports, que s'han de presentar organitzats entorn d'itineraris lectors, en funció de diferents criteris (temàtics, per gènere literari, etc.) perquè els alumnes puguin establir-hi relacions i vagin construint un mapa literari propi de la seva edat. Aquests texts, a més de ser el punt de partida per a diferents activitats (escolta de texts; lectura guiada, acompanyada i autònoma, silenciosa o en veu alta, amb l'entonació i el ritme adequats; lectura dramatitzada, recitat, jocs retòrics, etc.), han de servir també com a model per a la creació de texts amb intenció lúdica, artística i creativa i per establir diàlegs amb altres manifestacions artístiques i culturals.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL2, CCL4, CCEC1, CCEC2, CCEC3, CCEC4.

CE 9 Reflexionar de forma guiada sobre el llenguatge a partir de processos de producció i comprensió de texts en contextos significatius, utilitzant la terminologia elemental adequada per iniciar-se en el desenvolupament de la consciència lingüística i millorar les destreses de producció i comprensió oral i escrita.

Les primeres reflexions sobre el llenguatge han de partir del coneixement intuïtiu que l'alumne té com a usuari d'una llengua i han de produir-se sempre de manera significativa, en contextos de producció i comprensió de texts, mai com un procés aïllat. Amb l'acompanyament adequat, que proporcionarà un nivell progressiu d'autonomia, es propiciarà la comparació i transformació de paraules, enunciats o texts, perquè l'alumne aprengui en quina mesura els canvis produïts afecten el text, millorant-ne o perjudicant-ne la comprensió. Així, s'han d'observar diferents relacions de forma, funció i significat entre les paraules o els grups de paraules. A partir d'aquí, es podran formular hipòtesis, buscar exemples i contraexemples, establir contrastos i comparacions, etc. amb la finalitat de formular generalitzacions que establiran ponts entre l'ús i el coneixement lingüístic sistemàtic des d'edats primerenques, primer utilitzant un llenguatge comú, més pròxim a la realitat escolar, per després, introduir-hi la terminologia específica progressivament.

Altres vies de reflexió poden sorgir a partir de l'observació de les diferències entre la llengua oral i escrita, entre les diferents tipologies textuais i gèneres discursius, o mitjançant la iniciació en el contrast interlingüístic. En definitiva, es tracta d'estimular la reflexió lingüística ajustada a les limitades possibilitats d'abstracció d'aquestes edats i vinculada als usos reals, que iniciï la construcció dels coneixements sobre la llengua que resultaran imprescindibles per a un millor ús i una comunicació més eficaç.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL2, CP2, STEM1, STEM2, CPSAA5.

CE 10 Posar les pròpies pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica utilitzant un llenguatge no discriminatori i detectant i rebutjant els abusos de poder a través de la paraula per afavorir un ús eficaç però també ètic del llenguatge.

Iniciar-se en l'adquisició d'aquesta competència implica iniciar un aprenentatge el resultat del qual sigui formar persones, no sols eficaçes a l'hora de comunicar-se, sinó que posin les paraules al servei d'uns objectius alineats amb un imperatiu ètic: erradicar els usos discriminatoris i manipuladors del llenguatge, així com els abusos de poder a través de la paraula.

En l'àmbit de la comunicació personal, l'educació lingüística ha d'ajudar a forjar relacions interpersonals basades en l'empatia i el respecte, que tinguin en compte la perspectiva de gènere. Per això, s'han d'oferir eines per a l'escolta activa, la comunicació assertiva, la deliberació argumentada i la resolució dialogada dels conflictes. En l'àmbit escolar i social, l'educació lingüística ha de capacitar per prendre la paraula en l'exercici d'una ciutadania activa i compromesa en la construcció de societats més equitatives, més democràtiques i més responsables en relació als grans desafiaments que com a humanitat tenim plantejats: la sostenibilitat del planeta, les infinites violències i les creixents desigualtats.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL5, CP3, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC3.

Criteris d'avaluació

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per al seu desenvolupament.

CE 1 Reconèixer la diversitat lingüística del món a partir de la identificació de les llengües dels alumnes i de la realitat plurilingüe i multicultural de les Illes Balears per afavorir la reflexió interlingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.

PRIMER CICLE

CA 1.1 Mostrar interès i respecte per les diferents llengües de l'entorn i la seva variació, valorant-ne la igualtat en les diferències.	- Ampliar vocabulari concret i bàsic a partir de les situacions i experiències properes de dins l'aula. - Mostrar interès per les llengües que es parlen al seu entorn, escoltant amb curiositat i respecte.
CA 1.2 Reconèixer, de manera acompanyada i en contextos	- Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris a partir de la reflexió acompanyada.

propers, alguns prejudicis i estereotips lingüístics i culturals molt freqüents.	- Utilitzar un vocabulari adequat al seu nivell. - Incorporar estratègies elementals d'escolta activa.
SEGON CICLE	
CA 1.1 Mostrar interès i respecte per les diferents llengües i varietats dialectals del seu entorn, identificant algunes expressions d'ús quotidià.	- Ampliar vocabulari abstracte i variat, adaptat a situacions comunicatives diverses. - Mostrar interès per les diferents llengües i varietats dialectals presents al seu entorn, valorant que totes són importants per a la convivència. - Identificar positivament la pluralitat lingüística existent com a font de riquesa cultural. - Conèixer l'existència del llenguatge de signes i les llengües de signes. - Reconèixer el lèxic identificant-ne la varietat dialectal.
CA 1.2 Identificar, amb certa autonomia i en contextos propers, prejudicis i estereotips lingüístics freqüents, aportant alternatives i reconeixent la pluralitat lingüística del seu entorn com una font de riquesa cultural.	- Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris a partir de la reflexió acompanyada. - Utilitzar un vocabulari adequat al seu nivell. - Incorporar estratègies d'escolta activa.
TERCER CICLE	
CA 1.1 Mostrar interès i respecte per les diferents llengües i la seva variació, identificant les característiques fonamentals de les del seu entorn geogràfic, així com alguns trets dels dialectes socials, històrics i funcionals i llengües familiars dels alumnes.	- Ampliar vocabulari precís i tècnic, adequat per a temes curriculars i converses més formals o abstractes. - Mostrar interès i respecte per les diferents llengües del seu entorn, entenent la seva importància i la riquesa que aporta la diversitat lingüística a la convivència. - Identificar positivament la pluralitat lingüística existent com a font de riquesa cultural. - Reconèixer la situació sociolingüística de les Illes Balears. - Conèixer l'existència del llenguatge de signes i les llengües de signes. - Incorporar les llengües de signes en la diversitat lingüística com a codis propis de les llengües del món.
CA 1.2 Detectar, amb autonomia creixent i en contextos pròxims, prejudicis i estereotips lingüístics freqüents, aportant alternatives i valorant la pluralitat lingüística del món com una font de riquesa cultural.	- Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris a partir de la reflexió acompanyada. - Utilitzar un vocabulari adequat al seu nivell. - Consolidar i millorar estratègies d'escolta activa.

CE 2 Comprendre i interpretar textos orals i multimodals, tot identificant el sentit general i la informació més rellevant i valorant amb ajuda aspectes formals i de contingut bàsics, per construir coneixement i respondre a diferents necessitats comunicatives.

PRIMER CICLE

CA 2.1 Comprendre el sentit de textos orals i multimodals senzills, reconeixent-ne les idees principals, els missatges explícits i els implícits, i iniciant, de manera acompanyada, la valoració del contingut i dels elements no verbals més elementals.	- Preguntar sobre els textos orals per obtenir informació. - Interpretar les intencions del text oral. - Mantenir una escolta atenta i la mirada amb l'interlocutor. - Valorar les aportacions dels companys, comprendre-les i entendre que l'ajuden a construir el propi coneixement. - Identificar les idees principals i el sentit global del text oral. - Respondre preguntes sobre dades i idees explícites en el text.
--	--

	- Identificar, de manera acompanyada, el contingut de texts orals i multimodals senzills, valorant la informació més rellevant.
	- Retenir i deduir informació.
	- Adquirir de forma progressiva estratègies elementals d'escolta activa, empatia i consens.

SEGON CICLE

CA 2.1 Comprendre el sentit de texts orals i multimodals senzills, reconeixent-ne les idees principals, els missatges explícits i els implícits més senzills, i progressant, de manera acompanyada, en la valoració crítica del contingut i dels elements no verbals elementals.	- Comprendre de manera global i específica les idees principals i secundàries de texts orals.
	- Realitzar inferències durant l'escolta activa de texts orals.
	- Identificar la comunicació (o llenguatge) no verbal que acompanya els texts orals.
	- Interpretar les intencions del parlant en diferents contextos comunicatius, i reconèixer tons de veu o expressions que afegeixen matisos al missatge.
	- Respondre de manera detallada i organitzada a preguntes, fent referència tant a dades explícites com a elements implícits del text oral.
	- Valorar les aportacions orals de la resta d'alumnes com una eina per aprendre conjuntament i enriquir les pròpies idees.
	- Desenvolupar habilitats per interpretar significats implícits i inferir informació no explícita dels texts orals.
	- Analitzar i valorar de manera raonada els texts orals.
	- Mobilitzar estratègies elementals d'escolta activa, assertivitat, empatia i consens.

TERCER CICLE

CA 2.1 Comprendre el sentit de texts orals i multimodals senzills, reconeixent-ne les idees principals i els missatges explícits i implícits, valorant-ne el contingut i els elements no verbals elementals i, de manera acompanyada, alguns elements formals elementals.	- Identificar dades d'un text oral.
	- Identificar la finalitat del text oral.
	- Interpretar i identificar elements no verbals que ajuden a entendre el llenguatge oral: gestos, sons.
	- Identificar el sentit global del text oral.
	- Reconèixer idees principals i secundàries dels texts orals.
	- Fer hipòtesis fonamentades en base a la informació del text oral.
	- Analitzar i valorar de manera raonada i justificada els texts orals.

CE 3 Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats per expressar idees, sentiments i conceptes; construir coneixement; establir vincles personals; i participar amb autonomia i una actitud cooperativa i empàtica en interaccions orals variades.**PRIMER CICLE**

CA 3.1 Produir texts orals i multimodals coherents, amb planificació acompanyada i utilitzant recursos no verbals elementals.	- Expressar sentiments, emocions i preferències.
	- Mantenir una pronúncia i entonació adequades.
	- Respectar les participacions orals dels companys.
	- Explicar fets personals de manera ordenada i organitzada.
	- Mantenir una actitud postural i gestual correcta.
	- Reforçar i emprar un vocabulari adequat al context.
	- Explicar un procés senzill d'accions consecutives lògiques.
CA 3.2 Participar en interaccions orals espontànies, incorporant estratègies elementals d'escolta activa i de cortesia lingüística.	- Expressar opinions personals i pròpies en diferents converses.
	- Respectar el torn de paraula.
	- Practicar l'atenció a l'hora d'escoltar.
	- Aprendre i practicar les fórmules de cortesia en les converses diàries.

	- Participar fent preguntes i respostes, fomentant la interacció. - Improvitzar una conversa. - Usar expressions de cortesia i atenció. - Iniciar la gestió dialogada de conflictes. - Iniciar-se en l'ús d'acords.
SEGON CICLE	
CA 3.1 Produir texts orals i multimodals coherents, amb planificació acompanyada, ajustant el discurs a la situació comunicativa i utilitzant recursos no verbals bàsics.	- Expressar preferències, necessitats, sentiments i emocions. - Expressar les seves idees de forma oral amb pronunciació, entonació i ritme adequats. - Ampliar el vocabulari i utilitzar-lo en el context adequat. - Participar en situacions orals dins l'aula, narrant fets personals i del seu entorn més proper, seguint un ordre lògic en el seu discurs. - Utilitzar adequadament el llenguatge no verbal per recolzar el seu discurs. - Mantenir una pronúncia i entonació adequades.
CA 3.2 Participar en interaccions orals espontànies o reglades, incorporant estratègies bàsiques d'escolta activa i cortesia lingüística.	- Expressar les seves opinions en les converses. - Mostrar respecte envers les participacions orals dels altres. - Arribar a acords. - Respectar el torn de paraula. - Mostrar respecte durant les participacions orals dels altres. - Escoltar atentament posant interès en les intervencions dels companys. - Utilitzar els recursos lingüístics per expressar les normes de cortesia i atenció en les interaccions orals. - Improvitzar una conversa.
TERCER CICLE	
CA 3.1 Produir texts orals i multimodals de manera autònoma, coherent i fluida, en contextos formals senzills i utilitzant correctament recursos verbals i no verbals bàsics.	- Executar texts orals coherents, cohesionats i adequats al gènere discursiu (expressar desitjos, necessitats, gustos, preferències, sentiments i vivències, descriure objectes, persones i llocs), respectant l'ordre discursiu i les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral. - Pronunciar amb claredat, ritme i entonació adequats. - Adoptar postures correctes i gestos adequats segons el discurs que es presenti.
CA 3.2 Participar en interaccions orals espontànies o reglades, incorporant estratègies senzilles d'escolta activa, de cortesia lingüística i de cooperació conversacional.	- Posar en pràctica estratègies bàsiques de comunicació. - Comunicar-se de manera oral en diferents situacions, amb distintes finalitats i diverses necessitats comunicatives. - Mantenir una escolta activa i de cooperació conversacional. - Sostenir la mirada amb l'interlocutor. - Mantenir una distància adequada amb la persona que parla. - Respectar el torn de paraula. - Pronunciar amb claredat, ritme i entonació adequats. - Adoptar postures correctes i gestos adequats segons el discurs que es presenti. - Improvitzar una conversa.

CE 4 Comprendre i interpretar textos escrits i multimodals, reconeixent-ne el sentit global, les idees principals i la informació explícita i implícita. Reflexionant-ne, amb ajuda, sobre aspectes formals i de contingut, per adquirir i construir coneixement i respondre a necessitats i interessos comunicatius diversos.

PRIMER CICLE

CA 4.1 Comprendre el sentit global i la informació rellevant de texts propers, escrits i multimodals, a partir d'estratègies bàsiques de comprensió abans, durant i després de la lectura.	- Codificar i descodificar tots els fonemes i grafies de la llengua catalana.
	- Relacionar correctament les grafies amb els fonemes.
	- Respondre a preguntes referides al text.
	- Formular i comprovar hipòtesis per a la comprensió lectora.
	- Fer connexions entre la informació del text amb el que es pensa, se sent o es creu, amb informacions del mateix text o amb coneixements del món.
	- Rellegir el text de manera acompanyada per extreure'n les idees bàsiques.
	- Localitzar informació rellevant procedent de textos propers de manera acompanyada.
	- Interpretar gràfics, il·lustracions, etc., per millorar-ne la comprensió.
	- Reconeixer la funcionalitat comunicativa de diferents tipus de text: cartells, anuncis, contes, descripcions, notícies, felicitacions, instruccions, poemes...
	- Reconeixer les idees principals i secundàries d'un text.
	- Fer lectura comprensiva en silenci.
CA 4.2 Analitzar, de manera acompanyada, el contingut i aspectes formals i no formals elementals de texts escrits i multimodals senzills, valorant-ne el contingut i estructura.	- Resumir les idees bàsiques de textos senzills.
	- Respondre a preguntes referides al text.
	- Rellegir el text per comprovar o cercar la informació.
	- Localitzar informació rellevant procedent de textos dels mitjans de comunicació social.

SEGON CICLE

CA 4.1 Comprendre el sentit global i la informació rellevant de texts senzills, escrits i multimodals, tot realitzant inferències a partir d'estratègies bàsiques de comprensió abans, durant i després de la lectura.	- Consolidar el coneixement de tots els fonemes i grafies, incloent les combinacions més complexes (diftongs, grups consonàntics).
	- Comprendre i identificar diferents tipus de text escrits.
	- Identificar les idees principals i les secundàries d'un text escrit.
	- Resumir les idees de texts escrits i multimodals.
	- Reconeixer les parts que componen un text.
	- Fer inferències directes basades en la lectura.
	- Fer connexions entre la informació del text amb el que es pensa, sent o creu, amb informacions del mateix text o amb coneixements del món.
	- Ampliar el vocabulari deduint el significat a partir del context de la lectura.
	- Fer lectura comprensiva tant de forma individual com cooperativa.
	- Respondre preguntes de comprensió literal, inferencial i crítica, incloent-hi preguntes que requereixen interpretació de detalls o informació explícita.
	- Formular hipòtesis senzilles sobre el desenvolupament de la història o el comportament dels personatges, comprovant-les a mesura que avança la lectura.

	- Respondre a preguntes referides al text. - Reconèixer la informació donada en diferents tipus de text: gràfics, esquemes, taules, mapes conceptuals, plànols.
CA 4.2 Analitzar, de manera acompanyada, el contingut i aspectes formals i no formals elementals de textos escrits i multimodals, valorant-ne el contingut i estructura, iniciant-se en l'avaluació de la seva fiabilitat.	- Comprendre texts escrits, tant de caràcter informal com d'un grau més de formalitat. - Reconèixer la funcionalitat comunicativa de diferents tipus de text. - Formular i respondre preguntes dels texts donats de manera oral i escrita. - Formular i comprovar hipòtesis per a la comprensió lectora. - Reconèixer la funció comunicativa de la llengua en diferents tipus de text. - Iniciar-se en la verificació de les fonts d'informació.
TERCER CICLE	
CA 4.1 Comprendre el sentit global i la informació rellevant de texts escrits i multimodals, realitzant inferències i a partir d'estratègies bàsiques de comprensió abans, durant i després de la lectura.	- Comprendre diferents tipus de texts valorant la lectura com a mitjà per ampliar el vocabulari. - Identificar informació rellevant de diferents texts escrits i multimodals. - Identificar les parts d'un text. - Adquirir eficàcia lectora mitjançant una planificació sistemàtica de millora i el gust per la lectura. - Aconseguir destreses i competències lingüístiques a través de l'ús de la llengua escrita. - Interpretar la informació donada en diferents tipus de text: gràfics, esquemes, taules, mapes conceptuals, plànols. - Resumir les idees de la lectura. - Fer lectura comprensiva tant de forma individual com cooperativa. - Respondre preguntes que impliquin raonament crític i reflexiu sobre el text, inferències i connexions amb altres lectures o experiències. - Formular hipòtesis sobre el contingut, estructura o intenció del text, validant-les o rebutjant-les basant-se en evidències textuals o coneixements previs.
CA 4.2 Analitzar, de manera acompanyada, el contingut i aspectes formals i no formals elementals de textos escrits i multimodals, valorant-ne el contingut i estructura i avaluant-ne la qualitat, fiabilitat i idoneïtat en funció del propòsit de lectura.	- Comprendre i analitzar texts escrits, tant de caràcter formal com informal. - Reconèixer i valorar la funcionalitat comunicativa de diferents tipus de text. - Usar estratègies per a l'anàlisi de texts de tipologies diverses. - Aconseguir destreses i competències lingüístiques a través de l'ús de la llengua escrita. - Interpretar alguns elements implícits com la ironia i el doble sentit. - Valorar si la informació del text prové de fonts segures i actualitzades. - Valorar l'adequació del text i la rellevància de la informació presentada per al propòsit comunicatiu o la finalitat del text.

CE 5 Produir texts escrits i multimodals, amb correcció gramatical i ortogràfica, seqüenciant correctament els continguts i aplicant estratègies elementals de planificació textualització,

revisió i edició per construir coneixement i donar resposta a demandes comunicatives concretes.**PRIMER CICLE**

CA 5.1 Produir texts escrits i multimodals senzills i coherents en diferents suports, des de les diferents etapes del procés evolutiu de l'escriptura, ajustant-se a models i mobilitzant, de manera acompanyada, estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, textualització i revisió.	- Relacionar correctament grafies i fonemes.
	- Usar adequadament els signes de puntuació bàsics: punt, coma, admiració i interrogació.
	- Comunicar diferents coneixements, necessitats, sentiments, experiències o opinions personals per escrit.
	- Produir textos a partir de pautes donades.
	- Fer una presentació del text clara, neta i ordenada.

SEGON CICLE

CA 5.1 Produir textos escrits i multimodals senzills, amb coherència i adequació, en diferents suports, iniciant-se en l'ús de les normes gramaticals i ortogràfiques més senzilles al servei de la cohesió i progressant, de manera acompanyada, en la mobilització d'estratègies senzilles, individuals o grupals, de planificació, textualització i revisió.	- Usar adequadament els signes de puntuació: punt, coma, dos punts i signes d'exclamació i interrogació.
	- Aplicar correctament les normes ortogràfiques estudiades.
	- Aplicar les normes bàsiques de presentació establertes: marges, disposició sobre el paper, netedat, qualitat cal·ligràfica, separació entre paràgrafs, interlineat...
	- Produir texts a partir de pautes donades.
	- Emprar connectors i evitar repeticions per millorar les produccions escrites.
	- Escriure respectant l'ordre cronològic dels fets narrats.
	- Fer esborranys abans de la redacció final de textos.
	- Revisar els treballs fets.
	- Iniciar-se en l'ús de processadors de textos.

TERCER CICLE

CA 5.1 Produir texts escrits i multimodals de relativa complexitat, amb coherència i adequació, en diferents suports, progressant en l'ús de les normes gramaticals i ortogràfiques bàsiques al servei de la cohesió textual i mobilitzant estratègies senzilles, individuals o grupals, de planificació, textualització, revisió i edició.	- Elaborar texts escrits i multimodals coherents, en diferents suports, integrant elements paratextuals (elements visuals que envolten el text i serveixen per captar l'atenció del lector) per facilitar la comprensió del sentit global del text.
	- Usar adequadament els signes de puntuació: punt, coma, punt i coma, dos punts, punts suspensius, signes d'exclamació i interrogació.
	- Aplicar les normes bàsiques de presentació establertes: respectar els marges, organització espacial damunt el paper, netedat, cal·ligrafia adequada, separació entre paràgrafs i interlineat adequat.
	- Usar adequadament els connectors i evitar repeticions amb la intenció de millorar les produccions escrites.
	- Escriure texts propis, elaborant esborranys, seguint un procés de planificació, redacció, revisió i correcció.
	- Utilitzar programes o recursos informàtics de processament de textos.

CE 6 Buscar, seleccionar i contrastar informació procedent de dues o més fonts, de forma planificada i amb el degut acompanyament, avaluant-ne la fiabilitat i reconeixent alguns riscos de manipulació i desinformació, per transformar-la en coneixement i comunicar-la de manera creativa, adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.**PRIMER CICLE**

	- Cercar informació a les biblioteques d'aula i de centre.
--	--

CA 6.1 Localitzar, seleccionar i contrastar informació de diferents fonts, incloses les digitals, citant-les i recreant-les mitjançant l'adaptació creativa de models donats.	- Iniciar-se, de manera acompanyada, en l'ús de diccionaris, diaris, enciclopèdies, material audiovisual, etc. com a font d'informació.
	- Iniciar-se en la identificació de les fonts d'informació i la importància de citar-les.
	- Fomentar la creativitat en la presentació dels treballs amb recursos visuals senzills com dibuixos i colors.
CA 6.2 Compartir els resultats d'un procés d'investigació senzill, individual o grupal, sobre alguns temes d'interès personal, realitzat de manera acompanyada.	- Elaborar diferents tipus de texts senzills amb la intenció de donar a conèixer els resultats d'una recerca bàsica d'informació.
	- Exposar, de manera oral, els resultats obtinguts, a partir d'una recerca senzilla d'informació.
	- Fomentar l'expressió d'interessos personals.
CA 6.3 Adoptar hàbits d'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals en relació a la recerca i la comunicació de la informació	- Organitzar idees i establir un pla de recerca de manera acompanyada
	- Ser conscient de la finalitat de l'ús de les tecnologies de la informació i comunicació per obtenir informació.
SEGON CICLE	
CA 6.1 Localitzar, seleccionar i contrastar informació de diferents fonts, incloses les digitals, citant-les i recreant-les mitjançant l'adaptació creativa de models donats.	- Cercar informació a les biblioteques d'aula i de centre.
	- Comparar la informació cercada en diferents fonts i triar-ne la més adequada i fiable.
	- Usar diccionaris, diaris, Internet, material audiovisual, etc., com a font d'informació.
	- Localitzar informació rellevant en titulars, portades, etc., de texts de mitjans de comunicació.
	- Promoure la importància de citar les fonts d'informació.
CA 6.2 Compartir els resultats d'un procés de recerca senzill, individual o grupal, sobre algun tema d'interès personal, realitzat de manera acompanyada.	- Fomentar la creativitat en la presentació dels treballs combinant recursos visuals i escrits.
	- Elaborar diferents tipus de text amb la intenció de donar a conèixer els resultats d'una recerca d'informació.
	- Exposar, de manera oral, els resultats obtinguts, a partir d'una recerca d'informació.
	- Fomentar l'expressió d'interessos personals i temes d'interès.
CA 6.3 Adoptar hàbits d'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals en relació a la recerca i la comunicació de la informació.	- Organitzar idees i establir un pla de recerca de manera acompanyada
	- Usar les tecnologies de la informació i comunicació, de manera acompanyada i de forma segura, per obtenir informació.
	- Entendre que no totes les fonts són igual de fiables, i que cal triar fonts verificades (llibres recomanats pel mestre, pàgines web educatives o articles supervisats).
TERCER CICLE	
CA 6.1 Localitzar, seleccionar i contrastar informació de diferents fonts, incloses les digitals, citant-les i recreant-les mitjançant l'adaptació creativa de models donats.	- Cercar informació en fonts documentals variades i en diferents suports i formats.
	- Adoptar estratègies per detectar la manipulació informativa.
	- Adquirir estratègies de comparació, organització i valoració de la informació.
	- Usar la biblioteca i els recursos digitals del centre.
	- Citar les fonts d'informació.

	- Fomentar la creativitat en la presentació dels treballs combinant recursos visuals, escrits i tecnològics.
CA 6.2 Compartir els resultats d'un procés de recerca senzill, individual o grupal, sobre algun tema d'interès personal o ecosocial, realitzat de manera acompanyada.	- Elaborar diferents tipus de text amb la intenció de donar a conèixer els resultats d'una recerca d'informació.
	- Exposar, de manera oral, els resultats obtinguts, a partir d'una recerca d'informació.
	- Fomentar l'expressió d'interessos personals, temes d'interès personal o ecosocial.
	- Organitzar les idees i establir un pla de recerca.
CA 6.3 Adoptar hàbits d'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals en relació amb la recerca i la comunicació de la informació.	- Usar les tecnologies de la informació i comunicació, de forma segura, per obtenir informació.
	- Entendre que no totes les fonts són igual de fiables, i que cal triar fonts verificades (llibres recomanats pel mestre, pàgines web educatives o articles supervisats).

CE 7 Llegir de manera autònoma obres diverses atenent els seus gustos i interessos, compartint les experiències de lectura, per iniciar la construcció de la identitat lectora, fomentar el gust per la lectura com a font de plaer i gaudir de la seva dimensió social.

PRIMER CICLE

CA 7.1 Llegir, progressivament, de manera autònoma textos de diferents autors i autores d'acord amb els seus gustos i interessos, seleccionats de manera acompanyada, des de les diferents etapes del procés evolutiu de la lectura.	- Llegir textos en diferents suports mostrant-hi interès.
	- Llegir freqüentment i per gust i iniciativa pròpia.
	- Llegir textos senzills de la tradició popular de les Illes Balears adequats als seus interessos: endevinalles, dites, gloses, cançons de triar, faules, rodolins, rondalles, poemes, contes, etc.
	- Iniciar-se en la lectura i descodificació de sons, lletres i paraules.
	- Pronunciar i fer la dicció de paraules i frases senzilles de forma correcta i clara.
	- Consolidar la consciència fonològica.
CA 7.2 Compartir oralment l'experiència i el gaudi per la lectura participant en comunitats lectores d'àmbit escolar.	- Iniciar-se en la comprensió bàsica de textos de manera acompanyada.
	- Informar sobre preferències per determinades lectures.
	- Compartir opinions i gustos personals sobre els textos llegits.
	- Compartir oralment l'experiència de lectura.

SEGON CICLE

CA 7.1 Llegir amb progressiva autonomia o de forma acompanyada textos de diversos autors i autores, ajustats als seus gustos i interessos i seleccionats amb creixent autonomia, avançant en la construcció de la seva identitat lectora.	- Llegir textos propis de la literatura infantil (poesia, contes, còmics...).
	- Utilitzar la biblioteca de l'aula i del centre com a font de plaer.
	- Llegir i interessar-se de manera autònoma per diferents tipus de textos i utilitzar la lectura com a font de gaudi personal.
	- Llegir amb freqüència i per iniciativa pròpia.
	- Llegir textos senzills de la tradició popular de les Illes Balears adequats als seus interessos: endevinalles, dites, gloses, cançons de triar, faules, rodolins, rondalles, poemes, contes, etc.
	- Llegir els textos amb fluïdesa lectora, pronunciació i dicció acurada, i bona entonació.
CA 7.2 Compartir l'experiència de lectura, en suports diversos,	- Incentivar l'autonomia lectora.
	- Expressar opinions i gustos sobre els textos llegits.
	- Expressar preferències per determinades lectures.

participant en comunitats lectores en l'àmbit escolar.	- Avaluar les estratègies per a la comprensió de texts literaris. - Compartir l'experiència de lectura en suports diversos.
TERCER CICLE	
CA 7.1 Llegir de manera autònoma texts de diversos autors i autores ajustats als seus gustos i interessos, progressant en la construcció de la seva identitat lectora.	- Llegir i comentar texts propis de la literatura infantil (poesia, còmics, contes, novel·les, mites, faules). - Llegir amb autonomia interessant-se per diferents tipus de temes i textos, usant la lectura com a font de plaer personal. - Utilitzar les biblioteques (de l'aula, del centre o de la barriada) per obtenir informació i com a font de plaer en la lectura d'obres literàries adequades. - Llegir textos de la tradició popular de les Illes Balears adequats als seus interessos: endevinalles, dites, gloses, cançons de triar, faules, rodolins, rondalles, poemes, contes, etc. - Llegir amb freqüència i per iniciativa pròpia. - Llegir texts amb fluïdesa lectora automàtica i ràpida, pronunciació i dicció precisa, i entonació i expressió oral avançada. - Llegir textos de manera totalment autònoma.
CA 7.2 Compartir l'experiència de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit escolar o social.	- Comentar texts propis de la literatura infantil (poesia, còmics, contes, novel·les, mites, faules...). - Exposar la seva opinió sobre els texts llegits. - Fomentar la comprensió profunda i interpretació crítica. - Compartir l'experiència de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit escolar i/o social.

CE 8 Llegir, interpretar i analitzar, de manera acompanyada així com també autònomament, obres o fragments literaris adequats al seu desenvolupament, establint relacions entre ells i identificant el gènere literari i les seves convencions fonamentals, per iniciar-se en el reconeixement de la literatura com a manifestació artística i font de plaer,

PRIMER CICLE

CA 8.1 Escoltar i llegir textos orals i escrits de la literatura infantil, que recullin diversitat d'autors i autores, establint de manera acompanyada relacions elementals entre ells i amb altres manifestacions artístiques o culturals.	- Escoltar texts literaris i llegir de manera acompanyada i guiada, en silenci i en veu alta, texts propis de la tradició popular de les Illes Balears: llegendes, rondalles, cançons populars, endevinalles, refranys, cançons de triar, gloses, poemes, contes, etc. - Llegir diferents texts de la literatura infantil, de diferents autors, de manera acompanyada, tenint en compte els seus gustos i interessos i les diferents etapes del procés evolutiu lector. - Reproduir diferents textos senzills, inclosos els de la tradició oral de la literatura de les Illes Balears, tals com dites, contes, endevinalles, rodolins, cançons, embarbussaments, gloses, llegendes i rondalles.
CA 8.2 Produir, de manera acompanyada, texts senzills individuals o col·lectius amb intenció literària, adaptats a les diferents etapes del procés evolutiu de l'escriptura, ajustant-se a models donats, en diferents suports i complementant-los amb altres llenguatges artístics.	- Reproduir texts literaris senzills, de manera acompanyada i a partir de models donats. - Complementar els texts llegits amb altres llenguatges artístics.

SEGON CICLE

CA 8.1 Escoltar i llegir texts variats de la literatura infantil universal, que recullin diversitat d'autors i autores, relacionant-los en funció de temes i aspectes elementals del gènere literari, i interpretant-los i relacionant-los amb altres manifestacions artístiques o culturals de manera acompanyada.	- Escoltar diferents tipus de texts literaris.
	- Fer una lectura guiada i autònoma, en silenci i en veu alta, de texts de la literatura universal i propis de la tradició popular de les Illes Balears adequats als interessos infantils: rondalles, endevinalles, refranys, faules, gloses, rodolins, etc.
	- Reproduir diferents texts, amb progressiu grau de dificultat, inclosos els de la tradició oral de la literatura de les Illes Balears, tals com dites, contes, endevinalles, rodolins, cançons, embarbussaments, gloses, llegendes i rondalles.
CA 8.2 Produir, de manera acompanyada, textos senzills individuals o col·lectius amb intenció literària, recreant de manera personal els models donats, en diferents suports i complementant-los amb altres llenguatges artístics.	- Reproduir texts literaris, de manera acompanyada i a partir de models donats.
	- Identificar i aplicar el ritme, la pronunciació i l'entonació adequats a cada tipus de dramatització.
	- Complementar els texts llegits amb altres llenguatges artístics.

TERCER CICLE

CA 8.1 Escoltar i llegir de manera acompanyada textos literaris adequats a la seva edat, que recullin diversitat d'autors i autores, relacionant-los en funció dels temes i d'aspectes elementals de cada gènere literari, interpretant-los, valorant-los i relacionant-los amb altres manifestacions artístiques o culturals de manera progressivament autònoma.	- Escoltar diferents tipus de textos literaris.
	- Fer una lectura guiada i autònoma, en silenci o en veu alta, de textos de la literatura universal i textos propis de la tradició popular de les Illes Balears adequats als interessos infantils: rondalles, endevinalles, refranys, faules, gloses, rodolins, endevinalles, cançons de triar, poemes, llegendes, embarbussaments, etc.
CA 8.2 Produir, de manera progressivament autònoma, textos senzills individuals o col·lectius amb intenció literària, reelaborant amb creativitat els models donats, en diferents suports i complementant-los amb altres llenguatges artístics.	- Reproduir diferents textos, inclosos els de la tradició oral de la literatura de les Illes Balears, tals com: dites, contes, endevinalles, rodolins, cançons, embarbussaments, gloses, llegendes i rondalles.
	- Reinterpretar textos literaris senzills, de manera acompanyada i a partir de models donats.
	- Identificar i aplicar el ritme, la pronunciació i l'entonació adequats a cada tipus de dramatització.
	- Complementar els texts llegits amb altres llenguatges artístics.

CE 9 Reflexionar de forma guiada sobre el llenguatge a partir de processos de producció i comprensió de texts en contextos significatius, utilitzant la terminologia elemental adequada per iniciar-se en el desenvolupament de la consciència lingüística i millorar les destreses de producció i comprensió oral i escrita.**PRIMER CICLE**

CA 9.1 Formular conclusions elementals sobre el funcionament de la llengua, posant especial atenció a la concordança i a les relacions de significat entre les paraules, a partir de l'observació, comparació i transformació de paraules i enunciat, en un	- Iniciar-se, de manera acompanyada, en la comprensió, identificació i aplicació de les estructures gramaticals i normes elementals de la llengua.
	- Reconèixer i aplicar les normes bàsiques d'ortografia i construcció de paraules i frases senzilles en les produccions pròpies.
	- Identificar i utilitzar les categories gramaticals bàsiques (substantius, verbs i adjectius) en produccions senzilles.

procés acompanyat de producció o comprensió de texts en contextos significatius.	
CA 9.2 Revisar i millorar els texts propis i esmenar alguns problemes de comprensió lectora, de manera acompanyada, a partir de la reflexió metalingüística i interlingüística, usant la terminologia lingüística bàsica adequada.	- Augmentar progressivament el vocabulari a través dels texts.
	- Emprar majúscules a començament de text, després de punt i en noms propis.
	- Iniciar, de manera acompanyada, la mobilització d'estratègies senzilles, tant individuals com grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos.
SEGON CICLE	
CA 9.1 Formular conclusions elementals sobre el funcionament de la llengua, prestant especial atenció a la relació entre substantius, adjectius i verbs, a partir de l'observació, comparació i transformació de paraules, enunciat i texts, en un procés acompanyat de producció o comprensió de texts en contextos significatius.	- Comprendre, identificar i aplicar les estructures gramaticals i normes bàsiques de la llengua de manera acompanyada.
	- Aplicar les normes ortogràfiques i de construcció de paraules i frases en les produccions pròpies.
	- Reconèixer i utilitzar les categories gramaticals principals (substantius, verbs, adjectius i determinants) perquè les produccions siguin més riques i detallades.
CA 9.2 Revisar i millorar els texts propis i aliens i esmenar alguns problemes de comprensió lectora, de manera acompanyada, a partir de la reflexió metalingüística, usant la terminologia bàsica adequada.	- Sistematitzar l'adquisició de vocabulari a través de texts.
	- Aplicar els coneixements bàsics sobre les categories gramaticals i regles d'ortografia per afavorir la comunicació.
	- Revisar els texts, tant propis com aliens, mitjançant la comparació de paraules.
	- Progressar, de manera acompanyada, en la mobilització d'estratègies senzilles, tant individuals com grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos.
TERCER CICLE	
CA 9.1 Establir generalitzacions sobre aspectes bàsics del funcionament de la llengua de manera acompanyada, formulant hipòtesis i buscant contraexemples, a partir de l'observació, comparació i transformació de paraules, enunciat i texts, en un procés acompanyat de producció o comprensió de texts en contextos significatius.	- Comprendre, analitzar i aplicar les estructures gramaticals i normes essencials de la llengua, amb capacitat per revisar i millorar la correcció en les produccions o comprensió dels texts.
	- Usar correctament en les produccions pròpies les normes ortogràfiques, morfològiques i semàntiques.
	- Identificar i utilitzar adequadament les categories gramaticals (substantius, verbs, adjectius, determinants, adverbis, pronoms i preposicions).
CA 9.2 Revisar i millorar els texts propis i aliens i esmenar alguns problemes de comprensió lectora, de manera progressivament autònoma, a partir de la reflexió metalingüística i interlingüística, usant la terminologia bàsica adequada.	- Sistematitzar l'adquisició de vocabulari a través de texts.
	- Aplicar els coneixements bàsics sobre les categories gramaticals i regles d'ortografia per afavorir la comunicació.
	- Revisar els texts, tant propis com aliens, mitjançant la comparació de paraules.
	- Progressar, de manera autònoma, en la mobilització d'estratègies senzilles, tant individuals com grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos.

CE 10 Posar les pròpies pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica utilitzant un llenguatge no discriminatori i detectant i rebutjant els abusos de poder a través de la paraula per afavorir un ús eficaç però també ètic del llenguatge.**PRIMER CICLE**

CA 10.1 Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris identificats a partir de la reflexió grupal acompanyada sobre els aspectes elementals, verbals i no verbals, de la comunicació, tenint en compte una perspectiva de gènere.	- Mostrar respecte per les intervencions dels companys.
	- Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris a partir de la reflexió acompanyada.
	- Mostrar una comunicació no verbal respectuosa amb els companys.
CA 10.2 Mobilitzar, amb la planificació i l'acompanyament necessaris, estratègies elementals per a l'escolta activa, la comunicació assertiva i el consens, iniciant-se en la gestió dialogada de conflictes.	- Incorporar estratègies elementals d'escolta activa.
	- Iniciar-se en la resolució dialogada de petits conflictes.
	- Aplicar estratègies senzilles per arribar a acords de manera acompanyada.

SEGON CICLE

CA 10.1 Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris i identificar els abusos de poder a través de la paraula a partir de la reflexió grupal acompanyada sobre els aspectes bàsics, verbals i no verbals, de la comunicació, tenint en compte una perspectiva de gènere.	- Mostrar respecte per les intervencions dels companys escoltant activament, donant respostes adequades que mostren interès per les seves idees.
	- Rebutjar usos lingüístics discriminatoris i abusos de poder a partir de la reflexió acompanyada.
	- Mostrar una postura oberta i afavoridora, per demostrar escolta activa i respecte envers les opinions dels altres.
CA 10.2 Mobilitzar, amb la planificació i l'acompanyament necessaris, estratègies bàsiques per a l'escolta activa, la comunicació assertiva i el consens, progressant en la gestió dialogada de conflictes.	- Incorporar estratègies d'escolta activa.
	- Desenvolupar habilitats de resolució dialogada de conflictes.
	- Fer ús d'estratègies per arribar a acords en grup.

TERCER CICLE

CA 10.1 Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris i els abusos de poder a través de la paraula identificats mitjançant la reflexió grupal acompanyada sobre diferents aspectes, verbals i no verbals, de la comunicació, tenint en compte una perspectiva de gènere.	- Mostrar respecte per les intervencions dels companys escoltant activament, donant respostes reflexives i reconeixent les idees dels altres abans d'afegir la seva opinió.
	- Construir, a través del llenguatge, un pensament crític per evitar discriminacions i prejudicis.
	- Rebutjar usos lingüístics discriminatoris i abusos de poder a partir d'una reflexió tant individual com acompanyada.
	- Utilitzar la comunicació no verbal de manera conscient per mostrar respecte i atenció a les idees i emocions dels companys.
CA 10.2 Mobilitzar, amb la planificació i l'acompanyament necessaris, estratègies bàsiques per a l'escolta activa, la comunicació assertiva i la deliberació argumentada,	- Aplicar estratègies d'escolta activa demostrant comprensió i empatia cap a les aportacions dels altres.
	- Aplicar tècniques de resolució dialogada de conflictes.
	- Utilitzar estratègies per arribar a acords fomentant el consens i la col·laboració dins del grup.

progressant en la gestió dialogada de conflictes.	
---	--

Sabers bàsics

Es concreten a continuació els sabers bàsics organitzats en blocs.

A. LES LLENGÜES I ELS SEUS PARLANTS			
PRIMER CICLE		1r	2n
Biografia lingüística personal i mapa lingüístic de l'aula.	- Construcció de la identitat lingüística individual pròpia.	x	x
	- Construcció de la biografia lingüística personal.	x	x
	- Construcció del mapa lingüístic de l'aula a través de les identitats i biografies lingüístiques dels alumnes i mestres.		x
	- Valoració de la pròpia identitat lingüística i cultural.	x	x
La diversitat cultural i lingüística com a riquesa i eina de reflexió interlingüística.	- Les llengües i cultures que es parlen a l'aula i/o centre des d'una actitud d'interès i respecte.		x
	- Les varietats dialectals de la llengua catalana, les diferents llengües i les varietats lingüístiques. Aproximació amb empatia i respecte.		x
Identificació, amb acompanyament, de prejudicis i estereotips lingüístics.	- El llenguatge verbal i no verbal en la igualtat entre homes i dones.	x	x
Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.	- El llenguatge no discriminatori com a mitjà per la reflexió d'actituds de respecte.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Biografia lingüística personal i mapa lingüístic del centre.	- La identitat lingüística individual pròpia. Revisió i desenvolupament.	x	x
	- La biografia lingüística personal. Revisió i desenvolupament.	x	x
	- Construcció del mapa lingüístic de l'aula a través de les identitats i biografies lingüístiques dels alumnes i mestres.	x	x
	- Vocabulari bàsic. Interès per la seva ampliació.	x	x
	- Valoració de la pròpia identitat lingüística i cultural.	x	x
La diversitat cultural i lingüística com a riquesa i eina de reflexió interlingüística.	- Valoració i respecte per la diversitat de llengües i cultures presents a l'aula i al centre com una oportunitat d'aprenentatge i convivència.	x	x
	- Llengua i dialecte. Concepte i característiques. Les varietats dialectals de la llengua catalana, les diferents llengües i varietats lingüístiques. Empatia i respecte.		x
	- Introducció al llenguatge de signes. Concepte, característiques i ús.	x	x
	- Llengües de signes, aproximació. Les llengües de signes de l'entorn proper.		x
Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics.	- Reconeixement i valoració de les actituds i expressions que promouen la igualtat entre les persones.	x	x
	- Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics.		x
Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.	- El llenguatge respectuós vers totes les persones, evitant qualsevol forma de discriminació per raó de gènere.	x	x

	- Les paraules i els gestos. Influència en la manera de relacionar-nos.	x	x
	- Expressions que promoguin la igualtat i el respecte.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Biografia lingüística personal i mapa lingüístic de l'entorn.	- La identitat lingüística individual pròpia. Revisió i desenvolupament.	x	x
	- La biografia lingüística personal. Revisió i desenvolupament.	x	x
	- Construcció del mapa lingüístic de l'aula a través de les identitats i biografies lingüístiques dels alumnes i mestres.	x	x
	- Vocabulari bàsic, interès per la seva ampliació.	x	x
	- Reconeixement i respecte a la situació sociolingüística.	x	x
	- Reconeixement dels diferents registres.		x
	- Valoració de la pròpia identitat lingüística i cultural.	x	x
La diversitat cultural i lingüística com a riquesa i eina de reflexió interlingüística. Aproximació a les llengües de signes.	- Interès per la diversitat etnocultural i lingüística del centre i entre les famílies i de la comunitat autònoma.	x	x
	- Llengua i dialecte. Diferència conceptual.	x	x
	- Actitud respectuosa i empàtica cap a les varietats dialectals de la llengua catalana i a les altres llengües.	x	x
	- La llengua de signes catalana.		x
	- Iniciació a l'alfabet dactilològic. Signes bàsics d'interacció i relació.		x
Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics.	- Promoció de la igualtat entre homes i dones mitjançant el llenguatge i les accions quotidianes.	x	x
	- Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics.	x	x
Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.	- Ús d'un llenguatge, tant verbal com no verbal, respectuós amb les diferències i amb perspectiva de gènere.	x	x

B. COMUNICACIÓ			
1. Context			
PRIMER CICLE		1r	2n
Incidència dels components (situació, participants, intenció) en l'acte comunicatiu.	- Registre, adequació a la situació comunicativa.		x
	- Identificació del context en el què es produeix la comunicació i com afecta al que es diu i/o s'escolta.	x	x
	- Reconeixement de les diferències en el registre utilitzat segons qui escolta o qui parla (amic, mestre, familiar).	x	x
	- Estratègies i recursos per a la interpretació de la intencionalitat dels emissors d'acord amb els contextos comunicatius.		x
SEGON CICLE		3r	4t
Incidència dels components (situació, participants, propòsit comunicatiu, canal) en l'acte comunicatiu.	- Adaptació del registre a la situació comunicativa.	x	x
	- Adequació del llenguatge segons qui escolta, considerant aspectes com la cortesia o el respecte (anàlisi del rol, edat i relació per ajustar el discurs).	x	x
	- Distinció entre les diferents intencions comunicatives (convèncer, informar, expressar...).	x	x
	- Adaptació del missatge per aconseguir l'efecte desitjat (introducció de la ironia, l'humor i altres figures retòriques).		x

	- Identificació dels diferents canals de comunicació per fer arribar el missatge de manera més efectiva.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Interaccions entre els components del fet comunicatiu (situació, participants, propòsit comunicatiu, canal, registre).	- Anàlisi crítica de situacions comunicatives tenint en compte factors socials i culturals.	x	x
	- Anàlisi de l'impacte dels mitjans de comunicació i les xarxes socials en l'acte comunicatiu.		x
	- Identificació dels diferents tipus de públic (general o especialitzat) per adaptar el missatge a cada un d'ells.	x	x
	- Foment de la comunicació inclusiva, respectant les opinions diverses.	x	x
	- Capacitat d'emetre els missatges amb claredat, persuasió i respecte, considerant com la intenció pot afectar la recepció del missatge.	x	x
	- Selecció dels diferents canals de comunicació per fer arribar el missatge de manera més efectiva.	x	x
	- Els diferents registres del llenguatge (formals o informals) en funció de la situació comunicativa, els participants i la intenció del missatge, per tal d'adequar el discurs a cada context.	x	x
2. Gèneres discursius			
PRIMER CICLE		1r	2n
Tipologies textuals: la narració, la descripció i el diàleg.	- Narració, descripció i diàleg. Introducció atenent als seus elements bàsics.	x	x
Propietats textuals: estratègies elementals per a la coherència i la cohesió.	- Ús d'estratègies bàsiques de producció de texts, tenint cura de la neteja i la presentació.	x	x
Gèneres discursius propis de l'àmbit personal i educatiu. Contingut i forma.	- Composició de breus relats (contes, poemes, dites, etc.) a partir de models bàsics i segons la intenció comunicativa.		x
	- Identificació i ús de gèneres discursius personals senzills com cartes breus, notes i diaris personals, entre d'altres.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Tipologies textuals: la narració, la descripció, el diàleg i l'exposició.	- Tipologies textuals. La narració, descripció i diàleg. Funcions, característiques, estructura i producció guiada.	x	x
	- L'exposició. Introducció atenent als seus elements bàsics.		x
Propietats textuals: estratègies bàsiques per a la coherència i la cohesió.	- Introducció al coneixement i utilització de les estratègies i normes bàsiques en la producció de texts: planificació (concreció de la intenció comunicativa i del destinatari, del tipus de text, de l'organització del contingut, etc.), redacció de l'esborrany, avaluació i revisió del text per millorar-lo amb l'ajuda del docent i els companys (reescriptura).	x	x
Gèneres discursius propis de l'àmbit personal, social i educatiu. Contingut i forma.	- Producció de texts senzills de diferents tipologies.	x	x
	- Ús dels diferents gèneres discursius segons l'àmbit de comunicació. Personal: cartes, missatges, diaris personals. Social: Missatges i comentaris en xarxes socials. Educatiu: Resums, exposicions orals, treballs escrits...	x	x

TERCER CICLE		5è	6è
Tipologies textuais: la narració, la descripció, el diàleg, l'exposició i l'argumentació.	- La narració, la descripció, el diàleg. Producció autònoma i anàlisi crítica.	x	x
	- L'exposició. Funcions, característiques, estructura i producció guiada.	x	x
	- L'argumentació. Introducció atenent als seus elements bàsics.		x
Propietats textuais: estratègies bàsiques per a la coherència, cohesió i adequació.	- Coneixement i utilització de les estratègies i normes bàsiques en la producció de texts: planificació (concreció de la intenció comunicativa i del destinatari, del tipus de text, de l'organització del contingut, etc.), redacció de l'esborrany, avaluació i revisió del text per millorar-lo amb l'ajuda del docent i els companys (reescriptura).	x	x
Gèneres discursius propis de l'àmbit personal, social i educatiu. Contingut i forma. Xarxes socials i els seus riscos.	- Producció de textos tenint cura de les característiques formals de l'estructura i contingut de les diferents tipologies de textos.	x	x
	- Els riscos de les xarxes socials. Desinformació, privacitat i seguretat en línia. Ús segur i responsable.	x	x
3. Processos			
PRIMER CICLE		1r	2n
Interacció oral: interacció oral adequada en contextos informals, escolta activa, assertivitat, resolució dialogada de conflictes i cortesia lingüística. L'expressió i escolta empàtica de necessitats, vivències i emocions pròpies i alienes.	- Interacció oral adequada en contextos informals emprant estratègies bàsiques de cortesia lingüística i assertivitat.	x	x
	- Interacció activa amb els companys o mestres en qualsevol situació comunicativa espontània de l'aula (jocs lingüístics o de tradició oral, converses, intercanvi d'informacions i opinions...), amb diferent intencionalitat.	x	x
	- Iniciació al treball en textos orals d'interès propi, que proveguin de recursos multimèdia o audiovisuals.		x
	- Estratègies d'expressió i escolta empàtica de necessitats, vivències i emocions pròpies i alienes i establiment d'acords i pautes de resolució pacífica de conflictes.	x	x
Comprensió oral: identificació de les idees més rellevants i interpretació del sentit global. Detecció d'usos clarament discriminadors del llenguatge verbal i no verbal.	- Comprensió de diferents texts orals propers.	x	x
	- Valoració de diferents texts orals de la vida quotidiana.	x	x
	- Obtenció del sentit global i de la idea principal dels texts orals en diferents suports.		x
	- Detecció d'usos discriminadors del llenguatge verbal i no verbal en anuncis, cartells publicitaris...		x
Producció oral: pronúncia i entonació. Actitud postural. Construcció i comunicació de coneixement mitjançant la planificació i producció de texts orals i multimodals senzills.	- Texts orals senzills. Producció de diferents tipologies a partir de models i emprant expressions temporals de manera ordenada.	x	x
	- Ús d'estratègies com l'entonació, pronunciació, postura i gestos adequats.		x
	- L'expressió de sentiments, de diferents sensacions o emocions (por, alegria, pena, expectació, ràbia, amor, ira...), experiències, idees, opinions i coneixements dels altres.	x	x
	- Les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral. Interès per expressar-se correctament.	x	x

	- Exposició clara amb un discurs organitzat i coherent.		x
	- Textos orals. Elaboració en el marc del respecte cap als altres.	x	x
	- L'ordre espacial (ús d'expressions temporals de manera ordenada) i lògic, la coherència i estructura del discurs oral, valorant i respectant les normes bàsiques de comunicació.		
Comprensió lectora: estratègies elementals de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura. Identificació de les idees més rellevants i interpretació del sentit global. Identificació d'elements gràfics i paratextuals al servei de la comprensió. Lectura compartida. Detecció d'usos clarament discriminadors del llenguatge verbal i no verbal.	- Lectura en silenci i sense distraccions. Iniciació. L'ambient tranquil i positiu per una lectura amb plena atenció.	x	x
	- Lectura compartida.	x	x
	- Lectura en veu alta de textos senzills de caràcter infantil amb identificació del sentit global del text.	x	x
	- La relació entre llengua oral i llengua escrita.	x	x
	- Diferents tipus de textos: cartells publicitaris, anuncis, contes, descripcions, notícies, felicitacions, textos instructius, textos literaris, presentats en diferents suports. Interpretació i comprensió de la informació bàsica.	x	x
	- Els jocs lingüístics que contribueixen al desenvolupament de la comprensió lectora (sopes de lletres, mots encreuats, acròstics, jeroglífics, cal·ligrames, jocs de paraules, embarbussaments). Aplicació pràctica.	x	x
	- Estratègies de planificació i autocontrol per regular l'activitat lectora. Aplicació de forma guiada.		x
	- Estratègies bàsiques en la recerca: localització, selecció i contrast d'informació senzilla. Iniciació.		x
	- Reconeixement de paraules o expressions que no són respectuoses.	x	x
Producció escrita: convencions del codi escrit i ortografia natural. Coherència textual. Estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, textualització, revisió i autocorrecció. Ús d'elements gràfics i paratextuals elementals. Escripció en suport digital acompanyada.	- Textos escrits. Producció partint de les vivències pròpies per comunicar coneixements, experiències i necessitats.	x	x
	- Bastides i altres suports en paper. Ús de forma progressivament autònoma, per la millora de la producció de textos propis.	x	x
	- Normes ortogràfiques bàsiques, com els signes de puntuació, l'ús de majúscules...Concepte i aplicació.	x	x
	- Dictats de paraules i frases senzilles.	x	x
	- Textos escrits. Llenguatge verbal respectuós amb les diferències.	x	x
	- La grafia acurada i la netedat en la presentació dels textos escrits.	x	x
Alfabetització mediàtica i informacional: estratègies elementals per a la cerca guiada d'informació. Comunicació de la informació. Reconeixement d'autoria. Ús guià de la biblioteca, així com a recursos digitals de l'aula.	- Programes o recursos informàtics de processament de textos. Concepte i aproximació.		x
	- Tecnologies de la informació i la comunicació. Iniciació en l'ús guià.		x
	- La biblioteca i els recursos digitals de l'aula o del centre. Iniciació en l'ús guià.	x	x
	- Les fonts d'informació. Concepte, tipus i finalitat. Iniciació guiada.		x
SEGON CICLE		3r	4t

Interacció oral: interacció oral adequada en contextos formals i informals, escolta activa, assertivitat, resolució dialogada de conflictes i cortesia lingüística. L'expressió i escolta empàtica de necessitats, vivències i emocions pròpies i alienes.	- Interacció oral adequada en contextos formals i informals emprant estratègies bàsiques de cortesia lingüística i assertivitat.	x	x
	- Situacions comunicatives espontànies (jocs lingüístics o de tradició oral, converses, intercanvi d'informacions i opinions,...) i dirigides (reproducció de textos, escenificació de textos adaptats...).	x	x
	- Iniciació al treball en texts orals d'interès propi, que proveguin de recursos multimèdia o audiovisuals.		x
	- Les característiques formals d'estructura i contingut de les diferents tipologies de texts orals, amb el suport de guions i bastides.	x	x
	- Estratègies d'expressió i escolta empàtica de necessitats, vivències i emocions pròpies i alienes per a la resolució dialogada de conflictes, amb acompanyament.	x	x
Comprensió oral: identificació de les idees més rellevants i interpretació del sentit global, realitzant les inferències necessàries. Detecció de possibles usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal.	- Texts inferencials. Comprensió i deducció de la informació implícita.	x	x
	- Texts orals senzills. Comprensió. Identificació dels elements no verbals.	x	x
	- La informació explícita del text oral. Formulació d'una resposta.	x	x
	- La idea principal i les idees secundàries d'un text oral.	x	x
	- Reconeixement del llenguatge verbal i no verbal de la igualtat entre homes i dones.	x	x
	- Ús d'un llenguatge, tant verbal com no verbal, respectuós amb les diferències i amb perspectiva de gènere, amb acompanyament.	x	x
Producció oral: elements bàsics de la prosòdia i de la comunicació no verbal. Construcció, comunicació i valoració de coneixement mitjançant la planificació i producció de texts orals i multimodals.	- Els texts orals planificats. Producció de diferents tipologies.	x	x
	- Ús d'estratègies com l'escolta atenta, mirada a l'interlocutor, respecte pel torn de paraula, ritme, entonació i pronunciació adequats, expressions de cortesia, atenció i correcció, postures i gests adequats, amb acompanyament.	x	x
	- Els sentiments, idees, opinions i coneixements dels altres. Comprensió i anàlisi de forma guiada.	x	x
	- Les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral. Interès per expressar-se correctament.	x	x
	- Exposició clara i amb un discurs organitzat i coherent.	x	x
	- Creació de texts orals amb un llenguatge respectuós i inclusiu.	x	x
Comprensió lectora: estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura. Identificació de les idees més rellevants i interpretació del sentit global, realitzant les inferències necessàries. Identificació d'elements gràfics i paratextuals al	- Lectura comprensiva.	x	x
	- Lectura autònoma i comprensiva. La lectura silenciosa com a mitjà per la millora de la concentració i comprensió de texts.	x	x
	- Lectura de texts presentats en qualsevol suport, mostrant interès i gust.	x	x
	- Lectura individual o acompanyada de diferents tipus de texts amb l'entonació i ritme adequats al desenvolupament cognitiu.	x	x
	- Les estratègies per comprendre textos escrits: relació d'informació sobre el text a partir dels	x	x

servei de la comprensió. Lectura compartida i entonada. Detecció de possibles usos clarament discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal.	coneixements i experiències previs, consulta del diccionari, resum de les idees bàsiques o dels aspectes més destacats, etc.		
	- Comprensió i identificació de la informació rellevant de texts de la vida quotidiana.	x	x
	- Estratègies de planificació i autocontrol per regular l'activitat lectora. Aplicació de forma guiada.	x	x
	- La lectura com a mitjà per ampliar el vocabulari.	x	x
	- Paraules o expressions discriminatòries. Promoció de l'ús d' un llenguatge respectuós.	x	x
Producció escrita: convencions del codi escrit i ortografia reglada bàsica. Coherència i cohesió textual. Estratègies bàsiques, individuals o grupals, de planificació, textualització, revisió i autocorrecció. Ús d'elements gràfics i paratextuals bàsics al servei de la comprensió. Escriptura en suport digital acompanyada.	- Texts escrits. Producció partint de les vivències pròpies per comunicar coneixements, experiències i necessitats.	x	x
	- Texts amb intenció informativa: cartells, anuncis, petits còmics... Producció guiada.	x	x
	- Bastides i altres suports, tant en paper com digitals. Ús de forma progressivament autònoma per la millora de la producció de textos propis.	x	x
	- Normes ortogràfiques bàsiques i mecanismes per la cohesió del text: manteniment del temps verbal, signes de puntuació, concordança bàsica i accentuació.	x	x
	- Dictats de frases i texts breus.	x	x
	- Reconeixement, de manera acompanyada, de les produccions pròpies i de les dels companys.	x	x
	- Texts escrits. Producció fent ús d'un llenguatge verbal respectuós amb les diferències.	x	x
	- Grafia acurada, disposició adequada sobre el paper i netedat en la presentació dels texts escrits.	x	x
Alfabetització mediàtica i informacional: estratègies bàsiques per a la cerca guiada d'informació en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats. Reconeixement d'autoria. Comparació i comunicació creativa de la informació. Ús de la biblioteca digital, així com de recursos digitals de l'aula.	- Programes o recursos informàtics de processament de texts. Ús guiat.		x
	- Les tecnologies de la informació i la comunicació per a la localització de la informació. Ús dirigit.		x
	- Reinterpretació de la informació recollida, de manera acompanyada, per adaptar-la a una nova activitat (com un mural o una presentació oral), utilitzant elements creatius però respectant la informació original.		x
	- Ús de la biblioteca i dels recursos digitals de l'aula o del centre.	x	x
	- La fiabilitat de les fonts d'informació. Valoració i comparació de la informació de manera acompanyada.		x
TERCER CICLE		5è	6è
Interacció oral: interacció oral adequada en contextos formals i informals, escolta activa, assertivitat, resolució dialogada de conflictes i cortesia lingüística. L'expressió i escolta empàtica de necessitats, vivències i emocions pròpies i alienes.	- Interacció oral adequada en contextos formals i informals, emprant estratègies de cortesia lingüística i assertivitat, i la resolució dialogada de conflictes.	x	x
	- Situacions comunicatives espontànies (converses d'aula, debats, intervencions...) i dirigides (reproducció de texts, escenificació de texts adaptats...). Participació de forma activa.	x	x
	- Texts orals d'interès propi que provenguin de recursos multimèdia o audiovisuals. Aprofundiment en la comprensió crítica, l'anàlisi reflexiva i l'estructuració oral.	x	x

	- Les característiques formals d'estructura i contingut de les diferents tipologies de texts orals.	x	x
	- Estratègies d'expressió i escolta empàtica de necessitats, vivències i emocions pròpies i alienes promovent la resolució dialogada i constructiva de conflictes.	x	x
	- Expressió correcta valorant les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral.	x	x
Comprensió oral: identificació de les idees més rellevants i interpretació del sentit global, realitzant les inferències necessàries. Valoració crítica. Detecció de possibles usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal.	- Comprensió de texts inferencials deduint la informació implícita.	x	x
	- Comprensió i valoració dels diferents tipus de texts orals de la vida quotidiana, captant el sentit global i la idea principal i secundàries.	x	x
	- Comprensió i expressió del llenguatge verbal i no verbal.	x	x
	- Diferents registres lingüístics. Identificació i adequació a la intencionalitat comunicativa. Característiques i ús.	x	x
	- Resposta a preguntes sobre informació explícita i inferencial del text.	x	x
	- Detecció de la comunicació verbal i no verbal de la igualtat entre homes i dones.	x	x
	- Ús d'un llenguatge tant verbal com no verbal, respectuós amb les diferències i amb perspectiva de gènere, de manera progressivament autònoma.	x	x
Producció oral: elements de la prosòdia i de la comunicació no verbal. Construcció, comunicació i valoració crítica de coneixement mitjançant la planificació i producció de texts orals i multimodals amb progressiva autonomia.	- Producció de texts orals de diferents tipologies, planificats de manera autònoma.	x	x
	- Ús d'estratègies com l'escolta atenta, mirada a l'interlocutor, respecte pel torn de paraula, ritme, entonació i pronunciació adequats, expressions de cortesia, atenció i correcció, postures i gests adequats, de manera autònoma.	x	x
	- Consideració i comprensió per les diferències, sentiments, experiències, idees, opinions i coneixements dels altres.	x	x
	- Expressió correcta, valorant les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral.	x	x
	- Exposició clara i amb un discurs organitzat, coherent i adequat al context.	x	x
	- Creació de texts orals amb un llenguatge respectuós.	x	x
Comprensió lectora: estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura. Identificació de les idees més rellevants i interpretació del sentit global, realitzant les inferències necessàries. Valoració crítica. Identificació d'elements gràfics i paratextuals al servei de la comprensió. Lectura compartida i expressiva. Detecció	- Lectura comprensiva.	x	x
	- La lectura autònoma, reflexiva i comprensiva. Lectura silenciosa per a la millora de la concentració, l'atenció i la comprensió dels texts.	x	x
	- Lectura de texts presentats en qualsevol suport, mostrant interès i gust.	x	x
	- Lectura individual o acompanyada de diferents tipus de texts amb l'entonació i ritme adequats al desenvolupament cognitiu.	x	x
	- Estratègies per comprendre texts escrits: elaboració i comprovació d'hipòtesis, inferències d'informació sobre el text a partir dels coneixements i experiències previs, consulta del diccionari, resum de les idees bàsiques o dels aspectes més destacats, etc.	x	x

d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal.	- Els sentits figurats i dels significats no explícits als texts.	x	x
	- Estratègies de planificació i autocontrol per regular l'activitat lectora.	x	x
	- Identificació d'esquemes, taules, mapes conceptuals i altres il·lustracions.	x	x
	- Els elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma autònoma, per una millor organització i comprensió del text produït a l'aula.	x	x
	- La lectura com a mitjà per ampliar el vocabulari progressant en la consolidació d'una ortografia correcta.	x	x
	- El llenguatge discriminatori vers el llenguatge inclusiu, respectuós i empàtic.	x	x
Producció escrita: ortografia reglada en la textualització i l'autocorrecció. Coherència, cohesió, correcció i adequació textual. Estratègies bàsiques, individuals o grupals, de planificació, textualització, revisió i autocorrecció. Ús d'elements gràfics i paratextuals al servei de la comprensió. Escriptura en suport digital acompanyada.	- Producció de texts escrits propis de la vida fora de l'aula per comunicar coneixements, experiències i necessitats.	x	x
	- Texts emprant el llenguatge amb intenció informativa: cartells, anuncis, petits còmics... Elaboració de manera progressivament autònoma.	x	x
	- Bastides i altres suports, tant en paper com digitals. Ús de forma progressivament autònoma per millorar la producció de texts propis.	x	x
	- Presentació acurada i aplicació de les normes ortogràfiques bàsiques de les produccions escrites en qualsevol suport.	x	x
	- Dictats de texts.	x	x
	- Valoració de les produccions pròpies i de les dels companys.	x	x
	- Elaboració de texts emprant un llenguatge verbal respectuós amb les diferències.	x	x
	- Grafia acurada, disposició adequada sobre el paper (respecte dels marges, separació entre paràgrafs, interlineat, etc.) i netedat en la presentació dels texts escrits.	x	x
Alfabetització mediàtica i informacional: estratègies per a la recerca d'informació en diferents fonts documentals i amb diferents suports i formats. Reconeixement d'autoria. Comparació, organització, valoració crítica i comunicació creativa de la informació. Ús progressivament autònom de la biblioteca digital i la biblioteca d'aula, així com dels recursos digitals de l'aula.	- Utilització guiada de programes o recursos informàtics de processament de text.	x	x
	- Utilització dirigida de les tecnologies de la informació i la comunicació per a la localització, selecció i organització de la informació.	x	x
	- Reinterpretació de la informació recollida per adaptar-la a una nova activitat (com un mural o una presentació oral), utilitzant elements creatius però respectant la informació original.	x	x
	- Ús de la biblioteca i dels recursos digitals de l'aula o del centre.	x	x
	- La fiabilitat de les fonts d'informació. Comparació de la informació donada des de diferents fonts.	x	x

C. EDUCACIÓ LITERÀRIA

PRIMER CICLE		1r	2n
Lectura acompanyada d'obres o fragments	- Lectura acompanyada i guiada, en silenci i en veu alta, amb ritme i entonació adequats, d'obres	x	x

Variats i diversos de la literatura infantil, adequats als seus interessos i organitzats en itineraris lectors.	senzilles i variades de la literatura infantil adequades als seus interessos.		
	- Adquisició d'un vocabulari bàsic adequat a través de la lectura de textos literaris.	x	x
	- Lectura de diferents textos literaris, tant de manera individual com acompanyada, presentats en diversos formats per fomentar-ne l'interès i el gust.	x	x
	- Escolta i lectura de textos literaris de la tradició popular de les Illes Balears: llegendes, rondalles, cançons populars, endevinalles, refranys, cançons de triar, gloses, poemes, contes, etc.	x	x
Estratègies per a la interpretació acompanyada i compartida de les obres a través de converses literàries.	- Participació en converses sobre els textos literaris llegits, expressant el que ens agrada.	x	x
Relació, de manera acompanyada, entre els elements constitutius essencials de l'obra literària (tema, personatges, argument, espai) i la construcció del sentit de l'obra.	- Els elements constitutius essencials de l'obra literària (tema, personatges, argument, espai).	x	x
	- Relació, de manera acompanyada, entre els elements constitutius de l'obra literària i la construcció del sentit de l'obra.		x
Relació dels textos llegits i altres manifestacions artístiques i culturals.	- Textos literaris diversos. Lectura prèvia i comparació de la informació llegida.	x	x
	- Textos literaris diversos. Identificació i relació amb diferents manifestacions culturals i artístiques.	x	x
Inici de la construcció dels itineraris lectors individuals. Estratègies per a l'expressió de gustos i interessos.	- Iniciació en la construcció de la identitat lectora mitjançant la lectura de textos literaris breus, adaptats a la seva edat.	x	x
	- Els elements més bàsics d'un llibre: títol, autor, il·lustrador, portada, nombre de pàgines... entre d'altres.	x	x
Lectura expressiva, dramatització o interpretació de fragments atesos els processos de comprensió i el nivell de desenvolupament.	- Lectura expressiva de textos senzills de caràcter infantil amb identificació del sentit global del text.	x	x
	- Representació teatral de petits fragments de textos senzills, o propers als infants.	x	x
	- Participació, amb acompanyament, en dramatitzacions senzilles de textos literaris.	x	x
Creació de textos literaris a partir de models donats.	- Composició de diferents tipus de text literaris senzills, a partir de models donats, segons la intenció comunicativa.	x	x
Ús acompanyat de la biblioteca digital d'aula o de centre com a escenari d'activitats literàries compartides.	- Ús de la biblioteca i dels recursos de l'aula o del centre.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Lectura acompanyada d'obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil, adequats als seus	- Escolta i lectura de textos literaris de la tradició popular de les Illes Balears: llegendes, rondalles, cançons populars, endevinalles, refranys, cançons de triar, gloses, poemes, contes, etc. adequats als seus interessos i motivacions.	x	x

interessos i organitzats en itineraris lectors.	- Lectura de textos narratius (contes, biografies, autobiografies, etc.).	x	x
Estratègies bàsiques per a la interpretació acompanyada i compartida de les obres a través de converses literàries.	- Participació activa en converses sobre les obres i els seus elements (personatges, llocs...).	x	x
	- Foment de la comprensió col·lectiva de l'obra.	x	x
Relació, de manera acompanyada, entre els elements constitutius essencials de l'obra literària (tema, protagonistes, personatges secundaris, argument, espai) i la construcció del sentit de l'obra.	- Identificació d'elements característics d'alguns tipus de text: concepte, temes, elements formals, elements gràfics (vinyetes, globus, onomatopeies, signes convencionals).	x	x
	- Reconeixement de textos literaris en prosa o vers (contes, llegendes, poemes, endevinalles, cançons i texts teatrals).	x	x
	- Identificació dels elements bàsics d'un llibre i de les seves característiques tals com: títol, autor, il·lustrador, portada, nombre de pàgines, sinopsi, gènere, format... entre d'altres.	x	x
Anàlisi guiada dels recursos expressius i els seus efectes en la recepció del text.	- Identificació dels recursos expressius utilitzats en el text.	x	x
	- Reflexió sobre l'efecte dels recursos emprats pel lector en la recepció del text.	x	x
Relació entre els texts llegits i altres manifestacions artístiques i culturals.	- Interiorització dels texts literaris escrits com a font d'informació, d'aprenentatge, de diversió, de comunicació d'experiències i regulació de la convivència.	x	x
	- Relació dels diferents texts literaris amb diverses manifestacions culturals i artístiques.	x	x
Construcció de la identitat lectora. Estratègies per a l'expressió de gustos i interessos i iniciació a la valoració argumentada de les obres.	- Visió del text literari com a font de comunicació, aprenentatge i plaer.	x	x
Lectura expressiva, dramatització o interpretació de fragments atesos els processos de comprensió i el nivell de desenvolupament.	- Lectura expressiva de textos literaris presentats en qualsevol format, mostrant interès i gust per la lectura.	x	x
	- Lectura i escolta de texts poètics i teatrals.	x	x
	- Interpretació i comprensió de textos poètics i teatrals.	x	x
	- Dramatització guiada de textos literaris, explorant l'expressió emocional.	x	x
Creació de texts amb intenció literària de manera lliure, a partir de models o recreant texts literaris.	- Composició de diferents tipus de text literaris, segons la intenció comunicativa.	x	x
	- Elaboració de texts literaris de manera lliure, a partir de models donats.	x	x
Ús acompanyat de la biblioteca digital d'aula o de centre com a escenari d'activitats literàries compartides.	- Ús la biblioteca i dels recursos digitals de l'aula o del centre com a escenari d'activitats literàries compartides.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è

Lectura progressivament autònoma d'obres o fragments variats i diversos de la literatura adequats a la seva edat i organitzats en itineraris lectors.	- Lectura personal, silenciosa, en veu alta, guiada i expressiva, de diferents tipus de text i en qualsevol suport, mostrant interès i gust per la lectura.	x	x
	- Escolta i lectura de texts literaris de la tradició popular de les Illes Balears adequats als seus interessos i motivacions: llegendes, rondalles, cançons populars, endevinalles, refranys, cançons de triar, gloses, poemes, contes, etc.	x	x
Els elements constitutius de l'obra literària (tema, protagonista, personatges secundaris, trama, escenari) en la construcció progressivament autònoma del sentit de l'obra.	- Identificació dels elements constitutius de l'obra literària (tema, protagonista, personatges secundaris, trama, escenari).	x	x
	- Identificació i comprensió del paper dels elements constitutius de l'obra literària (tema, protagonista, personatges secundaris, trama, escenari) en la construcció progressivament autònoma del sentit de l'obra.	x	x
Estratègia per a la interpretació acompanyada i compartida de les obres a través de converses literàries.	- Anàlisi conjunt dels elements literaris. Identificació dels elements clau de l'obra (personatges, tema, espai, argument...).	x	x
	- Debat i reflexió sobre el significat del text.	x	x
Relació, de manera acompanyada, entre els elements constitutius de l'obra literària (tema, protagonistes, personatges secundaris, argument, espai) i la construcció del sentit de l'obra.	- Diferents tipus de lectura: lectura silenciosa, en veu alta, expressiva, cooperativa, etc.	x	x
Anàlisi acompanyada de la relació entre els elements bàsics del gènere literari i la construcció del sentit de l'obra.	- Interpretació i anàlisi crítica dels components clau d'un llibre.	x	x
Estratègies bàsiques per a la interpretació progressivament autònoma dels textos literaris.	- Aplicació de les estratègies de comprensió lectora com la predicció, inferència i identificació de la idea principal per comprendre millor els texts literaris.	x	x
	- Reflexió personal sobre el text: formulació de preguntes sobre el text, identificació del significat de les paraules o frases desconegudes i expressió d'opinions personals sobre els personatges i l'argument, entre d'altres.	x	x
Relació entre els textos llegits i altres manifestacions artístiques i culturals.	- Maneig, escolta, lectura, comprensió i interpretació de texts propers als seus interessos (cultura popular, cançons, etc.).	x	x
Progrés en la construcció de la identitat lectora. Estratègies per a l'expressió de gustos i interessos i per a la valoració crítica elemental de les obres.	- Relació i connexió dels diferents texts literaris amb diferents manifestacions culturals i artístiques.	x	x

Lectura expressiva, dramatització o interpretació de fragments atesos els processos de comprensió i el nivell de desenvolupament.	- El text literari com a font de comunicació i aprenentatge, de plaer, de joc, d'entreteniment, de coneixement d'altres indrets, temps i cultures.	x	x
Creació de texts d'intenció literària de manera lliure i a partir de la recreació i apropiació dels models donats.	- Lectura tenint en compte expressió, ritme, entonació, claredat, pronunciació...	x	x
	- Audició, comprensió, memorització i recitació de diferents texts poètics, amb ritme, pronunciació i entonació adequats, identificant els missatges i valors que transmeten.	x	x
	- Dramatització de texts literaris incorporant tècniques d'expressió corporal i verbal.	x	x
Ús progressivament autònom de la biblioteca digital d'aula o de centre com a escenari d'activitats literàries compartides.	- Presentació en diferents formats de texts literaris treballats pels infants.	x	x
	- Creació, de manera lliure i a partir de models donats, de texts literaris tenint en compte la tipologia (narració, poesia, teatre).	x	x

D. REFLEXIÓ SOBRE LA LLENGUA I ELS SEUS USOS EN EL MARC DE PROPOSTES PER A LA PRODUCCIÓ I COMPENSIÓ DE TEXTS ORALS, ESCRITS O MULTIMODALS			
PRIMER CICLE		1r	2n
Establiment de generalitzacions sobre aspectes lingüístics elementals a partir de l'observació, comparació i transformació de paraules i enunciat, posant especial esment en l'existència de diferents tipus de paraules i les seves relacions de concordança.	- Consciència fonològica.	x	x
	- Coneixement de l'abecedari.	x	x
	- Ordenació de paraules alfabèticament.		x
	- Categories gramaticals bàsiques: els substantius (propis i comuns), adjectius i verbs.	x	x
	- Gènere i nombre dels substantius.	x	x
	- Iniciació a la identificació de la síl·laba tònica i àtona de paraules senzilles.	x	x
	- Inici en l'aplicació de la concordança entre el nom i l'adjectiu.		x
	- Separació de paraules en síl·labes.	x	x
	- Reconeixement de l'ordre dels elements d'una oració perquè resulti coherent i amb significat.	x	x
Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita.	- Reconeixement i ús de les convencions ortogràfiques bàsiques.	x	x
	- Comprensió de la relació de similituds i diferències entre llengua oral i llengua escrita.	x	x
	- Comprensió de les diferències entre el codi oral i l'escrit.	x	x
Procediments elementals d'adquisició de vocabulari. Reflexió contextualitzada sobre la relació de significat entre unes paraules i unes altres.	- Comprensió de les característiques del codi escrit.	x	x
	- Identificació, de manera acompanyada, de les relacions semàntiques següents: sinonímia, antonímia, polisèmia, camps semàntics o famílies de paraules, entre d'altres.		x
Relació entre intenció comunicativa i modalitat oracional.	- Identificació de la modalitat oracional: afirmatives, interrogatives, exclamatives i imperatives segons la seva intenció.	x	x
Mecanismes elementals de coherència i de cohesió	- Ús adequat de connectors temporals bàsics.		x

textual, amb especial atenció als connectors temporals.			
Signes bàsics de puntuació com a mecanisme per organitzar el text escrit.	- Ús correcte de les normes ortogràfiques treballades i els signes de puntuació.	x	x
	- Ús del punt i les majúscules.	x	x
	- Signes d'interrogació i d'exclamació.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Establiment de generalitzacions sobre aspectes lingüístics elementals a partir de l'observació, comparació i transformació d'enunciats, posant especial esment a les relacions que s'estableixen entre substantius, adjectius i verbs.	- Identificació i creació de paraules compostes.	x	x
	- Reconeixement de prefixos i sufixos.	x	x
	- Transformació d'enunciats (substitucions, canvi d'ordre, manipulació).	x	x
	- Creació de generalitzacions sobre aspectes morfològics elementals (gènere, nombre i persona), mantenint especial atenció a la concordança entre substantius, adjectius i verbs.	x	x
	- Reconeixement de les diferents categories gramaticals i el seu ús (substantius, verbs, adjectius, pronoms i articles).	x	x
	- Reconeixement de paraules agudes, planes i esdrúixoles.	x	x
	- Normes bàsiques d'accentuació.	x	x
	- Convencions ortogràfiques bàsiques.	x	x
Aproximació a la llengua com a sistema amb diferents nivells: sons i lletres, paraules, oracions i texts. Observació i comparació d'unitats comunicatives bàsiques.	- Reinterpretació de la informació recollida per adaptar-la a una nova activitat (com un conte, un mural, una presentació oral, etc.), utilitzant elements creatius però respectant la informació original.	x	x
	- Ordre alfabètic de paraules.	x	x
Procediments elementals d'adquisició de vocabulari. Similituds i diferències de forma i significat entre paraules de la mateixa família lèxica o semàntica.	- Identificació de les relacions semàntiques següents: sinonímia, antonímia, polisèmia, camps semàntics o famílies de paraules, entre d'altres.	x	x
	- Establiment de relacions entre paraules de la mateixa família lèxica o semàntica.	x	x
Relació entre intenció comunicativa i modalitat oracional.	- Classificació segons la modalitat oracional (frases afirmatives, interrogatives, exclamatives i imperatives) atenent a allò que volen expressar (informar, preguntar, cridar, demanar...).	x	
	- Anàlisi de la relació entre la modalitat oracional i la intencionalitat comunicativa.		x
Mecanismes elementals de coherència i cohesió, amb especial atenció a les repeticions i sinònims, i a l'ordre d'oracions i paràgrafs.	- Adquisició de mecanismes de coherència i cohesió elementals, parant especial atenció a les repeticions i sinònims, a l'ordre de les oracions i paràgrafs, als connectors i a les substitucions de pronoms.	x	x
Els signes de puntuació com a mecanismes per organitzar el text escrit i per expressar la intenció comunicativa.	- Ús de les regles bàsiques d'ortografia i puntuació treballades.	x	x
Estratègies elementals per a l'ús guiats de diccionaris, en diferents suports.	- Ús pautat del diccionari en paper.	x	x
	- Ús pautat del diccionari digital.		x

	- Tipus de diccionaris i els seus usos.	x	
TERCER CICLE		5è	6è
Establiment de generalitzacions sobre aspectes lingüístics elementals a partir de l'observació, comparació i transformació de paraules i enunciats.	- Identificació del temps, mode, persona, nombre i conjugació dels verbs.	x	x
	- Transformació d'enunciats (substitucions, canvi d'ordre, manipulació).	x	x
	- Creació de generalitzacions sobre aspectes morfològics elementals (gènere, nombre i persona), mantenint especial atenció a la concordança entre substantius, adjectius i verbs.	x	x
	- Identificació dels constituents fonamentals de l'oració a nivell semàntic, morfològic i sintàctic.	x	x
	- Ús adequat de les diferents categories gramaticals.	x	x
	- Identificació i relació entre paraules agudes, planes i esdrúixoles.	x	x
	- Reconeixement de les diferents categories gramaticals i el seu ús (substantius, verbs, adjectius, preposicions, adverbis, pronoms i articles).	x	x
	- Establiment de relacions entre paraules de la mateixa família lèxica o semàntica (significat, concordança, funció, etc.).	x	x
Aproximació a la llengua com a sistema amb diferents nivells: sons i lletres, paraules, oracions i textos. Observació i comparació d'unitats comunicatives bàsiques.	- Ordre alfabètic de paraules.	x	x
Procediments bàsics d'adquisició de vocabulari. Mecanismes lèxics bàsics per a la formació de paraules.	- Habilitats de comprensió i ús adequat de paraules a través de la lectura, ús de diccionaris i recursos en línia, sinònims i antònims, jocs de paraules, escriptura creativa... entre d'altres.	x	x
	- Mecanismes lèxics bàsics per la formació de paraules com ara paraules derivades.	x	x
	- Utilització de prefixos i sufixos en la creació de paraules.	x	x
Relació entre intenció comunicativa i modalitat oracional.	- Identificació de les modalitats oracionals i la intenció comunicativa.	x	x
	- Anàlisi de la situació comunicativa de la modalitat oracional i la intencionalitat comunicativa.	x	x
Mecanismes bàsics de coherència i cohesió, amb especial atenció a les substitucions pronominals i a la correlació temporal establerta mitjançant els diferents temps verbals.	- Utilització dels mecanismes i els recursos lingüístics bàsics per organitzar el text amb coherència i cohesió.	x	x
	- Adquisició de mecanismes de coherència i cohesió elementals, prestant especial atenció a les repeticions i sinònims, ordre de les oracions i paràgrafs, als connectors i les substitucions pronominals.	x	x
Estratègies d'observació i formulació de generalitzacions sobre l'accentuació.	- Observació sobre l'ús de les regles d'accentuació.	x	x
	- Aplicació de les observacions fetes per formular regles generals sobre quan utilitzar l'accent gràfic en les paraules analitzant exemples.	x	x
	- Normes d'accentuació.	x	x

Els signes de puntuació com a mecanismes per organitzar el text i expressar intenció comunicativa.	- Ús de les regles bàsiques d'ortografia i puntuació: apòstrof, contraccions, punt, punt i coma, coma, dos punts, punts suspensius, guionet i dièresi. Diftongs i hiats.	x	x
Estratègies elementals per a l'ús progressivament autònom de diccionaris, en diferents suports.	- Ús del diccionari, en paper i digital.	x	x
	- Tipus de diccionaris i els seus usos.	x	x

Llengua Estrangera

La ràpida evolució de les societats i les seves interconnexions exigeixen el desenvolupament de competències per practicar una ciutadania independent, activa i compromesa amb la realitat contemporània, cada vegada més global, intercultural i plurilingüe. Segons el Marc de Referència per a una Cultura Democràtica, en les actuals societats, culturalment diverses, els processos democràtics requereixen del diàleg intercultural. Així, la comunicació en diferents llengües resulta clau en el desenvolupament d'aquesta cultura democràtica. En la idea d'un Espai Europeu d'Educació, la comunicació multilingüe evita que l'educació i la formació es vegin obstaculitzades per les fronteres, i afavoreix la internacionalització i la mobilitat, a més de permetre el descobriment d'altres cultures, ampliant les perspectives dels alumnes.

L'àrea de llengua estrangera contribueix a l'adquisició de les competències clau del perfil de sortida dels alumnes en finalitzar l'ensenyament bàsic, especialment a la competència plurilingüe, que implica l'ús d'almenys una llengua estrangera per a l'aprenentatge i la comunicació. El plurilingüisme inclou no només la competència comunicativa, sinó també els aspectes històrics i interculturals, que ajuden els alumnes a conèixer, comprendre i respectar la diversitat lingüística i cultural del seu entorn. Això contribueix a l'exercici d'una ciutadania global, activa i compromesa amb una societat democràtica. L'objectiu principal de l'àrea de Llengua Estrangera a primària és l'adquisició de la competència comunicativa bàsica en la llengua estrangera i el desenvolupament de la consciència intercultural.

L'eix del currículum de Llengua Estrangera integra les dues dimensions del plurilingüisme: la comunicativa i la intercultural. Les competències específiques de l'àrea, relacionades amb les competències clau del perfil de sortida i els reptes del segle XXI, permeten a l'alumne comunicar-se eficaçment en la llengua estrangera, d'acord amb el seu desenvolupament i interessos, i ampliar el seu repertori lingüístic individual, aprofitant les seves experiències per millorar la comunicació tant en les llengües familiars com en les estrangeres. També es destaca el reconeixement i respecte pels perfils lingüístics individuals, l'estima per la diversitat cultural i l'interès pel diàleg intercultural.

Aquesta àrea ajuda l'alumne a afrontar els reptes del segle XXI, ja que proporciona els sabers bàsics per gestionar situacions interculturals, fomentar la convivència democràtica, resoldre conflictes de manera dialogada i establir vincles socials basats en el respecte i la igualtat de drets. Així, la llengua estrangera ha d'afavorir l'empatia, despertar la curiositat per altres realitats socials i culturals, i promoure la competència comunicativa intercultural, sempre des del respecte pels interlocutors, els seus costums i cultura.

A més, permet a l'alumne desenvolupar-se en entorns digitals i acostar-se a les cultures a través de la llengua estrangera, utilitzant les eines digitals com a motor d'aprenentatge, font d'informació i element de plaer. En aquest sentit, el pensament crític, l'alfabetització mediàtica i l'ús responsable de la tecnologia són aspectes clau per reforçar l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de les llengües i cultures estrangeres.

Les competències específiques de l'àrea de llengua estrangera a l'educació primària constitueixen sovint el punt de partida en l'aprenentatge formal d'idiomes. En aquesta etapa, l'aprenentatge es basa en els repertoris i experiències de l'alumne, facilitant la seva participació en actes de comunicació senzills mitjançant activitats i estratègies de comprensió, producció, interacció i mediació, orientades a facilitar la comprensió mútua i la transmissió d'informació bàsica. També s'inicia la reflexió sobre el funcionament de les llengües i les relacions entre les llengües dels repertoris individuals. A més, es fomenta l'estima per la diversitat lingüística, artística i cultural per gestionar situacions comunicatives interculturals.

Els criteris d'avaluació de l'àrea determinen el grau d'adquisició de les competències específiques per part dels alumnes, establint-se en funció del procés o capacitat que l'alumne ha de desenvolupar, així com del context o manera d'aplicació d'aquest procés. L'anivellament d'aquests criteris es basa en el Marc comú europeu de referència per a les llengües (MCER), tot i que adaptat a la maduresa i desenvolupament psicoevolutiu de l'alumne de l'etapa primària.

L'avaluació d'aquestes competències s'articula a través de criteris d'avaluació que mesuren tant els processos com els resultats. Aquesta avaluació ha de ser oberta, flexible i interconnectada dins del currículum. Per facilitar aquesta tasca, cada criteri es presenta clarificat, estructurat i ordenat per a una aplicació objectiva, orientativa i transparent.

Els sabers bàsics representen els continguts essencials (coneixements, destreses i actituds) i s'estructuren en tres blocs: el bloc de comunicació, que inclou els sabers per al desenvolupament de les activitats de comprensió, producció, interacció i mediació, incloent la cerca guiada d'informació; el bloc de plurilingüisme, que integra els sabers per reflexionar sobre el funcionament de les llengües, per millorar tant la llengua estrangera com les llengües de l'alumne; i el bloc d'interculturalitat, que inclou els sabers sobre les cultures a través de la llengua estrangera, promovent l'estima i l'interès per conèixer altres llengües, varietats i cultures.

Aquests s'apliquen en contextos reals per afavorir l'assoliment de les competències específiques.

L'enfocament, l'anivellament i la definició dels elements del currículum es basen en les activitats de llengua i les competències establertes pel Consell d'Europa en el MCER. Aquesta eina és clau per determinar els nivells de competència que l'alumne adquireix i donar-li suport en el seu procés d'aprenentatge, que és dinàmic, continu, flexible i obert, adaptant-se a les seves necessitats, circumstàncies i interessos. S'espera que l'alumne utilitzi els sabers bàsics en situacions comunicatives dels àmbits personal, social i educatiu, a partir de textos sobre temes quotidians, incloent aspectes relacionats amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible i els reptes del segle XXI. Seguint l'enfocament orientat a l'acció del MCER, el currículum fomenta metodologies eclèctiques i tasques interdisciplinàries, contextualitzades i significatives, on es considera l'alumne com un agent social progressivament autònom i responsable del seu aprenentatge, tenint en compte els seus repertoris, interessos, emocions i circumstàncies específiques.

Competències específiques

CE 1 Comprendre el sentit general i la informació específica i predictable de textos breus i senzills, expressats de manera clara i en la llengua estàndard, fent ús de diverses estratègies i recurrent, quan sigui necessari, a l'ús de diferents tipus de suport, per desenvolupar el repertori lingüístic i per respondre a necessitats comunicatives quotidianes.

La comprensió suposa rebre i processar informació, la qual cosa comporta l'enriquiment del repertori lingüístic individual. En l'etapa de l'educació primària, la comprensió és una destresa comunicativa que s'ha de desenvolupar a partir de textos breus i senzills, orals, escrits i multimodals, sobre temes quotidians, de rellevància personal per a l'alumne, i expressats de manera clara i usant la llengua estàndard. La comprensió, en aquest nivell, implica entendre el sentit general i informació específica i predictable per satisfer necessitats comunicatives relacionades amb prioritats immediates de l'alumne. Per això, s'han d'activar les estratègies més adequades al desenvolupament psicoevolutiu i a les necessitats de l'alumne, amb la finalitat de facilitar la comprensió de la informació expressada en els textos i d'entendre enunciats curts i senzills, amb ajuda, si fos necessari, de diferents tipus de suport. Entre les estratègies de comprensió més útils per a l'alumne hi ha el llenguatge no verbal, les imatges, la repetició o la relectura, així com la transferència i integració dels coneixements, les destreses i les actituds de les llengües que conformen el seu repertori lingüístic. Inclou la interpretació de formes de representació bàsiques (escriptura, imatge, gràfics, taules, sons, gestos, etc.) així com la informació contextual (elements extralingüístics) i cotextual (elements lingüístics) que els permetin comprovar la hipòtesi inicial sobre el sentit global del text, així com plantejar hipòtesis alternatives si fos necessari.

A més d'aquestes estratègies, la cerca d'informació, en suports tant analògics com digitals, constitueix un mètode de gran utilitat per a la comprensió, perquè permet contrastar, validar i sustentar la informació. Els processos de comprensió requereixen contextos dialògics, que afavoreixin la construcció d'un saber conjunt i que estimulin la identificació de prejudicis i estereotips de qualsevol tipus, així com l'interès genuí per les diferències i similituds culturals.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL2, CCL3, CP1, CP2, STEM1, CD1, CPSAA5, CCEC2.

CE 2 Produir texts senzills de manera comprensible i estructurada, mitjançant l'ús d'estratègies com la planificació o la compensació, per expressar missatges breus relacionats amb necessitats immediates i respondre a propòsits comunicatius quotidians.

La producció comprèn tant l'expressió oral com l'escripta i la multimodal. En aquesta etapa, la producció ha de donar lloc a la redacció i l'exposició de textos breus i senzills, planificats, sobre temes quotidians i de rellevància personal per a l'alumne, i expressats amb creativitat i claredat. La producció, en diversos formats i suports, pot incloure en aquesta etapa l'exposició d'una petita descripció o anècdota senzilla, una presentació formal d'extensió breu o una narració senzilla de textos que expressin fets i sentiments quotidians, mitjançant eines digitals i analògiques, així com la cerca guiada d'informació a internet com a font de documentació. En el seu format multimodal, la producció inclou l'ús conjunt de diferents recursos per produir significat (escriptura, imatge, el so, gestos, etc.) i la selecció guiada i l'aplicació del més adequat en funció de la tasca.

Les activitats vinculades amb la producció de texts compleixen funcions importants en els àmbits personal i educatiu i existeix un valor social i cívic concret que s'hi associa. La destresa en les produccions més formals en diferents suports no s'adquireix de manera natural, sinó que és producte del procés d'aprenentatge. En aquesta etapa té lloc el primer acostament a les produccions formals, la qual cosa suposa un aprenentatge guiat d'aspectes formals bàsics de caire més lingüístic, sociolingüístic i pragmàtic; de les expectatives i convencions més comunes associades al gènere emprat; d'eines senzilles de producció; i del suport utilitzat. Les estratègies que, en l'educació primària, permeten la millora de la producció, tant formal com informal, comprenen, entre d'altres, la planificació i la compensació a través del llenguatge verbal i no verbal.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CP1, CP2, STEM1, CD2, CPSAA5, CE1, CCEC4.

CE 3 Interactuar amb altres persones usant expressions quotidianes, recorrent a estratègies de cooperació i emprant recursos analògics i digitals, per respondre a necessitats immediates del seu interès en intercanvis comunicatius respectuosos amb les normes de cortesia.

La interacció, que implica dos o més participants en la construcció d'un discurs, es considera l'origen de la comunicació i comprèn funcions interpersonals, cooperatives i transaccionals. En la interacció, entren en joc la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, els elements verbals i no verbals de la comunicació, així com l'adequació als diferents gèneres dialògics més freqüents, tant orals com escrits i multimodals, en contextos analògics i virtuals. En aquesta etapa de l'educació s'espera que els intercanvis d'informació siguin breus i senzills i tractin temes quotidians i predictibles, i de rellevància personal per a l'alumne.

Aquesta competència específica és fonamental en l'aprenentatge, perquè inclou estratègies d'inici, manteniment o conclusió de converses bàsiques, així com estratègies elementals per indicar que no s'ha entès el missatge i per sol·licitar repetició. A més, l'adquisició de les normes i principis que regeixen la cortesia lingüística i l'etiqueta digital prepara per a l'exercici d'una ciutadania democràtica, responsable, respectuosa, inclusiva, segura i activa.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL5, CP1, CP2, STEM1, CPSAA3, CC3, CE1, CE3.

CE 4 Intercedir en situacions predictibles, usant estratègies i coneixements per processar i transmetre informació bàsica i senzilla, amb la finalitat de facilitar la comunicació.

La mediació és l'activitat del llenguatge consistent a explicar i facilitar la comprensió de missatges o texts a partir d'estratègies com la reformulació, de manera oral o escrita. En la mediació, l'alumne ha d'actuar com a agent social encarregat de crear ponts i ajudar a construir o expressar missatges de manera dialògica o expositiva, no sols entre llengües diferents, sinó també entre diferents modalitats o registres dins d'una mateixa llengua. En l'educació primària, la mediació està orientada al processament i la transmissió d'informació bàsica i senzilla entre usuaris o a partir de texts sobre assumptes quotidians i de rellevància personal, coneguts prèviament per l'alumne, podent emprar tant mitjans convencionals com aplicacions o plataformes virtuals per interpretar i compartir continguts.

La mediació afavoreix el desenvolupament del pensament estratègic de l'alumne, ja que haurà de triar adequadament destreses i estratègies del seu repertori per aconseguir una comunicació eficaç, però també afavoreix la participació pròpia i d'altres persones en entorns cooperatius d'intercanvis d'informació. Així mateix, implica reconèixer els recursos disponibles i promoure la motivació dels altres i l'empatia, comprenent i respectant les diferents motivacions, idees i circumstàncies personals dels interlocutors. Per això, s'espera que els alumnes mostrin empatia i respecte com a elements clau per a una adequada mediació en aquest nivell.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL5, CP1, CP2, CP3, STEM1, CPSAA1, CPSAA3, CCEC1.

CE 5 Reconèixer i usar els repertoris lingüístics personals entre diferents llengües, reflexionant sobre el seu funcionament i identificant les estratègies i coneixements propis, per millorar la resposta a necessitats comunicatives concretes en situacions conegudes.

L'ús del repertori lingüístic i la reflexió sobre el seu funcionament estan vinculats amb l'enfocament plurilingüe de l'adquisició de llengües. L'enfocament plurilingüe parteix del fet que les experiències de l'alumne amb les llengües que coneix serveixen de base per a l'ampliació i millora de l'aprenentatge de llengües noves i l'ajuden a desenvolupar i enriquir el seu repertori lingüístic plurilingüe i la seva curiositat i sensibilització cultural. En l'educació primària l'alumne s'inicia en aquesta reflexió sobre les llengües i comença a establir les relacions entre les diferents llengües dels seus repertoris individuals, analitzant-ne les semblances i diferències amb la finalitat d'ampliar els coneixements i estratègies en les llengües que els conformen. D'aquesta manera, s'afavoreix l'aprenentatge de noves llengües i es millora la competència comunicativa. La reflexió sobre les llengües i el seu funcionament implica que l'alumne entengui les seves relacions, però, a més, contribueix al fet que identifiqui les fortaleces i mancances pròpies en el terreny lingüístic i comunicatiu, prenent consciència dels coneixements i estratègies dels quals disposa. En aquest sentit, suposa també la posada en marxa de destreses bàsiques per fer front a la incertesa, el sentit de la iniciativa i la perseverança en la consecució dels objectius o la presa de decisions.

A més, el coneixement de diferents llengües permet reconèixer i apreciar la diversitat lingüística de la societat com un aspecte quotidià i positiu. La selecció, configuració i aplicació dels dispositius i eines tant analògiques com digitals per a la construcció i integració de nous continguts sobre el repertori lingüístic propi poden facilitar l'adquisició i millora de l'aprenentatge d'altres llengües.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CP2, STEM1, CD2, CPSAA1, CPSAA4, CPSAA5, CE3.

CE 6 Apreciar i respectar la diversitat lingüística, cultural i artística a partir de la llengua estrangera identificant i valorant les diferències i semblances entre llengües i cultures, per aprendre a gestionar situacions interculturals.

La interculturalitat suposa experimentar la diversitat lingüística, cultural i artística de l'entorn, reconeixent-la i valorant-la com a font de riquesa social. En l'educació primària, la interculturalitat, que afavoreix l'entesa amb els altres, mereix una atenció específica perquè, a diferència d'altres aspectes, és probable que no es trobi amb l'experiència prèvia de l'alumne i que la seva percepció estigui distorsionada pels estereotips i constitueixi l'origen de certs tipus de discriminació. El reconeixement, l'estima i la valoració de la diversitat han de permetre a l'alumne aprendre a gestionar situacions interculturals quotidianes.

La consciència de la diversitat proporciona a l'alumne la possibilitat de relacionar diferents cultures. A més, estableix les bases per al desenvolupament d'una sensibilitat artística i cultural, i la capacitat d'identificar i utilitzar una gran varietat d'estratègies que li permetin establir relacions amb persones d'altres cultures. Les situacions interculturals que es poden plantejar en l'etapa de l'educació primària durant l'ensenyament de la llengua estrangera permeten a l'alumne obrir-se a noves experiències, idees, societats i cultures, mostrant interès i respecte cap allò que és diferent; relativitzar la pròpia perspectiva; a més de distanciar-se i rebutjar les actituds sustentades sobre qualsevol tipus de discriminació o reforç d'estereotips, mostrant interès per comprendre elements culturals i lingüístics bàsics que fomentin la convivència pacífica, el respecte pels altres, la sostenibilitat i l'exercici de la ciutadania democràtica.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL5, CP3, CPSAA1, CPSAA3, CC2, CC3, CCEC1.

Criteris d'avaluació

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per al seu desenvolupament.

CE 1 Comprendre el sentit general i la informació específica i predictable de textos breus i senzills, expressats de manera clara i en la llengua estàndard, fent ús de diverses estratègies i recurrent, quan sigui necessari, a l'ús de diferents tipus de suport, per desenvolupar el repertori lingüístic i per respondre a necessitats comunicatives quotidianes.**PRIMER CICLE**

CA. 1.1 Reconèixer i interpretar paraules i expressions habituals en textos orals, escrits i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i quotidians de rellevància personal i pròxims a la seva experiència, expressats de manera comprensible, clara, senzilla i directa, i en llengua estàndard.	- Reconèixer paraules i expressions habituals en texts orals, breus i senzills.
	- Comprendre paraules i expressions habituals en texts orals, breus i senzills.
	- Reconèixer paraules i expressions habituals en texts multimodals i escrits, breus i senzills.
	- Comprendre paraules i expressions habituals en textos multimodals i escrits, breus i senzills.
CA.1.2 Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies elementals en situacions comunicatives quotidianes i de rellevància per a l'alumne amb la finalitat de captar la idea global i identificar elements específics amb ajuda d'elements lingüístics i no lingüístics del context i el cotext.	- Seleccionar de forma guiada, estratègies elementals* en situacions comunicatives properes a l'alumne, per captar la idea global del context i el cotext, amb ajuda d'elements lingüístics i no lingüístics.
	- Seleccionar de forma guiada, estratègies elementals* en situacions comunicatives properes a l'alumne, per identificar elements específics del context i el cotext, amb ajuda d'elements lingüístics i no lingüístics.
	- Aplicar de forma guiada, estratègies elementals* en situacions comunicatives properes a l'alumne, per captar la idea global del context i el cotext amb ajuda d'elements lingüístics i no lingüístics.
	- Aplicar de forma guiada, estratègies elementals* en situacions comunicatives properes a l'alumne, per identificar elements específics del context i el cotext, amb ajuda d'elements lingüístics i no lingüístics.
* Exemples d'estratègies elementals: <u>Estratègies de comprensió:</u> - Utilitzar el context per deduir què significa alguna cosa. - Connectar el que s'està llegint o escoltant amb el que ja es coneix. <u>Estratègies de producció:</u> - Repetir frases senzilles o paraules que escolten per familiaritzar-se amb la seva estructura. - Fomentar el joc de rols o petites dramatitzacions per permetre als nens crear diàlegs senzills i expressar-se en situacions imaginàries. - Utilitzar una sèrie d'imatges que enllacen una història perquè els nens expliquin amb paraules el que passa en cadascuna.	

SEGON CICLE

CA 1.1 Reconèixer i interpretar el sentit global, així com paraules i	- Reconèixer el sentit global de texts orals i escrits breus i senzills.
---	--

frases prèviament indicades en textos orals, escrits i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i quotidians de rellevància personal i pròxims a la seva experiència, així com de textos de ficció adequats al nivell de desenvolupament dels alumnes, expressats de manera comprensible, clara i en llengua estàndard a través de diferents suports.	- Interpretar el sentit global de textos orals i escrits breus i senzills.
	- Identificar paraules i frases indicades prèviament.
	- Treballar amb textos orals, escrits i multimodals, centrats en temes freqüents, quotidians i de rellevància personal.
	- Incloure textos de ficció adequats al nivell de desenvolupament dels alumnes.
	- Utilitzar un llenguatge clar, comprensible i en llengua estàndard.
CA 1.2 Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies adequades en situacions comunicatives quotidianes i de rellevància per als alumnes per captar el sentit global i processar informacions explícites en textos breus i senzills sobre temes familiars.	- Presentar els textos en diferents formats i suports.
	- Seleccionar, de forma guiada, estratègies* adequades en situacions comunicatives properes per als alumnes per captar el sentit global, en textos breus i senzills sobre temes familiars.
	- Aplicar de forma guiada, estratègies* adequades en situacions comunicatives properes per als alumnes per captar el sentit global, en textos breus i senzills sobre temes familiars.
TERCER CICLE	
CA 1.1 Reconèixer, interpretar i analitzar el sentit global, així com paraules i frases específiques de textos orals, escrits i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i quotidians de rellevància personal i àmbits pròxims a la seva experiència, així com de textos literaris adequats al nivell de desenvolupament de l'alumne, expressats de manera comprensible, clara i en llengua estàndard a través de diferents suports.	- Processar informacions explícites en textos sobre temes familiars.
CA 1.2 Seleccionar, organitzar i aplicar de forma guiada estratègies i coneixements adequats en situacions comunicatives quotidianes i de rellevància per als alumnes per captar el sentit global i processar informacions explícites en textos diversos.	- Reconèixer el sentit general de textos breus i senzills.
	- Interpretar el sentit general de textos breus i senzills.
	- Analitzar el sentit global de textos breus i senzills.
	- Identificar paraules i frases indicades prèviament.
	- Treballar amb textos orals, escrits i multimodals, centrats en temes freqüents, quotidians i de rellevància personal.
	- Utilitzar un llenguatge clar, comprensible i en llengua estàndard.
	- Presentar els texts en diferents formats i suports.
	- Seleccionar, de forma guiada, estratègies* i coneixements adequats en situacions comunicatives properes per als alumnes per captar el sentit global, en texts diversos.
	- Organitzar de forma guiada, estratègies* i coneixements adequats en situacions comunicatives properes per als alumnes per captar el sentit global, en texts diversos.
	- Aplicar de forma guiada, estratègies* i coneixements adequats en situacions comunicatives properes per als alumnes per captar el sentit global, en texts diversos.
	- Processar informacions explícites en texts diversos.
*Les estratègies poden ser: activar coneixements previs, identificar paraules clau, fer prediccions, resumir la informació, utilitzar imatges i suports visuals, repetició i parafraseig o fer servir diccionaris o glossaris.	

CE 2 Produir texts senzills de manera comprensible i estructurada, mitjançant l'ús d'estratègies com la planificació o la compensació, per expressar missatges breus relacionats amb necessitats immediates i respondre a propòsits comunicatius quotidians.

PRIMER CICLE	
CA 2.1 Expressar oralment frases curtes i senzilles amb informació bàsica sobre assumptes quotidians i de rellevància per a l'alumne, utilitzant de forma guiada recursos verbals i no verbals, recorrent a models i estructures prèviament presentats i parant esment al ritme, l'accentuació i l'entonació.	- Expressar oralment frases curtes i senzilles amb informació bàsica sobre assumptes quotidians i de rellevància per a l'alumne.
	- Expressar oralment frases curtes i senzilles recorrent a models i estructures prèviament presentats i parant esment al ritme, l'accentuació i l'entonació.
	- Expressar oralment frases curtes i senzilles utilitzant de forma guiada recursos verbals i no verbals.
CA 2.2 Escriure paraules, expressions conegudes i frases a partir de models i amb una finalitat específica, a través d'eines analògiques i digitals, usant lèxic i estructures elementals sobre assumptes quotidians i de rellevància personal per a l'alumne.	- Escriure paraules molt bàsiques i d'ús elemental.
	- Escriure expressions conegudes i frases a partir de models.
CA 2.3 Seleccionar i aplicar de forma guiada, estratègies bàsiques per produir missatges breus i senzills adequats a les intencions comunicatives usant, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.	- Seleccionar de forma guiada estratègies bàsiques* per produir missatges breus i senzills adequats a les intencions comunicatives.
	- Aplicar de forma guiada estratègies bàsiques* per produir missatges breus i senzills adequats a les intencions comunicatives.
	- Utilitzar, amb ajuda, recursos i suports físics en funció de les necessitats de cada moment.
SEGON CICLE	
CA 2.1 Expressar oralment frases curtes amb informació bàsica sobre assumptes quotidians i de rellevància per a l'alumne, utilitzant de forma guiada recursos verbals i no verbals, parant esment al ritme, l'accentuació i l'entonació.	- Expressar oralment frases curtes amb informació bàsica sobre temes quotidians que siguin rellevants per a l'alumne.
	- Comunicar oralment frases curtes i senzilles utilitzant de forma guiada recursos verbals i no verbals.
	- Expressar oralment frases curtes i senzilles parant esment al ritme, l'accentuació i l'entonació.
CA 2.2 Redactar texts breus i senzills, amb adequació a la situació comunicativa proposada, a partir de models i a través d'eines analògiques i digitals, usant estructures i lèxic elemental sobre assumptes quotidians i de rellevància personal per a l'alumne.	- Escriure texts breus i senzills sobre assumptes quotidians.
	- Redactar texts usant estructures i lèxic bàsic adequats a la situació comunicativa a partir de models.
	- Utilitzar eines digitals per a la redacció de texts elementals de rellevància personal.
CA 2.3 Seleccionar i aplicar de forma guiada, estratègies bàsiques per produir missatges breus i senzills adequats a les	- Seleccionar, de forma guiada estratègies bàsiques* per produir missatges breus i senzills adequats a les intencions comunicatives.

intencions comunicatives usant, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.	- Aplicar, de forma guiada estratègies bàsiques* per produir missatges breus i senzills adequats a les intencions comunicatives.
	- Utilitzar, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.
	*Exemples d'estratègies bàsiques de producció: - Repetir frases senzilles o paraules que escolten per familiaritzar-se amb la seva estructura. - Realitzar petites dramatitzacions o jocs de rols per crear diàlegs senzills i expressar-se en situacions imaginàries. - Utilitzar una sèrie d'imatges que enllacen una història perquè els nens expliquin amb paraules el que passa a cadascuna. - Assajar representacions aprofitant les festivitats de la cultura anglosaxona. - Representar situacions reals com anar a comprar a un supermercat, telefonar un amic,...

TERCER CICLE

CA 2.1 Expressar oralment texts breus i senzills, prèviament preparats, sobre assumptes quotidians i de rellevància per als alumnes, utilitzant de forma guiada recursos verbals i no verbals, i usant formes i estructures bàsiques i d'ús freqüent pròpies de la llengua estrangera.	- Expressar oralment texts breus i simples, preparats amb antelació, sobre temes quotidians i importants per als alumnes.
	- Comunicar oralment texts breus i simples fent servir recursos verbals i no verbals amb ajuda.
	- Expressar oralment texts breus i simples utilitzant estructures bàsiques i comunes de la llengua estrangera.
CA 2.2 Organitzar i redactar texts breus i senzills, prèviament preparats, amb adequació a la situació comunicativa proposada, a través d'eines analògiques i digitals, usant estructures i lèxic bàsic d'ús comú sobre assumptes quotidians i freqüents, de rellevància personal per a l'alumne i pròxims a la seva experiència.	- Escriure texts breus i senzills d'ús comú sobre assumptes quotidians i freqüents.
	- Redactar texts usant estructures i lèxic bàsic adequats a la situació comunicativa prèviament organitzats i preparats.
	- Utilitzar eines digitals per a la redacció de texts de rellevància personal i pròxims a l'experiència dels alumnes.
CA 2.3 Seleccionar, organitzar i aplicar de forma guiada coneixements i estratègies per preparar i produir texts adequats a les intencions comunicatives, les característiques contextuais i la tipologia textual, usant, amb ajuda, recursos físics o digitals en funció de la tasca i les necessitats de cada moment.	- Seleccionar, organitzar i aplicar, de forma guiada, coneixements i estratègies per preparar i produir textos atenent a què es vol comunicar i com es vol comunicar, i triar el tipus de text adequat a les intencions comunicatives.
	- Utilitzar, amb ajuda, recursos físics o digitals en funció de la tasca i les necessitats de cada moment.

CE 3 Interactuar amb altres persones usant expressions quotidianes, recorrent a estratègies de cooperació i emprant recursos analògics i digitals, per respondre a necessitats immediates del seu interès en intercanvis comunicatius respectuosos amb les normes de cortesia.

PRIMER CICLE	
CA 3.1 Participar, de forma guiada, en situacions interactives elementals preparades prèviament sobre temes quotidians, a través de diversos suports, amb l'ajut de recursos com ara la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal, i amb empatia.	- Participar, de forma guiada, en situacions interactives elementals sobre temes quotidians, preparades prèviament. - Utilitzar diversos suports, amb l'ajuda de recursos (per exemple: la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal). - Participar amb empatia en situacions interactives elementals.
CA 3.2 Seleccionar i utilitzar, de forma guiada i en entorns pròxims, estratègies elementals per saludar, acomiadar-se i presentar-se; expressar missatges senzills i breus; i formular i contestar preguntes bàsiques per a la comunicació.	- Seleccionar, de forma guiada, estratègies elementals* per saludar, acomiadar-se i presentar-se; expressar missatges senzills i breus; i formular i contestar preguntes bàsiques per a la comunicació. - Utilitzar, de forma guiada, estratègies elementals* per saludar, acomiadar-se i presentar-se; expressar missatges senzills i breus; i formular i contestar preguntes bàsiques per a la comunicació.
SEGON CICLE	
CA 3.1 Participar en situacions interactives breus i senzilles sobre temes quotidians, de rellevància personal i pròxims a la seva experiència, preparades prèviament, a través de diversos suports, amb l'ajut de recursos com ara la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal, i mostrant empatia i respecte per la cortesia lingüística i l'etiqueta digital.	- Participar, de forma guiada, en situacions interactives breus i senzilles sobre temes propers, preparades prèviament. - Utilitzar diversos suports, amb l'ajuda de recursos (per exemple: la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal). - Participar mostrant empatia en situacions interactives breus i senzilles. - Mostrar respecte per la cortesia lingüística i l'etiqueta digital (normes i bones pràctiques per comunicar-se i comportar-se en entorns digitals).
CA 3.2 Seleccionar i utilitzar, de forma guiada i en situacions quotidianes, estratègies elementals per saludar, acomiadar-se i presentar-se; expressar missatges breus; i formular i contestar preguntes senzilles.	- Seleccionar i utilitzar, de forma guiada, estratègies elementals* per saludar, acomiadar-se i presentar-se; expressar missatges breus; i formular i contestar preguntes senzilles.
TERCER CICLE	
CA 3.1 Planificar i participar en situacions interactives breus i senzilles sobre temes quotidians, de rellevància personal i pròxims a la seva experiència, a través de diversos suports, secundant-se en recursos com ara la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal, i mostrant empatia i respecte per la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, així com per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors.	- Participar en situacions interactives breus i senzilles sobre temes propers. - Utilitzar diversos suports, secundant-se en diferents recursos (per exemple: la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal). - Participar mostrant empatia en situacions interactives breus i senzilles. - Mostrar empatia i respecte per la cortesia lingüística i l'etiqueta digital (normes i bones pràctiques per comunicar-se i comportar-se en entorns digitals). - Mostrar empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors.
CA 3.2 Seleccionar, organitzar i utilitzar, de forma guiada i en	- Seleccionar, organitzar i utilitzar, de forma guiada, estratègies elementals*, per saludar, acomiadar-se i

situacions quotidianes, estratègies elementals per saludar, acomiadar-se i presentar-se; formular i contestar preguntes senzilles; expressar missatges, i iniciar i acabar la comunicació.	presentar-se; formular i contestar preguntes senzilles; expressar missatges; i iniciar i acabar la comunicació.
	*Exemples d'estratègies: utilitzar frases comunes i simples, lligar un gest amb l'entonació i la frase, memoritzar diverses frases, entre d'altres.

CE 4 Intercedir en situacions predictibles, usant estratègies i coneixements per processar i transmetre informació bàsica i senzilla, amb la finalitat de facilitar la comunicació.**PRIMER CICLE**

CA 4.1 Interpretar i explicar informació guiada, informació bàsica de conceptes, comunicacions i texts breus i senzills en situacions en les quals atendre la diversitat, mostrant empatia i interès pels interlocutors i pels problemes d'enteniment en el seu entorn immediat, amb l'ajut de diversos recursos i suports.	- Interpretar, de forma guiada, informació bàsica de conceptes, comunicacions i texts breus i senzills, amb l'ajut de diversos recursos i suports en situacions en les quals atendre la diversitat.
	- Explicar informació guiada i bàsica de conceptes, comunicacions i texts breus i senzills, amb l'ajut de diversos recursos i suports en situacions en les quals atendre la diversitat.
	- Mostrar empatia i interès pels interlocutors i pels problemes d'enteniment del seu entorn immediat.

SEGON CICLE

CA 4.1 Interpretar i explicar texts, conceptes i comunicacions breus i senzills, de forma guiada, en situacions en les quals atendre la diversitat, mostrant empatia i interès pels interlocutors i pels problemes d'enteniment en el seu entorn més pròxim, amb l'ajut de diversos recursos i suports.	- Interpretar conceptes, comunicacions i texts breus i senzills, amb l'ajut de diversos recursos i suports, per facilitar la comunicació atenent la diversitat.
	- Explicar informació bàsica de conceptes, comunicacions i texts breus i senzills, amb l'ajut de diversos recursos i suports, per facilitar la comunicació atenent la diversitat.
	- Mostrar empatia i interès pels interlocutors i pels problemes d'enteniment en el seu entorn més pròxim.
CA 4.2 Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies elementals que ajudin a crear ponts i facilitin la comprensió i producció d'informació i la comunicació, usant, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.	- Utilitzar recursos, suports físics o digitals que facilitin la comprensió.
	- Fer ús de recursos, suports físics o digitals que facilitin la producció.
	- Emprar recursos, suports físics o digitals que facilitin la comunicació.

TERCER CICLE

CA 4.1 Inferir i explicar texts, conceptes i comunicacions breus i senzilles, de forma guiada, en situacions en les quals atendre la diversitat, mostrant respecte i empatia pels interlocutors i per les llengües emprades, i interès per participar en la solució de problemes d'intercomprensió i d'enteniment en el seu entorn pròxim amb l'ajut de diversos recursos i suports.	- Interpretar conceptes, comunicacions i texts breus i senzills, amb l'ajuda de diversos recursos i suports, per facilitar la comunicació atenent la diversitat.
	- Explicar informació bàsica de conceptes, comunicacions i texts breus i senzills, amb l'ajuda de diversos recursos i suports, per facilitar la comunicació atenent la diversitat.
	- Interès per participar en la solució de problemes d'intercomprensió i enteniment.
	- Mostrar respecte i empatia pels interlocutors i per les llengües emprades.

CA 4.2 Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies bàsiques que ajudin a crear ponts i facilitin la comprensió i producció d'informació i la comunicació, adequades a les intencions comunicatives, usant, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.	- Utilitzar recursos, en suports físics o digitals que facilitin la comprensió, producció i comunicació adequades a les intencions comunicatives.
---	---

CE 5 Reconèixer i usar els repertoris lingüístics personals entre diferents llengües, reflexionant sobre el seu funcionament i identificant les estratègies i coneixements propis, per millorar la resposta a necessitats comunicatives concretes en situacions conegudes.

PRIMER CICLE

CA 5.1 Comparar i contrastar similituds i diferències evidents entre diferents llengües reflexionant, de forma guiada, sobre aspectes elementals del seu funcionament.	- Comparar similituds evidents, de forma reflexiva i guiada, sobre aspectes elementals del funcionament de diferents llengües.
	- Contrastar diferències evidents, de forma reflexiva i guiada, sobre aspectes elementals del funcionament de diferents llengües. Com per exemple: l'estructura gramatical de la formació d'una frase, oració, formació de paraules...
CA 5.2 Identificar i aplicar, de forma guiada, coneixements i estratègies de millora de la seva capacitat de comunicar i d'aprendre la llengua estrangera, amb suport d'altres participants i de suports analògics i digitals.	- Reconèixer, de forma guiada, la seva capacitat per comunicar-se i aprendre en llengua estrangera, amb suports personals i/o analògics.
	- Aplicar, de forma guiada, els coneixements i estratègies per millorar la capacitat comunicativa en llengua estrangera amb suports personals i/o analògics. Per exemple: avaluació, coavaluació, autoavaluació, entre d'altres.
CA 5.3 Identificar i explicar, de manera guiada, progressos i dificultats elementals en el procés d'aprenentatge de la llengua estrangera.	- Identificar i explicar, de forma guiada, els progressos del seu procés d'aprenentatge de la llengua estrangera.
	- Identificar i explicar, de forma guiada, les dificultats del seu procés d'aprenentatge de la llengua estrangera.

SEGON CICLE

CA 5.1 Comparar i contrastar similituds i diferències evidents entre diferents llengües reflexionant, de forma guiada, sobre aspectes bàsics del seu funcionament.	- Comparar similituds evidents, de forma reflexiva i guiada, sobre aspectes bàsics del funcionament* de diferents llengües.
	- Contrastar diferències evidents, de forma reflexiva i guiada, sobre aspectes bàsics del funcionament* de diferents llengües.
	*Exemples: l'estructura gramatical de la formació d'una frase, oració, formació de paraules, l'ordre de les paraules, dels complements, o així com el subjecte, verb i complements, puntualitzant allà on es poden trobar les diferències més notables, entre d'altres.
CA 5.2 Identificar i aplicar, de forma guiada, coneixements i estratègies de millora de la seva capacitat de comunicar i aprendre la llengua estrangera, amb suport d'altres participants i de suports tant analògics com digitals.	- Reconèixer, de forma guiada, la seva capacitat per comunicar-se i aprendre en llengua estrangera, amb suports personals, analògics i/o digitals.
	- Aplicar, de forma guiada, els coneixements i estratègies per millorar la capacitat comunicativa en llengua estrangera amb suports personals, analògics i/o digitals. Exemples: avaluació, coavaluació, autoavaluació entre d'altres.

CA 5.3 Registrar i aplicar, de manera guiada, els progressos i dificultats elementals en el procés d'aprenentatge de la llengua estrangera, reconeixent els aspectes que ajuden a millorar i participant en activitats d'autoavaluació i coavaluació, com les que es proposen en el Portfolio Europeu de les Llengües (PEL).	- Registrar, de manera guiada, els progressos i dificultats en el procés d'aprenentatge de la llengua estrangera, reconeixent els aspectes que ajuden a millorar.
	- Aplicar, de manera guiada, els progressos i dificultats en el procés d'aprenentatge de la llengua estrangera, reconeixent els aspectes que ajuden a millorar.
	- Participar en activitats d'autoavaluació i coavaluació, com les que es proposen en el Portfolio Europeu de les Llengües (PEL) o en un diari d'aprenentatge.

TERCER CICLE

CA 5.1 Comparar i contrastar similituds i diferències entre diferents llengües reflexionant de manera progressivament autònoma sobre aspectes bàsics del seu funcionament.	- Comparar similituds, sobre aspectes bàsics del funcionament* de diferents llengües, de manera progressivament autònoma.
	- Contrastar diferències, sobre aspectes bàsics del funcionament* de diferents llengües, de manera progressivament autònoma.
	*Aspectes bàsics del funcionament de les llengües: l'estructura gramatical de la formació d'una frase, oració, formació de paraules, l'ordre de les paraules, dels complements, o així com el subjecte, verb i complements, puntualitzant allà on es poden trobar les diferències més notables, entre d'altres.
CA 5.2 Utilitzar i diferenciar de forma progressivament autònoma els coneixements i estratègies de millora de la seva capacitat de comunicar i d'aprendre la llengua estrangera, amb suport d'altres participants i de suports tant analògics com digitals.	- Utilitzar, de forma progressivament autònoma, la seva capacitat per comunicar-se i aprendre en llengua estrangera amb suports personals, analògics i digitals.
	- Diferenciar, de forma progressivament autònoma, els coneixements i estratègies per millorar la capacitat comunicativa en llengua estrangera amb suports personals, analògics i digitals. Per exemple: avaluació, coavaluació, autoavaluació, entre d'altres.
CA 5.3 Registrar i utilitzar, de manera guiada, els progressos i dificultats en el procés d'aprenentatge de la llengua estrangera, reconeixent els aspectes que ajuden a millorar i realitzant activitats d'autoavaluació i coavaluació, com les que es proposen en el Portfolio Europeu de les Llengües (PEL) o en un diari d'aprenentatge.	- Registrar, de manera guiada, els progressos i dificultats en el procés d'aprenentatge de la llengua estrangera, reconeixent els aspectes que ajuden a millorar.
	- Utilitzar, de manera guiada, els progressos i dificultats en el procés d'aprenentatge de la llengua estrangera, reconeixent els aspectes que ajuden a millorar.
	- Realitzar activitats d'autoavaluació i coavaluació, com les que es proposen en el Portfolio Europeu de les Llengües (PEL) o en un diari d'aprenentatge.

CE 6 Apreciar i respectar la diversitat lingüística, cultural i artística a partir de la llengua estrangera identificant i valorant les diferències i semblances entre llengües i cultures, per aprendre a gestionar situacions interculturals.**PRIMER CICLE**

CA 6.1 Mostrar interès per la comunicació intercultural, identificant i analitzant, de forma guiada, les discriminacions, els prejudicis i els estereotips més comuns, en situacions quotidianes i habituals.	- Mostrar interès per la comunicació intercultural en situacions quotidianes.
	- Identificar i analitzar, de forma guiada, les discriminacions, els prejudicis i els estereotips més comuns, en situacions quotidianes i habituals.

CA 6.2 Reconèixer i apreciar la diversitat lingüística i cultural relacionada amb la llengua estrangera, mostrant interès per conèixer els elements culturals i lingüístics.	- Reconèixer i apreciar la diversitat lingüística i cultural relacionada amb la llengua estrangera. - Mostrar interès per conèixer-ne els elements culturals i lingüístics.
SEGON CICLE	
CA 6.1 Actuar amb respecte en situacions interculturals, identificant i comparant semblances i diferències elementals entre llengües i cultures, i mostrant rebuig enfront de discriminacions, prejudicis i estereotips de qualsevol tipus en contextos comunicatius quotidians i habituals.	- Comportar-se amb respecte quan parlem amb persones de diferents cultures, notant en què ens asseblem i en què som diferents. - Rebutjar qualsevol tipus de discriminacions que jutgin els altres de manera injusta.
CA 6.2 Reconèixer i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística pròpia de països on es parla la llengua estrangera com a font d'enriquiment personal, mostrant interès per comprendre elements culturals i lingüístics elementals i habituals que fomentin la convivència pacífica i el respecte pels altres.	- Adonar-se de la riquesa que existeix en la diversitat cultural i lingüística d'altres països, identificant-la com una oportunitat per créixer com a persona. - Apreciar la riquesa que hi ha en la diversitat cultural i lingüística d'altres països, identificant-la com una oportunitat per créixer com a persona. - Mostrar interès per aprendre més sobre altres cultures per promoure la convivència i el respecte.
CA 6.3 Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies bàsiques per entendre i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística.	- Seleccionar i aplicar, amb ajuda, estratègies senzilles per comprendre i valorar la diversitat de llengües, cultures i formes d'art.
TERCER CICLE	
CA 6.1 Actuar amb estima i respecte en situacions interculturals, construint vincles entre les diferents llengües i cultures, i mostrant rebuig davant qualsevol mena de discriminació, prejudici i estereotip en contextos comunicatius quotidians i habituals.	- Comportar-se amb respecte i afecte cap a altres cultures, trobar punts en comú entre les llengües i cultures. - Rebutjar qualsevol tipus de discriminació o comentari injust quan es parla amb altres persones.
CA 6.2 Acceptar i respectar la diversitat lingüística, cultural i artística pròpia de països on es parla la llengua estrangera com a font d'enriquiment personal, mostrant interès per comprendre elements culturals i lingüístics bàsics que fomentin la sostenibilitat i la democràcia.	- Acceptar i respectar la diversitat de llengües, cultures i formes d'art dels països on es parla la llengua estrangera com una manera de créixer personalment. - Mostrar interès per entendre elements culturals i lingüístics bàsics que promoguin la sostenibilitat i la democràcia.
CA 6.3 Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies bàsiques per entendre i apreciar	- Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies senzilles per comprendre i valorar la diversitat de llengües, cultures i formes d'art.

la diversitat lingüística, cultural i artística.

Sabers bàsics

Es concreten a continuació els sabers bàsics organitzats en blocs.

A. COMUNICACIÓ			
PRIMER CICLE		1r	2n
Autoconfiança en l'ús de la llengua estrangera.	- Seguretat a l'hora d'emprar la llengua estrangera.	x	x
Iniciació a les estratègies elementals per a la comprensió i la producció de textos orals, escrits i multimodals breus, senzills i contextualitzats.	- Iniciació a les estratègies elementals per a la comprensió de textos escrits i multimodals. Utilització del context per deduir què significa alguna cosa. Connexió del que s'està llegint o escoltant amb allò que ja es coneix.	x (oral)	x
	- Iniciació a les estratègies elementals per a la producció de textos orals i multimodals. Repetició de frases senzilles o paraules que escolten per familiaritzar-se amb la seva estructura. Joc de rols o petites dramatitzacions per crear diàlegs senzills i expressar-se en situacions imaginàries. Explicació oral d'una història a partir d'una sèrie d'imatges enllaçades.	x	x
	- Texts multimodals: Combinació de text oral i/o escrit, amb sons, imatges i vídeos.	x	x
Funcions comunicatives elementals adequades a l'àmbit i al context: saludar, acomiadar-se, presentar i presentar-se; identificar les característiques de persones, objectes i llocs; respondre a preguntes concretes sobre qüestions quotidianes; expressar el temps, la quantitat i l'espai.	- Funcions comunicatives elementals adequades a l'àmbit i al context. Exemples: Salutació, acomiament i presentació. Identificació de les característiques de persones, animals, objectes i llocs. Respondre a preguntes concretes sobre qüestions quotidianes. (<i>Do you like...? Can you...? Which is your favourite...? What is this? Who is this person?</i>). Expressió del temps atmosfèric i l'espai (preposicions). L'hora (en punt). Present simple.	x	x
Models contextuals elementals en la comprensió i producció de textos orals, escrits i multimodals, breus i senzills, com ara felicitacions, notes, llistats o avisos.	- Situacions o formats habituals que ajuden a entendre i crear texts bàsics, adaptats a contextos coneguts i senzills. Exemples: felicitacions (salutació inicial i desig), notes (brevet i claredat), llistats (ordre numèric o amb punts, vocabulari concret i senzill), avisos (verbs d'instrucció i format breu).	x (oral)	x
Unitats lingüístiques elementals i significats associats a aquestes estructures com ara expressió de l'entitat i les seves propietats, quantitat i número, afirmació, exclamació, negació, interrogació.	- Concordança de paraules i el seu significat en oracions simples afirmatives, negatives, interrogatives i exclamatives.		x
	- Entitat i propietats. Exemple: <i>This apple is red</i> (apple és l'entitat).		x
	- Quantitat i número. Exemple: <i>I have got two apples</i> (two és el número que indica la quantitat de pomes).		x

Lèxic elemental i d'interès per als alumnes relatiu a relacions interpersonals bàsiques, habitatge, llocs i entorns pròxim.	- Relacions interpersonals bàsiques. Paraules clau per comunicar-se amb altres persones de manera bàsica i efectiva. Salutacions i comiats senzills. Presentacions personals. Família. Amistats. Adjectius bàsics per descriure persones. Expressions habituals.	x	x
	- Habitatge. Vocabulari per descriure la seva casa i les accions que hi fan. Parts de la casa. Mobles i objectes habituals. Accions habituals.	x	x
	- Llocs. Llocs familiars en el dia a dia dels alumnes. Llocs de l'escola. Llocs del barri o ciutat. Accions bàsiques en llocs.	x	x
	- Entorns pròxims. Elements quotidians de l'entorn immediat. Animals i natura. Objectes del dia a dia.	x	x
Iniciació a patrons sonors i accentuals elementals.	- Iniciació a patrons sonors elementals (fonètica).	x	x
	- Iniciació a patrons accentuals elementals (accent a les paraules i/o oracions; entonació). - Sons propis de l'anglès, com els fonemes /θ/ en <i>think</i> o /ð/ en <i>this</i> . Exemple: <i>Ship</i> (/ʃ/) vs. <i>chip</i> (/tʃ/).	x	x
	- Patrons accentuals. Èmfasi en síl·labes específiques dins d'una paraula. Exemples: <i>PREsent</i> (nom) vs. <i>preSENT</i> (verb).	x	x
Iniciació a convencions ortogràfiques elementals.	- Iniciació a les normes bàsiques d'escriptura (majúscules i puntuació bàsica). - Noms propis (persones, llocs) i per al pronom <i>I</i> (jo). - Puntuació bàsica: punt final, coma, signes d'interrogació, signes d'exclamació.		x
Convencions i estratègies conversacionals elementals, en format síncron o asíncron, per iniciar, mantenir i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, preguntar i respondre, etc.	- Expressions per iniciar, mantenir i acabar una conversa (<i>Hello, Good morning, Goodbye, etc.</i>).	x	x
	- Estratègies per prendre i cedir la paraula (escolta activa dels altres, esperar que els altres deixin de xerrar per poder intervenir, etc.).	x	x
	- Estructures senzilles per fer preguntes i donar respostes. Entre d'altres: - Iniciació de la comunicació. Salutacions per començar una conversa de manera amigable. - Continuació de la comunicació. Preguntes de seguiment per mostrar interès i mantenir la conversa activa. Reacció amb frases curtes per mostrar escolta activa.	x	x
	- Cloenda de la comunicació. Frases de tancament per acabar la conversa educadament.		
	- Presa de la paraula. Utilització d'expressions per intervenir amb respecte.	x	x
	- Cessió de la paraula. Preguntes i respostes curtes i tancades.	x	x
Eines analògiques i digitals elementals per a	- Utilització d'eines analògiques per a la comprensió i producció oral, escrita i multimodal. Exemples: targetes visuals, llibres, fotos, pissarra, pòsters...	x (oral)	x

la comprensió i producció oral, escrita i multimodal.	- Utilització d'eines digitals de manera compartida (tot el que es projecti, TIC) per la comprensió i producció oral, escrita i multimodal.		x
SEGON CICLE		3r	4t
Autoconfiança. L'error com a instrument de millora.	- Seguretat a l'hora d'emprar la llengua estrangera, utilitzant l'error com a eina de millora. Exemples: corregir un text amb errades, correcció d'un text propi, d'un company, o del docent.	x	x
Estratègies bàsiques per a la comprensió i la producció de texts orals, escrits i multimodals breus, senzills i contextualitzats.	- Estratègies bàsiques per a la comprensió de textos escrits i multimodals. Combinació de text oral i/o escrit, amb sons, imatges i vídeos.	x	x
	- Estratègies bàsiques per a la producció de texts orals i multimodals. Combinació de text oral i/o escrit, amb sons, imatges i vídeos. Exemples: repetició de frases senzilles o paraules que escolten per familiaritzar-se amb la seva estructura, el joc de rols o petites dramatitzacions.	x	x
Coneixements, destreses i actituds que permeten iniciar-se en activitats de mediació en situacions quotidianes bàsiques.	- Escolta i respecte en la conversa. La importància de saber escoltar els altres sense interrompre i d'utilitzar paraules amables i clares.	x	x
	- Comprensió de la comunicació: les paraules, els gestos, el to de veu i les mirades en la comunicació de missatges.	x	x
	- Coneixement del llenguatge bàsic. Familiaritat amb paraules i expressions que poden ajudar a aclarir missatges o ajudar altres companys a entendre.	x	x
	- Habilitats, com l'escolta activa, la resolució de problemes, la repetició per a la comprensió i l'empatia i el respecte.	x	x
	- Actituds com ara la neutralitat, imparcialitat, la paciència, el respecte per la diversitat d'opinions i l'obertura al diàleg.	x	x
Funcions comunicatives bàsiques adequades a l'àmbit i al context: saludar, acomiadar-se, presentar i presentar-se; descriure persones, objectes i llocs; situar esdeveniments en el temps; situar objectes, persones i llocs en l'espai; demanar i intercanviar informació sobre qüestions quotidianes; descriure rutines; donar indicacions i instruccions; expressar la pertinença i la quantitat.	- Funcions comunicatives bàsiques adequades a l'àmbit i al context.	x	x
	- Salutació, acomiadament i presentació.	x	x
	- Característiques de persones, animals, objectes i llocs.	x	x
	- Preposicions de lloc (entre, damunt, darrere, etc.).	x	x
	- Respostes i preguntes concretes sobre qüestions quotidianes (<i>Do you like...? Can you...? Who is your favourite...? What is this? Who is this person?, etc.</i>).	x	x
	- Descripció de rutines diàries.	x	x
	- Expressió del temps atmosfèric.	x	x
	- L'hora (en punt, i mitja, i quart, menys quart).	x	x
	- Present Simple. Present Continu.	x	x
	- Imperatius (escolta, seu, etc.).	x	x
	- Seqüències d'instruccions (gira a la dreta, segueix recte, etc.).	x	x
	- Expressió de la pertinença (possessius) i la quantitat (quantitatius).	x	x

Models contextuals i gèneres discursius bàsics en la comprensió, producció i coproducció de textos orals, escrits i multimodals, breus i senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context, organització i estructuració segons l'estructura interna.	- Els models contextuals i els gèneres discursius bàsics ajuden els alumnes a entendre, produir i coproduir texts senzills, tant literaris com no literaris.	x	x
	- Texts literaris: poemes breus, contes curts o faules.	x	x
	- Texts no literaris: diàlegs bàsics (coproducció oral), cartes i correus senzills, descripcions (persones, llocs, coses).	x	x
	- Reconeixement del context tenint en compte la finalitat, l'interlocutor i l'estructura interna.	x	x
	- Treball de texts multimodal; pòsters senzills, vídeos històries breus amb diàlegs...	x	x
Unitats lingüístiques bàsiques i significats associats a aquestes unitats com ara expressió de l'entitat i les seves propietats, quantitat i número, l'espai i les relacions espacials, el temps, l'afirmació, la negació, la interrogació i l'exclamació, relacions lògiques elementals.	- Concordança de paraules i el seu significat en oracions simples afirmatives, negatives, interrogatives i exclamatives.	x	x
	- Entitats i propietats. Exemple: <i>This apple is red</i> (<i>apple</i> és l'entitat).	x	x
	- Quantitat i número. Exemple: <i>I have got two apples</i> . (two és el número que indica la quantitat de pomes).	x	x
Lèxic bàsic i d'interès per als alumnes relatiu a identificació personal, relacions interpersonals pròximes, llocs i entorns pròxims, oci i temps lliure, vida quotidiana.	- Relacions interpersonals bàsiques. Salutacions i comiats senzills. Presentacions personals. Família. Amistats. Adjectius bàsics per descriure persones. Expressions habituals.	x	x
	- Habitatge. Vocabulari per descriure la seva casa i les accions que hi fan. Exemples: parts de la casa, mobles i objectes habituals. Accions habituals.	x	x
	- Llocs familiars en el dia a dia dels alumnes. Llocs del barri o ciutat. Accions bàsiques en llocs.	x	x
	- Oci i temps lliure. Hobbies. Esport. Llocs per visitar.	x	x
	- Elements quotidians de l'entorn immediat. Exemples: animals i natura. Objectes del dia a dia.	x	x
	- Vida quotidiana. Activitats diàries.	x	x
Patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació bàsics i funcions comunicatives generals associades a aquests patrons.	- Patrons sonors. Sons propis de l'anglès, com els fonemes /θ/ en <i>think</i> o /ð/ en <i>this</i> . Diferenciació de significats. Exemple: <i>Ship</i> (/ʃ/) vs. <i>chip</i> (/tʃ/).	x	x
	- Patrons accentuals per a comprendre i per a evitar confusions. Exemple: <i>PREsent</i> (nom) vs. <i>preSENT</i> (verb).	x	x
	- Patrons rítmics i funció.	x	x
	- Patrons d'entonació atenent a la seva funció (preguntes, afirmacions o exclamacions).	x	x
	- Entonació emocional i de cortesia. Exemple: <i>Really?!</i> (sorpresa) o <i>Could you help me, please?</i> (amb un to suau per mostrar respecte).	x	x

Convencions ortogràfiques bàsiques i significats associats als formats i elements gràfics.	Majúscules. Inici de frases, noms propis, pronom I i nacionalitats. Exemple: <i>My name is John and I live in London.</i>	x	x
	- Puntuació bàsica. Punt final, coma, signes d'interrogació, signes d'exclamació i apòstrof (').	x	x
	- Contraccions. Exemple: <i>I'm</i> .		
	- Lletres i ortografia. Exemple: <i>Their</i> (d'ells) vs. <i>There</i> (allà).	x	x
	- Elements gràfics bàsics. Ús de majúscules.	x	x
Convencions i estratègies conversacionals bàsiques, en format síncron o asíncron, per iniciar, mantenir i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, demanar i donar aclariments i explicacions, comparar, contrastar, col·laborar, etc.	- Guions per desenvolupar una conversa o diàleg.	x	x
	- Expressions per iniciar una conversa. Salutacions: (hola, bon dia...). Introducció al tema.	x	x
	- La conversa. Preguntes de seguiment per mostrar interès i mantenir la conversa activa. Reacció amb frases curtes mostrant escolta activa.	x	x
	- El diàleg. Estratègies per prendre i cedir la paraula. Expressions per intervenir amb respecte.	x	x
	- Expressions per concloure una conversa. Frases de tancament per acabar la conversa educadament.	x	x
Recursos per a l'aprenentatge i estratègies elementals per a la recerca guiada d'informació en mitjans analògics i digitals.	- Estructures senzilles per fer preguntes i donar respostes, mostrar acord o desacord, demanar i donar aclariments i explicacions, comparar i contrastar, col·laboració, suggeriment d'idees... Exemples: <i>Let's..., I agree! o not really.</i>	x	x
	- Recursos analògics per a l'aprenentatge: llibres i diccionaris per obtenir informació fiable de manera tradicional.		x
	- Recursos digitals per a l'aprenentatge: Internet, cercadors i pàgines educatives.		x
	- Estratègies per a la recerca d'informació. Paraules clau i fonts fiables.		x
Propietat intel·lectual de les fonts consultades i continguts emprats.	- Presa de notes i organització. Anotar la informació i fer esquemes o llistes.		x
	- Propietat intel·lectual.		x
	- Respecte per les fonts utilitzades. Identificació de les fonts.		x
Eines analògiques i digitals bàsiques per a la comprensió, producció i coproducció oral, escrita i multimodal; i plataformes virtuals d'interacció, cooperació i col·laboració educativa.	- Ús legal i ètic. Permisos.		x
	- Eines analògiques per a la comprensió i producció. Llibres, quaderns i diccionaris.	x	x
	- Eines digitals per a la comprensió i producció. Processadors de textos, programes de presentació, aplicacions per crear vídeos o gravacions d'àudio, i diccionaris en línia.		x
	- Plataformes virtuals d'interacció i col·laboració. Plataformes educatives.		x
TERCER CICLE	- Eines de col·laboració per realitzar videoconferències i col·laborar en projectes.		x
		5è	6è
Autoconfiança. L'error com a instrument de millora.	- Seguretat a l'hora d'emprar la llengua estrangera, utilitzant l'error com a eina de millora. Exemples: corregir un text amb errades, correcció d'un text propi, d'un company o del docent.	x	x

Estratègies bàsiques per a la comprensió, la planificació i la producció de texts orals, escrits i multimodals breus, senzills i contextualitzats.	- Estratègies bàsiques per a la comprensió de texts escrits i multimodals. Utilització del context per deduir què significa alguna cosa. Connectar el que s'està llegint o escoltant amb el que ja es coneix.	x	x
	- Estratègies bàsiques per a la producció de texts orals i multimodals. Repetició de frases senzilles o paraules que escolten per familiaritzar-se amb la seva estructura. Realització de joc de rols o petites dramatitzacions per crear diàlegs senzills i expressar-se en situacions imaginàries. Explicar una història a partir d'una sèrie d'imatges enllaçades.	x	x
	- Texts multimodals: combinació de text oral i/o escrit, amb sons, imatges i vídeos.	x	x
Coneixements, destreses i actituds que permeten iniciar-se en activitats de mediació en situacions quotidianes bàsiques.	- Escolta i respecte en la conversa. La importància de saber escoltar els altres sense interrompre i d'utilitzar paraules amables i clares.	x	x
	- Comprensió de la comunicació. Les paraules, els gestos, el to de veu i les mirades en la comunicació de missatges.	x	x
	- Coneixement del llenguatge bàsic. Familiaritat amb paraules i expressions per ajudar a aclarir missatges o ajudar altres companys a entendre.	x	x
	- Habilitats com ara l'escolta activa, la repetició per a la comprensió, la resolució de problema, l'empatia i el respecte.	x	x
	- Actituds, com ara la neutralitat, la imparcialitat, la paciència, el respecte per la diversitat d'opinions i l'obertura al diàleg.	x	x
Funcions comunicatives bàsiques adequades a l'àmbit i al context: saludar, acomiadar-se, presentar i presentar-se; descriure persones, objectes i llocs; situar esdeveniments en el temps; situar objectes, persones i llocs en l'espai; demanar i intercanviar informació sobre qüestions quotidianes; descriure rutines; donar indicacions i instruccions; expressar la pertinença i la quantitat.	- Funcions comunicatives bàsiques adequades a l'àmbit i al context.	x	x
	- Salutació, acomiadament i presentació.	x	x
	- Característiques de persones, animals, objectes i llocs.	x	x
	- Preposicions de lloc (entre, damunt, darrere, etc.).	x	x
	- Respostes i preguntes concretes sobre qüestions quotidianes. (<i>Do you like...? Can you...? Who is your favourite...? What is this? Who is this person?</i> , etc.).	x	x
	- Descripció de rutines diàries.	x	x
	- Expressió del temps atmosfèric.	x	x
	- L'hora (en punt, i mitja, i quart, menys quart).	x	x
	- Present simple. Present continu.	x	x
	- Passat simple.	x	x
	- Futur simple (<i>will</i> i <i>going to</i>).	x	x
	- Imperatius.	x	x
	- Seqüències d'instruccions (gira a la dreta, segueix recte, etc.).	x	x
	- Expressió de la pertinença (possessius) i la quantitat (quantitatius).	x	x

Models contextuals i gèneres discursius bàsics en la comprensió, producció i coproducció de texts orals, escrits i multimodals, breus i senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context, organització i estructuració segons l'estructura interna.	- Els models contextuals i els gèneres discursius bàsics per entendre, produir i coproduir texts senzills, tant literaris com no literaris.	x	x
	- Texts literaris: poemes breus, contes curts o faules.	x	x
	- Texts no literaris: diàlegs bàsics (coproducció oral), cartes i correus senzills, descripcions (persones, llocs, coses).	x	x
	- Reconèixer el context tenint en compte la finalitat, l'interlocutor i l'estructura interna.	x	x
	- Treballar texts multimodals; pòsters senzills, vídeos històries breus amb diàlegs...	x	x
Unitats lingüístiques bàsiques i significats associats a aquestes unitats com ara l'expressió de l'entitat i les seves propietats, quantitat i número, l'espai i les relacions espacials, el temps, l'afirmació, la negació, la interrogació i l'exclamació, relacions lògiques elementals.	- Concordança de paraules i el seu significat en oracions simples afirmatives, negatives, interrogatives i exclamatives.	x	x
	- Entitat i propietats. Exemple: <i>This apple is red.</i> (apple és l'entitat).	x	x
	- Quantitat i número. Exemple: <i>I have got two apples.</i> (two és el número que indica la quantitat de pomes).	x	x
Lèxic bàsic i d'interès per als alumnes, relatiu a identificació personal, relacions interpersonals pròximes, llocs i entorns pròxims, oci i temps lliure, vida quotidiana.	- Relacions interpersonals bàsiques. Salutacions i comiats senzills. Presentacions personals. Família. Amistats. Adjectius bàsics per descriure persones. Expressions habituals.	x	x
	- Habitatge. Vocabulari per descriure la seva casa i les accions que hi fan. Exemples: parts de la casa, mobles i objectes habituals. Accions habituals.	x	x
	- Llocs familiars en el dia a dia dels alumnes. Llocs del barri o ciutat. Accions bàsiques en llocs.	x	x
	- Elements quotidians de l'entorn immediat. Exemples: animals i natura. Objectes del dia a dia.	x	x
	- Oci i temps lliure. Hobbies. Esport. Llocs per visitar.	x	x
	- Vida quotidiana. Activitats diàries.	x	x
	- Patrons sonors. Sons propis de l'anglès, com els fonemes /θ/ en <i>think</i> o /ð/ en <i>this</i> . Diferenciació de significats. Exemple: <i>Ship</i> (/ʃ/) vs. <i>chip</i> (/tʃ/).	x	x
Patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació bàsics, i funcions comunicatives generals associades a aquests patrons.	- Patrons accentuals per a la comprensió i evitar confusions. Exemple: <i>PREsent</i> (nom) vs. <i>preSENT</i> (verb).	x	x
	- Patrons rítmics.	x	x
	- Patrons d'entonació i la seva funció (preguntes, afirmacions o exclamacions).	x	x
	- Entonació emocional i de cortesia. Exemples: <i>Really?!</i> (sorpresa) o <i>Could you help me, please?</i> (amb un to suau per mostrar respecte).	x	x

Convencions ortogràfiques bàsiques i significats associats als formats i elements gràfics.	- Majúscules. Començament de frases, noms propis, pronom I i nacionalitats. Exemple: <i>My name is John and I live in London.</i>	x	x
	- Lletres i ortografia. Exemple: <i>Their</i> (d'ells) vs. <i>There</i> (allà).	x	x
	- Elements gràfics bàsics. Ús de les cometes per citar títols.	x	x
	- Puntuació bàsica. Punt final, coma, signes d'interrogació i signes d'exclamació. L'apòstrof per a les contraccions i per indicar possessió. Exemples: <i>I'm, John's book.</i>	x	x
Convencions i estratègies conversacionals bàsiques, en format síncron o asíncron, per iniciar, mantenir i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, demanar i donar aclariments i explicacions, comparar i contrastar, col·laborar, etc.	- Expressions per iniciar una conversa. Salutacions, introducció al tema...	x	x
	- La conversa. Preguntes de seguiment per mostrar interès i mantenir la conversa activa. Reacció amb frases curtes mostrant escolta activa.	x	x
	- El diàleg. Estratègies per prendre i cedir la paraula. Expressions per intervenir amb respecte.	x	x
	- Expressions per concloure una conversa. Frases de tancament per acabar la conversa educadament.	x	x
	- Estructures per fer preguntes i donar respostes, demanar i donar aclariments i explicacions, mostrar acord o desacord, comparar i contrastar, col·laboració, suggeriment d'idees. Exemples: <i>Let's..., I agree! o not really.</i>	x	x
Recursos per a l'aprenentatge i estratègies per a la cerca guiada d'informació en mitjans analògics i digitals.	- Recursos analògics i digitals per a l'aprenentatge. Llibres i diccionaris analògics per obtenir informació fiable de manera tradicional. Internet, cercadors i pàgines educatives.	x	x
	- Estratègies per a la recerca d'informació: paraules clau i fonts fiables.	x	x
	- Presa de notes i la seva organització. Anotació de la informació i realització d'esquemes o llistes.	x	x
Propietat intel·lectual de les fonts consultades i continguts utilitzats.	- Propietat intel·lectual.	x	x
	- Respecte per les fonts utilitzades. Identificació de les fonts.	x	x
	- Ús legal i ètic.	x	x
Eines analògiques i digitals bàsiques per a la comprensió, producció i coproducció oral, escrita i multimodal; i plataformes virtuals d'interacció, cooperació i col·laboració educativa (aules virtuals, videoconferències, eines digitals col·laboratives...) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb parlants o estudiants de la llengua estrangera.	- Eines analògiques i digitals per a la comprensió i producció: llibres, quaderns i diccionaris analògics. Processadors de texts, programes de presentació, aplicacions per crear vídeos o gravacions d'àudio i diccionaris en línia.	x	x
	- Plataformes virtuals d'interacció i col·laboració. Plataformes educatives.	x	x
	- Eines de col·laboració: per realitzar videoconferències i col·laborar en projectes.	x	x

B. PLURILINGÜISME

PRIMER CICLE		1r	2n
Estratègies i tècniques elementals de detecció de les manques comunicatives i les limitacions derivades del nivell de competència en la llengua estrangera i en la resta de llengües del repertori lingüístic propi.	- Estratègies per superar les dificultats de comunicació, utilització de gestos i expressions corporals. Ús de paraules o frases senzilles.	x	x
	- Tècniques per compensar la manca de vocabulari. Descripció amb altres paraules. Sol·licitud d'ajuda o aclariments.	x	x
	- Ús d'altres llengües del repertori. Interconnexió de paraules conegudes d'altres llengües que l'interlocutor pugui entendre, ajudant a completar la frase.	x	x
Iniciació a les estratègies elementals per identificar i utilitzar unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxis, patrons sonors, etc.) a partir de la comparació de les llengües i varietats que conformen el repertori lingüístic personal.	- Estratègies bàsiques per reconèixer i utilitzar diferents parts d'una llengua (paraules, estructures gramaticals, sons, etc.) comparant-les amb altres llengües que ja es coneixen.	x	x
	- El lèxic compartit: paraules similars entre l'anglès i altres llengües (català, castellà). Exemple: <i>Family</i> . <i>False friends</i> . Exemple: <i>Library</i> .	x	x
	- Iniciació a la morfosintaxi: subjecte + verb + objecte.	x	x
	- Exploració de patrons sonors: sons que no existeixen en català o castellà.	x	x
	- Relació de paraules noves amb paraules ja incorporades a l'estructura de coneixement o conegudes en altres idiomes.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Estratègies i tècniques de compensació de les manques comunicatives per respondre a una necessitat elemental, malgrat les limitacions derivades del nivell de competència en la llengua estrangera i en les llengües del repertori lingüístic propi.	- Estratègies per superar les dificultats de comunicació. Utilització de gestos i expressions. Ús de paraules o frases senzilles: expressions bàsiques per fer-se entendre amb paraules simples.	x	x
	- Tècniques per compensar la manca de vocabulari. Descripció amb altres paraules. Sol·licitud d'ajuda o aclariments. Exemple: <i>Could you say it slower?</i> o <i>What does that mean?</i> . Ús d'altres llengües del repertori.	x	x
Estratègies bàsiques d'ús comú per identificar, retenir, recuperar i utilitzar unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi, patrons sonors, etc.) a partir de la comparació de les llengües i varietats que conformen el repertori lingüístic propi.	- Estratègies per identificar i retenir unitats lingüístiques.	x	x
	- Comparació paraules i estructures. Identificar paraules similars entre llengües (falsos amics o paraules similars). Exemple: <i>Important</i> .	x	x
	- Agrupació de paraules per temes. Exemple: agrupar paraules sobre la família (<i>mother, father, brother</i>).	x	x
	- Estratègies per recuperar i utilitzar unitats lingüístiques.	x	x
	- Ús de paraules conegudes de la pròpia llengua similars a les de la llengua estrangera. Exemple: Si no recordes la paraula <i>apple</i> en anglès, pots dir <i>a red or green fruit</i> .	x	x
	- Memorització de frases comunes per utilitzar-les ràpidament en situacions habituals. Exemple: <i>How are you?</i> o <i>What's your name?</i> .	x	x
	- Estratègies de comparació entre llengües.	x	x

	- Identificació de diferències gramaticals. Observació i adaptació de les variacions de les estructures gramaticals entre llengües per evitar errors. Exemple: <i>I am going</i> vs Estic anant.	x	x
	- Usos de l'analogia: Comparar elements similars entre llengües per transferir coneixements.	x	x
Iniciació a estratègies i eines bàsiques d'autoavaluació i coavaluació, analògiques i digitals, individuals i cooperatives.	- Estratègies d'autoavaluació com la reflexió personal i l'ús de rúbriques per valorar el propi treball.		x
	- Estratègies de coavaluació (cooperatives), com l'avaluació entre companys i la retroalimentació en grup, entre d'altres.		x
	- Eines analògiques com els fulls de seguiments i les diàdes d'autoavaluació.		x
	- Eines digitals com les plataformes d'autoavaluació.		x
	- Eines de coavaluació en línia.		x
Lèxic i expressions elementals per comprendre enunciat sobre la comunicació, la llengua i l'aprenentatge (metallenguatge).	- Lèxic sobre la comunicació en anglès: comunicació, missatge, emissor i receptor.		x
	- Lèxic sobre la llengua: llengua, paraula i oració.		x
	- Lèxic sobre l'aprenentatge de l'anglès: aprenentatge, estudiar, examen i metallenguatge.		x
TERCER CICLE		5è	6è
Estratègies i tècniques de compensació de les manques comunicatives per respondre eficaçment a una necessitat concreta, malgrat les limitacions derivades del nivell de competència en la llengua estrangera i en les altres llengües del repertori lingüístic propi.	- Estratègies per superar les dificultats de comunicació, com per exemple l'ús de gestos, expressions i paraules o frases senzilles.	x	x
	- Tècniques per compensar la manca de vocabulari, com l'ús de descripcions enlloc dels termes o la petició d'ajuda o aclariments. Exemple: <i>Could you say it slower?</i> o <i>What does that mean?</i>	x	x
	- Ús d'altres llengües del repertori. Intercalació de paraules conegudes d'altres llengües.	x	x
Estratègies bàsiques per identificar, organitzar, retenir, recuperar i utilitzar unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi, patrons sonors, etc.) a partir de la comparació de les llengües i varietats que conformen el repertori lingüístic personal.	- Estratègies per identificar i retenir unitats lingüístiques.	x	x
	- Comparació de paraules i estructures. Identificació de paraules similars entre llengües (falsos amics o paraules similars) per recordar més fàcilment. Exemple: <i>Important</i> .	x	x
	- Agrupació de paraules per temes. Exemple: Agrupar paraules sobre la família (<i>mother, father, brother</i>)	x	x
	- Estratègies per recuperar i utilitzar unitats lingüístiques.	x	x
	- Ús de paraules conegudes. Utilització de paraules de la pròpia llengua que són similars a les de la llengua estrangera.		
	- Memorització de frases comunes per utilitzar-les ràpidament en situacions habituals.	x	x
	- Estratègies de comparació entre llengües.	x	x
	- Identificació de diferències gramaticals. Observació de les variacions de les estructures gramaticals entre llengües.	x	x

	- Usos de l'analogia. Comparació d'elements similars entre llengües per transferir coneixements.	x	x
Estratègies i eines bàsiques d'autoavaluació i coavaluació, analògiques i digitals, individuals i cooperatives.	- Estratègies d'autoavaluació (individuals) com la reflexió personal o l'ús de rúbriques per valorar el propi treball.	x	x
	- Estratègies de coavaluació (cooperatives) com l'avaluació entre companys o la retroalimentació en grup.	x	x
	- Eines analògiques, com per exemple els fulls de seguiment, els quaderns de reflexió personal o les diàdes d'autoavaluació.	x	x
	- Eines digitals com les plataformes d'autoavaluació i les eines de coavaluació en línia.	x	x
Lèxic i expressions bàsiques per comprendre enunciat sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge).	- Lèxic sobre la comunicació: comunicació, missatge, emissor i receptor.	x	x
	- Lèxic sobre la llengua (anglès): llengua, paraula i oració.	x	x
	- Lèxic sobre l'aprenentatge d'anglès: aprenentatge, estudi i examen.	x	x
	- Metallenguatge.	x	x
Comparació elemental entre llengües a partir d'elements de la llengua estrangera i altres llengües: origen i parentius.	- Origen de les llengües. Família de llengües. Llengües germàniques. Exemple: <i>English and German both belong to the Germanic language family, which means they share some common features.</i>	x	x
	- Parentiu entre llengües. Similituds i diferències en vocabulari.	x	x
	- Diferències gramaticals entre llengües. Estructures gramaticals.	x	x
	- Influència de llengües en l'anglès com el llatí i el francès.	x	x
	- Comparació de sons i pronunciació. Sons similars, diferents i únics en determinades llengües. Exemple: <i>In English, the /θ/ sound is common, like in 'think', which is 'zapato' in Spanish.</i>	x	x

C. INTERCULTURALITAT

PRIMER CICLE		1r	2n
La llengua estrangera com a mitjà de comunicació i relació amb persones d'altres països.	- La llengua estrangera com a eina de comunicació i relació amb persones d'altres països.	x	x
	- Expressió en una altra llengua.	x	x
Aspectes socioculturals i sociolingüístics elementals i més significatius relatius als costums i la vida quotidiana en països on es parla la llengua estrangera.	- Costums en països de llengua estrangera.-Festes com, per exemple, el Dia d'Acció de Gràcies als Estats Units o el Nadal a Anglaterra.	x	x
	- Plats típics de la cultura.	x	x
	- Vida quotidiana. Horaris i rutines, incloent les diferències en els diferents països. Transport i viatges, entre d'altres.	x	x
Iniciació a les estratègies bàsiques d'ús comú per entendre i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent	- Diversitat lingüística. Respecte per les llengües.	x	x
	- Diversitat cultural. Respecte per les cultures, les seves tradicions i costums.	x	x
	- Diversitat artística.	x	x
	- Valors ecològics, socials i democràtics.	x	x

valors ecològics, socials i democràtics.	- Respecte pel medi ambient i les cultures.	x	x
Iniciació a les estratègies bàsiques de detecció d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal.	- Identificació d'estereotips. Reconèixer paraules o frases que reforcen idees falses o generalitzades sobre grups de persones.	x	x
	- Identificació del llenguatge ofensiu, del llenguatge verbal i no verbal discriminatori i del llenguatge corporal, incloent els moviments corporals que poden transmetre rebuig o superioritat.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
La llengua estrangera com a mitjà de comunicació i relació amb persones d'altres països, com a mitjà per conèixer cultures i maneres de vida diferents.	- Llengua estrangera com a mitjà de comunicació i relació amb persones d'altres països.	x	x
	- Expressió en una altra llengua ajudant a compartir idees i opinions.	x	x
	- Llengua estrangera com a mitjà per conèixer cultures; tradicions, menjars, festes i costums d'altres països. Comunicació intercultural.	x	x
	- La Llengua estrangera com a mitjà per conèixer estils de vida diferents, viatjar, viure o treballar en altres països.	x	x
	- Intercanvi d'idees sobre la vida quotidiana.	x	x
Interès en la participació en intercanvis comunicatius planificats, a través de diferents mitjans, amb estudiants de la llengua estrangera.	- Participació en intercanvis comunicatius, per exemple amb estudiants.		x
	- Mitjans per participar en els intercanvis, com els mitjans digitals (videotrucades, xats o plataformes d'aprenentatge) i els intercanvis presencials.		x
	- Beneficis de participar en intercanvis comunicatius, com la millora de les habilitats lingüístiques i l'aprenentatge de noves perspectives.		x
Aspectes socioculturals i sociolingüístics més significatius relatius als costums, la vida quotidiana i les relacions interpersonals bàsiques en països on es parla la llengua estrangera.	- Costums en països de llengua estrangera. Festes i celebracions com, per exemple, el Dia d'Acció de Gràcies als Estats Units o el Nadal a Anglaterra.	x	x
	- Plats típics que formen part de la cultura.	x	x
	- Vida quotidiana. Horaris i rutines, incloent les diferències entre països. Transport i viatges.	x	x
	- Relacions interpersonals bàsiques. Comunicació formal i informal. Maneres de saludar.	x	x
	- Sociolingüística: ús de la llengua en diferents contextos socials.	x	x
	- Accents i varietats dialectals com l'anglès britànic, l'anglès americà o l'anglès australià.	x	x
Estratègies bàsiques d'ús comú per entendre i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, a partir de valors ecosocials i democràtics.	- Diversitat lingüística. Respecte per les llengües.	x	x
	- Diversitat cultural. Respecte per les cultures. Valoració de tradicions i costums.	x	x
	- Diversitat artística. Valoració de l'art de diferents llocs.	x	x
	- Valors ecosocials i democràtics. Respecte pel medi ambient i les cultures.	x	x
Estratègies bàsiques d'ús comú de detecció d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal.	- Identificació d'estereotips: Reconèixer paraules o frases que reforcen idees falses o generalitzades sobre grups de persones.	x	x
	- Identificació del llenguatge ofensiu, del llenguatge verbal i no verbal discriminatori i del llenguatge	x	x

	corporal, incloent moviments corporals que poden transmetre rebuig o superioritat.		
TERCER CICLE		5è	6è
La llengua estrangera com a mitjà de comunicació i relació amb persones d'altres països, com a manera d'accedir a nova informació i com a mitjà per conèixer cultures i maneres de vida diferents.	- Llengua estrangera com a mitjà de comunicació i relació amb persones d'altres països.	x	x
	- Expressió en una altra llengua per compartir idees i opinions.	x	x
	- Llengua estrangera com a mitjà per conèixer cultures, tradicions, menjars, festes i costums d'altres països. Comunicació intercultural.	x	x
	- Llengua estrangera com a mitjà per conèixer estils de vida diferents, viatjar, viure o treballar en altres països.	x	x
	- Intercanvi d'idees sobre la vida quotidiana.	x	x
Valoració positiva i interès per establir contactes i comunicar-se a través de diferents mitjans amb parlants o estudiants de la llengua estrangera.	- Participació en intercanvis comunicatius amb estudiants.	x	x
	- Mitjans per participar en els intercanvis com els mitjans digitals (videotrucades, xats o plataformes d'aprenentatge) o els intercanvis presencials.	x	x
	- Beneficis de participar en intercanvis comunicatius com la millora de les habilitats lingüístiques i l'aprenentatge de noves perspectives.	x	x
Aspectes socioculturals i sociolingüístics bàsics relatius als costums, la vida quotidiana i les relacions interpersonals, convencions socials bàsiques d'ús comú, llenguatge no verbal, cortesia lingüística i etiqueta digital pròpies de països on es parla la llengua estrangera.	- Costums en països de llengua estrangera. Festes i celebracions com, per exemple, el Dia d'Acció de Gràcies als Estats Units o el Nadal a Anglaterra.	x	x
	- Plats típics que formen part de la cultura.	x	x
	- Vida quotidiana. Horaris i rutines, incloent les diferències entre països. Transport i viatges.	x	x
	- Relacions interpersonals bàsiques. Comunicació formal i informal. Maneres de saludar.	x	x
	- Sociolingüística: ús de la llengua en diferents contextos socials.	x	x
	- Accents i varietats dialectals com l'anglès britànic, l'anglès americà o l'anglès australià.	x	x
Estratègies bàsiques per entendre i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, a partir de valors ecosocials i democràtics.	- Diversitat lingüística. Respecte per les llengües.	x	x
	- Diversitat cultural. Respecte per les cultures. Valoració de tradicions i costums.	x	x
	- Diversitat artística. Valoració de l'art de diferents llocs.	x	x
	- Valors ecosocials i democràtics. Respecte pel medi ambient i les cultures.	x	x
Estratègies de detecció d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal.	- Identificació d'estereotips: reconèixer paraules o frases que reforcen idees falses o generalitzades sobre grups de persones.		x
	- Identificació del llenguatge ofensiu, del llenguatge verbal i no verbal discriminatori i del llenguatge corporal, incloent moviments corporals que poden transmetre rebuig o superioritat.		x

Matemàtiques

Les matemàtiques tenen un caràcter instrumental que les vincula amb moltes àrees del coneixement, com les ciències, l'enginyeria, la tecnologia, les ciències socials, l'art i la música. Són un conjunt d'idees i maneres d'actuar que permeten conèixer, estructurar, analitzar la realitat i obtenir conclusions noves. Inclouen conceptes com el domini de l'espai, el temps, la proporció, l'optimització de recursos, l'anàlisi de la incertesa i el maneig de la tecnologia digital. A més, promouen habilitats com el raonament, la comunicació, la perseverança, la presa de decisions i la creativitat. Actualment, elements com el maneig de dades, la informació i el pensament computacional, tenen una gran importància per afrontar els reptes del segle XXI. Les matemàtiques són fonamentals per afrontar els desafiaments socials, econòmics, científics i mediambientals, analitzar l'entorn i avaluar solucions viables, contribuint als Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides.

La proposta curricular de matemàtiques a l'educació primària cerca, per una banda, el desenvolupament màxim de les potencialitats de tots els alumnes des d'una perspectiva inclusiva, independentment de les seves circumstàncies personals i socials, i, per altra banda, l'alfabetització matemàtica. Aquesta alfabetització implica adquirir coneixements, destreses i actituds per aplicar el raonament matemàtic a la formulació de situacions-problema, seleccionar les eines per resoldre-les, interpretar les solucions i prendre decisions estratègiques. Aquesta comprensió de les matemàtiques ha d'ajudar l'alumne a emetre judicis fonamentats i prendre decisions, habilitats essencials per ser ciutadans compromesos i reflexius capaços d'afrontar els reptes del segle XXI.

El desenvolupament curricular de l'àrea s'orienta a aconseguir els objectius generals de l'etapa i a l'adquisició de les competències clau del perfil de sortida que els alumnes han de desenvolupar en finalitzar l'educació primària. Tant els objectius de l'etapa com els descriptors del perfil de sortida han estat el marc de referència per definir les competències específiques de l'àrea.

Les competències específiques, interconnectades entre si, s'organitzen en cinc eixos fonamentals: resolució de problemes, raonament i prova, connexions, comunicació i representació, i destreses socioafectives. Aquests eixos orienten els processos metodològics per a l'ensenyament i l'aprenentatge de les matemàtiques, promovent l'enfocament interdisciplinari i la innovació. La resolució de problemes, és una activitat present en la vida diària i a través de la qual es posen en acció altres eixos de l'àrea com el raonament i el pensament computacional, la representació d'objectes matemàtics i el maneig i la comunicació a través del llenguatge matemàtic.

L'avaluació d'aquestes competències s'articula a través de criteris d'avaluació que mesuren tant els processos com els resultats. Aquesta avaluació ha de ser oberta, flexible i interconnectada dins del currículum. Per facilitar aquesta tasca, cada criteri es presenta clarificat, estructurat i ordenat per a una aplicació objectiva, orientativa i transparent.

Tant els criteris d'avaluació com els sabers bàsics, graduats a través dels cicles, es vertebren al voltant de les competències específiques. Aquesta progressió, que parteix d'entorns molt pròxims i manipulatiu que connecten amb l'etapa d'educació infantil, facilita la transició cap a aprenentatges més formals i afavoreix el desenvolupament de la capacitat de pensament abstracte en l'educació secundària.

Els sabers bàsics, estructurats en sis blocs, representen els continguts essencials (coneixements, destreses i actituds) i s'apliquen en contextos reals per afavorir l'assoliment de les competències específiques.

Els sabers bàsics s'estructuren entorn del concepte de sentit matemàtic i s'organitzen en dues dimensions, cognitiva i afectiva, que integren coneixements, destreses i actituds dissenyats d'acord amb el desenvolupament evolutiu de l'alumne. L'ordre d'aparició d'aquests sentits no comporta cap prioritat.

El sentit numèric es caracteritza pel desenvolupament de destreses i maneres de pensar basats en la comprensió, la representació i l'ús flexible de números i operacions per orientar la presa de decisions.

El sentit de la mesura es caracteritza per la comprensió i comparació d'atributs dels objectes del món natural. Entendre i triar les unitats adequades per estimar, mesurar i comparar; utilitzar instruments adequats per realitzar mesuraments; i comprendre les relacions entre magnituds utilitzant l'experimentació són els seus elements centrals.

El sentit espacial és fonamental per comprendre i apreciar els aspectes geomètrics del món. Està constituït per la identificació, representació i classificació de formes, el descobriment de les seves propietats i relacions, la descripció dels seus moviments i el raonament amb elles.

El sentit algebraic proporciona el llenguatge en el qual es comuniquen les matemàtiques. Engloba els sabers relacionats amb el reconeixement de patrons i les relacions entre variables, l'expressió de regularitats o la modelització de situacions amb expressions simbòliques. Per raons organitzatives, s'ha inclòs el model matemàtic i el pensament computacional dins d'aquest sentit, encara que són dos processos que han de treballar-se al llarg del desenvolupament de tota l'àrea de matemàtiques.

El sentit estocàstic s'orienta cap al raonament i la interpretació de dades i la valoració crítica, així com la presa de decisions a partir d'informació estadística. També comprèn els sabers vinculats amb la comprensió i la comunicació de fenòmens aleatoris en situacions de la vida quotidiana.

El sentit socioafectiu integra coneixements, destreses i actituds fonamentals per entendre les emocions. Gestionar-les adequadament millora el rendiment en matemàtiques, combat actituds negatives, ajuda a superar idees preconcebudes sobre el gènere i el mite del talent innat, i promou un aprenentatge actiu. Per això, es proposa normalitzar l'error com a part del procés d'aprenentatge, fomentar el diàleg i donar a conèixer les contribucions de dones i homes a les matemàtiques al llarg de la història i en l'actualitat.

L'àrea ha de ser tractada de manera experiencial, amb especial èmfasi en la manipulació, especialment en els primers nivells, i fomentant progressivament l'ús continuat de recursos digitals. Les activitats d'aprenentatge han de promoure la reflexió, el raonament, les connexions, la comunicació i la representació. Es recomana combinar metodologies didàctiques diverses que afavoreixin matemàtiques inclusives, motivin l'aprenentatge i generin curiositat en els alumnes per adquirir coneixements, destreses i actituds de l'àrea. Les metodologies actives són especialment adequades en un enfocament competencial, ja que faciliten la construcció del coneixement i dinamitzen l'aula mitjançant l'intercanvi d'idees, afavoreixen la interdisciplinarietat i afavoreixen la reflexió, la crítica, l'elaboració d'hipòtesis i la investigació.

Competències específiques

CE 1 Interpretar situacions de la vida quotidiana, proporcionant-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies, per analitzar la informació més rellevant.

La comprensió d'una situació problematitzada en la qual s'intervé des de l'àmbit matemàtic és sempre el primer pas cap a la seva resolució. Una bona representació o visualització del problema ajuda a la seva interpretació, així com a la identificació de les dades i les relacions més rellevants. La comprensió de situacions problematitzades no se realitza únicament sobre en l'enteniment de missatges verbals escrits, sinó que inclou també els missatges orals; els missatges visuals a través de dibuixos, imatges o fotografies; o situacions quotidianes o missatges amb materials manipulatius concrets que suposin un repte. L'objectiu és que els alumnes comprenguin el seu entorn proper i dotar-los d'eines que els permetin establir una correcta representació del món que els envolta i siguin capaços d'afrontar i resoldre les situacions problemàtiques que se'ls presentin, tant a l'escola com en la seva vida diària.

Els contextos en la resolució de problemes proporcionen un ampli ventall de possibilitats per a la integració de les diferents experiències i aprenentatges dels alumnes, així com de les diferents competències amb una perspectiva global, fomentant el respecte mutu i la cooperació entre iguals amb especial atenció a la igualtat de gènere, la inclusió i la diversitat personal i cultural. Aquests contextos hauran de ser variats i incloure, almenys, el personal, l'escolar, el social, el científic i l'humanístic. Ofereixen una oportunitat per integrar les vuit competències clau i incloure el plantejament dels grans problemes mediambientals i socials del nostre món o problemes de consum responsable en la seva realitat pròxima, fomentant que els alumnes se'n facin partícips i desenvolupin l'actitud necessària per implicar-se activament en el seu futur.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: STEM1, STEM2, STEM4, CD2, CPSAA5, CE1, CE3, CCEC4.

CE 2 Resoldre situacions problematitzades, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar-ne la validesa des d'un punt de vista formal i en relació amb el context plantejat.

La resolució de problemes constitueix una part fonamental de l'aprenentatge de les matemàtiques: com a objectiu en si mateix i com a eix metodològic per a la construcció del coneixement matemàtic. Com a objectiu en si mateix, entren en joc diferents estratègies per obtenir les possibles solucions: analogia, assaig i error, resolució inversa, tempteig, descomposició en problemes més senzills... Conèixer una varietat d'estratègies permet tractar amb seguretat els reptes i facilita l'establiment de connexions. Les estratègies no han de centrar-se únicament en la resolució aritmètica, sinó que també es facilitaran situacions que puguin ser resoltes a través de la manipulació de materials, el disseny de representacions gràfiques o l'argumentació verbal. L'elecció de l'estratègia i la seva periòdica revisió durant la resolució del problema implica prendre decisions, anticipar la resposta, seguir les pautes establertes, assumir riscos i transformar l'error en una oportunitat d'aprenentatge. Com a eix metodològic proporciona noves connexions entre els coneixements de l'alumne, construint així nous significats i coneixements matemàtics.

Assegurar la validesa de les solucions suposa raonar sobre el procés seguit i avaluar-les quant a la seva correcció matemàtica. No obstant això, també ha de fomentar-se la reflexió crítica sobre l'adequació de les solucions al context plantejat i les implicacions que tindrien des de diversos punts de vista (consum responsable, salut, medi ambient, etc.).

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: STEM1, STEM2, CPSAA4, CPSAA5, CE3.

CE 3 Explorar, formular i comprovar conjectures senzilles o plantejar problemes de tipus matemàtic en situacions basades en la vida quotidiana, de forma guiada, reconeixent el valor del raonament i l'argumentació, per contrastar-ne la validesa, adquirir i integrar nou coneixement.

El raonament i el pensament analític incrementen la percepció de patrons, estructures i regularitats, així com l'observació i identificació de característiques, relacions i propietats d'objectes que permeten formular conjectures o afirmacions tant en contextos quotidians com en situacions matemàtiques, desenvolupant idees, explorant fenòmens, argumentant conclusions i generant nous coneixements. L'anàlisi matemàtica contribueix, per tant, al desenvolupament del pensament crític, ja que implica analitzar i aprofundir en la situació o problema, explorar-lo des de diferents perspectives, plantejar les preguntes adequades i ordenar les idees de manera que tinguin sentit.

Aconseguir que l'alumne detecti elements matemàtics en l'entorn que l'envolta o en situacions de la seva vida quotidiana, plantejant-se preguntes o formulant conjectures, desenvolupant una actitud activa davant el treball, així com una actitud proactiva davant l'aprenentatge. D'aquesta manera, es contribueix a l'increment del raonament i de l'anàlisi crítica a través de l'observació i la reflexió i al desenvolupament de destreses comunicatives a través de l'expressió d'allò observat, de les preguntes plantejades i el procés de prova dut a terme.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, STEM1, STEM2, CD1, CD3, CD5, CE3.

CE 4 Utilitzar el pensament computacional organitzant dades, descomponent en parts, tot reconeixent patrons, generalitzant i interpretant, modificant i creant algorismes de forma guiada per modelitzar i automatitzar situacions de la vida quotidiana.

El pensament computacional es presenta com una de les destreses clau en el futur de l'alumne, ja que entronca directament amb la resolució de problemes i amb el plantejament de procediments. Requereix l'abstracció per identificar els aspectes més rellevants i la descomposició en tasques més simples per arribar a les possibles solucions que puguin ser executades per un sistema informàtic, un humà o una combinació d'ambdós.

Portar el pensament computacional a la vida diària suposa relacionar els aspectes fonamentals de la informàtica amb les necessitats dels alumnes. D'aquesta manera, se'l prepara per a un futur cada vegada més tecnològic, millorant les seves capacitats intel·lectuals i fent ús d'abstraccions per resoldre problemes complexos. En aquesta etapa, aquest pensament hauria d'entrenar-se i desenvolupar-se específicament amb metodologies i estratègies guiades.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: STEM1, STEM2, STEM3, CD1, CD3, CD5, CE3.

CE 5 Reconèixer i utilitzar connexions entre les diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o en la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.

La connexió entre els diferents objectes matemàtics (conceptes, procediments, sistemes de representació...) aporta una compressió més profunda i duradora dels sabers adquirits, proporcionant una visió més àmplia sobre el propi coneixement. Aquesta visió global i interrelacionada dels sabers contribueix a la creació de connexions amb altres àrees, així com amb la vida diària de l'alumne, per exemple, en la planificació i gestió de la seva pròpia economia personal o en la interpretació d'informació gràfica en diversos mitjans. Comprendre que les idees matemàtiques no són elements aïllats, sinó que s'interrelacionen entre si donant lloc a un tot, desenvolupa la capacitat de comprensió de l'entorn i dels successos que hi esdevenen, creant una base sòlida on assentar nous aprenentatges, afrontar nous reptes i adoptar decisions informades.

D'altra banda, el reconeixement de la connexió de les matemàtiques amb altres àrees, amb la vida real o amb la pròpia experiència augmenta el bagatge matemàtic de l'alumne. És important que l'alumne tingui l'oportunitat d'experimentar les matemàtiques en diferents contextos (personals, escolars, socials, científics, humanístics i ambientals) per habitar-se a identificar aspectes matemàtics en múltiples situacions.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: STEM1, STEM3, CD3, CD5, CC4, CCEC1.

CE 6 Comunicar i representar, de manera individual i col·lectiva, conceptes, procediments i resultats matemàtics utilitzant el llenguatge oral, escrit, gràfic, multimodal i la terminologia matemàtica apropiats, per donar significat i permanència a les idees matemàtiques.

La comunicació i l'intercanvi d'idees és una part essencial de l'educació científica i matemàtica. A través de la comunicació, les idees, conceptes i procediments es converteixen en objectes de reflexió, perfeccionament, discussió, rectificació i validació. La capacitat d'analitzar verbalment i expressar el raonat es veu com una necessitat per desenvolupar-se socialment, recorrent al vocabulari matemàtic adequat, exposant i organitzant les idees que es volen transmetre o acceptant i rebutant arguments contraris.

Comunicar el pensament matemàtic amb claredat, coherència i de manera adequada al canal de comunicació contribueix a cooperar, afermar i generar nous coneixements. D'altra banda, la representació matemàtica, com a element comunicatiu, utilitza una varietat de llenguatges com el verbal, gràfic, simbòlic o tabular, entre d'altres, a través de mitjans tradicionals o digitals, que permeten expressar idees matemàtiques amb precisió en contextos diversos (personals, escolars, socials, científics i humanístics). L'alumne ha de reconèixer i comprendre el llenguatge matemàtic present en diferents formats i contextos, partint d'un llenguatge pròxim i adquirint progressivament la terminologia precisa i el rigor científic que caracteritza les matemàtiques; i, a la vegada, ha de transmetre informació matemàtica adequant el format del missatge a l'audiència i al propòsit comunicatiu.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL3, STEM2, STEM4, CD1, CD5, CE3, CCEC4.

CE 7 Desenvolupar destreses personals que ajudin a identificar i gestionar emocions en enfrontar-se a reptes matemàtics, fomentant la confiança en les pròpies possibilitats,

acceptant l'error com a part del procés d'aprenentatge i adaptant-se davant situacions d'incertesa, per millorar la perseverança i gaudir en l'aprenentatge de les matemàtiques.

Resoldre problemes matemàtics o reptes més globals en els quals intervenen les matemàtiques ha de ser una tasca gratificant. L'adquisició de destreses emocionals dins l'aprenentatge de les matemàtiques fomenta el benestar dels alumnes i l'interès per la disciplina i la motivació per les matemàtiques sense distinció de gènere alhora que desenvolupa la resiliència i una actitud proactiva davant reptes matemàtics, en entendre l'error com una oportunitat d'aprenentatge i la varietat d'emocions com una ocasió per créixer de manera personal. Per això, l'alumne ha d'identificar i gestionar les seves emocions, reconèixer les fonts d'estrès, mantenir una actitud positiva, ser perseverant i pensar de manera crítica i creativa. Aquesta competència també enriqueix l'estudi de la contribució de les matemàtiques als diferents àmbits de coneixement humà des d'una perspectiva de gènere.

Amb tot això, s'ajuda a desenvolupar una disposició davant l'aprenentatge que fomenti la transferència de les destreses adquirides a altres àmbits de la vida, afavorint l'aprenentatge i el benestar personal com a part integral del procés vital de l'individu.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: : STEM5, CPSAA1, CPSAA5, CE2, CE3.

CE 8 Desenvolupar destreses socials reconeixent i respectant les emocions, les experiències dels altres i el valor de la diversitat i participant activament en equips de treball heterogenis amb rols assignats per construir una identitat positiva com a estudiant de matemàtiques, fomentar el benestar personal i crear relacions saludables.

Amb aquesta competència específica es pretén que els alumnes treballin els valors de respecte, igualtat i resolució pacífica de conflictes, al mateix temps que resolguin els reptes matemàtics proposats, desenvolupant destreses de comunicació efectiva, planificació, indagació, motivació i confiança per crear relacions i entorns saludables de treball, per exemple, mitjançant la participació en equips heterogenis amb rols assignats. Això permet construir relacions saludables, solidàries i compromeses, afermar l'autoconfiança i normalitzar situacions de convivència en igualtat.

Es persegueix dotar als alumnes d'eines i estratègies de comunicació efectiva i de treball en grup com un recurs necessari per al futur. Així, els alumnes treballen l'escolta activa i la comunicació assertiva, cooperen de manera creativa, crítica i responsable i tracten la resolució de conflictes de manera positiva, emprant un llenguatge inclusiu i no violent.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL5, CP3, STEM3, CPSAA1, CPSAA3, CC2, CC3.

Criteris d'avaluació

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per al seu desenvolupament.

CE 1 Interpretar situacions de la vida quotidiana, proporcionant-ne una representació matemàtica mitjançant conceptes, eines i estratègies per analitzar la informació més rellevant.**PRIMER CICLE**

CA 1.1 Comprendre les preguntes plantejades a través de diferents estratègies o eines, reconeixent la informació continguda en problemes de la vida quotidiana.	- Identificar les dades i els elements bàsics del problema utilitzant estratègies personals de resolució.
	- Llegir i comprendre l'enunciat del problema.
	- Reconèixer la informació del problema en situacions properes i significatives per a l'alumne entenent les preguntes.
CA 1.2 Proporcionar exemples de representacions de situacions problematitzades senzilles, amb recursos manipulatius i gràfics que ajudin en la resolució d'un problema de la vida quotidiana.	- Representar les dades del problema amb elements quotidians com objectes de classe, materials manipulatius i altres representacions.
	- Representar el problema amb un dibuix o gràfic.

SEGON CICLE

CA 1.1 Interpretar, de manera verbal o gràfica, problemes de la vida quotidiana, comprenent les preguntes plantejades a través de diferents estratègies o eines, incloses les tecnològiques.	- Interpretar de diferents maneres problemes de la vida quotidiana.
	- Comprendre l'explicació del problema i explicar-lo amb les pròpies paraules, fent un dibuix i/o un esquema de la situació.
	- Emprar eines interactives i aplicacions per comprendre les preguntes derivades dels problemes.
CA 1.2 Produir representacions matemàtiques a través d'esquemes o diagrames que ajudin en la resolució d'una situació problematitzada.	- Identificar en el problema les dades clau per produir representacions matemàtiques.
	- Convertir les dades en gràfics, diagrames o esquemes per facilitar la comprensió de l'estructura del problema.
	- Establir connexions entre l'esquema i les operacions necessàries per resoldre una situació problematitzada.

TERCER CICLE

CA 1.1 Comprendre problemes de la vida quotidiana a través de la reformulació de la pregunta, de manera verbal i gràfica.	- Comprendre els enunciats dels problemes.
	- Reformular la pregunta de manera verbal i gràfica per comprendre la situació plantejada.
CA 1.2 Elaborar representacions matemàtiques que ajudin en la cerca i en la tria d'estratègies i eines, incloses les tecnològiques, per a la resolució d'una situació problematitzada.	- Elaborar representacions per triar l'estratègia de resolució més adient d'una situació problematitzada.

CE 2 Resoldre situacions problematitzades, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de conducta, obtenir solucions i assegurar-ne la validesa des d'un punt de vista formal i en relació amb el context plantejat.**PRIMER CICLE**

CA 2.1 Emprar algunes estratègies adequades en la resolució de problemes.	- Dividir el problema en parts més senzilles.
	- Identificar la informació important.
CA 2.2 Obtenir possibles solucions a problemes, de forma guiada, aplicant estratègies bàsiques de resolució.	- Fer estimacions abans de resoldre el problema.
	- Utilitzar el raonament lògic de causa i efecte, per obtenir possibles solucions.
	- Validar l'estimació i/o la hipòtesi prèvia.
CA 2.3 Descriure verbalment la idoneïtat de les solucions d'un problema a partir de les preguntes prèviament plantejades.	- Explicar la idoneïtat de les possibles solucions de forma oral.
	- Explicar el procés de la resolució en veu alta per organitzar el pensament i detectar errors.

SEGON CICLE

CA 2.1 Comparar entre diferents estratègies per resoldre un problema de manera pautaada.	- Comprendre com i per a què utilitzar cada estratègia.
	- Identificar i descriure els avantatges o desavantatges de cada estratègia en el problema.
	- Seleccionar l'estratègia més adequada en relació amb el contingut del problema.
CA 2.2 Obtenir possibles solucions d'un problema seguint alguna estratègia coneguda.	- Fer estimacions abans de resoldre el problema.
	- Utilitzar estratègies d'assaig-error, de representació gràfica o de descomposició del problema en parts més petites, entre d'altres.
	- Validar l'estimació i/o predicció prèvia.
CA 2.3 Demostrar la correcció matemàtica de les solucions d'un	- Demostrar si els resultats obtinguts són precisos a través de representacions visuals, proves inverses o alternatives.

problema i la seva coherència en el context plantejat.	- Comprovar que la resposta té sentit amb la situació plantejada.
	- Comparar la solució amb altres possibles.
TERCER CICLE	
CA 2.1 Seleccionar entre diferents estratègies per resoldre un problema, justificant-ne l'elecció.	- Seleccionar i justificar l'estratègia de resolució del problema.
CA 2.2 Obtenir possibles solucions d'un problema, seleccionant entre diverses estratègies conegudes de manera autònoma.	- Obtenir possibles solucions a un problema.
	- Seleccionar l'estratègia més adequada de manera autònoma per resoldre el problema.
CA 2.3 Comprovar la correcció matemàtica de les solucions d'un problema i la seva coherència en el context plantejat.	- Comprovar si la solució té sentit en el context plantejat.

CE 3 Explorar, formular i comprovar conjetures senzilles o plantejar problemes de tipus matemàtic en situacions basades en la vida quotidiana, de forma guiada, reconeixent el valor del raonament i l'argumentació per contrastar-ne la validesa, integrar i comprendre nou coneixement.

PRIMER CICLE

CA 3.1 Realitzar conjetures matemàtiques senzilles investigant patrons, propietats i relacions de forma guiada.	- Explorar patrons per realitzar conjetures matemàtiques senzilles.
	- Identificar i validar el patró mínim de forma guiada.
CA 3.2 Donar exemples de problemes sobre situacions quotidianes que es resolten matemàticament.	- Donar exemples de problemes a partir de situacions quotidianes.
	- Connectar problemes amb situacions de la vida quotidiana.

SEGON CICLE

CA 3.1 Analitzar conjetures matemàtiques senzilles investigant patrons, propietats i relacions de manera pautaada.	- Explorar patrons per extreure'n propietats, relacions i regles.
	- Explorar elements d'una sèrie i identificar la relació entre ells.
CA 3.2 Donar exemples de problemes sobre situacions quotidianes que es resolten matemàticament.	- Crear problemes a partir de situacions quotidianes.
	- Detectar problemes matemàtics relacionats amb situacions de la vida quotidiana.

TERCER CICLE

CA 3.1 Formular conjetures matemàtiques senzilles investigant patrons, propietats i relacions de forma guiada.	- Formular conjetures i identificar patrons, propietats i/o relacions.
	- Investigar de forma guiada la regularitat de patrons, propietats i relacions.
CA 3.2 Plantejar nous problemes sobre situacions quotidianes que es resolguin matemàticament.	- Crear nous problemes a partir de situacions quotidianes.

CE 4 Utilitzar el pensament computacional organitzant dades, descomponent en parts, tot reconeixent patrons, generalitzant i interpretant, modificant i creant algorismes de forma guiada per modelitzar i automatitzar situacions de la vida quotidiana.

PRIMER CICLE

CA 4.1 Descriure rutines i activitats senzilles de la vida quotidiana que es realitzin pas a pas	- Verbalitzar instruccions senzilles.
	- Dividir el problema en parts més petites i trobar semblances o patrons.

pas, utilitzant principis bàsics del pensament computacional de forma guiada.	- Aplicar principis bàsics del pensament computacional com la descomposició dels problemes en parts més petites i el reconeixement de patrons en situacions de la vida quotidiana o en situacions matemàtiques.
	- Verbalitzar instruccions senzilles.

CA 4.2 Utilitzar eines tecnològiques adequades, de forma guiada, en el procés de resolució de problemes.	- Iniciar-se en l'ús de la tecnologia (per exemple la calculadora) com a mitjà per resoldre problemes.
--	--

SEGON CICLE

CA 4.1 Automatitzar situacions senzilles de la vida quotidiana que es realitzin pas a pas o segueixin una rutina, utilitzant de manera pautada principis bàsics del pensament computacional.	- Seleccionar elements importants o patrons de situacions senzilles que permetin guiar de manera automatitzada el problema.
	- Aplicar principis bàsics del pensament computacional com la descomposició dels problemes en parts més petites i el reconeixement de patrons en situacions de la vida quotidiana o situacions matemàtiques.

CA 4.2 Utilitzar eines tecnològiques adequades en el procés de resolució de problemes.	- Utilitzar diferents eines tecnològiques per a la resolució de problemes.
--	--

TERCER CICLE

CA 4.1 Modelitzar situacions de la vida quotidiana utilitzant, de manera pautada, principis bàsics del pensament computacional.	- Modelitzar situacions quotidianes a partir dels principis del pensament computacional.
	- Utilitzar un ordre lògic per modelitzar situacions quotidianes.
	- Aplicar principis bàsics del pensament computacional, com la descomposició dels problemes en parts més petites, el reconeixement de patrons i la generalització, en situacions de la vida quotidiana o situacions matemàtiques.

CA 4.2 Utilitzar eines tecnològiques adequades en la investigació i resolució de problemes.	- Utilitzar eines tecnològiques per investigar i resoldre problemes.
---	--

CE 5 Reconèixer i utilitzar connexions entre les diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o en la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.**PRIMER CICLE**

CA 5.1 Reconèixer connexions entre els diferents elements matemàtics, aplicant coneixements i experiències pròpies.	- Presentar els coneixements nous a partir de coneixements anteriors.
	- Utilitzar estratègies de càlcul basades en les connexions entre operacions i les seves propietats.
	- Buscar les principals connexions treballades, a partir d'un concepte que actua de nucli.
	- Reconèixer com es relacionen entre ells els elements dels diferents camps de les matemàtiques.

CA 5.2 Reconèixer les matemàtiques presents en la vida quotidiana i en altres àrees, establint connexions senzilles entre elles.	- Reconèixer les matemàtiques presents en el dia a dia.
	- Connectar situacions matemàtiques amb la vida quotidiana.
	- Connectar les matemàtiques amb altres matèries.
	- Connectar les matemàtiques entre els diferents sentits de l'àrea.

SEGON CICLE

CA 5.1 Realitzar connexions entre els diferents elements matemàtics, aplicant coneixements i experiències propis.	- Connectar conceptes i procediments matemàtics en diferents àmbits.
	- Aplicar coneixements propis.
CA 5.2 Interpretar situacions en contextos diversos, reconeixent les connexions entre les matemàtiques i la vida quotidiana.	- Reconèixer elements matemàtics en el dia a dia.
	- Interpretar les relacions de les matemàtiques amb la vida quotidiana.
TERCER CICLE	
CA 5.1 Utilitzar connexions entre diferents elements matemàtics mobilitzant coneixements i experiències propis.	- Utilitzar connexions entre diferents elements matemàtics.
	- Mobilitzar diferents aprenentatges i relacionar-los amb les matemàtiques.
CA 5.2 Utilitzar les connexions entre les matemàtiques, altres àrees i la vida quotidiana per resoldre problemes en contextos no matemàtics.	- Connectar els coneixements matemàtics amb els de la resta d'àrees.
	- Resoldre problemes fora d'un context matemàtic.

CE 6 Comunicar i representar, de manera individual i col·lectiva, conceptes, procediments i resultats matemàtics utilitzant el llenguatge oral, escrit, gràfic, multimodal i la terminologia matemàtica apropiada, per donar significat i permanència a les idees matemàtiques.

PRIMER CICLE

CA 6.1 Reconèixer llenguatge matemàtic senzill present en la vida quotidiana, adquirint vocabulari específic bàsic.	- Reconèixer el vocabulari específic treballat.
CA 6.2 Explicar, idees i processos matemàtics senzills, els passos seguits en la resolució d'un problema o els resultats matemàtics, de forma verbal o gràfica.	- Explicar de manera oral i gràfica els passos que ha fet servir per arribar a la solució d'un problema.
	- Comunicar i verbalitzar els passos i les prediccions fetes.
	- Representar conceptes i sabers matemàtics utilitzant diferents formats (per exemple amb dibuixos, esquemes, taules...).

SEGON CICLE

CA 6.1 Reconèixer llenguatge matemàtic senzill present en la vida quotidiana en diferents formats, adquirint vocabulari específic bàsic i mostrant comprensió del missatge.	- Identificar el vocabulari matemàtic relacionat amb el seu entorn (per exemple: escola, casa, barri...).
	- Adquirir i aplicar vocabulari matemàtic que faciliti la comprensió del missatge.
CA 6.2 Explicar els processos i idees matemàtiques, els passos seguits en la resolució d'un problema o els resultats obtinguts, utilitzant un llenguatge matemàtic senzill en diferents formats.	- Explicar els processos, les idees i les passes que s'han fet servir per arribar al resultat obtingut, tant oralment com per escrit.
	- Utilitzar el llenguatge matemàtic adient segons el plantejament de la situació.

TERCER CICLE

CA 6.1 Interpretar el llenguatge matemàtic senzill present en la vida quotidiana en diferents formats, adquirint vocabulari apropiat i mostrant la comprensió del missatge.	- Interpretar i comprendre el llenguatge matemàtic present a la vida quotidiana. Per exemple: distàncies, ofertes comercials...
	- Adquirir i aplicar vocabulari matemàtic que faciliti la comprensió del missatge.

CA 6.2 Comunicar en diferents formats les conjectures i processos matemàtics, utilitzant llenguatge matemàtic adequat.	- Comunicar en diferents suports (escrits, digitals...) les conjectures i els processos matemàtics.
	- Utilitzar llenguatge matemàtic adequat per comunicar els processos matemàtics.

CE 7 Desenvolupar destreses personals que ajudin a identificar i gestionar emocions en enfrontar-se a reptes matemàtics, fomentant la confiança en les pròpies possibilitats, acceptant l'error com a part del procés d'aprenentatge i adaptant-se davant situacions d'incertesa, per millorar la perseverança i gaudir en l'aprenentatge de les matemàtiques.

PRIMER CICLE

CA 7.1 Reconèixer les emocions bàsiques pròpies per tractar reptes matemàtics, demanant ajuda només quan sigui necessari.	- Reconèixer les emocions que generen els reptes matemàtics.
	- Mostrar interès per la resolució de problemes.
	- Demanar ajuda quan sigui necessari.
CA 7.2 Expressar actituds positives davant nous reptes matemàtics, valorant l'error com una oportunitat d'aprenentatge.	- Expressar les pròpies actituds positives.
	- Mostrar diferents tipus d'actituds positives, com per exemple, curiositat i entusiasme davant nous reptes matemàtics.
	- Aprendre a acceptar els seus errors com una part natural del procés d'aprenentatge.

SEGON CICLE

CA 7.1 Identificar les emocions pròpies en afrontar nous reptes matemàtics, demanant ajuda només quan sigui necessari i desenvolupant l'autoconfiança.	- Identificar la seva reacció davant nous reptes matemàtics.
	- Demanar ajuda en tasques quan sigui necessari.
CA 7.2 Mostrar actituds positives davant reptes matemàtics com ara l'esforç i la flexibilitat, valorant l'error com una oportunitat d'aprenentatge.	- Mostrar actituds positives a l'hora d'afrontar reptes.
	- Valorar l'error com a punt de partida d'un aprenentatge.

TERCER CICLE

CA 7.1 Autoregular les emocions pròpies i reconèixer algunes fortaleces i febleses, desenvolupant així l'autoconfiança en afrontar reptes matemàtics.	- Reconèixer capacitats, fortaleces i febleses.
	- Autoregular les emocions pròpies.
CA 7.2 Triar actituds positives davant reptes matemàtics com ara la perseverança i la responsabilitat, valorant l'error com una oportunitat d'aprenentatge.	- Triar actituds positives que poden ajudar a resoldre reptes matemàtics.
	- Valorar l'error com una part del procés d'aprenentatge.

CE 8 Desenvolupar destreses socials, reconeixent i respectant les emocions, les experiències dels altres i el valor de la diversitat i participant activament en equips de treball heterogenis amb rols assignats, per construir una identitat positiva com a estudiant de matemàtiques, fomentar el benestar personal i crear relacions saludables.

PRIMER CICLE

CA 8.1 Participar respectuosament en el treball en equip, establint relacions saludables basades en el	- Mostrar respecte davant les respostes dels altres.
	- Participar de manera activa i respectuosa en les propostes d'equip.
	- Resoldre conflictes de manera pacífica.

respecte, la igualtat i la resolució pacífica de conflictes.	
CA 8.2 Acceptar la tasca i rol assignat en el treball en equip, complint amb les responsabilitats individuals i contribuint a la consecució dels objectius del grup.	- Acceptar el rol i complir la tasca assignada dins un grup de treball. - Contribuir activament a aconseguir els objectius establerts pel grup.
SEGON CICLE	
CA 8.1 Treballar en equip de manera activa i respectuosa, comunicant-se adequadament, respectant la diversitat del grup i establint relacions saludables basades en la igualtat i la resolució pacífica de conflictes.	- Participar de manera activa i respectuosa en les tasques de grups. - Expressar de manera adequada els diferents punts de vista. - Respectar la diversitat dins d'un grup. - Establir relacions de respecte entre els components del grup. - Resoldre els conflictes de grup a través del diàleg i l'escolta.
CA 8.2 Participar en el repartiment de tasques, assumint i respectant les responsabilitats individuals assignades i emprant estratègies senzilles de treball en equip dirigides a la consecució d'objectius compartits.	- Participar en la distribució de tasques de grup. - Assumir i respectar la tasca que se li ha atribuït. - Aplicar estratègies de treball per aconseguir els objectius comuns de grup.
TERCER CICLE	
CA 8.1 Treballar en equip de manera activa, respectuosa i responsable, mostrant iniciativa, comunicant-se de manera efectiva, valorant la diversitat, mostrant empatia i establint relacions saludables basades en el respecte, la igualtat i la resolució pacífica de conflictes.	- Participar de manera activa i respectuosa en les tasques de grups. - Expressar de manera adequada els diferents punts de vista. - Respectar la diversitat dins un grup. - Establir relacions de respecte entre els components del grup. - Resoldre els conflictes de grup a través del diàleg i l'escolta.
CA 8.2 Col·laborar en el repartiment de tasques, assumint i respectant les responsabilitats individuals assignades i emprant estratègies de treball en equip senzilles dirigides a la consecució d'objectius compartits.	- Col·laborar en el repartiment de les tasques de l'equip. - Assumir les responsabilitats assignades per aconseguir els objectius comuns. - Emprar recursos i estratègies de treball en equip.

Sabers bàsics

Es concreten a continuació els sabers bàsics organitzats en blocs.

A. SENTIT NUMÈRIC			
1. Comptatge			
PRIMER CICLE		1r	2n
Estratègies variades de comptatge i recompte sistemàtic en situacions	- Estratègies variades de comptatge i recompte sistemàtic en situacions de la vida quotidiana en quantitats fins al 99.	x	

de la vida quotidiana en quantitats fins al 999.	- Estratègies variades de comptatge i recompte sistemàtic en situacions de la vida quotidiana en quantitats fins al 999.		x
	- Nombres ordinals del 1r al 10è en situacions de la vida quotidiana.	x	
	- Nombres ordinals del 1r al 20è en situacions de la vida quotidiana.		x
SEGON CICLE		3r	4t
Estratègies variades de comptatge, recompte sistemàtic i adaptació del comptatge a la grandària dels números en situacions de la vida quotidiana en quantitats fins al 9999.	- Estratègies variades de comptatge i recompte sistemàtic en situacions de la vida quotidiana en quantitats fins al 9.999.	x	
	- Estratègies variades de comptatge i recompte sistemàtic en situacions de la vida quotidiana en quantitats fins al 99.999.		x
	- Nombres ordinals fins al trentè en situacions de la vida quotidiana.	x	
TERCER CICLE		5è	6è
Estratègies variades de comptatge, recompte sistemàtic i adaptació del comptatge a la grandària dels números en situacions de la vida quotidiana.	- Estratègies variades de comptatge, recompte sistemàtic i adaptació del comptatge a la mida dels nombres en situacions de la vida quotidiana.	x	x
	- Nombres ordinals en situacions de la vida quotidiana.	x	x
2. Quantitat			
PRIMER CICLE		1r	2n
Estimacions raonades de quantitats en contextos de resolució de problemes.	- Estimacions raonades de quantitats fins al 99 en contextos de resolució de problemes. Arrodoniment de nombres naturals a la desena.	x	
	- Estimacions raonades de quantitats fins al 999 en contextos de resolució de problemes. Arrodoniment de nombres naturals a la desena.		x
Lectura, representació (inclosa la recta numèrica i amb materials manipulatius), composició, descomposició i recomposició de nombres naturals fins a 999.	- Lectura i escriptura de nombres naturals fins al 99.	x	
	- Lectura i escriptura de nombres naturals fins al 999.		x
	- Valor de la posició de les xifres d'un nombre (unitats i desenes).	x	
	- Valor de la posició de les xifres d'un nombre (unitats, desenes i centenes).		x
	- Representació de nombres naturals fins al 99 a la recta numèrica i amb materials manipulatius.	x	
	- Representació de nombres naturals fins al 999 a la recta numèrica i amb materials manipulatius.		x
	- Composició i descomposició de nombres en desenes i unitats.	x	
	- Composició i descomposició de nombres en centenes, desenes i unitats.		x
	- Recomposició de nombres fins al 99.	x	
	- Recomposició de nombres fins al 999.		x
Representació d'una mateixa quantitat de diferents formes (manipulativa, gràfica o numèrica) i estratègies	- Comparació i ordenació de nombres: major, menor, igual.	x	x
	- Ús de la recta numèrica.	x	x

d'elecció de la representació adequada per a cada situació o problema.			
SEGON CICLE		3r	4t
Estratègies i tècniques d'interpretació i manipulació de l'ordre de magnitud dels números (desenes, centenes i mil·lers).	- Estratègies i tècniques d'interpretació i manipulació de l'ordre de magnitud dels nombres (unitats, desenes, centenes i mil·lers).	x	
	- Valor de la posició de les xifres d'un nombre.	x	x
	- Estratègies i tècniques d'interpretació i manipulació de l'ordre de magnitud dels nombres (desenes, centenes, mil·lers, unitats i desenes de mil·ler).		x
Estimacions i aproximacions raonades de quantitats en contextos de resolució de problemes.	- Estimacions i aproximacions raonades de quantitats en contextos de resolució de problemes. Arrodoniment de números naturals a la desena i centena.	x	
	- Estimacions i aproximacions raonades de quantitats en contextos de resolució de problemes.		x
	- Aproximació a la desena, a la centena i a la unitat de mil·ler més propera d'un nombre donat.		x
Lectura, representació (inclosa la recta numèrica i amb materials manipulatius), composició, descomposició i recomposició de nombres naturals fins a 9999.	- Lectura i escriptura de nombres naturals fins a 4 xifres.	x	
	- Lectura i escriptura de nombres naturals fins a 5 xifres.		x
	- Representació de nombres naturals (inclosa la recta numèrica i amb materials manipulatius) fins al 9.999.	x	
	- Representació de nombres naturals (inclosa la recta numèrica i amb materials manipulatius) fins al 99.999.		x
	- Composició i descomposició de nombres en mil·lers, centenes, desenes i unitats.	x	
	- Composició i descomposició de nombres en unitats i desenes de mil·lers, centenes, desenes i unitats.		x
	- Recomposició de nombres en mil·lers, centenes, desenes i unitats.	x	
	- Recomposició de nombres en unitats i desenes de mil·ler, centenes, desenes i unitats.		x
Representació d'una mateixa quantitat de diferents formes (manipulativa, gràfica o numèrica) i estratègies d'elecció de la representació adequada per a cada situació o problema.	- Comparació i ordenació de nombres naturals fins a 4 xifres.	x	
	- Comparació i ordenació de nombres naturals fins a 5 xifres.		x
Fraccions pròpies amb denominador fins a 12 en contextos de la vida quotidiana.	- Fraccions pròpies amb denominador fins al 8 en contextos de la vida quotidiana.	x	
	- Fraccions pròpies amb denominador fins al 12 en contextos de la vida quotidiana.		x
TERCER CICLE		5è	6è

Estratègies i tècniques d'interpretació i manipulació de l'ordre de magnitud dels nombres.	- Estratègies i tècniques d'interpretació i manipulació de l'ordre de magnitud dels nombres (dècima i centèsima).	x	
	- Estratègies i tècniques d'interpretació i manipulació de l'ordre de magnitud dels nombres (dècima, centèsima i mil·lèsima).		x
Estimacions i aproximacions raonades de quantitats en contextos de resolució de problemes.	- Estimacions i aproximacions raonades de quantitats en contextos de resolució de problemes. Arrodoniment de nombres naturals a la desena i centena, i arrodoniment de nombres decimals a la dècima i centèsima.	x	
	- Estimacions i aproximacions raonades de quantitats en contextos de resolució de problemes. Arrodoniment de nombres naturals a la desena, centena i mil·ler i arrodoniment de nombres decimals a la dècima, centèsima i mil·lèsima.		x
Lectura, representació (inclosa la recta numèrica i amb materials manipulatius), composició, descomposició i recomposició de nombres naturals i decimals fins a les mil·lèsimes.	- Lectura i escriptura de nombres naturals i decimals fins a les centèsimes.	x	
	- Lectura i escriptura de nombres naturals i decimals fins a les mil·lèsimes.		x
	- Representació de nombres naturals i decimals (inclosa la recta numèrica i amb materials manipulatius) fins a les centèsimes.	x	
	- Representació de nombres naturals i decimals (inclosa la recta numèrica i amb materials manipulatius) fins a les mil·lèsimes.		x
	- Composició i descomposició de nombres naturals i decimals fins a les centèsimes.	x	
	- Composició i descomposició de nombres naturals i decimals fins a les mil·lèsimes.		x
	- Recomposició de nombres naturals i decimals fins a les centèsimes.	x	
	- Recomposició de nombres naturals i decimals fins a les mil·lèsimes.		x
	- Els nombres romans.	x	
Fraccions i decimals per expressar quantitats en contextos de la vida quotidiana i elecció de la millor representació per a cada situació o problema.	- Fraccions i decimals per expressar quantitats en contextos de la vida quotidiana i elecció de la millor representació per a cada situació o problema.	x	x
3. Sentit de les operacions			
PRIMER CICLE		1r	2n
Estratègies de càlcul mental amb nombres naturals fins a 999.	- Estratègies bàsiques de càlcul mental amb nombres naturals fins al 99.	x	
	- Estratègies bàsiques de càlcul mental amb nombres naturals fins al 999.		x
Estratègies de reconeixement de quines operacions simples (suma, resta, multiplicació, divisió com a repartiment i partició) són útils per resoldre situacions contextualitzades.	- Utilitat en situacions contextualitzades de la suma duent (fins a dos sumands) i la resta sense dur de nombres naturals fins al 99 resoltes amb flexibilitat i sentit.	x	
	- Utilitat en situacions contextualitzades de la suma duent (fins a tres sumands) i la resta duent-ne de nombres naturals fins al 999 resoltes amb		x

	flexibilitat i sentit. Estratègies, eines de resolució i propietats.		
Suma i resta de nombres naturals resoltes amb flexibilitat i sentit: utilitat en situacions contextualitzades, estratègies i eines de resolució i propietats i ús de diferents materials manipulatius.	- Aplicació de la propietat commutativa de la suma.	x	
	- Aplicació de la propietat commutativa i iniciació a la propietat associativa de la suma.		x
SEGON CICLE		3r	4t
Estratègies de càlcul mental amb nombres naturals i fraccions.	- Estratègies bàsiques de càlcul mental amb nombres naturals de més de dues xifres aplicades a la resolució de problemes.	x	
	- Estratègies de càlcul mental amb nombres naturals de més de tres xifres i fraccions aplicades a la resolució de problemes.		x
Estratègies de reconeixement de quines operacions simples (suma, resta, multiplicació, divisió com a repartiment i partició) són útils per resoldre situacions contextualitzades.	- Estratègies de reconeixement de quines operacions simples o combinades (suma, resta, multiplicació, divisió com a repartiment i partició) són útils per resoldre situacions contextualitzades.	x	x
Construcció de les taules de multiplicar recolzant-se en nombre de vegades, suma repetida o disposició en quadrícules.	- Construcció de les taules de multiplicar recolzant-se en nombre de vegades, suma repetida o disposició en quadrícules.	x	x
Suma, resta, multiplicació i divisió de nombres naturals resoltes amb flexibilitat i sentit en situacions contextualitzades: estratègies i eines de resolució i propietats i ús de diferents materials manipulatius.	- Suma, resta (fins a quatre xifres), multiplicació (per una xifra) i divisió (enters per nombres d'una xifra) de nombres naturals resoltes amb flexibilitat i sentit en situacions contextualitzades: estratègies i eines de resolució i propietats...	x	
	- Suma, resta (fins a quatre xifres), multiplicació (per una, dues xifres i per la unitat seguida de zeros) i divisió (enters per nombres d'una i dues xifres) de nombres naturals resoltes amb flexibilitat i sentit en situacions contextualitzades: estratègies i eines de resolució i propietats.		x
	- Mètode de divisió no compacte.		x
	- Propietat commutativa i associativa de la suma i inici a la propietat associativa de la suma i del producte.	x	
	- Propietat commutativa i associativa de la suma i propietat associativa de la suma i del producte.		x
TERCER CICLE		5è	6è
Estratègies de càlcul mental amb nombres naturals, fraccions i decimals.	- Elecció i ús d'estratègies de càlcul mental amb nombres naturals, fraccions i decimals aplicant-les a la resolució de problemes.	x	
	- Elaboració i ús d'estratègies de càlcul mental amb nombres naturals, fraccions i decimals aplicant-les a la resolució de problemes.		x

Estratègies de reconeixement de quines operacions simples o combinades (suma, resta, multiplicació, divisió) són útils per resoldre situacions contextualitzades.	- Estratègies de reconeixement de quines operacions senzilles o combinades (suma, resta, multiplicació, divisió) són útils per resoldre situacions contextualitzades.	x	x
	- Estratègies de comprovació de resultats.	x	x
Suma, resta, multiplicació i divisió de nombres naturals resoltes amb flexibilitat i sentit en situacions contextualitzades: estratègies i eines de resolució i propietats i ús de diferents materials manipulatius.	- Suma, resta, multiplicació i divisió de nombres naturals resoltes amb flexibilitat i sentit en situacions contextualitzades: estratègies i eines de resolució i propietats.	x	x
	- Utilització dels algorismes de les operacions.		x
	- Equivalències entre nombres naturals, fraccions i decimals.	x	x
	- Propietat commutativa i associativa de la suma, propietat associativa de la suma i del producte, i iniciació a la propietat distributiva de la multiplicació respecte a la suma.	x	
	- Operacions combinades. Jerarquia de les operacions.	x	
	- Propietat commutativa i associativa de la suma, propietat associativa de la suma i del producte i distributiva de la multiplicació respecte a la suma.		x
Potència com a producte de factors iguals. Quadrats i cubs.	- Potències de nombres naturals com a producte de factors iguals. Quadrats i cubs.	x	x
	- Descomposició d'un nombre en suma de potències de base 10.		x
	- Arrel quadrada: concepte i estimació.		x
	- Operacions combinades. Característiques i jerarquia de realització.		x
	- Operacions amb nombres decimals i amb fraccions.		x
Estratègies de resolució d'operacions aritmètiques (amb nombres naturals, decimals i fraccions) amb flexibilitat i sentit: mentalment, de manera escrita o amb calculadora o amb diferents materials manipulatius; utilitat en situacions contextualitzades i propietats.	- Estratègies de resolució d'operacions aritmètiques (amb nombres naturals, decimals i fraccions) amb flexibilitat i sentit: mentalment, de manera escrita o amb calculadora; utilitat en situacions contextualitzades i propietats.	x	x
	- Demostració de la correcció en la resolució de problemes i la seva coherència en el context plantejat.	x	x
4. Relacions			
PRIMER CICLE		1r	2n
Sistema de numeració de base deu (fins al 999): aplicació de les relacions que genera en les operacions.	- Sistema de numeració de base deu fins al 99: aplicació de les relacions que genera en les operacions.	x	
	- Sistema de numeració de base deu fins al 999: aplicació de les relacions que genera en les operacions.		x
Nombres naturals en contextos de la vida	- Nombres naturals (0 al 99) en contextos de la vida quotidiana: comparació i ordenació.	x	

quotidiana: comparació i ordenació.	- Nombres naturals (0 al 999) en contextos de la vida quotidiana: comparació i ordenació.		x
	- Sèries ascendents i descendents en cadències d'1, 2, 5 i 10 a partir d'un nombre donat.	x	
	- Sèries ascendents i descendents en cadències de 2, 3, 4, 5, 10 i 100, a partir d'un nombre donat i de cadència de 25 i 50 a partir d'un nombre acabat en 0 en 5.		x
Relacions entre la suma i la resta: aplicació en contextos quotidians.	- Relacions entre la suma i la resta: aplicació en contextos quotidians.	x	x
	- Aproximació al concepte intuïtiu de la multiplicació com a suma de sumands iguals.		x
SEGON CICLE		3r	4t
Sistema de numeració de base deu (fins al 9999): aplicació de les relacions que genera en les operacions.	- Sistema de numeració de base deu (fins al 9.999): aplicació de les relacions que genera en les operacions.	x	
	- Sistema de numeració de base deu (fins al 99.999): aplicació de les relacions que genera en les operacions.		x
Nombres naturals i fraccions en contextos de la vida quotidiana: comparació i ordenació.	- Nombres naturals en contextos de la vida quotidiana: comparació i ordenació.	x	
	- Nombres naturals i fraccions en contextos de la vida quotidiana: comparació i ordenació.		x
	- Sèries ascendents i descendents amb diferents cadències.	x	x
	- Fraccions en contextos de la vida quotidiana: comparació i ordenació de fraccions amb el mateix denominador.	x	
Relacions entre la suma i la resta; i la multiplicació i la divisió: aplicació en contextos quotidians.	- Relacions entre la suma i la resta, i la multiplicació i la divisió. Aplicació en contextos quotidians.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Sistema de numeració de base deu (nombres naturals i decimals fins a les mil·lèsimes): aplicació de les relacions que genera en les operacions.	- Sistema de numeració de base deu (nombres naturals i decimals fins a les centèsimes): aplicació de les relacions que genera en les operacions.	x	
	- Sistema de numeració de base deu (nombres naturals i decimals fins a les mil·lèsimes): aplicació de les relacions que genera en les operacions.		x
Nombres naturals, fraccions i decimals fins a les mil·lèsimes en contextos de la vida quotidiana: comparació i ordenació.	- Nombres naturals, fraccions i decimals fins a les mil·lèsimes en contextos de la vida quotidiana: comparació i ordenació.	x	x
	- Sèries ascendents i descendents amb diferents cadències.	x	x
Relacions entre les operacions aritmètiques: aplicació en contextos quotidians.	- Relacions entre les operacions aritmètiques: aplicació en contextos quotidians.	x	x
Relació de divisibilitat: múltiples i divisors.	- Relació de divisibilitat: múltiples i divisors. Introducció als nombres primers i compostos.	x	
	- Relació de divisibilitat: múltiples i divisors. Criteris de divisibilitat per 2, 5 i 10. Nombres primers i compostos.		x

	- Mínim comú múltiple. Màxim comú divisor. Introducció al concepte i aplicació a problemes contextualitzats. Estratègies de cerca de solucions.	x	x
Relació entre fraccions senzilles, decimals i percentatges.	- Relació entre fraccions senzilles, decimals i percentatges.	x	x
	- Equivalències entre les unitats del sistema de numeració decimal.	x	x
	- Equivalències i representació entre nombres naturals, fraccions i decimals.	x	x
	- Concepte de fracció com a relació entre les parts i el tot. Fraccions equivalents.	x	
	- Concepte de fracció com a relació entre les parts i el tot. Fraccions equivalents i irreductibles. Fraccions pròpies i impròpies. El nombre mixt.		x
	- Reducció de fraccions a comú denominador.		x
5. Educació financera			
PRIMER CICLE		1r	2n
Sistema monetari europeu: monedes (1, 2 euros) i bitllets d'euro (5, 10, 20, 50 i 100), valor i equivalència.	- Sistema monetari europeu: valor i relacions molt senzilles d'equivalència.	x	
	- Sistema monetari europeu: monedes (10, 20, 50 cèntims i d'1 i 2 euros) i bitllets d'euro (5, 10, 20, 50 i 100), valor i relacions molt senzilles d'equivalència.		x
Càlcul i estimació de quantitats i canvi (euros i cèntims d'euro) a la vida quotidiana: ingressos, despeses i estalvi. Decisions de compra responsable.	- Relacions pel maneig dels preus d'articles quotidians.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Càlcul i estimació de quantitats i canvi (euros i cèntims d'euro) a la vida quotidiana: ingressos, despeses i estalvi. Decisions de compra responsable.	- Càlcul i estimació de quantitats i canvis (euros i cèntims d'euro) a problemes de la vida quotidiana: ingressos, despeses i estalvi. Decisions de compra responsable.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Sistema monetari europeu: monedes (1, 2 euros) i bitllets d'euro (5, 10, 20, 50 i 100), valor i equivalència.	- Sistemes monetaris. Múltiples i submúltiples de l'euro.	x	x
Càlcul i estimació de quantitats i canvi (euros i cèntims d'euro) a la vida quotidiana: ingressos, despeses i estalvi. Decisions de compra responsable.	- Identificació de situacions de la vida quotidiana que requereixen d'un maneig responsable dels diners: la cistella de la compra, l'estalvi, les despeses domèstiques, els salaris, les necessitats bàsiques, les marques, la qualitat i el preu.	x	
	- Planificació de la despesa personal.		x
Resolució de problemes relacionats amb el consum responsable (valor/preu, qualitat/preu i millor preu) i amb els	- Resolució de problemes relacionats amb el consum responsable (valor/preu, qualitat/preu i millor preu) i amb els diners: preus, interessos i rebaixes.	x	
	- Plantejament i resolució de problemes relacionats amb el consum responsable (valor/preu,		x

diners: preus, interessos i rebaixes.	qualitat/preu i millor preu) i amb els diners: preus, interessos i rebaixes.		
---------------------------------------	--	--	--

6. Raonament proporcional

TERCER CICLE		5è	6è
Situacions proporcionals i no proporcionals en problemes de la vida quotidiana: identificació com a comparació multiplicadora entre magnituds.	- Situacions proporcionals i no proporcionals en problemes de la vida quotidiana: identificació com a comparació multiplicadora entre magnituds.	x	x
Resolució de problemes de proporcionalitat, percentatges i escales de la vida quotidiana, mitjançant la igualtat entre raons, la reducció a la unitat o ús de coeficients de proporcionalitat.	- Resolució de problemes de proporcionalitat, percentatges i escales de la vida quotidiana, mitjançant la igualtat entre raons. - Resolució de problemes de proporcionalitat, percentatges i escales de la vida quotidiana, mitjançant la igualtat entre raons, la reducció a la unitat o l'ús de coeficients de proporcionalitat.	x	x

B. SENTIT DE LA MESURA**1. Magnitud**

PRIMER CICLE		1r	2n
Atributs mesurables dels objectes (longitud, massa, capacitat), distàncies i temps.	- Atributs mesurables dels objectes (longitud, massa, capacitat), distàncies i temps.	x	x
Unitats convencionals (metre, quilo i litre) i no convencionals en situacions de la vida quotidiana.	- Unitats convencionals (metre, quilo i litre) en situacions de la vida quotidiana.	x	
Unitats de mesura del temps (any, mes, setmana, dia i hora) en situacions de la vida quotidiana.	- Unitats de mesura del temps (any, mes, setmana, dia) en situacions de la vida quotidiana i maneig del calendari.		x
	- Enfocaments per apropar-se a la lectura de l'hora en rellotges analògics i digitals.	x	
	- Enfocaments per apropar-se a la lectura de l'hora en rellotges analògics i digitals. Unitats de mesura del temps en situacions de la vida quotidiana(en punt, i mitja, i quart i menys quart. Les hores abans i després del migdia.		x
	- Estratègies per a la selecció de la unitat adequada per determinar la durada d'un interval de temps.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Atributs mesurables dels objectes (longitud, massa, capacitat, superfície, volum i amplitud de l'angle).	- Atributs mesurables dels objectes (longitud, massa, capacitat).	x	
	- Atributs mesurables dels objectes (longitud, massa, capacitat, superfície, volum i amplitud de l'angle).		x
Unitats convencionals (km, m, cm, mm; kg, g; l i	- Unitats convencionals (km, m, cm, kg, g, l) i no convencionals en situacions de la vida quotidiana.	x	

ml) i no convencionals en situacions de la vida quotidiana.	- Unitats convencionals (km, m, cm, mm, kg, g, l i ml) i no convencionals en situacions de la vida quotidiana.		x
Mesura del temps (any, mes, setmana, dia, hora i minuts) i determinació de la durada de períodes de temps.	- Mesura del temps (any, mes, setmana, dia, hora i minuts) i determinació de la durada de períodes de temps.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Unitats convencionals del Sistema Mètric Decimal (longitud, massa, capacitat, volum i superfície), temps i grau (angles) en contextos de la vida quotidiana: selecció i ús de les unitats adequades.	- Unitats convencionals del Sistema Mètric Decimal (longitud, massa, capacitat), temps i graus (angles) en contextos de la vida quotidiana: selecció i ús de les unitats adequades.	x	
	- Unitats convencionals del Sistema Mètric Decimal (longitud, massa, capacitat, volum i superfície), temps i graus (angles) en contextos de la vida quotidiana: selecció i ús de les unitats adequades.		x
2. Mesura			
PRIMER CICLE		1r	2n
Processos per mesurar mitjançant repetició d'una unitat i mitjançant la utilització d'instruments convencionals (regles, cintes mètriques, balances, calendaris...) i no convencionals en contextos familiars.	- Processos per mesurar mitjançant la repetició d'una unitat i mitjançant la utilització d'instruments no convencionals. Mesura d'objectes, espais i temps amb unitats de mesura no convencionals (pam, peu, passa, alt/baix, llarg/curt, ample/estret, pesa més/pesa menys, hi cap més/hi cap menys).	x	
	- Processos per mesurar mitjançant la repetició d'una unitat i mitjançant la utilització d'instruments no convencionals.		x
	- Processos de mesura amb instruments convencionals (regles, cintes mètriques, balances...) en contextos familiars. Maneig del calendari i unitats de mesura del temps: dia, mes i any; ahir, avui i demà; dies de la setmana i mesos de l'any; hora en punt i mitja hora.	x	
	- Processos de mesura amb unitats convencionals (m i cm; Kg i ½ Kg; l i ½ l) i no convencionals en situacions de la vida quotidiana.		x
	- Maneig del calendari.		x
	- Processos de mesura amb instruments convencionals (regles, cintes mètriques, balances, calendaris...) en contextos familiars.		x
SEGON CICLE		3r	4t
Estratègies per realitzar la mesura amb instruments i unitats no convencionals (repetició d'una unitat, ús de quadrícules i materials manipulatius) i convencionals.	- Estratègies per realitzar mesuraments amb instruments i unitats no convencionals (repetició d'una unitat, ús de quadrícules i materials manipulatius) i convencionals.	x	x
Processos de mesura mitjançant instruments convencionals (regla, cinta mètrica, balances, rellotge analògic i digital).	- Processos de mesurament mitjançant instruments convencionals (regla, cinta mètrica, balances, rellotge analògic i digital).	x	x
TERCER CICLE		5è	6è

Instruments (analògics o digitals) i unitats adequades per mesurar longituds, objectes, angles i temps: selecció i ús.	- Instruments (analògics o digitals) i unitats adequades per mesurar longituds, objectes, angles i temps: selecció i ús.	x	x
	- Ús d'eines digitals per a la creació de continguts, el desenvolupament i l'aprenentatge de sabers relacionats amb la mesura.	x	x
3. Estimació i relacions			
PRIMER CICLE		1r	2n
Estratègies de comparació directa i ordenació de mesures de la mateixa magnitud.	- Estratègies de comparació directa i ordenació de mesures de la mateixa magnitud.	x	x
Estimació de mesures (distàncies, grandàries, masses, capacitats...) per comparació directa amb altres mesures.	- Estimació de mesures (distàncies, grandàries, masses, capacitats...) per comparació directa amb altres mesures.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Estratègies de comparació i ordenació de mesures de la mateixa magnitud (km, m, cm, mm; kg, g; l i ml): aplicació d'equivalències entre unitats en problemes de la vida quotidiana que impliquin convertir en unitats més petites.	- Estratègies de comparació i ordenació de mesures de la mateixa magnitud (km, m, cm; kg, g; l): aplicació d'equivalències entre unitats en problemes de la vida quotidiana que impliquin convertir en unitats més petites.	x	
	- Estratègies de comparació i ordenació de mesures de la mateixa magnitud (km, m, cm, mm; kg, g; l i ml): aplicació d'equivalències entre unitats en problemes de la vida quotidiana que impliquin convertir en unitats més petites.		x
Estimació de mesures de longitud, massa i capacitat per comparació.	- Estimació de mesures de longitud, massa i capacitat per comparació.	x	x
	- Processos d'identificació d'angles (rectes, aguts i obtusos), comparació i classificació.	x	
	- Processos d'identificació d'angles (rectes, aguts i obtusos), posició (consecutius), comparació, classificació i ordenació.		x
Avaluació de resultats de mesures i estimacions o càlculs de mesures.	- Avaluació de resultats de mesures i estimacions o càlculs de mesures.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Estratègies de comparació i ordenació de mesures de la mateixa magnitud aplicant les equivalències entre unitats (sistema mètric decimal) en problemes de la vida quotidiana.	- Estratègies de comparació i ordenació de mesures de la mateixa magnitud aplicant les equivalències entre unitats (sistema mètric decimal) en problemes de la vida quotidiana.	x	x
Relació entre el sistema mètric decimal i el sistema de numeració decimal.	- Relació entre el sistema mètric decimal i el sistema de numeració decimal.	x	x
Estimació de mesures d'angles i superfícies per comparació.	- Estimació de mesures d'angles i superfícies per comparació.	x	x
	- Equivalències entre les mesures de capacitat i volum.	x	x
Avaluació de resultats de mesures i estimacions o càlculs de mesures, raonant si són o no possibles.	- Avaluació de resultats de mesures i estimacions o càlculs de mesures, raonant si són o no possibles.	x	x

càlculs de mesures, raonant si són o no possibles.	- Comparació de superfícies de figures planes per superposició i mesurament.	x	
	- Comparació de superfícies de figures planes per superposició, descomposició i mesurament.		x

C. SENTIT ESPACIAL			
1. Figures geomètriques de dues i tres dimensions			
PRIMER CICLE		1r	2n
Figures geomètriques senzilles de dues dimensions en objectes de la vida quotidiana: identificació i classificació atenent als seus elements.	- Diferents tipus de línies (obertes i tancades; rectes i corbes) i figures planes en objectes de la vida quotidiana (cercles, triangles, quadrilàters): identificació. Reconeixement del llenguatge matemàtic.	x	
	- Diferents tipus de línies (obertes i tancades; rectes i corbes) i figures planes (cercles, triangles i quadrilàters): identificació. Reconeixement del llenguatge matemàtic. Classificació atenent als seus elements.		x
Estratègies i tècniques de construcció de figures geomètriques senzilles d'una, dues o tres dimensions de manera manipulativa.	- Estratègies i tècniques de construcció de formes geomètriques senzilles d'una o dues dimensions de forma manipulativa.	x	
	- Estratègies i tècniques de construcció de formes geomètriques senzilles d'una, dues o tres dimensions de forma manipulativa.		x
Vocabulari geomètric bàsic: descripció verbal dels elements i les propietats de figures geomètriques senzilles.	- Vocabulari geomètric bàsic: descripció verbal dels elements i les propietats de formes geomètriques senzilles.	x	
	- Vocabulari geomètric bàsic: descripció verbal dels elements i les propietats de formes geomètriques senzilles (costat, vèrtex, interior, exterior i vora).		x
Propietats de figures geomètriques de dues dimensions: exploració mitjançant materials manipulables i eines digitals.	- Propietats de formes geomètriques de dues dimensions: exploració mitjançant materials manipulables (mecans, tangrams, jocs de figures, etc.).	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Figures geomètriques de dues o tres dimensions en objectes de la vida quotidiana: identificació i classificació atenent els seus elements i les relacions entre ells.	- Identificació i classificació de figures geomètriques de dues dimensions (triangles, quadrilàters, cercles, pentàgons i hexàgons), dels seus elements (costats, vèrtexs, angles) i propietats en objectes i imatges del seu entorn.	x	
	- Identificació i classificació de figures geomètriques de dues dimensions i dels seus elements (costats, vèrtexs, angles), les relacions entre ells, propietats i tipologia en objectes i imatges del seu entorn.		x
	- Figures geomètriques de tres dimensions (prismes, piràmides i cossos rodons, elements bàsics) en objectes de la vida quotidiana: identificació i classificació atenent els seus elements i les relacions entre ells.	x	
	- Classificació dels triangles segons els seus costats i angles.		x

	- Figures geomètriques de tres dimensions (poliedres i cossos rodons, elements bàsics) en objectes de la vida quotidiana: identificació. Reconeixement del llenguatge matemàtic i classificació atenent als seus elements i a les relacions entre ells.		x
Estratègies i tècniques de construcció de figures geomètriques de dues dimensions per composició i descomposició, mitjançant materials manipulables, instruments de dibuix (regla i esquadra) i aplicacions informàtiques.	- Estratègies i tècniques de construcció de figures geomètriques de dues dimensions per composició i descomposició, mitjançant materials manipulables, instruments de dibuix (regla i esquadra).	x	
	- Estratègies i tècniques de construcció de figures geomètriques de dues dimensions per composició i descomposició, mitjançant materials manipulables, instruments de dibuix (compàs, regla i esquadra) i aplicacions informàtiques.		x
Vocabulari: descripció verbal dels elements i les propietats de figures geomètriques senzilles.	- Vocabulari: descripció verbal dels elements i les propietats de figures geomètriques senzilles.	x	x
	- La circumferència i el cercle. Elements bàsics: centre, radi, diàmetre.	x	
	- La circumferència i el cercle. Elements bàsic: centre, radi, diàmetre, corda i arc.		x
	- Elements bàsics dels poliedres: cares, vèrtexs i arestes.		x
Propietats de figures geomètriques de dues i tres dimensions: exploració mitjançant materials manipulables (quadrícules, geoplans, polícubs, etc.) i el maneig d'eines digitals (programes de geometria dinàmica, realitat augmentada, robòtica educativa, etc.).	- Propietats de figures geomètriques de dues i tres dimensions: exploració mitjançant materials manipulables (quadrícules, geoplans, polícubs, etc.) i el maneig d'eines digitals (programes de geometria dinàmica, realitat augmentada, robòtica educativa, etc.).	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Figures geomètriques en objectes de la vida quotidiana: identificació i classificació atenent els seus elements i les relacions entre ells.	- Formes geomètriques en objectes de la vida quotidiana: identificació i classificació atenent els seus elements i les relacions entre ells.	x	x
Tècniques de construcció de figures geomètriques per composició i descomposició, mitjançant materials manipulables, instruments de dibuix i aplicacions informàtiques.	- Tècniques de construcció de formes geomètriques per composició i descomposició, mitjançant materials manipulables, instruments de dibuix (compàs, semicercle, regla i esquadra) i aplicacions informàtiques.	x	x
Vocabulari geomètric: descripció verbal dels	- Vocabulari geomètric: descripció verbal dels elements i les propietats de formes geomètriques.	x	x
	- Els angles i els seus elements. Tipus d'angles.	x	

elements i les propietats de figures geomètriques.	- Els angles i els seus elements. Tipus d'angles. Comparació i classificació.		x
	- La circumferència i el cercle. Elements bàsics: centre, radi, diàmetre, corda, arc i tangent.	x	
	- La circumferència i el cercle. Elements bàsics: centre, radi, diàmetre, corda, arc, tangent i sector circular.		x
	- Polígons. Poliedres regulars. Prismes i piràmides. Cossos rodons: cilindre, con i esfera.	x	x
	- Àrea i volum.		x
	- Desenvolupament pla de cossos geomètrics.	x	x
Propietats de figures geomètriques: exploració mitjançant materials manipulats (quadrícules, geoplans, polícubs, etc.) i eines digitals (programes de geometria dinàmica, realitat augmentada, robòtica educativa, etc.).	- Propietats de formes geomètriques: exploració mitjançant materials manipulables (quadrícules, geoplans, polícubs, etc.).	x	x
	- Propietats de formes geomètriques amb l'ús d'eines digitals (programes de geometria dinàmica, realitat augmentada, robòtica educativa, etc.).		x
2. Localització i sistemes de representació			
PRIMER CICLE		1r	2n
Posició relativa d'objectes en l'espai i interpretació de moviments: descripció en referència a un mateix a través de vocabulari adequat (a dalt, a baix, davant, darrere, dreta, esquerra, entre, a prop, lluny, interior, exterior, dins, fora...).	- Posició relativa d'objectes en l'espai i interpretació de moviments: descripció en referència a un mateix a través de vocabulari adequat (a dalt, a baix, davant, darrere, dreta, esquerra, entre, a prop, lluny, interior, exterior, dins, fora...).	x	
	- Posició relativa d'objectes en l'espai i interpretació de moviments: descripció en referència a un mateix a través de vocabulari adequat (a dalt, a baix, davant, darrere, entre, més a prop que, menys a prop que, més lluny que, menys lluny que...).		x
Interpretació d'itineraris en plànols utilitzant suports físics i virtuals.	- Estratègies per interpretar i descriure de manera verbal, croquis molt senzills d'itineraris i elaboració dels mateixos seguint ordres especials.	x	
	- Estratègies per interpretar i descriure de manera verbal, croquis senzills d'itineraris i elaboració dels mateixos.		x
SEGON CICLE		3r	4t
Descripció de la posició relativa d'objectes en l'espai o de les seves representacions, utilitzant vocabulari geomètric adequat (paral·lel, perpendicular, oblic, dreta, esquerra, etc.).	- Descripció de la posició relativa d'objectes en l'espai o de les seves representacions, utilitzant un vocabulari geomètric adequat (paral·lel, perpendicular, oblic, dreta, esquerra, etc.).	x	x
Descripció verbal i interpretació de moviments, en relació a un mateix o a altres punts de referència utilitzant vocabulari geomètric adequat.	- Descripció verbal i interpretació de moviments, en relació a un mateix o a altres punts de referència, utilitzant vocabulari geomètric adequat.	x	x

Interpretació d'itineraris en plànols utilitzant suports físics i virtuals.	- Interpretació d'itineraris en plànols, guia de carrers i mapes utilitzant suports físics i virtuals.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Localització i desplaçaments en plànols i mapes a partir de punts de referència (inclosos els punts cardinals), direccions i càlcul de distàncies (escales): descripció i interpretació amb el vocabulari adequat en suports físics i virtuals.	- Localització i desplaçaments en plànols i mapes a partir de punts de referència (inclosos els punts cardinals), direccions i càlcul de distàncies (escales): descripció i interpretació amb el vocabulari adequat en suports físics i virtuals.	x	x
Descripció de posicions i moviments en el primer quadrant del sistema de coordenades cartesià.	- Descripció de posicions i moviments en el primer quadrant del sistema de coordenades cartesià.	x	x
	- Representació i creació elemental d'escales i gràfiques senzilles incloent la creació de contingut digital a través d'eines digitals.	x	
	- Representació elemental d'escales i gràfiques.		x
3. Moviments i transformacions			
PRIMER CICLE		1r	2n
Identificació de figures transformades mitjançant translacions i simetries en situacions de la vida quotidiana.	- Identificació de simetries i translacions de figures donades.	x	
	- Reconeixement de simetries i translacions.		x
Generació de figures transformades a partir de simetries i translacions d'un patró inicial i predicció del resultat.	- Translacions senzilles a la quadrícula.		x
	- Formació de figures planes i cossos geomètrics a partir d'altres per composició i descomposició.		x
	- Reconeixement i dibuix a mà alçada de triangles, quadrilàters i cercles.	x	
	- Reconeixement i disseny de figures: triangles, quadrilàters, cercles i circumferències.		x
SEGON CICLE		3r	4t
Identificació de figures transformades mitjançant translacions i simetries en situacions de la vida quotidiana.	- Identificació de figures transformades mitjançant translacions, girs i simetries en situacions de la vida quotidiana.	x	x
Generació de figures transformades a partir de simetries i translacions d'un patró inicial i predicció del resultat.	- Generació de figures transformades a partir de simetries i translacions d'un patró inicial i predicció del resultat.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Transformacions mitjançant girs, translacions i simetries en situacions de la vida quotidiana: identificació de figures transformades, generació a partir de patrons inicials i predicció del resultat.	- Transformacions mitjançant girs, translacions i simetries en situacions de la vida quotidiana: identificació de figures transformades, generació a partir de patrons inicials i predicció del resultat.	x	x

Semblança en situacions de la vida quotidiana: identificació de figures semblants, generació a partir de patrons inicials i predicció del resultat.	- Semblança en situacions de la vida quotidiana: identificació de figures semblants, generació a partir de patrons inicials i predicció del resultat.	x	x
4. Visualització, raonament i modelització geomètrica			
PRIMER CICLE		1r	2n
Models geomètrics en la resolució de problemes relacionats amb els altres sentits.	- Models geomètrics en la resolució de problemes relacionats amb els altres sentits.	x	x
Relacions geomètriques: reconeixement en l'entorn.	- Relacions geomètriques: reconeixement en l'entorn.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Estratègies per al càlcul de perímetres de figures planes i utilització en la resolució de problemes de la vida quotidiana.	- Estratègies per al càlcul de perímetres de figures planes i utilització en la resolució de problemes de la vida quotidiana.	x	x
Models geomètrics en la resolució de problemes relacionats amb els altres sentits.	- Models geomètrics en la resolució de problemes relacionats amb els altres sentits.	x	x
Reconeixement de relacions geomètriques en camps aliens a la classe de matemàtiques, com l'art, les ciències i la vida quotidiana.	- Reconeixement de relacions geomètriques en camps aliens a la classe de matemàtiques, com l'art, les ciències i la vida quotidiana.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Estratègies per al càlcul d'àrees i perímetres de figures planes en situacions de la vida quotidiana.	- Estratègies per al càlcul d'àrees i perímetres de figures planes en situacions de la vida quotidiana.	x	
Models geomètrics en la resolució de problemes relacionats amb els altres sentits.	- Models geomètrics en la resolució de problemes relacionats amb els altres sentits.	x	x
Elaboració de conjetures sobre propietats geomètriques utilitzant instruments de dibuix (compàs i transportador d'angles) i programes de geometria dinàmica.	- Elaboració de conjetures, de forma guiada, sobre propietats geomètriques utilitzant instruments de dibuix (compàs i transportador d'angles) i programes de geometria dinàmica.	x	
	- Elaboració i anàlisi de conjetures sobre propietats geomètriques utilitzant instruments de dibuix (compàs i transportador d'angles) i programes de geometria dinàmica.		x
Les idees i les relacions geomètriques en l'art, les ciències i la vida quotidiana.	- Les idees i les relacions geomètriques en l'art, les ciències i la vida quotidiana.	x	x
	- Ús de recursos digitals en el desenvolupament i assimilació de continguts relacionats amb la geometria.	x	
	- Ús de recursos digitals en el desenvolupament i assimilació de continguts relacionats amb la		x

	geometria incloent la creació de contingut digital a través d'eines digitals.		
--	---	--	--

D. SENTIT ALGEBRAIC**1. Patrons****PRIMER CICLE**

		1r	2n
Estratègies per a la identificació, descripció oral, descobriment d'elements ocults i extensió de seqüències a partir de les regularitats en una col·lecció de números, figures o imatges.	- Estratègies d'identificació, descripció oral, descobriment d'elements ocults i extensió de seqüències a partir de les regularitats en una col·lecció de números, figures i imatges.	x	x

SEGON CICLE

		3r	4t
Identificació, descripció verbal, representació i predicció raonada de termes a partir de les regularitats en una col·lecció de números, figures o imatges.	- Identificació, descripció verbal, representació i predicció raonada de termes a partir de les regularitats en una col·lecció de números, figures o imatges.	x	x

TERCER CICLE

		5è	6è
Estratègies d'identificació, representació (verbal o mitjançant taules, gràfics i notacions inventades) i predicció raonada de termes a partir de les regularitats en una col·lecció de números, figures o imatges.	- Estratègies d'identificació, representació (verbal, taules, gràfiques i notacions inventades) i predicció raonada de termes a partir de les regularitats en una col·lecció de números, figures o imatges.	x	x
Creació de patrons recurrents a partir de regularitats o d'altres patrons utilitzant números, figures o imatges.	- Creació de patrons recurrents a partir de regularitats o d'altres patrons emprant números, figures o imatges.	x	x

2. Model matemàtic**PRIMER CICLE**

		1r	2n
Procés guiat de modelització (dibuixos, esquemes, diagrames, objectes manipulables, dramatitzacions...) en la comprensió i resolució de problemes de la vida quotidiana.	- Procés de modelització guiada (dibuixos, esquemes, diagrames, objectes manipulables, dramatitzacions...) en la comprensió i resolució de problemes de la vida quotidiana.	x	x
	- Estratègies per a la interpretació d'enunciats en la resolució de problemes d'una sola operació per relacionar-los amb les dades, la qüestió i l'operació.	x	
	- Estratègies per a la interpretació d'enunciats en la resolució de problemes de dues operacions per relacionar-los amb les dades, la qüestió i l'operació.		x
	- Estratègies per resoldre de forma guiada problemes de sumes i restes amb una sola operació i sense endur-se.	x	

	- Formulació creativa de problemes senzills donada una operació i proposta de petites investigacions en contextos matemàtics.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Procés pautat de modelització usant representacions matemàtiques (gràfiques, taules...) per facilitar la comprensió i la resolució de problemes de la vida quotidiana.	- Procés pautat de modelització emprant representacions matemàtiques (gràfiques, taules...) per facilitar la comprensió i la resolució de problemes de la vida quotidiana.	x	x
	- Estratègies per a la interpretació d'enunciats en la resolució de problemes de dues operacions per relacionar-los amb les dades, la qüestió i les operacions.	x	
	- Estratègies per a la interpretació d'enunciats en la resolució de problemes de dues operacions per relacionar-los amb les dades, la qüestió i les operacions emprant diferents eines de manera organitzada.		x
	- Formulació de problemes creatius i proposta de petites investigacions en contextos matemàtics.	x	
	- Formulació creativa de problemes i proposta de petites investigacions en contextos matemàtics emprant vocabulari específic.		x
TERCER CICLE		5è	6è
Procés de modelització a partir de problemes de la vida quotidiana, usant representacions matemàtiques.	- Procés de modelització a partir de problemes de la vida quotidiana, emprant representacions matemàtiques.	x	x
	- Estratègies per a la interpretació d'enunciats en la resolució de problemes d'operacions combinades per relacionar-los amb les dades, la qüestió i les operacions.	x	x
	- Formulació creativa de problemes i proposta de petites investigacions en contextos matemàtics.	x	x
3. Relacions i funcions			
PRIMER CICLE		1r	2n
Expressió de relacions d'igualtat i desigualtat mitjançant els signes = i ≠ entre expressions que incloguin operacions.	- Expressió de relacions d'igualtat i desigualtat mitjançant els signes = i ≠ entre expressions que incloguin operacions.	x	x
Representació de la igualtat com a expressió d'una relació d'equivalència entre dos elements i obtenció de dades senzilles desconegudes (representats per mitjà d'un símbol) en qualsevol dels dos elements.	- Representació de la igualtat com a expressió d'una relació d'equivalència entre dos elements i obtenció de dades senzilles desconegudes (representats per mitjà d'un símbol) en qualsevol dels dos elements.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Relacions d'igualtat i desigualtat, i ús dels signes = i ≠ entre expressions que incloguin operacions i les seves propietats.	- Relacions d'igualtat i desigualtat, i ús dels signes = i ≠ entre expressions que incloguin operacions i les seves propietats.	x	x

La igualtat com a expressió d'una relació d'equivalència entre dos elements i obtenció de dades senzilles desconegudes (representats per mitjà d'un símbol) en qualsevol dels dos elements.	- La igualtat com a expressió d'una relació d'equivalència entre dos elements i obtenció de dades senzilles desconegudes (representats per mitjà d'un símbol) en qualsevol dels dos elements.	x	x
Representació de la relació <i>major que i menor que</i> , i ús dels signes $<$ i $>$.	- Representació de la relació <i>major que i menor que</i> , i ús dels signes $>$ i $<$.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Relacions d'igualtat i desigualtat i ús dels signes $<$ i $>$. Determinació de dades desconegudes (representats per mitjà d'una lletra o un símbol) en expressions senzilles relacionades mitjançant aquests signes i els signes $=$ i $\neq$.	- Relacions d'igualtat i desigualtat i ús dels signes $>$ i $<$. Determinació de dades desconegudes (representats per mitjà d'una lletra o un símbol) en expressions senzilles relacionades mitjançant aquests signes i els signes $=$ i $\neq$.	x	x
4. Pensament computacional			
PRIMER CICLE		1r	2n
Estratègies per a la interpretació d'algorismes senzills (rutines, instruccions amb passos ordenats...).	- Estratègies per a la interpretació d'algorismes senzills (rutines, instruccions amb passos ordenats...).	x	x
	- Estratègies per seleccionar, de forma guiada, l'ús d'eines tecnològiques i dispositius (calculadora) per la realització de càlculs, resoldre problemes o conjectures.	x	
	- Estratègies per seleccionar de forma guiada l'ús d'eines tecnològiques i dispositius (calculadora) per a la realització de càlculs, resolució i comprensió de problemes o conjectures.		x
SEGON CICLE		3r	4t
Estratègies per a la interpretació i modificació d'algorismes senzills (regles de jocs, instruccions seqüencials, bucles, patrons repetitius, programació per blocs, robòtica educativa...).	- Estratègies per a la interpretació i modificació d'algorismes senzills (regles de jocs, instruccions seqüencials, bucles, patrons repetitius, programació per blocs, robòtica educativa...).	x	x
	- Estratègies per seleccionar de forma guiada l'ús d'eines tecnològiques i dispositius (calculadora) per la realització de càlculs, automatismes, resolució i comprensió de problemes o conjectures.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è
Estratègies per a la interpretació, modificació i creació d'algorismes senzills (seqüències de passos ordenats, esquemes, simulacions, patrons repetitius, bucles, instruccions niades i condicionals, representacions).	- Estratègies per a la interpretació, modificació i creació, de forma pautaada, d'algorismes senzills (seqüències de passos ordenats, esquemes, simulacions, patrons repetitius, bucles, instruccions niades i condicionals, representacions computacionals, programació per blocs, robòtica educativa...).	x	
	- Estratègies per a la interpretació, formulació, modificació i creació, de forma pautaada, d'algorismes senzills (seqüències de passos).		x

computacionals, programació per blocs, robòtica educativa...).	ordenats, esquemes, simulacions, patrons repetitius, bucles, instruccions niades i condicionals, representacions computacionals, programació per blocs, robòtica educativa...).		
	- Estratègies per seleccionar de forma guiada, l'ús d'eines tecnològiques i dispositius per a la realització de càlculs, automatismes, resolució i comprensió de problemes o conjectures construint, argumentant, dissenyant i prenent decisions.	x	
	- Estratègies per seleccionar de forma guiada, l'ús d'eines tecnològiques i dispositius per a la realització de càlculs, automatismes, resolució i comprensió de problemes o conjectures construint, argumentant, analitzant, dissenyant i prenent decisions.		x

E. SENTIT ESTOCÀSTIC**1. Organització i anàlisi de dades**

PRIMER CICLE		1r	2n
Gràfics estadístics de la vida quotidiana (pictogrames, gràfiques de barres, histogrames...): lectura i interpretació.	- Iniciació a dades estadístiques i interpretació de gràfics de barres senzills i quadres de doble entrada relatius a fenòmens propers.	x	
Estratègies de reconeixement dels principals elements i extracció de la informació rellevant de gràfics estadístics molt senzills de la vida quotidiana (pictogrames, gràfiques de barres...).	- Estratègies de reconeixement dels principals elements, interpretació i extracció de la informació rellevant de gràfiques estadístiques molt senzilles de la vida quotidiana (pictogrames, taules, diagrama de barres...).	x	x
Estratègies senzilles per a la recollida, classificació i recompte de dades qualitatives i quantitatives en mostres petites.	- Estratègies senzilles per la recollida, classificació i recompte de dades qualitatives i quantitatives en mostres petites.	x	x
Representació de dades obtingudes a través de recomptes mitjançant gràfics estadístics senzills i recursos manipulables i tecnològics.	- Representació de dades obtingudes a través de recomptes mitjançant gràfiques estadístiques senzilles, recursos manipulables i tecnològics.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Gràfics estadístics de la vida quotidiana (pictogrames, gràfiques de barres, histogrames...): lectura i interpretació.	- Gràfics estadístics de la vida quotidiana (pictogrames, gràfics de barres, histogrames...): lectura i interpretació.	x	x
Estratègies senzilles per a la recollida, classificació i organització de dades qualitatives o quantitatives discretes en mostres petites	- Estratègies senzilles per la recollida, classificació i organització de dades qualitatives i quantitatives en mostres petites mitjançant calculadora i aplicacions informàtiques senzilles. Freqüència absoluta: interpretació.	x	x

mitjançant calculadora i aplicacions informàtiques senzilles. Freqüència absoluta: interpretació.			
Gràfics estadístics senzills (diagrama de barres i pictogrames) per representar dades seleccionant el més convenient, mitjançant recursos tradicionals i aplicacions informàtiques senzilles.	- Gràfics estadístics senzills (diagrama de barres i pictogrames) per representar dades, seleccionant el més convenient, mitjançant recursos tradicionals i aplicacions informàtiques senzilles.	x	x
La moda: interpretació com la dada més freqüent.	- La moda: interpretació com la dada més freqüent.	x	x
Comparació gràfica de dos conjunts de dades per establir relacions i extreure conclusions.	- Comparació gràfica de dos conjunts de dades per establir relacions i extreure conclusions.		x
TERCER CICLE		5è	6è
Conjunts de dades i gràfics estadístics de la vida quotidiana: descripció, interpretació i anàlisi crítica.	- Conjunts de dades i gràfics estadístics de la vida quotidiana: identificació i realització.	x	
	- Conjunts de dades i gràfics estadístics de la vida quotidiana: descripció, interpretació i anàlisi crítica.		x
Estratègies per a la realització d'un estudi estadístic senzill: formulació de preguntes i recollida, registre i organització de dades qualitatives i quantitatives procedents de diferents experiments (enquestes, mesuraments, observacions...). Taules de freqüències absolutes i relatives: interpretació.	- Estratègies per a la realització d'un estudi estadístic senzill: formulació de qüestions, recollida, registre i organització de dades qualitatives i quantitatives procedents de diferents experiments (enquestes, mesuraments, observacions...).	x	
	- Estratègies per a la realització d'un estudi estadístic senzill: formulació de qüestions, recollida, registre i organització de dades qualitatives i quantitatives procedents de diferents experiments (enquestes, mesuraments, observacions...). Taules de freqüències absolutes i relatives: interpretació.		x
	- Conjunts de dades i gràfics estadístics de la vida quotidiana: descripció, interpretació i anàlisi crítica.		
Gràfics estadístics senzills (diagrama de barres i pictogrames) per representar dades seleccionant el més convenient, mitjançant recursos tradicionals i aplicacions informàtiques senzilles.	- Gràfics estadístics senzills (diagrama de barres, diagrama de sectors, histograma, pictograma, etc.): interpretació i representació de dades mitjançant recursos tradicionals i tecnològics i selecció del més convenient.	x	x
Mesures de centralització (mitjana i moda): interpretació, càlcul i aplicació.	- Mesures de centralització (mitjana i moda): interpretació, càlcul i aplicació.		x
Mesures de dispersió (rang): càlcul i interpretació.	- Mesures de dispersió (rang): càlcul i interpretació.		x

Calculadora i altres recursos digitals, com el full de càlcul, per organitzar la informació estadística i realitzar diferents visualitzacions de les dades.	- Calculadora i altres recursos digitals, com el full de càlcul, per organitzar la informació estadística i realitzar diferents visualitzacions de les dades.	x	x
Relació i comparació de dos conjunts de dades a partir de la seva representació gràfica: formulació de conjetures, anàlisi de la dispersió i obtenció de conclusions.	- Relació i comparació de dos conjunts de dades a partir de la seva representació gràfica: formulació de conjetures i obtenció de conclusions.	x	
	- Relació i comparació de dos conjunts de dades a partir de la seva representació gràfica: formulació de conjetures, anàlisi de la dispersió i obtenció de conclusions.		x
2. Incertesa			
SEGON CICLE		3r	4t
La probabilitat com a mesura subjectiva de la incertesa. Reconeixement de la incertesa en situacions de la vida quotidiana i mitjançant la realització d'experiments.	- La probabilitat com a mesura subjectiva de la incertesa. Reconeixement de la incertesa en situacions de la vida quotidiana i mitjançant la realització d'experiments.	x	x
Identificació de succés segur, succés possible i succés impossible.	- Identificació de succés segur, succés possible i succés impossible.	x	
	- Identificació de succés segur, succés possible, succés impossible, succés més o menys probable.		x
	- Caràcter aleatori d'algunes experiències.	x	x
Comparació de la probabilitat de dos successos de manera intuïtiva.	- Comparació de la probabilitat de dos successos de forma intuïtiva.		x
TERCER CICLE		5è	6è
La incertesa en situacions de la vida quotidiana: quantificació i estimació subjectiva i mitjançant la comprovació de l'estabilització de les freqüències relatives en experiments aleatoris repetitius.	- La incertesa en situacions de la vida quotidiana: quantificació i estimació mitjançant experiments aleatoris repetitius.	x	x
Càlcul de probabilitats en experiments, comparacions o recerques en els quals sigui aplicable la regla de Laplace: aplicació de tècniques bàsiques del comptatge.	- Càlcul de probabilitats en experiments, comparacions o investigacions en els quals sigui possible aplicar la regla de Laplace: aplicació de tècniques bàsiques de comptatge.		x
3. Inferència			
SEGON CICLE		3r	4t
Formulació de conjetures a partir de les dades recollides i analitzades, donant-li sentit en el context d'estudi.	- Formulació de conjetures a partir de les dades recollides i analitzades, donant-los sentit en el context d'estudi.	x	x

TERCER CICLE		5è	6è
Identificació d'un conjunt de dades com a mostra d'un conjunt més gran i reflexió sobre la població a la qual és possible aplicar les conclusions de recerques estadístiques senzilles.	- Identificació d'un conjunt de dades com a mostra d'un conjunt més gran i reflexió sobre la població a la qual és possible aplicar conclusions d'investigacions estadístiques senzilles.	x	x

F. SENTIT SOCIOAFECTIU			
1. Creences, actituds i emocions			
PRIMER CICLE		1r	2n
Gestió emocional: estratègies d'identificació i expressió de les pròpies emocions davant les matemàtiques. Curiositat i iniciativa en l'aprenentatge de les matemàtiques.	- Gestió emocional: estratègies d'identificació i expressió de les pròpies emocions davant les matemàtiques. Curiositat i iniciativa en l'aprenentatge de les matemàtiques.	x	
	- Gestió emocional: estratègies d'identificació i expressió de les pròpies emocions davant les matemàtiques. Curiositat, creativitat i iniciativa en l'aprenentatge de les matemàtiques.		x
Foment de l'autonomia i estratègies per a la presa de decisions en situacions de resolució de problemes.	- Reflexió sobre el procés de resolució de problemes.	x	x
	- Aprenentatges autònoms i confiança en les seves pròpies capacitats.	x	x
Flexibilitat cognitiva, adaptació i canvi d'estratègia en cas necessari. Valoració de l'error com a oportunitat d'aprenentatge.	- Valoració de l'error com a oportunitat d'aprenentatge.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Gestió emocional: estratègies d'identificació i manifestació de les pròpies emocions davant les matemàtiques. Iniciativa i tolerància davant la frustració en l'aprenentatge de les matemàtiques.	- Gestió emocional: estratègies d'identificació i expressió de les pròpies emocions davant les matemàtiques.	x	x
	- Curiositat, tolerància davant la frustració i iniciativa en l'aprenentatge de les matemàtiques.	x	x
Foment de l'autonomia i estratègies per a la presa de decisions en situacions de resolució de problemes.	- Foment de l'autonomia i estratègies per a la presa de decisions en situacions de resolució de problemes.	x	x
Flexibilitat cognitiva, adaptació i canvi d'estratègia en cas necessari. Valoració de l'error com a oportunitat d'aprenentatge.	- Valoració de l'error com a oportunitat d'aprenentatge.	x	x
TERCER CICLE		5è	6è

Autoregulació emocional: autoconcepte i aprenentatge de les matemàtiques des d'una perspectiva de gènere. Estratègies de millora de la perseverança i el sentit de la responsabilitat cap a l'aprenentatge de les matemàtiques.	- Autoregulació emocional: autoconcepte i aprenentatge de les matemàtiques des d'una perspectiva de gènere. Estratègies de millora de la perseverança i el sentit de la responsabilitat cap a l'aprenentatge de les matemàtiques.	x	x
Flexibilitat cognitiva, adaptació i canvi d'estratègia en cas necessari. Valoració de l'error com a oportunitat d'aprenentatge.	- Flexibilitat cognitiva, adaptació i canvi d'estratègia en cas necessari. Valoració de l'error com a oportunitat d'aprenentatge.	x	x
2. Treball en equip, inclusió, respecte i diversitat			
PRIMER CICLE		1r	2n
Identificació i rebuig d'actituds discriminatòries davant les diferències individuals presents a l'aula. Actituds inclusives i acceptació de la diversitat del grup.	- Identificació i rebuig d'actituds discriminatòries davant les diferències individuals presents a l'aula. Actituds inclusives i acceptació de la diversitat del grup.	x	x
Participació activa en el treball en equip: interacció positiva i respecte pel treball dels altres.	- Participació activa en el treball en equip: interacció positiva i respecte pel treball dels altres.	x	x
Contribució de les matemàtiques als diferents àmbits del coneixement humà des d'una perspectiva de gènere.	- Contribució de les matemàtiques als diferents àmbits del coneixement humà des d'una perspectiva de gènere.	x	x
SEGON CICLE		3r	4t
Sensibilitat i respecte davant les diferències individuals presents a l'aula: identificació i rebuig d'actituds discriminatòries.	- Identificació i rebuig d'actituds discriminatòries davant les diferències individuals presents a l'aula. Actituds inclusives i acceptació de la diversitat del grup.	x	x
Participació activa en el treball en equip, escolta activa i respecte pel treball dels altres.	- Participació activa en el treball en equip: interacció positiva, escolta activa i respecte pel treball dels altres.	x	x
Reconeixement i comprensió de les emocions i experiències dels altres davant les matemàtiques.	- Reconeixement i comprensió de les emocions i experiències dels altres davant les matemàtiques.	x	x
Valoració de la contribució de les matemàtiques als diferents àmbits del coneixement humà des	- Valoració de la contribució de les matemàtiques als diferents àmbits del coneixement humà des d'una perspectiva de gènere.	x	x

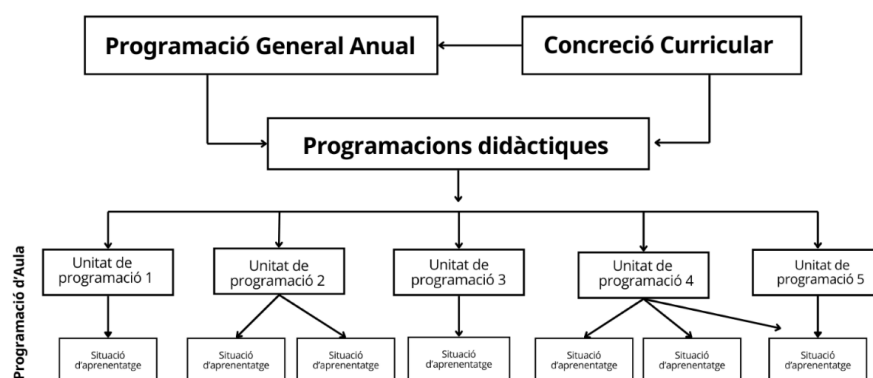

d'una perspectiva de gènere.			
TERCER CICLE		5è	6è
Respecte per les emocions i experiències dels altres davant les matemàtiques.	- Respecte per les emocions i experiències dels altres davant les matemàtiques.	x	x
Aplicació de tècniques simples per al treball en equip en matemàtiques, i estratègies per a la gestió de conflictes, promoció de conductes empàtiques i inclusives i acceptació de la diversitat present a l'aula i en la societat.	- Aplicació de tècniques cooperatives simples per al treball en equip en matemàtiques, i estratègies per a la gestió de conflictes, promoció de conductes empàtiques i inclusives valorant la diversitat.	x	x
Valoració de la contribució de les matemàtiques als diferents àmbits del coneixement humà des d'una perspectiva de gènere.	- Valoració de la contribució de les matemàtiques als diferents àmbits del coneixement humà des d'una perspectiva de gènere.		x

ANNEX 3**Relació entre alguns elements de concreció curricular**

El següent esquema pretén aclarir la relació entre alguns nivells de concreció curricular i, en concret, entre les unitats de programació i les situacions d'aprenentatge.

La programació general anual conté, entre d'altres elements, les programacions didàctiques, l'estructura de les quals s'estableix a l'article 32 d'aquest Decret. Les programacions didàctiques i la programació general anual han de respectar tot allò que s'estableix a la concreció curricular del centre i al projecte educatiu de centre.

La programació didàctica ha de preveure la temporització de les unitats de programació. El desenvolupament i concreció de les unitats de programació que fan els docents per adaptar-les de la millor manera possible a les característiques dels seus grups és el que s'entén per programació d'aula.

ANNEX 4**Situacions d'aprenentatge**

Les situacions d'aprenentatge són activitats que impliquen el desplegament per part de l'alumne d'actuacions associades a competències clau i competències específiques i que en contribueixen a la seva adquisició i desenvolupament.

Des d'aquesta perspectiva, les situacions d'aprenentatge són activitats que afavoreixen l'aplicació pràctica dels coneixements adquirits, promovent el raonament i la resolució de problemes. Aquestes activitats poden tenir una duració variable, des de cinc minuts fins a diverses sessions, en funció de la seva complexitat i dels objectius d'aprenentatge que es persegueixen.

Són exemples de situacions d'aprenentatge de l'educació primària la resolució de problemes senzills, com ara situacions de la vida quotidiana que els alumnes poden resoldre mitjançant coneixements de matemàtiques o ciències. La realització de debats sobre temes adaptats a la seva edat, on expressen les seves opinions i escolten les dels altres, fomenta les seves habilitats comunicatives i la seva capacitat per argumentar. També la redacció de textos breus o explicatius i la presentació d'exposicions orals ajuden els alumnes a organitzar les seves idees i compartir-les de manera clara. A través dels projectes en grup, els alumnes aprenen a treballar en equip per aconseguir un objectiu comú, desenvolupant la seva creativitat i cooperació. A més, l'anàlisi d'una situació real, com pot ser un conflicte a l'escola o una qüestió de convivència, els fa reflexionar sobre diferents punts de vista i aplicar solucions pràctiques. Aquestes activitats ajuden els alumnes no només a adquirir coneixements acadèmics, sinó també a desenvolupar habilitats socials i emocionals que els seran útils en el seu dia a dia.

Les situacions d'aprenentatge que tenguin per objecte la connexió entre diferents àrees del saber seran planificades pels equips docents amb la finalitat de fomentar una visió globalitzada del coneixement i potenciar la transferència d'aprenentatges entre diverses àrees.

ANNEX 5**Orientacions metodològiques de l'etapa**

Amb la finalitat d'orientar les decisions sobre estratègies, procediments i accions de pràctica educativa en els centres educatius que imparteixen l'educació primària a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, s'enumeren unes orientacions metodològiques vàlides per a tota l'etapa i coordinades com les plantejades en el conjunt de les etapes del sistema educatiu.

Aquestes orientacions es troben interrelacionades entre sí i són plenament coherents amb la resta d'elements curriculars establerts en aquest Decret, essent les quatre primeres les que serveixen com a marc general de la resta.

- a) El disseny inicial de l'ensenyament garantint la inclusió efectiva i l'accés universal.
- b) La planificació de l'ensenyament de nous aprenentatges a partir d'allò que l'alumne sap i és capaç de fer, creant les condicions per incorporar-los en l'estructura mental de l'alumne, la qual cosa permetrà que esdevinguin aprenentatges consolidats.
- c) L'estructuració de l'ensenyament per facilitar l'aprenentatge, la construcció de significat, la comprensió i el raonament per part dels alumnes, estimulants els processos de pensament.
- d) La reflexió sobre el propi aprenentatge (metacognició), tot promovent que els alumnes prenguin consciència dels seus processos d'aprenentatge.
- e) L'assoliment d'un bon clima d'aula que permeti als alumnes centrar-se en el seu aprenentatge i ajudi en el seu procés d'educació emocional, essent especialment rellevant la claredat i consistència de les normes i la qualitat de les relacions personals.
- f) El foment del compromís dels alumnes amb el seu aprenentatge, promovent la motivació intrínseca, vinculada a la responsabilitat, autonomia i desig d'aprendre.
- g) El foment de la creativitat mitjançant tasques i activitats obertes que suposin un repte per als alumnes.
- h) La preparació per a la resolució de problemes en contextos reals o simulats, treballant la planificació i el raonament, la capacitat d'adaptació a noves situacions, la intuïció, l'aprenentatge des dels errors, la prova...
- i) La contribució a l'autonomia en els aprenentatges com a element fonamental per a l'aprenentatge al llarg de la vida.

j) L'aplicació d'allò après durant l'escolaritat en diferents contextos reals o simulats, mostrant-ne la funcionalitat i contribuint al desenvolupament de les competències clau.

k) Una formació integral en la qual la motricitat s'ha d'entendre com un mitjà i com un fi, en tant que l'activitat mental i l'activitat física dels alumnes s'enriqueixen mútuament.

l) La inclusió de les tecnologies digitals com un recurs didàctic, que cal emprar amb solvència i responsabilitat.

m) La concreció de la interrelació dels aprenentatges tant en cada matèria com interdisciplinàriament.

n) La coherència entre els procediments per a l'aprenentatge i per a una avaluació objectiva.

o) La combinació de diversos tipus d'agrupaments, valorant el treball en equip i l'aprenentatge cooperatiu com a mitjans per afavorir l'atenció de qualitat a tots els alumnes i l'educació en valors.

p) La progressió adequada de tots els elements curriculars en els diferents cursos de l'etapa.

q) El treball en equip dels mestres, de manera que es garanteixi la coordinació entre els docents de la mateixa etapa i es faciliti l'aprenentatge interdisciplinari.

r) L'actuació del docent com a exemple del qual han d'aprendre els alumnes, tant en relació al saber com al saber fer, i com a impulsor de l'aprenentatge i la motivació.

s) La relació amb l'entorn social i cultural, afavorint la permeabilitat amb l'entorn del qual procedeixen els alumnes.

t) L'aprenentatge per descobriment a través de tasques competencials, com a via fonamental d'aprenentatge.

u) El joc, com a eina didàctica que promou el desenvolupament cognitiu, afectiu, motriu i social de l'alumne, proporciona un autèntic mitjà d'aprenentatge i gaudi, afavoreix la imaginació, la creativitat i la possibilitat d'interactuar amb els seus iguals.

Orientacions per treballar la competència lectora i l'escriptura

L'aprenentatge de la lectura és un procés prolongat que requereix un enfocament progressiu, adaptat a les necessitats individuals de cada alumne. Aquest procés ha de promoure l'autonomia, fomentar la comprensió i oferir múltiples oportunitats per llegir.

L'aprenentatge de la lectura s'ha d'estructurar en tres eixos fonamentals:

- Saber llegir: ensenyament de la lectura.
- Gust per llegir: fomentar l'interès i el plaer per la lectura, aconseguir l'hàbit lector.
- Llegir per aprendre: capacitat d'utilitzar la lectura com a mitjà per a adquirir nous coneixements.

És essencial potenciar la comprensió i la interpretació d'una àmplia varietat de texts, identificant-ne les característiques formals, lingüístiques i semàntiques, i relacionant-los amb el seu context. Cal treballar estratègies específiques abans, durant i després de la lectura, com ara activar coneixements previs, inferir significats, visualitzar continguts, establir connexions, fer prediccions, resumir i comprovar hipòtesis.

En la planificació, cal considerar:

- La diversitat de texts: pràctics, literaris i acadèmics.
- Els diferents àmbits i usos de la lectura.
- Els tipus de lectura i la seva funció en el procés d'aprenentatge.

A més, cal vincular l'ensenyament de la lectura amb totes les àrees del currículum, com a eina transversal per al desenvolupament acadèmic i social.

Per afavorir l'educació literària, es recomana establir un itinerari lector que inclogui una seqüència de lectures i experiències literàries progressives, preparant l'alumne per a lectures futures.

L'ensenyament inicial de la lectura

Primer cicle

Al primer cicle d'educació primària, el desenvolupament de la competència lectora i els primers passos cap a l'escriptura són fonamentals per establir les bases de l'aprenentatge futur, afavorint la comprensió, la creativitat i l'expressió escrita de manera progressiva i significativa.

L'ensenyament de la lectura ha d'incloure simultàniament:

- Descodificació: discriminació visual i auditiva, segmentació, síntesi, valor sonor de les grafies i aplicació de les vies fonològica i lèxica.

- Comprensió lectora: desenvolupament d'estratègies per entendre i interpretar texts des de l'inici del procés lector.
- Escriptura emergent: fomentar el traç, el reconeixement de lletres i la creació de paraules simples de manera espontània i significativa.

Activitats i recursos per a treballar la consciència fonològica: discriminació visual, consciència fonològica, descodificació de paraules, treball de la frase, lectura expressiva (el docent llegeix històries amb veu modulada i gestos), escolta activa (crear moments perquè els alumnes escoltin i interactuin amb els contes), repetició de contes (afavorir la memòria i la comprensió amb lectures reiterades), exploració lliure (permetre que els alumnes manipulin llibres en racons de lectura), rimes i cançons (enfortir el llenguatge a través del ritme i la musicalitat).

Estratègies comprensió lectora: formular hipòtesis i comprovar-les, fer inferències, fer connexions, recapitular, resumir, visualitzar.

Activitats: lectura de contes i narracions per part del docent, amb expressivitat i interacció amb els alumnes, ús de làmines, imatges i titelles per acompanyar les històries, repetició i relectura de contes favorits per reforçar-ne la comprensió, creació de racons de lectura a l'aula amb llibres adaptats als interessos dels alumnes, jocs de llenguatge oral com rimes, endevinalles i cançons, activitats que vinculin la lectura amb altres àrees del currículum, com la descoberta de l'entorn o l'expressió artística, lectura coral, lectura amb eco, lectura per parelles, padrins lectors.

Cal realitzar diàriament lectura de texts breus al cicle inicial: contes, notícies, poemes, endevinalles i rodolins, així com fomentar l'ús de la biblioteca d'aula i de centre.

La lectura **Segon i tercer cicle.**

Pràctiques metodològiques per a la fluïdesa: agilitat visual, fomentar la percepció global de la paraula, ampliació de camp visual, delimitar zona de lectura, lectura en veu alta, models lectors (padrins lectors i la comprensió lectora), lectura expressiva per part del docent, treball de la frase.

Activitats de comprensió lectora i ús d'estratègies de comprensió: lectura guiada, compartida, autònoma o silenciosa, escolta estructurada, relectura de texts, pràctica guiada i modelatge.

Activitats per llegir per aprendre: elaboració de projectes, preparació d'un tema per a fer una exposició, resolució de problemes matemàtics, qüestionaris de les àrees de medi natural i social, qüestionaris de les àrees de medi natural i social, realització de proves i evidències de les diferents àrees, exposició de conferències i projectes realitzats.

Activitats d'animació lectora per afavorir l'adquisició del gust per llegir: trenta minuts de lectura diària a l'aula, lectura en veu alta del mestre, llegir contes populars, els àlbums, la narració i lectura de texts per part dels mestres, fragments de llibres, la lectura en veu alta dels alumnes, padrins lectors, temps per parlar de lectura, presentacions i recomanacions de llibres, debats de lectura compartida del sentit d'un text o d'un llibre (a partir del segon cicle), clubs de lectura, tertúlies dialògiques.

Orientacions metodològiques per treballar la competència matemàtica

L'educació matemàtica és una disciplina dinàmica que evoluciona al ritme dels reptes de la societat contemporània, amb la voluntat d'oferir solucions i eines que millorin les capacitats de les persones. Les matemàtiques són el llenguatge que ens ajuda a descriure la realitat i és precisament aquest llenguatge el que s'ha d'ajudar a comprendre i aplicar en contextos reals. Actualment, una de les preocupacions centrals és la necessitat de formar ciutadans capaços d'usar de manera comprensiva i eficaç els coneixements matemàtics adquirits a l'escola. Aquesta formació ha de preparar-los per afrontar situacions quotidianes que requereixen raonament matemàtic. Així, l'educació matemàtica no només cerca transmetre coneixements teòrics, sinó també fomentar un pensament crític i funcional que permeti a les persones entendre i transformar el món que les envolta.

Per afavorir que la societat tingui la capacitat de pensar i raonar matemàticament, el Consell Nacional de Professors de Matemàtiques dels Estats Units planteja deu estàndards que constitueixen un conjunt coherent de coneixements i competències matemàtiques (NCTM, 2000): els estàndards de continguts (nombres i operacions, àlgebra, geometria, mesura i anàlisi de dades i probabilitat), que descriuen explícitament els continguts que s'han d'aprendre; i els estàndards de processos (resolució de problemes, raonament i prova, comunicació, connexions i representació), que posen en relleu les formes d'adquisició i ús dels continguts. Diversos autors (Guzmán, 2001; Niss, 2002; Alsina, 2011, 2012, 2014, entre d'altres) indiquen que els processos matemàtics són una de les claus per aconseguir aquest propòsit. La matemàtica és, sobretot, saber fer, és una ciència en la qual el mètode predomina clarament sobre el contingut.

L'educació matemàtica a primària ha d'establir les bases per al desenvolupament de la competència matemàtica, que és essencial per comprendre i interactuar amb el món. Aquesta etapa és clau per fomentar una comprensió profunda i funcional de les matemàtiques, connectant els coneixements adquirits amb situacions reals i fomentant el pensament crític. Segons el Comitè Espanyol de Matemàtiques (CEMat, 2021), és fonamental promoure la matematització com un procés actiu que permeti als alumnes traduir problemes del món real al llenguatge matemàtic i viceversa.

A continuació es presenten les orientacions metodològiques organitzades en cinc grans àrees de procés matemàtic, adaptades a les necessitats de l'educació primària (Beltrán-Pallicer, Alsina 2022).

1. Resolució de problemes

La resolució de problemes constitueix l'eix central de l'aprenentatge matemàtic. En aquest enfocament, les matemàtiques no es presenten com un conjunt de coneixements construïts, sinó com un procés que l'alumne ha d'explorar i construir a partir dels seus significats personals. Aquest enfocament fomenta una major implicació i desenvolupament de la competència matemàtica.

És important distingir entre exercicis d'aplicació i situacions problemàtiques. Mentre els primers plantegen preguntes tancades on s'apliquen tècniques de resolució ja conegudes i que serveixen per practicar coneixements ja adquirits, les segones són situacions noves on s'ha de pensar i raonar per trobar estratègies no conegudes a priori que els ajudin a trobar una solució. Ambdós tipus d'activitats són imprescindibles per a un correcte desenvolupament de l'estudiant.

Els estudiants han de saber reconèixer la naturalesa matemàtica d'una situació, especialment aquelles relacionades amb la vida real, confuses i ambigües, i després formular-la en termes matemàtics ben definits. El problema matemàtic resultant s'ha de resoldre mitjançant els procediments, algorismes i conceptes matemàtics apresos, però caldrà prendre decisions estratègiques sobre la selecció d'aquestes eines i l'ordre de la seva aplicació. No menys important és avaluar-ne la solució interpretant els resultats en la situació real original.

És necessari fomentar l'exploració de diferents estratègies de resolució, com la manipulació de materials per ajudar a visualitzar, l'ús de diagrames o el treball col·laboratiu, per reflexionar sobre preguntes com: *Què observes? Què pots saber?, Què passaria si canviem aquest paràmetre? o Com podem verificar aquesta solució?*

Val a dir que no s'ha de caure en la interpretació errònia i reduccionista de la resolució de problemes, aplicant tècniques rutinàries consistents en identificar dades (massa sovint sempre numèriques), escollir una operació i escriure'n la solució (massa sovint sempre única). Així, s'han de reduir algunes pràctiques tradicionals contraproductives: reduir els problemes geomètrics a problemes de càlcul de mesures de perímetres, àrees i volums emprant les fórmules corresponents; memoritzar els algorismes tradicionals de càlcul i reproduir-los sense context ni comprensió; aplicar la regla de tres en situacions de proporcionalitat; usar dades sense context ni interpretació; o restringir la probabilitat a contextos de boles, cartes i urnes, entre d'altres.

En canvi, s'han de fomentar pràctiques com: identificar i construir patrons numèrics i geomètrics; explorar les propietats dels nombres; analitzar els atributs que comparteix un conjunt d'objectes i descriure'ls; modelar situacions amb dades on hi ha variabilitat; exemplificar successos aleatoris no equiprobables; desenvolupar habilitats de càlcul mental i estimatiu, entre d'altres.

2. Raonament i prova

Aquest procés és essencial per desenvolupar el pensament lògic i la capacitat de justificar decisions. A primària, el raonament matemàtic es treballa fomentant activitats que promoguin la conjectura i la comprovació. L'estudiant ha d'afrontar situacions en què no estigui clar el camí a seguir i ser capaç d'expressar-ne el raonament. A més, la comprovació de la validesa d'aquests raonaments i de les conclusions a què arribi, han d'anar més enllà de «està bé» o «està malament».

També s'exercita aquest procés mitjançant la invenció de problemes, que té un gran valor perquè requereix que l'alumne reinterpreti la xarxa de coneixements i habilitats de situacions prèvies.

El raonament matemàtic implica sospesar situacions, triar estratègies com descompondre el problema en altres més simples, cercar generalitzacions i abstraccions, extreure conclusions lògiques, reconèixer patrons, desenvolupar i descriure solucions i reconèixer com es poden aplicar aquestes solucions (PISA, 2022). Els estudiants desenvolupen el raonament matemàtic a classe: identifiquen, reconeixen, organitzen, connecten, representen, construeixen, abstrueixen, avaluen, dedueixen, justifiquen, expliquen, defensen, interpreten, fan judicis, critiquen, refuten i qualifiquen. Dedicar més temps al desenvolupament d'aquestes habilitats, al desenvolupament del pensament computacional i menys a la repetició d'algorismes és essencial perquè activitats obertes que permeten explorar diferents solucions i camins, com l'ús d'assaig-error o de taules per descobrir regularitats, puguin ser útils.

3. Comunicació matemàtica

La comunicació és clau per estructurar i compartir el pensament matemàtic. Es tracta d'ajudar l'alumne a expressar idees i processos amb claredat, utilitzant el llenguatge adequat.

S'ha d'introduir vocabulari matemàtic adaptat a cada nivell, de complexitat creixent. S'ha de promoure l'ús de representacions visuals, com diagrames, taules i gràfics i fomentar l'intercanvi d'idees i diferents estratègies de resolució de problemes en grups petits o en debats d'aula. Fer servir preguntes com *Què volies dir quan has fet això?* o *Pots repetir el que ha dit el teu company amb les teves paraules?* són importants per desenvolupar la competència matemàtica, sempre creant un ambient segur on els estudiants se sentin còmodes per expressar-se.

4. Connexions matemàtiques

Les connexions entre les matemàtiques i altres àmbits del coneixement, així com amb situacions de la vida real, són essencials per donar significat a l'aprenentatge matemàtic. És clau mostrar com les matemàtiques s'apliquen a altres disciplines, com l'art, la música o altres ciències. Així, es poden crear projectes interdisciplinaris que incloguin matemàtiques o treballar amb dades reals per entendre patrons.

D'altra banda, és necessari que els aprenentatges en matemàtiques vagin més enllà d'una recopilació de fets i de procediments. Les matemàtiques no són una col·lecció de sabers aïllats, sinó que els sentits matemàtics han de ser permeables i flexibles. D'aquesta manera, establint connexions entre diferents idees, dins i fora de les matemàtiques, s'aconsegueix un aprenentatge més significatiu, profund i durador.

Per exemple, es poden establir connexions entre propietats numèriques i estratègies de càlcul; patrons numèrics i geomètrics; representacions fraccionària i decimal del nombre racional, etc. El modelatge i representació de situacions mitjançant materials manipulatius, dibuixos, taules, esquemes, etc. ajuden a visualitzar el problema i, per tant, a connectar.

5. Representació matemàtica

La representació ajuda l'alumne a comprendre i comunicar idees matemàtiques de manera efectiva. A primària, és fonamental progressar des de representacions concretes a formes més abstractes. S'ha de desenvolupar la capacitat d'utilitzar, fomentant la creativitat, diferents formes de representació, com símbols, inclosos els numèrics, els diagrames, rectes numèriques, taules, gràfics, disposicions de manipulables, models físics i fórmules. A més d'aquestes representacions també s'han de contemplar les imatges mentals d'objectes geomètrics, patrons, formes, etc.

ANNEX 6**Orientacions per a l'avaluació de l'etapa**

En aquest annex es desenvolupen orientacions relacionades amb l'avaluació de l'aprenentatge dels alumnes entesa com el procés d'obtenció d'informació i evidències a través d'una sèrie d'instruments d'avaluació i activitats que el docent posa en pràctica des de la seva àrea amb la finalitat de realitzar valoracions que s'utilitzin en la presa de decisions.

L'avaluació forma part inherent del procés d'ensenyament i aprenentatge i ha de ser diferenciada de la qualificació, que és la fase del procés d'avaluació destinada a sintetitzar, mitjançant una escala, la valoració dels resultats obtinguts en aquesta avaluació.

El canvi metodològic que comporta el model d'educació per competències cap a un enfocament globalitzat, interdisciplinari i integrador, assigna un paper determinant a l'avaluació, que es concep com un procés fonamental. Cal que aquest procés sigui útil per a la identificació, seguiment i enregistrament dels aprenentatges dels alumnes i per facilitar al docent la informació necessària per a la presa de decisions, procurant una pràctica educativa adaptada a les necessitats dels seus alumnes i als objectius de l'etapa.

L'avaluació a l'etapa d'educació primària porta associada unes característiques bàsiques: ha de ser global, contínua i formativa.

L'avaluació ha de ser global, atenent al conjunt de les àrees i, en particular, als diferents tipus de continguts d'ensenyament.

L'avaluació ha de ser contínua, atès que s'ha de realitzar al llarg de tot el procés d'aprenentatge, centrant-se en la interpretació, descripció i mesurament per proporcionar els resultats d'avaluació corresponents.

L'avaluació ha de ser formativa, atès que ha de proporcionar la possibilitat de reorientar els diferents elements que hi intervenen, amb la finalitat d'adaptar el procés d'ensenyament i aprenentatge per maximitzar l'assoliment de les competències previstes.

Elements que formen part del procés d'avaluació.

Els elements que formen part del procés d'avaluació són els criteris d'avaluació, els procediments d'avaluació, els instruments d'avaluació, els moments d'avaluació i els agents avaluadors. Aquests elements s'han d'interrelacionar de forma coherent de manera que, en funció del moment de l'avaluació i de l'agent avaluador, se seleccionin els procediment i els instruments d'avaluació més adients.

Aquests elements responen a les qüestions *què s'avalua, com s'avalua, quan s'avalua i qui avalua*.

Què s'avalua

Els criteris d'avaluació són el referent per a l'avaluació dels aprenentatges i guien els docents en el disseny d'activitats i en la selecció dels procediments i instruments d'avaluació. Per tant, han de servir de punt de partida per al disseny de les unitats de programació amb les quals s'han de desenvolupar les competències clau i específiques de cada matèria.

Com s'avalua

El docent ha de planificar, seleccionar o elaborar procediments d'avaluació variats que li permetin obtenir la informació rellevant sobre l'aprenentatge dels seus alumnes. Cada procediment requereix d'instruments específics de recollida d'aquesta informació. A l'hora de seleccionar i planificar aquests instruments, s'han de tenir en compte la diversitat, l'accessibilitat, la capacitat de diagnòstic, l'adequació a l'objectiu competencial i la fiabilitat per garantir l'objectivitat.

Atenent la seva tipologia podem diferenciar distints tipus de procediments d'avaluació:

Procediments d'observació: permeten als docents obtenir informació i prendre registre de com es desenvolupa l'aprenentatge i atenen més el procés del mateix que al seu resultat. En aquest cas, els instruments de recollida d'informació poden ser registres, guies, llistats, diaris de classe, entre d'altres.

Procediments d'anàlisi de l'acompliment: permeten als docents valorar tant el procés com el resultat de l'aprenentatge mitjançant la realització de les activitats proposades als alumnes. En aquest cas, els instruments han de permetre una recollida d'informació durant un període de temps i poden ser dossiers, quadern de l'alumne, diaris, entre d'altres.

Procediments d'anàlisi del rendiment: permeten als docents la valoració específica i exclusiva del resultat d'aprenentatge final. En aquest cas els instruments de recollida d'informació poden ser proves orals, proves escrites, proves audiovisuals, entre d'altres.

Quan s'avalua

En referir-se al moment de l'avaluació, s'ha d'atendre a tres tipus d'avaluació d'acord amb el moment temporal en què es realitza:

Avaluació inicial: permet conèixer la situació de partida de cada alumne per tal de poder dissenyar la intervenció al llarg del procés d'aprenentatge. Constitueix la

base per organitzar i seqüenciar l'ensenyament i permet individualitzar el recorregut educatiu creant un entorn personalitzat d'aprenentatge.

Avaluació contínua: permet obtenir informació de l'evolució durant tot el procés d'aprenentatge a la vegada que indica al docent com ha de desenvolupar el procés d'ensenyament, així com els aspectes de la seva tasca docent.

Avaluació sumativa: permet determinar tant què s'ha assolit durant el procés de l'ensenyament com el resultat en una determinada seqüència temporal. El resultat obtingut de l'avaluació sumativa per mitjà de l'ús de diferents eines i no una única eina en exclusiva, ha de proporcionar al docent informació per orientar la planificació, seguiment i correccions en la seqüència del procés d'aprenentatge següent.

Qui avalua

Si ens referim a l'avaluació interna, ja que parlem d'avaluació del procés d'aprenentatge, els possibles agents serien el docent i els alumnes. De la intervenció d'ambdós agents, determinem tres tipus d'avaluació:

Heteroavaluació: els avaluadors són persones diferents. La situació més comú és la del docent que avalua els alumnes.

Autoavaluació: els rols d'avaluador i avaluat coincideixen en la mateixa persona, és a dir, l'alumne avalua el seu propi treball fent ús de materials o processos dissenyats a tal fi.

Coavaluació: es caracteritza perquè uns alumnes o grups d'alumnes s'avaluen mútuament. En aquesta avaluació els avaluadors i els avaluats intercanvien el seu paper alternativament. En tot cas, el docent s'ha d'assegurar que els avaluadors són competents per a la realització del procés d'avaluació o haurà de complementar la coavaluació amb la realització d'una heteroavaluació posterior.

Aquesta perspectiva compartida de l'avaluació millora l'efectivitat de l'aprenentatge, facilita la presa de decisions i permet que l'alumne assumeixi responsabilitat sobre el seu procés, desenvolupant eines metacognitives que el fan més conscient del què, com i per a què aprèn. Així, es tindran en compte les fortaleeses i debilitats del seu procés per millorar-lo i afavorir-ne l'autoregulació. L'error, vist com un procés natural, es converteix en una oportunitat per guiar la reflexió metacognitiva de l'alumne.

És fonamental que l'alumne sigui un subjecte actiu en el seu procés d'aprenentatge i, per tant, també en el seu procés d'avaluació. Per això, cal assegurar-se que l'infant sap què s'espera d'ell, se'l guïi en el reconeixement dels seus èxits i dificultats, en l'adopció d'estratègies d'autoregulació i en l'avaluació dels resultats obtinguts a partir del seu esforç i assoliments.

Finalment, és fonamental que els elements que formen part del procés d'avaluació siguin coherents i estiguin interrelacionats, de manera que en funció del moment de l'avaluació i de l'agent avaluador, se'n seleccionin una tècnica concreta d'avaluació i uns instruments específics.

ANNEX 7

Horari setmanal d'educació primària

Àrea	Cicle			Àrea
	1r	2n	3r	
Educació artística	4	4	4	Educació artística
Educació física	4	4	4	Educació física
Coneixement del medi	4	5	5	Coneixement del medi
Ll. Castellana i Literatura	7	7	7	Ll. Castellana i Literatura
Ll. Catalana i Literatura	7	7	7	Ll. Catalana i Literatura
Llengua estrangera	5	5	5	Llengua estrangera
Matemàtiques	8	8	8	Matemàtiques
			1,5	Educació en Valors Cívics i Ètics
Religió / Atenció educativa	2	2	2	Religió / Atenció educativa
Lliure disposició	4	3	1,5	Lliure disposició
Esplai	5	5	5	Esplai
Total	50	50	50	Total

ANNEX 8**Orientacions per a l'ús de dispositius digitals**

Vivim en una societat hiperconnectada on les tecnologies digitals han transformat profundament la manera com ens comuniquem, aprenem i ens relacionem. En els darrers anys, aquest procés s'ha intensificat, situant els dispositius electrònics com a elements centrals en les interaccions i pràctiques socials. L'ús de les tecnologies digitals en l'àmbit educatiu ofereix grans oportunitats, però alhora planteja reptes i riscos que requereixen una gestió acurada per garantir un desenvolupament saludable i equilibrat dels alumnes.

L'educació del segle XXI ha d'integrar els avenços digitals d'una manera pedagògicament fonamentada i inclusiva, garantint que la tecnologia sigui una eina que amplii les oportunitats d'aprenentatge sense comprometre el desenvolupament cognitiu, emocional i social dels infants i adolescents. Aquesta necessitat està reconeguda en la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre (LOMLOE), que subratlla la importància d'una educació adaptada als nous desafiaments socials i tecnològics, així com en la Llei 1/2022, de 8 de març, d'educació de les Illes Balears, que estableix com a principi fonamental l'impuls d'un sistema educatiu inclusiu, equitatiu i de qualitat.

Aquest annex proporciona orientacions per als centres educatius i les famílies amb la finalitat de promoure un ús saludable i responsable de la tecnologia en l'àmbit educatiu, establir criteris per regular l'accés i ús de dispositius digitals a les aules, acompanyar les famílies en la gestió de les pantalles a l'àmbit domèstic i integrar les tecnologies digitals com a eina d'inclusió i equitat educativa, aprofitant-ne el potencial per facilitar l'aprenentatge personalitzat i eliminar barreres en l'accés al coneixement garantint que tots els infants i adolescents tinguin les mateixes oportunitats d'aprenentatge, independentment del seu context socioeconòmic o capacitats individuals. Així mateix, es tenen en compte les recomanacions de l'Associació Espanyola de Pediatria (AEP), que alerten sobre els efectes negatius de la sobreexposició a pantalles i subratllen la necessitat de limitar-ne l'ús en edats compreses entre els 7 i els 16 anys.

L'etapa de l'educació primària

En educació primària, els alumnes han de desenvolupar una competència digital bàsica que li permeti utilitzar la tecnologia de manera segura i responsable. L'ús de dispositius ha de ser progressiu i amb finalitats pedagògiques, evitant la sobreexposició a pantalles i assegurant que la tecnologia complementi l'aprenentatge sense substituir altres experiències essencials com la lectura, l'escriptura o la manipulació directa.

En l'etapa d'educació primària, la incorporació de les tecnologies digitals s'ha de fer de manera progressiva i adaptada a l'edat i maduresa de l'estudiant. Segons el

perfil de sortida de l'alumne, al final d'aquesta etapa els alumnes han d'haver adquirit una competència digital bàsica que els permeti utilitzar dispositius electrònics amb autonomia, però sempre amb una finalitat educativa i d'aprenentatge crític. És essencial que l'alumne sigui capaç d'accedir, processar i comunicar informació de manera segura i responsable, evitant riscos associats a l'ús inadequat de la tecnologia.

Així mateix, la normativa vigent posa èmfasi en la necessitat de diferenciar l'adquisició de la competència digital de l'ús excessiu de pantalles, assegurant que s'incorpori com una eina d'aprenentatge i no com una fi en si mateixa, potenciant la creativitat, el treball col·laboratiu, la resolució de problemes i el pensament crític, garantint una educació accessible i inclusiva per a tots els alumnes.

Per tant, la competència digital es treballarà de manera transversal a totes les àrees de la mateixa manera que es fa amb la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual i el foment de la creativitat, de l'esperit crític i de l'emprenedoria.

El fet que les tecnologies digitals formin part essencial del nostre dia a dia i del procés d'aprenentatge, fa que sigui fonamental que l'estudiant d'educació primària desenvolupi, de manera adequada a la seva edat i a les seves necessitats, les habilitats tecnològiques bàsiques essencials per a un ús adequat de les eines digitals.

Ús de la tecnologia en l'àmbit educatiu

En aquesta etapa, l'ús de dispositius digitals, sempre de manera guiada i supervisada per l'equip docent, ha de tenir una finalitat educativa clara i contribuir al desenvolupament d'habilitats digitals essencials així com a l'adquisició de la competència digital com a competència clau en el perfil de sortida de l'alumne al final de l'ensenyament bàsic. La tecnologia ha de complementar, no substituir, activitats com la lectura en paper, l'escriptura manual, el treball en equip i les experiències d'aprenentatge pràctic.

La limitació en aquesta etapa, d'acord amb els apartats 10 i 11 de l'article 6 d'aquest Decret:

- En els cursos de 1r a 3r d'educació primària, els alumnes poden fer servir els dispositius de manera col·lectiva una hora setmanal, excepte quan es duen a terme programes específics que incorporen plataformes amb ús d'aquests dispositius en les seves activitats.
- A 4t curs d'educació primària es pot introduir el dispositiu individual amb un ús màxim d'una hora diària.

- Al 3r cicle d'educació primària, es pot ampliar aquest límit, sempre que sigui compatible amb els objectius pedagògics i el benestar de l'alumne i haurà de quedar recollit al Pla Digital de Centre.

Tot i això, en casos molt concrets, es pot incrementar l'horari d'utilització per eliminar barreres d'accés a l'aprenentatge i garantir la participació activa de tots els alumnes a l'aula.

El grup classe pot disposar d'un Entorn Virtual d'Aprenentatge (EVA) segur en el qual els continguts treballats a classe es presentin de manera clara, sintètica i organitzada. S'ha de procurar que aquesta estructura permeti facilitar l'accés a la informació, afavorir la col·laboració, atendre les necessitats individuals i millorar el seguiment del procés formatiu per part de l'alumne.

Els patis, els menjadors i altres zones comunes han de ser entorns de desconnexió digital, promovent la interacció social i el descans actiu.

La integració de la tecnologia a l'escola ha de ser una tasca compartida. Cal que els docents treballin de manera coordinada, distribuïnt de manera conscient el temps d'ús dels dispositius dins la jornada escolar, compartint pràctiques inspiradores i estratègies per garantir una implementació efectiva i coherent al grup classe. Al Pla Digital de centre s'han de recollir els acords presos.

Els alumnes han d'aprendre a gestionar, de manera progressiva, l'ús de les pantalles de manera conscient i equilibrada, amb el suport de l'equip docent i de les famílies. A les primeres edats, les polítiques d'accés han de ser més restrictives i progressivament anar obrint-les atenent l'evolució madurativa de l'infant.

Recomanacions en l'entorn familiar i social

Per fomentar hàbits saludables, és fonamental que les famílies adoptin una actitud conscient i equilibrada davant les pantalles.

L'adult és el referent i ha de prendre consciència del seu rol i de la seva capacitat d'influència, per això, es fa necessari que reflexioni sobre el consum que fa dels dispositius. Mostrar un ús moderat i responsable de la tecnologia i prioritzar la comunicació cara a cara són algunes estratègies que poden ajudar els alumnes a desenvolupar una relació saludable amb el món digital. Així doncs, és important mantenir moments lliures de dispositius i evitar l'ús de pantalles durant els moments de reunió familiar, com a l'hora de menjar, així com abans de dormir.

Tenir normes compartides i coherents dins la llar reforça la idea que l'ús responsable de les pantalles no és només una exigència per als alumnes, sinó un compromís de tota la família.

El control del temps d'exposició davant les pantalles és fonamental. Per això, s'ha d'acompanyar i ajudar als alumnes a desenvolupar estratègies per evitar la sobreexposició establint límits clars, fomentant alternatives d'oci i de lleure actius i promovent una relació d'equilibri amb la tecnologia. L'exposició excessiva a les pantalles pot afectar al seu desenvolupament cognitiu, emocional i social interferint en hàbits essencials com el descans, el joc actiu, la interacció familiar i social. Una eina útil pot ser la redacció d'un contracte familiar que defineixi normes realistes sobre l'ús de dispositius. Les aplicacions de control parental poden ajudar a fer un seguiment del temps d'ús, controlar les aplicacions instal·lades i els llocs web visitats, cosa que permet un acompanyament més actiu i conscient per garantir un aprenentatge digital segur i responsable.

Es recomana que els dispositius digitals amb connexió a internet estiguin ubicats en espais comuns de la casa, això permet a les famílies guiar els infants i adolescents en el seu ús per ajudar-los a desenvolupar criteris propis davant la informació que troben a la xarxa i per promoure hàbits digitals saludables.

Les famílies també han d'estar informades sobre els riscos de la xarxa i han d'estar dotades d'eines bàsiques per poder ajudar i acompanyar als alumnes en l'adquisició d'estratègies que permetin protegir la seva privacitat en línia, identificar informació fiable, reconèixer la manipulació digital i prevenir situacions de ciberassetjament. Tallers, xerrades i altres activitats formatives poden proporcionar coneixements útils per garantir una experiència digital segura i responsable. A més, la figura del policia tutor a les escoles juga un paper clau en aquesta tasca, oferint assessorament i suport tant als alumnes com a les famílies.

Sensibilització i formació dels equips docents

Els docents, com a referents en l'àmbit educatiu, han de procurar un acompanyament al llarg de tota l'etapa de l'educació primària fomentant l'ús responsable, crític i saludable d'accés a les tecnologies digitals. Per aquest motiu cal garantir una presència activa en el procés i una guia educativa que promogui valors ètics, la seguretat en línia i el benestar digital.

Segons el Marc de Referència de la Competència Digital Docent, és fonamental que els mestres siguin conscients de l'impacte de les pantalles en el desenvolupament infantil. Les tecnologies digitals són un recurs valuós sempre que es justifiqui pedagògicament el seu ús. Els docents han de poder detectar possibles indicadors d'ús excessiu o inadequat de la tecnologia per part de l'alumne, com la dispersió, la irritabilitat o la pèrdua d'hàbits de concentració, i actuar en conseqüència. Per tant, han de ser conscients tant dels beneficis com dels riscos que comporta l'ús de la tecnologia i dels dispositius digitals en aquesta etapa.

A l'hora d'utilitzar eines digitals per millorar el procés d'ensenyament i aprenentatge, s'han de seguir les [orientacions sobre l'ús d'eines digitals en l'àmbit](#)

educatiu des de la perspectiva de la protecció de dades de l'INTEF, per valorar les implicacions en matèria de privacitat i protecció de dades que comporta el seu ús. La dotació d'eines i protocols per protegir la privacitat de l'alumne i garantir un ús segur de les plataformes educatives és clau. Això inclou la gestió de dades personals, la prevenció del ciberassetjament i l'ús ètic de la informació a la xarxa.

Finalment, cal tenir present el que disposa l'Ordre 12/2025 del conseller d'Educació i Universitats, de 7 de maig de 2025, per la qual es regula l'ús dels telèfons mòbils i d'altres dispositius electrònics personals als centres educatius no universitaris sostinguts totalment o parcialment amb fons públics de les Illes Balears, com a marc normatiu de referència per a l'ús responsable i regulat d'aquests dispositius dins dels centres.

